Mushuq Testamento

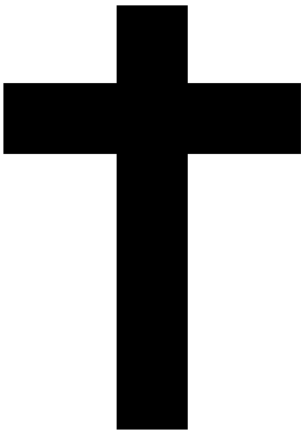

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

Mushuq Testamento

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Lambayeque

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Lambayeque [quf], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Lambayeque

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 30 Dec 2021
05704580-9dc6-511f-8a91-aead14f3eb5a

Contents

San Mateo 1
San Marcos 80
San Lucas 128
San Juan 206
Hechos 264
Romanos 334
1 Corintios 371
2 Corintios 407
Gálatas 428
Efesios 442
Filipenses 455
Colosenses 464
1 Tesalonicenses 472
2 Tesalonicenses 479
1 Timoteo 483
2 Timoteo 493
Tito 501
Filemón 506
Hebreos 508
Santiago 532
1 Pedro 540
2 Pedro 550
1 Juan 556
2 Juan 566
3 Juan 568
Judas 570
Apocalipsis 573

San Mateo
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan
(Lc 3.23-38)

1 Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan nirmapis. Kaynumi kaq:

2 Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
3 Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
4 Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
5 Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
6 Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.
Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.
7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.

10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.
Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.
11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisur apayan
chay tyimpuqa Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman prisur apayan chay tyimpu
pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.
Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa, kanan nuqanchikkunaqa
riqsinchikllapa Dyuspa Akrashan Cristun nir.
17 Abrahammanta-pachami paynin paynin kriyakaranllapa taytanmanta
uk wamran, qashan chay wamranmanta uk wamran ima. Chaynumi
katursi rukunllapakuna karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha chay
Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisu apashankaman,
qashan karan uk katursi. Chaymanta-pachami qashan karan uk katursi
Dyuspa Akrashan Cristun nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa nasiran. Maman Mari-
aqami Josiwan parlashana karan kasarananllapapaq. Piru manaraq pulla
punusha ima katinmi, Mariaqa ruriyjun rikariran Santu Ispiritupa pudirn-
inrayku.
19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar, Mariata ima pasashanpaq mana
mayqanpis yaĉhananllapataqa munaranchu. Chaymi ashwan uyarala Maria-
mantaqa chiqanchakayta yarpuran.
20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha katinmi, Dyuspa uk angelnin
musquyninpi rikarir niran: “Davidpa ayllun José, ama manchakurchu
Mariawanqa kasaray. Chaqa payqami Santu Ispiritupa pudirninrayku
wamrakustuyanmapis.
21 Piru chay wamritu nasikutinqami shutichinki Jesús. Chaqa payqami
chaynuqa shutiyan Dyuspa kaqninkunata uchanmanta washananpaq
kashanrayku”.
22 Piru tukuy kaykunaqami pasaran Dyusninchik paypa rimaqninkunata
intrachitin nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa Emanuel”. ✡
Emanuel nirqami intrachimayanchik:

✡ **1:23** Is 7.14

“Dyusninchikmi nuqanchikkunawan” nir.
24 Chaymanta José punuyashanmanta rikĉhakurqa, Dyusninchikpa angel-
nin willashanta ruraran. Chaymi ashwan Mariawanqa kasararanna.
25 Piru chaynu kasarashana karmapismi Josiqa Mariawan mana pullaqa
punuranchu chay punta wamritunllapa nasinankaman. Chaymantami
Mariaqa wamrakusturanna. Chaymi Josiqa wamritutaqa shutichiran Jesús.

2

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

1 Jesucristuqami Judea lugarpi uk pwiblitu Belén shutiqpi nasiran. Chay
tyimpupiqami Herodes gubyirnuqa karan Israel pwiblukunapiqa. Chay-
mantami kusala yaĉhaq runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa rupay iqamu-
nanlawmanta. Paykunami qullarkunata rikar riqsiq runakuna kaqllapa.
2 Chaymi kaynu nir tapukuranllapa: “¿Maypitaq chay Israel runakunapa
gubyirnun nasisha chayqa? Chaqa chay rupay iqamunanlawpimi rikasha
kanillapa uk qullar paypaq intrachimaqllapata. Chaymi shamusha kanil-
lapa payta aduraq”.
3 Chaynu nitinllapa uyaparmi chay gubyirnu Herodes chaynulla tukuyla
Jerusalén pwiblupi taqkunapis kusalata manchakur yarpupakuranllapa.
4 Chaymi chay gubyirnuqa niran tantakamunanllapapaq tukuy
chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima. Chaymantaqa tapuran:
—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan Cristunqa nasiyanqa? nir.
5 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Judea lugarpa pwiblun Belenpi. Chaqa Dyuspa rimaqninmi kaynu niq
Belén pwiblupaqqa:
6 ‘Belén pwiblu, qammi chay Judea lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,
kananqa kusala mas riqsikashana kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblukunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta kuytanqa chay Israel pwibluytaqa’ nir.
7 Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana mayqanpis yaĉhatinchu, qaya-
muran chay uklawmanta kusa yaĉhaq runakunata. Chaymi paykunarayku
yaĉharanna ima tyimpupimi chay qullar rikariran nirmapis.
8 Chaymantami chay runakunataqa kaĉharan Belén pwibluman kaynu nir:
—Wakman rir puytishaykillapata tapukuyllapa chay wamritupaqqa.
Chaymanta tarir-shuypaqa willamankillapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.
9 Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay kusa yaĉhaq runakunaqa riran-
llapa. Piru chay qullar rupay iqamunanlawpi rikashanllapaqa, naypanlla-
pata riq ĉhurakaran. Chaynu rirmi chay maypiĉhi wamritu karan chaylapi
qasillaran.
10 Chaynu qullar qasillaqta rikarmi, kusalata aligriyaranllapa.
11 Chaymantami chay wasiman yaykur, rikaranllapa chay wamrituta
chaynulla maman Mariata ima. Chaynami paykunaqa qunqurikur adu-
raranllapa. Chaynulla talqitanllapata kiĉhar, uruta, insinsyuta, mutkiypaqla
mirrata ima quranllapa.
12 Chaymanta punutinllapami Dyusqa musquyninllapapi willaran
Herodes kayashanman ama tikrakananllapapaqchu nir. Chaymi
paykunaqa Dyus nishanta kasur pwiblunllapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13 Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna rishana katinqa, Josipa musquyninpi Dyuspa uk angelnin rikarir kaynu niran: “Sharir, wamrituta mamantinta apar utqar riy Egipto pwibluman. Chaypi kidankillapa nuqa willashunayllapakaman. Chaqa Herodesmi wamrata maskanqa wanuchinanpaq” nir.

14 Chaymi chaynu nitinqa Josiqa sharir, wamrituta mamantinta apar, chay tutalla riq ĉhurakaranllapa Egiptuman nan riqta.

15 Chaymi chaypiqa taranllapa Herodes wanunankaman. Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin unay nishan kumplikananpaq. Chaqa nishami kayaq: “Egipto pwiblumantami qayamuray wamrayta” nir.

Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapapaq

16 Chaymantami Herodesqa chay kusa yaĉhaq runakunaqa ingañamasha nir kwintata qukarqa, kusalata piñakuran. Chaymi mantakuran tukuyla ullqu wamritukuna ishkay añuyjun, chaynulla manaraq ishkay añuyjun kaqkunata ima wanuchinanllapapaq tukuyla Belén pwiblumanta kaqkunataqa. Chaynuqami kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq runakuna ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin rikarisha karan nir willashanmanta yaĉhar.

17 Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin Jeremías iskribishannu kumplikananpaq. Chaqa niqmi:

18 “Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel, wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis munaranchu,
tukuynin wanushana kashanrayku” nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19 Piru Herodesqami wanuranna. Chaymi ashwan Dyuspa uk angelnin, José Egiptullapi katin, musquyninpi payman rikarir kaynu niran:

20 “Sharir, wamrituta mamantinta apar, qashan riyllapa Israel pwibluman. Chaqa chay wamrituta wanuchinaqkunaqami wanushallapana” nir.

21 Chaymi Josiqa sharir wamrata mamantinta apar riran Israel pwibluman.

22 Piru Josiqami yaĉharan chay Judea lugarpiqa Herodespa lugarninqa wamran Arquelao mantakuyan nir. Chaymi kusalata manchakuran chay Judea lugarllaman tikrakaytaqa. Piru Tayta Dyusmi musquyninpi Jositaqa intrachiran Judea lugarman ama rirchu, ashwan Galilea lugarmanna rinanpaq nir.

23 Chaymi chayman rir ĉharqa, riran taq Nazaret pwiblumanna. Tukuy kayqami pasaran Dyuspa unay rimaqninkuna kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa Jesuspaqmi nisha kayaq: “Payqami nazareno shutinqa” nir.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Chaymanta uk tyimpu pasatinmi Shutichikuq Juan rikariran chay Judea lugarpa chunllaqlla lugarninkunapi.

2 Paymi yaĉhachikuq qallariran kaynu nir: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.

3 Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin Isaías iskribisha kayaq kaynu nirqa:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.
4 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinta ima.
5 Piru pay yaĉhachikutin uyakuqqa achka runakuna riqllapa Jerusalén pwiblumanta, Judea lugarmanta, chaynulla chay riyu Jordanpa shipchankunamanta ima.
6 Chaymi Juan yaĉhachikutin uyakurqa uchanllapapaq kwintata qukar, Tayta Dyus llakipamayllapa nitin, Shutichikuq Juanqa chay riyu Jordanpi shutichiran.
7 Chaymantami Juanqa, achka fariseo, saduceo runakuna, pay shutichinanpaq ĉhaqta rikarqa niran:
“¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Pitaq qamkunata nishushallapa: ‘Shutikurla chay kusala saqra manchaypaq kastigu Dyusmanta shipchamuyanna chaymanta washakayankillapa kanqa’ nirqa?
8 Chaymi ashwan kriyishaykillaparayku kusala shumaqta kawsar Dyuspi kriyinkillapa nir uk qiru puquq yupay intrachikuyllapa.
9 Imanupiqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa nir. ¡Manami chaynuchu! Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami, tukuy kay rumikunamatapis Abrahampa ayllunpaq tikranarqa tikranman.
10 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa kuchur itanqa ninaman.
11 “Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi kriyir uchaykillapata dijashaykillaparaykuqa yakulawan nuqaqa shutichishunillapa. Piru nuqamanta kusala mas pudirniyjun shamuq chay-shuypaqami shutichishunqallapa Dyuspa Santu Ispiritunwan, ninawan ima. Chaymi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqmapis.
12 Chaqa payqami palanta charikusha shamuyan. Chaymi trigunta limpu shumaqchar ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq pajanta-shuypaqami mana maydiyapis wanuq ninawan limpu rupachinqa”.

Jesusmi shutikuran
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta riran riyu Jordanpi Juan shutichikuyashanman paytapis shutichinanpaq.
14 Piru puntataqami Juanqa mana shutichinarchu kaynu niran:
—Qammi shutichimanaykipaq kusala allinqa. ¿Ashwanchu nuqa shutichishunaypaq shamunki? nir.
15 Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:
—Amami mana nirchu kananlla shutichimay. Chaqa chaynuqami Dyus tukuy munashanlata ruranapaq nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.
Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchitinmi,
16 shutichiran Jesustaqa. Chaynu shutikur yakumanta yarqamuyatinlami syilu kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa rikaran Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
17 Chaymantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu niqta uyaparan.
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.

Paywanmi kusalata aligriyani” nir.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarkunaman dyablu uchakuchiyta kamananpaq. *
2 Jesusqami kwarinta unaq, kwarinta tutata ayunaran. Chaymantami mallaqnaran.
3 Chaymi dyabluqa uchakuchiyta yarpur, Jesusman qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumikunata willay tantakunapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur kawsanqa’ nir.
5 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Dyus akrashan pwiblu Jerusalenman. Chaypiqami Dyusta adurananllapa wasipa kusa unaqninman iqachir,
6 niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusshi, angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumikunalawanmapis’ nir.
7 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
8 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa aparan uk kusala unaq may atun sirkaman. Chaymantami kay pachapa tukuy pwiblunkunata iman kaqnintinta rikachir,
9 niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami tukuy kay rikashaykikunata qushayki nir.
10 Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata’ nir.
11 Chaynu nitinmi dyabluqa Jesusmantaqa ashuranna. Chayna chay kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur ministishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12 Chaymanta Jesusqa yaĉharan Juanta karsilman itashallapa nir. Chaymi riran Galilea lugarlawman.

---

* **4:1** Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ashwanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa uchakurchu shachinakuran nir.

13 Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa, ashwan riran Capernaúm
pwiblumanna taq. Chayqami karan chay quĉha qichqankuna Zabulonpa,
chaynulla Neftalipa unay ayllunkunapa pachankuna kaq chay lugarkunapi.
14 Tukuy kaykunaqami pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan
kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
15 “Zabulonpa, Neftalipa lugarninkunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishanrayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaran † chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis washayta munan nir rikachiran”.
17 Chaymi Capernaúm pwiblupi taq qallarishanmanta-pacha Jesusqa
yaĉhachikuq qallariran kaynu nir:
“Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq
mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran (Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran ishkay
piskadukuq runakuna atun shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami
karan, Simón uknin Andreswan. Kay Simonmi Pedro shutiqpis.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami
yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir
tantanaykillapapaq nir.
20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata
dijar, paywanna riranllapa.
21 Piru mas naypaqman riyarqami Jesusqa qashan rikaran ishkay runaku-
nata. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna, Santiago, Juan ima karan.
Chaymi paykunaqa taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata
kamkachiyaranllapa. Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis.
22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku karrunta, taytanta ima chaypi
dijar, Jesuswanna riranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran (Lc 6.17-19)

23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy lugarninkunapi Israel
runakuna tantakananllapa wasikunaman yaykur Dyuspa shumaq
rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi
kawsananllapapaq. Chaynullami runakunata allicharan tukuy
qishayninmanta, nanayninkunamanta ima.
24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla lugarninkunapi
yaĉharanllapana. Chaynu yaĉharllapami, kusa riqchaq nanaywan,
qishayninllapawan qischakaqkunata apamuranllapa. Chaynullami
apamuranllapapis dyablupa yarpuyninwan kar qischakaqkunata,
atakiwan kaqkunata, chaynulla chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun
kaqkunata ima. Piru Jesusqami tukuylata allicharan.
25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta, Decapolispa pwiblunku-
namanta, Jerusalenmanta, Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lu-
garmanta ima, Jesusta kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

---

† **4:16** Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

5

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)

1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman iqar taran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunapis payman qimikatin,
2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:
3 “Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir masta Dyusninchikta maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypanqallapa.
6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus munashanlata mallaqnaq, yakunaq yupay chiqap allinlata ruranaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa rurananpaq yarpuyashanllapataqa.
7 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis ima katinpis llakipakuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis llakipanqa.
8 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis kusa allinla yarpuyniyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqallapa.
9 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis amana ĉhiqninakur kawsananllapapaq intrachikuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis chiqap wamranpaqna riqsinqa.
10 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis Dyus munashannulla allinlata rurashanrayku qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
11 “Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi kriyishaykillaparayku runakuna qaryapar, riqchaq llullakunata willar ima qischashutinllapaqa.
12 Chayraykumi ima katinpis kusalata aligriyar ima kuntintu kayllapa, unaq syilupi kusala shumaq imata aypanaykillapapaq nir yaĉhar. Chaqa imanutaq kanan qamkunapa ikikillapapi purir qischashuyanllapa, chaynumi Dyuspa unay rimaqninkunatapis ruraranllapa”.

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesusqami niran:
“Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Piru imanupi kaĉhi lampaqyarqa mananami qashan shumaqchakayta puytinnachu. Chaynu mana sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana puriqkuna saruĉhanllapa.
14 “Chaynullami imanutaq bilamaqa achkirachikun chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Chaqa uk pwiblu unaq sirkapi katinmaqa tukuylari rikanllapa.
15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami kajunpa rurinmanchu ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa. Ashwanmi ĉhuranchik unaqlapi, tukuy chay wasipi kaqkunata achkirachinanpaq.
16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk bilamaqa achkirachikun chaynu tukuylawan kusa allinla ima kayllapa. Chaynu allinlata rurar kawsatkillapaqami, tukuy rikashuqkuna imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar, unaq syilupi Taytaykillapa Dyustana alabanqallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 “Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkillapachu, Moisés
mantakushankunata, Dyuspa rimaqninkuna nishanta chinqachinanpaq
shamusha kanqa nirqa. Chaqa manami chaykunata chinqachinaypaqchu
shamusha kani. Ashwanmi tukuy chaykunataqa chiqapta kumplinaypaqna
shamusha kani.
18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus mantakushan-
mantaqa manami uk puntituta, uk litralamatapis kitanqallapachu chay
tukuy nishankuna kumplikanankaman.
19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis mana kasur ash-
wan ukkunatapis ama kasunanpaq nir yaĉhachiqkunaqami syilumanta kaq
mushuqmanta mantakutinqa, mana kwintachakashanachu kanqa. Nataq
chay mayqanpis Dyus mantakushanta allita kasur, wakinkunapis kasunan-
paq yaĉhachiqkuna-shuypaqami syilumanta kaq mantakutinqa kusala shu-
maqta riqsikashana kanqa.
20 Chaymi nishaykillapa: Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla fariseo runakunaqami Dyuspaq intrakarmapis mana tukuy shun-
qunwan kasunllapachu. Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma
tukuyatkillapa. Ashwanmi syilumanta kaq mantakuyashanman yayku-
naykillapapaqqa tukuy shunquykillapawan Dyus munashanlata rurayta
ministinkillapa”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq (Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:
“Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata Moisés unaylla
kaynu nishanta: ‘Amami wanuchikunkillapachu. Chaqa mayqanpis
wanuchikuqqami, kusala manchaypaqta kastigakashana kanqa’ nir.
22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis ukninkunawan
piñakuqqami kastigakashana kanqa. Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir
jurapaqta-shuypaqami kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar kasti-
ganqa. Nataq chay ukninta mana allinpaq riqsir qaryapaqta-shuypaqami
Tayta Dyusna rikar infyirnupi tukuy tyimpupaqna kastiganqa nir.
23 “Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar, yarpunkiman
mayqan ukniki qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay altarpa naypanlapi dijar,
rinkiraq chay uknikiwan, shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu ukniki-
wan shumaqchanakusha kar-shuypaqa rinki chay altarman ufrindaykita
Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.
25 “Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta rurashayki
nir uchachashuyatinqa, manaraq jwiskunaman qayachishuyatin
parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa mana chaynu ruratki jwisman
qayachishutinqami, chay jwisqa gwardyakunaman qukushutin
karsilmanna apashunmanllapa.
26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa
lluqshimunkichu, tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman
nir”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pununanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:
“Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa:
‘Runa kar, manaqa warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan
ukwan pununkillapachu’ nir.

28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar
paywan kayta munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.
29 “Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur
itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin
kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qis-
chakananmantaqa.
30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq
qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itaku-
naykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananman-
taqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Chaynullami Moisesqa niqpis: ‘Mayqan warmiyjun kayar, man-
ana warminwan kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta
qurqashi dijayta puytin’ nir.
32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan
punusha ima katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta munaq yu-
payna dijayan. Chaynulla mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha
warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata uchakuyan”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay rukuykillapakunata
kaynu nishanta: ‘Imata ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa
kumpliyllapa’ nir.
34 Piru kananqami nishaykillapa: Amami imalapaqpis jurankillapachu
nir. Chaynulla amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu. Chaqa
syiluqami Dyusninchik tar mantakunan.
35 Chaynulla amami pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa
pachaqami Dyusninchikpa ĉhakin shanan. Amami Jerusalén
pwiblupaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa Jerusalén pwibluqami
mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-ari.
36 Amami jurayllapapischu umaykillapapaq rimarpis. Chaqa manami
puytinkichu uk aqchaykillapalamatapis yuraqpaq, manaqa yanapaq tikray-
taqa.
37 Ashwanmi juranaykillapamantaqa imapaqpis ‘Chiqap’ nitkillapaqa,
chiqap kanqa. ‘Mana’ nitkillapapis, mana kanqa. Chaqa mayqanpis jurar
imata arnikuqqami dyablu munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu (Lc 6.29-30)

38 “Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa:
‘Nawipaqqa kanqa uk nawi. Kirupaqpis uk kiru’ nir.
39 Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima mana allinta rurashutinqa,
amami qampis ima mana allintaqa rurankichu. Ashwanmi mayqan allilaw
qaqllaykipi takashutinqa uklawtapis rikachiy nir.
40 Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashunatinqa, dijay
punchuykitapis apanqa.
41 Chaynulla mayqan ‘Apay kargayta kaymanta wakkaman’ nir, amalas
apachishunatinqa, ashwan chay nishushanmantaqa mas larguta apay.
42 Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynullami mayqan
imalata pristanaykipaq mañashutinpis amami das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 “Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa:
‘Qamkunawan shumaq kaqkunata llakipar, ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa
ĉhiqniy’ nir.
44 Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa llakipar shumaqta
rikayllapa. Chaynulla Tayta Dyusman mañakuyllapa mana allinta rurashu-
nanllapapaq ikikillapapi puriqkunapaq ima nir.
45 Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Taytaykillapa
Dyuspa chiqap wamrankunana kankillapa. Chaqa pay nitinmi
rupaymapis achkirachikamun allin kaqkunapaq, chaynulla mana allin
kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay nitinmi tamyamapis ishkimun allinta
ruraqkunapaq, mana allinta ruraqkunapaqmapis.
46 Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imatanari Dyusman-
taqa aypankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq, Roma pwiblupaq impwis-
tuta kubrakuqkunapismi mayqan paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa.
47 Chaynulla chay mayqanpis qamwan allin kaqlata saludarpis ¿imatataq
shumaqtaqa rurayankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq runakunapismi
chaynu ruranllapa.
48 Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayllapa imanuĉhi unaq syilupi
Taytaykillapa Dyus kusa allinla chaynu”.

6

Limusnawan yanapakurqa amami parlakunkillapachu

1 Jesusqami niranpis:
“Tukuy ima allin kaqtaqami imuraspis rurayllapa. Amami runakuna rika-
mananpaq nir paykunapa naypanlapichu ruranklillapa. Chaynu runaku-
nala alabashunanllapapaq rurayatkillapaqa imanunari unaq syilumanta
Taytaykillapamaqa chay shumaq imata qushunanllapapaq karan chaytaqa
qushunqallapa.
2 “Chayraykumi mayqan ministiqkunata yanaparpis amami imanutaq
Dyusta yanqa kasuq tukuqkuna kusalata alabakar parlakunllapa chaynuqa
puriyllapachu. Chaqa paykunaqami chay Israel runakuna tantakananllapa
wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur purinllapa, runakuna paykunapaq
shumaqta rimananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay
runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
3 Chayraykumi qamkuna mayqanta ima ministishanpi yanaparqa amami
chay kusala riqsinaykimatapis parlankichu.
4 Chaynu imata yanapakur mana imatapis rimatkiqami, Taytayki Dyus
rikashurqa kusala shumaq imatana qur yanapashunqa.

Jesusmi yaĉhachikuran Dyusman mañakunapaq
(Lc 11.2-4)

5 “Qamkuna Dyusman mañakurqa, amami Dyusta yanqa kasuq tukuq
runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa, paykunaqami chay tantakananl-
lapa wasikunapi, chay may iskinakunapi ima sharla Dyusman mañakuyta
kusalata munanllapa. Chaynuqami paykunaqa ruranllapa runakuna
rikar alabananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa
masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
6 Piru qam mañakurqami wasikiman yaykur, punkuykita kirpakur Taytayki
Dyus chaypi qamlawan kaqman mañakunki. Chaynu ruratki chay qamlawan
kaq Dyusniki rikashurqami kusala shumaq imata qur yanapashunqa.

7 “Chaynulla qamkuna Dyusninchikman mañakurqa amami kutir kutir
chayllata rimarqa mañakuyllapachu, imanutaq Dyusninchikta mana riqsiq
runakunamaqa tukun chaynuqa. Chaqa paykunaqami yarpunllapa chaynu
kusalata rimapakutinqashi Dyusqa mas uyapayanqa nir.
8 Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa
Taytaykillapa Dyusqami ima ministiyashaykillapatapis yaĉhayanllana man-
apis mañakuyatkillapa.
9 Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu mañakunkimanllapa:
Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
10 Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla.
11 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuytaqa qumayllapa.
12 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa
chaynulla.
13 Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa.
[Chaqa qammi tukuy imata puytinki;
kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq mantakunki ima nir.
¡Chaynumi kanqa!]
14 “Chaqa qamkunata ukkuna ima mana allinta rurashutinllapa pir-
dunatkillapaqami, unaq syilupi Taytaykillapa Dyuspis pirdunashunqallapa.
15 Piru qamkuna mana ukkunata pirdunatkillapaqa manami Taytaykil-
lapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa pirdunashunqallapachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16 “Chaynulla qamkuna ayunarqa, amami kusa kwashalla tikrakarchu
purinkillapa imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna, tukunllapa
chaynuqa. Chaqa paykunami chaynu kwashalla tukunllapa runakuna
rikar, ayunayan ninanllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay
runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
17 Chaymi ashwan ayunarqa, alli qaqllitaykillapata paqakur, shumaq
ñaqsakur kamakayllapa.
18 Chaynu ruratkillapaqami mana mayqanpis kwintata qukanqallapachu
ayunayankillapa nirqa. Nataq Taytaykillapa Dyus qamkunalawan chaypi
kaqmi, yaĉhayanqa chay ayunayashaykillapapaqqa. Chaynami ashwan
kusala shumaq imata qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa (Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19 “Amami kay pachapi kaq imaykillapataqa tantakunkillapachu. Chaqa
kay pachapi kaq imaykillapaqami pumpir, muqusyar ima, limpu tukukan.
Chaynulla suwakuqkunamapis wasikunaman yaykur suwakunllapa ima.
20 Ashwanmi kay pachapi kaq imaykillapapaq yarpunaykillapamantaqa
unaq syilumanta kaq imaykillapapaq yarpur Dyus munashanlatana ru-
rar kawsayllapa. Chaqa syilumanta kaq imaykillapaqa manami pum-
pir, muqusyar ima tukukanlamapischu. Chaynulla manami chaymanqa
suwakuqkunalamapis yaykunchu.
21 Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay pachamanta kaq imaykiku-
nalata chapar yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq imakunalapi kanqa

yarpuynikillapaqa. Nataq unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapa-shuypaqa syilumanta kaq imaykillapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.

22 “Allita yarpuyllapa: Nawikillapa imanutaq bilamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuyla kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa.

23 Piru nawikillapa kusala mana allin kashanrayku kay pachamanta kaq imakunalapaq yarpuchishutin-shuypaqami kwirpuykillapapis tutaparaq intirupina kayanqa. Chaynuqami achkirachikunaykillapamantaqa ashwan tutaparachikuyankillapana kanqa. Chaymi ashwan chaynu karqa mana imalatapis Dyusninchikpaqmaqa intrakayankillapachu kanqa.

24 “Nishaykillapapis: Manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa. Manaqa uknintaqa allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan (Lc 12.22-31)

25 “Chayraykumi nishunillapa: Amami qamkunaqa yarpupakunkillapachu, imataraq mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami yarpupakunkillapapischu imataraq mudakushaq nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay kawsanaykillapa, chaynulla kwirpuykillapaqa masta sirbin mikuymanta, raĉhpamantaqa nir?

26 Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapalamapischu. Chaynulla manami mikunanllapata ĉhurakunllapalamapischu. Piru, imanutaq ashwan unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamanta ashwan kusa masta sirbinkillapa!

27 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *

28 “Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa kusalata yarpupakunkillapa mudanaykillapapaq imaqa? Allita kwintata qukayllapa, imanutaq liryukunamaqa muntipi winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.

29 “Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Mantakuq Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.

30 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?

31 Chayrayku ama llakiyllapachu ‘¿Imatana mikushun? ¿Imatana upyashun? ¿Imanuna mudakushun?’ nir imaqa.

---

* **6:27** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

32 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa
yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami unaq syilupi Taytaykil-
llapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.
33 Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur llakinaykillapamantaqa, ash-
wan Taytanchikllapa Dyus tukuyta mantakushanrayku, paylata maskar
munashannula allinta rurar kawsayllapa. Chaynu kawsatkillapaqami Tay-
taykillapa Dyusqa tukuy ministishaykillapapi yanapashunqallapa.
34 Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa imaraq pasamanqa nirqa
yarpupakunkillapachu. Chaqa chay allaqmanta diyapismi ĉhamunqana chay
diyallapi ima kaqpaq yarpunaykillapapaqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu,
diyakunami shamun imanuraq kashaq nir chay diyallapi yarpunapaq.

7

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 "Amami uknikikunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama
rikar yaĉhashunanllapapaq.
2 Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa, chaynullami qamkunatapis
Dyusqa rikar yaĉhashunqallapa. Chaynulla imanu ukkunata rikatkipis,
chay rikashaykinullami Dyusqa qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa.
3 ¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq
ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana
lluqshichirqa?
4 Chaymi qampa nawikipi uk atun qiru tayatinqa, ¿imanutaq uknikita
ninkiman: 'Nawikipi usulsitu tayan chayta lluqshichishaq' nirqa?
5 ¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay nawikipi atun qiru tayan chay-
taraq lluqshichiy. Chaymantaraqmi chay uknikipa nawinpi tayan chay
usulsitutaqa allita rikar lluqshichimuyta puytinki.
6 "Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyusninchikpa shumaq rimayninta
willankillapachu chay kusala marraju allqu yupay runakunataqa. Chaqa
imanupiqakish piñakurmana llakiypaqta qischashunmanllapa. Chaynulla
chay kuchi yupay runakunataqa amami willankillapapischu. Chaqa payku-
naqami mana kwintachar limpu saruĉharmana dijanman.

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 "Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy
ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla
punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar
yanapashunqallapa.
8 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla
mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan
kusalata shachinakur qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
9 "¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata mañashutinllapaqachu rumita qunki-
manllapa?
10 ¿Manaqa wamrayki piskaduta mañashutinllapaqa, largu kurutachu qunki-
manllapa? ¡Manami!
11 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykil-
lapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi
Taytaykillapamaqa kusala shumaq imakunata qushunqallapa payman
mañakutkillapaqa!

12 “Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna qamkunawan shumaq
kananta munarqa, qamkunapis shumaqta rurayllapa paykunawanqa.
Chaynu rurarqami kusala allintana rurayanki, Moisés mantakushannulla,
chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa (Lc 13.24)

13 “Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punkituta pasar rinkillapa Dyus-
ninchikman rinarqa. Chaqa chay tukuy tyimpupaqna rir qischakanapaq
kaq punkuqami kusala atun chaynulla chay nanpismi, kusala anchu ima.
Chaynu katinmi kusala achka rinqallapa chaylawtaqa.
14 Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq kawsanapaqqami kusa
kiĉhkila punkitu, chaynulla kiĉhkila nansitu ima. Chaynu katinmi aykala
chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik (Lc 6.43-44)

15 “Allitami kuytakankillapa chay llullakur Dyusninchikpaq parlakuq
tukuq runakunamantaqa. Chaqa paykunaqami qamkunamanqa
shamunqa imanutaq uyshitakunamaqa kusala mansitu chaynu. Piru
alli yaĉhaymantaqami kusala manchaypaq atun surrukuna kanqallapa.
16 Chaymi qamkunaqa tukuy imata rurayashanlamanta das riqsiyta
puytinkillapa imanu nirmapis. Chaqa ubapa puquynintaqa manami
kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla Iguspa puquynintapis manami
shankakunamantachu pallanchik.
17 Piru tukuy allin qirukunaqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin
qirukuna-shuypaqami mana allintachu puqun.
18 Chaqa allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa.
Chaynulla mana allin qirupis manami shumaqtaqa puquyta puytinchu.
19 Chaymi, tukuy qirukuna mana allinta puquqtaqa kuchur ninaman itar
rupachinchik.
20 Chayraykumi qashan nishaykillapa: Tukuytami ima rurashankunala-
manta allita rikar riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish mana yaykutkillapachu (Lc 13.25-27)

21 “Manami tukuyla ‘Amituy, Amituy’ nimaqkunaqa, Dyus unaq syilupi
mantakuyashanmanqa yaykunqachu. Ashwanmi, unaq syilupi Taytay mu-
nashanlata ruraqkuna yaykunqallapa.
22 Chaqa chay diyapiqami nimayanqallapa: ‘Amituy, Amituy, nuqaku-
nami qamlapaq kusata parlakurayllapa. Chaynulla qampa shutikiwanmi
runakunamanta dyablupa yarpuyninta itakurayllapa. Shutikiwanmi achka
milagrukunata rurarayllapa’ nir ima.
23 Piru nuqaqami paykunataqa nishaq: ‘Manami maydiyapis
riqsishushachu kani. ¡Ashuyllapa nuqamanta, mana allinta ruraqkuna!’
nir.

Ishkay wasipa simintun (Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24 “Chayraykumi, chay mayqanpis nuqa nishayta uyakur kasuqtaqa
kumparashaq uk runa kusa allinlata yarpuqmaqa wasinta shachinanpaqqa
allita yarpur, rumipa ananmanta shachiran chaywan.
25 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayar, wayramapis wakmanta,
kaymanta wasilaman pukakamurmapis mana ratachiranchu. Chaqa alliri
shachisha karan rumipa ananmanta.

26 Piru nuqa nishayta uyakur mana kasuqta-shuypaqami kumparashaq
imanutaq uk yaru runamaqa mana allita yarpur wasinta shachiran ushya
aqupa ananlamanta chaywan.
27 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayamuran. Chaynulla wayra
wakmanta kaymanta chay wasiman pukakamutinmi chay wasiqa limpu
limpu pampalla rataran”.
28 Chaymi chaynu Jesús rimar tukchitinnaqa, tukuyla chaypi kaqkunaqa
dispantakaranllapa chay imanu yaĉhachikushanrayku.
29 Chaqa Jesusqami paylla kusata mantakur ima yaĉhachikuran, manami
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.

8

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús chay sirkamanta ishkimutinqami, kusala achka runakuna ikinta
riranllapa.
2 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun payman qimikar nay-
panpi qunqurikur niran:
—Taytituy, llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
3 Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay nir.
Chaymi chay kutilla chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaran qishayn-
inmantaqa.
4 Jesusqami niranpis:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman.
Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy
yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta sul-
dadukunapa uk mantaqnin, qimikaran payta rugaq.
6 Chaymi niran:
—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuyla-
matapis puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.
7 Jesusqa niran:
—Rishaqmi allichaq nir.
8 Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:
—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu
wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’
niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq.
9 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis
wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin.
Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranan-
paq kaĉhatiypis ruran.
10 Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran.
Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqan-
tapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
11 Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa ru-
pay iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta ima. Chaymi paykunana

tayanqa pulla mikuq Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta kaq
mantakuyashanpiqa.
12 Piru Dyus mantakuyashan luryanpi kananpaq karan chaykunaqami,
itakukayanqa waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi chaypina kusala
mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyach-
inqallapa.
13 Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa niran:
—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami wasikipiqa rurakanqa nir.
Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqninqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chaypimi Pedrupa swigranta
tariran, mantanpi qishaq usuraqta. Kusala rupawanmi karan.
15 Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa makinmanta kamaran. Chayna
chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur
paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna dyablupa yarpuyninwan
kaqkunata apamuranllapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa
yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran. Chaynullami allicharanpis
tukuyla qishaq kaqkunataqa.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu
nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Lc 9.57-62)

18 Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi
yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpan-
man nir.
19 Chaymantaqa Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami
Jesusman qimikar niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
20 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kuruku-
napis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami
mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
21 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami
rishun nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana
kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay
wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranl-
lapana.

24 Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman
maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna.
Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran.
25 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:
—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana!
nir.
26 Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa
kriyimankillaparaqchu! nir.
Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu
qasillaran.
27 Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura
tapunakuyaqllapa:
—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lu-
garman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan
kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir, payman qimikaran. Chay
runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugar-
taqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu.
29 Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:
—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu!
¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki
qischamaqllapa? nir.
30 Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna
shitqakuyaranllapa.
31 Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay
achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
32 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchiku-
namanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar,
qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuranllapa.
33 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaymi
pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakuna
pasashantaqa tukuyta parlaranllapa.
34 Chaymi chay kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa lluqshir riranllapa
Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta chaypi rikarllapami kusalata ru-
garanllapa kay lugarniyllapamantaqa wakaq tukuy nir.

9

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman iqar, quĉhapa uklaw chim-
panman pasar pwiblunllaman ĉharan.
2 Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runata, uk
parapi usurachir wintusha payman ĉhachiranllapa. Chaymi Jesusqa paypi
kusalata kriyiqllapata rikar, chay qishaqtaqa niran:

—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.
3 Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa kaynu nir yarpuranllapa: ¿Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan? Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslami uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
4 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin yarpuyniyjunqa kankillapa?
5 ¿Imataq mas trabajusu ninaypaq, 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir puriy' ninaypaq? * 'Uchaykikunamanta pirdunashuni' nitiyqa qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
6 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
7 Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kayaq runaqa sharir, riranna wasinman.
8 Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha nir.

Jesusmi Mateuta qayaran
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu riyarmi rikaran uk runa Mateo shutiqta. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.
10 Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq ĉhurakaranllapa.
11 Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.
12 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.
13 Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanllapata. Chaqa ninmi:
'Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq' nir.
Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata willaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

---

* **9:5** Chaqa mayqanpismi "Uchaykimanta pirdunashuni" niyta puytinman yanqallamapis.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, Jesusman
qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi kusalata ayunanil-
lapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikunaqa ¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.
15 Jesusqa niran:
—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala
kanmanllapa? ¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura
ĉhamutin, ritinllapanami ayunanqallapa.
16 "Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq
raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa
chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman.
Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.
17 Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa manami itanchikchu makwa
qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa
qarataqa llikinman. Chaymi ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay
qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq
yakun binutaqa mushuq qara kapachuman itaypaq amana mayqanninpis
imanananpaqqa". †

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runakunapa uk mantaqnin ĉhamur
Jesuspa naypanlapi qunqurikur kaynu niran:
—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru qam rir makisituykita ananpi
ĉhuratkiqa, payqa qashan kawsamuyanqa nir.
19 Chaynu nitinmi Jesusqa sharir, yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa.
20 Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan uk qishaq warmi. Chay
warmipa yawarninmi dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa
ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.
21 Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta kamarlami alliyashaq nir.
22 Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur warmita rikarqa niran:
—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna kidaran chay warmisitaqa.
23 Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa mantaqninpa wasinman
ĉharqa, rikaran dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami rikaranpis
chaypi kaqkuna kusalata waqar laqyaqllapata ima.
24 Chaymi Jesusqa niran:
—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi wamraqami mana wanushachu.
Punuyanlami nir.
Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asiparanllapa Jesustaqa.
25 Piru payqami ruripi kaqkunata limpu lluqshichimuran. Chayman-
tami chay wasiman yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta aypatin,
sharimuran.
26 Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa yaĉharanllapana imanu warmi
wamraqa kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata

---

† **9:17** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir.

27 Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ikintaqa ishkay syigu
runakuna riran kaynu nir qayakur:
—¡Davidpa ayllun ‡ llakipamastuyllapari! nir.
28 Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa, chay syigu runakunaqa
qimikatin, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliyachishuyashaqllapa nirqa?
Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:
—Arí taytituy nir.
29 Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar niran:
—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami rurakanqa nir.
30 Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru Jesusqami kaynu nir
kusalata willaran:
—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.
31 Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta lluqshishanmanta-pacha
imanu Jesús paykunata alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta

32 Chaymanta chay syigukuna alliyashana lluqshimuyatinqa, wakin
runakunapis Jesusman aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan
qishaq runata.
33 Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta chay mudu runamanta
itakutinqa, rimaqna qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi kaqkunaqa
kusa dispantakashalla niyaqllapa: “¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis
mana rikashanchikchu waknu mayqanpis allichakuqtaqa!” nir.
34 Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-shuypaqami niyaranllapa:
“Waktaqami dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha, chaynu dyablupa
yarpuyninta itakunanpaqqa” nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka

35 Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha pwiblitukunapi ima
yaĉhachikur puriyaran. Tukuy tantakananllapa wasikunapimi Dyuspa shu-
maq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi
kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis tukuy qishaykunamanta,
nanaykunamanta ima.
36 Chaymi runakunata rikar, kusalata llakiran paykunapaq. Chaqa
chay runakunaqami kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana
washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq uyshakuna mana
michikuqniyjunmaqa chaynu.
37 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran: “Chiqaptami kusichaqa
kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa.
38 Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq tra-
bajaqkunata, paykunana tantananllapapaq” nir. §

10

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata qayamur, pudirninta quran,
dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq. Chaynulla

‡ **9:27** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik. § **9:38** Kusichanan-
paq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq
chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

tukuy qishaykunamanta, nanayninllapakunamanta imamapis allichakunanllapapaq ima.
2 Kaykunami chay dusi yaĉhakuqninkunaqa karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi shutiqpis Pedro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna, Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,
Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santiago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq (Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir kaĉharan:
"Amami rinkillapachu chay mana Israel runakunamanqa. Chaynulla amami yaykunkillapapischu chay Samaria pwiblumanqa nir.
6 Ashwanmi chay Israel pwiblumanta kaq runakuna imanutaq uysha chinqasha purin chaynu puriqkunaman riyllapa.
7 Chaynami paykunata willayllapa, syilumanta kaq mantakuq shamunanpaqqami shipchana nir.
8 Chaynullami tukuy qishaqkunata allichankillapa, wanushakunata kawsachimunkillapa, ismuyaq kwirpuyjun kaqkunata allichankillapa, itakunkillapapismi dyablupa yarpuyninta runakunamanta ima. Chaqa tukuy chaykunata ruranaykillapapaqqami mana imawan pagrakur imachu dibaldila chay pudirtaqa ayparaykillapa. Chaymi imata rurar yanapakurpis ama kubrakunkillapachu.
9 "Piru amami apankillapachu urumanta, platamanta, kubrimanta kaq qillay imamatapis.
10 Chaynulla amami apankillapachu alburjata, mudakunaykipaq raĉhpaykillapata, llanqita, bastunta imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami trabajashanrayku qarayta puytinllapa.
11 "Chaymi qamkuna uk pwibluman manaqa uk taksha pwiblituman ĉharqa, uk kusa allin runata maskar, chaypa wasinpi kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
12 Piru chay wasiman yaykurqa chaypi kaqkunata kusa shumaqta saludankillapa.
13 Chaymi chay wasipi kaqkuna shumaqta samachishutinllapaqa Dyusmi shumaqta yanapanqa paykunataqa. Piru mana chaynu samachishutinllapa-shuypaqa manami imapis kanqachu.
14 Chaymi uk wasipi manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa mana uyakunar mana munashutinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa, chay pwibluqa kusala mas manchaypaqta kastigakasha kanqa chay pwiblu Sodomawan Gomorra kastigakashanmanmatapis nir".

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16 Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa niranpis:
"¡Kwintata qukayllapa! Nuqami qamkunata kaĉhashurllapaqa uyshakunata
surrukunapa rurinta kaĉhaq yupay kaĉhashuyanillapa. Chaymi qamkunaqa
ima katinpis imanutaq largu kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa.
Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk palumitamaqa mana ima mana
allintapis ruranchu chaynu kankillapa.
17 Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami karguyjunkunaman
qukushunqallapa. Chaynulla chay tantakananllapa wasikunapimi
wipyashunqallapa ima.
18 Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman, gubyirnukuna-
man ima apashunqallapa. Piru qamkunaqa paykunapa naypanpi chaynulla
chay mana Israel runakunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.
19 Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa, amami yarpupakunkillapachu,
imatami rimashaq, manaqa imanumi rimashaq nirmapis. Chaqa ri-
manaykillapapaqna katkillapaqami Dyus yanapashunqallapa imata ni-
naykillapapaqmapis.
20 Chaynuqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi
Taytaykillapa Dyuspa Ispiritunmi rimachishunqallapa.
21 "Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchi-
nanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa
wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran
tikrakar wanuchinqallapa.
22 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku
ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya
shamunaykaman shachinakuq kaqkunalami washakanqallapa.
23 Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa mana allinta rurashunanllapa-
paq ikikillapapi puritinqa, uklaw pwiblukunaman alsakayllapa. Chaqa
chiqaptami nishaykillapa: Manaraq chay Israel pwiblukunapi yaĉhachikur
tukchiyatkillapami Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqana nir.
24 "Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu chay yaĉhachiqninmantaqa.
Chaynulla mayqan sirbikuqpis manami maschu patrunninmantaqa.
25 Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis chay yaĉhachiqninnula kayta puytin
mana maschu. Chaynulla chay sirbikuqpis imanutaq patrunninmaqa
chaynula kayta puytin. Chaqa nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin
Beelzebú nir. Chaymi qamkuna nuqapa yaĉhakuqniy kashaykillaparayku-
maqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Lc 12.2-7)

26 "Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa manchankilla-
pachu. Chaqa tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa ki-
dayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
27 Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayllapataqa, tukuy-
lata parlayllapa. Chaynulla chay pakaqnula willashushayllapatapis intra-
chikunkillapa, tukuypa naypanpi.
28 Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama manchankilla-
pachu. Chaqa wanuchishurllapamapismi kwirpuykillapalata wanuchin-
qallapa. Ashwanmi manchankillapa chay kwirpuykillapawan almaykilla-
pata tukuy tyimpupaq ninapi qischakananpaq kaĉhaq chayta.
29 "Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata munar kuytashun-
llapa. Ma willamayllapa: ¿Manachu ishkay pariq kuritukunata uk qil-
laysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq

katinmapismi, Taytaykillapa Dyus pachaman ratar wanunqa nitin, ratar wanuymatapis puytin, manaqa mana.
30-31 Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinmapis kusa allita kuytarqa, qamkuna chay kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa (Lc 12.8-9)

32 "Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqapis paykunapaqqa allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.
33 Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatinshuypaqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran (Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 "Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi mana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa. Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana kanqa.
35 Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmi wamrapis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchushuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa.
36 Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla kuntranqa tikrakanqa.
37 Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta, manaqa mamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu. Chaynulla mayqanpis uk ullqu wamranta, manaqa uk warmi wamranta masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu.
38 Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami manana nuqapa kananpaqqa allinchu.
39 Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis nuqapi kriyishanrayku wanuq chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna (Mr 9.41)

40 "Chayraykumi mayqanpis qamkunata shumaqta samachishurllapaqa, nuqata samachimayan. Nataq mayqanpis nuqata samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan.
41 Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin kashanrayku samachiqqa, Dyus paypa rimaqninta imataĉhi quyanqa chayllatami aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin kashanrayku samachiq-shuypaqa, chay allin runata imakunata Tayta Dyus quyan allin kashanrayku, chayllatami aypanqa paypis.
42 Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashanrayku mana kwintachaypaqla kaqkunata uk jarru qasaq yakituta upyachiq chayqami, kusa shumaq allin imakunata aypanqa Dyusmantaqa".

11

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)

1 Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir tukchirnaqa, chay
kayashanmanta lluqshir riran, chay pwiblupa uklaw lugarninkunaman
Dyus nishankunata parlakur yaĉhachikuq.
2 Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan imatami Cristo rurar
puriyan nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3 Jesusta tapunanpaq:
—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uk-
taraq yarayashaqllapa? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir Juantaqa willayllapa, kay rikayashaykillapata, uyapayashaykillap-
ata ima.
5 Willankillapapismi: 'Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliya-
chitin purinllapa, ismuyaq aychayjunkunatapis alliyachin nir. Ĉhaynulla
upakunatapis uyakuchin, wanushakunatapis kawsachimun, chay mana
imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaq' nir ima.
6 Chaynulla willankillapapis: '¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriy-
ishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqa-
maqkunaqa nin!' nir.
7 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq
runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:
"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa?
Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra
wakman kayman kuyuchiq yupay ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
8 ¿Manaqachu, uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq
riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakuqkunaqami,
chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
9 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspa rimaq runata rikaq?
Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas
intrachikuqta rikaq riraykillapa.
10 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu
niq:
'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq
yaĉhachikunanpaq' nir.
11 Chiqaptami nishaykillapapis: Kay pachapi runakunaqami Shutichikuq
Juanmanta masqa mana kashachu uklamapis. Piru chaynu katinmapis
syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunaqa mana kwintachaypaqla
karmapis Juanmantaqa kusala masna kanqallapa. *
12 "Chaynumi Shutichikuq Juan yaĉhachikuq qallarishanmanta kananka-
manmi syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunapa ikinpi kusala achka mar-
raju runakuna purinllapa limpu imanachiyta yarpur.
13 Chaynullami nishaykillapapis: Dyusninchikpa rimaqninkuna
chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna imaqami syilumanta

* **11:11** Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir.

kaq shamur mantakunanpaqqa Shutichikuq Juan shamunankalaman
intrachimaranchikllapa.
14 Chaymi qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa rimaqnin Elías †
shamunanpaq karan nir kriyinarqa kriyiyllapari.
15 Chayraykumi tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intrakanarqa uyakur
intrakayllapa.
16 "¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi kaq runakunataqa? Kay
runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay
yupay:
17 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykil-
lapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykil-
lapachu' ninakun chaykuna yupay.
18 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur
kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: 'Juanqami
dyablupa yarpuyninwan' nir.
19 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-
shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: 'Kusala amryintu, upyalun' ima nir.
Chaynulla ninkillapapis: 'Payqa chay Romapaq impwistuta kubrakuqku-
napa amigun chaynulla uchasapa runakunapa amigun' nir ima. Piru
nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intra-
chikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa".

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu (Lc 10.13-15)

20 Jesús chay pwiblukunapi achka milagruta rurasha katinmapis manami
kriyinaranllapachu. Chaymi chay runakunataqa anyaqnulla kaynu nir
willayaq:
21 "¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna
rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi,
Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa, paykunaqa aykapina uchankunata di-
jar, saqalla raĉhpanllapata yakakur, uĉhpata umanllapaman itar ima kriyis-
hana kanmanllapa Dyuspiqa.
22 "Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa, chay Tiro pwiblumanta, chaynulla
chay Sidón pwiblumantaqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa qamku-
napaqqa nir.
23 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar
syiluman riyankillapa kanqa nir? Ashwanmi qamkunaqa chay tukuy ty-
impupaq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma
pwiblupi imanutaq kay Capernaúm pwiblupi yupay rurar rikachisha
katiyqami, chay pwibluqa kanankaman kayanmanraq.
24 Piru nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaqqa kusala
mas manchaypaq kastigu kanqa chay Sodoma pwiblupi kayaq chayman-
taqa nir".

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq (Lc 10.21-22)

25 Chaymanta Jesusqa niran:
"¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi
alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq
runakunata intrachishayki unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runaku-
nata pakar mana intrachishaykitaqa.

† **11:14** Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

26 Chaynumiri Taytituy. Chaqa qam munashaykinumi kananpaq kasha”.
27 Chaynullami wakinninkunatapis niran:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Chaqa manami mayqanpis allita nuqataqa riqsimanchu. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla, manami mayqanpis allitaqa Taytaytapis riqsinllapachu. Nataq nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini.
28 Piru tukuy qamkuna uchaykillaparaykuqa imanutaq trabajarmaqa shaykunkillapa, chaynulla imanutaq shipuykillapata aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu kaqkuna, shamuyllapa nuqaman. Nuqami samachishaykillapa.
29 Chaqa nuqamanta yaĉhakuqkunaqami nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi nuqa yupaylla kayta yaĉhakuyllapa. Chaqa nuqaqami ima katinpis mana das piñakur imachu, ashwan kusa shumaqlata ima intrachikuni. Chaynu nuqawan karqami kusala shumaqta tukuy tyimpupaq almaykillapapi samankillapa.
30 Piru chay tukuy imata ruranaykillapapaq nishuyanillapa chayqa manami kusala llashaq imachu. Ashwanmi imanutaq uk yugumaqa kusa ankishla chaynu”.

12

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Chaymi chay tyimpukunapiqa, uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Chaymantami chay, yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa ispiganta pitir murinta * mikuranllapa.
2 Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo runakuna rikarqa, Jesusta niranllapa:
—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay samana diyapi mana ruraypaq kaqkunata rurayanllapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Dyusta aduranllapa tuldu wasiman yaykurmi Dyuspa kaq turtillankunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunaqami, mana allinchu karan pay David chaynulla wakinninkunamapis mikunanpaqqa. Chaqa chay turtillakunataqami chay kurakunala mikunanllapapaq kaq.
5 Chaynulla, ¿manachu Moisés mantakushanta liyirqa intrakashaykillapa, Dyusta aduranllapa wasipi kurakuna samana diyapi, mana samarmapis mana uchakuranllapachu nirqa?
6 Piru nuqaqami Dyusta aduranllapa wasimantaqa kusala mas allin kani.
7 Chaynuqami qamkunaqa Dyus nitin iskribikashankunataqa mana intrakashaykillapachu. Chaqa ninmi:
‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.

* **12:1** Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

Chaqa chayta allita intrakasha karllapaqa manami yanqallaqa chay wakin runakunataqa uchachanaykillapatanachu.
8 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runami chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan (Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Jesusqami chaymanta rirqa, chay tantakananllapa wasiman yaykuran.
10 Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan. Chaymi chay fariseo runakunaqa imanullapis uchachayta yarpur kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk qishaqta samana diyapi allichanapaqqa? nir.
11 Chaynu taputinllapami Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapapa kanman uk uysha. Chaymanta chay uyshaqa samana diyapi uk uĉhku ruriman ratanman. ¿Samana diya kashanraykuchu mana rinman lluqshichimuqqa?
12 Chaqa, ¡uyshamantaqami uk runaqa kusala masta sirbin! Chayraykumi samana diyapimapis shumaq kaqta ruranapaq kusala allin.
13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun runataqa Jesusqa niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw makin yupay kusa allilanna kidaran.
14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranllapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa. Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq.
16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 “Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq,
tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.
19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.
Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.
Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.
20 Chaynulla kaña qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikanankaman.
21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kunfyakar yarakunqallapa”.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir (Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman aparanllapa uk syigu mudu runata. Chaqa chay runaqami dyablupa yarpuyninwan karan. Piru Jesusqami chay runataqa rikakuchiran, chaynulla rimachiran ima.

23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa tukuy chaypi kaqkunaqa dispan-
takashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kaychu unay gubyirnu Davidpa
ayllunmanta shamur washamanallapapaq karan chay kanqa?” nir.
24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo runakunaqa niranllapa:
“Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta
qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu
niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu
chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk taksha pwiblitu, manaqa uk
ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana shumaqta kawsaytaqa puytinlla-
pachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa, ukninta
itakushanrayku manami allinchu. Chaynu rurarqa, ¿imanuna kusata
mantakuytaqa puytinmanllapa?
27 “Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq, ‘Beelzebú pudirninta qusha katin
dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa,
¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa
yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamku-
naqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
28 “Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa
runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa pudirninwan. Chaynuqami
intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana
nir.
29 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman
mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana. †
30 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa
kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun.
31 “Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta chaynulla
Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqami ‡ mana pirdunanqachu.
32 Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq Runapaq mana
allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-
shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla may-
diyapis.
33 “Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin
qiru kaq-shuypaqami mana allintachu puqun. Chaynumi mayqan qirutapis
puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis.
34 ¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkil-
lapa? Chaqa qamkunallami kusala mana allin runakuna kankillapa.
Chaymi ashwan shunquykillapapi kusala mana allin kaqllata shimikillapa-
pis riman.
35 “Chayraykumi uk allin runaqa allinlata riman, allin kaqkunala shun-
qunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqku-
nalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku.

---

† **12:29** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir. ‡ **12:31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispiriturayku imata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

36 Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami tukuy
mana allinta rimashaykillapanulla allita rikar yaĉhakashana kankillapa nir.
37 Chaymi chay diyaqa, allinta rimashaykiraykuqa allinpaqna riqsikanki.
Nataq mana allinta rimashaykirayku-shuypaqa kastigakaqna rinkillapa”.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq (Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

38 Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés
mantakushankunapaq yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:
—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir allita yaĉhanayllapapaqqa
ima milagrullatapis rurar rikachimanaykillapata munanillapa nir.
39 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
“Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq
runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru Dyus, unay
rimaqnin Jonaswan milagruta rurashannu nuqawan ruratinmi, munarqa
intrakanqallapa.
40 Chaqa Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa tutata kusala atun piskadupa
rurinpi katin, Dyusqa milagruta rurar lluqshichimuran, chaynullami Dyus-
manta Shamuq Runapis kimsa unaqta, kimsa tutata kay pachapa rurinpi
kanqa. Chaymantami Dyusqa milagruta rurar lluqshichimunqa.
41 “Piru maydiya chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta
kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana
kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive
pwiblumanta runakunaqami, Jonás Dyuspaq parlakutinqa, uchanllapata
dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasman-
taqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.
42 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa
sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa,
kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami
largu maymanta shamuran, Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta
uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas Salomonmanta kar
yaĉhachishutinllapamapis, mana kasunkillapachu.
43 “Chaynullami nishaykillapapis: Uk runamanta dyablupa yarpuynin
lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq
maskakur. Piru mana maypipis samananpaq tarirqami, kaynuta yarpun:
44 Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir. Chaynu
tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar ka-
makashata yupay tarin.
45 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana
allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa
kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala
llallinna tikran, punta kashanmantaqa. Chaynullami kanan, kusala mana
allin yarpuyniyjun runakunatapis pasanqa”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna (Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Chaynu nir ima Jesús runakunata willayatinraqmi, paypa mamanwan,
ukninkuna ĉharan paywan parlanar. Piru waqtalapimi kidaranllapa.
47 Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran, kaynu nir:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamwanmi parlanayanl-
lapa nir.
48 Piru Jesusqami chay willaq chaytaqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqankunataq ukniykunaqa? nir.

49 Chaymantami chay yaĉhakuqninkunaman rikachikur kaynu niran:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
50 Chaqa mayqanpis unaq syilupi Taytay Dyus munashanlata ruraq kaqkunami, ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

13

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami chay diyaqa Jesusqa chay wasimanta lluqshir rir kusala atun quĉhapa manyanpi taran.
2 Chaynu kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa uk yaku karruman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa kusa achka imakunata kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallarir, kaynu niran paykunataqa:
"Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymantami shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 "Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 "Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachiran.
8 "Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, trinta murisituyjun ima karan.
9 Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir".

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapuran:
—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa yaĉhachinki? nir.
11 Chaymi Jesusqa niran:
"Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, michka unay mana intrakasha katinllapamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana.
12 Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa masta intrachinqa, kusa intrakaq kananllapapaq. Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata intrakashanmatapis tantar qunqachinqa.
13 Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami chapakurpis mana rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu.
14 Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin Isaías nishanqa kumplikan. Ĉhaqa niqmi:
'Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqallapachu nir.
15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.

Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu'.

16 "Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankillapa. Chaqa nawikillapamapis allita rikakun. Chaynulla rinrikillapamapis allita uyakun ima.
17 Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna, wakin kusa allin runakunapis, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 "Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq rimarqa imatami intrachimanchikllapa nir:
19 Chaymi Dyusmanta shamur mantakuqpaq uyapar mana intrakaqqa, chay similla nanman ishkiran chay yupay. Chaymantami dyablu shamurqa, chay uyakur shunqunpi tarpusha yupay purichiyashantaqa ashuchin.
20 "Nataq chay similla rumikunapa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
21 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
22 "Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ishkishakuna-shuypaqa, intrachimanchik Dyuspa rimayninta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay qunqachin Dyuspa rimaynintaqa. Mana dijanchu puquq yupay kusa allin kananpaqqa.
23 "Piru chay similla kusa shumaq pachaman ishkisha-shuypaqa intrachimanchik, Dyuspa rimayninta intrakar kasuqkunapaq. Chaykunaqami, kusa achkata puqur kusichakaq yupay ima shumaqta kawsanllapa. Imanutaq wakin ispigakunamaqa, syin murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami trinta murisituyjun karan kada ispigitaqa".

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta ruraran

24 Jesusqami kaynu nir kay kumparasyunta parlakuranpis:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, uk tarpukuq runa shumaq simillanta tarpuran chay yupay.
25 Piru tukuy punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa shamur shikwakuran balliku simillata chay trigupa rurinpiqa. Chaynu shikwakurqami upallala riranna.
26 "Chaymanta trigu winar ispigakutin imanaqa, chay ballikukunapis rikariranna.
27 Chaymi chay trabajaqkunaqa riran amunta willaq, kaynu nir: 'Taytituy, qam tarpushayki simillaqami kusa allin karan. ¿Maymantataq chay ballikuqa winamushaqa?' nir.

28 “Chay ĉhakrapa amunqa niran: ‘Mayqan ĉhiqnimaqmi chaytaqa rurasha
kanqa’ nir. Chaynu nitinqa chay trabajaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa.
‘¿Allinchu kanqa rir chay ballikuta pilar itakunayllapapaqqa?’ nir.
29 “Piru chay amunqa niran: ‘Ama chaytaqa rurayllapachu. Chaqa chay
ballikukunata pilashaq nirqami, chay trigukunatapis pilayankillapa kanqa.
30 Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa chay kusichakuna tyimpu
ĉhamunankaman. Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq chay ballikukunataqa
akrananllapapaq. Chaynu akrarqami manuju manujula watar dijanqallapa
rupachikananpaq. Nataq chay trigu kaqta-shuypaqami ĉhuranqallapa chay
ĉhurakunaypina’ ”.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran (Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta,
runakuna tarpun chaynu.
32 Chaqa, mustasa qirupa simillanqami kusala llampitu tukuy qirupa
simillanmantaqa. Piru winarqami, kusala atunpaqna tikrakan, wakin
mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kurituku-
namapis, chaymanna rir qushakun”.

Libadurawan kumparasyunta ruraran (Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraq-
maqa, achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan (Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunku-
nalawan. Manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla
nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.
Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmanta-pacha imakuna pakaplla katin mana
intrakayashanllapapaq ima”. ✡

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk
wasiman. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinan-
paq chay balliku ĉhakrapi winasha kayaq chaypaq.
37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
“Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq
Runa.
38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay
shumaq simillaqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyn-
inpi kaq chaykunapaq. Nataq balliku-shuypaqami intrachimanchik dyablu
munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablul-
lapaq intrachimanchik. Nataq chay kusicha tyimpu-shuypaqa intrachi-
manchik chay jwisyu diyapaq. Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami in-
trachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.

✡ **13:35** Sal 78.2

40 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik
rupachinapaq, chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.
41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa angelninkunata, chay mantakuyashanmanta chay ukkunata uchakuchiqkunata,
chaynulla chay mana allinta ruraqkunata chiqanchananllapapaq.
42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman itakunqallapa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar
qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.
43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-shuypaqa, rupay yupay
kusa shumaqta llipyaranqallapa Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi
nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lugarpi kusala
ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana
dijayta munanchu. Ashwanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin
tukuy iman kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun kaqta
rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 “Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay.
46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta tarirqami, rir iman kaqkunatapis limpu rantikur, imanupis chay pirla shutiq rumisitutaqa rantin-ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq piskadukuqkunamaqa chay shikranta mar yakuman itakurqa kusala achka ukman ukman
piskadukunata aypamun chay yupay.
48 Chayna chay piskadukuna shikranpi untatinqa chay piskadukuqkunaqa waqtaman urqumunllapa. Chaymantaqa tar akraq qallarinllapa.
Chaynami chay kusala shumaq chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa.
Nataq chay mana shumaq kaqta-shuypaqami itakunllapa.
49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya ĉhamutinqa. Chaymi chay
angelkunaqa rir chay mana allin kaqkunataqa chiqanchanqa allin kaqkunamantaqa.
50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin kaqkunataqa kusalata nina
ratakuqmanna itakunqa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta
qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa”.

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:
—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay nishushayllapataqa?
—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.
52 Chaymantaqami Jesusqa niran:
—Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa
mantakuyninmanta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun. Chaymi
chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa urqumun mushuq kaqkunata, unay
kaqkunata ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata parlakurnaqami riranna chay
kayashanmantaqa.
54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan. Chaymi chay tantakanan-
llapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa
limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:
"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay
milagrukunata rurayta puytin?
55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran? ¿Chaynulla manachu wakpa
mamanqa María? ¿Manachu Santiagupa, * Josipa, Simonpa, Judaspa uknin
ima?
56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan
tanllapa? ¿Piru chaynu katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta
puytinqa?" nir.
57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinllapami, Jesusqa paykunataqa
niran:
"Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq
rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana
kasunllapachu" nir.
58 Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa
ruraranchu. Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiql-
lapachu.

14

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin,
Herodesqa uyaparan Jesuspaq kusata rimaqllapata.
2 Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: "Chay Jesusqami, Shutichikuq
Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagruku-
namatapis rurayta puytiyanqa" nir.
3-4 Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa kaynu nisha
kayaq: "Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay
purichiyashaykiqami mana allinchu". Chaynu nishanraykushi Herodesqa
kusalata piñakur kaĉhakuran aypar kadinakunawan watar karsilman
itananllapapaq.
5 Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata wanuchiyta munaq. Piru
runakunata mancharshi mana wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi
kriyiqllapa Juanqa Dyuspa rimaqnin nir.
6 Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi fyistata
ruratinllapa, chay Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa
naypanpi lluqshir bayliran. Chaynu baylishanshi Herodestaqa kusalata
gustaran.
7 Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadantaqa jurar arniran imata
mañamatkipis qushayki nir.
8 Chaymantaqashi maman chay warmi wamranta animachitin
Herodestaqa kaynu niran: "Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumay"
nir.

---

* **13:55** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

9 Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru
chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku
kaĉhakuran chaynu ruranan llapapaq.
10 Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa umanta chay karsilpi pitinan-
llapapaq.
11 Chaymantaqashi uk platupi apar, chay warmi wamrataqa quranlla-
pana. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.
12 Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkunaqa ĉhar, Juanpa
kwirpunlatana aparanllapa pampaq. Chaymanta-shuypaqa riranllapa Je-
susta willaq chay pasashanpaqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karruman iqar uk chunllaq lugarman
riran. Piru achka runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha nir. Chaymi chay
pwiblukunamanta lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa ikintaqa.
14 Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman ĉharqa, yaku
karrumanta ishkiran. Ĉhaynu ishkirmi kusala achka runakunata rikaran.
Chaymi paykunata llakipar tukuy qishaqninkunata apashanllapataqa
limpu allicharan.
15 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu
niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami.
Chayraykumi runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllap-
ata rantinanllapapaq nir.
16 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa
qarayllapa nir.
17 Chaynu nitinqa, paykunaqa niranllapa:
—Kaypiqami kay sinku tantitawan, ishkay piskaditumantaqa mana
masqa imapis kanchu, nir.
18 Jesusqa niran:
—Apamuyllapa kayman.
19 Chaymantami chay achka runakunataqa chay qiwakunalapi
tananllapapaq niran. Chaynu nisha karnaqami, chay sinku tantitawan,
ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan
Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir
yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
20 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantami
yaĉhakuqninkunaqa chay mikuypa subrankunataqa ashwan dusi kanasta
untata tantaranllapa.
21 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku
mil (5,000) karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana
yuparanllapanachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran rir
ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklaw manyanman paymantaqa naypaqta. Nataq
payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
23 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran,
Taytanman mañakuq. Chaymi limpu amsayatinnamapis payla chaypiqa
karan.

24 Nataq chay yaku karru-shuypaqa kusa largutana risha karan yaku
anantaqa. Piru naypanllapalawmanta kusala jwirti wayra shamuyashan-
raykumi yaku karrutaqa, yaku kusalata maqchiyaran.
25 Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran
yaĉhakuqninkunalawman.
26 Chaynu yakupa ananta riqta rikarmi yaĉhakuqninkunaqa kusalata man-
chakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa.
27 Piru Jesusqami paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
28 Chaymantami, Pedruqa kaynu niran:
—Taytituy, qam karqa mantakuy nuqa yakupa ananllata qamman shamu-
naypaq nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku karrumanta ishkir yakupa ananllata riq
ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30 Piru kusala jwirti wayra shamur yakuta maqchiyashanraykumi
kusalata manchakuran. Chaymi ashwan chay kutilla limpu chinqaq
qallarir, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31 Chaymi chay kutilla Jesusqa makinmanta aypamur niran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinkiraqchu! ¿Imapaqtaq mana allita kriyi-
rayki? nir.
32 Chaynu nir chay yaku karruman ishkantin iqatinllapaqa, wayraqa
qasillaranna.
33 Chaymi, chay yaku karrupi kaqkunaqa, Jesuspa naypalanpi qunqurikur
kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi, qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan pulla chay quĉhallata rir
pasar, ĉharanllapa Genesaret lugarmanna.
35 Chaynu ĉhatinllapami chay lugarmanta kaqkunaqa tukuyla Jesustaqa
riqsiranllapa. Chaymi, tukuy chay lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana
Jesuspaqqa. Chaynu yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa.
36 Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis
kamananllapapaq. Chaynumi chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqku-
naqa allinna kidaqllapa.

15

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mr 7.1-23)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta
ĉhamusha karanllapa. Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
2 —¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrinta
mana kasunllapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq karqa, naypaqtaqa mana
makinllapataqa paqan? nir.
3 Jesuspismi tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar Dyus
munashantaqa mana rurankillapa?

4 Chaqa Dyusqami niran: ‘Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa’ nir.
5 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: ‘Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir.
6 Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus nishanta mana kasunkillapanachu, qamkunapa kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq.
7 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
8 ‘Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami’ nir.
10 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
—Allita uyakur intrakayllapa.
11 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchayjun kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis yarpuyninllapapi mana allinta yarpur rimar uchakuytaqa puytin.
12 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu nir willaranllapa:
—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam chaynu nitki uyaparqa kusata piñakuranllapa nir.
13 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tarpusha katinqami, ĉhupanmanta pilar itakukanqa.
14 Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayllapachu. Chaqa paykunaqami imanutaq uk syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata kaylata rishun nin mana rikakurmapis, chaynu paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu mana rikakuq masinta kaylawta ima rishun niyarmapis, ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratanllapa.
15 Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:
—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa mana uchakuyta puytinchu nishaykitaqa nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa?
17 Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushallapaqami tukuyla rin paĉhanchikman. Chaymantami qashan kwirpunchikqa itakamun.
18 Piru chay kusala mana allin rimaykunata rimanllapa chay-shuypaqami yarpuyninllapamanta lluqshimun. Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana rikarinllapa.
19 Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi wanuchikuyta yarpun. Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq, llullakunanpaq, musyakunanpaq ima yarpunllapa.
20 Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru mayqanpis chay maki paqana kustumrita mana rurar mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran (Mr 7.24-30)

21 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro chaynulla Sidón pwiblupa lugarninkunaman.
22 Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita taq. Paymi Jesusman kaynu nir kusalata qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, * llakipamastuy-ari! ¡Chaqa warmi wamraymi dyablupa yarpuyninwan kar kusalata qischakayan! nir.
23 Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis niranchu. Ashwanmi yaĉhakuqninkuna payman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa nuqanchikkunapa ikinchiktami qayĉhakur shamuyan nir.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel pwiblumanta kaqkuna uysha chinqasha yupay runakunalaman.
25 Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari! nir.
26 Jesusqa niran:
—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa.
27 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla wamraykipiqa rurakanqa nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29 Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran.
30 Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhuraranllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan.
31 Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan (Mr 8.1-10)

32 Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:
—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapamanqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imananmanllapa nir.
33 Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:

---

* **15:22** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq
mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.
34 Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.
35 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapa-
paq.
36 Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar payji nir ima
Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay
yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiran.
37 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi sub-
rankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
38 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000) ullqukunala
karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanlla-
panachu.
39 Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, “Rishaqna” nir, yaku karru-
man iqar riran uk lugar Magdala † shutiqmanna.

16

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo runakuna ri-
ranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu
niranllapa:
—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta
ruray nir.
2 Piru Jesusqami niran:
—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syiluta chupikallata
rikarqa ninkillapa: ‘Kusa shumaq tyimpumi kanqa’ nir.
3 Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta chupikalla
tultyawta rikarqa ninkillapa: ‘Kananqami mana allin tyimpuchu kanqa’ nir.
Chaynu qamkuna syiluta chapar ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq
mana intrakankillapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa?
4 Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq
runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru kay mana kriy-
imaq runakunaqami Taytay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla
nuqawan ruratinla, munarqa intrakanqallapa.
Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunamantaqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mr 8.14-21)

5 Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw manyanman pasasha karqa
yarpuranllapa, tantakunata qunqar rishallapa nir.
6 Chaymantami Jesusqa niran:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo, chaynulla saduceo
runakunapa libaduranllapamanta nir.
7 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura ninakuranllapa: “¡Mana
tantata apamusha kashallapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!” nir.
8 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:

† **15:39** Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkillapa!
9 ¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla mananachu yarpunkillapapis, chay sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis tantaraykillapa.
10 Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis, achka kanastata subranta tantashaykillapataqa.
11 ¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa, nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa? Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykillapapaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo runakunapa libaduranmanta.
12 Chaymantami paykunaqa intrakaranllapana mana tantapa libaduranpaqchu willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:
—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
14 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
15 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.
16 Chaymi Simón Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu.
18 Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu.
19 Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.
20 Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq
qallariran:
“Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna riyashaq. Chaymi chay pwibluman
ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima aypar kusalata qis-
chamanqallapa. Chaynu qischamarmi wanuchimanqallapa. Piru chaynu
wanuchimatinllapamapismi kimsa diyamantaqa kawsamushaq” nir.
22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar anyaqnulla
kaynu nir willaran:
—¡Dyusqami mana munanqachu chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy!
¡Chaqa manami allinchu chaynu pasashunanpaqqa! nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulawman tikrakamur niran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! * Chaqa qamqami Dyus munashanta
mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula yarpur, Dyus munashanta
mana ruranayta munar disanimachimayanki nir.
24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llak-
inqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama man-
chakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta ka-
maqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis
nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna
kawsanqallapa.
26 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq ima munashanta
tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?
¿Manaqa uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Man-
ami!
27 Chaqa nuqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamushaq Taytay Dyuspa
llipyalla pudirninwan, angelniykunawan ima. Chaynu shamurmi tukuyta
allita rikar yaĉhar imanu rurashanllapanulla imanu kananpaqmapis
nishaq.
28 Chiqaptami nishaykillapapis: Kaypi kaqmanta wakinllaqami mana
wanunkillaparaqchu Dyusmanta Shamuq Runata mantakuqta rikanaykil-
lapakaman nir”.

17

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Chaymanta saysi diya pasatinnaqami Jesusqa, Pedruta Santiaguta apar
riran. Chaynullami aparanpis Santiagupa uknin Juanta ima. Chaynumi
paykunala rir iqaranllapa kusa unaq sirkaman.
2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa yaĉhakuqninkunapa naypanpi kusala uk-
man shumaqpaq tikrakaran. Chaqa qaqllanqami rupay yupay kusata llip-
yarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqami kusa yuraq intiruta achkirayaran.
3 Chaynu Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla rikaranllapapis Dyuspa
unay rimaqninkuna Moiseswan, Elías ima Jesuswan parlaqta.
4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:

* **16:23** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Qam munatkiqa, rurashaq kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

5 Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!" nir.

6 Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur piratap rataran pachaman.

7 Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar, kamar kaynu niran:

—Ama manchakurchu shariyllapa nir.

8 Chaymi sharir chapakurqa mana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusqa paylana kasha karan.

9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.

10 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir tapuranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.

11 Jesusqa paykunata niran:

—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa.

12 Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqamanta naypaqta shamushana karan. Chaynu shamutinmapismi, Dyuspa rimaqninpaq mana kwintacharchu paykuna munashanta rurananllapa. Chaynullami kananpis Dyusmanta Shamuq Runatapis qischanqallapa paykunaqa.

13 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa, Jesusqami Shutichikuq Juanpaq rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa achka runakuna kayashanman ĉhamuranllapa. Chaymi chay kutilla, Jesusman uk runa qimikar naypalanpi qunqurikur, kaynu niran:

15 —Wamraymi atakiwan kusalata qischakan. Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata ninakunaman, yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Taytituy, wamrayta llakipar alliyachiy-ari!

16 Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis apamuray allichananpaq. Piru paykunaqami mana puytishallapachu nir.

17 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.

18 Chaynu chay wamrata apamutinllapami Jesusqa chay dyablupa yarpuyninta chay wamramantaqa anyar itakuranna. Chaymi wamraqa chay kutilla, allinna kidaran.

19 Chaynu chay wamra alliyatinnaqa, yaĉhakuqninkunaqa wakaqlaman rir Jesuswan parlar, kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.
20 Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu. Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kay qaqata 'Ashur kaymanta, riy uklawman' nitkillapaqa, chay qaqaqa ashunman. Chaqa allita Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankillapana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu. Ashwan chaynu dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman mañakurla itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu niran:
"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami, qashan kawsamunqa".
Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa.

Dyusta adurananllapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Capernaúm pwibluman.
Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta adurananllapa wasipaq impwistuta kubrakuqkuna Pedruman qimikar, kaynu nir tapuran:
—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta adurananllapa wasipaqqa? nir.
25 Pedruqa niran:
—Pagrakunmi taytituy.
Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatinraqmi, Jesusqa kaynu niran Pedrutaqa:
—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa impwistutaqa kay pachapi mantakuqkunaqa? ¿Chay pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runakunata? nir.
26 Pedruqami niran:
—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.
Chaymantami Jesusqa niran:
—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistutaqa kubranllapachu.
27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa, rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa, rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

18

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa? (Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa ¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa
mas allinpaq rikamayanqallapaqa? nir.
2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta qayamur paykunapa
ĉhaypinpi shachir,
3 kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq kanan kawsayankillapa,
chaynulla kawsar mana kay wamritu mana kwintachaypaqla chay
yupay kawsarqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa mana
yaykunkillapachu.
4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani nirchu ashwan mana kwin-
tachaypaqla kaqkunalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa kusa mas
allinpaqqa riqsikasha kanqa.
5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta,
shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha
wamritukuna yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin
kanman kunkanpi uk marayta watar, mar yakupa mas ruri kaqninman
itakunanllapapaq.
7 Piru kay pachapiqami kusala saqra mana allinkunala untarayan.
Chaymi mana imanupis shumaqta kawsayllapataqa puytinllapachu. Piru,
chay mayqanpis uknin mana allinta rurar uchakunanpaq animachiq-
shuypaqa imananqaraq.
8 “Chayraykumi uk makikillapa manaqa uk ĉhakikillapa mana allinta rurar
uchakushana rikarichishutinqa, pitir itakuy wakaq qammantaqa. Chaqa
mas allinmi kanqa chulla makila, manaqa chulla ĉhakila tukuy tyimpu-
paqna kawsanaykipaq. Manami allinchu kanqa chay makiki, chaynulla
ĉhakiki uchakuchishushanrayku tukuy tyimpupaqna mana wanuq ninapi
qischakanaykipaqqa.
9 Chaynulla nawiki ima mana allinta rikachir uchakuchishutinqa, urqur
itakuy karu mayman qammantaqa. Chaqa kusa allinmi kanqa uk
nawiyjunla tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqqa. Manami allinchu kanqa
nawiki uchakuchishushanrayku, tukuy tyimpupaqna infyirnupi kasti-
gakasha kanaykipaqqa nir. *

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Lc 15.3-7)

10 “Chaymi nishaykillapa: Amami nuqapi kriyiqkuna yanqa taksha
wamritukuna yupay kaqkunataqa ukmanta rikankillapachu. Chaqa paykunata kuytaq angelmaqami waran waran maydiyapis Tayta Dyuspa nay-
palanpi kayan.
11 [Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha tukuy chay chin-
qasha kaqkunata washananlapaq.]
12 “¡Ma nimayllapa! Uk runa syin uyshayjun kanman. Chaymanta chay
syin uyshankunamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chay uksitu chin-
qashanraykuchu ¿chay wakin nubintay-nwibita (99) chaylapi dijar, mana
rinman chay chinqasha chayta maskaq? nir.

---

* **18:9** Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchimaqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyninchikla, munayninchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir.

13 Chaynu rir maskakur, tarirqami chay nubintay-nwibi kaqkunamantaqa
masta aligriyanqa chay chinqasha chayta tarishanraykuqa.
14 Chaynullami unaq syilupi Taytaykillapapis mana munanchu uklamapis
paypi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla wamritu yupay kaqkunapis
chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15 “Imanupi uknikillapa ima mana allinta rurashutinllapaqa, rir,
‘Kaynumi mana allinta ruramashayki’ nir shumaqla paylawan parlayllapa.
Chaynu paylawan parlar shumaqchanakurqami, kusa shumaqtana
kawsankillapa.
16 Piru imanupi mana kasushutin-shuypaqa, qayamuy ukta manaqa
ishkay kriyiqkunata. Chayna chay paykunapis rikananpaq ima mana allinta
rurashantaqa, imanutaq Dyus nitin unay iskribishankunapimaqa, ima kat-
inpis ishkay manaqa kimsa tistigukuna rikar yaĉhanqa niq chaynulla. †
17 Chaynu ruratkillapa paykunatapis mana kasutinqa, wakin
kriyiqkunatapis willayllapa. Piru chay wakin kriyiqkunata mana
kasutinllapa-shuypaqa, uk mana kriyiqta, manaqa Roma pwiblupaq
impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsinkillapa. ‡
18 “Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi kaqkunata mana allinta
tukushanrayku chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari syilupi Taytay kayashan-
manmaqa yaykunqallapa? Nataq mayqanpis kriyishanrayku kusala
allinpaq ima riqsitkillapaqami, ashwan syilupi Taytay kayashanmanpis
yaykunqallapa.
19 “Chaynullami nishaykillapapis: Kay pachapi qamkunamanta ishkay
runa chayllata yarpur imata mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa
qushuyanqallapa chay mañakushaykillapataqa.
20 Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis nuqapi kriyishanrayku tanta-
katinllapaqami, nuqaqa pullanllapa kashaq”.
21 Chaynu nitinmi Pedruqa riran Jesusta kaynu nir tapuq:
—Taytituy ¿ukniykuna ima mana allinta ruramatinqa ayka kutitaq pir-
dunayta puytiyashaq? ¿Syiti kutichu pirdunanaypaq allin kanqa?
22 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqaqa manami syiti kutila pirdunanki nishaykichu. Ashwanmi sitinta
kuti syiti katinmapis michkatapis pirdunanki nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk mana pirdunakuqwan

23 “Chayraykumi syilumanta kaqpa mantakuyninqa, imanutaq uk man-
takuqmaqa trabajaqninkunata iman kaqkunatapis rikananpaq dijasha
karan chay yupay.
24 Chaymanta imankunata rikaq qallaritinllapanaqa payman ĉhachiran
uktaqa dyis mil talintu qillayta § dibikuqta.
25 Chaymi chay trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana imanupis pa-
grakuyta puytiranchu. Chaynami chay mantakuqqa kaĉhakuran rantiku-
nanllapapaq uk sirbikuqta yupay uklawman. Piru rantikunanpaqmi niran
warmintinta, wamrantinta, chaynulla tukuy iman kaqnintinta ima chay
dibikuyashanta pagrakunanpaqqa.

---

† **18:16** Rikashun Deuteronomio 19.15. ‡ **18:17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir.
§ **18:24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

26 Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi, chay trabajaqqa paypa nay-
palanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: ‘Taytituy llakipar yaramaskiy-ari.
Ñuqaqami imanupis chay dibishuyashaytaqa tukuyninta pagrashayki’ nir.
27 Chaymi chay mantakuqqa chaynu rugatinqa llakiparan paytaqa.
Chaynulla ashwan chay dibiyashanmatapis manana kubrananpaqnachu
niran. Chaymi ashwan dijatinna riran.
28 “Piru chay mantakuq chaynu llakipatin rirqami, chay trabajaqqa tari-
ran uk trabajaq masin pitilata dibiyaq chayta. Chaymi ashwan mana
llakiparchu kunkanmanta aypar urkaq qallarir, kaynu niran: ‘¡Pagramay
chay dibimayashaykita!’ nir.
29 Chaymi chay trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur rugaran kaynu
nir: ‘Llakipar yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami tukuyninta pa-
grashayki’ nir.
30 Piru chay ukninqami, mana llakipar yaraytaqa munaranchu. Chaymi
ashwan karsilachikuran tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman.
31 Chaynu rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata
llakiran. Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaran-
llapa.
32 Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq.
Chaymi ĉhamutinqa niran: ‘¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqa-
maqami rugamashaykirayku chay tukuy dibimayashaykitaqa llakipashu-
ray.
33 Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay
uknikitaqa llakipanaykita’ nir.
34 Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar
qischananllapapaq, tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman”.
35 Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: “Qamkuna uknikillapata mana
tukuy shunquykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis
chaynulla qamkunawanpis ruranqa” nir.

19

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna Galilea pwiblumantaqa.
Chaynu rirmi riyu Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan.
2 Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna riranllapa. Chaymi ashwan
tukuyla qishaq kaqkunataqa allicharan.
3 Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa.
Chaymi mabir imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta imallapaqqa dijananpaq?
nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin iskribikashakunataqa?
Chaqa chaypiqami nin: ‘Dyusqashi puntamanta-pacha runata, warmita
ruraran’.
5 Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: ‘Uk runaqami warminwan kasararqa,
taytanta mamanta dijanqa. Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu
yupaylana kawsanqallapa’ nir.
6 Chaynu katinmi runaqa warminwanqa manana ishkaynachu. Ash-
wanmi uk kwirpulana kayanqallapa. Chaymi nishaykillapa: Uk runa
warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanraykumi mana mayqan-
pis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu nir.

7 Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés mantakushanpiqa kaynu nin? Uk
runa warminta dijanarqashi, karguyjunkunapi kartata rurar warminta
qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
8 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moi-
sesqa chaynu dijanakunqa nirmapis mantakuran. Piru Tayta Dyusqami
unaymanta-pacha runata warminwan pullacharqa mana imalapaqpis di-
janakunanpaqqa munaranchu.
9 Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan
punusha ima katin yanqallamanta dijar, ukwan kasararqami kusala
saqrata uchakuyan nir. *
10 Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niran:
—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis warmiyjun kanapaqqa
nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa puytinllapachu. Ash-
wanmi chay mayqantaĉhi Tayta Dyus mana warmiyjun kananpaq nisha,
chaykunalami chaynu kaytaqa puytinllapa.
12 Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana warmiyjunchu may-
diyapis kananpaq nasinllapa. Nataq wakin runakunataqami ama warmiku-
nanpaq runa masinkuna kaparanllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana
warmikunllapachu kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta munar ima.
Chaymi kay nishayta mayqannikillapapis intrakanarqa imanupis intrakayl-
lapa.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, pay makinta
ananman ĉhurar bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamraku-
nata apamuqkunataqa anyaran.
14 Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:
“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa
syilumanta kaq mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunala-
paq”.
15 Chaynu nir, makinkunata chay wamrakunapa ananman ĉhurar bin-
disirmi, chay lugarmantaqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Chaymantami uk musulla runa shamur Jesusta kaynu nir tapuran:
—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima allin kaqlatataq rurayman,
tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
17 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa? † Allinla kaqqami kan ukla.
Payqami Taytay Dyus. Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami, Dyus
mantakushankunata kasur kawsay nir.
18 Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan tapuran:
—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.
Chaymi Jesusqa kaynu niran:

---

* **19:9** Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: “Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan” nir. † **19:17** Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: “¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?” nir.

—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu;
ama uknikipaq llullakur rimaychu;
19 taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq
qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.
20 Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:
—Tukuy chaykunataqami [takshaymanta-pacha] rurashana kani. ¿Imataq
mas kanqa ruranaypaqqa? nir.
21 Jesusqa niran:
—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qil-
laynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa
mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami,
shamutki nuqawanna rishun nir.
22 Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala
imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta
kaq mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus
mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla
pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.
25 Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu
niranllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
26 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-
shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
27 Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna
purinillapa. Chaynu kashayllaparaykuqa, ¿imatataq aypayashaqllapaqa?
nir.
28 Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya nuqa, Dyusmanta Shamuq Runa
kusala shumaq mantakuyniypi mantakuq qallaritiyqami, qamkunapis
dusikillapa mantakunaykillapapi tar pullay mantakunkillapa. Chaynami
qamkunana Israelpa chay dusi kaq ayllunkunamatapis allinta mana allinta
rurasha katinmapis allita rikar yaĉhankillapa.
29 Chayraykumi chay tyimpuqa nuqarayku wasinta, ullqu ukninkunata,
warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, manaqa [warminta,] wamranku-
nata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqa, chay dijashan-
mantaqa syin kuti mas imanllapakunata aypanqallapa. Chaynulla tukuy
tyimpupaqnami kawsanqallapa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay
tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan tyimpukuna
achka mana kwintachaypaq kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa
nishapaqna riqsikanqallapa.

20

Jesusmi kumparasyunta ruraran trabajaqkunawan

1 Jesusqami niranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk ĉhakrapa amunmaqa
timpranula lluqshiran rikaq trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajanan-
paq chay yupay.

2 Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi trabajatinllapa uk diya intirupaq pagrananpaq.
3 “Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi ayka mana imatapis rurar taqkunata.
4 Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riranllapana.
5 “Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran a las dusi yupay, chaynulla tardikaqpis. Chaymi wakin runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.
6 “Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan runakunata tariran. Chaymi chay tarishankunatapis niran: ‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana trabajarqa tashaykillapa?’ nir.
7 Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis rugamashallapachu trabajanayllapapaqqa’ nir. Chaymi chay ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa]’ nir.
8 “Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay trabajachikuqnintaqa: ‘Qayamur trabajaqninchikkunataqa pagrayna. Piru chay ikita trabajaq qallarishakunata pagraq qallarir, tukchinki chay naypaqta trabajaq qallarishakunawan’ nir.
9 “Chaymi, chay tardilana trabajaq qallarishakunaqa ĉharanllapa naypaqta pagrakaqqa. Piru tukuy unaq trabajasha yupaymi pagrakaranllapa.
10 Chaymantami chay naypaqta trabajaq qallarisha chaykunata pagrananpaq qayatinqa, paykunaqa yarpuranllapa: Nuqanchikkunataqami masta pagramayashunllapa nir. Piru paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla pagraranllapa.
11 Chaynu pagrakashana karqami kusalata piñakur, chay ĉhakrapa amuntaqa juraparanllapa,
12 kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratulatana trabajashallapa. Nataq nuqakunamaqami tukuy unaq kusala rupaypi ima shachinakur trabajasha kanillapa. Piru qamqami nuqakunawanqa chayllata pagrashayki. Chaynuqami mana allinchu’ nir.
13 “Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay rimapakuqkunapa uknintaqa: ‘¿Amiguy, ima mana allintataq qamwanqa rurasha kani? ¿Manachu tukuy unaq trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq parlaranchikllapa?
14 Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa. Ashwanmi rikuyna. Ma willamay, ¿ima mana allintataq rurashusha kani, chay ikita trabajaq ĉhamushakunata qamwan chayllata pagrarqa?
15 Chaqa nuqapa qillayniywanqami munashayta rurayta puytini. ¿Manaqachu kusala bwinu kashayrayku, chay wakinkunata qamwan chayllata pagrashayrayku inbidyakayanki?’ nir”.
16 Jesusqami kaynu niranpis: “Kanan ikilapi kaqkunaqami naypaqpina kanqallapa. Nataq chay kanan naypaqllapi kaqkuna-shuypaqa maydiyaqa ikipina rikarinqallapa. [Chaynulla kusala achkami qayakasha kanqallapa. Piru aykalami akrakasha kanqa]” nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran (Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar kaynu niran paykunataqa:

18 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana
Jerusalén pwiblumanqa. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa
qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa
wanuchinanllapapaq nir mantakunqallapa.
19 Chaynullami mana Israel runakunaman qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakar wipyar ima kruspi klabar wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran (Mr 10.35-45)

20 Chaymantaqami Zebedeupa warmin, wamran Santiaguwan chaynulla
Juanwan rir, Jesusman qimikar naypalanpi qunqurikur, wamranta
llakipananpaq mañakuran.
21 Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay warmitaqa:
—¿Imatataq munayanki? nir.
Payqami niran:
—Chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki, uk
wamrayqa allilaw qichqaykipi tanqa. Nataq uknin-shuypaqa ichuqlaw
qichqaykipi tanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu.
Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi qischakar
wanuyashaq, * chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.
Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
23 Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa
qischakashaynulla. Piru mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw
qichqaypi tachishunayllapapaqqami, mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi
Taytay Dyus mayqantapis pay munashannulla tachinarqa tachiyanqa nir.
24 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta
uyaparqa, chay ishkaykunawanqa piñakuranllapa.
25 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:
“Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay
pwiblumanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu
katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata
mantarla ima kawsanllapa.
26 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay
qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.
27 Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa.
28 Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami
ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha”.

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan (Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

---

* **20:22** Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

29 Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir
ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
30 Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi ishkay syigu runakuna tayasha
karan. Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, † llakipamastuyllapari! nir.
31 Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa upallananllapapaq.
Piru paykunaqami llallin kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.
32 Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar, kaynu nir
tapuran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
33 Paykunaqami niranllapa:
—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.
34 Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir, nawinllapataqa kamar
chay kutilla allicharan. Chaymi ashwan chay runakunaqa allinna, Jesuspa
pullan riranllapa.

21

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén pwibluman riyar, yaqqa
ĉhayarnaqa, Betfagé pwibluman ĉharanllapa. Kay Betfagé pwibluqami chay
Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa
ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,
2 kaynu nir kaĉharan:
“Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk
burra wawayjun wataraqta tarinkillapa. Chaymi kaĉhar apamunkillapa
ishkantinta.
3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi
ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir”.
4 Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha kayaq chaynulla kump-
likanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
5 “Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
‘Chapayllapa, chaytami shamuyan mantakuqnikillapa.
Payqami shamuyan mana kwintachaypaqla yupay,
uk burrupa wawitunpa anan tasha’ nir”.
6 Chaynu nitinqami, chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa rir Jesús nishannulla
ruraranllapa.
7 Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa. Chaymi raĉhpakunata anan-
man ĉhuratinllapa Jesusqa taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashan-
lawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami
qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa
pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir
laqyayaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa Davidpa ayllunmanta gubyir-
nunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!

† **20:30** Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Chaymi ashwan unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa” nir.
10 Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman yaykutinqa, tukuyla chay
pwiblumanta kaq runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka
runakuna kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Mayqantaq kayqa? nir.
11 Wakinkunaqami niyaqllapa:
—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta Dyuspaq rimaqnin Jesusmi
nir.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Chaymantami Jesusqa, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur tari-
ran rantikuqkunata, rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman itaku-
ran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta,
chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran.
13 Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:
“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami nuqaman
mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami
suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.
14 Chaymantami Dyusta aduranannllapa wasillapi Jesusmanqa qimikaran-
llapa syigukuna, kujukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicharan.
15 Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami
uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta aduranannllapa wasipi kaynu nir
laqyaqllapata “¡Biba biba Davidpa ayllun!” niqta. * Chaymi kusalata piñakur,
16 Jesustaqa kaynu niranllapa:
—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashantaqa? nir.
Jesusqami niran:
—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykillapa qamkunaqa Dyus nitin
iskribikashakunapi kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:
‘Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa’ nir.
17 Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar, Jesusqa riranna Betania
pwibluman. Chaymi chay tutaqa chaypi yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran (Mr 11.12-14, 20-26)

18 Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén pwibluman qashan riyarmi Jesusqa
mallaqnaran.
19 Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus qiruta. Chaymi puquyn-
inta maskaq rirqa yuranlata tariran. Chayraykumi, chay igus qirutaqa
kaynu niran: “¡Mananami kaymantaqa puqunkinachu!” nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna.
20 Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa
kusa dispantakashalla kaynu nir tapuranllapa:
—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chakiran? nir.
21-22 Jesusqami kaynu niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata ruranaykillapapaq
kar Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu
mañakutkillapaqami, tukuy imapis rurakanqa. Chaymi ashwan chay igus
qiruta imanu rurashaymanmatapis masta rurayta puytinkillapa. Chaynulla

---

* **21:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay qaqata ‘Ashur, rir mar yakuman yaykuy’ nitkillapapis kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir (Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku mantakuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

24-25 Chaymi, Jesusqa paykunata niran:

—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

26 Chaynulla, manami puytinchikllapachu ‘Runakunalami kaĉhamuran’ niytapis, runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa ‘Juanqashi Dyuspa rimaqnin karan’ nir”.

27 Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28 Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa tapuranpis:

—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi uk runa ishkay wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran: ‘Wamray, riy kananqa ubata tarpushanchik ĉhakranchikman trabajaq’ nir.

29 Piru wamranqami kaynu niran: ‘¡Manami kananqa trabajanayanichu!’ nir. Chaymanta, chay wamraqa manami allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwintata qukar, ashwan riran trabajaqqa.

30 Chaymanta qashan taytanqa riran uknin wamranta willaq rinanpaq trabajaq. Chay wamraqami niran: ‘Arí, taytituy rishaq’ nir. Piru chaynu nirmapismi mana riranchu.

31 Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa mayqannintaq taytan munayashantaqa rurasha kanqa?

Paykunaqa niranllapa:

—Punta chaymi nir.

Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir.

32 Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata rurar kawsananllapapaq yaĉhachikutinqami, qamkunaqa mana kasuraykillapachu. Piru chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chaynulla chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq qamkunashuypaqami tukuy chayta rikarmapis karanlla kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 “¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

34 “Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sirbikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

35 Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa rumillawan sitaranllapa ima.

36 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sirbikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.

37 “Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur: ‘Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir.

38 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!’ nir.

39 Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa”.

40 Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:

—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?

41 Paykunaqa niranllapa:

—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.

42 Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqa kaynu nin:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa’ nir.

43 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta yupay nuqata disprisyamashaykillaparayku Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu. Ashwanmi chay mayqanĉhi Dyus munashannulla uk puquq yupay rurayan chaykunami tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa nir.

44 Chaymi nini, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, runapa ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.

45 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin, chay kurakunapa mantakuqninkuna, fariseo runakuna ima uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir.

46 Chaymi Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapamapis, manchakuranllapa. Chaqa tukuy runakunami kriyiranllapa Jesusqa, Dyuspa uk rimaqnin nir.

22

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan
(Lc 14.15-24)

1 Jesusqami qashan kumparasyunkunawan willaq qallariran. Chaymi kaynu niran:
2 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata ruraran wamranta kidachinanpaq chaynu.
3 Chaymi chay fyistaman shamunanllapapaq sirbikuqninkunata kaĉhakuran qayamunanllapapaq chay kunachikasha kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha kaqkunaqami mana rinaranllapachu.
4 Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuqninkunatana chay kunachikashakunataqa kaynu ninanllapapaq: ‘Mikuykunatami kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi kusala gurdulla animalkunata wanuchir kusala shumaqta kamkachishallapana. Chaynumi tukuy listuna kidamyintuman shamunaykillapapaqqa’ nir.
5 “Piru chaynu nitinllapamapismi chay kunachikasha kaqkunaqa mana shamunaranllapachu. Chaymi ashwan paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata rikaq riranllapa. Nataq ukkuna-shuypaqa riran nigusyunkunaman.
6 Piru ukkuna-shuypaqami chay mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar qischaranllapa wanuchinanllapakaman.
7 “Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur suldadunkunata kaĉhatin wanuchiranllapa chay kunachikasha kaq wanuchikushakunataqa. Chaynulla pwiblunllapata rupachinanpaq ima kaĉhakuran chay mantakuqqa.
8 Chaymantami chay mantakuqqa sirbikuqninkunata kaynu niran: ‘Tukuymi listuna kidamyintupaqqa. Piru chay kunachisha karay chaykunaqami manana allinnachu shamunanpaqqa.
9 Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa chay waqta kallikunaman. Chaynami chaypi tukuy tarishaykillapata kunachiyllapa shamunanllapapaq kay kidamyintumanqa’ nir.
10 “Chaymi chay sirbiqninkunaqa lluqshiranllapa kallikunaman. Chaypimi tukuy allin, mana allin yarpuyniyjun kaqkunata tarishantaqa kunachiran. Chaynumi chay mantakuqpa wasinmanqa kusala achka runakunata untachiranllapa.
11 “Chaymanta chay mantakuqqa kunachishankunata rikaq wasinman yaykurqa, uk runata rikaran chay fyistapaq mana shumaq mudakur kamakashatachu.
12 Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy, waknu mana shumaq kamakasha karqa ¿imanutaq yaykamushayki kay fyistapi kanaykipaqqa?’ nir.
“Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa mana imatapis niranchu.
13 Chaymantami mantakuqqa chay misapi sirbikuqkunataqa kaynu niran: ‘Wak runataqa makinta, ĉhakinta watar, waqta tutaparaqllamanna itakuyllapa. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir.
14 “Chaynu nirqami intrachimanchikllapa, Tayta Dyusqami kusala achkata qayamun. Piru payqami aykalata akran nir”.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Chaymantami, chay fariseo runakunaqa rir paykunapura kusalata parlaranllapa, rir Jesusta tapur mana allinta rimachir chaylapaqna uchachananllapapaq.
16 Chaymi chay fariseo runakunaqa wakinninta, chaynulla chay gubyirnu Herodespa wakinninwan pullata kaĉharanllapa Jesusta kaynu ninanllapapaq:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis.
17 Chaymi qam yarpushaykinulla willamayllapa: ¿Allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? nir.
18 Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata qukaran, mana allinta paypaq yarpurllapami chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran paykunataqa:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?
19 Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.
Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta.
20 Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa iskribikasha? nir.
21 Paykunaqa niranllapa:
—Mantakuq Cesarpa nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
22 Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay saduceo runakunaqami niqllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:
24 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir.
25 “Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran. Chaynu mana wamrayjun kashanraykumi chay ishkay kaq ukninna kasararan.
26 Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta pasaran, chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman.
27 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
28 “Chayna chiqapta wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan”.

29 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.
30 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Ĉhaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.
31 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa? Chaqa kaynumi niq:
32 'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir. Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis kawsayanllapa nir.
33 Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan (Mr 12.28-34)

34 Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa.
35 Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
36 —Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.
37 Jesusqa niran:
—'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan' nir.
38 Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa.
39 Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami kaynu nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir.
40 Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun? (Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Piru chay fariseo runakuna chaypi tantakasha katinllaparaqmi,
42 Jesusqa kaynu tapuran:
—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq kanqa? nir.
Chaymi niranllapa:
—Davidpa ayllunmantami nir.
43 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, 'Amituy' niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:
44 'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.
45 Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?

46 Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

23

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:

2 "Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami kaynu yarpunllapa: 'Nuqanchikkunaqami Moisés mantakushanta kusa allita intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur mantakunchikllapa kumplinanllapapaq' nir.

3 Chayraykumi, paykuna imata nitinpis kasur rurayllapa. Piru amami chay paykuna rurayashantaqa rurankillapachu. Chaqa paykunaqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan uktana rurasha rikarinllapa.

4 Chaynumiri ashwan paykunaqa uk kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa masinkunata imata ruranapaq nir mantanllapa. Piru chay niyashanllapataqa mana pitilamatapis kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.

5 "Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis runakuna rikananllapalapaq ruranllapa. Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninanllapapaqpis Dyus nishankunata taksha papilsitukunapi iskribir urkunkunapi, rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami Dyus mantakushankunapi kusata yarpur kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananllapa manyanpipis kusala atun shulyakunata ĉhurakunllapapis.

6 Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi, manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munanllapa.

7 Chaynullami plasakunapimapis kusala shumaqta saludar, 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' ninanllapata munanllapa.

8 "Piru qamkuna-shuypaqa manami wakinkuna 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' nishunanllapataraqqa ministinkillapachu. Chaqa qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami kan yaĉhaq yaĉhachishuqnikillapaqa.

9 Chaynullami kay pachapiqa ama mayqantapis, 'Taytay' ninkillapachu. Chaqa unaq syilumanta kaq uklami Taytaykillapaqa.

10 Amami 'Kusa intrachikuq tayta' nishunanllapataqa munankillapachu. Chaqa uklami kan intrachishuqnikillapaqa. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun.

11 Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna kusa masta yaĉhaq kaqqa, ashwan wakinkunatana sirbinqa.

12 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta 'Kusana kani' niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa".

13 Jesusqami kaynu niranpis:

"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi

mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu.

[

14 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaymi chay wakcha warmikunata kitankillapa wasinkunata ima. Piru allin runa nishunanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunkillapa. Chayraykumi kusala manchaypaqtana kastigakankillapa.]

15 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk runallataqa qamkuna yupay kananllapapaq yaĉhachinaykillapapaq. Piru mayqan runatapis qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami, qamkunamanta ishkay kuti mas uchayjunpaqna tikrayankillapa. Chaymi ashwan kusala manchaypaqta tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqa.

16 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu mana allita intrakaq karmapis intrachikuyta munaqkunaqa! Chaqa qamkunaqami, kaynu nir yaĉhachikunkillapa: ‘Mayqan imata rurananpaq nir Dyusta aduranananllapa wasipaq rimar jurar, mana rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq Dyusta aduranananllapa wasipi uru kaqpaq rimar imata rurananpaq jurar mana rurar-shuypaqashi uchakuyan’ nir.

17 ¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa: ¿Mayqannintaq mas allinqa, Dyusta aduranananllapa wasi, manaqachu chaypi kaq uru? Chaqa chay uruqami Dyusta aduranananllapa wasipi kashanrayku Dyuspaqqa kusala allin.

18 “Qamkunaqami ninkillapapis: ‘Mayqanpis imata rurananpaq altarpaq rimar jurarpisshi mana chiqapta arnikuq yupaychu. Nataq chay ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar jurarshi, chiqapta imata rurananpaqpis arnikuyan’ nir.

19 ¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa: Chay altarpi ufrindita, manaqachu altar? ¿Manachu chay ufrinditaqa ashwan altarpi kashanrayku kusala mas allinpaq tikrakan?

20 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq jurarqa, manami altarlapaqchu jurayan. Ashwanmi tukuy imankuna chaypi kaqkunapaq ima jurayan.

21 Chaynulla mayqanpis Dyusta aduranananllapa wasipaq rimar jurarqa, manami chay wasilapaqchu jurayan. Ashwanmi Dyusllapaq rimar jurayan. Chaqa payqami chaypi kawsan-ari.

22 Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus tar mantakuyashanpaq jurayan. Chaynullami jurayanpis Dyusllapaq rimar. Chaqa payqa chaypiri tan.

23 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa mintamanta, anismanta, kuminumanta ima dyis parti kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta rurananpaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés mantakushanta allita

kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa. *

25-26 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana kusa chiqap shumaq kidan.

27-28 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna, kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bubidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.

29 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku.

30 Chaynullami ninkillapapis: 'Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami dijanallapatachu' nir.

31 Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: 'Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa' nir.

32 ¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar tukchiyllapari!

33-34 "Chay rukuykikuna qallarishanta rurar tukchinaykillapapaqqami nuqaqa kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata, kusa yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata ima. Chaymi qamkunaqa wakintaqa wanuchinkillapa, kruspi klabankillapa ima. Nataq wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa ima tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-shuypaqa pwiblun pwiblun ikinpi purinkillapa qischanaykillaparayku. Chaynu karmi ¡largu kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankillapa! ¿Imanuna washakankillapa chay tukuy tyimpu kastigakanaykillapamantaqa?

35 Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana allinkunata rurashaykillaparaykuqa kusala manchaypaq kastigu shamunqa. Chay kusa allin runa Abel shutiqta wanuchishaykillapamanta-pacha Berequiaspa wamran Zacariaskaman. Chaqa pay Zacariastaqami qamkunapa rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta adurananllapa wasipa, altarninpa naypanpi.

36 Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala allin runakuna wanushanraykuqami, kanan tyimpu kawsaq runakunapaqna kastiguqa kanqa nir.

---

* **23:24** Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Lc 13.34-35)

37 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
38 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa.
39 Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:
‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

24

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasimanta lluqshir riranna. Chaynu riyatinmi, yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranannllapa wasita kusala shumaqta ima rurashanllapapaq parlayaranllapa.
2 Piru Jesusqami niran:
“Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykillapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir”.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riranllapa. Chaymi chaypi Jesús tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuranllapa:
—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunqa nirqa?
4 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.
5 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa.
6 Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
7 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis kusalata kuyunqa achka lugarkunapi.
8 Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.
9 “Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar ima wanuchishunanllapapaq. Chaynumi tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi kriyishaykillaparayku.

10 Nataq kusala achka wakinnikikunaqami chay tyimpukunapiqa man-
ana kriyinanqallapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima paykunapura
ukninpaqmapis mana allinta rimapanakunqallapa.
11 Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq tukuqkuna rikarimunqallapa.
Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa.
12 Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana allin ruraykunalana kanqa.
Chaynu katinmi, tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa llakinqal-
lapa imanachu.
13 Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman kriyishan-
nulla shachinakuqkunalami washakanqallapa.
14 Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq
yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa
ĉhamunqa.
15 “Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk
kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranallapa
wasipa Kusala Santu Lugarman’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta
rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. *
16 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.
17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis, amami ishkimunqachu,
imanta lluqshichinanpaq nirqa.
18 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu
raĉhpanta apananpaq nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq
wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!
20 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa,
chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa samana
diyapichu kananpaq nir.
21 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa.
Chaynu qischakayqami pacha rurakashanmanta-pacha mana kashachu.
Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami,
mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay
akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka
tyimputachu kanqa niyanqa.
23 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi
Dyuspa Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa,
amami kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa
unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi payku-
naqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima kusalata ruranqal-
lapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynul-
lami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.
25 Piru qamkuna ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.
26 Chayraykumi mayqan ‘Rikayllapa wak chunllaq lugarpi washakuqqa’
nishutinllapaqa, ama rinkillapachu rikaqqa. Manaqa ‘Rikayllapa kaypimi
pakakusha washakuqqa’ nishutinllapapis, amami pitilamatapis kriyinkilla-
pachu.
27 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla
shamunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula
llipyalla achkirachikun chaynu.

* **24:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi kusala achka shinkukuna tantakaqta
rikarqami ninkillapa, ima wanusha kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa. Chayn-
umi nuqa Dyusmanta Shamuq Runa shamutiypis tukuyla yaĉhankillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 "Chaynu limpu qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa
limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu.
Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima tukuy
syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.
30 Chaymantami unaq syilupiqa rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runa-
paq uk siñalta. Chayta rikarmi tukuyla pachapi kaqkunaqa kusala uk-
manta manchakur waqanqallapa. Chaqa chayllapimi Dyusmanta Shamuq
Runataqa rikanqallapa, puktay rurita kusa pudirninwan, llipya intiru
syilumanta shamuqtana.
31 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa trumpitanta kusala
jwirtita waqachir tukuyla pachata rir, † paypa akrashan kaqkunata tanta-
munanllapapaq.
32 "Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyl-
lapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa
kwintata qukankillapa, tamya tyimpuqa shipchana nir.
33 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkilla-
pana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
34 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa man-
araq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
35 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa
nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
36 Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, urapaq-
shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta
angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq
Taytaylami yaĉhan.
37 "Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran chaynullami
pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis.
38 Chaqa chay kusala manchaypaq tamya manaraq ishkiyatin, chaynulla
Noé wampuq wasiman yaykunankamanmi, runakunaqa kusalata mikuql-
lapa, upyaqllapa, kidachinakuqllapa ima.
39 Piru manapis yarpuyatinllapa alliplata tamya ishkitinmi limpu
tukukaranllapa. Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis
pasanqa.
40 Chaymi chay urasqa ishkay runakuna ĉhakranpi katinpis, ukninta apar,
ukninta-shuypaqa dijanqa.
41 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, nataq
ukninta-shuypaqa dijanqa.
42 "Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana
kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami Amituykillapa
shamuyanqa nirmapis.
43 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq
ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijan-
manchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa.

† **24:31** Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

44 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, manapis yarpuyatkillapa shamunqa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan (Lc 12.41-48)

45 “Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuqninta wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata imuraslapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
46 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, kusala allin sirbikuqpaqna riqsikasha kanqa.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
48 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur,
49 chay sirbikuq masinkunata qischar, payqa chay maĉhaqkunawan tantanakur upyar mikur ima tar,
50 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami,
51 kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunata yupaylla. Chaynami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa”.

25

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Syilumanta mantakuq shamunanpaqqami imanutaq uk kuti dyis shipashkuna kidamyintuman riran chay yupay kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq.
2 Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwintalla puriqllapa. Nataq sinku kaqkuna-shuypaqa allita kamakashala puriqllapa.
3 Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta aparanllapa asaytiyjunta. Piru manami mas asaytitaqa aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa.
4 Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita chaynulla lamparanllapatapis aparanllapa.
5 Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi, kusalata pununar tukuynin punuranllapa.
6 “Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir qayakuqta uyaparanllapa: ‘¡Kidaq runaqami shamuyanna! ¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!’ nir.
7 Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin sharir lamparanllapata kamakachiq ĉhurakaranllapa.
8 Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla puriqkunaqa chay sinku shipashkuna kusa kamakashala puriqkunataqa kaynu niranllapa: ‘Imaraq pitilamatapis asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumastuyllapa. Chaqa lamparayllapami wanuyanna asaytin tukukayashanrayku’ nir.
9 Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu niranllapa: ‘¡Mana puytinillapachu! Chaqa chaynu qushutiyllapaqami, mana aypanqachu

nuqakunapaq chaynulla qamkunapaqmapis. Ashwanmi mas allin kanqa
qamkunalla rir chay maypiĉhi rantikun chayllamanta qamkunapaqqa ranti-
naykillapapaq' nir.
10 Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq shipashkunaqa riranllapa
rantiq asaytitaqa. Piru chaykamanqami chay kidaq runa ĉhamutinqa, chay
sinku kusa kamakashala puriq shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruri-
man yaykur kirpakamuranllapana.
11 Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa kaynu nir qayakuranl-
lapa: '¡Taytituy, Taytituy, punkuykita kiĉhay!' nir.
12 Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu niran: 'Chiqaptami
nishaykillapa: Manami riqsishunillapachu' nir".
13 Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
"Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana kayllapa. Chaqa manami
yaĉhayankillapachu ima diya, ima urami shamuyanqa Dyusmanta Shamuq
Runaqa nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqkunawan

14 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk runamaqa uklaw
pwibluman rinanpaqna karqa, sirbiqninkunata qayamur uk tratuta rurar
qillayninta quran trabajachinanpaq, chay yupay.
15 Piru chay sirbiqninkunataqami quran paykuna imanu trabajayta
puytishannulla. Chaymi chay punta chaytaqa sinku talintu qillayta quran.
* Ukninta-shuypaqa ishkay talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa
uk talintu qillayta quran. Chaynu qillayninta trabajachinanpaq qurqami
riranna chay runaqa.
16 "Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta ayparan
chayqami, kusalata nigusyuta rurar trabajachir qillaytaqa ganachiran uk
sinku talintu masta.
17 Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa ganachiran
ishkay talintu masta.
18 Nataq, chay uk talintu qillayta aypaq-shuypaqa mantaqninpa qillaynin-
taqa apar pachapi uĉhkukur pamparan.
19 "Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay mantaqninllapaqa
tikrakamuranna. Chaynu ĉhamurmi, mabir michkatashi ganachisha
kanqallapa qillayniytaqa nir yaĉhanaranna.
20 Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta aypasha karan
chay. Chaymi kaynu niran: 'Taytituy qamqami sinku talintuta qumarayki.
Kaypimi qillaynikiqa. Uk sinku talintu mastami ganachisha kani' nir.
21 Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: 'Allinpi. Qamqami kusa
allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa
allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna
qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay' nir.
22 "Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha karan chayna.
Chaymi paypis kaynu niran: 'Taytituy qamqami qumarayki ishkay talintu
qillaynikitaqa. Kaypimi ishkay talintu masta ganachisha kani' nir.
23 Mantaqninqami kaynu niran: 'Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis
karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta
rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki.
Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay' nir.

---

* **25:15** Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

24 “Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-shuypaqami, mantaqnintaqa kaynu niran: ‘Taytituy, nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku, mana tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir.
25 Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikitaqa pachapi uĉhkukur pamparay. Piru kaypimi qampa kaq qillaynikiqa’ nir.
26 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Qamqami kusala mana allin qilla sirbikuq kanki. Chaqa nuqa mana tarpukushaymanta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaĉharqa,
27 qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaskinanta. Chayna tikrakamurqa qillayniytaqa ganashanwanna aypanaypaq’ nir.
28 Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: ‘Chay uk talintu qillayniyta purichiqtaqa kitar, chay dyis talintu qillayniyjun kaqta quyllapa.
29 Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Chaymi manana imanpis faltanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
30 Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana allin sirbikuqta-shuypaqami, aypar chay tutaparaqlla waqtaman itakuyllapa. Chaypinami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir”.

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31 Jesusqami niranpis:

“Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan, kusa llipya intiru shamurmi, chay llipyalla mantakunanpina tanqa.
32 Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna, paypa naypanman qimikatinna, payqa wakman kayman chiqanchanqa, imanutaq uk michikuqmaqa uyshankunata kabrakunamanta rakichin chaynu.
33 Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna yupay kusa allinla kaqkunataqa allilaw qichqanman ĉhuranqa. Nataq chay kabrakuna yupay mana allin kaqkunata-shuypaqa ichuqlaw qichqanmanna ĉhuranqa.
34 Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi kaqkunataqa kaynu ninqa: ‘Qamkunatami Taytayqa akrar shumaqchashushallapana. Chaymi kayman shamuyllapa. Kananqami aypayllapana Taytay kay pachata rurashanmanta-pacha qamkunapaq kusa shumaq mantakuyta kamkachishanta.
35 Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qaramaraykillapa. Yakunatiypis upyachimaraykillapa. Uk furastiru yupay puritiypis samachimaraykillapa.
36 Raĉhpay faltamatinpis qamkunami qumaraykillapa. Qishaq katiypis watukumaraykillapa. Chaynulla karsilpi katiypismi watukumaraykillapa’.
37 “Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla kaqkunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy ¿maydiyataq mallaqnatki qarashurayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta upyachishurayllapa?
38 ¿Maydiyataq furastiru yupay puritki samachishurayllapa? ¿Chaynulla maydiyataq raĉhpayki faltatin qushurayllapa?
39 ¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi katkiqa rir watukushurayllapa?’ nir.
40 Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay ukniykuna mana kwintachaypaqla kaqkunata ima

ministishanpipis yanaparqami, nuqallapaq rurashaykillapa yupayna kanqa' nir.
41 "Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw qichqanpi kaqkunatashuypaqa kaynu ninqa: 'Mana allinta ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa chay tukuy tyimpupaqna kastigakanaykillapapaq kasha kaqkunaqa. Chaynami ashwan riyllapa chay tukuy tyimpu ratakur mana wanuq nina kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna chaypi kananpaq chaymanna nir.
42 Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa mana qaramaraykillapachu. Yakunatiypis mana upyachimaraykillapachu.
43 Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykillapachu. Raĉhpay faltamatinpis mana qumaraykillapachu. Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykillapachu' nir.
44 "Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: 'Taytituy, ¿maydiyataq mallaqnaqta, yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki faltaqta, qishaq katki, karsilpi katki ima rikashur, mana yanapashurayllapa?' nir.
45 Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: 'Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana kwintachaypaqla kaq runakunata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqallata mana yanapamashaykillapachu' ".
46 Chaymi Jesusqa niranpis: "Paykunaqami tukuy tyimpupaq kastigakaqna rinqallapa. Nataq chay kusa allinlata rurasha chaykunashuypaqami tukuy tyimpupaq kawsaqna rinqallapa" nir.

26

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran yaĉhakuqninkunataqa:
2 "Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay diyamanta Pascua fyistata ruranllapa nir. Chay fyistallapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukukayanqallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq".
3 Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás shutiq runapa mantakunan wasinman tantakaranllapa.
4 Chaynu tantakarllapami yarpuranllapa, imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
5 Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: "Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan (Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa, uk runa Simón shutiqpa wasinman riranllapa. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan.
7 Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan Jesús misapi kanankamanqa, chay warmiqa Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
8 Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu niq ĉhurakaranllapa:

—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
9 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa kusa karu rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
10 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay warmisitataqa? Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
11 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
12 Kay warmisita nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqami, kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
13 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunamanna rir,
15 kaynu niran:
—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa, Jesusta qushutiyllapaqa? nir.
Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pagrananllapapaq.
16 Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
18 Payqa niran:
—Pwibluman rir uk runapa wasinman ĉhankillapa. Chaymi chay wasipa amuntaqa kaynu ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: Wanunaypaq uraqami shipchana. Chaymi kananqa wasikiman shamuyani yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi pasaq niyan nir’.
19 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nishannulla rir ruraranllapa. Chaynami kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunawan misapi taranllapana.
21 Chaynu tar mikuqnumi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir Jesusta tapuq ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, kuntraykunamanqa qukumayan.
24 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntraykunaman qukumaqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.

25 Chaymantami Judas, chay kuntrankunaman qukuq chayqa, kaynu nir
tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir
quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa kwirpuy” nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar Taytanta payji nir ima, quran chay
yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir:
“Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna kay kupamanta.
28 Chaqa, kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay
Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata uchankunamanta
washanaypaq.
29 Piru nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa
yakuntaqa qamkunawanqa, maydiya Taytay mantakuyashanpi pulla
mushuq ubapa yakunta pulla upyanallapakaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana
Olivos sirkaman.
31 Chaypina karqami Jesusqa niran:
—Tukuy qamkunami, kanan tutalla manchakushaykillaparayku nuqala-
tana dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqal-
lapa’ nir.
32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea
pwiblumanqa.
33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapis, nuqaqa manami di-
jashaykichu nir.
34 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami manaraq gallu kantayatin qamqa
kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.
35 Piru Pedruqa niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachi-
nakushaq nir.
Chaynullatami wakin yaĉhakuqninkunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getse-
maní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
“Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi
taskinkillapa” nir.
37 Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay wamrankunata ima apar
riran pullanqa. Chaymantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
38 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
“Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar
rikĉhakushala kayllapa nuqawan” nir.

39 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi
qunqurikur pachakaman pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:
“Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay
qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi
qam munashayki rurakanqa” nir.
40 Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna kayashanman tikraka-
murqa, paykunataqa punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:
“¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?
41 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami
allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashan-
raykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu”.
42 Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Taytantaqa kaynu nir
mañakuran:
“Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha karqa, qam munashaykin-
umi ruray” nir.
43 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta
tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq.
44 Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna riran mañakuq Taytan-
taqa, ima nirtaq mañakusha karan chaynulla.
45 Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman tikrakamurqa niran:
“¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? Dyusmanta Shamuq Runata
uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
46 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa” nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin
Judasqa, achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan
ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Israel runaku-
napa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
48 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: “Nuqa
saludar muchayani chaytami aypar prisunkillapa” nir.
49 Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,
—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.
50 Jesusqami niran:
—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chaytaqami kananlla rurayna nir.
Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar aypar prisuranllapana.
51 Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta lluqshichimur kurakunapa
mantaqninta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
52 Chaymi Jesusqa niran:
—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy
maqanakuqqami, ispadallawan wanunqa nir.
53 ¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman
kusa manchaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa?
54 Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi,
nuqa qischakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.
55 Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadaku-
nawan imaqa, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami
imuraspis Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri
chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu.

56 Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishan-
nulla kumplikananpaq.
Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaran-
llapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa
mantaqnin Caifaspa wasinman aparanllapa. Ĉhaypimi tantakasha karan-
llapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna
ima.
58 Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay
kurakunapa mantaqninpa wasinpa pampankaman. Ĉhaymantami ruri-
man yaykurqa, chay yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranannllapa wasita
kuytaqkunawan, rikakunanpaq imanushi Jesustaqa ruranqallapa nir.
59 Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunku-
naqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta
rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq.
60 Piru chaynumapis manami tariranllapachu mana allinta rurashan-
taqa. Kusala achka runakunami, mana kashanmanta uchachananpaq
qimikarmapis mana puytiranllapachu. Chaymantami ishkay runakuna
qimikar,
61 tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu niran:
“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami Dyusta aduranannllapa wasita
ratachir, qashan kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.
62 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir Jesustaqa
kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu
qampaqqa rimayanllapaqa? nir.
63 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay
kurakunapa mantaqninqa qashan niran:
—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta rimanaykipaq. Willamayl-
lapa: ¿Chiqaptachu qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa Wamran kanki?
nir.
64 Jesusqa niran:
—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis nishaykillapa: Kananmanta-
pachami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa
allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta
ima nir.
65 Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur
raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu Dyuspaqqa! ¿Ima mas tis-
tigutataq ministinchikllapa? Paypa shiminllami riman qamkuna uya-
pashaykillapanu.
66 ¿Imatataq yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
67 Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar, maqaranllapa. Chaynullami
wakinkunapis qaqllanllapi maqar,
68 kaynu niyaqllapa:
—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, tantyay pitaq maqashu-
ran! nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta punkulapi. Chaypi kananka-
manmi uk sirbikuq warmi qimikar niran:
—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq kanki nir.
70 Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu niran:
—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki nirmapis nir.
71 Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi, qashan uk sirbikuq
warmisita rikar, kaynu nir wakinkunataqa willaran:
—Wakqami pulla puriq chay Nazaretmanta Jesuswan nir.
72 Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:
—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.
73 Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman
qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki. Chaqa, rimanaykimapis
paykunapa yupayllari nir.
74 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana
chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
Chaynu niyatinlami galluqa kantaran.
75 Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu
kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir”. Chaymi
Pedruqa, chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

27

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa tukuy mantaqninkuna,
chay Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa parlaranllapa Jesus-
taqa wanuchinanllapapaq.
2 Chaymi alli watar apar quranllapa Roma pwiblumanta numrakasha
gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hch 1.18-19)

3 Chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukusha karan chayqa, Jesusta
wanuchinanllapapaq nisha nir yaĉharqa kusalata llakiran. Chaqa manari
allintachu tukusha karan. Chaymi chay mana allinta tukushanpaq kwintata
qukarqa, chay kurakunapa mantaqninta, Israel runakunapa ruku man-
taqninta imaqa qillayninta rir tikrar kaynu niran:
4 —Uchakushami kani uk allin mana uchayjun runata qukushayrayku nir.
Piru chay runakunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapataq? ¡Chayqami qampa kwintaykina!
nir.
5 Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta aduranllapa wasipi itakur
riran. Chaynu rirmi mana allinta tukushanpaq paylla urkakar wanuran.
6 Chaymanta chay kurakunapa mantaqninkunaqa chay qillayta aypar
kaynu niranllapa:
“Kay qillayraykumi uk runata qukuran wanuchinanllapapaq.
Chayraykumi mana allinchu Dyuspaq ufrindita nir ĉhuranallapapaqqa”
nir.

7 Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk manka ruraqpa
pachanta rantinanllapapaq. Chayna chaypi tukuy uklawmanta runakuna
wanutinqa pampananllapapaq.
8 Chayraykumi chay pachaqa kanankaman shutin “Yawar Pacha”.
9 Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías nishanqa.
Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Ayparanllapa trinta suqu qillaysituta,
chay Israel pwiblumanta runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq nisha karan chaykunata.
10 Chaywanmi rantiranllapa manka ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashannulla” nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman apatinllapa,
kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa
ruku mantaqninkuna imaqa, kusalata uchachayaranllapa. Piru Jesusqami
mana imatapis rimaranchu.
13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinllapaqa? nir.
14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu. Chaymi chay gubyirnuqa
kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay
prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta rurashanrayku kusala
riqsikasha Barrabás shutiq, prisuqa.
17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinllapa, Pilatuqa tapuran kaynu
nir: “¿Mayqantataq munankillapa lluqshichinapaq, Barrabasta, manaqachu
Jesusta, Dyus Akrashan Cristun ninllapa chayta?” nir.
18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan, ĉhiqnirlami Jesustaqa yanqalla-
manta payman apashallapa nir.
19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin warminqa kaĉhakuran ku-
nachinanllapapaq kaynu nir: “Amami chay kusa allinla runawanqa
willanakunkichu. Chaqa naqa tutami kusala manchaypaq llakiypaqta
musqupakusha kani payta aypashaykillaparaykuqa” nir.
20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku
mantaqninkuna imaqa, tukuy runakunata animachiran Barrabasta kaĉhar,
Jesusta wanuchiy nir mañakunanllapapaq.
21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir tapuran paykunataqa:
—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta munankillapa
qamkunaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—¡Barrabasta! nir.
22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa
chaywan-shuypaqa? nir.

Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
23 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachimanman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta paqakuqnu kaynu niran:
—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa kwintaykillapanami kanqa nir.
25 Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:
—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runapaqqa imanashaqllapapis! nir.
26 Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.
27 Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apayarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa.
28 Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa.
29 Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw makinpi-shuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: “¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!” nir.
30 Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima.
31 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tariranllapa. Payqami Cirene pwiblumanta karan. Chaymi ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.
33 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir.
34 Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa binuwan, uk rimidyu kusala ayaqta, ama nanachikunanpaq nir. Piru Jesusqa pitilata kamarqa mana munaranchu upyaytaqa.
35 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunataqa surtyakur ayparanllapa. [Chaynuqami rurananllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: Raĉhpaykunatami surtyakur ayparanllapa nir]. *
36 Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar kidaranllapa Jesusta chapananllapapaq.

---

* **27:35** Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

37 Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta ĉhuraranllapa imaraykushi
wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAY JESUSMI ISRAEL
RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
38 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi
klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa
allilaw qichqanpi.
39 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla
kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
40 “¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita ratachir qashan kimsa diyala-
paq shachishaq nirayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa Wamran karqa, qamlla
washakar krusmanta ishkimuy!” nir.
41 Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa tukuy chay kurakunapa
mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima, Israel
runakunapa ruku mantaqninkunawan pulla. Chaymi kaynu niyaqllapa:
42 “Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu.
Wakqashi Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta
ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata kunfyakan. Chaynu katinqa Dyus
kananlla washanqari. ¡Chiqapta Dyus payta munayarqa! ¿Manachu ni-
maranchikllapa payqa: ‘Dyuspa Wamran kani’ nir?”
44 Chaynullami chay suwakuq runakuna paywan pulla kruspi kaqku-
namapis ashwan kusalata musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha
tutaparaq intiru kidaran.
46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir
qayĉhakuran: *“Elí, Elí, ¿lama sabactani?”* nir. (Chaynu nirqami intrachi-
manchik: “Dyusniy, Dyusniy ¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?” nir.)
47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa chaynu nitin uyaparqa kaynu niranl-
lapa: “Wakqami qayayan Dyuspa unay rimaqnin Eliasta” nir.
48 Chaymi chay kutilla chaypi kaqkunamanta ukninqa kallpar rir uk
puqyala raĉhpata qirupi watar, puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman
ĉhuraran upyananpaq.
49 Piru chay wakinkunaqami niranllapa: “Dijay, mabir Eliaschu shamur
washanqa” nir.
50 Chaymantami Jesusqa qashan kusala jwirtita qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranannllapa wasi ruripi uk atun rakta
raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman. Chaynullami
pachamapis kusalata kuyutin atun rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pampakashankunamapis kiĉhakaran.
Chaymi Dyuspi kriyisha kaqkuna wanushakunamapis kawsamuranlla-
pana.
53 Chaynu wanushanmanta kawsamurqa chay pampakashanmanta
lluqshimuranllapana. Chaymi Jesús wanushanmanta kawsamutinqa,
yaykuranllapana Dyus akrashan pwiblu Jerusalenmanna. Chaypimi kusala
achka runakuna rikaranllapa paykunataqa.
54 Chaymanta chay Romamanta suldadukunapa mantaqnin chaypi
wakinkunawan kar rikakuranllapa pacha kuyutin, tukuy ima pasaqtapis.
Chaymi kusalata manchakur kaynu niyaranllapa: “¡Chiqaptami kay runaqa
Dyuspa Wamran kasha!” nir.

55 Piru chaypiqami achka warmisitakuna Galilea pwiblumanta Jesuswan
pulla risha kaqkuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Chaqa chay
warmisitakunami Jesustaqa yanapasha karan imata rurashanpipis.
56 Chay warmikunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Santi-
aguwan Josipa maman María, Zebedeupa warmin ima.

Jesustami pamparanllapana
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinnaqami Arimatea lugarmanta uk kusa
imayjun runa José shutiq Pilatuman ĉharan. Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin
karan.
58 Chaymi payqa Pilatuman ĉharqa, Jesuspa kwirpunta mañaran. Chaynu
mañakutinmi Pilatuqa kaĉhakuran qunanllapapaq.
59 Josiqami Jesuspa kwirpuntaqa aypar pilluran kusa shumaq yuraq
raĉhpawan.
60 Chaymantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi pay pampakananpaq ru-
rachikusha karan, chaypi pamparan Jesustaqa. Chaymi ashwan chay
uĉhkutaqa uk kusa atun rumiwan kirpar riranna.
61 Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús pampakashan
naypanlapi tar kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62 Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa mantaqninkuna,
fariseo runakuna ima, riranllapa Pilatuta rikaq.
63 Chaymi kaynu niranllapa:
—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsayarllaqa niran-
pis, ‘Wanurqashi kimsa diyamantaqa qashan kawsamuyanqa’ nir.
64 Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay pampakashanman, kimsa
diya pasanankaman chaypi kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish chay
yaĉhakuqninkuna tuta shamur kwirpunta apar, tukuyla runakunata
‘Kawsamushana’ nir, kriyichitinllapa. Chaynu katinqa qashan chaynu
llullakutinqa llallin mana allinchu kanman naypaq llullakushanmantaqa
nir.
65 Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:
—Chaypimi kan suldadukuna kuytakunanpaqqa. Paykunawan rir-ari
chay pampakashantaqa puytishaykillapakaman alli kirpayllapa.
66 Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa ananpi uk siñata ĉhuraranllapa.
Piru chaynu kirparmapismi suldadukuna chaypi kuytakunanpaq dijaranl-
lapa.

28

Jesusmi kawsamuranna
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Samana diya pasatin, simanapa punta diyan achkiyatinnaqa María Mag-
dalenaqa, chay uk Mariawan riranllapa Jesús pampakashanman chapakuq.
2 Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran. Chaqa unaq syilumantami
Dyuspa angelnin ishkimuran. Chaymantami Jesús pampakashan
uĉhkumanta rumita ashuchir chaypa anan taran.
3 Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-
shuypaqa puktay yupay kusa yuraq intiru karan.
4 Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa kusalata manchakur,
wanusha yupay kidaranllapa.

5 Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu niran:
“Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamkunaqa Jesusta
kruspi klabaranllapa chaytami maskayankillapa nir.
6 Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanutaq pay nisha
kayaq, chaynullami kawsamushana. Maski shamur rikayllapa maypi
ĉhurashaykillapamatapis.
7 Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa kaynu nir:
‘Kawsamushanami, riyan ashwan Galilea pwibluman, qamkunamantaqa
naypaqta. Chaypimi rikankillapa’ nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapa-
paq karan”.
8 Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa Jesús
pampakashanmantaqa, kusalata manchakur, aligriyar, ima chay
yaĉhakuqninkunataqa willaq.
9 Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman rikarir, saludaran.
Chaymi chay warmikunaqa Jesusman qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata
abrasar ima.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
“Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata willayllapa
Galilea pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ashwan wakpina rikamanqal-
lapa” nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11 Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu kuytakuqkunaqa
pwibluman ĉhar chay kurakunapa mantaqninkunata parlaranllapa tukuy
ima pasashantaqa.
12 Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa riranllapa parlaq chay Is-
rael runakunapa ruku mantaqninkunata. Chay suldadu willaqkunataqami
kusa achka qillayta quranllapa chay kurakunapa mantakuqninkunaqa
kaynu nir:
13 “Qamkunaqa kaynu ninkillapa: ‘Tuta punuyatiyllapa, yaĉhakuqninkuna
shamur suwakur aparanllapa Jesuspa kwirpuntaqa’ nir.
14 Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay katinqa nuqakuna
imanupis parlashaqllapa. Qamkunapaq ama ukmanta yarpunanllapa-
paqqa”.
15 Chaymi chay suldadukunaqa qillayta ayparqa imanuĉhi chay kuraku-
napa mantaqninkuna willashanllapanulla rimaranllapa. Piru chay sul-
dadukuna chaynu rimar llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay
tukuyla Israel runakunaqa chiqapta chaynu kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay willashannulla riranllapa
Galilea pwiblupi atun sirka kaq chayman.
17 Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata aduraranllapa, michka
wakinkuna mana allita kriyitinllapamapis.
18 Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:
“Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi
ima.
19 Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis
yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Tay-
taypa, Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina.

20 Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllapataqa. Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunankaman” nir.
Chaynumi kanqa.

San Marcos
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanpaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyjun kar dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurar mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Kaynumi qallarin Dyuspa Wamran Jesucristupaq shumaq rimashanqa.

2 Manaraq Jesucristo nasiyatinmi karanna Dyusninchikpa rimaqnin Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir iskribiran chay washakuqpaqqa:

“Naypaykita kaĉhashaq uk runata qampaq rimananpaq.
Ĉhaymi rinqa tukuyta willaq shunqunllapapi shumaqta yarpunanllapapaq.
Chaynuqami qam ritkiqa shumaqtana risibishunqallapa.

3 Chay runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.

4 Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa” nir.

5 Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta ima, kusa achka runakuna riqllapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.

6 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.

7 Yaĉhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:

“Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
8 Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuq-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa”.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman ĉhatin Juanqa chaypi shutichiran.
10 Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiĉhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
11 Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
“Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman.
13 Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikutin, washakarna Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
15 Chaynullami niyaqpis:
“Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana. Chaymi Dyusmanta shamuq mantakuq qallarinanpaqqa shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata dijar Tayta Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa”.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Paykunaqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yakuman itayaranllapa.
17 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
18 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
19 Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa qashan rikaran Santiaguta uknin Juanwan chaypi kaqta. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna karanllapa. Chaymi paykunaqa uk yaku karrupi atun shikrankunata kamakachiyaranllapa.

20 Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis. Chaymi chay kutilla, Juanqa
Santiaguwan ishkantin Jesuswanna riranllapa, chay yaku karrullapi tay-
tanta trabajaqninkunawan dijarna.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran (Lc 4.31-37)

21 Chaynu rirqami Capernaúm pwiblumanna ĉharanllapa. Chaymantami
samana diya katin Jesusqa chay Israel runakunapa tantakananllapa wasi-
man yaykur yaĉhachikuq qallariran.
22 Piru yaĉhachikutinqami tukuyla chaypi kaqkunaqa kusalata dispan-
takaranllapa. Chaqa Jesusqami yaĉhachikuran paypa yaĉhayninllawan, man-
ami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.
23 Chay tantakananllapa wasi ruripiqami kayaq uk runa dyablupa
yarpuyninwan. Chayqami kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
24 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki?
¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? ¡Nuqami riqsishuni! ¡Qamqami
Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
25 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa! nir.
26 Chaynu nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa atakita
qur, kusala jwirtita qayĉhachirna yarquran.
27 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusalata manchakuranllapa.
Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa:
"¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla mantakur imami ukman mushuq
imakunata yaĉhachikun! ¡Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis imata nitinpis
kasun!" nir.
28 Chaymanta-pachami tukuyla Galilea lugarkunapi Jesuspaqqa kusalata
yaĉharanllapa imanumi payqa imatapis rurayta puytin nir.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Chaymanta chay Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta
lluqshirqa, Jesusqa Santiaguwan, Juanta apar riran Simonpa, Andrespa
wasinman.
30 Chaypimi Simonpa swigranqa kusala rupawan qishaq mantanpi usura-
yaran. Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta willatinllapami,
31 Jesusqa rir qimikar, chay warmisitataqa makinmanta chutar
sharichimuran mantanmantaqa. Chaymi chay kutilla chay rupaqa
dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata
qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rupay chinqatin limpu tutapashana katinqa, Jesusmanqa tukuy
qishaqkunata, dyablupa yarpuyninwan kaqkunata ima apamuranllapa.
33 Piru chay wasipa punkunmanqami chay pwiblumanta tukuyla
runakuna limpu untaranllapa Jesusta rikakunanllapapaq.
34 Jesusqami tukuy qishayninllapakunamanta kusala achka runakunata
allichar, dyablupa yarpuyninkunamatapis achkata itakuran. Chaynu
itakutinmi dyablupa yarpuyninkunaqa, yaĉharanllapa "Jesusqami Dyuspa
Wamran" nir. Piru Jesusqami mana dijaranchu paypaq rimananllapa-
paqqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Lc 4.42-44)

35 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa amsaqla Jesusqa sharir, chay
pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarkunaman Taytanman mañakuq.
36 Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta maskaq rir,
37 tarirqa niranllapa:
—Tukuymi maskashuyanllapa nir.
38 Jesusqa niran:
—Ashwan rishunllapa uklaw shipchakaq pwiblukunaman, chaypipis
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq. Chaqa chaypaqmi shamusha
kani.
39 Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy lugarninkunapi, Israel
runakuna tantakananllapa wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachikur chaynullami dyablupa yarpuyninkunata itakur ima puriran.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman qimikar, nay-
panpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
41 Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay, nir.
42 Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaranna
qishayninmantaqa.
43-44 Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:
—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir
qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushan-
nulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina
nir.
45 Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuylata parlaran Jesús,
paypaq rurashantaqa. Chaymanta-pachami Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu. Ashwanmi chay maypiĉhi yaqqa mana runakuna kaq chaylapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami runakunaqa riqllapa payta rikaqqa.

2

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm pwibluman tikrakar
riran. Chaymantami yaĉharanllapa chay wasiman, ĉhamushana nir.
2 Chaynu yaĉharllapami Jesús kayashanman chaynulla waqta punku-
manmapis kusalata untaranllapa. Chaymi manana maylawta yaykuna-
paqmapis karannachu. Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta
yaĉhachikuyaran.
3 Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun uk
runata ĉhachiranllapa chaymanqa.
4 Piru Jesús kayashanmanqa mana imanupis ĉhachiyta puytiranllapachu
kusala achka runakuna kashanrayku. Chaymi iqaranllapa wasipa anan-
man. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkukur, chaylata chay qishaq-
taqa uk paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa.
5 Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, chay qishaq-
taqa kaynu niran:

—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.
6 Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu nir yarpuranllapa:
7 Kayqami yanqa runala. ¿Imaraykutaq waknuqa ninqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
8 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
9 ¿Qamkunapa yarpuynikillapamantaqa ima ninaypaqtaq mas trabajusu kanqa kay runataqa 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir paraykita apar riy' ninaypaq?
10 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
11 —Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
12 Chaynu nitinqami, chay qishaq karan chay runaqa das sharir, paranta charikur lluqshimuran tukuyla rikayatin. Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa kaynu nir:
"¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa rikashanchikllapachu!" nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quĉhapa manyanman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna tantakatin payqa yaĉhachiyaran.
14 Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqami Leviqa sharir paywanna riran.
15 Chaymantami Jesusqa Levipa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla yaĉhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa kusalatari Jesuswan pulla puriyta munaqllapa.
16 Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.
17 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Uk diyapimi Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla wakin fariseukunaqa ayunayaranllapa. Chaymantami wakin runakuna rir, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla fariseukunapa yaĉhakuqninkunapismi ayunanllapa. Qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa, ¿imapaqtaq mana ayunanllapaqa? nir.
19 Jesusqa paykunataqa niran:
—Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu chay pullan kaqkunaqa ¿ayunayta puytinman? Manami ayunaytaqa puytinmanchu.
20 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinnashuypaqa ayunanqallapana.
21 "Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.
22 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq". *

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Piru yaĉhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa.
24 Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:
—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa kanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa rurayan? nir.
25 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
26 Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqninqa Abiatar karan. Piru Davidmi wakinninkunawan Dyusta adurananllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
27 Jesusqami niranpis:
—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ashwanmi ruraran chay diyapimapis aligriyananllapapaq.
28 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

3

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan.
2 Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ninakuyaranllapa: "¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa" nir.

---

* **2:22** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa, mana chayllachu nir.

3 Piru Jesusqami chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
4 Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla kidaranllapa.
5 Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran.
6 Piru chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa, Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

Jesusta kamarla alliyayta munaranllapa

7 Jesús yaĉhakuqninkunawan chay atun quĉhapa manyanman ritinmi chay Galileapa pwiblunkunamanta kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
8 Piru chaypi Jesús kusa shumaq mana ruraypaq imakunata rurayan nir yaĉharllapami Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta, Idumeamanta, Tirumanta, Sidón pwiblukunamanta ima kusala achka runakuna Jesús kayashanman shamuranllapa. Chaynullami Jordán riyupa uklaw chimpanmanta ima shamuranllapa Jesusta rikayta munar, chay atun quĉhamanqa.
9-10 Chaynumiri kusata untamuranllapa. Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata allicharan. Chaymi tukuy chay qishaqkuna alliyananllaparaykuqa kumsanakuypa, saruĉhanakuypa wakmanta kaymanta untaranllapa Jesusta kamarla alliyananllapapaq. Chayraykumi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaĉharan uk yaku karruta listatinllapa, chaymanna iqatin amana mas kiĉhkichinanllapapaq.
11 Chaynullami chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakunapis Jesusta rikarqa, paypa naypanpi qunqurir, qayĉhakuranllapa:
"¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!" nir.
12 Piru Jesusqami anyaran chay dyablupa yarpuyninkunataqa, amana chaynu paypaq rimananllapapaq.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran (Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Chaymantami Jesusqa uk sirkaman iqar, kusa allinta yarpuchishan runakunata qayaran. Chaynu qayatin tantakatinllapanaqa,
14 paykunamanta dusi runakunata akraran paywanna purinanllapapaq. Chaynulla rir yaĉhachikunanllapapaq imami karan.
15 Chaynullami paykunataqa Jesusqa pudirninta quran qishaqkunata allichananpaq, dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq ima.
16 Kaykunami chay dusi akrashankunaqa karan:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
17 Chaymantaqami karan Zebedeupa ishkay wamrankuna
Santiago,

Juan ima. Kay paykunatami shutichiran “Boanerges”. Rimayninchikpiqa
“Kunyapa Wamrankuna” * nir intrachimanchik.
18 Wakinkunaqami karan:
Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran
Santiago,
Tadeo ima.
Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
19 Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman
qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir (Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaykuran uk wasiman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yaĉhakuqninkunamapis mana mikuylamatapis puytiqllapachu.
21 Chaynu yaĉhachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayllunkunaqa riranllapa wasinman apananllapapaq. Chaqa wakinkunaqami “Jesusqa yaruyasha” niyaqllapa.
22 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna Jerusalenmanta ĉhasha kaqkunapis kaynu niyaqllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
23 Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran. Chaymantami uk kumparasyunta rurar kaynu niran:
“¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa?
24 Chaynullami mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana maydiyapis pulla kaytaqa puytinchu.
25 Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa, mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaymi manana pulla kaytaqa puytiyanqanachu. Ashwanmi chaynu ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.
27 “Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana”. †
28-30 Chaymantami Jesusqa chay runakuna wakqami dyablupa pudirninwan nishanllaparayku, kaynu niran:
“Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta chaynulla mana allinta rimashantami Dyusqa pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqa mana maydiyapis pirdunanqachu”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna (Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

---

* **3:17** Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir. † **3:27** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

31 Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna ĉharanllapa. Piru
waqtalapi kidarmi kaĉhakuranllapa Jesusta qayamunanllapapaq.
32 Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami maskashuyanl-
lapa nir.
33 Jesusqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?
34 Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
35 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ullqu kaq, warmi
kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

4

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quĉhapa manyanpi qashan
yaĉhachikuq qallariran. Piru kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa
chay quĉhapi yaku karru karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami
chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
2 Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yaĉhachikuran.
Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:
3 “Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymanta shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi
pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 “Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaq-
man rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri
maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami, rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla
ñutukur chakiran.
7 “Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chayman-
tami kashakuna winar ĉhamitachitin, mana puqurannachu.
8 “Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman.
Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa.
Chaqa, wakin ispigaqami trinta murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa
sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, syin murisituyjun ima karan”.
9 Chaynu nishana karmi Jesusqa niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur
intrakayllapa” nir.

¿Imapaqmi Jesusqa kumparasyunkunawanqa yaĉhachikuran?
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Chaymanta achka runakuna ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru
chaypiqami karanraq Jesuspa pullan puriqkuna chaynulla chay dusi
yaĉhakuqninkuna ima. Chaymi paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Chay kumparasyunqa, ¿imatataq intrachimanchikqa? nir.
11 Jesusqa niran:
“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyan-
llapa, unay michka mana intrakasha katinllapamapis. Piru tukuy mana
kriyishanrayku waqtapi yupay kaqkunata-shuypaqami kumparasyunku-
nalawan willan,
12 michka chapakurmapis mana rikananllapapaqchu. Chaynulla
michka uyakurmapis mana intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur

Dyuspi mana qashan kriyirqami, uchanllapamantaqa manana pirdunakanqallapanachu”.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Jesusqami chay tapuqkunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakashaykillapa chay kumparasyuntaqa?
Chaynu kay kumparasyunta mana intrakarqa, ¿imanuna wakin kumparasyunkunata ruratiymaqa intrakankillapa?
14 “Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq nirqami intrachimanchik Dyuspa rimayninta parlakuqpaq.
15 Wakin simillakuna nanman ratasha nirqami intrachimanchik Dyus nishanta uyapar mana intrakaqpaq. Chaymi dyablu shamurqa, chay yarpuyninpi purichiyashantaqa limpu qunqachin.
16 “Nataq chay similla rumikunapa rurinman ishkiran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
17 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
18-19 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus nishanta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar tukuy imata munar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay Dyuspa rimaynintaqa qunqachir, manana dijanchu puqunanpaqqa.
20 “Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur kusa shumaqtana kawsanllapa. Chaymi paykunaqa imanutaq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa imanutaq uk ispigamaqa trinta murisituyjun karan, wakinshuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin murisituyjun karan kada ispiga chay yupay”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan (Lc 8.16-18)

21 Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:
“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿kajunpa rurinman manaqa uk parapa ĉhakinpi ĉhuranchik? ¡Manami! Ashwanmi unaqlapi ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa.
22 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqa, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.
23 “Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayllapa”.
24 Jesusqami niranpis:
“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanu ukkunata yanapatkillapaqami, chay yanapashaykinullana Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta qushaq. Piru chay mayqanpis mana intrakanaqta-shuypaqami pitilata intrakashanmatapis limpula qunqachishaq” nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran winaq simillawan

26 Jesusqami niranpis:

“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa ĉhakranpi simillata tarpur dijan chay yupay.
27 Chaqa chay tarpukuqqami rirqa punun, rikĉhakun ima. Piru payqami mana kwintata qukatinchu nasimur winan chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
28 Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yurakunraq. Chaymantami ispigakur puqurna untachikun.
29 Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun. Chaynu yupaymi Dyuspa mantakuyninqa”. *

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Jesusqami niranpis:
“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa imawantaq kumparayman Dyuspa mantakuynintaqa?
31 Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta pachapi tarpunllapa chay yupay. Chay simillaqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
32 Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka rikrayjunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis chay rikrankunapina llantukur tanllapa ima”. †

Jesusmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan (Mt 13.34-35)

33 Jesusqami runakunataqa kusala achka kumparasyunkunawan yaĉhachiran imanu intrakananllapapaq nir.
34 Chaqa manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa yaĉhachiranchu. Nataq yaĉhakuqninkunata-shuypaqa chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay kumparasyunqa nirmapis.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran (Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran: “Rishunllapa kay quĉhapa waklaw manyanman” nir.
36 Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku karrullapi Jesusta apar riranllapa. Wakin yaku karrukunapis pullan riranllapa.
37 Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushanrayku yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna.
38 Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk almadapi umanta sintikuchisha punuyaran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:
—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chinqayanchiklla-pana nirqa?
39 Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa kaynu niran:
—¡Uyarar, qasillay! nir.
Chaynu nitinqami wayrawan yakuqa limpu limpu qasillaran.
40 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu manaraq allitaqa kriyimankillapa? nir.

---

* **4:29** Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman.
† **4:32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

41 Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?” nir.

5

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara * shutiq lugarman ĉharanllapa.
2 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa qimikaran.
3 Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala jwirsayjun ima kaq. Chaymi michka kadinakunawan watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu.
4 Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinkunata, ĉhakinkunata ima kadinakunawan wataqllapa. Piru chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sirbichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi mayqanpis mana imanupis binsiyta puytiqllapachu.
5 Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi, pantyunkunapi kusalata qayĉhakur, rumikunawan paylla takakar ima puriq.
6 Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir naypalanpi qunquriran.
7-8 Chaymi Jesusqa chapar niran:
—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.
Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Tayta Dyuspa shutinpimi rugashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.
9 Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:
—¿Imataq shutinki? nir.
Chay runaqa niran:
—Nuqaqami shutini ‘Legión’. † Chaqa kusa achkami kanillapa nir.
10 Chaymantami chay dyablupa yarpuyninqa Jesustaqa kusalata rugaran ama chay lugarmantaqa itakunanpaqchu.
11 Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa sirkakunapimi kusa achka kuchikuna shitqakuyaran.
12 Chaymi chay dyablupa yarpuyninkunaqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
13 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninkunaqa runamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuranllapa. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuran. Chay kuchikunaqami dus mil (2,000) yupay karan.
14 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaynu rirmi tukuyla ĉhakranpi kaqkunata chaynulla pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi tukuyla runakuna lluqshir riranllapa rikaq.

---

* **5:1** Wakin iskribikashakunami “Gerasa” nin. † **5:9** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

15 Chaymanta Jesús kayashanman ĉharnaqa, chay kusala achka dyablupa
yarpuyninwan kasha runataqa, rikaranllapa yarpuyninpina mudakusha
taqta ima. Chaqa dyablupa yarpuyninqa lluqshishana karan paymantaqa.
Chaymi runakunaqa kusalata manchakuranllapa.
16 Nataq chay runakuna imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runa al-
liyashanta, chaynulla imanu chay kuchikunawan pasashanta ima wakinku-
nata parlaranllapa.
17 Chaymantami tukuyla runakuna kusalata Jesustaqa rugaranllapa, chay
lugarninllapamantaqa rinanpaqna.
18 Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay dyablupa
yarpuyninmanta alliyasha runaqa Jesustaqa rugayaran paywan rinanpaq
nir.
19 Piru Jesusqami mana munarchu niran:
—Ashwanmi riyna wasikiman. Chaymi aylluykikunata ima parlanki
imanumi Dyusqa kusalata llakipashur allichashusha nir.
20 Chaymi chay runaqa rir tukuyla chay Decapolispa pwiblunkunaman
parlakuran, imatami Jesusqa paywan rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuyla
kusata dispantakaranllapa.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Chaymantami Jesusqa chay quĉhapa uklawninmanta yaku karrupi
qashan tikrakamuranna. Piru chaymanpismi kusala achka runakuna tan-
takaranllapa. Chaymi Jesusqa paykunawan chay atun quĉhapa manyanpina
kidaran.
22 Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa wasipi uk man-
takuqnin Jairo shutiq ĉhamuran. Payqami Jesusta rikarqa, rir naypanpi
qunqurikur kaynu nir kusalata rugaran:
23 —Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisituykikunata
ananman ĉhurankiman, alliyarna kawsananpaq nir.
24 Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka runakunami pullanqa
riran. Chaymi kusala kiĉhkipi riyaran payqa.
25 Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita. Chay warmimi
dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan.
26 Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamat-
apis. Piru manami mayqanpìs allicharanchu. Ashwanmi masna binsika-
yaran.
27-28 Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Jesuspa raĉhpanta
kamarlami alliyashaq” nir. Chaymi payqa runakunapa rurinlata rir, ikin-
manta Jesuspa raĉhpanta kamaran.
29 Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna.
Chayna kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran.
30 Piru Jesusqami kwintata qukaran pudirnin yarqusha nir. Chaymi
ikiman tikrakar runakunata kaynu nir tapuran:
—¿Pitaq raĉhpayta kamasha? nir.
31 Yaĉhakuqninkunaqa niran:
—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa kiĉhkichishuyan?
Piru chaynumapis tapukuyanki: ‘¿Pitaq kamamasha?’ nir.
32 Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata,
mayqantaq raĉhpayta kamasha kanqa nir yaĉhananpaq.

33 Chaymantami chay warmiqa yaĉharanna nuqapaqmi chapakuyan nir.
Chaymi kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi
qunqurikur, imanu kashantapis karanlata willaran.
34 Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana
rikuy. Chaqa tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.
35 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi man-
takuq Jairupa wasinmanta ukkuna ĉhamur kaynu niranllapa:
—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay
yaĉhachikuqtaqa nir.
36 Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:
—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.
37 Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu
pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta, Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan
ima aparan.
38 Jairupa wasinman ĉharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima.
39 Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:
—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana
wanushachu. Punuyanlami nir.
40 Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqku-
nata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay
kimsa pullan riqkunalawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashan-
manqa.
41 Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:
—*Talita cumi.*
(Rimayninchikpiqa munan niyta: “Mamitay, qamtami nishuni:
¡Sharimuy!” nir).
42 Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran.
Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa.
43 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.
Chaymantami kaĉhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

6

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa
yaĉhakuqninkunawan qashan tikrakaran Nazaret pwiblullamanna.
2 Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi
yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutin kusala achka runakuna
uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:
“¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Wak
yaĉhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynulla ¿imanutaq milagrukunata
kusalata ruranqa?
3 ¿Manachu kayqa Mariapa, iĉhkakuq wamran? Chaynulla ¿manachu Santi-
agupa, Josipa, Judaspa, Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu paypa warmi
ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa?”
Chaynu nir imami, mana kasunaranllapachu.
4 Chaymi Jesusqa niran:

—Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllamanta kaqkuna, ayllunkuna chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu nir.
5 Chaymi payqa chay Nazaret pwiblunllapiqa mana ima milagrutapis ru-raranchu. Ashwanmi wakin qishaqkunapa ananman makinkunata ĉhurar allicharanla.
6 Piru Jesusqami kusalata yarpupakuran, chay runakuna paypi mana kriyinashanrayku.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwiblukunapi yaĉhachikur puriran.
7 Chaymantami dusi yaĉhakuqninkunataqa qayamur pudirninta quran, dyablupa yarpuyninta ima itakunanllapapaq. Chaynami ishkay ishkay kaĉharan rir yaĉhachikunanllapapaq.
8 Kaynu nirmi kaĉharan paykunataqa:
"Nanpaqqami ama imatapis aparchu, bastunnikillapata charikurla rinkil-lapa. Chaynulla amami alburjata, jyamrita, qillayta imamapis apankilla-pachu.
9 Chaynullami llanqikillapata llanqikur, raĉhpaykillapata yakakur ama mu-danantinqa aparchu rinkillapa.
10 Chaynullami, uk kusa allin runapa wasinman ĉhar samarqa, chay wasilapina kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
11 Piru may lugarlawpi mana samachishurllapa chaynulla yaĉhachikutkillapa mana uyakushunatinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: 'Manami nuqakunapa kwintayllapanachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa' nir. [Chiqaptami nishaykillapa: Jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwibluqa kusala manchaypaqtana kastigakasha kanqa chay Sodomawan, Gomorra pwiblu kastigakashanmantaqa nir.]"
12 Chaymi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa rir yaĉhachikuranllapa: Uchaykillap-ata dijarna Dyusman tikrakayllapa nir.
13 Chaynulla dyablupa yarpuyninmatapis kusala achkata itakuranllapa. Qishaqkunatapismi allicharanllapa asaytiwan salar ima.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Gubyirnu Herodesmi Jesuspaq kusalata rimaqllapata uyaparan. Chaqa chaynu rimatinllapami tukuy intirupi yaĉharanllapana. Chaymi Herodesqa kaynu niran: "Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa" nir.
15 Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa niqllapa: "Dyuspa rimaqnin Eliasmi" nir. Wakinkuna-shuypaqa niqllapa: "Dyuspa uk rimaqninmi kanqa, imanutaq unay rimaqkuna kaq chaynulla" nir.
16 Chaynu nitinllapa uyaparmi Herodesqa, kaynu niran: "Chayqami Shutichikuq Juan. Nuqami umanta pitichikutiy wanuran. Piru kananqami kawsamusha" nir.
17-18 Chaqa Shutichikuq Juan kawsayatinmi, Herodesqa uknin Felipipa warmin Herodias shutiqta warmikur mana allintachu tukusha karan. Chay-paqmi Shutichikuq Juanqa Herodestaqa kaynu nisha kayaq: "Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu" nir.

Chayta nishanraykushi, Herodesqa kaĉhakuran Juantaqa aypar kadinakunawan watar karsilananllapapaq.
19-20 Chaynullashi chay Herodias warmipis Shutichikuq Juan, runanta chaynu willashanrayku ĉhiqnir, kusalata wanuchiyta munarmapis mana puytiranchu. Chaqa Herodesqashi warmintaqa mana dijaranchu chayta ruranapaqqa. Chaqa payqashi yaĉhaq Juanqami imatapis karanlata ruran chaynulla mana uchayjunlamapischu nir. Chayshi kusalata manchakuran. Chayraykushi Juan imata nitinpis Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana imata nishaq nirpis yaĉhaqchu.
21 Piru uk diyapishi chay Herodiasqa imanullapis Shutichikuq Juantaqa wanuchichiran. Chay diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi paypa mantaqninkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, chaynulla chay Galileamanta kusa runa nishakunawan ima fyistata ruraranllapa.
22 Chaypi katinllapashi Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi kaqkunata chaynulla Herodestapis kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa intinadanta niran:
—Mamitay, ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki nir.
23 Chaymi qashan qashan jurar kaynu niran:
—Ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki, michka tukuy nuqa mantakushaymanta lamtar partin kaqmanmatapis nir.
24 Chaynu nitinshi, chay wamraqa lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran:
—¿Imatataq mañayman? nir.
Mamanqa niran:
—Shutichikuq Juanpa umanta mañay nir.
25 Chayshi wamraqa kallpaylla ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu niran:
—Kananllami Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumanaykita munani nir.
26 Chaynu nirqashi mantakuq Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranananllapapaq.
27 Chayshi uk suldadunta kaĉharan karsilman rir Juanpa umanta apamunanpaq.
28 Chayshi chay suldaduqa karsilman rir, Juanpa umanta pitir uk platupi apamur, chay warmi wamratana quran. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.
29 Chaymantashi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa chayta yaĉharqa rir, karsilmantaqa kwirpunlatana apar pamparanllapa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Chaymantaqami Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa, tikrakamuranna. Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaranllapa imakunata rurashanllapata, yaĉhachikushanllapata ima.
31 Piru chay diyakunapiqami Jesús kayashanmanqa kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay runakunata yanapar ima Jesusqa yaĉhakuqninkunawan mana puytiqllapachu samar mikuylamatapis. Chaymi Jesusqa chay yaĉhakuqninkunata niran:
—Rishunllapa chay chunllaq lugarkunaman, ratulaqa samaq nir.

32 Chaymi yaku karrupi paykunalana riranllapa chay chunllaq lugarkunamanna.
33 Piru chaynu ritinllapami kusa achka runakuna rikar riqsiranllapa. Chaymi yaĉharanllapa maymanmi riyanllapa nir. Chayraykumi tukuyla pwiblukunamanta runakunaqa kusalata kallpar rir, ashwan paykunamantaqa naypaqta ĉhar yararanllapa.
34 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkirqa chay kusa achka runakunata rikar kusalata llakiran. Chaqa paytaqami yarpuchiran, uyshitakuna mana michikuqniyjun kanman yupay. Chaymi payqa kusa achka shumaq imakunata yaĉhachiran.
35 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami.
36 Chayraykumi runakunataqa willay chay lugarkunaman, pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
37 Piru Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkuna qarayllapa nir.
Chaynu nitinqa niranllapa:
—¿Munayankichu kwichka achka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantir qaranayllapapaq? nir.
38 Jesusqa niran:
—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitaykillapaqa?
Chaymanta paykuna rir rikarqa niranllapa:
—Sinku tantitawan, ishkay piskaditulami kan nir.
39 Chaynami Jesusqa tukuy chay runakunataqa wakpi kaypi muntun muntun tananllapapaq willaran chay qiwakunapina.
40 Chaymi paykunaqa kada muntunpi syin, syin; chaynulla sinkwinta, sinkwinta ima taranllapa.
41 Chaynu tashallapana katinqami, Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaq runakunata aypachinanllapapaq. Chaynumi chay ishkay piskaditutapis tukuylata aypachiranllapa.
42 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman.
43 Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanasta untataraq tantaranllapa.
44 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000) karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

45 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran, rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklawnin Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
46 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran Taytanman mañakuq.
47 Limpu amsayatinnaqa yaku karruqa chay quĉha ĉhaypipina karan. Piru Jesús payla pachapi karmi,
48 rikaran chay yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqtachu. Chaqa naypanllapalawmantami kusala jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman. Piru chaynu paykunaman riyarmapis, dirichu pasar rinaq yupay tukuran.

49-50 Chaynu yakupa ananta riqta tukuy yaĉhakuqninkuna rikarmi, kusalata manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa. Chaymantami Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
51 Chaynu nirmi, payqa chay yaku karruman iqaran. Chaymi ashwan wayraqa limpu qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakaranllapa.
52 Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

Jesusmi Genesaretpi qishaqkunata allicharan
(Mt 14.34-36)

53 Chaymanta chay atun quĉhata pasarqa, Genesaret lugarman ĉharanllapa. Chaymi ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa.
54 Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa.
55 Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyla may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa. Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima ĉhachimuranllapa Jesusman.
56 Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaĉharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima qishaqninllapakunataqa apar yarachiqllapa. Michka pwiblukunapi, ĉhakrankunapi, nankunapi ima katinmapis, qishaqninllapataqa yarachiqllapa. Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

7

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mt 15.1-20)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa.
2 Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaĉhakuqninkunaqa mana makinta paqakurchu mikuranllapa. Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna kustumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa.
3 Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay rukunllapakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana mikuyta puytiqllapachu.
4 Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata paqakur mikuqllapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata paqaqllapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantankunata ima.
5 Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla mana rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.

7 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami nir.
8 Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana kasurchu, runakunapa kustumrinlata rurar kawsankillapa. [Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa achka imakunata paqankillapa ima.]
9 Jesusqami niranpis:
"Qamkunaqami chay kustumrikillapata ruranaykillaparaykula, Dyus mantakushantaqa mana kasunkillapachu.
10 Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran: 'Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir.
11 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: 'Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir.
12 Chaynu nirmi ninkillapa: 'Mayqanpis chaynu niqqami manana taytanta, mamantaqa yanapayta puytinnachu' nir.
13 Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana kasurnachu, ashwan qamkunapa kusala achka kustumrikillapalatana yaĉhachikur kawsanaykillapapaq".
14 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
"Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa:
15 Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu. Ashwanmi mayqantapis yarpuyninllamanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuq uchakuchin. [
16 Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir]".
17 Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yaykuran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: "Allita intrachimayllapa, chay naqa yaĉhachikushaykitaqa" nir.
18 Chaymi paykunataqa niran:
"¿Ima qamkunapischu mana intrakankillapa? Chaqa kaynumi niray: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu nir.
19 Chaqa chay mikuyqa manami yarpuyninmanchu rin mikutinqa. Ashwanmi paĉhanman rin, chaymantana kwirpunqa qashan itakamun".
Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran tukuy mikuyqashi allin mikunapaqqa nir.
20 Chaynullami niranpis:
"Uk runapa yarpuyninmanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuqmi uchakuchin.
21 Chaqa uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla kayta yarpun. Chaynulla suwakuyta, wanuchikuyta ima yarpunllapa.
22 Chaynullami ukwan ukwan kayta, ukpa imankunata munapakuyta, mana allinta rurakuyta, llullachikuyta, yanqalla imantapis tukchiyta, ĉhiqnikuyta, ukpa washanta rimayta, kusa kani niyta ima yarpunllapa. Chaynullami mana yarpuyniyjun yupay purinllapa.
23 Chaymi tukuy kay riqchaq mana allin yarpuykunaqa runapa yarpuyninllamanta lluqshimun. Chaynu karmi, ashwan runataqa uchakuchin".

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mt 15.21-28)

24 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro pwibluman [chaynulla Sidón pwibluman ima]. Chayman ĉharqa, mana mayqanpis yaĉhananpaqchu uk wasiman yaykuran. Piru chaynu mana yaĉhananllapata munatinmapismi ashwan tukuyla yaĉharanllapana.

25-26 Chaymi uk warmisita shamuran payman. Paypa warmi wamranmi dyablupa yarpuyninwan kaq. Chaymi shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur, kusalata rugaran wamranmanta chay dyablupa yarpuyninta itakunanpaq. Chay warmisitaqami mana Israelmantachu karan. Ashwanmi Sirofenicia lugarmanta karan.

27 Piru Jesusqa niran:

—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.

28 Chaymi chay warmisitaqa niran:

—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa ĉhakinpi karqa chay wamritukuna ishkichishanlamatapis mikun nir.

29 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuynari. Chaqa chay dyablupa yarpuyninqami wamraykimantaqa lluqshishana nir.

30 Chaymi warmiqa wasinman rir ĉharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru chay dyablupa yarpuyninqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

31 Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, Decapolispa pwiblitunkunata pasar imana, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman.

32 Chayman ĉhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa makinta ananpi ĉhurarla allichananpaq.

33 Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi kaqkunamantaqa uklawman apar, rinrinkunaman didunta itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay runapa qallunta nuyuchiran.

34 Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita amayninta urqur, niran: *"¡Efata!"* (Rimayninpiqa niyaran: "¡Kiĉhakay!" nir).

35 Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa kiĉhakaranna. Qallunpis alliyatin, rimayta puytiranna.

36 Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama mayqantapis willananllapapaqchu chayta rurashanpaqqa. Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir kutir nitinmapis, ashwan kusalata parlakuranllapa.

37 Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "Kusa allintami imatapis rurayan. ¡Chaqa upakunatapis uyakuchiyan! Chaynulla mudukunatapis rimachiyan ima" nir.

8

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan (Mt 15.32-39)

1 Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka runakuna tantakaran. Piru manami imapis mikunanllapapaq karanchu. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur niran:

2 —Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu.

3 Chaymi mana qarar wasinllapaman kaĉhatiyqa, imanupiqa riyar mallaqpaq imananmanllapa. Chaqa wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.
4 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.
5 Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitalami kan nir.
6 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. Chaymi, chay syiti tantitata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiranllapa.
7 Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar Dyusta payji nirqa, yaĉhakuqninkunata quran aypachikunanllapapaq.
8 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
9 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000) yupay karanllapa. Chaymantami Jesusqa tukuyta dispidirna,
10 yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk lugar Dalmanuta shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq (Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Chaymantami fariseo runakuna ĉhamur Jesuswan willanakuq qallariranllapa. Chaymi mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Ĉhiqapta Dyusmanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
12 Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran: “¿Imaraykutaq kay runakunaqa milagrukunataraq ruranaypaq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir”.
13 Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan yaku karruman iqar riranna chay atun quĉhapa uklaw manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna (Mt 16.5-12)

14 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis apashallapachu karan mikunanllapapaqqa. Piru yaku karrupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanllapa nir.
15 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo runakunapa, chaynulla Herodespa libaduranllapamanta nir.
16 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa, tanta mana kashanraykumi chaynuqa nimayashunllapa ninakuranllapa.
17 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa. ¿Ima manaraqchu intrakankillapa? ¿Manaraqchu kwintata qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana intrakan?
18 ¿Ima nawiyjun karmapischu mana rikashaykillapa rurashayta? ¿Ima rinrikillapa karmapischu mana uyaman? Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay,

19 sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaynu
qarakutiyqa, mabir ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Dusi kanastata nir.
20 —Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka
kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Syiti kanastata nir.
21 Piru Jesusqa paykunataqa niran:
—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir. *

Jesusmi uk syiguta allicharan

22 Chaynu riyarllapami ĉharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami
apamuranllapa uk syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq.
23 Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta
waqtalawman aparan. Chaymantami tuqayninwan runapa nawinkunata
nuyuchir, makinta ananman ĉhurar, tapuran:
—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.
24 Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:
—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani
nir.
25 Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamatin,
kusalata chapakuyarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta
puytiranna.
26 Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyna nirqa, kaynu
niranpis:
—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa
amami mayqantapis willankichu] nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Cesarea Filipo pwibluman
riranllapa. Chaynu riyarmi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
28 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa
ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin
kanqa nir.
29 —Qamkunapaq-shuypaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran
yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.
30 Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis pay-
paqqa parlananllapapaqchu nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir yaĉhachiq qallari-
ran: Dyusmanta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna,
kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar

---

* **8:21** Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaĉhachikuyashanpaq rimayaran.

yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa nir.

32 Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.

33 Piru Jesusqami tikrakar wakin yaĉhakuqninkunata chapar, Pedrutaqa kaynu nir anyaran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! † Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.

34 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur kaynu niran:

"Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.

35 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chaynulla shumaq rimayniyta yaĉhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

36 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?

37 ¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!

38 Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta ima kay mana kriyishanrayku kusala uchasapa runakunapa naypanpi pinqakutinqami, Dyusmanta Shamuq Runapis Taytanpa kusa llipyalla pudirninwan shamurqa, kusa allinla angelkunapa naypanpimapis pinqakunqa".

9

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa pudirninwan mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesusmi llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Chaymanta saysi diyakuna pasashana katinqa, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykunalata apar. Chaymi chay kimsa yaĉhakuqninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa, kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.

3 Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. Chaqa manami mayqanpis raĉhpata kusalata paqarmapis chaynu yuraqchayanqachu.

4 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikaranllapa Jesusta, Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.

5-6 Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa manchakushalla mana imata nishaq nir yaĉharchu, kaynu niran Jesustaqa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

7 Chaykamanqami, puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

---

† **8:33** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.

8 Chaymi chay kutilla tukuy ladunman chapakurqa, manana mayqantapis
rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusta paylatana rikaranllapa.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa
yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyus-
manta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi paykunaqa mana mayqantapis parlaranllapachu,
michka paykuna chay "Wanur kawsamushaq" nishanpaq mana
intrakasha karmapis. Chaynu mana intrakashanllaparaykumi kusalata
tapunakuyaqllapa.
11 Chaymi Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqtaqa
shamuyanqa ninllapa? nir.
12 Jesusqa paykunataqa niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy
imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. Chaqa, ¿imapaqtaq Dyus
nitin iskribikashakunapiqa nin: 'Dyusmanta Shamuq Runataqashi ĉhiqnir
kusalata qischayanqallapa?' nirqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Eliasqami shamushana. Chaynu shamutinmi,
Dyus nitin iskribikashannulla mana kwintacharchu paykuna munashan-
nulla ruraranllapa nir. *

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta Jesusqa chay kimsa yaĉhakuqninwan tikrakamurqa,
chay wakin yaĉhakuqninkunataqa kusala achka runakunawan tariran.
Chaypiqami karan Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuq
runakuna ima. Chaymi paykunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunawan kusalata
willanakuyashallapa karan. Chaykamanmi Jesusqa ĉhamuran.
15 Chaynu Jesús ĉhamutin rikarmi tukuyla chay runakunaqa kusa dispan-
takashalla kallparanllapa Jesusta saludaq.
16 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata willanakuyaraykillapa? nir.
17 Chaypi kaqkunamanta ukqami niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami apamusha kani qamman. Chaqa
dyablupa yarpuyninmi limpu muduchar dijasha.
18 Chaymi maypi katinpis dyablupa yarpuyninqa wamraytaqa atakita
qur usuraqtana dijan. Chaynulla shiminmanta kusalata pusquta itakuchir,
kirunmatapis kusalata richyachir ima wanushata yupayna dijan. Chaymi
chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq.
Piru manami puytishallapachu nir.
19 Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita
intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamku-
nawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.

---

* **9:13** Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

20 Chaymi chay wamrataqa Jesusman aparanllapa. Chaynu apatinllapaqa, chay dyablupa yarpuyninqa Jesusta rikarqa, wamrata atakita qur pachaman ratachir ribulkachiran, shiminmanta pusquta itakuchiran ima.
21 Chaymi Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir tapuran:
—¿Ima tyimpumanta-pachataq wamraykiqa waknu qischakan? nir.
Taytanqa niran:
—Takshitunmanta-pacha.
22 Chaymi wak dyablupa yarpuyninqa kutir kutir ninaman, yakuman ima itasha wanuchinanpaq. Chayraykumi puytiq yupay karqa, llakipar yanapamayllapari nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa yanapamayllapari nimanki? Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq † nir.
24 Chaynu nitinmi chay wamrapa taytanqa kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
—Nuqaqami kriyini, Taytituy. Ashwan ¡yanapamay-ari masna kriyinaypaq! nir.
25 Chaymantami Jesusqa kusala achka runakuna tantakamuqta rikarqa, chay dyablupa yarpuyninta kaynu nir anyaranna:
—Muduchakuq chaynulla upachakuq dyablupa yarpuynin, nuqami mantashuni kay wamramantaqa lluqshir, amana qashanqa yaykunkinachu nir.
26 Chaynu nitinmi, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa qashan atakita qur, pachaman ratachir wanushata yupay dijar lluqshiranna. Chaymi rikaqkunaqa niyaranllapa: “Ashwanmi wamraqa wanunna” nir.
27 Piru Jesusqami wamrataqa makinmanta chutar sharichimuran. Chaymi ashwan wamraqa sharanna.
28 Chaymantami Jesusqa uk wasiman yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.
29 Jesusqami niran paykunataqa:
—Waknu riqchaq dyablupa yarpuynintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran (Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa lugarninkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir yaĉhananllapataqa. Chaqa yaĉhakuqninkunatami kaynu nir yaĉhachiyaran:
“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.
32 Chaynu nir willatinmi yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa? (Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Chaymantami Capernaúm pwibluman ĉharnaqa, uk wasiman yaykuranllapa. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

† **9:23** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq” nir.

—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.
34 Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
35 Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaĉhakuqninkunata qayar, kaynu niran:
—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.
36 Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa ĉhaypinman apar, marqakur kaynu niran:
37 —Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalatachu samachimayan, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik (Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Chaymantami yaĉhakuqnin Juanqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchu.
39 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa, manami chay kutilla kuntray rimayta puytiyanqachu.
40 Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa.
41 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillaparayku uk jarru yakituta upyachishuqllapaqami, kusa shumaq allin imakunatana aypanqallapa Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa (Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamrituykuna yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar, mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
43 Imanupi makiki uchakuchishutinmaqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq chay infyirnupi nina maydiyapis mana wanuqpi qischakanaykimantaqa.
44-48 Chaynulla ĉhakiki uchakuchishutinqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kuju, tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq, ishkantin ĉhakikiwan infyirnumanna itakukanaykimantaqa. Chaynullami nawiki uchakuchishutinpis, urqur itakuy. Chaqa allinmi kanqa uk nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman yaykunaykipaq, ishkantin nawikiwan infyirnuman itakukanaykimantaqa. Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla ninamapis maydiyapis mana wanunchu.
49 Chaymi chaypiqa imanutaq aychamataqa kaĉhiwan salanchik chaynu ninawan kusalata qischakankillapa.
50 Chayraykumi qamkunapis kay pachapiqa imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu kar uknikillapa uknikillapa kusa shumaqta

kawsayllapa. Chaqa uk kaĉhi lampaqyatinqa, ¿imanunari qamkunaqa qashan shumaqchankillapa?

10

Jesús yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqami chay Capernaúm pwiblumanta lluqshir rir, Judeapa lugarninkunaman ĉharan. Chaymanta rirmi, riyu Jordanpa chimpanmanna ĉharan. Chaymi chaymanpis kusala achka runakuna tantakamutin Jesusqa yaĉhachiran imanutaq yaĉhachikuq chaynulla.
2 Chaymantami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa warminta dijananpaqqa? nir.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuranllapa?
4 Paykunaqa niran:
—Moisesmi niran, uk runa warminta dijanarqashi karguyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
5 Chaynu nitinllapaqa Jesusqa paykunata niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynuqa mantakuran.
6 Piru Dyusqami puntamanta-pacha runata, warmita ruraran.
7 Chayraykumi, ‘Uk runa warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa.
8 Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir. Chaynuqami mana ishkaynachu, ashwan uklana.
9 Chayraykumi uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanrayku, mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu.
10 Chaymanta Jesusqa wasipina katinqa, yaĉhakuqninkunaqa chay yaĉhachikushanpaq tapuranllapa.
11 Jesusqa niran:
“Mayqanpis warminta dijar qashan ukwan kasararqami kusala saqratana uchakuyan.
12 Chaynulla warmipis runanta dijar, ukwan kasararqa kusala saqratana uchakuyan, punta runanta dijashanrayku” nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaranllapa.
14 Chayta rikarmi, Jesusqa piñakur yaĉhakuqninkunataqa niran:
“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu”.
16 Chaynu nirnaqami wamritukunata, marqakur makinkunata ananman ĉhurar bindisiran.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu nir tapuran:
—Kusa allinla yaĉhachikuq taytituy, ¿imatataq ruraymán, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
18 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
19 Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaĉhankina. Chaypiqami nin: 'Ama uk uk warmiwan kaychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy' nir.
20 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
21 Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:
—Uksitumi faltashuyan ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir. *
22 Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaynu nitin uyaparmi, yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakuranllapa: "¿Imanutaq chaynuqa kanqa?" nir.
Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus mantakuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa!
25 Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaqshuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Jesusqa niran:
—Ĉhiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku, chaynulla washakananllapapaq yaĉhachikushanrayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqami,
30 kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata,

* **10:21** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun" nir.

ĉhakrankunata ima aypanqallapa michka kusalata qischakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

31 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riq qallaritinllapa, payqa yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkunashuypaqa kusalata manchakur ima riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan kaynu nir willayaran:

33 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalenman. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakur, mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa.

34 Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan, Juanmi Jesusta mañakuranllapa (Mt 20.20-28)

35 Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanqa, Jesusman qimikar kaynu niranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.

36 Jesusqa niran:

—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.

37 Paykunaqa niran:

—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykipi tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipina nir.

38 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qischakar wanuyashaq, chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir. †

39 Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla.

40 Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chaykunaqa kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.

41 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa.

42 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

---

† **10:38** Castillanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

—Qamkuna yaĉhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami, chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.
43 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.
44 Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuypa sirbiqninna kayllapa.
45 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinanllapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku, wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Chaymantami ĉharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta lluqshir yaĉhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur. Payqami Timeupa wamran karan.
47 Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
48 Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallananpaq. Piru payqami llallin kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
49 Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:
—Qayamuyllapa chay runataqa nir.
Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:
—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.
50 Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna raĉhpanta urqur itakur, piryar rir Jesusman qimikaran.
51 Chaymi Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Payqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.
52 Jesusqa niran:
—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

11

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman ĉharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayamur,
2 kaynu nir kaĉharan:
—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kaĉhar apamunkillapa.

3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi
ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir.
4 Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa
tariranllapa. Chaymi kaĉharanllapa apamunanpaq.
5 Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
6 Chaymi paykunaqa Jesús willashannulla nitinllapa, dijatinna aparan-
llapa.
7 Chaymi burrutaqa Jesusman apar raĉhpankunata ananman ĉhuratinllapa
Jesusqa anan taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashan-
lawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami
qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa
pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir
laqyayaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
10 ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa
Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!
¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!” nir.
11 Chaynu rirmi Jesusqa ĉharan Jerusalenmanqa. Chaymanta rir yayku-
ran Dyusta aduranllapa wasiman. Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi
kaqkunata alli rikaran. Chaymantami yaĉhakuqninkunawan riranna Betania
pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran (Mt 21.18-19)

12 Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa mallaqnaran.
13 Piru largukaqpimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta. Chaymi rir
ĉharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru ashwanmi rapranlata tariran,
mana puquyniyjuntachu. Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan.
14 Chayraykumi, chay igus qirutaqa * kaynu niran: “¡Kaymantaqami man-
ana mayqanpis puquynikitaqa mikunqallapanachu!” nir. Chaynu nitinmi
chay yaĉhakuqninkunaqa uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Chaymantami Jerusalenman qashan ĉhamur, Jesusqa, Dyusta aduranan-
llapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqkunata, rantiqkunata ima limpu
waqtaman itakuq ĉhurakaran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kam-
byaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis
limpu tikrar itakuran.
16 Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur
ima Dyusta aduranllapa wasiman yaykur pasananllapataqa.
17 Chaymi ashwan kaynu nir yaĉhachiq qallariran:

---

* **11:14** Chay igus qiruqami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.

18 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyla runakunari yaĉhachikutinqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.

19 Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan chay Jerusalenmanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran (Mt 21.19-22)

20 Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu ĉhupanmanta-pacha chakishatana.

21 Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapis puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.

22 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:

—Allita Dyuspi kriyiyllapa.

23 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata ‘Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy’ nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir.

24 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusalata kunfyakar, chay imataĉhi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa.

25 Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchaykillapamantaqa pirdunashunqallapa. [

26 Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatkillapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Chaymantaqami Jerusalén pwibluman ĉhar, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasi ruripi puriyatin, chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa.

28 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

29-30 Chaymi, Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

31 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

32 Nataq ‘Runakunalami kaĉhamuran’ nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?”

Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir.

33 Chaymi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

12

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan (Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallariran, kaynu nir:

"Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

2 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

3 Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima, mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

4 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chayta-shuypaqami kusalata jurapar, [rumillawan sitar] umanmatapis lisyaranllapa.

5 Chaymantami qashan kaĉhamuran ukta. Nataq chayta-shuypaqami aypar wanuchiranllapa. Chaymantami ukkunata kaĉhatin, wakintaqa kusalata maqar qischaranllapa. Nataq wakinta-shuypaqa wanuchiranllapa.

6 "Piru tukukananta-shuypaqami kusala munashan wamrantana kaĉhamuran. Chaqa payqami kaynu yarpuran: 'Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa' nir.

7 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachapa amunkunaqa kanallapapaq!' nir.

8 Chaynu ninakurmi aypar wanuchir, ĉhakramantaqa urqurna itakuranllapa".

9 Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran paykunataqa:

"¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa? Chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.

10 ¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:

'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.

11 Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir".

12 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin chaypi kaq runakuna
uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. * Chaymi
Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata
manchashanllaparayku. Chaymi ashwan dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Chaymantami chay fariseo runakunaqa wakinninta chaynulla
Herodespa wakinninta ima kaĉharanllapa rir, Jesusta tapur mana allinta
rimachir, chaylapaqna uchachananllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla
chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima
nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami
mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis.
Piru, ¿allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq
Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq,
¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.
15 Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runaku-
nala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran:
—¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapaqa? Ma, apa-
muyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.
16 Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapu-
ran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq
iskribikasha? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpa nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq
Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq.
Chaqa chay runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa
kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:
19 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribiran: ‘Mayqan
warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa
ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha
ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ ✡ nir.
20 Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanl-
lapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
21 Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru
paypismi manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay
ishkay kaqwan, kimsa kaqwan pasaran,

---

* **12:12** Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: Ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqninkunapaq. Ĉhakrapa amunpa sirbiqninkuna-shuypaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqninkunapaq. ✡ **12:19** Dt 25.5

22 chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru mayqanninllapapis manami wamrayjunchu karan. Chaymantaqami chay warmipis wanuranna.
23 Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.
25 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.
26 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin Moisés iskribishantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq rurimanta Dyusqa kaynu niq: 'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir.
27 Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu; ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha puriyankillapa nir.

Dyuspa mas allin mantakushan (Mt 22.34-40)

28 Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo runakunata karanta willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.
29 Jesusqa niran:
—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA. Chaymi chay puntapi kaq kusala mas allin mantakuyqami nin:
30 'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan, jwirsaykiwan' nir.
31 Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy wakin mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala mas allinqa nir.
32 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa, niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla. Manami uk masqa kanchu paymantaqa.
33 Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuyninchikwan, jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapis imanuĉhi nuqanchikpa kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.
34 Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:
—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna kawsanaykipaqqa nir.
Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Chaymantami Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapukuran:

"¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa 'Dyuspa Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta' nirqa?

36 Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:

'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman' nir.

37 Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?"

Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq rimaran
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:

"Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima.

39 Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.

40 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa".

Byudapa ufrinditan
(Lc 21.1-4)

41 Uk diyapimi Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi kar, chay ufrindata tantananllapa kajunkunapa naypanpi taran. Chaymi payqa rikakutin, achka runakuna ufrindankunata itaqllapa chay kajunkunamanqa. Chaynullami achka kusa qillayniyjun runakunapis qillayninllapata itaqllapa chaymanqa.

42 Chaymantami uk mana imayjun byuda ĉhamur, mana kusa achka ĉhaniyjun ishkay qillaysituta chay kajunkunamanqa itaran.

43 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami tukuy runakuna qillayninta ĉhurayashanmantaqa mas achkata itasha kajunkunamanqa.

44 Chaqa ukkunaqami qillaynin subrashanlata itanllapa. Piru kay mana imayjun byuda-shuypaqami, chaylawanna kawsananpaq kasha karmapis limpula ĉhurashamapis, nir.

13

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaymanta Dyusta adurananllapa wasimanta lluqshitinllapaqa Jesuspa
uk yaĉhakuqninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay Dyusta adurananllapa wasitaqami kusa shu-
maq rumikunawan ima kusala atunta rurashallapa nir.
2 Chaymi Jesusqa niran:
—Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami limpu ratachinqallapa. Man-
anami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami paykunaqa Olivos sirkaman riranllapa. Chayqami karan
Dyusta adurananllapa wasipa naypanlawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin,
Pedro, Santiago, Juan, Andrés imaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:
4 —Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima
siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa
shipchana? nirqa.
5 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanlla-
papaq.
6 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi,
'Dyuspa Akrashan Cristunmi kani' nir, kusala achka runakunata in-
gañanqallapa.
7 "Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guer-
rata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkilla-
pachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi
pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
8 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw
nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis
maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala achka
lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa, [runakunapis kusala
ukmanta tukunqa]. Chaynulla kusala mallaq tyimpu, imami kanqa.
Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa
qallariyan nir.
9 "Qamkunallami kusalata kuytakankillapa. Chaqa chay
tyimpukunapiqami qukushunqallapa karguyjunkunaman. Chaymi
kusalata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapiqa.
Chaynullami apashunqallapapis gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa
naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa
paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.
10 Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq
yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa
ĉhamunqa.
11 Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa, amami yarpu-
pakunkillapachu imatana rimashaq nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata
rimanaykipaq yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami mana
qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun
rimachishunqallapa.
12 "Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa
wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata
qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa
taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa.

13 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku
ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya
shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.
14 “Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala
mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranan llapa wasiman’
nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kump-
likayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqku-
naqa sirkakunaman alsakanqallapa.
15 Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu,
imanta lluqshichinanpaq nirqa.
16 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu
raĉhpanta apananpaq nirqa.
17 ¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun
kaqkunaqa imananqallaparaq!
18 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa,
chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir.
19 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa.
Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana
kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa
maydiyapis.
20 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami,
mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay
akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka
tyimputachu kanqa nisha.
21 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi
Dyuspa Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa,
amami kriyinkillapachu.
22 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa
unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi payku-
naqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqal-
lapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynul-
lami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.
23 ¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama in-
gañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24 “Piru limpu chay qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu
tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu.
25 Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima, tukuy
syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.
26 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa
llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana.
27 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa tukuyla
pachamanta, * syilumanta, paypa akrashan kaqkunata tantamunanlla-
papaq.
28 “Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyl-
lapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa
kwintata qukankillapa, tamya tyimpuqa shipchana nir.

---

* **13:27** Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

29 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
30 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
31 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
32 "Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, uraspaqshuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
33 Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur [Dyusman mañakur] alli kamakashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.
34 "Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta rinanpaq karqa, sirbiqninkunata wasinta kuytananpaq dijaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata ruranapaq nir mantar, uktaqa kaĉharan punkupi kuytakunanpaq ima.
35 Chaynumi qamkunapis imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa chay wasipa amun ima amsaqpi, ĉhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqmanta ĉhamuyan nirmapis mana yaĉhayankillapachu.
36 Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tarishutinllapa.
37 Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis willani, rikĉhakur kamakashalana kananllapapaq".

14

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa (Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi * tantata mana libadurawanchu mikuqllapa chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
2 Piru wakinkunaqami niranllapa:
"Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan (Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman ĉharqa, riran Simonpa wasinman. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
4 Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuranllapa:
"¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?

---

* **14:1** Dyusninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshishanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua.

5 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu † qillaymanmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata” nir.
Chaynu ninakurmi, chay warmitaqa kusalata qillakachiyaranllapa.
6 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
“Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
7 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqashuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
8 Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
9 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana qunqanqallapachu”.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran (Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunaman riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir.
11 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkunaqa kusalata aligriyar, Judasta qillayta qunanpaq arniranllapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa (Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chaynulla chay uyshitata ufrindapaq nir wanuchiqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
13 Chaymi Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata kaynu nir kaĉharan:
—Riyllapa Jerusalén pwibluman. Chaypimi uk runa kantarunpi yakunta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa.
14 Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir.
15 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
16 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa pwibluman rir Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
17 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa chay dusi yaĉhakuqninkunawan ĉharanna chay wasimanqa.
18 Chaymanta misapi tasha mikuyarnaqa, Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapa pullay mikuqmi kuntraykunaman qukumayanqa nir.
19 Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir tapuq ĉhurakaranllapa:
—¿Nuqachu kashaq? nir.

---

† **14:5** Trisyintus dinaryuta uk trabajaq gananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

20 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir.
21 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
22 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
23 Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaĉhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa.
24 Jesusqami niran:
"Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashayrayku.
25 Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanaykaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
27 Chaypimi Jesusqa paykunata niran:
—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
28 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
29 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaqa mana dijashaykichu nir.
30 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishkay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
31 Piru Pedruqa qashan niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakinkunapis niyaranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa nir.
33 Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar riran pullanqa. Chaymantami kusata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
34 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nir.
35 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar Taytanman mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra qischakayqa mana ĉhamunmanchu nir.

36 Chaymi kaynu nir mañakuran:
“Abba, ‡ Taytay, qampaqqami tukuy imapis rurayпaq. Chaymi puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa” nir.
37 Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa, punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:
—Simón, ¿ima punuyankinachu? ¿Manachu puytishayki uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?
38 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu.
39 Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq mañakusha karan chaynulla.
40 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi paykunaqa mana imata nishaq nirpis yaĉharanllapachu.
41 Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa niran:
—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikĉhakur shariyllapana! Chaqa Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
42 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
44 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: “Nuqa saludar muchayani chaytami aypar alli prisunkillapa” nir.
45 Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa,
—¡Yaĉhachikuq Taytituy!— nir mucharan.
46 Chaymi Jesustaqa aypar prisuranllapana.
47 Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
48 Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan ima, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa?
49 Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta aduranan llapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami chaynuqa pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.
50 Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa dijarna alsakaranllapa.
51 Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaqa riyaran, uk yuraq raĉhpalawan qatakusha. Chaymi chay runakunaqa ayparan apananpaq.
52 Piru payqami chay qatakushan raĉhpanmatapis dijar, lirila alsakar riran.

‡ **14:36** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Chaymantami Jesustaqa, kurakunapa mantaqninmanna aparanllapa.
Chaymanmi tantakaranllapa kurakunapa mantaqninkuna, ruku man-
takuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ima.
54 Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay
kurakunapa mantaqninpa wasin ruripi pampankaman. Chaymantami
chay yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunawan
pulla, ninapi quñukuqnu.
55 Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunku-
naqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta
rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis
manami tariranllapachu.
56 Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq
qimikaranllapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami
mana chayllachu karan.
57 Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:
58 —Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: 'Nuqaqami Dyusta
aduranannllapa wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa
diyalapaqna shachishaq, mana runakuna rurashannutanachu' nir.
59 Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa.
60 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuypa
naypanpi Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu
qampaqqa rimayanllapaqa? nir.
61 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay
kurakunapa mantaqninqa qashan niran:
—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.
62 Jesusqa niran:
—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq
Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puk-
taypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.
63 Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur
raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa?
64 Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman.
¿Imatataq yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
65 Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu
niranllapa:
—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.
Chaynullami Dyusta aduranannllapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranl-
lapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi. Chaypi kananka-
manmi kurakunapa mantaqninta sirbiq warmi ĉharan.
67 Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur taqta. Chaymi
chay warmiqa kusalata chapar kaynu niran:
—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.

68 Piru Pedruqami kaynu niran:
—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami yaĉhanichu imapaq rimayanki nirmapis nir.
Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna galluqa.
69 Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta rikar, wakinkunata kaynu niran:
—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.
70 Piru payqami qashan niran:
—Manami paytaqa riqsinichu nir.
Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis Galilea pwiblumanta kanki. [Rimanaykimapismi paykunanu].
71 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu chay rimayashaykillapa runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
72 Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqna gallu kantaran. Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu ishkay kutipaqna kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta. Chaymi llakir kusalata waqaran.

15

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa chay kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla chay wakin kusa mas karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa. *
2 Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
3 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata uchachayashanllaparaykumi,
4 Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—Waknu kusalata uchachashutinllapaqachu, ¿qam-shuypaqa mana imatapis ninki?
5 Piru Jesusqami mana rimaranchu. Chaymi Pilatuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
7 Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan wakinninkunawan. Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran tikrakar wanuchikusha karanllapa.
8 Chaymi runakunaqa Pilatuman ĉhar mañakuranllapa, imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla ruranapaq nir.

---

* **15:1** Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

9 Piru Pilatuqa paykunataqa kaynu niran:
—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa mantakuqninta di-
jatiy rinanpaq? nir.
10 Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa mantaqninkunaqa Je-
sustaqa ĉhiqnirla paymanqa apamusha karan nir kwintata qukashanrayku.
11 Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami tukuy runakunata ani-
machiran, Barrabasta kaĉhay nir mañakunanllapapaq.
12 Chaymi Pilatuqa tapukuran:
—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel runakunapa man-
takuqnin niyashaykillapawanqa?
13 Paykunaqami kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
14 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
15 Chaymi Pilatuqa tukuy runakunawan allinpi kidanar, Barrabasta
prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir,
chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.
16 Chaynami suldadukunaqa Jesusta aparanllapa gubyirnu Pilatupa dis-
pachunpa pampanman. Chaypimi paykunaqa tukuy suldadu masinkunata
tantaranllapa.
17 Chaymi ashwan uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa. Chaynul-
lami umachiranllapa uk kuruna kashamanta rurakashata.
18 Chaymanta-shuypaqa kusalata kushikur kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
19 Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan maqaranllapa, qaqllitanpi tuqa-
paranllapa ima. Chaynulla paymanta burlakar naypanpi qunqurir, aduraq
yupay tukuranllapa.
20 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay
chupika murada raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa
raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami
aparanllapana kruspi klabananllapapaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Chaymantami Cirene pwiblumanta uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta
shamuqta tariranllapa. Payqami Alejandro chaynulla Rufo shutiq runaku-
napa taytan karan. Chaynu tarirmi Jesuspa krusninta amalas rikrachir
aparanllapa.
22 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami
ninllapapis Calavera nir.
23 Chaymi chaypiqa binuwan mirrata † piĉhur Jesustaqa upyachinaranl-
lapa. Piru payqami mana munaranchu.
24 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay
suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata mayqanninllapapaqshi kanqa nir
yaĉhananllapapaqqa surtyakur ayparanllapa.
25 Jesustaqami alas nwibi unaqna kruspiqa klabaranllapa.
26 Uk litrirutapismi ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa
kaynumi niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.

† **15:23** Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq.

27 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi
klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa
allilaw qichqanpi. [
28 Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikanan-
paq. Chaqa niqmi: “Uchasapa runakunawan pullatami mana allinpaq
riqsishallapa” ✡ nir.]
29 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla,
kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita ratachir qashan kimsa
diyalapaq shachishaq nirayki!
30 ¡Chaymi ashwan qamlla washakar krusmanta ishkimuy! nir.
31 Chaynullami chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis kusalata kushipar, kaynu
ninakuyaqllapa:
—Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu.
32 Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun, Israel runakunapa mantaqnin-ari.
¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi
kriyishunllapa!
Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusa mana
allinkunata ima willaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha
tutaparaq intiru kidaran.
34 Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
“Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?”
(Chaynu nirqami intrachimanchik: “Dyusniy, Dyusniy, ¿imapaqtaq
nuqalata dijamashayki?” nir).
35 Chaymi wakin chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa kaynu niranl-
lapa:
—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan nir.
36 Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar rir puqyala
raĉhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman up-
yananpaq ĉhurar kaynu niran:
—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.
37 Piru Jesusqami kusala jwirtita qayĉhakur wanuranna.
38 Chaymi chay kutilla Dyusta aduranannllapa wasi ruripi uk atun rakta
raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman.
39 Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa mantaqnin karan.
Chaymi payqa rikaran imanu Jesús wanutinmapis. Chayraykumi niran:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.
40 Chaypiqami wakin warmisitakuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa.
Paykunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Salomé, chaynulla
Josipa, wamrakaq Santiagupa maman María ima.
41 Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir, yanapasha karan pay
Galilea pwiblupi katinqa. Chaynullami chaypiqa wakin warmisitakunapis
achka karanllapa. Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén
pwiblumanqa.

✡ **15:28** Is 53.12

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa diya limpu
tardiyayatinnaqami,
43 Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq, riran mana
manchakurchu Pilatuta, Jesuspa kwirpunta mañaq. Payqami Dyus may-
diyaqa shamur qashan mantakuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla
payqami chay Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan.
44 Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq ĉhatinmi Pilatuqa kusalata man-
chakur yarpupakuran. Chaymi suldadukunapa mantaqninta qayachimu-
ran Jesusqachu wanushana nir yaĉhananpaq.
45 Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir "Wanushanami" nir willaran.
Chaynami Pilatuqa Jesuspa kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.
46 Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raĉhpata rantir, Jesuspa kwirpuntaqa
rir krusmanta ishkichimur chay raĉhpawanna pilluran. Chaymantami apar
qaqapi uk uĉhku karan, chaylapi ĉhurar, yaykunantaqa kusala atun rumi-
wanna kirparan.
47 Chaynu kirpatinmi, María Magdalenawan, Josipa maman Mariaqa
rikakuyaranllapa.

16

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Chaymanta chay samana diya pasatinnaqa María Magdalena, Salomé
chaynulla Santiagupa maman Mariaqa kusala mishki mutkiypaq rim-
idyukunata rantir aparanllapa, Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapapaq.
2 Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla chayraq rupay
iqamuyatin riranllapa Jesús pampakashanmanqa.
3 Kaynu ninakurmi riyaranllapa: "¿Piraq chay uĉhkuta kirpasha kusa atun
rumita ashuchiyanqa yaykunallapapaq?" nir.
4 Piru ĉharqami, chay kusa atun rumiwan uĉhkuta kirpashanllapaqa uklaw-
pina taqta rikaranllapa.
5 Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uĉhkupa allilaw qichqan-
piqa uk musu runa, kusala atun yuraq intiru raĉhpayjunta rikaranllapa.
Chaymi chay warmikunaqa kusalata manchakuranllapa.
6 Piru chay musu runa rikashanllapaqami kaynu niran:
"Ama manchakuyllapachu. Qamkunaqami maskayankillapa Nazaret-
manta Jesusta kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana;
mananami kaypinachu. Shamur rikayllapa pampashanllapata.
7 Chaymi ashwan rir yaĉhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi
Galilea pwibluman riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina
rikanqallapa, imanutaq willasha karan chaynulla".
8 Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uĉhkumantaqa kusalata alsakar
lluqshir riranllapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa.
Piru manami mayqantapis willaranllapachu chaynu manchakushanlla-
parayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Jn 20.11-18)

9 Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikari-
ran María Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti
dyablupa yarpuyninta itakusha karan.

10 Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata.
Chaqa paykunaqami kusalata llakir waqayaqllapa ima.
11 Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa,
mana kriyiranllapachu.

Jesusmi ishkay yaĉhakuqninkunaman rikariran
(Lc 24.13-35)

12 Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiypaqla tikrakar ishkay
yaĉhakuqninkuna chunllaq nanta riyatin rikariran.
13 Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru
manami kriyiranllapachu.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaĉhakuqninkuna mis-
api tayatinllapa, paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq
anyaq willaran mana allita kriyishanpaq, mana intrakashanllaparayku
ima. Chaqa wakinkuna, Jesús kawsamushata rikar, willatinllapami mana
kriyishallapachu karan.
15 Chaymi paykunataqa niran:
“Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuy-
lata yaĉhachinkillapa.
16 Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq
chay mana kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananpaqna
kanqa.
17 Tukuy kriyiqkunata yanapatiymi kaynu kanqallapa: Nuqapa shutiy-
wanmi dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunqallapa; mushuq ri-
maykunata rimanqallapa ima.
18 Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta upyarllapamapis
mana imananqallapachu. Chaynulla tukuy qishaqkunapa ananman makin-
llapata ĉhuratinllapapismi, alliyanqallapa ima”.

Jesusmi syiluman riranna
(Lc 24.50-53)

19 Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna. Chaymantami
ashwan Dyuspa allilaw qichqanpina taran.
20 Nataq yaĉhakuqninkuna-shuypaqa tukuy pachata riranllapa imanu kriyir
washakananllapapaq nir yaĉhachikuq. Piru Jesusqami kusalata yanapatin
kusa mana ruraypaq milagrukunata ima ruraranllapa. Chaymi tukuy
rikaqkuna, uyakuqkunaqa chiqapta chayqa chaynu kanqa niranllapa.
Chaynumi kanqa.

San Lucas
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala achka runakuna manyaq iskribiyta kamaranllapa.
2 Chaqa paykunaqami imanuĉhi Amitunchik Jesucristuwan puntamantapacha pullan kar, tukuy imata rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla iskribiranllapa.
3 Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq tapukur allita intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani.
4 Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay yaĉhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

5 Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi, chaypi taran uk kura Zacarías shutiq. Payqami, Abías kurakunapa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-shuypaqa punta kura Aaronpa ayllunmanta karan.
6 Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyuspaqqa. Chaynu karmi, Dyus nishanta, mantakushanta ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqllapachu.
7 Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisabet mana wamrakuq katin. Chaynulla ishkantin rukullana karanllapapis.
8 Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan Dyusta aduranllapa wasipi rurananllapata ruraranllapa.
9 Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta akraranllapa Dyusta aduranllapa wasipa Santu Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq.
10 Chaymi, Santu Kwartupi insinsyuta quntachikunankamanqa, tukuy chay waqtapi kaqkunaqa Dyusman mañakuyaranllapa.
11 Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa uk angelnin rikarir, chay insinsyuta rupachiyashan altarpa allilaw qichqanpi sharan.
12 Chayta rikarmi Zacariasqa kusalata dispantakar manchakuran.
13 Piru chay angelqa niran:

—Zacarías, ama manchakuychu. Chaqa Dyusqami uyapasha mañakutkiqa. Chaymi, warmiki Elisabetqa wamrakustunqa. Chay wamritutaqami shutichinki Juan.

14 Qamqami allipta aligriyanki, chay wamrituyki nasitinqa. Chaynulla
kusa achka runakunapis aligriyanqallapa.
15 Chaqa wamraykiqami, kusa yaĉhaq puytiq kanqa Dyuspaqqa. Manami
upyanqachu ubapa yakunta kar, wakin maĉhaypaq ima kaqkunamatapis.
Ashwan manaraq nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa Santu Ispiritunwanmi
kanqa.
16 Payqami shumaqta yaĉhachikutin, Israelmanta kusa achka runakuna
Dyusta kasunqallapa, uchankunata dijar imana.
17 Juanqami, Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa shumaq yarpuyniyjun,
pudirniyjun ima kanqa. Chaymi, Amitunchikmantaqa naypaqta shamur
yaĉhachikunqa, tukuy runakuna wamrankunawan shumaqchakananpaq,
chaynulla chay mana intrakanaqkunapis intrakananllapapaq ima. Kaykunatami, tukuy runakunata yaĉhachiyanqa shumaq allinlana kasunanpaq,
Amitunchik maydiya shamutinqa.
18 Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa kaynu nir tapuran:
—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman kay nimashaykipaqqa? Chaqa
nuqaqami kusa rukunari kani, chaynulla warmiypis nuqa yupay kusa
rukuna.
19 Chaynu nitinqa, angelqa niran:
—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa naypanpimi kani pay nimashanta
ruranaypaq. Paymi nuqata kaĉhamaran qamta parlashunaypaq kay shumaq
willashushayta.
20 Piru kananqa, nuqa willashutiy mana kriyishaykirayku, mudupaqna
tikrakanki. Chaymi manana rimayta puytinkichu, kay tukuy nishushaykunaqa allip chay nishaynulla kanankaman.
21 Chaykamanqami, Santu Kwartuman mana yaykusha karan chaykunaqa, yarayaranllapa Zacariastaqa. Chaymi paykunalla tapunakuranllapa:
“¿Imakurtaq chay rurimantaqa mana das lluqshimun?” nir.
22 Chaynu niyatinllapapismi, lluqshimuran. Lluqshimurqa, mana imatapis wakinninkunataqa willayta puytiranchu. Chaymi chay waqtapi kaqkunaqa yarpuranllapa, imata rikapakusha kanqa chay ruripiqa nir. Chaqa
makinkunalawan rikachikurla parlakuyaran. Chaymi, chaynuna puriran
mana rimakurnachu.
23 Chaynumapis, Dyusta aduranannllapa wasipi rurananpaq karan
chaykunataqa rurar tukchirna, riran wasinmanqa.
24 Chaymantaqa, warmin Elisabetqa ruriyjun rikariran. Chayraykumi,
manana lluqshiranchu wasinmantaqa sinku misista, kaynuta yarpur:
25 “Amituymi munasha wamrayjun kanaypaq, amana runakunaqa, mana
wamrakuq warmichu nir ima pinqamananllapapaqnachu”.

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

26 Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa kaĉharan angelnin Gabrielta,
Galileapa uk pwiblun Nazaret shutiqman,
27 rir watukunanpaq, uk warmi María shutiqta. Chay warmisitami manaraq mayqan runawanpis punushachu karan. Piru payqami, parlashana
karan kasarananpaq, gubyirnu Davidpa uk ayllun José shutiqwan.
28 Chayna, chay angelqa María kayashan wasiman yaykurqa, kaynu niran:
—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Taytituykiqami pullayki kar kuytashun.
29 Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur kaynuta yarpuyaq:
¿Ima nishaq nirtaq waknuqa willamayanqa? nir.
30 Chaymanta angelqa niran:

—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyuspaqqa kusa
munashan kanki.
31 Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa, chay wamritutaqa
shutichinki Jesús.
32 Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runakunamapis Unaqmanta
Dyuspa Wamran ninqallapa. Chaqa Dyusqami, paytaqa ruranqa unay
rukunllapa gubyirnu David yupaylla kusa mantakuq kananpaq.
33 Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq pwiblupiqa.
Chaynulla chay mantakunanqa, mana tukukanqachu.
34 Chaynu nitinmi, Mariaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:
—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa, nuqaqa manaraq
runayjunlamapischu kani.
35 Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa pudirninwan uk puktaysitu
yupayla shamur, rurikipi samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa
kusa allinla kar, shutinqa Dyuspa Wamran.
36 Chaynulla, chay aylluyki Elisabetpismi, wamrakustunqa rukulana ka-
yarmapis. Paytami manana wamrakunqachu nisha katinllapamapis, payqa
saysi misispaqna ruriyjun.
37 Dyuspaqqami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.
38 Chaynu nitinmiri, Mariaqa kaynu niran:
—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyusniyqa chay ni-
mashaykinullata ruranqa nuqawanqa.
María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

39 Chay diyakunapimi, Mariaqa utqaylla riran, Judeapa uk pwiblun
sirkalla lugarninman, Elisabetta watukuq.
40 Ĉharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta saludaran.
41 María saludaqta uyapatinqa, Elisabetpa wamritunqa kuyukuran rur-
inpiqa. Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq Dyuspa Santu Ispiritunwanna
kidaran.
42 Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:
—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikunamanta. Chaynulla,
wamraykitapis shumaqchasha.
43 ¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watukumananpaqqa?
44 Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla wamrituyqa aligriyar
kuyuran ruriypiqa.
45 Kusa shumaqnami qamqa kanki, Dyus imatami rurayanqa nir
willashutin kriyishaykirayku.
46 Chaymi, Mariaqa niran:
“Tukuy shunquywanmi alabani kusa puytiq Tayta Dyustaqa.
47 Yarpuyniypimapis aligriyani Washamaqniy Dyuspaqqa.
48 Llakipaypaqla warmisita katiymapismi,
Tayta Dyusqa kusa shumaq allinpaq rikaman.
Chaymi, kananmantaqa kusa shumaq warmi nishapaqna riqsimanqal-
lapa.
49 Chaqa, kusa puytiq karmi, nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa
shumaqta rurasha.
Payqa kusala shumaq allinla.
50 Dyusqami payta kasuqkunataqa,
tukuy tyimpupaq llakipan.

51 Dyusmi, tukuy pudirninwan imatapis ruraran.
Chaymi kusa kani niqkunapa yarpuyashanllapamatapis limpu chinqachiran.
52 Ashuchiranpismi kargunkunamanta, chay kusa puytiq karguyjunkunata.
Ashwan, chay mana runa nishakunatami, kusa runa nishapaqna tikraran.
53 Chay mana imayjun kaqkunatami, tukuy imakunata quran.
Nataq chay kusala imayjunkunata-shuypaqa, shinalata kaĉharan.
54 Yanaparanmi Israel pwiblunmanta payta sirbiqkunata.
Chaymi mana qunqarchu, shumaqta llakipar munaran.
55 Chaynu kananpaqmi nisha karan unay rukunchikkunata,
Abrahamta tukuy aylluntinta".
56 Tukuy kaykunata nir imami, Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista yupay pulla kidaran. Chaymantanami tikrakaran wasinmanqa.

Shutichikuq Juanmi nasiranna

57 Chaymanta, Elisabetpa wamrakustunan tyimpu ĉhamutinqa, wamrakusturanna ullqituta.
58 Chaymi, chay yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla wakin ayllunkunapis, riranllapa watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala bwinu kasha nir yaĉharllapa.
59 Chaymi uchu diyayjunna wamritu katin, chay watukuq risha karan chaykunaqa, aparanllapa siñal kustumrita ruranllapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamritutaqa taytanpa shutinllawan Zacarías, shutichinaranllapa.
60 Piru mamanqa niran:
—¡Mana! Wamrayqami shutinqa Juan.
61 Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa niran:
—Manami mayqanpis aylluykipiqa, chaynu shutiyjunqa kanchu.
62 Chaymantaqa, wamrapa taytanta siñalawan tapuranllapa, imanushi shutichinayan nir.
63 Chaymi, taytanqa siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi iskribinanpaq wamrapa shutintaqa. Chaymi kaynuta iskribiran: "Shutinqami, Juan" nir. Chayta rikarmi tukuy dispantakar kidaranllapa.
64 Chaymantaqami, chay kutilla qashan Zacariasqa rimaq qallarir Dyustaqa kusata alabaran.
65 Tukuy chay wasin yatanlapi taqkunami, dispantakashalla karanllapa. Chaynulla, Judeapa chay sirkalla lugarninkunamanta runakunapis, parlaqllapa tukuy chay pasashankunapaqqa.
66 Chaynulla, tukuy chay uyapaqkunapis paykunalla yarpupakuqllapa: "¿Imanuraq kay wamraqa maydiyaqa kanqa?" nir. Chaqa alliptari Tayta Dyusqa tukuy pudirninwan yanapaq chay wamritutaqa.

Zacariasmi Dyusta alabaran

67 Chay, wamrapa taytan Zacariasqa, Dyuspa kusa shumaq Santu Ispiritunwan kar, Dyuspaq rimarmi kaynu niran:
68 "Kusa shumaqmi Israelmanta runakunapa Dyusnin, Amitunchikqa.
Chaqa, shamushamiri pwiblunta washaq.
69 Paymi, sirbikuqnin Davidpa ayllunllamanta,
uk kusala puytiq runata nuqanchikkunamanqa kaĉhamusha washamanallapapaq.
70 Kaypaqmi unaykuna pay nishannullata,
chay kusa allin rimaqninkuna kaynu nisha karan:

71 Payqashi washamashunllapa, kuntramaqninchikkunamanta,
chaynulla tukuy ĉhiqnimaqninchikkunamanmatapis.
72 Unay rukunchikkunatapis, llakipayanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqachu chay tratuta rurar arnikushanmatapis.
73 Nataq, kaynumi jurar arnisha karan, agwilunchik Abrahamtashuypaqa.
74 Washamayashunllapashi, chay kuntranchikkunamanta,
payta sirbinallapapaq ama imatapis mancharchu.
75 Chayna paypa naypanpiqa, pay munashannullata rurarqa,
kusala allin runana kanallapapaq, maydiyapis kawsayarllaqa.
76 Nataq qam-shuypaqa, wamrituy, shutinkimi unaq Dyuspa shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituykimantaqa naypaqta rinki, nanninta kamkachiq yupay pay shamunankaman allita rimar yaĉhachikur ima.
77 Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblunmanta runakunata
Dyusmi uchankunamanta pirdunar washanqa nir.
78 Chaqa Taytanchik Dyusqami, llakipamanchik kuytamanchik ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha washamaqninchikqa shamunqa, uk achkirachikuq yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa, imanutaq uk mushuq diyamaqa kusa llipyalla, chaynu kanqa.
79 Chaynu shamurmi, yanapanqa chay achkirachikuyninwanqa tutaparaqpi yupay mana allinta rurar kawsaqkunata,
shumaq nanninpi puriq yupay tanallapapaq" nir.
80 Chay wamrituqamiri winayaq, kusala yarpuyniyjun ima. Chaynulla, Israelmanta runakunata yaĉhachiq qallarinankaman, chunllaq lugarkunapi taran.

2

Jesucristumi nasiranna
(Mt 1.18-25)

1 Chay tyimpukunapimi, Romapa punta mantakuqnin Augustuqa, kaĉhakusha karan uk sinsuta ruranallapapaq tukuy pachapi.
2 Kay sinsuqami rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria pwiblupa gubyirnun katin.
3 Tukuy runakunami uklaw pwiblukunapi tayarmapis, riqllapa pwiblunllapaman chaypina padrunakananllapapaq.
4 Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran paypa pwiblun Belenman, chay Judea pwiblupa gubyirnu David nasishanman. Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta karan.
5 Josiqami, Mariawan kasarananpaq kasha kar, rurisituyjun katinmapis, pullana riranllapa wakman padrunakananllapapaq.
6 Chaymi chay Belenpi kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunanpaq nanaynin ayparan.
7 Chayna, chaylapi punta wamranqa nasikuran. Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar usurachiran, animalkuna mikunanpaq uk batyanula parita kaq chaylapi. Chaqa, manari paykunapaqqa samananllapapaq lugar karanchu, chay samananllapa wasipiqa.

Angelkuna rikariran michikuqkunaman

8 Belenpa yatanlapimi, karanllapa ayka michikuqkuna. Paykunami
chaypiqa tukuy tuta uknin uknin turnanakur uyshankunata kuytar taqll-
lapa.
9 Chaymi chaypi kananllapakamanqa, illaqmanta Dyuspa uk angel-
nin paykunaman rikariran. Chaynulla, Dyuspa shumaq llipyayninqa
kusata achkirachikamuran paykuna kayashanmanqa. Chaymi paykunaqa
kusalata manchakuranllapa.
10 Chaynu manchakutinllapamapis, angelqa niran:
"Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta willashuyanillapa
chayta uyarmi aligriyankillapa. Chaynulla tukuymi kusata aligriyanqalla-
papis.
11 Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha. Payqami Dyuspa
Akrashan Cristun, Amitunchikllapa.
12 Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinaykillapapaqqami, uk
wamrituta, animal mikunanpa batyanula paritanlapi mantillitawan
liyakasha usuraqta tarinkillapa" nir.
13 Chaynu parlayatinllaparaqqami, syilumanta achka angelkuna chay uk
ángel kayashanman rikaritin, Dyusta alabaranllapa kaynu nir:
14 "¡Kusa shumaqmi unaq syilupi Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq allintana kawsanqallapa!"
15 Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakatinnaqa, chay
michikuqkunaqa paynin paynin ninakuqllapa: "Rishunllapari
Belenman rikaq. Chaqa Dyusninchikmapis angelninkunata kaĉhamutin,
willamashanchikllapana chaypi imami pasasha nirmapis".
16 Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan Jositaqa
wamritunta batyanula paritapi usurachisha taqllapata.
17 Rikarnaqami, kusata parlakuq ĉhurakaranllapa chay ángel wamritupaq
willashanllapapaqqa.
18 Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy uyapaqkunaqa,
dispantakashalla kidaqllapa.
19 Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran imanu rimatinlla-
pamapis. Chaymi imata uyapar yaĉharmapis, mana qunqaranchu.
20 Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakaranllapa Dyusninchikta alabaqnu,
payji niqnu, tukuy chay rikashanllaparayku, uyapashanllaparayku ima.
Chaqa, tukuy chaykunamiri, ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta aduranannllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

21 Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa, chay wamritu-
taqa Jesús shutichiranllapa, imanutaq María manaraq ruriyjun katin, ángel
nisha karan chaynulla.
22 Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushanmanta paqakutin-
naqa, * chay wamritutaqa aparanllapa Jerusalenman. Chayna Dyusta
aduranannllapa wasiman apar, kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanll-
lapapaq.
23 (Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq: "Tukuy kulaka
ullqu wamrituqashi Dyuspaqna kanqa" † nir).

---

* **2:22** Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. † **2:23** Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

24 Chaymi ufrinditanllapata ĉhurar, Tayta Dyusta payji ninanllapapaqqa,
ishkay turtulitakunataĉhi manaqachu palumapa ishkay wawituntaĉhi apar
riranllapa, Dyus nishanta kumplinanllapapaqqa.
25 Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar kusala allin
runa, Dyusta aduraq Jerusalenpi taq. Paymi shutiq Simeón. Paymi
yarakuyaran Dyuspa Akrashan Cristun shamur Israelmanta runakunata
washananpaq.
26 Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu nir willasha karan: Manaraq
wanuyarchu Dyuspa Akrashan Cristunta rikanki nir.
27 Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta aduranan llapa
wasiman. Chaynulla chay wamrapa taytankunapis wamritunta aparanl-
lapa Dyus mantakushannulla kumplinanllapapaq.
28 Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur, Tayta Dyusta al-
abar kaynu niran:
29 “Tayta Dyusniy, kanan-shuypaqa arnimashaykiqa kumplikashana.
Ñuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna shumaqta wanukunaypaq.
30 Chaqa rikashanamiri kani qam kaĉhamushayki kay Washakuqtaqa.
31 Qamqami tukuy chaykunataqa ruraq qallarishayki tukuy
pwiblukunamanta runakuna rikar yaĉhananpaq qammi
Washakuqtaqa kaĉhamushayki nir.
32 Paymi imanutaq uk achkirachikuq yanapamanchik, chay yupay tukuy
runakunata yanapar qampaq intrachinqa.
Chaynami yaĉhar alabanqallapa Israel pwiblumantami shamusha
Washakuqqa nir”.
33 Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman María uya-
parmi kusalata dispantakar kidaranllapa.
34 Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, paykunata shumaqta
rikananpaq. Chaymi Jesuspa maman Mariataqa niran:
“Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa
paypi kriyir washakanqa. Nataq wakinkuna-shuypaqa, payta mana kriy-
ishanllaparayku, manana Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan
chaykunata ruratin imami, kuntranqallapa paytaqa.
35 Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis,
shutiman rikarinqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusalata llakinki.
Chaqa, tukuy chaykunami qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq
yupay kanqa”.
36 Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqpismi
chaypi karan. Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran
kaq. Chaqa kasarasha kayaq kusa shipashlla kar. Piru runawanqami
kawsaran syiti añulata.
37 Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwa-
tru añuyjunna karan. Payqami Dyusta aduranan llapa wasimantaqa mana
ashurchu Dyusman mañakuq tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami
ayunaq ima.
38 Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq.
Chaynullami, tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunat-
apis willaran: “Jesusmi chay yarayashanllapa Washakuqqa” nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakaran

39 Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanaqa,
tikrakaranllapana Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman.

40 Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaĉhaq ima
tikrakayaran. Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta aduranallapa wasipi tariranllapa

41 Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalenman riqllapa Pascua fyista-
man.
42 Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa
fyistamanqa, chaynu riqllapa kar.
43 Chaymanta chay fyista pasashana katin, wasinman tikrar riyatinlla-
panaqa, wamra Jesusqa kidasha karan Jerusalenllapi, taytankunaqa mana
kwintata qukatinchu.
44 Chaymi, paykunaqa Jesusqashi runakunapa rurinta riyanqa nir yarpur,
riranllapa nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana rikaritin, riqsinankunata
ayllunkunata tapukur ima, mana yaĉharanllapachu maypi wamranqa kanqa
nirmapis.
45 Chayna mana tarirmi, tikrakaranllapa qashan Jerusalenman, chaypi
maskakunanllapapaq Jesuspaqqa.
46 Chaymanta maskakur puriyarllapaqa, kimsa diyamanta
tariranllapa Dyusta aduranallapa wasipi taqta. Ashwan chay yaĉhar
yaĉhachikuqkunawan pulla tayasha karan. Chay paykunaqa, Jesusta tapur
uyakur ima tayasha karanllapa.
47 Chaymi tukuy uyapaqkunaqa dispantakashalla kidaqllapa, kusata
yaĉhayashanpaq, tapushanllapata allita willashanllapapaq ima.
48 Chaymanta taytankuna rikarqa, dispantakaranllapa. Chaymi ma-
manqa niran Jesustaqa:
—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa ruramashaykillapa? Kusata llakirmi tay-
taykiwan nuqaqa purisha kanillapa maskashur.
49 Chaymantaqa Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq maskamayankillapa? ¿Manachu yaĉhankillapa nuqa Taytaypa
wasinpi, pay munashankunata ruranaypaq kani nirqa?
50 Piru paykunaqa mana intrakaranllapachu imapaqmi chaynu niyan
nirmapis.
51 Chaymantami Jesusqa tikrakamuran taytankunawan Nazaret
pwibluman. Chaypimi payqa taytankuna imata nitinpis kasur rurar ima
kawsaran. Mamanqami tukuy chaykunata yaĉharqa, mana imalatapis
qunqaqchu.
52 Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa yarpuyniyjun tikrakayaran.
Chaymi paytaqa kusa shumaqta rikayaran Dyusqa. Chaynulla wakin
runakunamapis, kusa shumaqta rikaqllapa.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Kinsi añupaqna Tiberio César mantakuq katin, Zacariaspa wamran
Juanta, Dyusqa uk chunllaq lugarpi parlaran yaĉhachikunanpaq. Chaymi chay
tyimpukunallapi Poncio Pilato Judeapa gubyirnun karan. Nataq Herodes-
shuypaqa Galileapi mantakuq. Chay uknin Felipiqa mantakuq Iturea
pachapi, chaynulla Traconite pachapipis mantakuq paylla. Nataq Lisaniaqa
mantakuq Abiliniapi. Anaswan Caifás-shuypaqa kurakunapa mantaqnin
karanllapa.

3 Chay tyimpukunapimi Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa lugarninkunapi puriran yaĉhachikur, runakunaqa uchanllapata dijarna, Dyusta kasur shutikunanllapapaq. Chayna, Dyusqa uchanllapakunamanta pirdunar washananpaq.
4 Juanqamiri chiqapta chaynu yaĉhachikuran, imanuĉhi Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu niran chaynulla:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchik Dyuspa nanninta kamakachiyllapa, uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa.
5 Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.
Tukuy qaqakuna, sirkakunapis shumaq pampalla kanqa.
Qinqulla nankuna kaqkunapis dirichakanqa.
Nankuna uĉhku uĉhku kaqkunapis pampalla tikrakanqa.
6 Tukuy pachapi runakunami rikanqallapa
Dyus Washakuqninta kaĉhamutinqa’ ”.
7 Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:
“¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa?
8 Chaynu yarpuyarqa Dyusninchikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaĉhananllapapaq chiqapta uchaykillapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu ‘Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa’ nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman.
9 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman”.
10 Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:
— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?
11 Juanqa paykunata niran:
— Mayqannikillapapis ishkay raĉhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.
12 Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?
13 Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:
—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.
14 Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:
—Nuqakuna-shuypaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.
Chaymi Juanqa paykunataqa niran:
—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataĉhi ganankillapa chaywanqa kuntintakayllapana.
15 Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqa Juan kanman Dyuspa Akrashan Cristunqa nir.
16 Piru Juanqa paykunataqa niran:
“Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamur-shuypaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puytiq nuqamantaqa. Nuqaqa paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaypaqlamapis.

17 Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta
akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa
ĉhuranqa ĉhurakunanpi. Nataq pajanta-shuypaqa rupachinqa. Chay ninaqami
ratakurqa mana wanunqachu".
18 Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaĉhachikuran imanumi Washakuq
shamuq chayqa kanqa nirmapis.
19 Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuypaqa anyaran, uknin Fe-
lipipa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana
allin rurayninkunapaqpis.
20 Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq
anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyat-
inqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa
syiluqa kiĉhakaran.
22 Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikay-
paqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uya-
paran:

"Qammi kusa munashay Wamray kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani" nir.

Kaykunami Jesucristupa unay ayllunkunaqa karan
(Mt 1.1-17)

23 Amitunchik Jesucristo yaĉhachikuq qallarirqami trinta añuyjunmana
kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristuqashi Josipa wamran nir.
José-shuypaqa, Elipa wamran nir.
24 Eliqa, Matatpa wamran.
Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Melquipa wamran.
Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.
Nataq Janaqa, Josipa wamran.
25 Josiqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Amospa wamran.
Amosqa, Nahumpa wamran.
Nahumqa, Eslipa wamran.
Esliqa, Nagaipa wamran.
26 Nagaiqa, Maatpa wamran.
Maatqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Semeipa wamran.
Semeiqa, Josipa wamran.
Josiqa, Judapa wamran.
27 Judaqa, Joanapa wamran.
Joanaqa, Resapa wamran.
Resaqa, Zorobabelpa wamran.
Zorobabelqa, Salatielpa wamran.
Salatielqa, Neripa wamran.
28 Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.
Melquiqa, Adipa wamran.
Adiqa, Cosampa wamran.
Cosamqa, Elmodampa wamran.
Elmodamqa, Erpa wamran.

29 Erqa, Josuepa wamran.
Josueqa, Eliezerpa wamran.
Eliezerqa, Jorimpa wamran.
Jorimqa, Matatpa wamran.
30 Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Simeonpa wamran.
Simeonqa, Judapa wamran.
Judaqa, Josipa wamran.
Josiqa, Jonanpa wamran.
Jonanqa, Eliaquimpa wamran.
31 Eliaquimqa, Meleapa wamran.
Meleaqa, Mainanpa wamran.
Mainanqa, Matatapa wamran.
Matataqa, Natanpa wamran.
32 Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.
Davidqa, Isaipa wamran.
Isaiqa, Obedpa wamran.
Obedqa, Boozpa wamran.
Boozqa, Salmonpa wamran.
Salmonqa, Naasonpa wamran.
33 Naasonqa, Aminadabpa wamran.
Aminadabqa, Adminpa wamran.
Adminqa, Arnipa wamran.
Arniqa, Esrompa wamran.
Esromqa, Farespa wamran.
Faresqa, Judapa wamran.
34 Judaqa, Jacobpa wamran.
Jacobqa, Isaacpa wamran.
Isaacqa, Abrahampa wamran.
Abraham-shuypaqa, Taripa wamran karan.
Tariqa, Nacorpa wamran.
35 Nacorqa Serugpa wamran.
Serugqa, Ragaupa wamran.
Ragauqa, Pelegpa wamran.
Pelegqa, Heberpa wamran.
Heberqa, Salapa wamran.
36 Salaqa Cainanpa wamran.
Cainanqa, Arfaxadpa wamran.
Arfaxadqa, Sempa wamran.
Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.
Noeqa, Lamecpa wamran.
37 Lamecqa, Matusalenpa wamran.
Matusalenqa, Enocpa wamran.
Enocqa, Jaredpa wamran.
Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.
38 Cainán-shuypaqa, Enospa wamran karan.
Enosqa, Setpa wamran.
Setqa, Adanpa wamran.
Nataq Adanta-shuypaqa Tayta Dyusmi ruraran.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordanmantaqa.
Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman.
2 Chaypiqami kwarinta diyata karan. Chaymi chay diyakunaqa ayunar
mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaq-
natin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran.
3 Chaymi niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq
tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.
[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]’ nir.
5 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa Jesustaqa aparan kusala unaq sirka-
man. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rîkachir
niran:
6 —Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi kaqtaqa, qamna
mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy kaykunaqa. Chay-ari mayqan-
tapis qushaq qunashaytaqa.
7 Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy chay
rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.
8 Jesusqa niran:
—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata’ nir.
9 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Jerusalén pwibluman. Chayp-
iqami Dyusta aduranallapa wasipa kusa unaqninman îqachir niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusqashi angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashur washashunanpaq.
11 Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumilawanmapis’ nir.
12 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
13 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa manana imanupis Jesusta
uchakuchiyta puytirnaqa, ashuranna paymantaqa ayka diyallataqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesusqami qashan Galileaman tikrakaran Santu Ispiritupa pudirn-
inwan karna. Chaymi chay lugarkunapa ridurninkunapiqa paypaqqa
kusalata yaĉharanllapana.
15 Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuq.
Chaymi tukuyla paytaqa alabaqllapa.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Chaymantami Jesusqa chay maypiĉhi kriyakasha karan, pwiblun
Nazaretllaman riran. Chaymi samana diyapiqa chay tantakananllapa wasi-
man yaykuran paypa kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran
Dyus nitin iskribikashakunata liyinanpaq.
17 Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishanta makyatinllapa kiĉharqa,
kaynu niqta tarir liyiran:
18 "Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.
Chaqa pay akramarmi kaĉhamasha
chay mana imayjunkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachinaypaq.
[Kaĉhamashapismi kwashalla kaqkunata kunsulanaypaq].
Chaynullami kaĉhamasha
dyablupa makinpi kaqkunata washanaypaq,
syigukunata rikakuchinaypaq,
qischakaqkunata washanaypaq ima.
19 Kaĉhamashapismi Dyusqa
tukuylata yanapananpaq tyimpuqa ĉhamushana nir yaĉhachikunaypaq".
20 Chaynu nirnaqa Jesusqa chay iskribikashataqa pillur, chay tantakanan-
llapa wasipi yanapakuqta qur payqa taran. Nataq tukuy chaypi kaqku-
naqami kusalata paytaqa chapayaranllapa.
21 Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu nir:
—Dyus nitin iskribikashanta liyishayqami kananlla qamkunapa nay-
paykillapapi nuqawan kumplikashana.
22 Chaynu nir kusa shumaqta rimashanraykumi, chay uyakuqkunaqa
dispantakashalla Jesuspaqqa kusa allinta rimayaranllapa. Piru chaynu ri-
marmapis yaqqa mana kriyinar paykunapura kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Manachu kayqa Josipa wamran? nir.
23 Chaynu yarpuyatinllapamiri, Jesusqa paykunataqa niran:
—'Rimidyakuq tayta, qamraq rimidyakay' nishanllapanullami
nimayankillapa kanqa. Chaynullami nimayankillapapis kanqa: Caper-
naumpi kwichka achka imakunata rurashayki nir uyapashayllapatami kay
pachaykipipis ruray kriyinayllapapaq, nir.
24 "Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa rimaqnin katinqa, man-
ami pwiblunllapiqa shumaqta rikanllapachu nir.
25 Alliptami nishaykillapapis: Dyuspa rimaqnin Eliaspa tyimpunpimi
kimsa añu-y-midyuta tamya mana karanchu. Chaymi tukuy Israel
pwiblupiqa kusala mallaq tyimpu karan. Chaynullami chaypiqa achka
byuda warmikuna karanllapa.
26 Piru chaynu katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana Israelmanta chay
byudakunamanchu kaĉharan. Ashwanmi paytaqa kaĉharan Sarepta
pwiblumanta uk byuda warmiman. Chayqami Sidón pwiblupa
shipchanlapi kaq.
27 Chaynullami Israel pwiblukunapipis karan achka qishaq ismuyaq
runakuna, Dyuspa rimaqnin Eliseupa tyimpunpiqa. Chaynu katinmapis,
mana mayqantapis allicharanchu. Ashwan Siria pwiblumanta Naamán
shutiq runalata allicharan" nir.
28 Chaynu chaykunata uyarllapami, chay tantakananllapa wasipi kaq
runakunaqa tukuyla kusata piñakuranllapa.
29 Chaymi sharir Jesustaqa chay pwiblumantaqa aparanllapa chay pwiblu
rurakashapa qichqalanpi pata karan chayman, chay patamantana itaku-
nanllapapaq.
30 Piru ashwan Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis ĉhaypinllapata
pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Mr 1.21-28)

31 Jesusqami riran Galileapa pwiblun Capernaumman. Chaymi samana
diyakunapiqa runakunata yaĉhachiq.
32 Chaynu yaĉhachikutinmi kusa dispantakashalla kidaqllapa. Chaqa
kusata paylla mantakur imami yaĉhachikuran.
33 Chay tantakananllapa wasipiqami, kayaq uk runa dyablupa yarpuynin-
wan. Chayqami kusa jwirtita kaynu qayĉhakuq:
34 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki?
¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? Nuqaqami riqsishuni. ¡Qamqami
Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
35 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
Chaynu Jesús nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa yarquranna runa-
mantaqa. Tukuy runakunapa naypanpimi chay runataqa ratachir mana
imanachirlapischu yarquran.
36 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusa dispantakashalla ukninllapa
ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa: "¿Ima rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa
pudirninwan kusata paylla mantakur, imami willan dyablu chay runa-
manta yarqunanpaqqa. ¡Chaynu willatinmi paykunaqa yarqun!"
37 Chaynu nir rimatinllapami tukuyla chay lugarpa pwiblitunkunapi Je-
suspaqqa kusalata rimaqllapa.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesusqa tantakananllapa wasimanta yarqurqa, rir yaykuran Simonpa
wasinman. Chaypimi Simonpa swigran qishaq kusa rupapi karan. Chaymi
Jesusta rugaranllapa alliyachinanpaq.
39 Jesusqami payman qimikar chay rupataqa wakaq tukuy niran. Chaynu
nitinmi chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay kutilla,
warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rupay chinqatinnaqa, tukuy riqchaq qishaywan kaqninkunata Jesus-
man apamuranllapa. Chaymi makinkunata paykunapa ananman ĉhurarlla
allicharan.
41 Chaynullami achka runakunamanta dyablupa yarpuyninkunapis
yarquran, kaynu qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki! nirlla.
Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar, mana dijaranchu rimananllapa-
paqqa. Chaqa chay dyablupa yarpuyninkunaqami yaĉhayaranllapa payqa
Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

42 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa Jesusqa sharir, chay
pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarmanna. Piru runakunami
kusalata maskar rir, ĉharanllapa pay kayashanmanqa. Chaymi Jesustaqa
chaylapi kidananta munaranllapa, ama rirnachu.
43 Chaymi Jesusqa niran:

—Ashwanmi Dyusqa imanumi mantakun nir shumaq rimananta uklaw pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq kani. Chaqa chaypaqmi shamusha kani nir.
44 Chaynumi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

5

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret quĉhapa manyanpi karan. Chaymanmi kusala achka runakuna, Dyus nishanta yaĉhachikutin uyakuyta munashanrayku tantakamur limpu kiĉhkichiranllapa.
2 Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata quĉhapa rurinpi kaqta. Chay yaku karrukunaqami shinala karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkishanrayku.
3 Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami Simonpa karan. Chaymi Simontaqa mañaran, yaku karrunta ashlila yakukaq sikpachinanpaq. Chaypinami Jesusqa tar, tukuy chaypi kaqkunataqa yaĉhachiran.
4 Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:
—Kay yaku karruykitaqa quĉhapa mas ĉhaypinkaqman apar, chaymanta chay atun shikraykillapata itakuyllapa piskaduta aypanaykillapapaqqa, nir.
5 Simonqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq.
6 Chaynu Jesús nishannulla rurarqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa. Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna.
7 Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yanapananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku.
8 Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu niran:
—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypaymantaqa! nir.
9 Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashanrayku manchakusha kar.
10 Chaynullami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanpis kusalata manchakusha karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:
—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanki nir.
11 Chaynu Jesús nitinqami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quĉhapa manyanman apar, tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, ĉharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa. Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukĉhirar kaynu nir rugaran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

13 Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:
—Munayanimi alliyanaykita. ¡Kananlla alliyay! nir.
Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa.
14 Chaymi Jesusqa niran:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.
15 Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa kusa achka runakunana yaĉhayaranllapa, payqa imatapis rurayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna Jesusmanqa tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq.
16 Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkunaman riq Taytanman mañakuq.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan (Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranllapa wakin fariseo runakuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha karanllapa, Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta. Dyuspa pudirnintaqami rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata alliyachitin ima.
18 Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana kuyuyta puytiq runata apar. Wasipa rurinman yaykuchirmi, Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa.
19 Piru mana maytapis yaykuchiyta puytiqllapachu, kusa unta runakuna katinllapa. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta rurar, chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranllapa Jesuspa naypanmanqa.
20 Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, kaynu niran:
—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pirdunashushana kani nir.
21 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseukunaqa yarpupakuq qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
22 Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa yarpuyan nirmapis. Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
23 ¿Imataq mas trabajusu ruranaypaq, ‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir puriy’, ninaypaq? ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa, qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
24 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
25 Chaynu Jesús nitinlami tukuypa naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta apar riran wasinman, Dyusta alabaqnu.

26 Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar, Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubrakuq runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesús rikarqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

28 Chaynu nitinqa Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa pullan riran.

29 Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka wakinnin Romapaq impwistuta kubrakuqkunapis wakin runakunawan pulla misapi tayaranllapana.

30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.

31 Chaynu nitinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.

32 Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir, uchanllapata dijarna washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Kaynumi Jesustaqa niranllapa:

—Juanpa yaĉhakuqninkuna, fariseukunapa yaĉhakuqninkunapis kusata ayunar, Dyusman mañakunllapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa maydiyapis mikunllapa, upyanllapa ima.

34 Jesusqa paykunataqa niran:

—Qamkunaqachu uk kasaraq runa chayllapiraq katinqa chay pullan kaqkunata, ¿‘Ayunay’ ninkimanllapa?

35 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinnashuypaqa ayunanqallapana.

36 Chaynullami Jesusqa kay kumparasyunkunatapis parlaran:

“Manami mayqanpis uk mushuq raĉhpata kuchur, makwa mudananta rimindanchu. Chaqa chaynu rurarqami yanqallana chay mushuq raĉhpataqa dañayan. Chaynullami chay mushuq raĉhpawan, makwa raĉhpata rimindashaqa mana shumaqnachu kidan.

37 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qara kapachutaqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman.

38 Chayraykumi, ubapa yakun mushuq binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq.

39 Nishaykillapapis: Mayqan runapis ubapa yakun binu byijuyashata upyayarqa, mananami chay ubapa yakun mushuq binutaqa upyaytaqa

munannachu. Chaqa ninmi: Chay byijuyasha chaymi, kusala mishki nir". *

6

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Uk diyami samana diya katin, Jesusqa riyaran tarpukashakunapa rurinta. Chaymi, yaĉhakuqninkuna riqnuqa trigupa ispigankunata pitir qaqur murintaqa mikuyaqllapa.
2 Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq chay samana diyapi mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa? nir.
3 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranannllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillankunata aypar mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
5 Jesusqami niranpis:
—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaypimi karan uk runa allilaw makin wiqru.
7 Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa chapar ninakuyaranllapa: "¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak wiqru makiyjun runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa" nir.
8 Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi, chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
Chaynu nitinqa chay runaqa das sharan.
9 Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:
—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
10 Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata chapar, chay wiqru makiyjun runataqa, niran:
—Makikita chutarachiy.
Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran. Chaymi makinqa allinna kidaran.
11 Piru chay runakunaqami ashwan kusalata piñakur ninakuranllapa: "¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?" nir.

---

* **5:39** Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yaĉhayninkunata yaĉhakushakunaqa chaynu yaĉhakusha kar Jesuspa mushuq yaĉhachikuynintaqa mana munanllapachu.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq. Chaymi tukuy
tuta Dyusman mañakuyar yurqaran.
13 Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata qayamur dusilata
akraran. Chaymi paykunataqa niran: “Apustulniykunana kankillapa” nir.
14 Kaykunami karanllapa:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
Ukqa karan Simonpa uknin Andrés.
Wakinkunaqa karanllapa:
Santiago,
Juan,
Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,
16 Santiagupa uknin Judas * ima.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman
qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Mt 4.23-25)

17 Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk
pampapi kidaranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla
kusala achka runakuna karanllapa. Paykunaqami shamusha karanllapa,
Judeamanta, Jerusalenmanta, mar manyan Tirumanta, Sidonmanta ima
Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta alliyananllapapaq ima.
18 Chaymi chay dyablupa yarpuyninwan kaqkunapis alliyaqllapa.
19 Chaynumi Jesustaqa tukuyla kamanayaqllapa alliyananllapapaq.
Chaqa tukuy payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiq.

Dyuswan kusa shumaq kaqkuna, llakiypaq kaqkuna
(Mt 5.1-12)

20 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata chapar kaynu niran:
“Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.
Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.
21 Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna kanan mallaqnaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.
Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.
22 Kusa shumaqmi kankillapa Dyusmanta Shamuq Runarayku
mana allinpaq riqsishutinllapa, ĉhiqnishutinllapa,
mana munar mana pullakushutinllapa,
musyashutinllapa imaqa.
23 “Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa
shumaqtana kawsashaq nir yaĉhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanu-
taq qamkunata qischashunllapa, chaynullami chay runakunapa rukunku-
napis Dyuspa unay rimaqninkunatapis qischaranllapa.
24 Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.

---

* **6:16** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.
25 Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.
Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.
26 Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha kaqkuna.
Chaqa chaynullami unay rukuykillapakunapis, Dyuspa mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa (Mt 5.38-48; 7.12)

27 "Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa.
28 Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis, shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qischashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq.
29 Mayqan uklaw qaqllaykipi takashutinllapaqa, uklawtapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis, dijay kamsaykitapis apanqa.
30 Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu tikrashunanllapapaqqa.
31 Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.
32 "Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunapismi, payta llakipaqkunalataqa llakipanllapa.
33 Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan allinta rurarllapaqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa ruranllapa.
34 Qamkuna, mayqanta imalata pristatiyqami kutichimayanqa nir yarpur pristarqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pristanakunllapa, imalawan kutichinakunanllapapaqqa.
35 Chayrayku ashwan chay ĉhiqnishuqkunataqa masta llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa rurayllapa. Chaymi imata pristarpis, ama yarpunkillapachu: Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla unaqpi kawsaq Dyusninchikpa wamrankunana kankillapa. Chaqa Dyusqami, mana payta yarpuqkunata, chaynulla mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan.
36 Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Taytanchikllapa Dyuspis kusata llakipakun chaynu.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu (Mt 7.1-5)

37 "Amami ukkunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. Chaynulla ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa, Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq.
38 Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushunanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa imakunatapis allita midikashatana. Chaymi ĉhaspir ĉhaspir untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna ukkunata imakunawan yanapashaykillapanullami, Dyusqa qamkunatapis yanapashunqallapa".
39 Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:

"¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kaylata rishun niyta?
¿Manachu ishkantinllapa ima uĉhkukunaman ratanmanllapa?
40 Chaynumiri uk yaĉhakuqpis mana maschu yaĉhachiqninmantaqa. Chaymi
maydiya allita yaĉhakurpis, yaĉhachiqnin yupayllana kanqa.
41 "¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki,
qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa?
42 Qampa nawikipi atun qirupaq mana kwintachakarqa, ¿imapaqtaq
uknikita ninki: 'Ukniy, dijamay nawikipi kaq usulta lluqshichishaq'
nirqa? Kusa allin tukuq runa, qampa nawikipi atun qirutaraq puntataqa
lluqshichiy. Chaynuqami allita rikarna, uknikipa nawinpi usul kaqtaqa
lluqshichinki.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 "Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla
mana allin qirupis manami allintaqa puquyta puytinchu.
44 Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik. Chaqa iguspa
puquynintaqami mana kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla ubapa
puquynintapis manami sarsakunamantachu pallanchik.
45 Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunalata riman allinkunala shun-
qunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqku-
nalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa
mayqanpis shunqunpi kashanllatami, rimanllapa.

Ishkay wasipa simintun
(Mt 7.24-27)

46 "¿Imapaqtaq qamkunaqa 'Amituy Amituy' nimankillapa, nuqa nishayku-
nata mana kasurqa?
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur
ruraqkunaqami kaynu yupay.
48 Uk runami wasinta shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta
rajar, rumipa ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi
wipyakarpis mana kuychiylamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha
karan.
49 Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa
mana simintuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta
riyu untamur chay wasipi wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pam-
palla rataran chay yupay".

7

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa uk sirbikuqninta
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Caper-
naúm pwibluman.
2 Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. Paypa
kusala munashan sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuypaqna.
3 Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami,
Israel runakunapa ruku mantakuqninkunata rugar kaĉharan, Jesusta rir
willatinllapa shamur sirbiqninta allichananpaq.
4 Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa
kaynu nir:
—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa
llakipanaykipaq.

5 Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay
tantakanayllapa wasimatapis rurachikuran nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatin-
llapanaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa amigunkunata kaĉhamuran
kaynu nir Jesusta willananllapapaq:
"Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla
kashayraykumi, mana allinchu rir wasiyman yaykunaykipaqqa.
7 Chayraykumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi
kaylamanta niy, sirbikuqniyqa alliyananpaq.
8 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis
wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis 'Riy' nitiyqa, rin.
Ukta 'Shamuy' nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis, imata ruranan-
paq kaĉhatiypis ruran" nir.
9 Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran.
Chaymi chay runakuna ikinta riqkunaman tikrakar, niran:
—Nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay
runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
10 Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrakarqa, chay sir-
bikuqta allintana tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

11 Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami
achka yaĉhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa.
12 Chaynu rir pwibluman ĉhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla
wamran wanushata chay pwiblumanta kusala achka runakuna apaqllap-
ata.
13 Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisitapaq kusalata llakir kaynu niran:
—Ama waqaychu mamitay nir.
14 Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa
yarachiranllapa. Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:
—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.
15 Chaynu nitinqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran.
Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanna dijaran.
16 Chayta rikarmi, tukuyla chaypi kaqkunaqa alliplata dispantakar Dyusta
alabaranllapa, kaynu nir: "Dyusninchikpa kusa shumaq rimaqninmi
rikarisha nuqanchikkunaman". Chaynulla "Dyusninchikmi shamusha
pwiblunta yanapaq" nir ima.
17 Chaynu Jesús rurashankunataqami, tukuy chay Judeapa lugarninpi
yaĉharanllapana.

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman (Mt 11.2-19)

18 Juanqami yaĉharan tukuy chay pasashankunata, yaĉhakuqninkuna par-
lasha katin. Chaymi ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,
19 kaĉharan Jesusta tapunanllapapaq: "Qamchu Dyusmanta shamunanpaq
karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa" nir.
20 Chaynu kaĉhatinllapaqa, chay mandadu rishakunaqa Jesusman qimikar
tapuranllapa kaynu nir:
—Shutichikuq Juanmi kaĉhamashallapa tapushunayllapapaq qamchu kanki
Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa, manaqachu uktaraq yarayashaql-
lapa nir.
21 Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay kutilla achka qishaqkunata al-
licharan, chaynulla qischakayninkunamantapis. Chaynulla dyablupa

yarpuyninwan kaqkunata allicharan, syigukunatapis nawinkunata allichatin rikakuranna.

22 Chaynu chaykunata rurarnaqa, Jesusqa niran chay tapuqkunataqa:

—Rir Juantaqa willayllapa tukuy rikashaykillapata, uyapashaykillapata ima. Willayllapa:

Syigukunatapis rikakuchin,
kujukunatapis alliyachitin purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis allichan nir.

Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun,
chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaqpis, nir ima.

23 Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin! nir.

24 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay, ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?

25 ¿Manaqachu uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakur paykuna munashanllapakunalata rurar taqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.

26 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.

27 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:

'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq' nir.

28-29 Nishaykillapapis: Tukuy runakunamanta manami Juan yupay kusa allinla runaqa kashachu uklamapis. Chaqa tukuy runakuna, wakin impwistuta kubrakuqkunamapis, Juan rimatin uyakurqa, kwintata qukaranllapa paykunata Dyusqa chiqapta yanapayanqallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinqa, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa Dyusninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa.

30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna-shuypaqa, mana kriyinaranllapachu imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutikuranllapachu".

31 Chaymi Jesusqa niranpis:

"¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa? ¿Imakuna yupaytaq paykunaqa?

32 Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay: 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun chaykuna yupay.

33 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur
kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: ‘Juanqami
dyablupa yarpuyninwan’ nir.
34 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-
shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: ‘Kusala amryintu, upyalun, chaynulla
Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa, uchasapa runakunapa amigun’ nir
ima.
35 Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqku-
nami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani
nirqa”.

Jesusmi, fariseo runa Simonpa wasinpi

36 Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran, wasinman rir
mikunanpaq. Chaymi Jesusqa chay fariseupa wasinman yaykur misaman
taran.
37 Nataq chay pwiblullapimi kaq uk kusa uchayjun warmi. Paymi yaĉharan
Jesusqashi chay fariseo runapa wasinman mikuq ĉhasha nir. Chaymi alabas-
tru butillitapi kusa mishki mutkiypaqla yakituta charikur ĉharan.
38 Ĉharqa, kusalata waqar Jesuspa ĉhakinpa yatanlaman tar, chay waqayn-
inwan Jesuspa ĉhakintaqa paqaq qallariran. Chaymantaqa aqchanwan cha-
kichir ĉhakinta muchar salaran chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa.
39 Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta
yarpuran: Chiqapta kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukan-
man, imanu warmi karmi chaynu rurayan nirmapis. Yaĉhayanmanmi kusa
uchayjun warmi nir.
40 Chaymi Jesusqa niran:
—Simón, kayta willashayki.
Chaynu nitinqa, chay fariseuqa niran:
—Willamay Yaĉhachikuq Taytituy.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Ishkay runami dibiyaran uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kiny-
intus dinaryuta dibiyaran. Nataq uknin-shuypaqa sinkwinta dinaryulata
dibiyaran.
42 Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa
llakipar mana kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay
ishkay runakunaqa mayqaynintaq chay qillayta pristasha karan chay
runataqa mastaqa munayanqa?
43 Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:
—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyatin llakipar mana
kubraranchu chay paymi mastaqa munayanqa nir.
Chaynu nitinqa, Jesuspis niran:
—Chiqapta ninki.
44 Chaynu Simón nitinqa, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:
—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamu-
tiyqa, ĉhakiyta paqakunaypaqqa mana yakuta qumaraykichu. Piru kay
warmisita-shuypaqa, ashwan ĉhakiyta waqayninwan paqar aqchanwan
chakichishamapis.
45 Qamqami mana saludar muchamaraykichu. Piru kay warmisita-
shuypaqa, yaykushaymanta-pacha mana shaykuq muchamasha ĉhakiylapi.

46 Chaynulla qamqa asaytiwan mana umaylamatapis salashaykichu. Piru
kay warmisitaqami, ashwan ĉhakiyta salasha chay mishki mutkiypayla yak-
ituwan.
47 Chayrayku nishuni, kay warmisitatami kusa achka uchankunamanmat-
apis llakipar pirdunani. Chaymi payqa kusata munaman. Piru mayqantapis
ashlilata pirdunashaqa, mana yanqa munamanchikchu.
48 Chaymantaqa chay warmita niran:
—Uchaykikunamantaqami llakipar pirdunashuni nir.
49 Chaynu Jesús nitinqa, chay wakin chaypi kaqkunaqa paykunapura
tapunakuq qallariranllapa kaynu nir: "¿Imataq kay runaqa uchanllapakuna-
manmatapis pirdunakunanpaqqa?"
50 Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa chay warmisitataqa niran:
—Mamitay, chiqapta kriyimashaykiraykumi washakashayki. Qamnami
rikunki nir.

8

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

1 Chaymantami, Jesusqa puriran achka pwiblukunata, chaynulla
taksha pwiblitukunata, yaĉhachikuqnu Dyuspa shumaq rimayninta
washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Pullanqami dusi
yaĉhakuqninkuna karan.
2 Chaynullami pullanqa karanpis chay warmikuna, dyablupa yarpuyn-
inwan, ukman qishaywan kaqkunata allichashankunapis. Paykunaqami
kaykuna karan: María. Paytami María Magdalena niqllapapis, Magdala-
manta kashanrayku. Kay Mariamantami, syiti dyablupa yarpuyninkuna
lluqshisha karan.
3 Chaynullami karanpis Chuza shutiq runapa warmin Juana. Kay
Chuzami, Herodespa imankunata rikaq karan. Ukqami karan Susana;
chaynullami wakin achka warmikunapis. Paykunami iman kaqlawan-
mapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Tukuy pwiblukunamantami kusala achka runakuna Jesús kayashanman
tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa kay kumparasyunta paykunataqa par-
laran:
5 "Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman. Chaymanta shikwakutinqa
wakin simillanqa nanman rataran. Chaymi saruĉharanllapa, chaynulla pariq
kurukuna mikuran ima.
6 Wakin simillakunaqa rataran rumipa ananman. Chaymanta nasirnaqa,
das chakiran yakurayku.
7 Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chayman-
tami kashakuna pullan winar, limpu ĉhamitachiran.
8 Piru wakin simillakunaqami kusala shumaq pachaman ratar, nasimur
puquran. Chaymi kada similla syinllata puqutin kusala achkata kusichaku-
ran".
Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita kaynu niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa
uyakur intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunawan?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Jesuspa yaĉhakuqninkunami tapuran:
—¿Ima nishaq niyantaq kay kumparasyunqa? nir.

10 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunatami unay mana intrakaypaq kasha katinmapis, kananqa Dyusqa intrachishuyanllapa imanumi payqa mantakun nirmapis. Piru wakin runakunata-shuypaqami willani kumparasyunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 "Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa rimaynin.
12 "Chay similla nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin, amana kriyir washakananllapapaq nir.
13 "Nataq chay similla rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simillakuna mana allita ĉhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das paymanta ashun nir.
14 "Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus rimashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata munapashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu ĉhamitachiq yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.
15 "Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachimanchik, chay allinla shunquyjun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan (Mr 4.21-25)

16 "Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa paranpa ĉhakinman ĉhurananpaqqa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuran tukuyla yaykuqkunata achkirachinanpaq.
17 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.
18 "Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuypaqami intrakayanina niyashanmatapis limpula qunqachishaq".

Jesuspa mamanwan ukninkuna (Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, ĉharanllapa chay maypiĉhi Jesús kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana qimikayta puytiranllapachu.
20 Chaymi mayqanĉhi Jesustaqa kaynu nir willaran:
—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.
21 Jesusqa niran:
—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishannullata ruraqkunami, mamaywan ukniykunaqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran (Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yaĉhakuqninkunawan. Chaymi paykunata niran:
—Rishunllapa quĉhapa uklaw manyanman nir.

Chaymi riranllapana.
23 Chaymanta quĉhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami, kusalata wayra rikarimuran. Chaymi chay quĉhamapis wakmanta kaymanta maqchikaq qallariran. Chayna, chay yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin, yakuman chinqananlapaqna karanllapa.
24 Chaynu tukuyatinqa, Jesusta rikĉhachir kaynu niranllapa:
—¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayanchiklla-pana! nir.
Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran.
25 Chaymanta yaĉhakuqninkunata niran:
—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.
Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunakuyaqllapa: "¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasun-ari" nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa (Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Chay quĉhata riyarqami, ĉharanllapa Galileapa naypanpi Gadara * shutiq lugarman.
27 Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana raĉhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis. Ashwanmi pantyunkunapina taq.
28 Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayĉhakur paypa naypanpi qunqurir kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama qischamanaykipaq! nir.
29 Chaynuqami chay dyablupa yarpuyninqa niran, runamanta lluqshinanpaq Jesús anyashanrayku. Chaqa kutir kutirmi chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa aypaq. Chaymi runakuna michka makinkunata, ĉhakinkunata alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq. Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyninqa chunllaq lugarkunaman apaq chay runataqa.
30 Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imataq shutinki?
Chay runaqa niran:
—Shutinimi 'Legión'. †
Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyninkuna paypi kusa achka kashanrayku.
31 Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay manchaypaq uĉhku ruriman kaĉhananllapapaqchu.
32 Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin, chay dyablupa yarpuyninkunaqa Jesusta rugaran, chay kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyllapa niran.
33 Chay dyablupa yarpuyninkuna chay runamanta yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta quĉhaman yaykur ĉhuqar wanuranllapa.

---

* **8:26** Wakin iskribikashakunapimi "Gerasa" nin. † **8:30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

34 Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi runakunata, chaynulla ĉhakrapi taqkunatapis parlaq.
35 Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq chay pasashankunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman ĉharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyninpina, mudakusha taqta rikar manchakuranllapa.
36 Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa, manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa nirmapis.
37 Chaymi chay Gadara shutiq lugarmantaqa, tukuyla runakunaqa Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa rinanpaq uklawta. Chaqa kusatari manchakuyaranllapa. Chaymi Jesusqa yaku karruman yaykur riran.
38 Chay dyablupa yarpuyninmanta alliyasha chay runaqa, Jesusta rugayaran paywan rinanpaq. Piru Jesusqami chay runataqa kidananpaq kaynu niran:
39 —Riy wasikiman. Chayna parlakuy Dyus imanumi llakipar yanapashusha nirmapis.
Chaymi chay runaqa rir parlakuran tukuyta chay pwiblupiqa, imatami Jesús paypaq rurasha nirmapis.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Chaymanta Jesús chay quĉhapa uklawninmanta tikrakar shamutinqa, chaypi kaq runakunaqa kusalata aligriyaranllapa yarayashanllaparayku.
41 Chaymi, uk runa Jairo shutiq ĉharan. Chay Jairumi tantakananllapa wasipi uk mantakuq kaq. Paymi Jesuspa naypanpi qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq.
42 Chaqa wanuypaqna karan chay runapa uklayla warmi wamran kaqqa. Wamranqami dusi añuyjunna kasha kanqa.
Piru Jesusqami kusa achka runakunapa rurinta riyashanrayku, kusalata kiĉhkichiyaranllapa.
43 Chay runakunapa rurintami riyaran uk warmipis. Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan. Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu.
44 Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran. Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna.
45 Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:
—¿Pitaq kamamasha? nir.
Chaymanta tukuy "Mana mana" niyatinqa, Pedruqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusala achka runakuna kashanraykumi, kiĉhkipi kumsashuyan ima nir.
46 Piru Jesusqami niran:
—Mayqanĉhi kamamasha. Chaqa nuqami kwintata qukasha kani, pudirniy yarqusha nir.
47 Chaymanta chay warmiqa imanupis mana niyta puytirqa, chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypanpi qunqurikuran. Chaymi tukuypa naypanpi rimaran imanumi Jesuspa raĉhpanta kamarla alliyaran nir ima.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy.
49 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta uk runa ĉhar kaynu niran:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu yaĉhachikuqtaqa nir.
50 Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa, niran:
—Ama manchakurchu, nuqalapi kriyiy. Chaymi wamraykiqa alliyanqa nir.
51 Chaymanta Jesús wasiman ĉharnaqa, Pedruta, Santiaguta, Juanta, chay wamrapa taytanta, mamanta imala rurimanqa yaykuchiran.
52 Tukuymi waqayaranllapa chay wanushapaq llakir. Piru Jesusqa niran:
—Ama waqayllapachu. Kay wamraqami mana wanushachu, punuyanlami nir.
53 Chaynu nitinmi, tukuyla asiparanllapa paytaqa. Chaqa yaĉhayaranllapari wanusha nir.
54 Chaymantami Jesusqa makinmanta aypar kusala jwirtita rimar niran:
—¡Mamitay sharimuy! nir.
55 Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami Jesusqa kaĉhakuran qarananllapapaq.
56 Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranllapa. Piru Jesusqa niran, ama mayqantapis parlananllapapaqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

9

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaĉhakuqninkunata. Chaymantami yaĉhayninta, pudirninta ima quran, tukuy dyablupa yarpuyninkunata itakunanllapapaq chaynulla qishaykunamanta allichakunanllapapaq ima.
2 Chaynumiri yaĉhakuqninkunataqa kaĉharan Dyuspa mantakuyninpaq yaĉhachikunanllapapaq, qishaqkunata allichananllapapaq ima.
3 Kaynu nirmi kaĉharan:
“Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa: Bastunta, alburjata, tantata, chaynulla qillayta, mudakunaykipaq raĉhpaykillapa imamatapis.
4 Mayqan wasiman ĉharpis, chaymantaqa ama lluqshinkillapachu, chay lugarmanta rinaykillapakaman.
5 Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinllapaqa, ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir lluqshir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir”.
6 Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy pwiblitukunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaĉhanaran (Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Chaymantami tukuy chay pasashankunapaq gubyirnu Herodesqa uyaparanna. Piru mana yaĉhayaranchu imanumi kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa niqllapa: “Juan wanushanmanta kawsamusha” nir.
8 Ukkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chay shamusha” nir. Chaynulla wakinkunapis niqllapa: “Dyuspa unay uk rimaqninkuna kawsamusha kanqa” nir.
9 Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran: “Chaqa nuqalla niray, Juanpa umanta pitinanllapapaqqa. Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata rimayanllapa chayqa?” nir.

Chaymi chiqapta yaĉhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa tariyta yarpuran.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa Jesustaqa parlaranllapa tukuy imakunata rurashanllapata. Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida pwibluman.
11 Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaĉharqa riranllapa. Ĉhatinllapaqa Jesusqa samachiran. Samachirqa runakunataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir, chaynulla paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima.
12 Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar, kaynu niranllapa:
—Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwiblitukunaman, lugarkunaman ima mikunanllapata rantir mikur samananllapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana imapis kanchu nir.
13 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Qamkuna qarayllapa, nir.
Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Chaqa sinku tantitawan ishkay piskaditula kan. ¿Maymantashi kay kwichka achka runakunapaqqa mikuymatapis rantishunllapaqa?
14 Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala sinku mil (5,000) kasha kanqallapa. Piru Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.
15 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa.
16 Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chaykunataqa pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
17 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yaĉhakuqninkuna pullan katin, paykunataqa tapuran kaynu:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
19 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.
20 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis
willananllapapaqchu, chay yaĉhayashanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis
yaĉhakuqninkunataqa:
22 “Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa
mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna
ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa.
Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.
23 Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:
“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llak-
inqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama man-
chakurchu waran waran nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
24 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta ka-
maqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis
nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna
kawsanqallapa.
25 Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana
washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?
26 Chaymi nuqaqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna, chaynulla chay ri-
mashaykunamanta pinqakuqkunamantaqa, nuqapis llipyalla pudirniywan
shamurqa pinqakushaq paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq
Taytaypa kusala llipyalla pudirninwan, kusa allinla angelkunawan ima.
27 Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus man-
takuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu”.

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran (Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinqa Jesusqa Pe-
druta, Santiaguta, Juanta ima apar rir iqaran uk sirkaman, chaypi Dyusman
mañakunanpaq.
29 Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqllanqa kusa ukman shumaq-
paq tikrakaran. Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq
tikrakaran.
30 Chaykamanmi ishkay runakuna rikarimusha Jesuswan parlayaran.
Chay ishkay runakunaqami Moiseswan Elías karanllapa.
31 Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha parlayaranllapa,
imanumi Jesús qischakar Jerusalenpi wanuyanqa nir.
32 Pedruqa wakinninwan allipla punuypaq karmapis, allipta shachinakur
Jesuspa chay llipyaynintaqa rikakuranllapa. Chaynulla Jesuswan ishkay
runa parlaqtapis rikaranllapa.
33 Chaymanta chay ishkay runakuna Jesusmanta ashuyatinnaqa, Pedruqa
Jesusman qimikar, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaql-
lapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq
nir.
Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyninpichu chaynuqa rima-
yaran.
34 Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pamparanllapa. Chaynu puk-
tay pampatinllapaqa alliplata manchakuranllapa.
35 Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu niran:
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa. *

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kaymi akrashay Wamrayqa” nir.

¡Paylatami kasunkillapa!” nir.

36 Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla kasha karan chayp-
iqa. Piru chaynu katinmapis, chay tyimpuqa, uyasha chaykunaqa mana
imalatapis pitapis willaranllapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinllapaqa, Jesusta
tariqqa kusala achka runakuna riranllapa.
38 Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk runa, kusa jwirtita
kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki rikanaykipaq kay uklayla
wamrayta.
39 Chaqa paytami dyablupa yarpuynin aypar kusata qayĉhachir atakita
qur, shiminmantapis pusquta itakuchin. Chaynulla kusata qischarmi kusa
llakiypaqta dijan.
40 Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa
itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta
ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq?
¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apa-
muy wamraykitaqa nir.
42 Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay dyablupa yarpuyn-
inqa wamrataqa pachaman ratachir atakita quran. Chaynu ruratinqa
Jesusqa, chay dyablupa yarpuynintaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa
allintana taytanwan dijaran.
43 Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla kidaranllapa,
imanumi Dyusqa rurayta puytin nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna kusa
dispantakashalla kanankamanmi, payqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
44 —Kay nishuyanillapa chayta allita uyakur ama qunqayllapachu, Dyus-
manta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa nir.
45 Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu.
Chaqa Dyusmi nisha karan amaraq intrakananllapapaqchu. Chaynullami
manchakur Jesustaqa mana tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha
nirmapis.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa? (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura willanakuq qal-
lariranllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
47 Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk
wamrituta paypa pullan shachir,
48 yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami,
nuqallatana samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa,
mayqanĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta
mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa kusa mas allinpaq riqsikasha
kanqa”.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik (Mr 9.38-40)

49 Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanchu purin nir.
50 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Ama 'Mana' niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntranchik karqami, faburninchik kanqa nir.

Jesusmi Santiaguwan Juanta anyaran

51 Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén pwiblumanqa.
52 Chaymi wakinta kaĉharan naypaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir kamakachitinllapa chaylapi samananllapapaq.
53 Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israelmanta kar Jerusalenman riyan nir.
54 Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:
—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla] † nuqakunapis syilumanta nina shamunqa nitiyllapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?
55 Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunalawman tikrakar anyaran [kaynu nir:
—Qamkunaqami mana allin yarpuyniyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu imatami rimayankillapa nirmapis.
56 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu shamusha. Ashwanmi shamusha runakunata washananpaq].
Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitumanna.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin (Mt 8.19-22)

57 Nanta riyatinllapaqami, uk runa kaynu niran Jesustaqa:
—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
58 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
59 Chaymantaqa ukta niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinmi chay runaqa niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
60 Jesusqa niran:
—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa. Ashwan qamqa rir yaĉhachikuy imanumi Dyus mantakun nir ima.
61 Qashan ukqa niran:

---

† **9:54** Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10.

—Taytituy, nuqami pullayki rinayani. Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi kaqkunata ‘Rishaqna’ ninaypaq.
62 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Mayqanpis aradunpi aypakusha yapukuyar, ikiman chapakuqnu riqqami, Dyuspa mantakuyninpaqqa mana sirbinchu nir.

10

Jesusmi sitinta akrashankunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

1 Chaymantami Amitunchik Jesusqa akraran sitinta * runakunata. Chaynu akrarmi, ishkay ishkay kaĉharan paypa naypantaqa, chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman rinanpaq karan chaykunaman.
2 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
“Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa. Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq nir. †
3 Riyllapana. Piru allita kwintata qukarmi rinkillapa. Chaqa qamkunata kaĉhashurllapaqa uk uyshitakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq yupaymi kaĉhashuyanillapa.
4 “Amami apankillapachu qillayta purichina talqitata, alburjata, chaynulla uk llanqikunamatapis. Chaynulla nankunapi mayqanta saludarqa, amami maykaman parlar shankillapachu.
5 Uk wasiman yaykurqa, naypaqtaqa saludakunkillapa kaynu nir: ‘Dyus yanapashutinllapami kusa shumaq kankillapa kay wasipiqa’.
6 Chaynu nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, Taytanchik Dyusmi shumaqta yanapanqa. Piru mana kasushutinllapa-shuypaqami mana imapis kanqachu.
7 Chaynu chay wasipi kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, chayllapi kidankillapa. Chaymi chaypi mikunkillapa, upyankillapa imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk trabajaqqami pagrakayta puytin.
8 “Chaynulla uk pwibluman ĉhatkillapa shumaqta intrakar samachishutinllapaqa, mikuyllapa imalatapis qarashutinllapaqa.
9 Chaypi qishaqkuna katinqa, allichar, kaynu ninkillapa: ‘Dyuspa mantakuyninmi, shipchana qamkunapaqqa’ nir.
10 Piru uk pwibluman ĉhatkillapa mana kasushutinllapaqa, waqta kallikunaman yarqunkillapa, kaynu nir:
11 ‘¡Kay pwibluykillapapa allpankuna kay ĉhakiyllapapi aypakushanmatapis qamkunapa naypaykillapapi ĉhaspichikushaqllapa mana kasumashaykillaparayku! Piru Dyuspa mantakuyninqami shipchana qamkunapaqqa’ nir.
12 Nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwiblupaq kastiguqa kusala mas manchaypaq kanqa, Sodomamanta runakunamanmatapis nir.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu (Mt 11.20-24)

13 “¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa, paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir

---

* **10:1** Wakin iskribikashakunapimi “Sitintay-dus” nin. † **10:2** Kusichananpaq chaykunaqami, Jesuspi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

uchankunata dijar, saqalla raĉhpankunata yakakur, uĉhpapa anan tasha kanmanllapa.
14 “Piru jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay
Tiro pwiblumanta, Sidón pwiblumanmatapis.
15 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar
syiluman riyankillapa kanqa? nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy tyimpu-
paq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa.
16 “Chaqa mayqanpis qamkunata uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyaku-
mayan. Chaynulla qamkunata disprisyashurllapaqa, nuqatapis disprisya-
mayan. Nataq nuqata disprisyamar-shuypaqa chay kaĉhamasha chayta
disprisyayanllapa”.

Jesús sitintata kaĉhashankunami tikrakamuranllapa

17 Chay sitinta runakuna rishakunaqa, tikrakamuranllapa kusa aligrila,
kaynu nir:
—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa yarpuyninkunata qampa shutikipi any-
atiyllapaqami kasumanllapa! nir.
18 Jesusqa niran:
—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami rikaray Dyus unaq syilumanta
Satanasta itakamutin, uk rilampa yupay ratamuqta.
19 Chaynu dyablupa pudirnin kasushunanllapapaqmi pudirta qushuray-
llapa. Chaymi kulibrakunapa, alakrankunapa rurinpi puritkillapamapis
mana imanachishunqallapachu.
20 Piru amami chay dyablupa yarpuyninta anyatkillapa kasushushan-
llaparaykulaqa aligriyayllapachu. Ashwanmi masta aligriyayllapa unaq
syilupi shutikillapa iskribikashanrayku.

Jesusmi aligriyaran
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Chay kutillami, Jesusqa Santu Ispiriturayku kusalata aligriyar niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi
alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq
runakunata intrachishayki unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runaku-
nata pakar mana intrachishaykitaqa. Chaynumiri Taytituy. Chaqa qammi
chaynu kananpaqqa munashayki kasha” nir.
22 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Piru manami mayqan-
pis riqsimanchu Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsi-
man. Chaynulla manami mayqanpis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan
nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis
riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini”.
23 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrakar paykunalata niran:
“Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqku-
naqa.
24 Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq
runakuna ima, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa
ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami
michka chaynu munarmapis mana rikaranllapachu chaynulla mana uya-
paranllapalamapischu” nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

25 Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima
ninqashi nir, kaynu Jesusta tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—¿Imatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ¿Imatataq liyiyanki?
27 Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan, yarpuynikiwan ima. ‡ Chaynulla llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Allintami nishayki. Chayta rurarqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.
29 Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi kidanar kaynu niran Jesustaqa:
—¿Pitaq runa masiyqa?
30 Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:
"Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericuman. Chaymantami suwakuqkuna rikarimur payta arkar limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu rurarmi kusata qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.
31 "Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna chay qischakasha runa usuraqta rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.
32 Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta adurananllapa wasipi sirbikuqpis, chayta pasayaran. Piru paypis chay qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.
33 "Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla Samariamanta runami, chay nanllata pasayarqa chay runa qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata llakiparan.
34 Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rimidyaran asaytiwan, ubapa yakun binuwan ima. Chaymanta raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa anan tachir samananllapa uk wasiman apar kuytaran.
35 "Chayna allaqninqa, chay Samariamanta runaqa ishkay qillaysituta urqur chay wasipa amunta qur, kaynu niran: 'Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa tikrakamur pagrashayki' nir".
Chaymanta Jesusqa niranpis:
36 —Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashanpaq parlashushaymantaqa, ¿mayqannintaq paypa kwirpunllata yupay runa masinta kuytaran?
37 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.
Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

38 Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chayman riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi Marta shutiq, wasinpi samachiran.
39 Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María. Chay Mariami Jesuspa ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús nishanta.

‡ **10:27** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

40 Piru Martaqa, imankuna ruranapaq kusa achka katin Jesusman
qimikar kaynu niran:
—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki katin nuqala imat-
apis rurani nirqa? Willay yanapamanqa nir.
41 Piru Jesusqa, niran:
—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki tukuy imaykiku-
nalapaq.
42 Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta akrasha paypaqqa.
Chaymi mayqanpis akrashan chaytaqa mana kitanqachu nir.

11

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta tukchitinnaqa
yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman mañakuyta, imanutaq
Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran chaynulla.
2 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

'[Unaq syilupi] Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
[Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla].
3 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuyta qumayllapa.
4 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa
chaynulla.
Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
[Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa]'.

5 Chaynullami Jesusqa niranpis:
"Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir, kaynu ninkimanll-
lapa: 'Amiguy kimsa tantitata pristamay.
6 Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi mana imalapis
kanchu qaranaypaq' nir.
7 "Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyanqallapa: 'Ama
qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna. Chaymi nuqa, chaynulla
wamraykunapis mantapina kanillapa. Manami sharimuyta puytinichu
imata qushunaypaqpis' nir.
8 Chaymi nishaykillapa: Amiguykillapa kar, mana das sharimur qushurll-
lapamapis, kusata mañayatkillapaqa qushuyanqallapa tukuy ministishaykil-
lapataqa.
9 "Chaynullami nishaykillapapis: Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa;
paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi
tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa;
chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.
10 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla
mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan mana
shaykuq qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.

11 “¿Mayqannikillapataq, wamraykillapa [tantata mañashutinllapaqa rumita
qunkimanllapa, manaqa] piskaduta mañashutinllapaqa, largu kuruta qunki-
manllapa?
12 ¿Manaqachu runtuta mañashutinllapaqa, alakranta qunkimanllapa? ¡Man-
ami!
13 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillap-
ataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykil-
lapamaqa, Santu Ispiritunta mañatkillapamapis qushunqallapa!”

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Uk kutimi Jesusqa, uk runata dyablupa yarpuynin mudu dijasha katin,
chay runamantaqa itakuyaran. Chaymanta chay dyablupa yarpuynin
lluqshitinqa, chay runaqa rimaq qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa
dispantakasha kidaranllapa.
15 Piru wakinkunaqami niranllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú
shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa
yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
16 Chaymi ukkunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta
syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
17 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu
niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman
limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk ayllupis paykunapura
ĉhiqninakurqa limpu limpu wakta kayta shikwakanllapa.
18 Chaynullami, chay dyablukunapis ĉhiqninakurqa ¿imanuna kusata man-
takuytaqa puytinmanllapa? Kaytaqami chaynu nishunillapa, qamkuna
chay Beelzebú pudirta qumasha katinshi chay dyablupa yarpuyninta
itakuyta puytini nimashaykillaparayku.
19 Piru qamkunaqami ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú pudirninta qusha
katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa,
¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa
yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamku-
naqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
20 Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa
runakunamanta itakuni Dyuspa pudirninwan. Chaynuqami intrachi-
manchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
21 “Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli kamakashala wasinta kuytatin-
qami, mayqanpis mana iman kaqtapis suwayta puytinllapachu.
22 Piru paymanta uk kusa pulsuyjun mas allita kamakasha shamurmi
chay runataqa binsiyta puytin. Chaymi chay allita kamakashanpi kun-
fyakayashanmatapis kitar, chay wasinpi iman kaqkunamatapis limpula
tantakun. Chaynuqami ashwan payna tukuy imapa amunqa kidan.
23 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa
kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun nir”.

Dyuspi mana allita kriyishanrayku dyablupa yarpuynin qashan tikraka-
mun
(Mt 12.43-45)

24 Jesusqami niranpis:
“Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami, chunllaq chaki
pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru maypipis

samananpaq mana tarirqami kaynuta yarpun: Tikrakashaq chay
maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir.
25 Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata
pichakar kamakashata yupay tarin.
26 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana
allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa
kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala
llallinna tikrakan, punta kashanmantaqa” nir.

Mayqankunami kusa shumaqqa kanqallapa

27 Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runakunapa rurin-
manta kusa jwirtita niran:
—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur winachishusha
chayqa!
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta uyakur, ka-
suqkunala! nir.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq (Mt 12.38-42; Mr 8.12; Mt 5.15; 6.22-23)

29 Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa Jesuspa
ridurninmanqa. Chaymi payqa qallariran rimaq kaynu nir:
“Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyniyjun. Chaynu
karmi mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaĉhananllapapaq chiqaptachu
Dyusmanta shamusha kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu.
Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani nirqa Jonasta yupaylla pasamatin-
raq munarqa intrakankillapa.
30 Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta
runakuna kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur
kimsa diyamanta kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa in-
trakanqallapa.
31 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa
sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa
kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu
maymanta shamuran, gubyirnu Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta
uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas gubyirnu Salomon-
manta kar yaĉhachikutinmapis mana kasunkillapachu.
32 “Piru maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta
kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana
kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive
pwiblumanta runakunaqami Jonás, Dyuspaq parlakutinqa uchanllapata
dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasman-
taqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.
33 “Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi,
manaqa kajunpa rurinpichu ĉhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuranllapa,
tukuy chayman yaykuqkuna achkiraqlapi kananllapapaq.
34 Piru nawikillapakuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta
achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuy kwirpuykillapaqa
kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna
kusala mana allin katinqa, kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa.
35 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi
achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin.

36 Chaqa tukuyla kwirpuykillapa achkila katinqami, manana tutaparaqllapi yupaynachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuypaq achkirachikuq yupayna kankillapa”.

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Chaymanta Jesús rimar tukchitinnaqa uk fariseo runa, Jesustaqa aparan wasinman mikunanllapapaq. Chaymi Jesusqa chay wasiman yaykur, misaman taranna.

38 Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran, Jesús manaraq mikuyar chay paqakuna kustumrita mana rurashanrayku.

39 Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata, manaqa platuta waqtanlawlata pichashamaqa rurinqa tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur, mana allinta rurankillapa.

40 ¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaĉhankillapa, Tayta Dyusmi waqtalawta, rurilawtapis rurasha nirqa?

41 Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuyla shunquykillapawan llakir, yanapayllapa. Chaynuqami Dyuspaqqa intirulana kusa allin kankillapa.

42 “¡Akaw fariseo runakuna! Qamkunami mintamanta, rudamanta, chaynulla tukuy ima mallkikunamantapis, dyis partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Uknchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

43 “¡Akaw qamkuna fariseo runakuna! Qamkunami chay tantakananllapa wasikunapiqa, munankillapa kusa shumaq samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.

44 “¡Akaw [Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla] fariseo runakuna, [qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]! Imanutaq uk pampakashamaqa mana rikaypaqlla katin runakunaqa mana yaĉharchu ananpi sarukur purinllapa, chay yupaymi kankillapa”.

45 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta ukninqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uyachimayankillapa nir.

46 Piru Jesusqa niran:

—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis, imanankillaparaq! Qamkunami kusa llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata rurananpaq nir mantankillapa. Piru chay niyashaykillapataqa mana pitilamatapis kumplinaykillapapaqqa yarpunkillapalamapischu.

47 “¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchir pampashanllapapa ananpi wasikunata yupay ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay rukuykillapakuna wanuchiranllapa.

48 Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay unay rukuykillapakuna rurashannulla rurankillapa nir. Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi wasikunata yupay rurankillapamapis.

49 “Chayraykumi Dyusqa kusa yaĉhayninwan kaynu niran: ‘Kaĉhamushaqmi
nuqapaq rimaqkunata, apustulkunata ima. Chaymi wakinkunataqa
wanuchinqallapa. Nataq ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa
qischananllapapaq’ nir.
50 Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-pacha paypa
rimaqninkunata, ukkuna wanuchisha katinllapamapis, kay tyimpupi
runakunatana allita rikar kastiganqa.
51 Chaynullami Dyusqa rikar yaĉhanqa Abelta wanuchishanmanta-pacha
Zacariaskaman. Chaqa Zacariastami, Dyusta aduranallapa altarpa yata-
lanpi wanuchiranllapa. Chayraykumi nishunillapa: Dyusqami kastiganqa
tukuy chaykunapaqqa, kanan tyimpupi runakunatana nir.
52 “¡Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna!
Qamkunami Tayta Dyuspaq allita intrakar washakananllapataqa mana
munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku
mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima
washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu”.
53 Chaymanta Jesús chaynu nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chay fariseukuna imaqa, kusata piñakuranllapa. Chaymi
Jesustaqa ukmanta ukmanta tapur, kusalata qillakachiranllapa.
54 Chaynuqami tapuranllapa imalatapis mana allinta nitinqa, chaylapaq
uchachananllapapaq nir yarpur.

12

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 10.26-27)

1 Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashanmanqa,
kumsanakuypa, saruĉhanakuypa ima tantakaranllapa. Chaymi, Jesusqa
yaĉhakuqninkunalata, kaynu niran:
“Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranllapamanta. Chaqa
paykunaqami Dyuspaq yanqa illaqta yaĉhachikuq yupay tukunllapala.
2 Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta
puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
3 Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula rimatkillapamapis,
tukuyla uyapanqallapa. Chaynulla punkuykillapata kirpakur upallala ri-
mashaykillapamatapismi, uk wasipa ananman iqar rimasha kankimanl-
lapa yupayna, tukuyla yaĉhanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Mt 10.28-31)

4 “Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan wanuchishunaqkunataqa
ama manchankillapachu. Chaqa kwirpuykillapata wanuchirqami manana
mas imata rurashuyllapatapis puytinqanachu.
5 Chaymi willashaykillapa: Mayqanĉhi wanuchishushallapana
karqa, kusala pudirniyjun kashanrayku tukuy tyimpupaq infyirnupi
qischakanaykillapapaq itakushuyllapata puytiqta manchayllapa nir. Chay
nishushayllapataqa, chiqapta manchayllapa.
6 “Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pariq kuritukunata ishkay qillaysi-
tulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katin-
mapismi Taytaykillapa Dyusqa kusalata kuytan.

7 Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa, ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 "Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqa Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin rimashaq, Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
9 Nataq mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatinqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
10 "Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran rimatinllapamapis, Dyusqami pirdunanqa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana pirdunanqachu.
11 "Imanupi qamkunata chay tantakananllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman, wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa.
12 Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqmapis".

Tantyakar, ama imanchiklapi kunfyakashunllapachu

13 Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.
14 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata partishunayllapapaqqa? nir.
15 Jesusqa niranpis:
—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun karlachu, kawsaytaqa puytinchik.
16 Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:
"Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa ĉhakran tarpukashakuna allipta winatin kusalata kusichakuran.
17 Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq? Chaqa manami kanchu maypi mikunayta ĉhurakunaypaqqa.
18 Chaynu yarpuyarqa, niran: 'Yaĉhaninami, ĉhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta qashan kusa atunta shachishaq, chaypina ĉhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla tukuy imaykunata ima' nir.
19 Chaynu nirnaqa, niranpis: 'Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir'. Chaynu nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.
20 "Piru Dyusqami chay runataqa niran: '¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutkiqa, ¿pipaqtaq kidanqa chay imaykikunaqa?' nir.
21 "Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tantakuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu kanqa".

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Mt 6.25-34)

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq kawsanaypaq nirqa yarpupakunkillapachu. Chaynulla amami ima raĉhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa yarpupakunkillapachu.
23 Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa. Chaynulla kwirpunchikpis masta sirbin raĉhpamantaqa.
24 “Rikayllapa pariq kurukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapamapischu. Chaynulla manami maypi ĉhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq ashwan Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamantaqa ashwan kusa masta sirbinkillapa!
25 “Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
26 Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa, ¿imapaqtaq ‘Imanuraq kawsashaq’ nirqa yarpupakunkillapa?
27 “Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
28 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?
29 “Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu ¿imatana mikushun? ¿imatana upyashun? nir imaqa.
30 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.
31 “Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus mantakuyashanlapina yarpur kawsayllapa. Chaynuqami payqa ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa (Mt 6.19-21)

32 “Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykillaparayku ama manchakuyllapachu. Chaqa qamkuna aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata llakipashurllapa, paypa mantakuyninpina kanaykillapapaq nisha.
33 Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata rantikur, ministiqkunata yanapayllapa. Chaynu yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana tantakuyankillapa. Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis pumpinlamapischu.
34 Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapaqa syilumanta kaq imaykillapalapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

---

* **12:25** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

35 “Listuna kayllapa alli raĉhpaykillapata yakakusha, lamparitaykillapata
kachkar charikusha.
36 Listuna kayllapa, imanuĉhi sirbikuqkuna patrunnin kidamyintuman
rir, wasinman ĉhamutin punkuta kiĉhananpaq alamirala tanllapa, chaykuna
yupay.
37 Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna kanqallapa.
Nishaykillapami: Chaynu sirbikuqkunataqa patrunnin ĉhamurqa, payna
ashwan misaman samachir mikuymatapis sirbiyanqa.
38 Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrunnin ĉhaypi tuta,
manaqa achkiyaypi ĉhatinmapis, rikĉhakur alamirala kaqkunaqa.
39 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq
ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijan-
manchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa.
40 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa man-
apis yarpuyatkillapami, Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqa”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Mt 24.45-51)

41 Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:
—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq rurashayki, man-
aqachu tukuypaq?
42 Chaymi Jesusqa niran:
“Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata uran-
lapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin
nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
43 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay sirbikuqqa
kusala allinpaqna riqsikasha kanqa.
44 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishan-
lata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna
quyanqa nir.
45 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrun-
nin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur, chay ullqu kaq, warmi sirbikuq
masinkunata qischar, mikur upyar maĉhar ima tar,
46 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur
chaynu ruraqta tarirqami, kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa
Dyusta mana kasuq runakunata yupaylla.
47 “Chayraykumi uk sirbikuq imatami ruranantа munayan patrunnin
nir yaĉhar, mana listu kashanrayku mana rurarqami kusala llakiypaqtana
kastigakanqa.
48 Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yaĉhar mana allinkunata
ruraqta-shuypaqa tantyarkaqta kastigakanqa. Chaymi nini chay mayqan-
taĉhi masta quyanchik chaytaqa, masta mañanchikpis. Chaynulla chay
mayqantaĉhi masta kunfyanchik, chaytapis masta rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa
(Mt 10.34-36)

49 “Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata kachkaq. ¡Chaymi
nuqaqa, nina kachkakashana kanman nir yarpuni!
50 Piru manaraq kaykuna katinqami, naypaqtaqa allipta qischamanqal-
lapa. ¡Rikamashaykillapanu yarpuyniypimi allipta qischakayani, chay saqra
qischakanay diya ĉhamunankaman!

51 Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi
manana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi
manana pulla ima shumaqnachu kawsankillapa.
52 Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjunmanta nuqarayku limpu
chiqanchanakunqallapa. Chaymi chay kimsa kaqkunaqa chay ishkaykuna
nuqapi kriyiqkunata kuntrayanqa. Manaqa chay ishkaykuna chay kimsa
kaqkuna nuqapi kriyishakunata kuntrayanqa.
53 Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis wamranpa kuntran
tikrakanqa. Nataq ullqu wamraqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla
uk warmipis warmi wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamran-
pis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis llunchuyn-
inpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kun-
tranna tikrakanqa".

Tyimpupaq yaĉhashaykillapanumi Dyuswan shumaqchakayllapa
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

54 Jesusqa niranpis runakunataqa:
"Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuqta rikarqa,
yaĉhankillapana tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri chiqapta chaynu.
55 Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa
yaĉhankillapana kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi kaluryan
chiqapta.
56 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta, pachata ima
chapar allita yaĉharqa, syilumanta shamuq kay tyimpukunapi imata ruratin
rikarmapis, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa?
57 "¿Imapaqtaq mana yaĉhankillapa, imataq allin imataq mana allin nirqa?
Allita rikayllapa chay allinkunata.
58 Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin rirqa, ashwan chay
qayachishusha chay runawanqa shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkilla-
paqami manana karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman
apashutinqa, jwisqa qukushunqa gwardyakunaman. Chaymi paykunaqa
ashwan karsilman itashunqallapa.
59 Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagrakur lluqshimunki. Manaqa
mana lluqshimunkichu".

13

Dyusman mana tikrakarqa kastigakanqallapa

1 Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi
parlaranllapa imanumi Pilato mantakutin Galileamanta ayka runakunata
wanuchishanpaq. Chaynulla imanumi chay wanushakunapa yawarninta,
chay ufrindapaq animalkunata wanuchishanllapakunapa yawarninwan
piĉhusha nir ima.
2 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
"¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa Galileamanta
wakin runa masinkunamantaqa mas uchayjun kashanrayku wanusha nir?
3 Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman
mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa.
4 ¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun turri ratar
wanuchiran chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay wakin Jerusalenpi taq
runakunamantaqa mas uchayjun kar wanusha kanqallapa, nir?
5 Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana
tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa".

Igus qiru mana puqushapaq kumparasyunta Jesús niran

6 Jesusmi kay kumparasyunta parlakuran:
"Uk runami, ĉhakranpi igus qirukunata tarpusha karan. Chaymantaqa
chay runaqa riran rikaq puquyanqachu nir. Piru manami ima puquynin-
lamatapis tariranchu.
7 Chaymi chay ĉhakrapi kuytakuq runataqa niran: 'Rikay, kimsa añutanami
shamusha kani rikaq puqushana kanqa nir. Piru manami maydiyapis
tarishachu kani puquyniyjuntaqa. Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna
yanqallaqa ĉhakrapiqa kanqa?'
8 Chaynu nitinmi, chay ĉhakrapi kuytakuq chayqa niran: 'Taytituy, dijayraq
kay añulaqa. Ĉhupankaqmanta allpata allar ushyachir, wanuta itashaq.
9 Chaynuqa imanupiqa puqunman. Piru chaynu ruratiy mana puqutin-
naqa, kuchuypaqna' ".

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

10 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa wasipi qallariran
yaĉhachikuq.
11 Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu (18) añupaqna
qishaq karan, dyablupa yarpuynin limpu kurpala dijashanrayku. Chaymi
mana imanupis dirichakaylamatapis puytiyaranchu.
12 Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:
—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.
13 Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta ĉhuraran. Chaymi
chay kutilla dirichakar, Dyusta alabaq qallariran.
14 Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantaqninqa
kusata piñakuran. Chaqa Jesusqa samana diyapi allicharan. Chaymi runaku-
nataqa niran:
—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi shamuyllapa
alliyanaykillapapaqqa. Ama samana diyapiqa shamuyllapachu.
15 Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, ¿manachu mayqannikillapa-
pis turuta manaqa burruta samana diyapimapis, apar yakuta upyachinkil-
lapa?
16 Kay warmisita Abrahampa ayllunmanta katinmapis, Satanás kay
qishaywan watasha yupay qischasha dyisi-uchu añupaqna. Chaynu katin,
¿samana diyachu mana alliyachikunapaq kasha?
17 Chaynu Jesús nitinqa, chay ĉhiqniqkunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru
wakin runakunami kusata aligriyaranllapa mana rikashanllapakunata
Jesús ruratinqa.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Jesusqa niranpismi:
"¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa? ¿Imawantaq kumparayman?
19 Dyuspa mantakuyninqami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simil-
litan yupayla. Chay mustasa simillatami uk runa ĉhakranpi tarpun. Chay-
mantami kusala atunta winan. Chaymi ashwan pariq kurukunamapis
rikrankunapina qushakun".

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

20 Jesusqa niranpismi:
"¿Imawantaq Dyuspa mantakuynintaqa kumparayman?

21 Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa
achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa (Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yaĉhachikuq pwiblukunapi,
chaynulla taksha pwiblitukunapi chaykunata pasaqnuqa.
23 Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿aykakaqlachu washakanllapa? nir.
Chaynu nitinmi, payqa niran:
24 “Yaykuyta kamayllapa kiĉhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta
kamanqallapa. Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu.
25 Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waq-
tapi kaqkunaqa, qayakur ninkillapa: ‘Taytituy Taytituy punkuykita kiĉhay-
ari’ nir. Piru payqami nishunqallapa: ‘Manami yaĉhanichu maymantami
qamkunaqa kankillapa nirmapis’.
26 Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir:
‘Qamwanmi mikushanchikllapa, upyashanchikllapa. * Chaynulla qammi
kalliyllapakunapi yaĉhachikushayki’ nir ima.
27 Piru payqami nishunqallapa: ‘Manami yaĉhanichu maymantami kankil-
lapa nirmapis. ¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!’
nir.
28 “Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala
mana agwantaypaqta qischakar, qayĉhakur kiruykillapamatapis richy-
achinkillapa, Abrahamta, Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy ri-
maqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta rikar.
29 Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta,
rupay iqamunanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa man-
takuyninpi tar mikunanllapapaqqa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay
tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyim-
pukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa
nishapaqna riqsikanqallapa”.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran (Mt 23.37-39)

31 Chaymantami wakin fariseukunapis ĉhar Jesustaqa niran:
—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Ĉhaqa gubyirnu Herodesmi
wanuchishunayan nir.
32 Chaynu nitinllapami, payqa niran:
—Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: ‘Rikay. Kananpis, al-
laqpis dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla
qishaqkunata allichashaq chaymanta allaq uk diyaqa chaykunata rurar
tukchishaqna’ niyan nir.
33 Chaynulla ninkillapapis: ‘Jerusalenman nanta riqnumapis chay
rurashaytaqa ruraqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa
manari allinchu Dyuspa uk rimaqninqa Jerusalenmanta uklawpi
wanunanpaqqa’ niyan nir.
34 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa
rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan
yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq

* **13:26** Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
35 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

14

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

1 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami mananula riparayaqllapa paytaqa.
2 Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa karan.
3 Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq, manaqachu mana?
4 Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa. Chaymi payqa chay qishaqtaqa das kamarla allichar willaran rinanpaqna.
5 Chaymanta fariseukunataqa niran:

—¿Mayqannikillapataq burruykillapa kar, manaqa turuykillapa kar * uk quĉhaman ratatinqa, samana diya kashanrayku mana das lluqshichinkimanllapa?
6 Chaynu taputinllapami mana mayqanninlapis imatapis willaranllapachu.

Amami shumaq samanakunalapi samayta munankillapachu

7 Chaymanta chay inbitakashakuna shumaq samanakunata akrar samaqta rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:
8 “Mayqan imanupi wasinpi kidamyintu katin, rinaykipaq inbitashutinqa, amami chay kusa shumaq samanakunapiraq samayta yarpuyllapachu. Chaqa imanupiqa qammanta uk mas kusa runa nisha ĉhatinqa,
9 chay inbitashushallapa chayqa shamur nishunman: ‘Qam tayashaykimanta ashuy, kay uk samananpaq’ nir. Chiqapta chaynu rurashutinqa riyanki kanqa pinqaypaqtana chay mana shumaq samanapina samaq.
10 Chayrayku ashwan ama chaynuchu kayllapa. Mayqan inbitashutinllapaqa, mana shumaq samanapi samaskiyllapa, chay inbitashusha chay shamurqa nishunanpaq: ‘Amiguy uk mas kusa shumaq samanaman samay’ nir. Chayrayku chay wakinkuna misapi taqkunaqa alabashunqallapa.
11 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta ‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.
12 Chaynullami niranpis chay inbitasha karan chaytaqa:
“Imanupi qarakunaykipaq kar, ama amiguykikunata, uknikikunata, aylluykikunata, kusala imayjun riqsinaykikunalata imaqa, inbitaychu. Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq. Chaynuqami pagrakasha yupayna kankillapa.
13 Ashwan, uk fyistata rurarqa, inbitay mana imayjunkunata, mankukunata, kujukunata, syigukunata ima.

* **14:5** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Wamraykillapa kar, manaqa turuykillapa kar” nir.

14 Chaynuqami, kusa aligrina kanki kanqa. Chaqa paykunaqari mana
qam yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu. Piru qamtaqami Dyus kusa
allin runapaqna riqsishunqa, Dyusta kasuqkuna maydiya kawsamutinqa”.

Mikunanllapapaq inbitakashakuna (Mt 22.1-10)

15 Chaynu nitinmi, chay misapi samaqkunamanta ukqa kaynu niran
Jesustaqa:
—¡Kusa shumaqmi kanqa mayqan, Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla
mikuqqa! nir.
16 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
“Uk kutimi uk runa achka runakunata inbitaran mikunanllapapaq.
17 Chaymi mikunanllapapaq ura ĉhamutinqa, chay inbitakusha chayqa, uk
sirbikuqninta kaĉharan chay inbitashankunata kunachinanpaq: ‘Shamuyl-
lapa. Tukuymi listuna’ nir.
18 “Piru tukuymi ‘Diskulpamayllapa’ niran. Punta chayqami niran:
‘Chayraqmi uk pachata rantisha kani. Chaymi riyani rikaq. Rugashayki
diskulpamay-ari’ nir.
19 “Ukqa niran: ‘Sinku yunta turukunatami rantisha kani. Chaymi riyani
yuntakur rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
20 “Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha kani. Chaymi mana riyta puy-
tinichu’ nir.
21 “Chaynu nitinqa chay sirbikuq tikrakarqa parlaran chay mantaqnin-
taqa, chay inbitakashakuna nishantaqa. Chaymanta chay mantaqninqa
kusalata piñakur niran chay sirbikuqnintaqa: ‘Kananlla waqta kallikuna-
man, chaynulla chay pwiblupa plasankunaman rir, apamuy kayman mana
imayjunkunata, mankukunata, syigukunata, kujukunata ima’ nir.
22 “Chaymanta tardikaqnaqa chay sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam ni-
mashaykinullatami rurashana kani. Piru kanraqmi lugar samananllapa-
paqqa’ nir.
23 “Chaynu nitinmi, chay mantaqninqa niran: ‘Riy chay yatanchikllapa
nankunaman. Chaymi tukuyta willay shamur yaykamunqallapa wasiy
untanankaman.
24 Chaqa nishami kani, chay puntata inbitashaykunaqa manana mikunan-
paqnachu wasiypiqa’ nir”.

Michka qischakarmapis kriyishanchiknula shachinakushunllapa (Mt 10.37-38)

25 Chaymantaqa achka runakunami Jesuspa ikinpiqa puriranllapa.
Chaymi payqa tikrakar chay runakunataqa niran:
26 “Mayqan nuqaman shamunar piru ashwan taytantaraq, mamantaraq,
warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq, paypa kwirpuntaraq munarqa,
mana yaĉhakuqniykuna kaytaqa puytinllapachu.
27 Chaynulla mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qis-
chatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami, yaĉhakuqniy
kaytaqa mana puytinllapachu.
28 “Nishushayllapanu, mayqannikillapapis uk atun wasita ruranarqa,
¿manachu puntataqa alli tantyankillaparaq michkatami wasipiqa gastashaq
nir?
29 Chaynu mana tantyar, simintuta rajar chaymanta shachiq qallarir mana
tukchitkillapaqa, tukuy asipashunqallapa kushikur.
30 Kaynumi niyanqallapa: ‘Kay runami ruraq qallariran, piru manami
tukchiyta puytishachu’ nir.

31 “Manaqa uk mantakuq, uk mantakuqwan maqanakuq rirqa, ¿manachu
naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis mil suldaduykunawanqachu binsiyashaq
chay binti mil suldaduyjun chaytaqa, nir?
32 Mana binsiyta puytiq yupay karqa, chay uk mantakuqqa karullapiraq
katin, kaĉhakuyanqa rugakutin shumaqchakananllapapaq.
33 Chaynullami qamkunamanta mayqannikillapapis naypaqta imaykil-
lapa kaqkunata mana dijarqa, yaĉhakuqniykuna kaytaqa mana puytinkilla-
pachu.

Kaĉhimi imanupiqa lampaqyan
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 “Kaĉhiqami kusala sirbiq. Piru imanupi lampaqyarqa, ¿imanuna
qashanqa sirbinqa?
35 Manami allpata shumaqchananpaq, chaynulla wanulapaqmapis
sirbinnachu. Ashwanmi chaynu mana sirbitinqa itakunchikna. Chaymi
rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa”.

15

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Mt 18.10-14)

1 Romapaq tukuy impwistuta kubrakuqkuna, uchasapakuna ima
qimikaranllapa, Jesusta uyakuq.
2 Kay runakunaraykumi fariseukuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy
uchayjun runakunawan tantakar pulla mikunllapa” nir.
3 Chaynu niyatinllapami Jesusqa kay kumparasyunta parlaran chay ri-
maqkunataqa kaynu nir:
4 “Qamkunapa mayqannikillapapis kanman syin uyshaykillapa. Chay-
manta chay syin uyshaykillapamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chin-
qatinqa, ¿manachu chay wakinkunataqa chaylapi dijar rinkimanllapa chay
chinqasha chaypaq maskakuq tarinaykillapakaman?
5 Chaymi nishaykillapa: Ashwan tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa
kanqa uyshitaykitaqa matanqakurna.
6 Wasiman ĉharnaqa tukuy aylluykikunata, amiguykikunata tantar
niyankillapa kanqa: ‘Aligriyashunllapa kananqa, chay uyshayta
chinqachisha karay, chaytaqa tarishana kani’ nir.
7 “Chaymi nishaykillapa: Chaynumi unaq syilupi Dyusninchikpis ali-
griyan, uk runa uchanta dijar payman tikrakatinqa. Chay wakin achka
mana uchayjunchu kani niqkunapaqqa mana yaqqa kwintachakanchu.
Chaqa paykunaqa ninllapa manari uchayjunnachu kanchikllapa nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

8 “Uk warmi dyis qillayniyjun kayar, imanupi ukta chinqachinman.
Chaynu chinqachirqa, ¿manachu lamparanta kachkar, wasinta pichar ima
manyaqla maskakunman tarinankaman?
9 Chaymi chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa amigankunata, riqsinanku-
nata tantar ninman: ‘Aligriyashunllapa, tarishanami kani chay qillayniyta
chinqachishaytaqa’ nir.
10 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq kay warmisita qillayninta tarir ali-
griyan, chaynumi Dyusninchikpa angelninkunapis kusata aligriyan, uk
runa uchanta dijar Dyusmanna tikrakatinqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

11 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Uk runami ishkay wamrayjun karan.
12 Chaymi uk kutiqa chay wamrakaq chayqa taytanta niran: ‘Taytay
nuqapa partiy kaq irinsyayta qumay’ nir. Chaynu nitinqa taytanqa irinsyan-
taqa ishkantinta wamrankunataqa quran.
13 “Chaymanta ayka diyakaqmantaqa chay wamrakaq wamranqa, taytan
irinsyanta qushanta limpula rantikur, qillaywan riran uklaw nasyunta.
Chaynu rirmi chaypiqa munashannulla tar, riqchaq imakunata rantir ima
tukchiran qillaynintaqa.
14 “Chaymanta limpu qillayninta gastar tukchishana katinqa, chay
nasyunpiqa allipla mallaq tyimpu karan. Chaymi payqa allipla mallaq-
paqna puriran.
15 Chaynu mallaqnarmi, chay nasyunllamanta uk runaman qimikaran
trabajachinanpaq. Chaymi chay runaqa kaĉharan kuchikunata michinan-
paq.
16 Piru chay wamraqami kusalata mallaqnashanrayku kuchipa miku-
nanta mikunatinmapis, mana mayqanpis qararanllapachu imalatapis.
17 “Chaynu mallaqpaq qischakarmi kaynu nir yarpuran: Taytaypa wasin-
pimaqami kusa achka sirbikuqkuna unta mikur ima tanllapa. ¡Nataq nuqa-
shuypaqa kaypi mallaqpaq wanuyanina!
18 Dijur taytaypa wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq: ‘Taytay,
uchakushami kani Dyusmanta, qammantapis.
19 Chaymi, manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani. Ash-
wan riqsimay trabajadurnikikunata yupay’ nir.
20 Chaynu nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.
“Chaymanta wasinman ĉhayatinnaqa, taytanqa largukaqllapi rikar,
kusalata llakir kallparan wamrantaqa tariq. Tarirnaqa abrasar muchar
saludaran.
21 Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami uchakusha kani Dyus-
manta, qammantapis. Chaymi manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa
allinchu kani’ nir.
22 “Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata mantaran kaynu nir:
‘Kananllami shumaq raĉhpata rikar yakachipamayllapa; didunpi surtijata
yakachiyllapa, chaynulla llanqichiyllapa ima’ niran.
23 Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niranpis: ‘Kusa mas
gurdu animalta apamur wanuchiyllapa, fyistata rurar mikunallapapaq.
24 Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq kanan-shuypaqa
kawsamusha yupayna. Chinqashami karan, tarishanchikllapana kananqa’.
Chaynu nirmi fyistata ruraq qallariranllapana.
25 “Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa ĉhakranllapiraq karan. Chay-
manta wasinman ĉhamuyarnaqa, uyaparan takiqllapata.
26 Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur, imatataq chay wasin-
piqa rurayanllapa, nir tapuran.
27 Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamrakaq ukniki tikraka-
mur kusa allin ĉhamusha katinmi, taytaykiqa animalta wanuchichimashal-
lapa, fyistata ruranapaq’ nir.
28 “Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur wasi rurimanqa
mana yaykunaranchu. Chaymi taytan lluqshimur rugaran ruriman yayku-
nanpaq.
29 Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa michka añutataq
sirbishusha kani. Piru chaynu sirbishur, qam munashaykilata ruratiymapis

manami uk taksha chibulamatapis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunaypaqqa.
30 Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmikunawan tar tukchir, ĉhamutin-shuypaqa, ashwan paypaqqa fyistamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir ima'.
31 "Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: 'Wamray, chaqa qamqa nuqapaqa maydiyapis pullay kankiri. Chaymi tukuy imay kaqkunaqa qampaqna.
32 Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata ruranapaq. Chaqa payqa wanusha yupay chinqasha karan. Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku fyistakuyanchik' nir".

16

Jesusmi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

1 Jesusqami kaytapis parlaran yaĉhakuqninkunataqa:
"Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa tukuy imankunata rikaq. Chaymi ukkuna riranllapa amunta willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan nir.
2 Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa qayamur kaynu niran: '¿Imanutaq qampaq willamayanllapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki. Chaqa mananari imaykunata rikanaykipaqqa allinchu chay willamashanllapanulla chiqapta imaykunata gastakuyatkiqa'.
3 "Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq ĉhurakaran: ¿Imatana kananqa rurashaq mantamaqniy trabajuymanta itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu ĉhakrakunapi trabajanaypaqqa. Chaynulla kusatami pinqakuni limusnakunata mañakunaypaqpis.
4 Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: 'Yaĉhaninami imata rurashaq nirmapis, trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqqa'.
5 "Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran. Chaymantaqa punta ĉhasha chaytaqa niran: '¿Michkatataq patrunniytaqa dibiyanki?'.
6 Chay runaqa niran: 'Syin butija asaytitami dibiyani'. Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa niran: 'Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintalapaqna ruray risibuykitaqa'.
7 Chaynu nirnaqa chaymanta uktana tapuran kaynu nir: 'Qamqa, ¿michkatataq dibiyanki?' Kayqami niran: 'Syin kustal trigutami dibiyani' nir. Chaymi chaytapis niran: 'Kaypi risibuykiqa. Samar ruray uchinta kustalpaqlana risibuykitaqa'.
8 "Chaynu tukutinmi, chay mantakuqninqa yaĉharan chay imankunata kuytaq runaqashi kusala bibu karan imata rurananpaqpis nir. Chaymi nishaykillapa: Chiqapta Dyuspi mana kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata rurananpaqqa allipta rurayta yaĉhanllapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata rurananllapamantaqa.
9 "Piru kay pachapi, chay tukukaq qillaynikillapata yanqalla gastanaykillapamantaqa, ashwan ukkunata yanapayllapa, paykunapis amiguykillapana kar Dyusta kasunanllapapaq. Chayna maydiya chay qillaynikillapa tukukatinqa Dyusninchikna pullakushutinllapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.
10 "Chaynulla nishaykillapapis: Mayqanpis mana imanu tukur, tantyarkaqlapi allinta imatapis rikarqa, achka kaqpimapis chaynulla kanqa.

Nataq tantyarkaqlapi imanu tukur, imatapis mana allinta rikarqa, achka kaqpipis chaynulla kanqa.

11 Chayrayku kay pachapi yanqa imankunata mana shumaq allinta rikatkillapaqa, ¿mayqannari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap shumaq imankunapaqmaqa?

12 Ukkunapata mana allinta imankunatapis rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar qushunqallapa qamkunapa imaykikuna kananpaq kaqtaqa?

13 “Chaymi nini, manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq uknintashuypaqa ĉhiqniyanqa. Manaqa ukninta allinta rikayanqa, nataq uknintashuypaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa”.

14 Fariseukunami qillayta kusalata munapakuq karan. Chaymi Jesús chaynu rimatin uyakurllapaqa, burlakar asiparanllapa.

15 Piru Jesusqami niran:

“Qamkunami runakunapa naypanpiqa kusa runa nishunanllapalapaq imatapis rurankillapa. Nataq Dyusqami riqsishunllapa shunquykillapapi imanu kankillapa nirmapis. Chaqa runakuna kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa mana allinpaqchu riqsin nir.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanpaq

16 “Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna imaqa, Juan shamunankaman Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq chaymanta-pachaqa imanumi Dyus mantakuyashanman yaykuyta puytinchik nir yaĉhachikunillapa. Chaymi Dyus mantakuyashanmanqa tukuyla imanullapis yaykuyta kamanllapa.

17 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami yarpunkillapachu, Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana kumplikayanqanachu nirqa. Ashwanmi syiluwan, pacha tukukatinmapis, Dyus nitin Moisés mantakushanqa tukuyla kumplikanqa.

18 “Chaqa nishaynumiri mayqan runapis warminta dijar ukwan kasararqa, kusala saqratana uchakuyan. Chaynulla mayqanpis chay itakukasha warmiwan kasaraqpis kusala saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

19 “Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala ĉhaniyjun raĉhpakunata mudakuq, chaynulla waran waran kusala shumaq fyistakunata rurar, kusalata mikuqllapa ima.

20 Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro shutiq. Paypa kwirpunmi qiri intiru karan. Chaymi, chay kusala imayjunpa punkunlapi takuq.

21 Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashanrayku, chay kusala imayjunpa mikunan ratashanlawanmapis untachikunayaran. Chaynulla allqukunamapismi chay runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.

22 “Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanuranna. Chaymi angelkunaqa aparan Abrahamwan pulla kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa.

23 Chayna chay kusa imayjun runa infyirnupi qischakayarqa, syiluman chapakur, unaq maypi rikaran Abraham Lazaruta qichqakusha taqta.

24 Chaymi kaynu nir qayĉhakuran: ‘¡Taytay Abraham, llakipamastuy-ari!
Kaĉhamuy Lazaruta didunpa puntitanta yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchi-
nanpaq. Chaqa kay ninapimi kusata qischakayani’ nir.
25 “Piru Abrahamqa niran: ‘Wamrituy yarpuy-ari qam kawsayatkillaqa
mana imaykipis faltashuranchu. Nataq Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kanan-
qami payta kaypi kunsulanllapa. Nataq qamqa qischakayankina.
26 Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchaypaq raqra
chiqanchamayanchikllapa. Chaynu katinmi kaymanta, qamkuna
kayashaykillapaman pasanarmapis mana puytinllapachu. Chaynulla
qamkuna kayashaykillapamanta kaymanpis mana pasamuyta
puytinllapachu’ nir.
27 “Chaymi chay kusa imayjunqa niran: ‘Chaynu katinqa rugashaykiri
Taytay Abraham, Lazaruta kaĉhanaykipaq taytaypa wasinman.
28 Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna paykunata willatin
ama shamunanpaqchu kay lugarman qischakaqqa’ nir.
29 “Abrahamqa niran: ‘Paykunaqami Moisés iskribishankunata,
chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunata ima liyirna intrakar
kasunqallapa’.
30 “Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: ‘Chiqaptami ninki Taytituy
Abraham. Piru uk wanusha kawsamur, paykunaman rikaritinqami payku-
naqa Dyuspina kriyiyanqallapa’ nir.
31 “Piru Abrahamqa niran: ‘Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa
rimaqninkuna iskribishanta mana kasurqa, manami kriyinqallapachu
michka uk wanusha kawsamur paykunaman rikaritinmapis’ nir”.

17

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru ¡imananqaraq, runa
masinta uchakuchiqqa!
2 Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi marayta
watar mar yakuman itakunanllapapaq, chay nuqapi chayraq kriyiqkunata
uchakuchinanmantaqa.
3 Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi ukniki uchakutinqa,
anyay. Chaynu willatki, shamur pirdunamay nishutinqa, pirdunay.
4 Chaymi ukniki qamta mana allinta rurashur uk diyalapi michka syiti
kuti uchakur, chaymanta syiti kuti shamur qammantami uchakusha kani
nishutinqa, pirdunay”.

Apustulkunami masta kriyiyta munaranllapa

5 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:
—Taytituy, yanapamayllapa masta qampi kriyinayllapapaq.
6 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu, chaynu
pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kaypi qiru shayan chayta ‘Rir mar yakupi
shay’ nitkillapaqa, rinman.

Uk sirbikuqpa rurayninkuna

7 “Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta chay sirbikuqqa
rinman michikuq manaqa yapukuq. Chaymanta ĉhamutinnaqa ¿mayqannikil-
lapataq ninkimanllapa: ‘Yaykamur taytituy mikuy’ nirqa?

8 ¡Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: ‘Yaykamur mikunayta rurar
qaramay, upyachimay nuqataraq. Chaymantana qamqa mikunki up-
yankimapis’ nir.
9 Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana ‘Payji’ niyankilla-
palamapischu kanqa imapaqpis.
10 “Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus nishushanllapata
rurar tukchishana karmapis, ashwan niyllapa Dyustaqa: ‘Nuqakunaqami,
mana sirbiq sirbikuqnikichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis
rurashama katiyllapa, chay ruranayllapapaq karan chaymantaqa’ nir”.

Jesusmi allicharan dyis ismuyaq runakunata

11 Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa, Galileapa lugar-
ninkunata.
12 Chaynu riyarqa uk pwiblituman ĉharan. Chaypimi, dyis ismuyaq
runakuna Jesustaqa tariq shamuranllapa. Piru wakaqllapi kidaranllapa
Jesusmantaqa.
13 Chaymi kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Yaĉhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.
14 Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:
—Rir kurakunaman ĉhayllapa, paykuna yaĉhananpaq alliyashaykillapana
nir.
Chaynu Jesús nitinqa, nanta riqnula alliyaranllapana.
15 Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk runaqa, chay
riyashanlamanta ashwan tikrakamuran kusa jwirtita rimar Dyusta alabaq-
nuna.
16 Jesusman ĉharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman pukĉhirar payji
niran. Kay runaqami Samariamanta karan.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alliyaraykillapa?
¿Chaqa maypitaq chay wakin nwibi runakunaqa?
18 ¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, intrakasha?
19 Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:
—Sharir riyna. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

Imanumi ĉhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa (Mt 24.23-28, 36-41)

20 Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, maydiyashi Dyuspa
mantakuyninqa ĉhamuyanqa, nir. Chaymi taputinllapaqa, payqa niran:
—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkillapa ĉhamunqa.
21 Chaymi mana mayqanpis ninqachu: ‘Kaypina mantakuqqa’, manaqa
‘Wakpina’ nirqa. Chaqa mana kwintata qukayankillapachu. Ashwanmi,
Dyuspa mantakuyninqa qamkunawanna.
22 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunataqa, niran:
“Qamkunapaqqami ĉhamunqa uk diya. Chaymi qamkunaqa chay diyaku-
napiqa Dyusmanta Shamuq Runata alliplata rikanankillapa uk kutilamapis.
Piru manami rikankillapachu.
23 Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: ‘Kaypimi Dyusmanta Shamuq
Runaqa’ nir. Ukkuna-shuypaqa ninqallapa: ‘Wakpimi’ nir. Piru qamkunaqa
chaynu nishutinllapamapis, ama kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla
rikarimunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula
llipyalla achkirachikun, chay yupaymi kanqa.

25 Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq. Chaynulla kusa
ĉhiqnikasha ima kanqa.
26 “Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuĉhi Noepa tyim-
punpi pasaran, chaynumi pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikraka-
mutinqa.
27 Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa,
kasaraqllapa chaynulla kasarachikuqllapa ima. Piru chaymanta Noé
wampuq wasiman yaykutin, allipla saqra tamya shamur untaran tukuy
pachapi. Chaymi yaku untatinqa, tukuyla runakuna wanur tukukaranllapa.
28 Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa mikuqllapa, up-
yaqllapa, rantiqllapa, rantikuqllapa, tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar
taqllapa ima.
29 Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshitinqa, unaq
syilumanta ninawan asufri ishkimutin, tukuy wakin runakunaqa wanur
tukukaranllapa.
30 Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
31 “Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami
ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. Chaynulla, mayqanpis
ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu.
32 Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq.
33 Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan wanunqa tukuy
tyimpupaqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku wanuqkuna-shuypaqa, ashwan
tukuy tyimpu kawsananpaqna kayanqa.
34 “Nishaykillapapis: Uk tuta ishkay uqllanakusha punuyatinllapamapis,
ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
35 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, ukninta-
shuypaqa dijanqa.
36 [Ishkay runakuna ĉhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa dijayanqa]”.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa tapuranllapa Jesustaqa:
—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.
Jesusqa paykunataqa, niran:
—Maypiĉhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa shinkukuna. Chaymi
yaĉhankillapa maypimi chayqa kanqa nirmapis.

18

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

1 Jesusmi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran, paykuna may-
diyapis ama disanimakurchu Dyusman mañakunanllapapaq.
2 Niranmi:
“Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana manchar, runakuna-
matapis mana rispitaqchu.
3 Chaynullami chay pwiblupiqa kaqpis uk byuda warmi. Paymi uk
prublimayjun kaq. Chaymi jwisman rir mañakuran, chay kuntraqninwan
arriglachinanpaq.
4 Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis mana kasuqchu chay war-
mitaqa. Chaymantaqami yarpur niran: Nuqa, Dyusta mana kasunichu.
Chaynulla runakunatapis mana rispitanichu.
5 Piru chaynu katiymapis kay warmisita qillakachimayan. Chayraykumi
paytaqa yanapashaq amana mas shamur qillakachimananpaqnachu nir”.
6 Chaynullami Amitunchikqa niranpis:
“Mana allin jwis chaynuta ruratinqa,

7 ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana kasuyanqa chay paypa kaqninkunata
unaqpis, tutapis paypaq llakir mañakutinqa? ¿Yarakuchiyanqaraqchu?
8 Nishaykillapapis: Manami yarakuchirchu yanapar washayanqa. ¿Piru
Dyusmanta Shamuq Runa shamurqachu, mayqanllataqa tariyanqaraq kriy-
iqta? nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran fariseuwan, impwistuta kubrakuqwan

9 Chaymantami Jesusqa uk kumparasyunta rurar tukuy chaypi kaqku-
nataqa intrachiran. Chaqa chaypi kaqkunamanta wakinqami, mana
uchayjun yupay tukur ukkunataqa mana kwintachaqchu.
10 Chaymi niran:
"Ishkay runami riranllapa Dyusta aduranllapa wasiman mañakuq.
Ukqami karan fariseo; nataq ukqa Romapaq impwistuta kubrakuq.
11 Chay fariseuqami shasha kaynu niyaran paylla alabakar: 'Tayta Dyus,
nuqaqami payji nishuni mana chay wakinkuna yupay kashayrayku. Chaqa
wakinkunami suwakuqkuna, malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima.
Chaynulla nuqaqa manami kay impwistuta kubrakuq runa yupaychu ka-
nipis.
12 Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti. Chaynulla dyis parti
ganashaymanta ukta qushuni' nir ima.
13 "Piru chay impwistuta kubrakuq-shuypaqa karukaqlapi sharan.
Chaymi mana syilumanmapis chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir
yarpur qasqunta takar niyaran: '¡Tayta Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap
uchayjun kani!' nir.
14 "Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay impwistuta kubrakuqqami, was-
inmanqa tikrakaran, Dyus uchankunamanta pirdunar llakipashana katin.
Nataq fariseo-shuypaqa mana. Chaqa mayqan kusa kani niqtaqa, mana
kusapaqchu Dyusqa riqsin. Ashwan mana kusa kani niqtaqa, maydiyaqa
kusa nishapaqna riqsinqa".

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Chaymantami Jesusmanqa wamritukunata aparanllapa bindisinan-
paq. Piru chay yaĉhakuqninkuna chaynu wamritukunata apaqta rikarqa,
chay apaqkunataqa anyaq ĉhurakaranllapa.
16 Chaymi Jesusqa paykunata qayar, kaynu niran:
—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa
Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay mana kwintachaypaq
kaqkunalapaq.
17 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqku-
naqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami
Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Uk mantakuqmi Jesusta tapuran kaynu nir:
—Kusa allinla Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpu-
paqna kawsanaypaqqa? nir.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami
Taytay Dyus.
20 Chaqa qamqami yaĉhankina, Dyus tukuy mantakushankunataqa.
Chaypiqami nin: 'Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu;

ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita,
mamaykita kasuy' nir.
21 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
22 Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran:
—Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta
rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq
syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta
rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
23 Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala
imayjun-ari karan.
24 Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:
—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus man-
takuyashanman yaykunanpaqqa!
25 Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman
dasla yaykunanmantaqa, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa
uĉhkitunta nir.
26 Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaqa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis
ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinmi Pedruqa niran:
—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana,
qamwanna purinillapa.
29 Chaynu nitinmi, payqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku,
wasinta, warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqku-
naqami,
30 kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapaman-
taqa. Nataq maydiya-shuypaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqal-
lapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:
"Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay
rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribìshanllapakunaqa,
kumplikanqa.
32 Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa.
Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqal-
lapa ima.
33 Chaymanta-shuypaqa wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru
kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa".
34 Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu.
Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa
paykunapaqqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesusmi allicharan uk syigu runata
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinqa, uk syigu runa limusnata
mañakur nanpa yatalanpi tayaran.

36 Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq
pasayan nir.
37 Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir.
38 Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:
—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.
39 Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru
payqami, ashwan mas jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.
40 Chaymi Jesusqa, das shar kaĉhakuran payman apananllapapaq.
Ĉhatinnaqa, Jesusqa tapuran:
41 —¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Chay syigu runaqa niran:
—Taytituy, rikakuytami munayani nir.
42 Jesusqa niran:
—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina nir.
43 Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna
riran Dyusta alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuyla alabaranllapa.

19

Jesuswan Zaqueo

1 Jesusqami Jericó pwibluman ĉharqa, ĉhaypinta pasayaranna.
2 Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq
impwistuta kubrakuqkunapaqa mantaqnin karan.
3 Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami
kusa takshala kar, chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana
rikaytaqa puytiyaranchu.
4 Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashanlawman kusata kallpar rir, unaq
qiruman iqaran.
5 Chaymanta Jesús qirupa ĉhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaque-
uta rikarqa, niran:
—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikipi samayani nir.
6 Chaynu nitinqa, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa
wasinman aparan.
7 Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariranl-
lapa: “Uchasapa runapa wasinman risha samaq” nir.
8 Chaynu niyatinllapaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:
—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta
qushaq. Chaynulla mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti
masta qushaq nir.
9 Jesusqa niran:
—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi
kaqkuna washakananpaq uraqa ĉhamushana.
10 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha uchanllaparayku
chinqasha kaqkunata maskar washananpaqna.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillaywan
(Mt 25.14-30)

11 Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantaku-
nanpaqqami manana maychu nir. Chaymi Jerusalenman shipchayarnaqa
payqa uk kumparasyunta parlaran,
12 kaynu nir:

"Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi payqa uk kutiqa kusa karu may nasyunman riran numratinllapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq.
13 Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata qayamur, tukuyninta achka qillayta qur, niran: 'Nuqa tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta ruraskinkillapa' nir.
14 "Nataq chay pwiblunmanta runakunaqami paytaqa ĉhiqniqllapa. Chaymi ikintaqa kaĉhakuranllapa ninanllapapaq: 'Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyllapa kananpaqqa' nir.
15 "Piru chaynu kaĉhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq. Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaĉhakuran chay sirbikuqninkunata qayamunanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa michkatataq ganachishaykillapa nir.
16 "Chayna punta chayta taputinqa, niran: 'Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta ganasha' nir.
17 Chaynu nitinqa, chay mantakuqninqa niran: 'Allinpi. Qamqami kusa allin sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi ashwan dyis pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki' nir.
18 "Chaymantaqa uk sirbikuqpis qimikarqa kaynu niran: 'Taytituy, qillaynikiqami ganasha sinku kuti masta' nir.
19 Chaymi mantaqninqa paytapis niran: 'Qamtapis sinku pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki' nir.
20 "Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu niran: 'Taytituy, kaypimi qillaynikiqa. Ĉhuraraymi uk pañulapi watar.
21 Chaqa manchakuraymi, kusala marraju kashaykirayku mana tarpukushaykimanta kusichakunki, chaynulla mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir, yaĉhashayrayku'.
22 Chaynu nitinqa, mantaqninqa niran: 'Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan rikashur yaĉhani, imanumi kanki nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani nir, chaynulla mana tarpukushaymanta kusichakuni, mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaĉharqa,
23 ¿Imapaqtaq bankuman mana aparayki qillayniyqa ganaskinanpaq? Chaynuqami ashwan tikrakamurqa ganashanwanna aypanayta'.
24 "Chaynu nirqa, wakin runakuna chaypi kaqkunataqa niran: 'Chay runataqa qillayniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti masta ganachisha chayta' nir.
25 Chaymi paykunaqa niranllapa: '¡Piru Taytituy, payqa dyis kuti mas qillayniyjunna!'
26 "Chaynu nitinllapami mantakuqqa niran: 'Nishaykillapa: Chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
27 Chaynulla mana mantakunayta munar ĉhiqnimaqkunata-shuypaqa, kayman apamur naypaypi wanuchiyllapa' nir".

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna (Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna Jerusalenmanqa.
29 Chaymanta, chay Olivos sirkapa yatan Betfagiman, chaynulla Betania pwibluman yaqqa ĉhashana karqa, kaĉhakuran ishkay yaĉhakuqninkunata,
30 kaynu nir:

—Riyllapa, wak naypanchikpi pwiblitu kan chayman. Chayman ĉharqami, tarinkillapa uk burru wataraqta. Chay burrupiqami manaraq mayqanpis tasharaqchu. Chayta kaĉhar apamuyllapa.

31 Nataq, mayqan '¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa?' nishutinllapaqa, niyllapa 'Taytanchikmi ministiyan' nir.

32 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa riranllapa. Chaynu rirllapaqa, imanuĉhi Jesús nisha karan chaynulla burrutaqa wataraqta tariranllapa.

33 Burruta kaĉhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.

34 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Taytitunchikmi ministiyan nir.

35 Chaynu nirnaqami, raĉhpankunata burrupa ananman ĉhurar aparanllapa Jesusman. Ĉhachirnaqa, chay burritupa ananpina tachiranllapa.

36 Chaymi chaynu Jesús burrupa anan ritinqa, runakunaqa naypanta riranllapa raĉhpankunata ĉhukir ima. Chaylatami burruqa riran.

37 Chaynu riyar chay Olivos sirkapa urayninman shipchayatinllapanaqa, tukuyla kriyiqkunaqa kusalata aligriyaranllapa. Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa tukuy milagrukunata rurashanpaq yarpur ima.

38 Kaynumiri niyaqllapa:

"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa Dyusninchiktaqa!" nir.

39 Chaymi wakin fariseo runakuna chaypi uyakuqkunaqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhakuqnikikunata anyar uyarachiy nir.

40 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—Qamkunata willashaykillapa, kay runakuna upallatinllapaqami ashwan rumikunamapis qayĉhakunqallapa nir.

41 Chaymanta Jerusalén yatanmanna ĉhar chay pwibluta rikarnaqa, Jesusqa chay pwiblurayku waqaq qallariran

42 kaynu nir:

"¡Jerusalenmanta runakuna! Kusa allinĉhi kanman qamkuna kay diyapi kwintata qukanaykipaq, nuqami shamusha kani yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapapaq nir. Piru chaypaqqami mana kwintata qukankillapachu.

43 Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla saqra diyakuna. Chaymi kuntraykikunaqa shamur, wakmanta kaymanta arkar kurralashurllapa ima, limpu wanuchir tukchishunqallapa.

44 Tukuyla Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa, tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk rumi, uk rumipa ananlapimapis llutakashaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa, Dyus washashuqllapa shamutinpis, mana kasushaykillapachu".

Jesusmi Dyusta aduranlapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Chaymanta Jesusqa, Dyusta aduranlapa wasiman yaykur, chay ruripi rantikuqkunata, [rantiqkunata] itakuq ĉhurakaran,

46 kaynu nir:

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi kanqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.

47 Jesusqami waran waran, Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachikuq. Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla wakin karguyjun runakunapis, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

48 Piru manami imanupis wanuchiyta puytiranllapachu. Chaqa tukuyla runakunami Jesús yaĉhachikutinqa kusa qasillala uyakuyaranllapa.

20

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi Dyuspa shumaq rimayninta imanu washakananllapapaq nir runakunataqa yaĉhachiyaran. Chaymantami, ĉharanllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.

2 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

—¡Willamayllapa! ¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa?

3 Chaymi Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa, willamayllapa!

4 ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala?

5 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

6 Chaynulla manami ‘Runakunala’ niytapis puytinchikllapachu. Chaynu nishallapaqami, runakuna rumillawan sitar wanuchimachuwanllapa. Chaqa chiqaptari yarpunllapa: Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir”.

7 Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu mayqan kaĉhamuran nirmapis.

8 Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta rurarán mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta parlaq qallariran:

“Uk runami ĉhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka runakunata trabajananpaq arrintar riran largu mayta, mana das tikrakamuqchu.

10 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partinta qunanllapapaq. Piru ashwan chay ĉhakrapi trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

11 “Chaymantaqa qashan kaĉhamuran uk sirbikuqninta. Piru chaytapis, chay ĉhakrapi trabajaqkunaqa maqar, jurapar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

12 Qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chaytapis chaynullata rurar lisyar ima ĉhakramantaqa itakuranllapa.

13 “Chaynu chay sirbikuqninkunata rurar mana kasutinqa, chay ĉhakrapa
amunqa niran: ‘¿Imanashaqna kananqa? Kusala munashay wamraytana
kaĉhashaq dijur. Ichapis rispitar kasunmanllapa’ nir.
14 “Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi trabajaqkuna rikarqa, ni-
nakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan
wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay ĉhakrawanqa kidanallapapaq!’ nir.
15 Chaynu nirllapa ĉhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa”.
Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:
—Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa, ¿imatataq
rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?
16 Chaqa chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana
quyanqa chay pachantaqa.
Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:
—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.
17 Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Jesusqa niran:
—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin iskribikashaku-
napiqa nin?:
‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha’ nirqa.
18 Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llam-
punqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbu-
paq tikranqa nir.
19 Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq ri-
mayan nir. Chaymi chay kutilla, Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana
puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaĉharanllapa mananula
Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq. Chayna imanullapis mana
allinkunata rimachir, chaylapaqna aypar apananllapapaq Romapa gubir-
nadurninman.
21 Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qam yaĉhachikuyashayki,
rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu karmi, mana runakunata riparayta
yarpunkichu imanu katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus
munashannulata.
22 Chaymi nishunillapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta gubyirnun Cesarta
impwistuta pagranayllapapaqqa?
23 Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwintata qukarmi,
niran:
—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?]
24 Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa?
¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpami nir.
25 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq
Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.
26 Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami, mana
imanupis uchachayta puytiranllapachu. Ashwan dispantakar uyaralana
kidaranllapa.

Jesustami tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesustaqa rikaq.
Paykunaqami ninllapa: “Wanuqkunaqashi manana kawsamunnachu” nir.
Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:
28 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha karan: ‘Mayqan
warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa
ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha
ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir.
29 Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapaqa,
warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
30 Chaymi chay ishkay kaq uknin,
31 chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan kasararan. Chayn-
umi syitinllapa chay warmillawan kasarar, manaraq wamrayjun kayar
tukuynin wanuranllapa.
32 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
33 Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa ¿mayqanninpa
warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan
chay warmillawan.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Kananmi kay bidapiqa kasaranllapa, chaynulla kasarachikunllapa ima.
35 Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqkunaqami, wanushan-
manta kawsamur uk bidapiqa, manana kasaranqallapanachu. Chaynulla
mananami kasarachikunqallapa imamapischu.
36 Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna yupayna kanqallapa.
Chaynulla, wanushanmanta kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna
kanqallapa.
37 Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa rupayashanpaq
iskribishanllapi, intrachimanchik, wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir.
Chaqa ninmi: Dyusqashi, Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir.
38 Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwan
payqami tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy
mayqanpis kawsayan! nir.
39 Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa niranllapa:
—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.
40 Chaymi chaymanta-pacha, manana mayqanninlapis tapuyta yarpuran-
llapalamanapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Chaymantami Jesusqa paykunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan Cristuntaqa Davidpa ayllunmanta ninl-
lapa?
42 Chaqa Davidqami paylla Salmos librunpiqa nin:
‘Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqayman,
43 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramunaykaman nir’.
44 Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaq-
taq Davidqa ‘Amituy’ niran?

Jesusmi yaĉhakuqninkunata willaran kuytakananllapapaq
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Tukuyla runakuna uyakutinmi yaĉhakuqninkunata Jesusqa kaynu niran:
46 “Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima. Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.
47 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa” nir.

21

Byudapa ufrinditan
(Mr 12.41-44)

1 Jesusmi, Dyusta aduranllapa wasipi, rikakuyaran kusa imayjun runakuna, ufrindanta kajunkunaman itatinllapa.
2 Chaynullami rikaranpis uk mana imayjun byuda ishkay qillaysituta kajunkunaman itaqta.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami, tukuy runakunamanta masta ĉhurasha ufrindantaqa.
4 Chaqa, tukuy wakin runakunaqami qillaynin subraqlata ufrindakunllapa. Nataq chay mana imayjun byuda-shuypaqami, mana mas qillaynin mikunanpaq katinmapis, limpula ufrindakusha nir.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Chayllapimi, wakinkunaqa kusata parlayaqllapa Dyusta aduranllapa wasipaq, chay kusa shumaq rumikunawan shasha karan chaykunapaq, ufrinditakunata ĉhurashanllapakunapaq ima. Chaymi Jesusqa niran:
6 “Uk diyami ĉhamunqa. Chaymi chay diyapiqa kanan kay rikayashaykillapataqa limpu ratachitinllapa, manana uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu” nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq chaynuqa pasayanqa? ¿Ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
8 Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa niran:
“Allitami kuytakankillapa ama ingañakanaykillapapaq. Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi ninqallapa: ‘Nuqami kani Dyuspa Akrashan Cristun’. ‘Chay tukukanan tyimpuqami ĉhamunqana’ nir. Chaynu nishutinllapamapis, qamkunaqa ama kriyinkillapachu.
9 Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir, gubyirnupa kuntran tikrakayanllapa nir ima uyaparmapis, ama manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi kay pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa”.
10 Niranpismi:

“Uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta
kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqal-
lapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.
11 Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa. Chaynulla
kusala mallaq tyimpu imami kanqa. Qishaykunamapis kusala saqra mana
rikashaykillapakuna kanqa, tukuy pachapi. Syilupipis rikankillapa dispan-
taypaq allipla mana rikashaykillapakunata ima.
12 “Piru kaykuna manaraq chaynu kayatinqami, qamkunataqa
aypashunqallapa, kusata qischashunqallapa chay tantakananllapa
wasikunapi. Apashunqallapapis karsilkunaman itashuqllapa. Chaynulla
qukushunqallapa gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima
nuqapi kriyishaykillaparayku.
13 Chaynu apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa nuqallapaq ri-
mankillapa.
14 Qamkunaqa, amami llakir yarpupakunkillapachu imataraq rimar
washakashunllapa nirqa.
15 Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashaykillapa allipla shumaqta ri-
manaykillapapaq. Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata nishuyllapat-
apis puytinqallapachu, allita rimashaykillaparayku.
16 “Chaynulla nishaykillapapis: Qamkunataqami taytaykillapa,
uknikillapakuna, primuykillapa, chaynulla amiguykikunamapis chay
ĉhiqnishuqkunaman qukushunqallapa. Nataq wakinnikillapallataqa
wanuchishunqallapa ima.
17 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku
ĉhiqnishunqallapa.
18 Piru qamkunapaqami, mana umaykillapamanta uk aqchaykilla-
palamapis chinqanqachu nuqapaqqa.
19 Chayraykumi nuqalapi allita kriyir shachinakurqa tukuy tyimpupaqna
kawsankillapa.
20 “Chayna, Jerusalén pwiblupa ridurninman kusa achka suldadukuna
ĉhaqta rikarqa, yaĉhankillapana mananami maychu chay pwiblu tukukanan-
paq kanqa nir.
21 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman alsakankillapa.
Chaynulla, Jerusalenpi kaqkunapis lluqshinkillapa chay pwiblumantaqa.
Nataq, chay ĉhakrapi kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakankillapachu chay
pwiblumanqa.
22 Chaqa chay diyakunapimi, Dyuspa librun mantakushanpi kastigupaq
iskribikashanqa kumplikayan.
23 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq
wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! Chaqa allipla manchakuypaq
nanachikuykuna chaynulla kusala saqra manchaypaq kastigumi chay
pwiblupiqa kanqa.
24 Wakinkunaqami wanunqallapa kuchilluwan lisyakar, chaynulla
wakinkunataqa aypar prisur purichinqallapa tukuy nasyunkunapi.
Nataq, Dyuspi mana kriyiq runakunaqa, Jerusalén pwiblutaqa limpu
saruĉhanqallapa, paykunapaq Dyus imanu kananpaq nishan tyimpu
kumplikanankaman.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 “Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi ima. Nataq
pachapi-shuypaqa tukuy runakuna dispantakashalla kidanqallapa.

Chaynulla alliplata manchakunqallapa, mar yaku kusalata maqchikar waqamutin.
26 Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa kanan-shuypaqa pasayanqa nir yarpur, limpu dismayanqallapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata kuyunqa.
27 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana.
28 Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuq qallaritinqa, animuta aypar umaykillapata unaqman alsar nuqapaq chapakunkillapa. Chaqa man-anami maychu kanqa washakanaykillapapaqqa”.
29 Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: “Allita rikayllapa igus qiruta, manaqa wakin qirukunatapis.
30 Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya tyimpuqa shipchana nir.
31 Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa, yaĉhankillapana Dyus mushuqmanta mantakunanpaq tyimpuqa shipchana nir.
32 “Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa man-araq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
33 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
34 Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikillapa chay mana allin ruraykunata rurachishunanllapapaqqa. Chaynulla ama maĉhankillapachu, ama yarpupakankillapapischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay jwisyu diyapiqa qamkunata, chay mana allin ruraykuna daskaqla ratachishunanllapapaqchu.
35 Chaqa chay shamuq diyaqami shamunqa kay pachapi tukuy runakuna kawsaqkunaman.
36 Chayrayku, qamkunaqa rikĉhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa naypanman ĉhanaykillapapaq”.
37 Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaĉhachikuq Dyusta aduranallapa wasipi. Nataq, tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq.
38 Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqllapa Dyusta aduranallapa wasimanqa, Jesusta uyakuq.

22

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapana
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyaqa.
2 Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchi-nanllapapaq. Piru runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu.
3 Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás yaykuran.
4 Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranallapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, “Imanumi Jesus-taqa qushaykillapa” nir.
5 Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa.

6 Chaymi Judasqa “Arí” nir, imanulapis allita rikar maykaqlapipis
runakuna mana yaqqa kaq yupay katin, “Rikachishutiyllapa aypankillapa”
niran.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyap-
inami karanllapa. Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir
wanuchiqllapapis.
8 Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaĉharan kaynu nir:
—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.
9 Chaynu nitinqa paykunaqa tapuranllapa:
—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
10 Jesusqa niran:
—Jerusalén pwibluman ĉharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta
tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman.
11 Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami
nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata
mikushaq? niyan’ nir.
12 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk
atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa
mikunallapapaqqa.
13 Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi
chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
14 Chaymanta mikunanllapa uras ĉhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan
samaranna misamanqa.
15 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
“Kanan manaraq qischakar wanuyashayllami, ¡alliplata munasha kani
qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq!
16 Chaqa kanan mikushallapaqami manana qashanqa pullaqa mikushun-
llapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunalla-
pakaman”.
17 Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:
“Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa.
18 Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa
upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinankaman”.
19 Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran
yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani
chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.
20 Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:
“Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta ru-
rani, qamkunata kusata llakipashushayllaparayku.
21 Piru, mayqanĉhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay mis-
api nuqawan pulla.
22 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan
chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kun-
trankunaman qukuqqa!”
23 Chaynu Jesús nitinmi yaĉhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa:
“¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?” nir.

Jesuspa yaĉhakuqninkuna anyanakuranllapa

24 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir
mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir.
25 Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:
“Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunat-
apis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis, ‘Ukkunatami kusalata
yanapanillapa’ nir alabakanllapa.
26 Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan
mayqannikillapa kusa mas yaĉhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa.
Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa.
27 Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman
mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Mis-
api samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq
yupay kani qamkunapaqqa.
28 “Chaymi imanu ĉhiqnimaqkuna ruramatinllapamapis, qamkunaqa pul-
lay kashaykillapa.
29 Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanuĉhi
Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimaran, chaynulla.
30 Chaynu karqami, maydiyaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkil-
lapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykil-
lapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yaĉhankillapa,
allin mana allin nirmapis”.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:
—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta ĉhaspir qutun, chay yu-
paymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa.
32 Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi
kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata
nuqalapi allita kriyinanllapapaq.
33 Chaynu Jesús nitinqa, Simonqa niran:
—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yar-
pushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.
34 Piru Jesusqa niran:
—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu,
kimsa kuti nuqapaqqa ninki ‘Manami riqsinichu’ nir.

Jesusta qischananllapapaq ura ĉhamuyaranna

35 Chaynulla Jesusqa tapuranpis yaĉhakuqninkunataqa:
—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq
talqitayjunta, mas llanqiyjunta imachu kaĉhashurayllapa. Chaynu
kaĉhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?
Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—¡Manami!
36 Chaymanta Jesusqa niran:
—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta
purichinaykillapa talqitatapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana
ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa.
37 Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin
iskribikashankunaqa kumplikanqa. Chaqa niqmi: ‘Mana allin runaku-
nawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa’ nir. Chaynumiri Dyus nitin
nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.
38 Chaynu Jesús nitinqa, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, kaypimi ishkay ispadakunaqa nir.
Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:
—Chaykaqllana nir.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yaĉhakuqninkunapis ikinta riran.
40 Chay lugarman ĉharnaqa, yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.
41 Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:
42 "Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa" nir.
43 Chaynu niyatinqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan.
44 Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutinqami, ĉhiĉhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay.
45 Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaĉhakuqninkuna kayashanman. Ĉharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykunataqa.
46 Chaymi kaynu niran:
—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta ĉharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saludananpaq.
48 Piru Jesusqa niran:
—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukunki? nir.
49 Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:
—Taytituy, ¿ispadakunawanchu washakashunllapa? nir.
50 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunamanta ukninqa, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran.
51 Jesusqa niran:
—¡Amana mas imatapis ruraylapachu! nir.
Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.
52 Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranallapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:
—¿Imapaqtaq ispadakunawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?
53 Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranallapa wasipiqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis ruramaraykillapachu. Piru qamkuna tutaparaqmanta kar, kanan tutapashana katinqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkillapana. Chaqa uraykillapa ĉhamushanari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Chaymanta Jesustaqa aypar aparanllapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar, ikinllapata riyaran.
55 Chaymi chay wasipa pampanpa ĉhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.
56 Chaynu tayatinllapaqa, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:
—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.
57 Piru Pedruqa niran:
—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.
58 Chaymanta qashan uk ratukaqlamanta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu niran:
—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:
—¡Manami! Mana nishuyanillapa wakmaqari.
59 Chaymanta uk ura pasashana yupay katinqa, qashan ukpis niran:
—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa pulla karan. Chaynulla payqa Galileamanta wakmaqari.
60 Qashanmi Pedruqa niran:
—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu mayqanpaqmi rimayanki nirmapis!
Chaynu Pedro niyatinlami chay kutilla, gallu kantaran.
61 Chaymantaqa Amitunchik Jesusqa das tikrakar Pedruta chaparan. Chaynu chapatinqa, Pedruqa yarpuran, Amitunchik kaynu nishanta: “Kananllami manaraq gallu kantayatin kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta.
62 Chaymi Pedruqa chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

Jesustami kusata asipar ima qischaranllapa
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Chay runakuna Jesusta chaypi kuytar shaqkunaqa kusata asipar ima maqaranllapa.
64 Nawinkunata bindar ima kaynu tapuqllapa:
—Mabir tantyay ¿pitaq maqashusha? nir ima.
65 Chaynulla, allip ukmankunata tapur allipla saqra pinqaypaqta willaqllapamapis.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Unaqna katinqa tantakaranllapa, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Tantakarqa Jesustaqa aparan kusa mas karguyjunkunapa naypanman. Chaypiqami, kaynu nir tapuranllapa:
67 —Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun kanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Nuqa, kananlla ‘Dyuspa Akrashan Cristun kani’ nishutiyllapaqa, mana kriyimankillapachu.
68 Chaynulla, nuqa tapushutiyllapapis mana imatapis willamayankillapachu [chaynulla mana kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.

69 Piru kananmanta-pachami, Dyusmanta Shamuq Runaqa kusa puytiq
Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.
70 Chaynu nitinqa tukuy tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿qamchu Dyuspa Wamran kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunallami ninkillapa.
71 Chaymantaqa paykunaqa niranllapa:
—¿Ima tistigutataq masqa munanchikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla
uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

23

Jesusta Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tukuy chaypi kaqkunaqa, sharir aparanllapa Jesustaqa gubyirnu Pi-
latupa naypanman.
2 Chay Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta llullakur Jesuspaqqa
willakuq qallariranllapa kaynu nir:
—Kay runataqami tarisha kanillapa pwibluyllapamanta runakunata kusa
ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa, paymi nin manashi impwistuta
gubyirnu Cesartaqa pagrashaqllapachu. Chaynulla ninpis payshi Dyuspa
Akrashan Cristun tukuyta mantakuqqa nir.
3 Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
4 Chaynu Jesús nitinqa, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy
runakunatapis niran:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.
5 Chaynu nitinqa, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:
—Chay kusa ukmanta yaĉhachikuyashanwanmi, chay pwibluyllapamanta
runakunataqa limpu pantachiyan. Chaynu mana allinta yaĉhachikuqqami
qallariran Galileapi. Kanan-shuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparanllapa

6 Chaynu nitinllapa uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu
Galileamanta? nir.
7 Chaymanta runakuna, Galileamantami nitinllapaqa, kaĉharan gubyirnu
Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.
8 Jesús chayman ĉhatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa
kusa unaynami paypaqqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta
munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran.
9 Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.
10 Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna, Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chay paykunaqami chaypiqa alli-
plata uchachayaranllapa.
11 Chayna, Jesús mana imatapis rimatinqa, Herodesqa wakin suldadukunawan kusalata kushiparanllapa. Chaymi Jesusta asipananllaparaykuqa,
gubyirnupa kusala ĉhaniyjun raĉhpanta yakachiranllapa. Chaynu rurayar
imaqa, Herodespis Jesustaqa qashan kaĉharan Pilatuman.
12 Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala amiguna tikrakaranl-
lapa, unaykuna kusata ĉhiqninakuq kasha karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata, wakin kar-
guyjunkunata, chaynulla tukuyla runakunata ima tantamuran.
14 Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa, 'Pwibluymanta
runakunata limpu pantachiyan' nir. Nuqami qamkunapa naypaykillapapi
tapusha kani. Piru paypa uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna
niyashaykillapanuqa.
15 Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis tarishachu.
Chayraykumi qashan nuqaman kaĉhamusha. Chayrayku yaĉhayankillapana,
manami ima mana allintapis kay runaqa rurashachu nir. Chaymi
wanuchinapaqqa mana allinchu.
16 Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kaĉhashaq.
17 [Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk prisuta
lluqshichiq kar].
18 Chaynu Pilato nitinqami, allipta chay runakunaqa tukuynin pullalla
lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta lluqshichir kaĉhay!
nir.
19 Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanllapa, Romapa
gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchishanpaq.
20 Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiyta munarqa, qashanpis chayllata
chay runakunataqa niran.
21 Ashwan paykunaqa kusala jwirtita lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
22 Chaynu niyatinllapamapis, qashan kimsa kutipaqna Pilatuqa niran:
—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa rurasha? Nuqapaqqami kay runaqa
mana ima uchayjunpischu wanuchichikunaypaqqa. Chaymi nuqaqa kasti-
gachikurla kaĉhashaq.
23 Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranl-
lapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
Chaynu allipta lanyayatinllapaqami,
24 Pilatuqa, paykuna munashanllapanullata ruraran.
25 Chaymi chay Barrabás, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata
wanuchisha katinmapis, karsilmanta lluqshichir, Jesusta-shuypaqa payku-
natana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesusta krusman klabaq apayarllapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón
shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Chaymi Jesuspa krusninta
rikrachir, paypa ikinllata aparanllapa.
27 Kusala achka runakunami Jesuspa ikintaqa riranllapa. Chaynullami
warmikunapis kusalata llakir, waqar ima riranllapa.
28 Piru Jesusqami paykunata chapar kaynu niran:
"Jerusalenmanta warmisitakuna, ama nuqapaqqa waqayllapachu. Ash-
wan qamkunallapaq, wamraykikunapaq ima waqayllapa.
29 Chaqa uk kusala qischakay tyimpukunapimi ninqallapa: 'Allinmi kasha
chay warmisitakuna mana wamrakuq chaykunapaq, chay warmi mana

ruriyjunchu kaqkunapaq, chaynulla chay warmikuna mana wamran katin
mana ñuñuchikuqkunapaqmapis' nir.
30 Chaymi, chaynu qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata ninqallapa:
'¡Nuqakunapa anayllapaman ratamuyllapa!' Chaynulla lumakunatapis nin-
qallapa: 'Pakakuchimayllapa ima' nir.
31 Chaqa llullu qiruwan tukuy kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa qiru
chakishana katinqa?" *
32 Chaynullami Jesuswan pullataqa apaqllapapis ishkay wanuchikuq
runakunata Jesuswan pullata kruspi klabananllapapaq.
33 Chaymanta chay uk lugar Calavera shutiqman ĉhachirllapaqa, Jesustaqa
klabaranllapana kruspiqa. Chaynulla chay ishkay wanuchikuq runakunat-
apis kadalaw qichqanpi krusllapi klabaranllapa. Ukninta allilaw qichqanpi,
ukninta ichuqlaw qichqanpi.
34 [Klabatinllapanaqa Jesusqa niran:
"Taytay, pirdunay kay runakunataqa. Paykunaqami mana yaĉhanchu
imatami rurayanllapa nirmapis".]
Chaymantami chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata surtyakur ay-
paranllapa.
35 Runakunaqami chaypi rikakuyaranllapa, chay karguyjun runaku-
namapis alliplata kushikur asiparanllapa kaynu nir:
—Ukkunata-shuypaqa washaran. Mabir kananqa paylla washakanqari,
chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa.
36 Chaynulla chay suldadukunapis Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi
qimikar upyachiqllapa allipla puchqu binuta, kaynu nir:
37 —¡Chiqapta, Israelmanta runakunapa mantaqnin karqa, qamlla
washakay-ari! nir.
38 Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpiqami uk litriruta ĉhuraranllapa
[griego rimaypi, latinpi, hebreo rimaypi ima] Chaqa kaynu niyaq: "KAYMI
ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
39 Chay ishkay wanuchikuqkuna Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa
ukninqa, musyar kaynu niyaq:
—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan Cristun karqa, qamlla washakar,
nuqakunatapis washamayllapari! nir.
40 Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu nir anyaran:
—¿Manachu qamqa manchanki Taytanchik Dyustaqa, qam
wanunaykipaqna qischakayarmapis?
41 Nuqanchikqa imanu mana allinta rurashanchikraykumi
qischakayanchikmapis, pagrakuq yupayna, chay mana allinkunata
tukushanchikpaq. Piru kay runa-shuypaqa mana imata uchakusha
karmapis, qischakayan.
42 Chaymantaqa niranpis chay runaqa:
—Tayta Jesús, yarpumankiri qashan mushuqmanta mantakuq qallarirqa.
43 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Allitami nishayki: Qamqa kananllami nuqawan pulla kanki Taytay
Dyuspa luryanpi nir.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 A las dusimanta-pacha alas tris di la tardikaman tukuy pacha allipla
tutaparaq intiru kidaran.

---

* **23:31** Qirupaq rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

45 Rupayqami manana achkirachikamurannachu. Dyusta aduranallapa
wasipa ĉhaypinpi atun rakta raĉhpa warkuraqpis ĉhaypimanta wakman kay-
man limpu llikikaran.
46 Chay kutillami, Jesusqa kusala jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
"¡Taytay, ispirituytami makikilaman ĉhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!"
Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.
47 Chaymanta chay romano suldadukunapa kapitannin, tukuy chayku-
nata rikar uyapar imaqa, Dyusta alabaran, kaynu nir:
—Chiqaptami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu kasha nir.
48 Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima pasashanta rikarqa, kusala mana
allitachu yarpur riranllapa, qasqunllapata takaqnu.
49 Piru, Jesusta tukuy riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan warmisi-
takuna rishakunapis, chayllapiraq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima
pasaqkunatapis karukaqlapi shasha rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Karanmi uk allip allinla runa José shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun
Arimatea shutiqmanta. Payqami Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa
masin karan. Piru chay karguyjunkuna yarpushankunawanqa mana chayl-
latachu yarpuq. Ashwan, Dyus mushuqmanta mantakunanpaq nir yarpur,
kawsaq-ari.
52 Chaymi payqa Pilatuman ĉhar Jesuspa kwirpunta mañaran.
53 Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa krusmanta shumaqla ish-
kichimur, uk yuraq raĉhpawan pillur apar ĉhuraran qaqapa paĉhanlapi uk
uĉhku rurakasha karan chayman. Chaypiqami manaraq mayqantapis pam-
pashallapachu karan.
54 Chay pampayan diyapiqami, samana diyapaqna kamakachikuyaql-
lapa, chaqa qallariyaqnari.
55 Chay warmikuna Galileamanta-pacha Jesuswan pulla riqkunaqa, ri-
ranllapa rikaq chay uĉhkutaqa. Chaymi, chaypi imanu pampatinllapamapis
allita rikaranllapa.
56 Chaymanta wasinllapaman tikrakamurllapanaqa, kusala mishki
mutkiypaq rimidyitukunata kamakachiranllapa, chaykunawan Jesustaqa
salar kamakachinanllapapaq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa
imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata kumpliranllapa.

24

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisitakunaqa allaq
allaqla riranllapa Jesús pampakashanmanqa, chay mishki mutkiypaqla
rimidyitukunata kamkachishanllapata apar. Chaynullami wakin warmiku-
napis paykunawan riranllapa.
2 Chayman ĉhatinllapaqa, chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumiqa manana
tayashanpinachu kasha karan.
3 Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu Amitunchik Je-
suspa kwirpuntaqa.
4 Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa. Chaykamanmi
ishkay runakuna kusa llipyalla yuraq mudanayjun paykunapa pullan
shaqta rikaranllapa. Chaymi alliplata manchakuranllapa.

5 Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin qunqurikur pachaman
pukĉhiraranllapa. Piru chay llipyaraqlla runakunaqa niranllapa payku-
nataqa:
—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa wanushakunapa pam-
pakashanpiqa?
6 Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa qamkunawan
pulla kar Galileapi willashushanllapata.
7 ¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq Runataqashi uchasapaku-
napa makinman qukutinllapa wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diya-
mantaqa kawsamuyanqa nir?
8 Chaymi, chaynu nitinqa, chay warmikunaqa yarpuranllapa Jesús
willashanllapata.
9 Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa, unsi apustul-
ninkunata, chaynulla wakinkunatapis willaranllapa.
10 Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami kaykuna
karanllapa: María Magdalena, Juana, Santiagupa maman María, wakin
warmikuna ima.
11 Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiranllapachu. Ash-
wan wak warmikunaqa yaruyasha kanqa nir yarpuranllapa.
12 Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa lluqshimur riran
kallpaylla Jesús pampakashanmanqa. Chayman ĉhar uĉhku ruriman cha-
pakurqa, mana imatapis rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raĉhpalana
chaypiqa usurayasha karan. Chaynuta rikarqami kusa dispantakashalla
qashan wasinman tikrakamuran.

Jesusmi Emausman nan riqpi rikariran
(Mr 16.12-13)

13 Chay diyallapimi Jesuspa ishkay yaĉhakuqninkuna riranllapa Emaus
pwibluman. Chay pwibluqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ishkay urasma
kasha kanqa.
14 Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa.
15 Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa
qimikar pullanllapa riq qallariran.
16 Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa
bindakasha yupay kashanrayku.
17 Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?
Chaynu nitinqa, paykunaqa sharanllapa llakishala.
18 Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqqa niran:
—Tukuy runakunami yaĉhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta.
¿Qamlachu mana yaĉhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?
19 Chaynu taputinqa, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:
—¿Imataq pasasha?
Paykunaqa niranllapa:
—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayanillapa. Chay runaqami Dyus-
ninchikpaqqa uk puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis.
Chaynulla tukuy runakunapa naypanpimapis kusa allin kaq.
20 Chay paytaqami kurakunapa mantaqninkuna, nuqakunamanta kar-
guyjun runa masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchi-
nanllapapaq.

21 Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay
washayanqa nasyunniyllapata nir. Piru, kimsa diyapaqnamiri payta
wanuchishanllapaqa.
22 “Piru wakin warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami man-
chachimashallapa, paykuna amsaqlla Jesús pampakashanman risha kar.
23 Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuran-
llapa wasinmanqa. Ĉhaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunaman-
qashi angelkuna rikarir, Jesusqashi kawsayan nisha nir.
24 Chaynu nimatinllapa, wakin kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús
pampakashanmanqa. Chay pampakashanman ĉharqashi chay warmisi-
takuna nishannulla, Jesustaqa mana rikaranllapachu”.
25 Chaynu chay runakuna nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi
Dyuspa tukuy rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkilla-
pachu.
26 ¿Manachu yaĉhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa manaraq man-
takuyarqa, chaynuraqmi qischakananpaq karan nirqa?
27 Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay runakunataqa,
Dyus nitin iskribikashakunapi paypaq nishankunata. Chaynumiri Moisés
iskribishanmanta qallarir, Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata
willaran paykunataqa.
28 Chaynu nirqa chay pwiblu riyashanllapaman ĉharqa, Jesusqa naypaq-
man riq yupay tukuran.
29 Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata rugaranllapa, kaynu
nir ima:
—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayannami.
Chaynu niyatinllapaqa, Jesusqa yaykuran ruriman, paykunawanna
chaypi kidananllapapaq.
30 Chaymanta misapina tayatinllapaqa, Jesusqa makinpi tantata aypar
Dyusta payji nirqa, ĉhaypinmanta pakir paykunataqa quran.
31 Chaynu qutinqa, chay kutilla chay runakuna chiqapta kwintachakar-
naqa, Jesusta riqsiranllapa. Piru Jesusta riqsitinllapaqa, payqa das chin-
qaran.
32 Chaymi paykunapura ninakuqllapa: “¿Manachu Dyus nitin
iskribikashapi tukuy nishanta intrachimarninchik nanta shamutinqa,
shunqunchikpimapis allipla shumaq aligrita yarpuranchik?”
33 Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantin sharir tikrakaranllapa
Jerusalenman. Ĉharnaqa tariranllapa Jesuspa unsi apustulninkunata,
chaynulla wakin kriyiq masinkunatapis.
34 Chaypi tantanakusha taqta taritinllapaqa, chay wasipi taqkunaqa ni-
ranllapa:
—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa kawsamusha. Si-
monmanmi rikarisha payqa nir.
35 Chaynu nitinllapami chay ishkaykunapis imanu nanta riyatinllapa
pasashanta, chaynulla imanu tantata ĉhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishan-
llapata ima parlaranllapa.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa. Chaynu parlayatin-
llapaqa ashwan Jesusqa illaqmanta paykunapa ĉhaypinllapaman shar kaynu
nir saludaran:

—Kusa shumaqmi kankillapa nir.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa alliplata manchakuranllapa, ayata rikayanchikllapa nir yarpur.
38 Chaynu yarpuyatinllapamapis Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchakushaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita nuqapiqa kriyinllapa?
39 Rikayllapa makiykunata, ĉhakiykunata. Nuqallami kani. Kanan kamamarllapa yaĉhayllapa: Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana tulluyjunchu. Qamkuna rikamashaykillapanumi nuqaqa aychayjun, tulluyjun ima kani.
40 Chaynu nirqa chay kutilla, ĉhakinta makintapis rikachiran paykunataqa.
41 Piru paykunaqa kusala aligri karmapis mana kriyiranllapachu kusa dispantakashalla kashanllaparayku. Chaymi Jesusqa niran:
—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan kaypiqa? nir.
42 Chaynu nitinqa paykunaqa quranllapa piskadu kankakashata, [panalwan].
43 Qutinllapaqa payqa aypar mikuran, paykunapa naypanpi.
44 Chaymantaqa paykunataqa niran:
“Nuqataqami kaynu pasamasha, imanutaq qamkunawan kar willashurayllapa chaynullata. Nuqami nishurayllapa, imanumi Moisés iskribishankunapi, Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapi, Salmos librupipis nuqapaq nishankunaqa kumplikayanqa nir. Chaymi chay nishanllapanulla pasamasha”.
45 Chaynu nirmi paykunataqa allita intrachiran, chay iskribikashakunapi nishantaqa.
46 Kaynumi niran:
“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa Akrashan Cristunqashi kusata qischakar wanuyanqa. Chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.
47 Niranpismi:
“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy pachapi paypa shutinpi yaĉhachikunqallapa. Chaynu yaĉhachikutinllapashi tukuyla kriyir uchanllapakunata dijatin Dyusqa pirdunanqa.
48 Qamkunaqami tukuy kaykunapaqqa uk tistigu kankillapa.
49 Chaymi nuqaqa qamkunamanqa kaĉhamushaq Taytay Dyus arnishushanllapata. Piru qamkunaqa kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa, unaq syilumanta arnishushanllapa pudir qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesusmi syiluman riranna (Mr 16.19-20)

50 Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay Jerusalén pwiblumantaqa, paykunata lluqshichir aparan Betania pwiblukaman. Chaypiqami makinta unaqman alsar bindisiran paykunataqa.
51 Chaynu bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq syiluman apakaranna.
52 Chaymantami paykunaqa Jesusta kusata adurar imaqa, tikrakaranllapana Jerusalenman kusa aligrila.
53 Chaymiri maydiyapis, Dyusta adurananllapa wasipiqa, Dyusta alabar ima taranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Juan
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

Apustul Juanmi kay libruta iskribiran. Payqami Jesuspa yaĉhakuqnin karan (1.37-39). Jesuswan purirmi rurashankunata rikaran, chaynulla yaĉhachikushankunatapis uyakuran. Chaynu purirmi intrakaran, Tayta Dyusmi Amitunchik Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaq nir.

Juanqa kay libruta iskribiran, nuqanchikkunapis intrakanallapapaq Jesucristo shamusha washamanallapapaq nir. Chaynullami iskribiran intrakanallapapaq, Jesucristupi kriyir, tukuy tyimpupaq luryanpi aligrila kawsanallapapaq nir (20.31).

Juan iskribiran pimi Jesucristo nir

1 Manaraq imapis kayatinmi uk RIMAY * karanllana. Kay RIMAYQAMI Dyuswan kar, Dyuslla karan.
2 Chaynu mana imapis katinraqmi Dyuswan pulla kawsaran.
3 Tayta Dyus nitinmi, payqa tukuy imata ruraran. Chaqa mana rurasha katinqa, mana imapis kanmanchu.
4 Payllami tukuyta kawsachimanchikllapa. Chaynu kawsachikuq karmi, kay pachaman shamuran tukuyta achkirachinanpaq.
5 Chaynu achkirachikuq karmi, tutaparaqpi kaqkunataqa Dyuspaq yaĉhachin. Piru chay tutaparaqpi kaqkunaqami mana imanachiytapis puytinchu.
6-7 Tayta Dyusmi, uk runa Juan shutiqta kaĉhamuran chay achkirachikuqpaq yaĉhachikunanpaq. Chaymi yaĉhachikuran chay achkirachikuqlapina kriyinanllapapaq.
8 Chaqa Juanqami mana chay achkirachikuqchu karan. Paytaqami Tayta Dyus kaĉhamuran yaĉhachikunanpaq pimi chay achkirachikuqqa nir.
9 Kay chiqap achkirachikuqqami, kay pachaman shamuran achkirachikuq yupayna, Tayta Dyuspaq tukuyta intrachinanpaq.
10 Tayta Dyus paywan tukuy imata rurasha katinmapis, kay pachaman shamutinqa, runakunaqa mana riqsiranllapachu Dyus nirqa.
11 Chaynu tukuyta rurashanraykumi, paypa kaqninkunaman shamuran. Piru chaynu shamutinmapis, wakinqa mana kasuranllapachu.
12 Nataq tukuy shunqunllapawan kriyir kasuqkunata-shuypaqa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kananllapapaq nisha.
13 Chaynuqami niran mana taytanmanta, mamanmanta nasir paykuna munashanllaparaykuchu. Ashwanmi Tayta Dyus munar chaynu chiqap wamrankunapaqqa nisha.
14 Chay RIMAYQAMI runapaq tikrakar tukuy nuqanchikkunawan kawsaran. Payqami kusalata munamarninchik, chiqap kaqlata rurar ima kawsaran. Nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa Tayta Dyuspa uklayla Wamranqa Taytan Dyusnu kusa allinla nir.
15 Paypaqmi Juanqa achka runakunata willaran kaynu nir:
“Kaypaqmi unaylla kaynu nishushallapa karay: ‘Nuqamanta shamuyan chayqami kusala mas puytiq ima. Chaqa payqami manapis kayatiy karanllana’ nir”.

---

* **1:1** Uk RIMAY nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristupaq nir.

16 Chaqa pay kusalata llakipamarninchikllapami kutir kutir yanapamaranchikllapa.
17 Tayta Dyusmi unayqa Moisesta mantakuykunata quran, intrachimanallapapaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristurayku intrachimanchikllapa imanumi munamanchikllapa, chaynulla imatapis karanlata ruran nir.
18 Tayta Dyustaqami mana mayqanlapis rikashachu. Piru Tayta Dyuspa uklayla Wamran Jesucristo paypa pullan kashanrayku, Dyuslla karmi riqsichimanchikllapa Taytanqa imanu nirmapis.

Shutichikuq Juan Jesucristupaq parlakuran (Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Israel pwiblupa mantakuqninkunami, Jerusalenmanta kurakunata chaynulla Levipa ayllumanta runakunata ima, kaĉharanllapa rir Juanta tapunanllapapaq mayqanshi payqa nir.
20 Chaynu rir taputinllapami payqa karanlata rimar kaynu niran:
—Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kani nir.
21 Qashanmi tapuranllapa:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? ¿Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chaychu kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami paychu kani.
Piru qashan tapuranllapa:
—Chayqa, ¿qamchu uk rimaqninta Dyus kaĉhamunanpaq karan † chay kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami nir.
22 Chay tapuqkunaqa niran:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? Willamayllapari. Chaqa allita qampaq yaĉhar riyta ministinillapa chay mantamashallapakunata willanayllapapaq.
23 Juanqa niran:
—Nuqaqami chunllaq lugarkunapi kusa jwirtita rimar kaynu niq chay kani: 'Uk dirichula nanta kiĉhaq yupay bidaykillapata shumaqchar, Taytanchik Dyuslatana yarayllapa' nir, imanutaq Dyuspa rimaqnin Isaías nisha karan chaynulla.
24 Chaynu Juan nitinqami, chay fariseo runakunamanta mandadu risha karan chaykunaqa,
25 kaynu nir tapuranllapa:
—Chaqa, Dyuspa mana Akrashan Cristun, mana Elías, chaynulla Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan chay mana karqa, ¿imapaqtaq runakunata shutichinkiqa?
26 Juanqa niran:
—Nuqaqami yakulawan shutichikuni. Qamkuna tapukuyashaykillapaqami pullaykillapana. Piru manami riqsiyankillapachu.
27 Paymi nuqamanta ikitaraq shamuyan. Chaynu ikita shamutinmapismi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
28 Tukuy kaykunaqami riyu Jordanpa chimpan Betania pwiblupi chaynuqa karan, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan shutichikuyaran chaypi.

Jesusmi Dyusmanta Shamuq Uyshitaqa

29 Allaqnin diyami Shutichikuq Juanqa, Jesús payman qimikaqta rikaran. Chaymi niran:

---

† **1:21** Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan nir mas intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 18.15,18.

“¡Rikayllapa kaymi Dyusmanta Shamuq chayqa! Paymi uk musu uyshita yupay, tukuy nuqanchikkunarayku wanunanpaq shamusha chayqa. Chaymi payrayku Taytanchik Dyusqa uchanchikkunamanta washamanchikllapa.
30 Paypaqmi rimaray kaynu nirqa: ‘Nuqamanta uk ikita shamuyan. Chayqami, nuqamantaqa mas yaĉhaq, puytiq ima. Chaqa manapis kayatiy, payqa karanllana’ nir.
31 Nuqamapis mana yaĉharaychu mayqanmi kanqa nirmapis. Chaynumapis nuqaqa yakuwan shutichikuray, Israelmanta runakuna chiqapta payta riqsinanllapapaq”.
32 Juanqa niranpis:
“Dyuspa Santu Ispiritunta rikaray, syilumanta uk palumitanu payman ishkimur taqta.
33 Piru nuqaqami manaraq yaĉharaychu pimi kanqa payqa nirmapis. Piru Tayta Dyus yakuwan shutichikunaypaq kaĉhamaqmi, nimaran: ‘Chay mayqanpa ananmanĉhi Dyuspa Santu Ispiritun rikayatki ishkimur tayan chay paymi, Santu Ispirituwan shutichikunqa’ nir.
34 Dyus nimashannumi, nuqaqa rikashana kani. Chaymi chiqapta nini: Payqa Dyuspa Wamran nir”.

Jesuspa punta yaĉhakuqninkuna

35 Chaymanta allaqnin diyapismi, chay kayashanllapallapi Shutichikuq Juanqa ishkay yaĉhakuqninkunawan karan.
36 Chaymi Jesusta pasaqta rikarqa, Juanqa niran:
—Rikayllapa, wakmi Dyusmanta Shamuqqa. Paymi uk musu uyshita yupay nuqanchikrayku wanunanpaq shamusha chayqa.
37 Chaynu nitinqa, Juanpa chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa, Jesuspa ikinta chay kutilla riranllapa.
38 Chaymanta, ikinta riqta rikarqa, Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq maskayankillapa?
Paykunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maypitaq tanki?
39 Jesusqa niran:
—Shamur rikayllapa.
Chaymi rir rikaranllapa maypimi tan nirmapis. Chay diyaqami, pullan kidaranllapa, tardi alas kwatru yupayna katin.
40 Juan rimaqta uyar Jesuspa ikinta riqkunamanta ukqa, karan Andrés, Simón Pedrupa uknin.
41 Andresqami Jesusta tarirqa, chay kutilla riran uknin Simonta tarir willaq kaynu nir:
—Tarisha kanillapa Mesiasta. (Rimayninchikpiqa munan niyta Dyuspa Akrashan Cristun).
42 Chaymanta chaynu nirnaqa, Andresqa aparan Simonta, Jesús kayashanman. Chayna Jesús, Simonta rikarqa niran:
—Qamqami Jonaspa wamran ‡ Simón kanki. Piru kananmantaqami shutinki Cefas. (Rimayninchikpiqa munan niyta Pedro).

Jesusmi Felipiwan Natanaelta qayaran

43 Qashan allaqninpismi, Jesusqa Galilea lugarman rinanpaq yarpuran. Chaymi, Felipita tarirqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.

‡ **1:42** Wakin iskribikashakunapiqa “Juanpa wamran” nin.

44 Felipiqa Betsaida pwiblumanta kaq, Andrespa, Pedrupa pwiblunllamanta.
45 Chaymantami Felipiqa riran Natanaelta tarir, kaynu niq:
—Tarishami kanillapa Dyuspa Akrashan Cristunta, chay mayqanpaqĉhi Moisés iskribisha karan chayta. Chaqa paypaqmi Dyuspa wakin rimaqninkunapis iskribisha karan. Payqami Nazaretmanta Josipa Wamran Jesús.
46 Chaynu nitinqa, Natanaelqa niran:
—¿Nazaretmantachu kusa runa nisha kayta puytin?
Felipiqa niran:
—Shamur rikay yaĉhanaykipaq.
47 Chaymanta Natanael qimikaqta rikarqa, Jesusqa niran:
—Kaytami shamun Israelmanta uk chiqap Dyuspi kriyiq runa. Payqami mana llullakuyta yaĉhanchu.
48 Chaymanta, Natanaelqa niran:
—¿Imanutaq riqsimanki? nir.
Jesusqa niran:
—Manapis Felipe nuqaman shamunaykipaq willashuyatinmi, riqsishuyarayllana, chay igus qirupa ĉhakinpi katki.
49 Natanaelqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡chiqaptami Dyuspa Wamran kanki! ¡Qammi Israel pwiblupa gubyirnun kanki! nir.
50 Jesusqa niran:
—¿Qamqachu kriyimanki igus qirupa ĉhakinpi riqsishuray nishushayraykula? Ashwan kusa mana rikashaykikunataraqmi rikanki.
51 Niranpismi:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami rikankillapa syilu kiĉhakashata. Chaynulla rikankillapapis, Dyusmanta Shamuq Runaman angelninkuna ishkimuqta, iqaqta ima. §

2

Jesusmi punta milagruta ruraran uk kidamyintupi

1 Natanaelwan parlashanmanta allaqnin uk diyaqa, Galilea lugarpa pwiblun Caná shutiqpi, karan uk kidamyintu. Jesuspa mamanpis chay kidamyintupi karan.
2 Chaynulla Jesuspis yaĉhakuqninkunawan kunachikasha kar, chaypi karanllapa.
3 Chay kidamyintupina kayatinllapaqa, ubapa yakun binu tukukaran. Chaymi Jesustaqa, mamanqa niran:
—Manana ubapa yakun binu kannachu nir.
4 Jesusqa niran:
—Mamitay, ¿imapaqtaq kayta willamanki? ¡Yarayraq! Milagrukunata ruranaypaq uraqami, manaraq ĉhamushachu nir.
5 Chaynu Jesús nitinmi, mamanqa chay kidamyintupi ikimanta aypachikuqkunataqa niran:
—Tukuy imata pay nishutinllapaqa, rurayllapa nir.

---

§ **1:51** Kayta nirmi Jesús yarpuchiran, imanutaq unay Jacobupa musquyninpi Dyuspa angelninkuna uk iskalirata pachaman ishkimuq iqaq chayta. Nataq kananqami Jesusna chay iskalira yupayqa. Chaymi Jesusrayku Dyusqa, runakunata kusata yanapan.

6 Chaypiqami karan, rumimanta saysi atunlla butijakuna. Chaykunapimi
Israelmanta runakunaqa yakuta ĉhuraqllapa, paqakuna kustumrinta ru-
rananllapapaq. Kada butijakunami kwatru lata yakuta aypaq.
7 Chaymanta Jesusqa ikimanta aypachikuq chaykunataqa niran:
—Kay atun butijakunaman yakuta untachiyllapa, nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, untachiranllapa.
8 Chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Kananqa pitilata ĉhaqar, apar quyllapa chay naypaqpi aypachikuqqa
kamananpaq nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, chaynu rurananllapa.
9 Chay naypaqpi aypachikuq chayqa yaku, binupaq tikrakashata kamar
mana yaĉharanchu maymanta, imanumi chay binuqa rikarisha nirmapis.
Nataq, ikimanta aypachikuqkunaqa, yaĉhayaranllapa yakumanta nir. Chaqa
paykunallari yakuta ĉhaqar untachisha karanllapa chay butijakunamanqa.
10 Chaymantaqa naypaqpi aypachikuq chayqa, chay kidaq runata qaya-
mur, niran:
—Tukuy kidaqkunami puntataqa shumaq binutaraq upyachikunllapa.
Chaymanta tukuy kusata upyashana katinqa, mana shumaq binutanachu
upyachikunllapa. Piru qam-shuypaqa ashwan mas shumaq binutaraq
ĉhurashayki kasha upyachikunaykipaqqa nir.
11 Chayta chay kidamyintupi rurashanmi, Jesuspa punta milagrunqa
karan. Chay milagrutaqami ruraran Galileapa pwiblun Caná shutiqpi.
Chaywanmi intrachikuran payqa Dyus kar, puytin chaykunata rurayta nir.
Chaymi yaĉhakuqninkunaqa paypi kriyiranllapa.
12 Chaymantaqa riranllapana uran Capernaúm pwibluman mamanwan,
ukninkunawan, yaĉhakuqninkunawan ima. Chaypimi ayka diyata karanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran (Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Israel runakunapa Pascua fyistan shipchana katinmi, Jesuspis riran
Jerusalenman.
14 Jerusalenman ĉharqa, Dyusta aduranllapa wasipiqa, rantikuqku-
nata tariran. Chaypiqami ufrindapaq nir rantikuyaranllapa turukunata,
uyshakunata, palumakunata ima. Chaynulla uklawmanta kaq qillayta
kambyaq runakuna ima karanllapa.
15 Chaykunata tarirmi, Jesusqa waskakunata aypar uk latiguta rurar,
tukuy chaypi kaqkunataqa waqtaman itakuran, uyshantinta, turuntinta
ima. Nataq chay qillaykunata kambyaqkunapata-shuypaqa, qillayninmat-
apis pachaman chaqchukuran. Chaynulla misanllapamatapis ratachiran
ima.
16 Palumakunata rantikuqkunata-shuypaqa niran:
—¡Qamkunapis, kaykunataqa urquyllapa! ¡Chaqa Taytay Dyuspa wasinqami
mana imakunata rantikunanllapapaqchu!
17 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa uk
iskribikashakunapi nishanpaq. Chaqa niqmi: “Wasikipi mana allinkunata
ruratinllapami, kusata piñakushaq” ✡ nir.
18 Chaymantaqa, Israelmanta karguyjunkunaqa, kaynu nir tapuran:
—¿Ima milagruwantaq intrachimankillapa, Dyusmanta shamusha kar
chayta rurayanki nir, nuqakuna kriyishunayllapapaqqa?
19 Jesusqa niran:

✡ **2:17** Sal 69.9

—Kay wasita ratachiyllapa. Chaymanta kimsa diyalapaq qashan shachishaq nir.
20 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—¡Aja jay! ¡Kwarintay-saysi (46) añupaqmi, shachirayllapa Dyusta aduranan-llapa wasitaqa! ¡Piru qamqa ninki, kimsa diyalapaq shachishaq! nir.
21 Piru Jesús "Kay wasita shachishaq" nirqami, kwirpunllapaq niran.
22 Chaymi Jesús wanur kawsamutinqa, yaĉhakuqninkunaqa yarpuranl-lapa, wanur qashan kimsa diyamanta kawsamushaq nishanta. Chaynami kriyiranllapa, iskribikashakuna nishanpi, chaynulla Jesús tukuy nishanpi imamapis.

Jesusmi tukuyta riqsin imanu katinpis

23 Jesusqa Jerusalenllapi kayar Pascua fyistapiqa achka milagrukunata ruraran. Chaymi kusala achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.
24 Piru Jesusqa mana paykunapiqa kunfyakaranchu, chaynu kriyitinlla-pamapis. Chaqa tukuytari riqsiq imanumi nirmapis.
25 Chaynu karmi, runa uk runa masinpaq payta willanantaqa mana ministiqchu. Chaqa paylla tukuyta riqsiq, yarpuyninllapapiqa imanumi nirmapis.

3

Jesuswan Nicodemo

1 Jerusalenpimi taq uk fariseo runa Nicodemo shutiq. Payqami Israel-manta karguyjun runakunapa masin karan.
2 Kay runami uk tuta, Jesusta watukuq rir, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami Tayta Dyus kaĉhamushusha yaĉhachimanaykillapapaq nir. Chaqa, qamlami chay milagrukunata rurashaykitaqa rurayta puytinki. Dyus mana qamwan katinqa, mana rurayankimanchu chay milagrukunataqa nir.
3 Chaynu Nicodemo nitinmi, Jesusqa niran:
—Piru chiqaptami nishayki: Mayqanpis mana mushuqmanta nasiqqa, Dyus mantakushanpi mana kayta puytinqachu nir.
4 Chaynu Jesús nitinmi, Nicodemuqa, kaynu nir tapuran:
—Chayqa, ¿imanutaq uk runa rukuna karqa qashan nasiyanqaqa? ¿Ima mamanpa shunqunman yaykurchu, qashan mushuqmanta nasimuyanqa?
5 Chaynu taputinmi, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Uk runa yakumanta * chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunmanta manaraq nasiyarqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu nir.
6 Chaqa mayqanpis taytanllapakunalamanta nasiqqami paykuna mu-nashanlata rurar kawsanllapa. Nataq Tayta Dyuspa Santu Ispiritunmanta nasiqkuna-shuypaqami Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanllapa.
7 Piru 'Tukuymi mushuqmantaraq nasiyta ministin' nishutiyqa, amami kusalata chaypaqqa yarpupakunkichu.
8 Chaqa imanutaq wayramaqa pay munashannulla maymantapis shamun. Chaynu shamutin waqaqta uyaparmapis manami yaĉhankichu maymanta shamun chaynulla mayman rin nirmapis. Chaynumi pasan Dyuspa Santu Ispiritunwan yarpuyninpi nasiqkunawanpis.
9 Chaynu nitinqa, qashan Nicodemuqa tapuran:

* **3:5** Yakumanta nasin nirqami intrachimayninchiktapis puytin mamanchikmanta nasishanchik-paq nir.

—¿Imanutaq kayqa kanqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—¿Qam Israel runakunapa yaĉhachiqnin karmapis, manachu kaytaqa yaĉhanki?
11 Chiqaptami nishayki: Nuqakunaqami allita yaĉhaq kar chaynulla rikashayllapata ima willashunillapa. Piru qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
12 Chaynu kay pachapi rikaypaqkunapaq willashutiyllapa mana kriyirqa, ¿imanuna kriyinkillapa unaq syilupi mana rikaypaqkunapaq willashutiyllapamaqa?
13 “Chaqa manami mayqanpis unaq syilumanqa iqashachu. Ashwanmi tukuy chaykunapaqqa yaĉhan Dyusmanta Shamuq Runala.
14 “Unaymi chunllaq lugarpi runakunata largu kuru kanisha katin, Dyuspa rimaqnin Moisés, jyirrumanta largu kuruta rurar unaqman qirupi alsatin, kanikasha kaqkunaqa rikarla, alliyaranllapa. † Chaynullami Dyusmanta Shamuq Runatapis qirupi klabar alsanqallapa unaqman.
15 Chaynami tukuyla paypi kriyiqkunaqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Tayta Dyusmi uklayla Wamranta kaĉhamuran

16 “Tayta Dyusqami tukuy runakunata kusalata munashanrayku uklayla Wamranmatapis kaĉhamuran. Chayna tukuyla paypi kriyiqkunaqa amana wanurchu tukuy tyimpupaqna washakar kawsananllapapaq.
17 Chaqa Tayta Dyusqa Wamrantaqa manami mayqanta uchachar kastigananpaqchu kaĉhamuran, ashwanmi tukuyta washananpaqna.
18 “Chaymi mayqanpis, Tayta Dyuspa uklayla Wamranpi kriyiqqa, mana imapaqpis uchachakar kastigakanqanachu. Piru chay mana kriyiqshuypaqa may tyimpu uchachakashana. Chaymi tukuy tyimpupaqna kastigakanqa.
19 Chay mana kriyiqkunaqami uchachakashana. Chaqa mana allinkunata rurar tutaparaqlapi kayta munar, Dyuspa Wamran achkirachikuq shamutinqa, mana yaĉhayta munaranllapachu paywanqa.
20 Tukuy mana allinta ruraqkunaqa, chay achkirachikuqtaqa ĉhiqnin. Chaymi paypa naypanmanqa mana qimikayta munanllapachu, tukuy saqra rurayninllapakunaqa shutiman mana rikarinanta munar.
21 Piru chay allinta ruraqkuna-shuypaqa chay achkirachikuqpa naypanman mas qimikanllapa. Chayna tukuyta intrachinanpaq Tayta Dyus munashannulla rurar kawsanllapa nir”.

Shutichikuq Juanmi Jesuspaq qashan rimaran

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riran Judea lugarman. Chaypimi paykunawan ayka diyallataqa karanllapa shutichikur ima.
23 Chaynullami Juanpis, Salim shutiq pwiblupa shipchanlapi Enón shutiq pwiblu karan, chaypi shutichikuyaran. Chaqa chaypiri achka yaku karan. Chaymi chayman tukuy riqkunaqa shutikuqllapana.
24 Tukuy kaykunaqami pasaran Shutichikuq Juanta manaraq karsilman itayatinllapa.
25 Piru, Juanpa wakin yaĉhakuqninkunaqa, Israelmanta uk runawan, chay yakuwan shutikur Dyuswanqa shumaqchakanchik niyashanllapapaq kusalata willanakuranllapa.
26 Chaymi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa riranllapa payta kaynu nir willaq:

† **3:14** Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Números 21.9.

—Yaĉhachimaqniyllapa, qammi parlamaraykillapa riyu Jordanpa chimpanpi pullayki karan, chay runapaq. Paymi kananqa shutichikutin, tukuy kriyir paymanna riyanllapa.

27 Chaynu nitinllapami, Juanqa niran:

—Manami mayqanpis pudirniyjunchu kanman, Dyus mana pudirta qutinqa.

28 Piru uk kuti qamkunata ‘Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kar, uk paypa naypanta shamuqla kani’ nir willashutiyllapa uyakurmapischu ¿mana intrakaraykillapa?

29 Chaqa allita intrakayllapa: Uk kidamyintupimaqami kidaq chay, nubyawan pulla kaytaqa puytin, mana amigunkunachu. Ashwanmi chay kidaqpa amigunkunaqa chaynu kidaqta uyaparqa kusalata aligriyan. Chaynumi nuqapis chay kidaqpa amigun kashayrayku kusalata aligriyani. Chaqa payqami nuqanchikkunaman ĉhamushana.

30 Chaymi ashwan paylatana kusata kasur kawsanqallapa. Nataq nuqatashuypaqa waran waranqa mana kwintachamanqallapanachu.

31 “Chaqa syilumanta shamuqqami, tukuyla imapaqpis yaĉhan. Nataq kay pachamanta kaq-shuypaqami pachapi kaqkunalapaq yaĉhar riman. Piru unaq syilumanta shamuq-shuypaqami, tukuyta yaĉhaq kashanrayku,

32 tukuy imata rikashanta, uyapashantaqa karanlata riman. Piru chaynu rimatinmapis, manami mayqanpis kriyinllapachu.

33 Nataq mayqanpis chay nishanta kriyiq-shuypaqami Dyusqa chiqapta riman nir parlakun.

34 Chaqa Dyusmanta shamusha chayqami Taytan, Santu Ispiritunta qushanrayku imatapis karanlata riman.

35 Taytanmi, Wamranta kusalata munashanrayku pudirta qusha tukuy imatapis payna mantananpaq.

36 Chayraykumi mayqanpis chay Wamranpi kriyiqkunaqa, tukuy tyimpupaqna washakar kawsanqallapa. Nataq chay mana kriyinaqkunashuypaqami mana washakarnachu, tukuy tyimpupaq kastigutana Dyusmanta aypanqallapa”.

4

Jesusmi Samariamanta warmiwan parlaran

1 Wakinkuna rimatinllapami fariseo runakunapis yaĉharanllapa, Jesusqashi Juanmantaqa achka runakunata shutichitin, paywanna riyanllapa nir.

2 Piru chiqaptaqami mana Jesuschu shutichikuyaran. Ashwanmi tukuy paypi kriyiqkunataqa yaĉhakuqninkuna shutichiyaranllapa.

3 Chaymantami Jesusqa yaĉharan fariseo runakunaqa imatami paypaq yarpuyan nir. Chaymi Jesusqa Judeamanta lluqshir Galileamanna riran.

4 Piru Galileaman rinanpaqqami, Samaria lugarllata pasayta ministiran.

5 Chaynu riyarqami, Samariapa uk pwiblun Sicar shutiqman ĉharan. Chay pwibluqa Jacobo, wamran Josita irinsyanpaq nir pachata qusha kayaq chaypa yatalanpi karan.

6 Chay pachapi Jacobupa yaku upyanan quĉhapis karan. Chay quĉhapa yatanlapimi, Jesusqa kusata shaykushanrayku samaran, alas dusi yupayna.

7-8 Chaykamanqa, yaĉhakuqninkunaqa pwibluman risha karanllapa mikuyta rantimuq. Chaypi Jesús payla katinmi, Samariamanta uk warmi chay quĉhaman ĉharan yakukuq. Chaymi Jesusqa niran:

—Mamitay, yakituta upyachimay nir.

9 Israelmanta kaqkuna, Samariamanta kaqkunawan mana piĉhunakuq
kashanllaparaykumi, warmiqa niran:
—¿Imanutaq qam Israelmanta runa karqa, nuqa Samariamanta warmitaqa
yakuta mañakumayankiqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—Qamqa manami yaĉhayankichu imanumi Tayta Dyus yanapakun
chaynulla mayqanmi yakuta mañashuyan nirmapis. Chaqa allita yaĉhar
yakuta mañamatkimaqa tukuy tyimpu nasimuq yakutana upyachishuyman
nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, warmiqa niran:
—Taytituy, yakuqami kusala ruri maypi. ¿Manami imaykipis kanchu
yakuta lluqshichimunaykipaqqa? ¿Maymantana tukuy tyimpu nasimuq
yakutaqa upyachimanki?
12 ¿Qamqachu rukunchikllapa Jacobumantaqa mas runa nisha kanki?
Chaqa kay quĉhataqami unay rukunchikllapa Jacobo qumaranllapa, pay
chaynulla wamrankuna, animalninkuna ima upyanan yakuta nir.
13 Jesusqa niran:
—Tukuy kay quĉhamanta yakuta upyaqkunaqami, qashan yakunanqal-
lapa.
14 Piru nuqa qutiy yakuta upyaqkuna-shuypaqa, mananami maydiyapis
yakunanqanachu. Chaqa nuqa mayqantapis yakuta upyachiyani chayqami,
yaku nasimuq yupay tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
15 Warmiqa niran:
—Taytituy, chay yakituta upyachimay. Chaynuqa manana qashan yaku-
nar imaqa, kay quĉhaman shamur yakukunaypaqnachu nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir, runaykita qayamur, shamuyllapa kayman nir.
17 Chaynu nitin, warmiqa niran:
—Manami runaynjunchu kani nir.
Jesusqa niran:
—Chiqaptami ninki mana runaynjunchu kani nirqa.
18 Runaykimi, sinku kaytaqa kasha, piru kanan chay ukwan kanki chay-
paqa shipashninla kanki, mana chiqap kasarashan warminchu. Chiqaptami
nimashayki nir.
19 Chaynu nitinmi, warmiqa niran:
—Taytituy, willamatkilami yaĉhanina, qamqa chiqapta Dyuspa uk ri-
maqnin kanki nir.
20 Chaqa Samariamanta unay rukuyllapakunapismi kay sirkapi Dyus-
taqa aduraqllapa. Piru qamkuna Israelmanta kaqkunaqami ninkillapa:
Jerusalenlapimi Dyusta aduranapaqqa allin nir.
21 Chaymi Jesuspis niran:
—Kriyimay mamitay, ĉhamunqanami tyimpuqa Tayta Dyusta maylapipis
aduranaykillapapaqqa. Chaynuqami Tayta Dyusta aduranaykillapapaqqa
mana ministinkillapanachu kay sirkaman shamuyta, chaynulla Jerusalen-
man riymatapis.
22 Chaqa qamkunaqami mana yaĉhayankillapachu mayqanta adurayankil-
lapa nirmapis. Piru nuqakuna-shuypaqami allita yaĉhanillapa mayqantami
adurayanillapa nirmapis. Chaqa tukuyta Washakuqqami Israel runakunal-
lamanta shamusha.

23 Piru uk tyimpu ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi
kananqa chay chiqapta aduraqkunaqa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun mu-
nashannullana chiqapta tukuy shunqunllapawan aduranqallapana. Chaqa
Tayta Dyusqami chaynu aduranllapata ministin.
24 Tayta Dyusqami wayra yupayla. Chaynu karmi payqa Ispiritu.
Chayraykumi payta aduraqkunaqa Santu Ispiritu munashannullana tukuy
shunqunllapawan chiqapta aduranqallapa.
25 Chaynu Jesús nitinmi, chay warmiqa niran:
—Nuqaqami chiqapta yaĉhani, Dyus Akrashan Cristo ninllapa chayqa,
shamuyan nir. Pay shamurmi, manyaq tukuyta intrachimashunllapa nir.
26 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Chay mayqanpaqĉhi rimayanki chayqami, nuqa kani. Payllawanmi
parlayanki nir.
27 Chaynu chaypi warmiwan parlayatinllapami, Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa ĉharanllapa. Ĉharqami kusalata dispantakaranllapa Jesús
uk warmiwan parlayashanrayku. Piru manami mayqanninlapis tapuyta
puytiranchu imatami chay warmiqa ministiyan, imatami parlayanllapa
nirmapis.
28 Chaymantaqa chay warmiqa kantarunta chaylapi dijar, kallpaylla riran
pwibluman tukuy runakunata willaq. Ĉharqa, niran:
29 —Shamur rikayllapa uk runa tukuy imata nuqa rurashaykunata willa-
mashanta. ¿Manachu payqa Dyuspa Akrashan Cristun kanqa? nir.
30 Chaynu nitinmi, tukuy runakuna chay kutilla riranllapa Jesús
kayashanmanqa.
31 Chaykamanqami, Jesustaqa yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir rugayaranl-
lapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, imalataqa mikuy nir.
32 Piru payqa, niran:
—Nuqapa mikunayqami kan. Chaypaqqami mana yaĉhankillapachu nir.
33 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa ukninllapa, ukninllapa kaynu nir
tapunakuranllapa: "¿Mayqantaq mikunanta apamusha katin waknuqa ni-
mayanchikllapa?" nir.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Taytay Dyus imata ruranaypaqĉhi nimasha chaymi, mikunay yupayqa.
Chaymi rurar tukchishaqna nir.
35 "Tarpukurnaqami qamkunaqa ninkillapa: 'Kwatru misisraqmi fal-
tan kusichakunapaqqa' nir. Piru nuqaqami nishaykillapa: Rikayllapa,
ĉhakraqami qarwashana sigakur kusichakunaykillapapaqqa.
36 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu uk kusichakuqqami partinta aypan.
Chaymi mayqanpis uk kusichakuq yupay runakunata willatin kriyirqa
tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi chay tarpukuqwan, kusichakuqqa
pullana kusalata aligriyanqallapa.
37 Chaynuqami unay nishanllapakunaqa chiqap. Chaqa kaynumi niqll-
lapa: 'Ukmi tarpukun, chaymantami ukna kusichakun' nir.
38 Nuqami qamkunataqa kusichaq yupay runakunata willar tantanaykil-
lapalapaqna kaĉhashurayllapa. Chaqa paykunataqami mana qamkunachu
puntata Dyuspaq intrachishaykillapa karan. Nataq kanan qamkuna payku-
nata Dyuspaq masta intrachirqami uk tarpukushanta kusichakuq yupayna
kankillapa".

39 “Tukuy nuqa rurashayta karanta willamasha” nir, chay warmisita
tukuyla Samaria pwiblupi parlakushanraykumi kusala achka runakuna
kriyiranllapa Jesuspiqa.
40 Chaymanta chay Samariamanta runakuna Jesús kayashanman ĉharqa,
kusalata rugaran paykunawan kidananpaq. Chaymi Jesusqa, ishkay diyata
paykunawanqa kidaran.
41 Chaymanta Jesús paylla yaĉhachikutin uyaparqami masna kriyir achka-
yaranllapa.
42 Chaymi chay warmisitataqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami mana qam willamashaykillaparaykulanachu
kriyinillapa. Ashwanmi nuqakunalla uyapar imana mas kriyinillapa.
Chaymi ashwan yaĉhanillapana, payqami tukuypa chiqap Washakuqnin nir.

Jesusmi uk wamrata allicharan
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Chaymanta, ishkay diya pasashana katinqa, Jesusqa Samariamanta
lluqshir riran Galileaman.
44 Chaqa payllami kaynu niran: “Dyuspa uk rimaqnintaqami paypa
pwiblunllapiqa mana kasunllapachu” nir.
45 Chaymanta Galileaman rir ĉhatinnaqa, kusa shumaqta samachiranl-
lapa. Chaqa chay runakunaqami Jerusalén pwiblupi Pascua fyista katin, rir
rikasha karanllapa, tukuy imata Jesús ruratinmapis.
46 Chaymantami qashan Galilea lugarpa uk pwiblun Caná shutiqpi yakuta
binupaq tikrasha karan chayllaman tikrakaran. Chaypimi karan uk man-
takuqpa ikillan kaq mantakuq. Chay paypa wamranmi, Capernaumpi
qishaq karan.
47 Chaymantami chay runaqa, Jesús Judeamanta Galileaman ĉhamusha nir
yaĉharqa, riran rikaq. Ĉharnaqa rugaran wasinman rir wamran wanuypaqna
karan chayta allichananpaq.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunaqami kusa dispantakaypaq milagrukunata mana ruratiyqa
mana kriyinkillapachu.
49 Chaynu nitinmi, chay mantakuqpa ikillan kaqqa, niran:
—Taytituy, utqar ripamashun, wamraykish wanutinmana nir.
50 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Riyna wasikiman. Wamraykiqami alliyashana nir.
Chaynu nitinmi, Jesús nishanpi kriyir chay runaqa riranna wasinman.
51 Wasinman ĉhayatinnaqa, sirbikuqninkunaqa nanllapi tarir niranllapa:
—¡Wamraykiqami alliyashana! nir.
52 Chaynu nitinllapami, payqa tapuran sirbikuqninkunataqa:
—¿Ima urastaq wamrayqa kwirpun kaĉhakaqta kamaran? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Quya, a la una di la tardimi rupamantaqa qasakaran nir.
53 Chaymi taytanqa yarpuran, Jesús chay uras “Wamraykiqa alliyashana”
nisha karan chayta. Chaymi pay, tukuy ayllunkunamapis kriyiranllapa
Jesuspiqa.
54 Judeamanta Galileaman tikrakamur chay wamrata allichashanwan-
qami, Jesusqa ishkay milagrutana ruraran.

5

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

1 Chaymantaqami Jesusqa qashan riran Jerusalén pwibluman. Chaqa
chay diyakunapimi Israelmanta kaq runakunaqa fyistata rurayaranllapa
Jerusalenpiqa.
2 Jerusalenpi, Uyshapa Punkun niqllapa chaypa yatanlapimi kan uk quĉha
sinku kurridurniyjun. Hebreo rimaypiqa niqllapa Betesda.
3 Chay kurridurpimi, achka qishaqkuna pachalapi usurasha llantukuyaql-
lapa, kujukuna, syigukuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna ima.
[Paykunaqa yarakuyaranllapa yaku kuyutin, yaykunanllapapaq.
4 Chaqa mayqanpis mana yaĉhatinmi unaymanta unaymanta, Dyuspa an-
gelnin shamur yakuta kuyuchiq. Chaynu ángel ruratinmi, mayqan qishaqpis
naypaqta yaykuqqa alliyaqna, ima qishayninmanmatapis.]
5 Piru chay qishaqkunapa rurinpimi, karan uk runa trintay-uchu añupaqna
qishaq.
6 Chaypi chaynu usuraqta rikar, unaymanta-pacha qishaq nir yaĉharmi,
Jesusqa tapuran:
—¿Alliyakuytachu munayanki? nir.
7 Chaymi chay qishaqqa niran:
—Taytituy, manami mayqanlapis kanchu chay yaku kuyuq qallaritin ita-
mananpaq. Chaqa yaku kuyutin, yaykuyta kamanaykamanmi ashwan ukna
das naypaqta yaykun.
8 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Sharir, paraykita apar riyna nir.
9 Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyarna das sharir, paranta apar riran.
Piru samana diya katinmi,
10 Israelmanta karguyjunkunaqa, chay alliyasha runataqa kaynu niranl-
lapa:
—Kananqami samana diya. Mantakushanllapanu, manami allinchu
paraykita apanaykipaqqa.
11 Chaynu nitinllapaqa, chay alliyasha runaqa niran:
—Chay allichamasha runami nimaran: ‘Sharir, paraykita apar riyna’ nir.
12 Chaynu nitinqa, chay karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Mayqantaq chay runa ‘Sharir paraykita apar riyna’ nishuran chayqa?
13 Chaynu nitinllapaqa, chay runaqa mana yaĉharanchu, mayqanmi al-
lichasha nirmapis. Chaqa Jesusqami, kusala achka runakunapa rurinta
rishana karan.
14 Chaymantami Jesusqa chay runataqa, Dyusta aduranllapa wasipi
tarir, niran:
—Kananqami allinna kanki. Amanami qashanqa uchakunkinachu.
Kuytawkish uchakurmana chay qischakayashaykimantaqa tukuy tyimpu-
paqmana qischakatki nir.
15 Piru chay runaqami rir willaran Israelmanta karguyjunkunataqa, “Je-
susmi kasha chay allichamaqqa” nir.
16 Chaynu nitin yaĉharmi chay Israelmanta karguyjunkunaqa, samana
diyapi chaykunata rurarqa mana allintachu tukuyan nir, Jesusta aypananl-
lapapaqna ikinpi puriranllapa.
17 Chaymi Jesusqa, paykunataqa niran:
—Taytaymi chay diyakunapimapis yanapakun. Chaymi nuqapis chayllata
rurani.
18 Chaynu nitinmi, ashwan llallin tukur Jesustaqa wanuchinayaranllapa
Israelmanta karguyjunkunaqa. Chaqa Jesusqa paykunapaqqa samana diy-
ata mana rispitaq yupayshi tukuyaran. Chaynulla Dyus yupayshi tuku-
yaran, “Dyusqa nuqapa Taytay” nirqa.

Dyuspa Wamranqami Taytanwan mantakun

19 Chaynu karguyjunkuna wanuchinayan nir yaĉharmi, Jesusqa niranpis:
"Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspa Wamranqami mana pay munashannullatachu ruran. Ashwanmi Taytan imataĉhi rurayashanta rikarqa, chayllata ruran. Chayraykumi Taytan tukuy imata ruratinqa Wamranpis chayllata ruran.
20 Chaqa Taytan Wamranta kusata munashanraykumi, tukuy imata rurashantapis rikachin. Chaymi ashwan mas imakunata Wamranwan ruratin rikarmi, qamkunaqa kusalata dispantakankillapa.
21 Chaynulla imanuĉhi Taytanqa, wanushakunata kawsachimur bidanta qun, chaynullami Wamranpis wanushakunata kawsachimur bidanta qun mayqantapis munashantaqa.
22 Chaqa manami Taytanqa runakunata payllaqa rikar yaĉharqa kastiganchu. Ashwanmi Wamrantana pudirta qusha tukuyta allita rikar yaĉhar kastigananpaqqa.
23 Chaynuqami rurasha Taytanta yupayllana Wamrantapis rispitar kasunanllapapaq. Chaqa mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasurqami, Taytan kaĉhamusha chaytapis mana kasuyanllapachu.
24 "Chiqaptami nishaykillapapis: Mayqanpis nuqa nishayta kasur, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypi kriyiqqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaynuqami manana tukuy tyimpupaq kastigakanqanachu. Chaqa tukuy tyimpupaq kastigakar wanunanmantaqami, nuqata kasumashanrayku, tukuy tyimpupaq kawsananpaq nikasha.
25 Chiqapta nishaykillapapis: Ĉhamunqanami uk ura, Dyuspa Wamranta tukuyla kasunanllapapaq. Piru chay uraqami ĉhamushana. Chayraykumi mayqanpis kananlla Dyuspa Wamran nishanta uyakur, kriyiqkunaqa wanushanmanta kawsamuq yupayna tukuy tyimpupaq kawsanqallapa.
26 Chaqa imanuĉhi Taytanmaqa paylla kawsan chaynullami Wamrantapis nisha paylla kawsananpaq.
27 Chaynulla Dyusmanta Shamuq Runa kashanraykumi, paylla nisha tukuy runakunata rikar yaĉhananpaqmapis.
28 "Piru chaynu nishutiyllapaqa amami kusalata yarpupakunkillapachu. Chaqa chay ura ĉhamutinqami, chiqapta wanushakunapis tukuy nishanta uyapar,
29 pampakashanmanta kawsamunqallapa. Chaymi allinkunalata rurasha karqa, kawsamunqallapa tukuy tyimpupaq kawsananpaqna. Nataq mana allinkunata rurasha kar-shuypaqa tukuy tyimpupaq Dyusmanta kastiguta aypananllapapaqna kawsamunqallapa".

Imanumi yaĉhanchik Jesús mantakun nirqa

30 Jesusqami niranpis:
"Nuqa munashayllamantaqami mana imatapis ruranichu. Ashwanmi Taytay Dyus nimasha katin, mayqan imanu katinpis karanlata rikar yaĉhani. Manami munashaynullata ruraytachu munani, ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha chay pay munashannulata rurani imatapis.
31 Chaqa nuqa munashaylamanta imatapis rimatiyqa, rimashayqa mana sirbiyanmanchu.
32 Piru kanmi uk, nuqa imanu kani nir chiqapta rimaqqa. Chaymi allita yaĉhani, payqa chiqapta riman nuqapaq, qamkuna allita intrakanaykillapapaq nirqa.
33 "Qamkunami uk kutiqa kaĉhakuraykillapa Juanta, nuqapaq tapunanllapapaq. Piru Juanta taputinllapa tukuy nishanqami chiqap karan.

34 Nishaykillapapis: Nuqaqami Dyusmanta kani pay chaynu munasha
katin, mana runakuna munashanraykuchu. Piru chaynuqami nishunil-
lapa: Juan rimashankunaqami kriyir washakanaykillapapaq karan nir
yaĉhanaykillapapaq.
35 Chaqa Juan yaĉhachikushanqami uk lampara ratakuq yupay karan.
Chaymi, qamkunaqa chaynu shumaqta yaĉhachikutinqa, uk ratulapaq aligri-
yar uyakuraykillapa.
36 “Piru qamkuna chiqapta nuqapaq intrakanaykillapapaqqami, Juan
nishanmanmatapis kan uk. Chayqami Taytay imakunataĉhi ruranaypaq
nimashankuna. Chaymi ashwan Taytay munashannulla rurashaykuna ima
allita intrachikun, nuqaqa chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa.
37 Chaynulla Taytay kaĉhamasha chayqa nuqapaq rimaran ima. Piru
qamkunaqami rimatinmapis mana uyapashaykillapa chaynulla nuqa yu-
payqa mana rikashaykillapalamapischu.
38 Chaynulla qamkunaqami Dyus nishankunamatapis mana intrakankil-
lapachu, chay mayqanĉhi kaĉhamusha kaqpa Wamranpi mana kriyishaykil-
laparayku.
39 “Qamkunaqami, kutir kutir Tayta Dyus nitin iskribikashankunata
liyinkillapa, chaynuqa tukuy tyimpupaqna kawsashaqllapa nir yarpur.
Piru chaynu iskribikashakuna nuqapaq rimatin liyirmapis,
40 nuqapiqa mana kriyinayankillapachu, tukuy tyimpuna kawsanaykilla-
papaqqa.
41 “Piru, manami runakunaraq nuqata alabamanantachu ministini.
42 Chaqa, qamkunapaqqami allita yaĉhani, Dyusta mana munankilla-
pachu nirmapis.
43 Nuqata Taytay Dyus kaĉhamatin shamutiyqa, mana kasumar mana
kriyimanankillapachu. Nataq ashwan uk runa paypa yarpuyninllamanta
shamusha katin-shuypaqa alabar kasuyankimanllapana.
44 Qamkunaqa, ¿imanunari kriyimankillapa? Chaqa qamkunaqami
uknikillapa alabashunanllapalata munankillapa. Chaynu karmi Taytay
Dyus qamkunata alabashunanllapataqa mana munankillapachu.
45 “Qamkunaqa amami yarpunkillapachu Taytaypa naypanpiqa
nuqa uchachashuyashaqllapa nirqa. Ashwanmi Moisespi, kusalata
kunfyakayankillapa chay paymi uchachashuyanqallapa.
46 Piru chiqapta Moisespi kriyirqa, nuqapipis kriyinkimanllapa. Chaqa
Moisesqami iskribirqa nuqapaq intrachikuran.
47 Chaynu Moisés iskribishankunapi mana kriyirqa, ¿imanunari kriyinkil-
lapa nuqa willashutiyllapamaqa?” nir.

6

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Chaymantami Jesusqa riran Galilea quĉhapa uklawn manyanman. Chay
quĉhallami shutiqpis, Tiberias quĉha.
2 Chaynu ritinmi, kusala achka runakuna pullanqa riranllapa. Chaqa
paykunaqa rikasha karanllapa, Jesús qishaqkunata allichar ima achka mi-
lagrukunata rurashanta.
3 Chaymantaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunawan uk sirkaman iqar taranllapa.
4 Piru chay diyamantaqa manami maychu karan Israelmanta runakunapa
Pascua fyistanpis.

5 Chaymanta Jesusqa sirkapi tayar chapakurqa, kusala achka runakuna
paypa ikinta shamushata rikar, yaĉhakuqnin Felipita niran:
—¿Maypitaq kay kwichka achka runakunapaqqa, rantiyanchikllapa mikuy-
taqa?
6 Piru chaynuqami Jesusqa Felipitaqa tapuran, mabir imaninqashi nir.
Chaqa payqami allita yaĉhayaranna imanu chay runakunata qarananpaq
nirmapis.
7 Chaynu taputinmi, Felipiqa niran:
—Michka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantishamapis, manami
piti pitila mikunanllapapaqmapis aypayanqachu nir.
8 Chaymantaqa, chay yaĉhakuqnin Simón Pedrupa uknin Andresqa, niran:
9 —Kaypimi uk wamritu purichiyan sibadamanta sinku tantitawan ishkay
piskadituta. Piru chaysituqa, ¿imanunari aypanqa kwichka achka runakuna-
paqqa? nir.
10 Chaynu nitinmi, Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa, tukuyla tanqallapa nir.
Chaymi chaypi kusala qiwa katin, tukuyla chaypi samaranllapa. Chaqa
chaypi kaqkunaqami, ullqukunala sinku milma (5,000) kasha kanqallapa.
11 Chaymanta Jesusqa, chay tantitakunata aypar payji nir, Taytan Dyus-
man mañakurqa, yaĉhakuqninkunata aypachitin, paykunana tukuyla chaypi
taqkunataqa aypachiranllapa. Chaynullami chay piskaditukunatapis ay-
pachikutinllapa munashanllapata mikuranllapa.
12 Chaynu mikur tiqllatinllapanaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—Mikuy subrashankunataqa tantayllapa ama yanqalla qischakanan-
paqchu nir.
13 Chaymi paykuna tantarqa dusi kanastata untachiranllapa, chay
sibadamanta sinku tantita pakikar subrashankunataqa.
14 Chaynu Jesús milagruta ruratin rikarmi, runakunaqa niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa, Dyuspa rimaqnin kay pachaman shamunan-
paq karan chay nir.
15 Piru Jesusqami kwintata qukaran, chay runakunaqashi amalas apar
mantaqninllapapaqna numranayan nir. Chayta yaĉharmi, qashan riran uk
kusala atun sirkapa ananman, paylana kananpaq.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Chaymanta limpu amsayatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa chay
unaq sirkamanta ishkimur atun quĉhaman ĉhamuranllapa.
17 Chaymi uk yaku karruman iqaranllapa, chay yakullata rir waklaw
chimpa Capernaumman ĉhananllapapaq. Piru chay uras limpu limpu tu-
tapashana katinmapis, manaraqmi Jesusqa unaq sirkamantaqa tikraka-
mushachu karan.
18 Chaynu riyatinllapami, chay atun quĉhaqa alliplata wakmanta kay-
manta maqchikaq qallariran, kusala jwirtì wayra shamushanrayku.
19 Chaymanta imanullapis sinkuta, manaqachu saysi kilumitrutana
risha karllapaqa, Jesusta rikaranllapa yakupa ananllata rir paykunaman
shipchaqtana. Chaymi paykunaqa kusalata manchakuranllapa.
20 Jesusqami niran:
—¡Nuqami kani! ¡Amami manchakuyllapachu! nir.
21 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa yaku karruman kusa aligrila
iqachiranllapa. Chaymi ashwan daslana chay riyashanllapa pachamanqa
ĉharanllapa.

Jesustami runakuna maskaranllapa

22 Chaymanta allaqninqa, chay atun quĉhapa uklaw manyanpi runakuna
kidasha kaqkunaqa kusalata Jesuspaq chapakuranllapa. Ĉhaqa quya-
pachami Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa rikayatinllapa chay uklayla yaku
karru chaypi kaqpi paykunala riranllapa. Chaymi yaĉharanllapa Jesusqa
mana yaĉhakuqninkunawanqa rishachu nir.
23 Piru chaynu chapakunanllapakamanqami, wakin yaku karrukunapis
ĉhamuranllapana chay pwiblu Tiberias shutiqpi, Jesús Taytan Dyusta payji nir,
tantitata runakunata qarasha karan, chay lugarpa yatanman.
24 Chaymi runakunaqa, Jesusta chaynulla yaĉhakuqninkunata mana chaypi
tarirqa, chay yaku karrukunaman iqar riranllapa Capernaumman, Jesusta
maskaq.

Jesusmi tantita kawsachikuqqa

25 Chaynu rir, chay atun quĉhapa uklaw manyanman ĉhar, Jesusta tarirqa
tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imurastaq kaymanqa ĉhamushayki? nir.
26 Jesusqa niran:
—Ĉhiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay tiqllanaykillapakaman
mikushaykillaparaykula maskamayankillapa. Manami chay milagruku-
nata rurashayta intrakashaykillaparaykuchu maskamayankillapa.
27 Amami chay tukukaq mikuylapaq yarpurchu puriyllapa. Ashwanmi
chay mikuy mana tukukaq, tukuy tyimpu kawsachikuqlapina yarpuyllapa.
Chaymi Dyusmanta Shamuq Runaqa, mana tukukaq mikunaykillapatana
qushunqallapa. Chaqa Taytan Dyusmi chaynu kananpaqqa nisha.
28 Chaymi, Jesustaqa tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imatataq rurayashaqllapa, Dyus munashanta ruranayl-
lapapaqqa? nir.
29 Jesusqa, niran:
—Dyusqami munayan chay mayqantaĉhi pay kaĉhamusha chay paylapi
kriyinaykillapalata nir.
30 Chaynu nitinpis, qashan tapuranllapa:
—¿Ima milagruta ruratki rikartaq, kriyishuymanllapa, chiqapta Dyus-
manta shamushayki nirqa? ¿Chaqa imakunatataq ruranki?
31 Unay rukunchikllapakunamaqami chunllaq lugarpi *'maná'* shutiq
mikuyta mikur kawsaranllapa, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashanpi nishan-
nulla. Chaqa niqmi: 'Paymi unaq syilumanta tantitata quran mikunanllapa-
paq' nir.
32 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay mikuytaqami unaq syilumanta chiqap
kawsaq tantitata qarakuq Taytay Dyus qushuranllapa, mana Moiseschu.
33 Chaqa Dyus chay tantitata qarakuyashanmi, syilumanta shamushana.
Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa
nir.
34 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Taytituy, chay tantitataqa tukuy tyimpu qaramastuyllapari, nir.
35 Jesusqa niran:
—Nuqami, kawsachikuq tantitaqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi
kriyir nuqalapina kunfyakaqqa, manana mallaqnanqa chaynulla yakunan-
qalamapischu.
36 Piru nishushayllapanullami, qamkunaqa imata ruratiy rikarmapis
mana kriyimankillapachu.

37 Chaqa Taytay Dyus akrashankunaqami nuqaman shamunllapa.
Chaymi mayqanpis nuqaman shamuqtaqa mana itakurchu pullakushaq.
38 “Nuqaqami syilumanta, Taytay Dyus kaĉhamatin shamusha kani, mana
munashayllata ruranaypaqchu. Ashwan shamusha kani, Taytay Dyus mu-
nashankunalata ruranaypaq.
39 Chaqa Taytay Dyus, pay akrar qumashankunataqa mana chinqachinay-
tachu munan. Chaymi ashwan jwisyu diya ĉhamutinqa, wanushakunamat-
apis kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
40 Chaqa Taytay Dyusqami munan, mayqanpis nuqata rikamar kriyiqku-
naqa tukuy tyimpupaqna kawsananllapata. Chaymi tukuy nuqapi kriyir
wanutinmapis, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa kawsachimushaq tukuy
tyimpupaqna” nir.
41 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjun runakunaqa piñakur
rimapakuq qallariranllapa. Chaqa Jesusqa kaynu nisha karan: “Nuqami
chay chiqap tantita unaq syilumanta shamusha chayqa” kani nir.
42 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—¿Manachu kay runaqa, Josipa Wamran Jesús? Nuqanchikkunami riqs-
inchikllapa taytanta mamanmatapis. Piru ¿imapaqtaq, unaq syilumanta
shamusha kani, niyan?
43 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Amana yanqalla piñakur rimapakuyllapanachu.
44 Taytay mana akrashankunaqami, mana nuqamanqa imanupis
shamunqallapachu. Mayqanpis nuqapi kriyiqkunataqami jwisyu diyapiqa
kawsachishaq tukuy tyimpupaqna.
45 Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapimi nin: ‘Dyusmi
tukuyta allita intrachinqa’ nir. Chayraykumi, Taytay Dyus nishankunata
uyakur kasuqkunaqa, nuqamanna shamunqallapa.
46 “Manami mayqanpis Taytay Dyustaqa rikashachu. Nataq Dyusmanta
shamusha chaylami allita riqsin.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi allita kriyiqkunaqami
tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
48 Chaqa nuqami kawsachikuq tantitaqa kani.
49 Chay unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta
mikurmapis, wanuranllapa.
50 Piru nuqaqami willashuyanillapa chay tantita syilumanta shamusha
chaypaq. Chaymi mayqanpis chayta mikuqqa manana maydiyapis wanun-
qanachu.
51 Nuqami chay kawsaq tantita syilumanta shamusha chayqa kani.
Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
Piru chay tantitaqami nuqapa kwirpuylla. Chaymi kwirpuytaqa qukuyani
tukuyla runakunata washarna, tukuy tyimpu kawsachinaypaq” nir.
52 Chaynu Jesús nitinmi Israelmanta karguyjunkunaqa paykunapura
kusata willanakuq qallariranllapa:
“¿Imanutaq paypa kwirpunllataqa qaramayashunllapaqa?” nir.
53 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna, Dyusmanta Shamuq Runapa
kwirpunta mana mikur chaynulla yawarninta mana upyarqa, Dyuspaqqa
wanusha yupayna kankillapa.
54 Nataq nuqapi kriyir chay kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkuna-
shuypaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi jwisyu diyapiqa,
kawsachishaq wanusha katinmapis.

55 Chaqa kwirpuywan yawarniymi chiqapta kawsachikun. Chayna, manana mallaqnanqallapa, yakunanqallapalamanapischu.
56 Chaymi kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkunaqa, nuqapa pullay katin, nuqapis pullan kashaq.
57 “Tukuy tyimpupaq kawsaq Taytaymi kaĉhamasha. Chaymi kawsani Taytay munashanta ruranaypaq. Chaynullami mayqanpis mikumaqqa, nuqarayku kawsanqallapa.
58 Kananmi willashuyanillapa unaq syilumanta shamusha tantitapaq. Chay tantitaqami, mana unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikuranllapa chaynuchu. Chaqa paykunaqa chay *‘maná’* shutiq mikuyta mikurmapis, wanuranllapa. Piru syilumanta chay tantitata mikuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa” nir.
59 Jesusqami tukuy kaykunataqa Capernaumpi tantakananllapa wasipi tantakasha katinllapa yaĉhachikuran.

Jesús nishankunami tukuy tyimpupaq kawsachikun

60 Jesús chaynu yaĉhachikutin uyaparllapami paypi achka kriyiqkunaqa, kaynu niranllapa:
—Kay niyashankunataqa manakish rurayashunllapachuqa. ¿Pitaq chaqa kasuyanqaqa? nir.
61 Chaynu yarpupakuyanllapa nir kwintata qukarmi, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Chay yaĉhachikushaychu, mana allinta yarpuchishuyanllapa?
62 Piru Dyusmanta Shamuq Runa rikayatkillapa, unay kashanllaman tikrakatinqa, ¿imaniyankillapataq kanqa?
63 Tayta Dyuspa Ispiritunmi tukuy tyimpupaq kawsachikuqqa. Chaqa mayqan runapismi mana chaynu kawsachikuytaqa puytinchu. Chayraykumi nuqa nishushayllapaqa kawsachikuq kar, kriyitkillapaqa tukuy tyimpupaqna kawsachishunqallapa.
64 Piru chaynu katinmapis qamkunamanta wakinnikillapaqami mana kriyimanllaparaqchu.
Jesusqami chaynuqa niran, chaqa payqami unaymanta-pacha, mayqankunami mana kriyinqallapachu, chaynulla mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.
65 Jesusqami niranpis:
—Chayraykumi nishurayllapapis: Mayqanta Taytay mana akrasha katinqa, manami nuqapi kriyiytaqa puytinchu nir.
66 Chaynu Jesús nitinmi, chaymanta-pacha achka runakuna ashur, manana paywanchu puriranllapa.
67 Chaymantami, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunataqa tapuran:
—¿Qamkunapischu nuqamanta ashur rinayankillapana? nir.
68 Chaymi Simón Pedruqa niran:
—Piru Taytituy, ¿mayqanmannari rishaqllapa? Chaqa qam nishaykikunaqami chiqapta tukuy tyimpupaq kawsachikun.
69 Nuqakunaqami qampi kriyishana kanillapa. Chaymi yaĉhanillapa, qamqa Dyuspa Akrashan kusala Allin Wamran kanki, nir.
70 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunataqa dusikillapata akrashurayllapa? Piru qamkunamanta ukqami, dyablupa yarpuyninwan kashanrayku, dyablu.
71 Chaynu nirqami, Jesusqa chay Simón Iscariotipa wamran Judaspaq, niran. Chaqa chay paymi dusi yaĉhakuqninkunamanta karmapis, Jesustaqa kuntrankunaman qukunanpaq karan.

7

Jesuspa ukninkunami paypi mana kriyiranllapachu

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhachikur tukuy Galileapa lugarninkunapi puriran. Chaqa, payqami mana Judeapi kaytaqa munaranchu, Israelmanta
karguyjunkuna wanuchinanllapapaq maskashanllaparayku.
2 Piru chay Israel runakunapa uk fyistan Enramada * shutiq chay
shipchamuyatinnaqa,
3 Jesuspa ukninkunaqa kaynu niran:
—Ama kaypi kidarchu, riy Judeaman. Wakpi, kriyiqkunapis rikananpaq
qam tukuy ima rurashaykikunata.
4 Chaqa, mayqanpis riqsikayta munaqqami imatapis mana pakapllaqa
ruranchu. Chayraykumi kay rurashaykikunataqa tukuypa naypanpina
ruray nir.
5 Chaynumi paykunaqa niranllapa, ukninkuna karmapis mana kriyishan-
llaparayku.
6 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamusharaqchu. Piru
qamkunapaq-shuypaqami, ima uraspis kusala allin.
7 Kay pachamanta kaqkunaqa, mana ĉhiqnishuyta puytinllapachu qamku-
nataqa. Piru nuqata-shuypaqa ĉhiqnimanllapa, kusala mana allin rurashanl-
lapakunata willar rikachishayrayku.
8 Riyllapa qamkunala fyistamanqa. Nuqa-shuypaqa manaraq rishaqchu.
Chaqa manaraqmi tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamushachu nir.
9 Chaynu nirmi, payqa Galileallapi kidaran.

Jesusmi Enramada fyistapi

10 Chaymanta ukninkuna ritinnaqa, Jesuspis riran fyistamanqa. Piru,
manami mayqanpis yaĉhatinchu, uyarala riran.
11 Nataq chay Israelmanta karguyjunkunaqa, fyistapiqa kusata maska-
yaranllapa Jesustaqa. Chaymi niyaranllapa:
—¿Maypitaq kanqa chay runaqa? nir.
12 Chay runakunamanta wakinkunami kusalata rimayaqllapa Jesus-
paqqa. Ukkunami niyaqllapa: “Kusa allin runami” nir. Nataq ukkuna-
shuypaqa niyaqllapa: “Manami, ashwan runakunata llullachin” nir.
13 Piru pakakuqnulami rimaqllapa paypaqqa, Israelmanta karguyjunku-
nata manchashanllaparayku.
14 Fyista qallarishanmanta lamtarpina katinqa, Dyusta aduranllapa
wasiman Jesusqa yaykur, qallariran yaĉhachikuq.
15 Chaymi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusa dispantakashalla
ninakuyaqllapa: “¿Imanutaq kayqa kusalata yaĉhan mana maydiyapis is-
tudyasha karqa?” nir.
16 Jesusqami paykunataqa niran:
—Kay yaĉhayashayqami mana nuqapachu, ashwanmi chay mayqanĉhi
kaĉhamasha chaypa.
17 Chaymi mayqanpis Dyus munashanta ruranaqqa, yaĉhayta puytinqa
kay yaĉhachikuyashayqa, Dyusmanta manaqachu nuqallamanta nirmapis.

---

* **7:2** Enramada fyistataqami chay Israelmanta kaqkuna ruraqllapa kusichankunata tukchishana kar. Chaymi chay diyakunapiqa achka chukllitakunata qirupa yurankunawan ruraqllapa, unay rukunllapakuna Egiptumanta lluqshimushanta yarpunanllapapaq nir. Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 23.33-43.

18 Chaqa mayqanpismi payllamanta rimaqqa, runakuna alabananlapaq
rimanllapa. Piru, chay kaĉhamuran chayta alabananllapapaq rimaqqami,
karanlata riman. Chaynulla, paypiqa mana ima mana allinkunaqa kanchu.
19 “¿Manachu Moisés, Dyus mantakushanta qushuranllapa? Piru man-
ami mayqannikillapalapis kumplinkillapachu. Chayraykumi wanuchi-
manayankillapa”.
20 Piru, runakunaqami niranllapa:
—¡Qamqami dyablupa yarpuyninwan kanki! ¿Pitaq wanuchishunayan? nir.
21 Jesusqa niran:
—Tukuyla qamkunaqami chay samana diyapi uk milagruta rurashayla-
paq kusalata yarpupakur dispantakankillapa.
22 Piru Moisesmi, qamkunata nishuranllapa chay siñal kustumrita rurask-
inaykillapapaq, michka mana paypa mantakuynin katinmapis. Chaqa chay
siñal kustumriqami unay rukuykillapakunamanta karan. Ĉhaymi qamku-
namaqa michka samana diyapimapis chay kustumritaqa rurankillapa.
23 Chaynu qamkuna Moisés mantakushannulla kumplinaykillapapaq nir
samana diyapimapis uk ullqu wamrituwan chay siñal kustumrita rurarqa,
¿imapaqtaq nuqa uk runapa tukuy kwirpunta samana diyapi allichashaypaq
piñakunkillapa?
24 Chayraykumi manaraq allita yaĉharqa ama uktaqa kusalata uchachayl-
laparaqchu. Ashwanmi allita yaĉhar, ima niytapis puytinkillapa nir.

Jesusmi riman maymantami payqa nir

25 Jerusalén pwiblupi taqkunamanta wakinmi kaynu nir tapukayaqllapa:
“¿Manachu kayta maskayanllapa wanuchinanllapapaq?
26 Chaypi wakmaqa tukuypa naypanpi rimayan. Piru manami mayqanpis
willayanchu. Wak karguyjunkunapisĉhi ¿Dyuspa Akrashan Cristun wak
runaqa nir kriyishanllaparayku mana willanllapachu?
27 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqami yaĉhanchikllapa maymantami kay
runaqa nirmapis. Chaqa chiqap Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa,
mana mayqanpis yaĉhanqachu maymantami shamun nirmapis”.
28 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi
yaĉhachikuyarqa, kusa jwirtita kaynu niran:
“¡Chayqaĉhi qamkunaqa riqsimayankillapaqa maymantami kani
nirmapis! Piru manami nuqa munashaynullachu shamusha kani.
Ashwanmi uk kaĉhamasha katin shamusha kani. Payqami kusa allinla,
chaynulla imatapis karanta ima ruran. Chaynu katinmi qamkunaqa mana
riqsinkillapachu.
29 Nataq nuqa-shuypaqami allita riqsini paymanta shamushayrayku.
Chaqa paymi kay pachamanqa kaĉhamasha” nir.
30 Chaynu nitinmi, aypar wanuchinaranllapa. Piru manami mayqanlapis
puytiranllapachu. Chaqa manaraqmi wanunanpaq urachu karan.
31 Nataq kusala achkami wakinkunaqa kriyiranllapa paypiqa. Chaymi
kaynu niyaranllapa:
—¿Dyuspa Akrashan Cristun shamurqachu, kay runa mana ruraypaq
imakunata, milagrukunata rurayashanmantaqa masta rurayanqa? nir.

Fariseukunami kaĉhakuran Jesusta aypananllapapaq

32 Fariseukunami, wakin runakuna Jesuspaq rimaqta uyaparanllapa.
Chaymi, paykunaqa kurakunapa mantaqninkunata, Dyusta aduranannllapa
wasipi wakin kuytakuqkunata kaĉharanllapa, Jesusta aypananllapapaq.
33 Piru Jesusqa niran:

—Qamkunawanqami mana unaylatanachu kashaq. Chaymi ashwan tikrakashaqna chay mayqanĉhi kaĉhamaran chayman.
34 Chaynami qamkunaqa kusalata maskamarpis mana tarimankillapachu. Chaqa manami chay kayashaymanqa riyta puytinkillapachu nir.
35 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, paynin paynin kaynu ninakuqllapa: "¿Maymantaq kayqa riyanqa, nuqanchikkuna mana tarinapaqqa? ¿Manaqachu riyanqa Israelmanta runakuna uklaw pachakunapi shikwakasha tan chaykunaman, chaypina mana Israelmanta kaqkunata yaĉhachiq?
36 ¿Ima nishaq nirtaq niyanqa: 'Qamkunaqami maskamarpis mana tarimankillapachu', 'Chaqa nuqa kayashaymanqa mana puytinkillapachu riyta' nirqa?"

Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamur upyanqa

37 Chay fyista tukukanan diyami † kusala mas allin karan. Chaymi Jesusqa chay diyapi sharir kusa jwirtita kaynu niran:
"Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamunqa. Chaymi kriyirqa yakuta upyaq yupayna kanqa,
38 Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa ninmi: Mayqanpis nuqapi kriyiqpa yarpuyninpiqami riyu yaku riq yupay kanqa nir".
39 Chaynu nirqami Jesusqa yaĉhachikuyaran, paypi kriyiqkunaqashi Dyuspa Santu Ispiritunwanna kanqallapa nir. Piru Jesús manaraq wanur kawsamusha katinmi, Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa manaraq kriyiqkunawanchu karan.

Runakunami ukmanta ukmanta yarpur chiqanchanakuranllapa

40 Chaymantami wakin runakuna Jesús nishanta uyaparqa, kaynu niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa uk rimaqnin shamunanpaq karan chay, nir.
41 Ukkunaqa niqllapa:
—Kaymi Dyuspa Akrashan Cristun nir.
Piru ukkunaqa niqllapa:
—¡Manami! Chaqa Dyuspa Akrashan Cristunqami mana Galileamantachu kayta puytin.
42 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: 'Dyuspa Akrashan Cristunqashi unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta kanqa. Chayshi David yupaylla Belén pwiblumanta kanqa' nir.
43 Chaynu nir Jesuspaq ukmanta ukmanta yarpurmi tukuyla runakuna limpu chiqanchanakuranllapa.
44 Chaynullami Dyusta aduranllapa wasipi wakin kuytakuqkunaqa, aypar prisunayaqllapa. Piru manami mayqanpis chaynuqa rurananllapachu.

Karguyjunkunami Jesuspi mana kriyiranllapachu

45 Chaymantami Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunaqa, tikrakar riranllapa fariseo runakuna, kurakunapa mantaqninkuna kayashanllapaman. Chaymi tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq mana apamushaykillapa? nir.
46 Paykunaqa niranllapa:

---

† **7:37** Chay fyista tukukay diyapi kustumrinllapa katin, kurakunala yakuta altarman iĉhaq. Chayta ruraran yarpunanllapapaq Dyus rumimanta yakuta unay rukunkunata upyachir kawsachisha kaq chayta. Chaymi Jesusqa niran "Mayqan yakunaqqa nuqaman shamur upyanqa" nirqa, payna chay yaku kawsachikuq yupay kar.

—Mana mayqanpis chay runa yupay kusa shumaqtaqa rimashachu nir.
47 Chaymi, chay fariseo runakunaqa, niranllapa:
—¿Qamkunapischu dijakatkillapa llullachishushallapa?
48 Manaqachu ¿paypi mayqannin mantaqninchikllapa, manaqa wakin
fariseo masinchikkunapis ‘Dyuspa Akrashan Cristun’ nir kriyishallapa?
49 Piru, chay runakuna Dyus nitin Moisés mantakushankunata mana
intrakarmi, Jesustaqa ‘Dyuspa Akrashan Cristun’ ninllapa. Chayraykumi
Dyus paykunataqa kastiganqa.
50 Chaymi fariseo runakunamanta Nicodemo, uk tuta Jesusta rikaq risha
karan chayqa, niran:
51 —Nuqanchikkunapaq Dyus unay mantakushanpimi nin: Manashi
mayqan runatapis ima niytapis puytinchikchu, puntata paypaq mana imata
rurasha nir yaĉhar, uyapasha ima karqa.
52 Chaynu nitinmi, wakinkunaqa niranllapa:
—¿Qampischu Galileamanta kanki? Dyus nitin iskribikashakunatami allita
liyiy. Chaynumi yaĉhanki Galileamantaqa Dyuspa uk rimaqninqa mana
kayta puytinchu nir.
53 Chaymantami wasinman riranllapana. ‡

8

Jesusta uchachanaranllapa

1 Nataq Jesusqami Olivos sirkaman riran.
2 Allaqmanta achkiyatinnaqa qashan riran Dyusta aduranllapa wasi-
man. Chaypimi runakuna payman qimikatin, chaylapi tar yaĉhachikuq
qallariran.
3 Chaymi chaymanqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
fariseo runakunaqa uk warmi ukwan ukwan punuqta tarishanllapata
aparanllapa. Chaymantami chay warmitaqa tukuypa ĉhaypinpi shachir,
4 Jesustaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kay warmimi runan kaqta ingañar, uk runawan
punuqta tarisha kanillapa.
5 Chaqa Dyus nitin Moisés iskribishanpimi nin: Waknu tukuq warmi-
taqashi rumillawan sitar wanuchiypaq. ¿Qam-shuypaqa ima ninkitaq? nir.
6 Paykunaqami chaynuqa tapuranllapa Jesús ima mana allinta rimatinqa,
chaylapaqna uchachananllapapaq. Piru Jesusqa piratar didunwan pachapi
iskribiq ĉhurakaran.
7 Chaymanta mas tapuyatinllapami, Jesusqa das sharir niran:
—Qamkunamanta mayqannikillapa mana uchayjun kaqmi naypaqtaqa
sitanqa nir.
8 Chaynu nirqami, qashan piratar iskribiq ĉhurakaran pachapiqa.
9 Chaynu nitin uyaparmi, kusa uchayjun kashanllaparayku pinqakur
ukninpis ukninpis chay runakunaqa riq qallariranllapa. Ashwanmi chay
puntata riqkunaqa mas rukukaqkuna karan. Chaynumi tukuyla ritinnaqa
chay warmiqa paylana kidasha karan. Chaymi Jesusqa,
10 piratayashanmanta alsakamur tapuran:
—Mamitay, ¿maypitaq chay runakuna uchachashuqkunaqa? ¿Manachu
mayqanninpis sitashuran? nir.
11 Warmisitaqa niran:
—Manami Taytituy.

‡ **7:53** Wakin iskribikashakunapimi 7.53 - 8.11 mana rikarinchu.

Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqapismi mana sitashaykichu. Ashwanmi kananqa rikuyna. Piru amanami uchakunkinachu nir.

Jesusmi tukuypa achkirachikuqnin

12 Chaymantami Jesusqa qashanpis runakunata willaq qallariran kaynu nir:
—Nuqami tukuypa achkirachikuqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqata kasumaqqa, achkiraqlapina kawsanqa. Chaynuqami manana maydiyapis tutaparaqpinachu kawsanqallapa.
13 Chaynu Jesús nitinmi, fariseo runakunaqa niran:
—Qamqami chaynuqa qamllapaq rimayanki. Chaymi chay rimashaykiqa mana imapaqpis sirbinchu nir.
14 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Nuqa rimashayqami chiqap, michka nuqallapaq rimatiymapis. Chaqa, nuqami yaĉhani maymanta shamusha kani, maymanmi riyani nirmapis. Nataq qamkuna-shuypaqa mana yaĉhankillapachu nuqapaqqa, maymantami kani, maymanmi riyani nirmapis.
15 Qamkunami runakuna munashannulla rikar uchachamankillapa. Nataq nuqa-shuypaqami mana mayqantapis uchachanichu yanqa illaq-mantaqa.
16 Piru mayqanta allita rikar yaĉharqami, Dyus munashannulla chiqapta rikar yaĉhashaq. Chaqa manari nuqalachu chaytaqa rurashaq. Ash-wanmi Taytay Dyus nuqata kaĉhamaqwan pulla runakunataqa allita rikar yaĉhashaqllapa.
17 Chaqa Moisés qamkunapaq mantakushanpimi kaynu nin: ‘Imapaqpis ishkay tistigukuna chayllata rimatinshi ima nishanllapapis sirbin’ nir.
18 Chaynu katinmi, nuqapis nuqallapaq rimarqa, uk tistigu kani. Chaynulla Taytay kaĉhamasha chay paypis, nuqapaq rimarqa paypis uk tistigu. Chaymi chay rimashaykunapaqqa, ishkay tistigukunana kanillapa Taytaywanqa nir.
19 Chaynu nitinmi tapuranllapa:
—¿Maypitaq Taytaykiqa? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunaqami mana riqsimankillapachu. Chaynulla Taytaytapis mana riqsinkillapachu. Chaqa nuqata riqsimayarllapaqa, Taytaytapis riqsiyanki-manllapa nir.
20 Tukuy kaykunataqami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuran, chay ufrindata ĉhurananllapa kajunkuna tanan kwartupi. Piru, manami mayqanpis paytaqa ayparanllapachu. Chaqa manaraqmi chaynu kananpaq uraqa ĉhamusharaqchu karan.

Nuqa rishaymanqa mana riyta puytinkillapachu

21 Chaymantami Jesusqa qashan paykunataqa niran:
—Nuqaqami riyanina. Chaynu ritiymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru manami tarimankillapanachu. Chaymi chay uchaykillapallawanna tukuy tyimpupaq wanunkillapa. Chaqa nuqa rishaymanqami qamkunaqa mana riyta puytinkillapachu nir.
22 Chaymi Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Wakqa paylla wanuyta munarchu imataq nimayanchikllapa pay riyashanmanqa mana riyta puytishunllapachu, nirqa? nir.
23 Chaymi Jesusqa niranpis:

—Qamkunaqami kaymanta kankillapa. Nataq nuqaqami unaq syilumanta kani. Chaynulla qamkunaqami kay pachapi, Dyusta mana riqsiqkunamanta kankillapa. Nataq nuqaqa mana kay pachamantachu kani.
24 Chayraykumi nishurayllapa uchaykillaparayku wanunkillapa nirqa. Chaqa nuqata 'Pimi kani' nir, mana kriyimarllapaqa, uchaykillaparayku wanunkillapa tukuy tyimpupaqna nir.
25 Chaynu nitinmi, tapuranllapa:
—¿Pitaq qamqa kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Nuqaqami puntamanta-pacha willashushallapana kani.
26 Nuqapami kan achka qamkunapaq rimanaypaq, imanumi kankillapa nir rikar yaĉhashushallapana kar. Nuqa willashushayllapaqami chiqap. Chaqa nuqata kaĉhamasha chayqami, chiqapta riman. Chaymi nuqa willashushayllapaqa, chaylla chay kaĉhamasha nishanwanqa nir.
27 Piru paykunaqami, mana intrakaranllapachu Taytan Dyuspaq chaynu parlatinllapamapis.
28 Chayraykumi Jesusqa niran:
—Qamkunaqa, Dyusmanta Shamuq Runata unaqman alsaraq, riqsinkillapa Dyusmanta shamusha kasha nirqa. Chaynullami yaĉhankillapa manami imatapis nuqallaqa ruranichu nir. Ashwanmi rimani Taytay Dyus yaĉhachimashanlata.
29 Chaqa nuqata kaĉhamaq Taytayqami, nuqawan. Chaymi, mana nuqalataqa dijamashachu. Chaqa nuqaqami pay munashannulata rurani nir.
30 Chaynu Jesús nitinmi, kusa achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.

Kriyiqkunaqami manana dyablupa sirbiqninnachu

31 Jesusmi chay Israelmanta runakuna paypi kriyishakunataqa kaynu niran:
—Qamkuna, nuqa nishaykunapi kriyishaykillapanulla kawsarqami, chiqap yaĉhakuqniykunana kankillapa.
32 Chaynulla chay chiqap kaqtana riqsinkillapa. Chaymi ashwan chay chiqap kaqqa tukuy imamanta washashunqallapa.
33 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunaqami unay rukuyllapa Abrahampa ayllunmanta kanillapa. Chaynu karmi mana mayqanpa sirbiqninlamapischu kasha kanillapa. Piru, ¿imapaqtaq qamqa ninki tukuy imamanta washakankillapa nirqa?
34 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy uchakuqkunaqami chay uchapaqa sirbikuqninna.
35 Chaqa uk sirbikuqmaqa uk wasipiqa mana tukuy tyimpupaqqa kidayta puytinchu. Piru chay wasimanta kaqpa wamran-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna wasinpiqa kidan.
36 Chaynullami Dyuspa Wamran tukuy imamanta washashutinllapaqa, chiqaptana washakasha kankillapa.
37 Nuqaqami yaĉhani qamkunaqa Abrahampa ayllunmanta kankillapa nirmapis. Piru, qamkunami nuqa nishushayllapata mana kasunashaykillaparayku wanuchimanayankillapa.
38 Chaqa nuqami, Taytay willamashanta, rikachimashanta qamkunataqa willashunillapa. Piru qamkuna-shuypaqami chay uk taytaykillapa nishanta uyar, munashanlata rurankillapa nir.

39 Chaymi, paykunaqa niranllapa:
—¡Taytayllapaqami rukuyllapa Abraham karan!
Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Qamkuna chiqapta Abrahampa wamrankuna karqa, pay rurashankunallata rurayankimanllapa.
40 Piru qamkunaqami manana imanutaq Abraham allinlata ruraq chaynunachu kawsankillapa. Chaymi ashwan nuqa, Dyus willamashanta karanta willashutiyllapamapis qamkunaqa wanuchimanayankillapa.
41 Chaynuqami qamkunaqa chay uk taytaykillapa munashannullata rurayankillapa nir.
Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Manami mayqanpa jwira wamranchu kanillapa. Nuqakunaqami uk Taytayjunla kanillapa. ¡Payqami Taytayllapa Dyus! nir.
42 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—Chiqapta Taytay Dyus, taytaykillapa katinqa, nuqata munamayankimanllapa. Chaqa nuqaqami kaypi kani Dyusmanta shamushayrayku. Manami munashayllamantachu shamusha kani. Ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha kay pachaman shamunaypaqqa.
43 ¿Imapaqtaq qamkunaqa mana intrakayta puytinkillapa nuqa willashutiyllapaqa? Piru qamkunaqami rimashayta mana uyakunashaykillaparayku, mana intrakankillapachu.
44 Qamkunapa taytaykillapaqami dyablu. Chaymi, paypa kaqninkuna kar munashanlata rurankillapa. Chaqa dyabluqami qallarishanmantapacha wanuchikuq karan. Chaynulla chay chiqap kaqpi kayta mana puytishanrayku, mana imalatapis karantaqa rimanchu. Chaymi imata rimarpis tukuyta llullakurla riman. Chaynu kashanraykumi tukuy llulla rimaqpaqa taytan.
45 “Piru nuqa karanta rimatiymapis, qamkunaqa mana kriyimankillapachu.
46 Mabir ¿mayqannikillapataq nuqata qamqa uchayjun kanki nimayta puytinkillapa? Nuqa karanlata rimatiyqa, ¿imapaqtaq mana kriyimankillapa?
47 Chaqa Dyusmanta kaqkunaqami, Dyus rimashankunata uyakur kasunllapa. Piru qamkunaqami mana Dyusmanta kashaykillaparayku, mana uyakunankillapalamapischu”.

Cristuqami Abrahammantaqa naypaqllata karanna

48 Chaymantaqa chay Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Qamqami chay Samariamanta runa, chaynulla dyablupa yarpuyninwan kanki nirqa, manami pantarchu karanta willashuyanillapa.
49 Jesusqa niran:
—Manami ima dyablupa yarpuyninwanmapischu kani. Ashwanmi tukuy imatapis rurani Taytayta rispitar kasushayrayku. Nataq qamkunashuypaqami mana kasumankillapachu.
50 Piru nuqaqa manami alabamanaykillapataqa ministinichu. Ashwan Taytaymi chaynu kanantaqa munan. Chaqa Paymi tukuyta allita rikar yaĉhanqa.
51 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqa rimashayta chiqapta kasur kawsaqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir.
52 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami chiqaptana yaĉhanillapa qamqa chiqapta dyablupa yarpuyninwan kanki nirqa. Chaqa Abraham, chaynulla Dyuspa wakin rimaqninkunapismi wanuranllapa. Nataq qam-shuypaqa ninki: ‘Nuqa

rimashayta kasuqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsan-
qallapa' nir.
53 ¿Manaqachu qamqa taytayllapa Abrahammanta mas kanki? Paymi
wanuran. Chaynulla Dyuspa rimaqninkunapismi wanuranllapa. ¿Imanu
runa kaytataq qamqa munanki? nir.
54 Jesusqa niran:
—Nuqalla alabakanaypaq rimayatiyqami, chay rimashayqa mana ima-
paqpis sirbinmanchu. Nataq chay alabamaq chayqami Taytay, chay
mayqantaĉhi qamkuna Dyusniy niyashaykillapalla.
55 Piru qamkunaqami mana paytaqa riqsinkillapachu. Nataq nuqa-
shuypaqa allita riqsini. Piru imanupi paytaqa mana riqsinichu niyar-
shuypaqami, nuqapis kusala llulla kayman qamkuna yupaylla. Chaqa
chaynu chiqapta riqsiq karmi, pay rimashankunata intrakar kasur ima
kawsani.
56 Nataq unay rukuykillapa Abrahamqami nuqa imanu shamunaypaq nir
rikananpaq kar, rikashanrayku kusalata aligriyaran nir.
57 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, Jesustaqa kaynu niran-
llapa:
—Manami sinkwinta añuyjunlamapischu kanki. ¿Piru ninki Abrahamta
rikasha kani nir?
58 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami Abraham manaraq kayatin,
karayllana nir.
59 Chaynu nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa rumikunata
ayparanllapa Jesusta sitananllapapaq. Piru payqami runakunapa rurinta
pakakuqnulla Dyusta aduranannllapa wasimantaqa lluqshiran.

9

Jesusmi syigu nasisha runata allicharan

1 Chaymanta uk lugarta pasayarnaqa, Jesusqa rikaran uk runa
nasishanmanta-pacha syigu kaqta.
2 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imaraykutaq kay runaqa syigu nasisha kasha
kanqa, taytankunapa uchanraykuchu, manaqachu paypa uchanrayku?
3 Chaynu taputinllapami, Jesusqa niran:
—Manami paypa uchanrayku, chaynulla taytankunapa uchanraykuchu
chaynuqa nasisha. Ashwanmi chaynuqa nasisha karan pay alliyatin rikar,
Tayta Dyuspaq allita yaĉhananllapapaq.
4 Chayraykumi achkilla katinraq chay kaĉhamasha kaqpa trabajuntaqa
rurashunllapa. Chaqa tutapananpaq urami ĉhamunqana. Chaynu tutapatin-
qami manana mayqanpis trabajanqanachu.
5 Chaqa nuqa kay pachapi karllaraqmi, tukuypa achkirachikuqnin kani
nir.
6 Chaynu nirnaqami Jesusqa pachaman tuqakur, tuqayninwan lluchkitata
rurar, chay syigupa nawinta
7 salar kaynu niran:
—Rir paqakuy Siloé shutiq quĉhapi. (Siloimi, rimayninchikpiqa munan
niyta 'Kaĉhamusha' nir).
Chaymi chay syiguqa rir paqakurqa, rikakurna tikrakamuran.
8 Piru paytaqami chay yatanpi taqkuna, chaynulla wakinkunapis unaylla
rikasha karanllapa limusnata mañakur taqta. Chaymi chay runakunaqa

kaynu ninakuqllapa: “¿Manachu kay runaqa limusnata mañakur taq chay?” nir.
9 Ukkunaqa niyaqllapa: “Chiqaptami pay” nir.
Ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami paychu. Michka kusa paynu karmapis” nir.
Piru chay alliyasha runaqami niyaq: “Arí, nuqami kani” nir.
10 Chaymi tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinki? nir.
11 Chay alliyasha chayqa, niran:
—Chay runa Jesús shutiqmi pachalapi tuqayninwan lluchkitata rurar, nawiyta salar nimaran: ‘Rir chay quĉha Siloé shutiqpi paqakuy’ nir. Chaynu nimatin paqakurmi, rikakuyta puytirayna.
12 Chaymi qashan tapuranllapa kaynu nir:
—¿Maypitaq chay runaqa?
Payqami niran:
—Manami yaĉhanichu nir.

Fariseukunami syigu alliyashata tapuranllapa

13-14 Jesusqami samana diyapi lluchkitata rurar, chay syigu runata allichashanqa karan. Chaymi, unay syigu kasha runataqa aparanllapa fariseukunaman.
15 Chaymantami, paykunaqa tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinkina? nir.
Payqami niran:
—Nawiyta lluchkitawan salatin, rir paqakushaymanta-pachami kananqa rikakunina.
16 Wakin fariseo runakunaqami niranllapa:
—Chayta rurashaqami mana Dyusmanta Shamuq Runachu kanqa. Chaqa manari samana diyamatapis kwintachayanchu nir.
Piru ukkunaqami niyaqllapa:
—¿Uk runa uchayjunqami chay mana ruraypaq milagrukunataqa mana rurayta puytinmanchu?
Chaynu ukmanta ukmanta rimarmi, mana chayllatanachu yarpuyaqllapa.
17 Chaymi qashan kaynu nir tapuranllapa chay unay syigu karan chay runataqa:
—Kanan rikakunaykipaq allichashushanraykuqa, ¿imaninkitaq paypaqqa?
Payqa niran:
—Nuqami nini, Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
18 Piru Israelmanta karguyjunkunaqami mana kriyinaranllapachu chiqap syigu kasha kanqa nirqa. Chaymi, taytankunata qayachimuranllapa.
19 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Kayqachu wamraykillapa? ¿Manachu qamkunaqa niraykillapa syigu nasiran nir? ¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytin? nir.
20 Chaynu taputinllapami, taytankunaqa niranllapa:
—Yaĉhanillapami payqa wamrayllapa syigu nasisha karan chay nir.
21 Piru manami yaĉhanillapachu imanumi kananqa rikakuyta puytinna, chaynulla mayqanmi allichasha nirmapis. Dijur payta tapuyllapa willashunqallapa. Chaqa paypismi byiju runana nir.
22 Chaynuqami taytankunaqa rimaranllapa manchakushanllaparayku. Chaqa Israelmanta karguyjunkunaqami parlasha karanllapa, mayqanpis Jesusta Dyuspa Akrashan Cristun nir kriyiqtaqa chay tantakananllapa wasimanta itakunanllapapaq nir.

23 Chayraykumi, taytankunaqa kaynu niranllapa: “Dijur payta tapuyllapa.
Chaqa payqami byiju runana” nirqa.
24 Chaymantami chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan chay syigu
alliyashataqa, qayamur tapuranllapa:
—Chiqapta Dyuspa naypanpi jurar willamayllapa. Chaqa nuqakunaqami
yaĉhanillapa chay allichashusha runaqami kusala uchayjun nir.
25 Chaynu taputinllapami, payqa niran:
—Nuqaqami mana yaĉhanichu uchayjun mana uchayjun nirmapis. Nataq
nuqaqami yaĉhani syigu karay, piru kananqami rikakunina nir.
26 Chaynu nitinmi, qashan tapuranllapa:
—¿Imanutaq rurashuran? ¿Imatataq ruraran rikakunaykipaqqa? nir.
27 Payqa niran:
—Willashurayllapanami, ¿manachu intrakankillapa? ¿Imapaqtaq qashan
willashunayta munankillapa? ¿Manaqachu qamkunapis paypa yaĉhakuqninna
kanayankillapa? nir.
28 Chaynu nitinmi, kusata musyar niranllapa:
—Qamqami chay runapa yaĉhakuqninna kanki. Nataq nuqakuna-shuypaqa
Moisespa yaĉhakuqnin kanillapa.
29 Chaqa allitami yaĉhanillapa, Dyusmi Moisestaqa willaran nir. Piru
chay runapaq-shuypaqami mana yaĉhanillapachu maymantami rikarimusha
nirmapis.
30 Chaynu nitinllapami, chay runaqa niran:
—¡Imanutaq kayqa kanqa! Qamkunaqa mana yaĉhankillapachu maymantami
chay runaqa nirmapis. Piru nuqata-shuypaqami syigu kashaymanta
allichamashana.
31 Allita yaĉhashanchikllapanu, uk uchasapataqami Dyusqa michka
mañakutinmapis mana uyapanchu. Ashwanmi paylata sirbir, munashanta
ruraqkunalatami uyapan.
32 Manami maydiyapis uyashanchikllapachu, uk runa nasishanmantapacha syigu kaqta uk runa allichasha nirqa.
33 Chaqa chay runa, Dyusmanta mana shamusha karqa, manami imatapis
rurayta puytiyanmanchu nir.
34 Chaynu nitinmi, niranllapa:
—Qam kusala uchayjun nasisha karmapischu, ¿nuqakunata
yaĉhachimanayankillapa? nir.
Chaynu nirmi, chay tantakananllapa wasimantaqa itakuranllapana.

Mana kriyiqkunaqami syigu yarpuyninpiqa

35 Chaymantami Jesusqa yaĉharan chay tantakananllapa wasimanta
itakushallapa chay syigu kayar alliyasha runataqa nir. Chaymi, payta
tarirqa Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamqachu kriyinki Dyusmanta Shamuq Runapiqa? * nir.
36 Chaymi chay runituqa niran:
—Taytituy, mayqantaq payqa willamay, nuqa kriyinaypaq nir.
37 Jesusqa niran:
—Rikashaykinami. Nuqami kani. Nuqallawanmi parlayanki nir.
38 Chaymantami chay runaqa, Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Kriyinimi qampi Taytituy nir.
39 Chaymantami Jesusqa niran:

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin “¿Qamqachu Dyuspa Wamranpiqa kriyinki?” nir.

—Nuqami kay pachaman shamusha kani tukuyta allita rikar yaĉhanaypaq. Chaynulla syigukunaqa rikakunanpaq. Nataq chay rikakuqkuna-shuypaqa amana rikakunanpaqnachu nir.

40 Chaynu Jesús nitinmi, wakin fariseo runakuna chaypi kar, uyakuqkunaqa niranllapa:

—¿Nuqakunapischu syigukuna kanillapa? nir.

41 Jesusqa niran:

—Qamkuna syigukuna karllapaqa, manami uchayjunchu kankimanllapa. Piru rikakuni nishaykillaparayku, ashwan uchayjun kankillapa nir.

10

Uk michikuqmi uyshankunawan

1 Jesusqami niranpis:

"Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyshakunapa chikrunman mana punkunta yaykur uklawta yaykuqqami, upallala suwakuqkuna, imanullapis amalas suwakuqkuna ima.

2 Piru chikruman chay punkunlata yaykuq-shuypaqami, chay uyshakunapaqa michikuqnin kar kuytan.

3 Chaymi, punkupi kuytakuqqa punkuta kiĉhatin, chay michikuqqa uyshankunataqa shutinllapi qayatin, rimayninlamanta riqsin. Chaynumi uyshankunataqa chikrunmanta lluqshichinna.

4 Chaymanta tukuynin uyshankuna lluqshitinnaqa, michikuqninqa naypanta rin. Nataq chay uyshankuna-shuypaqa ikinlata rin. Chaqa rimayninlamantari riqsin michikuqnintaqa.

5 Piru, mayqan mana riqsishanpa ikintaqami mana rinchu. Ashwanmi paymantaqa alsakan. Chaqa manari riqsinchu rimayninlamatapis".

6 Chaynu nir Jesús kay kumparasyunwan willatinmapismi, chay uyakuqkunaqa mana intrakaranllapachu ima nishaq nirmi chaynu niyan nirmapis.

Jesusmi chiqap michikuqqa

7 Chaymantami Jesusqa qashan kaynu niran:

"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqami chay uyshakuna chikrunman yaykunan punku kani.

8 Piru tukuy nuqamanta naypaqta shamuqkunaqami upallala suwakuqkuna, chaynulla imanullapis amalas suwakuqkuna ima karanllapa. Chaymi, chay uyshitaykunaqa mana kasuranllapachu paykunataqa.

9 Nishushayllapanu, nuqami chay chikrunpa punkunqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chay punkuta yaykuqqa washakashana kanqa. Chaynuqami, imanutaq uk uyshamaqa chikrunman yaykur, lluqshimur, rir kusala shumaq qiwata tarin, chaynuna kanqa.

10 "Suwakuqkunaqami shamun suwakuq, wanuchikuq, pantachikuq ima. Piru nuqa-shuypaqami shamusha kani, nuqapi kriyiqkunata bidanta qutiy kusa achkata kusichakuq yupay kusa aligrila tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

11 Nuqami uyshakunapa chiqap michiqninqa kani. Chaqa chay chiqap michikuqqami uyshankunata washananrayku wanunmapis.

12 Piru wakin michikuqkunaqami qillayta ganananlapaq michikunllapa. Chaynu karmi kusala atun surru shamuqta rikarqa, uyshakunamatapis dijar alsakan mana washarlamapischu. Chaqa chiqaptaqari chay uyshakunapaqa mana chiqap michikuqninchu. Chaynulla chay uyshakunapis mana

paypachu. Chaymi chay atun surru, uyshakunata aypaq shamutinqa, uyshakunaqa wakta kayta shikwakar rinllapa.

13 Chaynumi chay michikuq qillaylapaq yarpur michikuqqa alsakan. Chaqa qillaylapaqri yarpur, uyshakunata-shuypaqa mana kwintachanchu.

14-15 “Piru nuqa-shuypaqami uyshakunapa chiqap michikuqnin kani. Chaymi, imanutaq Taytayqa nuqata riqsiman chaynullami nuqapis paytaqa riqsini. Chaynulla uyshaykunatapis riqsitiy, paykunapis riqsimanllapa. Chayraykumi uyshaykunata washanayraykuqa wanushaq ima.

16 Uklawpipismi kan uyshaykunaqa. Piru paykunaqami mana chay chikrullamantachu. Chaymi paykunatapis kaymanna apamushaq. Chaynuqami paykunapis nuqatana kasumatinqa tukuyla uk chikrulamanta yupayna kanqallapa. Chaymi ashwan uk michikuqniyjunlana kanqallapa tukuyla.

17 “Taytaymi nuqataqa kusalata munaman. Chaqa uyshaykunaraykumi wanur, chaymanta kawsamushaq.

18 Piru manami mayqan runa wanunaypaq nishanraykuchu wanuyani. Ashwanmi nuqalla chaynu pasananpaqqa yarpusha kani. Chaqa nuqaqami wanur chaymanta qashan kawsamunaypaqna kani. Chaynu ruranaypaqmi Taytayqa nimasha” nir.

19 Tukuy chaykunata Jesús rimatinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan ukmanta ukmanta yarpupakur chiqanchanakuranllapa.

20 Piru paykunamanta achkami niyaranllapa:

—¿Imapaqta waktaqa kasuyankillapa? Wakqami dyablupa yarpuyninwan kar yaruyasha, nir.

21 Nataq ukkunaqa niyaqllapa:

—Mayqanpis dyablupa yarpuyninwan karqa, manami waknuqa rimayanmanchu. ¿Manaqachu uk dyablupis allichayta puytinman syigukunata? nir.

Israelmanta karguyjunkunami Jesusta musyaranllapa

22 Jerusalén pwiblupimi unayqa, Israel runakuna Dyusta aduranannllapa wasita kamkachir, qasay tyimpupi Dyusman mañakuranllapa paypaqna kananpaq nir. Chaymi chayta yarpur añu añu chay qasay tyimpullapi fyistata ruraqllapa.

23 Chay diyakunami Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi, Salomonpa kurridurnin niqllapa chaypi puriyatin,

24 Israelmanta karguyjunkunaqa paypa ridurninman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—¿Maydiyakamantaq willamayankillapaqa mayqanmi kanki nirqa? Chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, kananlla willamayllapana nir.

25 Jesusqa niran:

—Willashurayllapami qamkunataqa. Piru manami kriyimaraykillapachu. Chaqa Taytay nimashannulla imatapis rurarqami, allitana intrachishunillapa mayqanmi kani nirmapis.

26 Piru qamkunaqami mana kriyinkillapachu, mana uyshaykunapa wakinnin kashaykillaparayku.

27 Chaqa uyshaykunaqami rimanaylamanta riqsimar, pullayna rinllapa. Chaynullami nuqapis paykunata riqsini.

28 Chaymi paykunataqa mana tukukaq tukuy tyimpu kawsaytana qushaq. Chaynuqami manana mayqanpis kitamanqachu.

29 Chaqa Taytay tukuymanta kusalata puytiqmi uyshitaykunataqa qumasha. Chaymi Taytay akrashantaqa mana mayqanpis kitayta puytinqachu.

30 Taytaywan nuqaqami, ukla kanillapa nir.
31 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa qashan rumikunata ayparanllapa sitananllapapaq.
32 Piru Jesusqa niran:
—Taytaypa pudirninwanmi kusala achka allin imakunata naypaykillapapi rurasha kani. ¿Chay mayqayninpaqtaq sitamanayankillapa? nir.
33 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Manami allinkunata rurashaykipaqchu sitashuyanillapa. Ashwanmi sitashuyanillapa Tayta Dyuspaq kusala mana allinta rimashaykirayku. Chaqa runala karmapismi 'Nuqaqa Dyuswanqa chaylla kani' nirqa Dyusnu tukuyanki nir.
34 Jesusqa paykunata niran:
—Dyus nitinmi, qamkunapaq kaynu nir iskribiran: 'Nuqami nini dyuskuna kankillapa' nir.
35 Allita yaĉhashanchikllapanu chay iskribikashakunaqami chiqap. Chaqa Tayta Dyusqami paylla, paypa rimayninta intrakaqkunataqa, 'dyuskuna kankillapa' niran.
36 Piru nuqamataqami Taytay Dyusqa paylla akrar kay pachaman kaĉhamaran. Chaynu kar nuqaqa Dyuspa Wamran kani nishushayllapapaqqa, ¿imapaqtaq Dyuspaqqa mana allintachu rimanki ninkillapaqa?
37 Taytay rurashankunata mana rurayatiyqa, amari kriyimayllapachu.
38 Piru Taytaypa ruranankunata ruratiy mana nuqata kriyimarllapamapis, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Taytaywan nuqaqa chaylla kanillapa nir.
39 Chaynu Jesús nitinmi, qashan paykunaqa aypanaranllapa. Piru Jesusqami alsakar riran.
40 Chaymantami Jesús tikrakar rir, riyu Jordanpa chimpanman ĉhar chaypi kidaran, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan unay shutichikuq chaypi.
41 Piru chaymanpismi, kusa achka runakuna rikaq rirllapa, kaynu niyaqllapa:
—Shutichikuq Juan mana milagruta rurar imapis, kay runapaq nishanqami, chiqap kasha nir.
42 Chaymi chay lugarkunapiqa, achka kriyiranllapa Jesuspiqa.

11

Lazarumi wanuranna

1 Karanmi uk qishaq runa Lázaro shutiq. Payqami Mariapa, Martapa pwiblun Betaniamanta karan. Piru kay ishkay warmikunaqami Lazarupaqa ukninkuna karan.
2 Kay Lazarupa uknin Mariami Jesuspa ĉhakinman mishki mutkiypaqla yakituta iĉhar, aqchanwan chakichisha karan.
3 Kay ishkay warmikunami, uknin Lázaro qishaq katin, kaĉhakuranllapa Jesusta kaynu nir willananllapapaq:
—Taytituy, kusala munashayki amiguykimi qishaq nir.
4 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Manami chay nanaywanqa wanunqachu. Ashwanmi chayqa chaynuqa pasayan imanumi Taytay Dyus, chaynulla Wamranpis kusala pudirniyjun nir yaĉhar alabananllapapaq.
5 Piru Jesusqa, Martawan Mariata chaynulla Lazaruta michka kusata munaq karmapismi, mana chay diyaqa riranchu.

6 Chaymi ashwan Lázaro qishaq nitinllapamapis, ishkay diya mastaraq
kidaran chay maypiĉhi karan chay lugarpiqa.
7 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Rishunllapa qashan Judea lugarman nir.
8 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, manami maychu chay Israelmanta karguyjunkuna
rumikunawan sitar wanuchishuyta kamashanllapaqa. Chaynumapischu,
¿qashan chay lugarman rinayanki?
9 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu dusi urayjun uk diyaqa? Chaynu katinqa, mayqanpis unaq
purirqa mana trumpisanchu, kay pachapi tukuypa achkirachikuqninchik-
llapa kashanrayku.
10 Nataq mayqanpis tuta puriqkunaqa trumpisan, achkirachikuqnin
mana kashanrayku.
11 Chaynullami niranpis:
—Amigunchik Lazarumi punusha. Chaymi rishaq rikĉhachiq nir.
12 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Taytituy, punusha karqami intrachimanchik alliyayanqana nir.
13 Piru Jesusqami, Lazaruqa punusha niyaran, wanushanrayku. Nataq
yaĉhakuqninkunaqami yarpuranllapa Lázaro punusha katin waknuqa niyan
nir.
14 Chaynu yarpuyatinllapami, Jesusqa allitana willar niran:
—Lazaruqami wanusha.
15 Piru nuqa mana chaypi katiy wanushanraykumi kusalata aligriyani.
Chaqa chaypiraq imata ruratiypis rikar allitana nuqapi kriyinkillapa.
Chaymi ashwan rishunllapa rikaq.
16 Chaymantami, Tomasta milli niqllapa chayqa, wakin yaĉhakuq masinku-
nataqa niran:
—Rishunllapa nuqanchikkunapis, paywan pulla wanunallapapaq, nir.

Jesusmi wanushamatapis kawsachimun

17 Chaymanta Jesús ĉharqa yaĉharan Lázaro pampakashanqa kwatru diyana
nir.
18 Betania pwibluqami Jerusalenmanta yaqqa kimsa kilumitrupi yupay
kashanrayku shipchanlapi karan.
19 Chaymi Israelmanta kusa achka runakunaqa risha karanllapa
Martawan Mariata, watukur kunsulananllapapaq uknin wanushanrayku.
20 Chaymantami Martaqa yaĉharan, Jesús shamuyan nir. Chaymi lluqshir
riran tariq. Nataq María-shuypaqa wasinlapi kidaran.
21 Marta, Jesusta tarirnaqa niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu.
22 Piru yaĉhayani, kananmapis imata mañakutkiqa Dyusqa yanapashunqa
nir.
23 Jesusqa niran:
—Uknikiqami kawsamunqa nir.
24 Martaqa niran:
—Arí, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami, wanushakunawan pulla
kawsamuyanqa nir yaĉhayani.
25 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqami tukuypa kawsachiqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriy-
iqqa michka wanusha karmapis kawsamunqa.

26 Nataq mayqanpis kawsayarlla nuqapi kriyiqkuna-shuypaqa, manana tukuy tyimpupaqnaqa wanunqallapanachu. ¿Kriyinkichu chaynu nishutiyqa? nir.
27 Martaqa niran:
—Arí Taytituy. Nuqaqami kriyini qamqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki, Dyuspa Wamran kay pachaman shamunanpaq karan chay, nir.

Jesusmi Lázaro pampakashanpi waqaran

28 Chaynu nirnaqami, Martaqa riran uknin Mariata qayamuq. Chaymi uknintaqa uyarala kaynu nir willaran:
—Yaĉhachimaqninchikmi chaypi qayashuyan nir.
29 Chaynu nitinmi, Mariaqa chay kutilla sharir riran Jesustaqa rikaq.
30 Piru Jesusqami, manaraq chay pwiblumanqa yaykusharaqchu karan. Ashwanmi chay maypiĉhi Martawan tarinakusha karan, chayllapiraq karan.
31 Chaynu María sharir utqaylla ritinqa, Israelmanta wakin runakuna kunsulaq ĉhasha karan chaykunaqa ikinta riranllapa uknin pampakashanman riyanqa chaypi waqaq nir yarpur.
32 Chaymanta María, Jesús kayashanman ĉharqa, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu nir.
33 Chaymantami Jesusqa Mariata, chaynulla Israelmanta runakuna Mariata kunsulaq rishakunapis waqaqta rikarqa kusala ukmanta llakiran.
34 Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Maypitaq pamparaykillapa?
Paykunaqa,
—Shamur rikay Taytituy— nitinllapa,
35 Jesusqa waqaran.
36 Chaymi Israelmanta runakunaqa niranllapa:
—¡Rikayllapa alliplatari munayasha!
37 Piru paykunamanta wakinqa, niyaranllapa:
—Kay runa, chay syiguta allichashaqachu ¿mana imallataqa rurayta puytisha kanman, Lázaro ama wanunanpaqqa? nir.

Jesusmi Lazaruta kawsachimuran

38 Chaymantami Jesusqa qashan kusa llakishala, Lázaro pampakashanman qimikaran. Chay Lázaro pampakashanqami uk atun maĉhay karan. Nataq chay yaykuna punkunqami kirparayaran uk paltalla rumiwan.
39 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashuchiyllapa kay rumitaqa, nir.
Chaymi wanushapa uknin Martaqa, niran:
—Taytituy, kusatanami asyayanqa. Chaqa kwatru diyanari wanushanqa nir.
40 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu nishuray, nuqapi kriyitkiqami Tayta Dyuspa pudirnin mana ruraypaqkunata ruratin rikanki? nir.
41 Chaynu nitinmi, rumita ashuchiranllapa. Chaymi Jesusqa unaq syiluman chapakur, kaynu niran:
“Taytay, payji nishuni. Chaqa qamqami uyapamashayki.
42 Piru nuqaqami allita yaĉhani, qamta mañakushutiyqa imuraspis uyapamanki nir. Chaynuqami nishuni: Kay runakuna uyakuqkunaqa allitana yaĉhananllapapaq, qammi kay pachamanqa kaĉhamashayki nir”.

43 Chaynu nirqami, kusala jwirtita qayakuran:
—¡Lázaro, lluqshimuy! nir.
44 Chaynu nitinmi wanusha karan chayqa lluqshimuran, ĉhakin, makinmapis raĉhpawan watakasha. Chaynulla qaqllanpis raĉhpawan pampakasha ima. Chaymi Jesusqa niran:
—Kaĉhar dijayllapa rinqa, nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa (Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Tukuy Israelmanta runakuna Mariata yapar rishakuna, Jesús Lazaruta kawsachimutin rikarqa, achka kriyiranllapa.
46 Piru wakinkuna-shuypaqami riranllapa fariseo runakunata willaq, Jesús tukuy imata rurashantaqa.
47 Chaynu willatinllapami chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkunaqa tantakaranllapa chay kusa karguyjunkunaman. Chaymi kaynu niranllapa:
—¿Imatataq rurashunllapa? Chay runaqami ashwan mas milagrukunata rurarna puriyan.
48 Chaqa dijashallapaqami tukuylana paypi kriyinqallapa. Chaymi ashwan chay Roma pwiblumanta karguyjunkunaqa shamur Dyusta adurananchikllapa wasita, chaynulla tukuyta limpu tukchimachuwanllapa nir.
49 Piru paykunamanta uk runa Caifás shutiqmi, chay añukunapiqa kurakunapa punta mantaqnin karan. Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa mana imatapis yaĉhankillapachu.
50 Chaynulla manami kwintata qukankillapachu. Chaqa chay pwiblunchikllapa tukukananmanta chaynulla tukuyla runakuna wanunanmantaqami uk runa wanunanpaqqa kusala allin nir.
51 Nataq Caifasqami mana pay munashanllamantachu chaynuqa rimaran. Chaqa chay añukunapi kurakunapa mantaqnin katin, Dyus rimachitin, rimaran Jesusqashi wanuyanqa tukuy Israel runakunata washananpaq nir.
52 Piru manami Israel runakunalapaqchu wanunanpaq karan. Ashwanmi payqa Dyuspa tukuy wakin wamrankuna kaqkunapaqpis wanunanpaq karan. Chaynuqami maymanta karmapis uklana kananllapapaq.
53 Chaymi chay diyamanta-pacha, Israelmanta karguyjunkunaqa Jesusta wanuchinanllapapaqna yarpuranllapa.
54 Chayraykumi Israelmanta karguyjunkunapa shutinpiqa, Jesusqa manana puriqchu. Chaynami chay Judeapa pwiblunkunamantaqa lluqshir riran uk chunllaq lugarpa shipchanpi uk pwiblu Efraín shutiqmanna. Chaymi chaypina kidaranllapa yaĉhakuqninkunawanqa.
55 Manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanqa. Chaymi chay diyakunapiqa tukuyla Israel pwiblukunamanta kusala achka runakuna riyaqllapa Jerusalenman chay shumaqchakananllapa kustumrinta ruraqllapa manaraq fyista qallariyatin.
56 Chaynu Jerusalenpina karqami, kusalata Jesusta maskayaranllapa. Chaymi Dyusta adurananllapa wasipiqa ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Imatataq yarpunkillapa? ¿Shamuyanqachu fyistamanqa, manaqachu mana?” nir.
57 Nataq, chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkuna-shuypaqa mantakusha karanllapa, mayqanpis Jesuspaq maypi nir yaĉharqa, paykunata willatinllapa aypananllapapaq nir.

12

Jesuspa ĉhakinmanmi mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Saysi diya, Pascua fyistapaq faltayatinmi, Jesusqa chay kawsachimushan
Lázaro tayashan Betaniaman riran.
2 Chaypiqami Jesusrayku mikuyta kamkachir, kunachikuranllapa miku-
nanllapapaq. Chaymi, Martaqa mikuyta misaman aypachikamuyaq. Nataq
Lázaro-shuypaqa misapina Jesuswan pulla mikuyaqllapa.
3 Chaykamanqami, midya butilla kusa karu ĉhaniyjun mishki mutkiypaqla
nardo shutiq yakituta, Lazarupa uknin Mariaqa apamuran. Chaymi chay-
wanna Jesuspa ĉhakinta paqastur, aqchanwan chakichiran. Chaymi, chay
wasi kayashanllapamapis kusala shumaq mishkita asyayarna kidaran.
4 Chaymantami, yaĉhakuqninkunapa uknin [Simonpa wamran] Judas Iscar-
iote, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chayqa, kaynu niran:
5 —Waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu qil-
laypaq rantikur, mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
6 Piru Judasqami chaynuqa niran, mana chiqapta mana imayjunkuna-
paq llakishanraykuchu. Ashwanmi chaynuqa niran suwakuq kashan-
rayku. Chaqa pay chay ufrindata tantananllapa talqitata purichiq karmi,
ĉhuratinllapaqa munashanta aypakuq.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Dijay, payqami kusa shumaqtana kwirpuyta kamkachisha wanur pam-
pakanaypaq.
8 Chaqa mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa,
munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami
manana pullaykillapanachu kashaq nir.

Lazaruta wanuchiyta yarpuranllapa

9 Israelmanta achka runakunami yaĉharanllapa, Jesusqa Betaniapi nir.
Chaymi riranllapa wakmanqa, Jesusta chaynulla pay kawsachimushan
Lazaruta rikaq ima.
10-11 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninkunaqa Lazarutapis
wanuchinanpaq yarpuranllapa. Chaqa Lázaro kawsamushanta rikarmi
Israelmanta kusala achka runakuna Jesuspina kriyiqllapa.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Kusala achka runakunami risha karanllapa Jerusalenman, Pascua fy-
istapaqqa. Chaymantami allaqnin diyaqa yaĉharanllapa Jesusqami fyista-
man ĉhamuyan nir.
13 Chaymi paykunaqa palmira qirukunata kuchumur, kusa aligrila kaynu
nir laqyar riranllapa Jesustaqa tariq:
"¡Biba biba!
¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaynulla ¡kusa alabakashami kanqa Israel pwiblupa gubyirnunqa!" nir.
14 Chaymantaqami Jesusqa uk burruta tarir anan taran, imanuĉhi Dyus
nitin iskribikashannulla. Chaqa niqmi:
15 "Amami manchakuychu, Sión pwiblu.
Chaqa rikay, mantakuqnikimi shamuyan
uk burritupa anan tasha" nir.

16 Piru kaykunapaqqa yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllaparaqchu.
Chaymanta Jesús wanur kawsamutinraqmi, yaĉhakuqninkunaqa intrakaranllapa, pay imanu kananpaqqami, unaylla iskribikasha kasha nir.
17 Nataq runakuna, Jesús Lazaruta pampakashanmata
kawsachimushanta rikashakunaqa, tukuylata parlaranllapa.
18 Chayraykumi runakunaqa riranllapa Jesustaqa tariq. Chaqa
yaĉharanllapari milagrukunata rurashanpaq.
19 Piru chay fariseo runakuna-shuypaqa paykunapura kaynu ninakuyaranllapa: "Rikashaykillapanu kananqami manana imatapis rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa tukuymi paylapi kriyirna, rinllapa paywanna" nir.

Greciamanta runakunami Jesusta maskaranllapa

20 Jerusalén fyistaman adurakuq rishakunapa rurinpiqami, Greciamanta
runakuna karanllapa.
21 Chaymi paykunaqa, Galileapa uk pwiblun Betsaida shutiqmanta kaq,
Felipiman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Taytituy, Jesustami rikanayanillapa nir.
22 Chaynu nitinllapami, Felipiqa rir Andresta willar, ishkantinllapa riran
Jesusta parlaqqa.
23 Chaymi Jesusqa niran:

—Ĉhamushanami uraqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanutin, Taytay Dyus
kawsachimutin, tukuy runakuna rikar yaĉhananllapapaqqa.
24 Chiqaptami nishaykillapa: Trigupa uk murisitun pachaman ratar mana
pampakarqami mana puqunqachu. Ashwanmi maydiyapis chay uk murisitula kayanqa. Nataq pampakar-shuypaqa, ashwan winar kusala achkatana
puquyanqa.
25 Chaymi nini, mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu
chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis kay bidapi nuqapi kriyishanrayku
wanuq-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
26 Chayraykumi mayqanpis sirbimanaqqa, maypi katiypis pullay kar sirbimanqa. Chaynu mayqanpis sirbimatinqami, Taytayqa kusa allinpaqna
riqsinqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

27 Chaymantaqami Jesusqa niran:
"¡Kananllami kusalata llakini! ¿Imatanari nishaq? ¿Taytay kay qischakanay
uramanta washamay, nir? ¡Manami! Chaqa chaypaq-ari shamusha kani.
28 Taytay, runakunata rikachiy, imatapis rurayta puytinki nir alabashu-
nanllapapaq".
Chaynu Jesús nitinqami, unaq syilumanta uk rimay kaynu niyaran:
"Qamwanmi rikachishana kani.
Piru qashanmi rikachikushaq,
chiqapta imatapis rurayta puytini nir alabamananllapapaq".
29 Chaymi runakuna chaypi uyakuqkunaqa, niyaranllapa: "Kunya karan"
nir. Nataq wakin-shuypaqa niyaranllapa: "Uk angelmi payta willasha" nir.
30 Chaynu niyatinllapami, Jesusqa niran:
—Manami nuqaraykuchu chay rimaytaqa uyapashaykillapa. Ashwanmi
chaytaqa uyapashaykillapa qamkuna allita intrakanaykillapapaq, nuqatami Taytayqa willamayaran nir.
31 Chaymi kananqa ĉhamushana uraqa, tukuy kay pachapi kaqkunata allita
rikar yaĉhanaypaqqa. Chaymantami Taytay Dyusqa, kay pachapi mantakuqtaqa itakunqa amana mantakunanpaqchu.

32 Piru, nuqata kruspi unaqman alsamatinllapanaqa, kay pachapi kaqkunaqa nuqapi tukuyla kriyir, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
33 Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran imanumi wanuyanqa nir.
34 Chaynu nitinmi, chay runakunaqa niranllapa:
—Dyus nitin iskribikashankunata liyirmi yaĉhasha kanillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqashi tukuy tyimpupaq kawsayanqa nir. Piru ¿imapaqta ninki, Dyusmanta Shamuq Runataqa kruspi unaqman alsakayanqallapa nirqa? Chaynu katinqa, ¿pitaq Dyusmanta Shamuq Runaqa? nir.
35 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Pullaykillaparaqmi kanqa chay achkirachikuqqa. Piru mananami unaytanachu pullaykillapaqa kanqa. Chayraykumi kay achkirachikuq kaypi kayashanlla, ama tutaparaqpiqa puriyllapachu. Chaqa mayqanpis tutaparaqpi puriqqami, mana yaĉhanchu maytami riyan nirmapis.
36 Chaymi chay achkirachikuq kaypi kashanlla kriyiyllapa paypi. Chaynuqami qamkunapis chay achkirachikuqpaqna kankillapa.
Chaynu nirqami, Jesusqa chay kayashanmantaqa rir pakakuranna paykunamantaqa.

Israelmanta runakunami Jesuspi mana kriyinaranllapachu

37 Jesús, Israel runakunapa naypanpi michka mana ruraypaq shumaq imakunata, chaynulla milagrukunata rurasha katinmapis, paykunaqa mana kriyiranllapachu.
38 Piru chaynuqami pasaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishannulla kumplinanpaq. Chaqa kaynu nirmi iskribisha kayaq:
"Taytituy, ¿pitaq shumaq rimashanchikpiqa kriyisha?
¿Pitaq intrakasha tukuy imata rurayta puytinki nirqa?"
39 Chaynumi, mana imanupis kriyiyta puytiqllapachu. Chaqa Isaiaspismi kaynu nir iskribisha karan:
40 "Dyusmi kay runakunapa nawintaqa limpu kirpasha.
Chaynulla mana intrakaqpaq tikrasha.
Chaynuqami rurasha chapakurpis amana rikakunanpaq.
Chaynulla manana intrakananllapapaq.
Chaynu nuqapaq mana intrakar mana kriyitinllapaqami, nuqapis mana allichashaqchu" nir.
41 Chaynu nirqami Isaiasqa iskribiran, Jesucristo imanu kusa pudirninwan mantakuqta rikashanrayku.
42 Chaymi Israelmanta kusa achka runakuna, chaynulla wakin karguyjunkunamapis Jesuspiqa kriyiranllapa. Piru chaynu kriyirllapamapis, manami tukuypa naypanpiqa Jesuspaqqa rimaqllapachu, chay fariseo runakunata tantakananllapa wasimanta itakumanmanllapa nir manchakushanllaparayku.
43 Chaynuqami paykunaqa tukuyaranllapa runakuna alabananllapalata munar. Nataq Dyus kusa allinpaq riqsinanta-shuypaqami mana yaqqa kwintachaqllapachu.

Jesús rimashankunata mana kasuqkunaqami kastigakanqallapa

44 Chaymantami Jesusqa kusa jwirtita rimar kaynu niran:
"Mayqanpis nuqapi kriyiqqa, manami nuqalapichu kriyiyan. Ashwanmi Taytay kaĉhamasha chay paypipis kriyiyanllapa.
45 Chaynulla mayqan rikamaqkunapismi, chay kaĉhamasha chaytapis rikanqallapa.
46 Nuqami achkirachikuq chay kani. Chaymi kay pachamanqa shamusha kani, nuqapi kriyiqkunaqa ama tutaparaqpi kidananllapapaqnachu.

47 “Piru mayqanpis nuqa rimashayta uyakur, mana kasukuqkunataqa,
manami nuqachu kastigashaq. Chaqa manami kay pachamanqa runaku-
nata kastiganaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, tukuyta
washanaypaq.
48 Chaymi disprisyamar, rimashaykunata mana kasuqkunataqami, jwisyu
diya ĉhamutinqa Taytay Dyusqa rimashaykunawan rikar kastiganqa.
49 Chaqa manami nuqa munashayllamantachu rimani. Taytaymi
kaĉhamasha, imata rimanaypaq, yaĉhachikunaypaq nirmapis.
50 Chaymi nuqaqa yaĉhayani, Taytay mantakushankunata kasur imaqa
tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir. Chaynumi nuqaqa, tukuy imata
Taytay Dyus nimashanlata rimar yaĉhachikuni”.

13

Jesusmi yaĉhakuqninkunapa ĉhakinta paqaran

1 Mananami maychu karan Pascua fyistapaqqa. Jesusqa yaĉhashana
karan, wanur kawsamur syiluman rir Taytanwan qashan tarinakunanpaq
uraqami ĉhamushana nir. Piru Jesusqami tukuyla paypi kriyiqkunataqa
kusalata munaran. Chaymi wanunanpaqna karmapis ashwan masta payku-
nataqa munaran.
2 Chaymanta Pascua mikunata mikunanllapapaqna katinllapaqami, Si-
monpa wamran Judas Iscariotita dyabluqa yarpuchishana karan, Jesusta
kuntrankunaman qukunanpaqqa.
3 Piru Jesuspismi yaĉharanllana, Taytan Dyusmanta shamushanrayku
qashan payllaman tikrayan nir. Chaynullami yaĉharanpis Taytanqami tukuy
imata pay mantananpaqna nisha nir.
4 Chaynu mikuyatinllapami das sharir, qatakunan raĉhpanta lluqshichir uk
twayata sinturanpi watakuran.
5 Chaymantami yakuta batyaman itar, yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata
paqar, chay sinturanpi watakushan twayawan chakichiran.
6 Nataq Simón Pedrupa ĉhakinta paqananpaqna katinqa, Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿qamchu nuqapa ĉhakiyta paqanayanki?
7 Jesusqa niran:
—Kanan kayta ruratiyqami mana intrakankiraqchu. Piru chayman-
taqami intrakankina nir.
8 Pedruqa niran:
—¡Taytituy, michkapis manami ĉhakiytaqa paqachishaykichu! nir.
Jesusqa niran:
—Mana ĉhakikita paqatiyqami, mana nuqapa kaqniychu kayanki kanqa,
nir.
9 Chaynu nitinmi Simón Pedruqa niran:
—¡Chaynu katinqa, Taytituy ama ĉhakiylatachu paqay! ¡Ashwanmi makiywan
umaytapis paqapamay! nir.
10 Piru Jesusqami niran:
—Chayraq intiru kwirpunta paqakushataqami ĉhakinlatana paqanchik.
Chaqa kwirpunqami kusala shumaqnari. Chaynumi qamkunapis shu-
maqna kankillapa. Piru chaynu shumaqqami mana tukuynikillapachu
kankillapa.
11 Chaynu, “Manami tukuynikillapachu shumaq kankillapa” nirqami ni-
yaran, mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.

12 Yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqarnaqa qatakunan raĉhpanta
qatakurna qashan misaman tar, kaynu niran:
"¿Intrakankillapachu, chaynu ĉhakikillapata paqashaypaqqa?
13 Qamkunaqami nimankillapa: Mantamaqniy, Yaĉhachikuq Taytituy nir.
Chaynu nirqami chiqapta niyankillapa. Chaqa chaynumiri kani.
14-15 Nuqa mantashuqnikillapa, yaĉhachishuqnikillapa karmapismi
ĉhakikillapata paqasha kani. Chaymi, nuqa rurashaynulla, qamkunapis
uknikillapa uknikillapa ĉhakikillapata paqar sirbinakunkimanllapa.
16 "Chiqaptami nishaykillapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrun-
ninmantaqa. Chaynulla chay kaĉhamutin shamuqpis manami maschu chay
kaĉhamuqmantaqa nir.
17 Tukuy kay nishushayllapata intrakasha kar, kasur kawsarllapaqami,
kusa shumaqna kayankillapa kanqa.
18 "Chaynu nirqami, mana tukuynikillapapaqchu rimayani. Chaqa
nuqaqami allita yaĉhayani mayqankunalatami akrasha kani nirmapis. Piru
Dyus nitin iskribikashanqami kumplikayta ministiyan. Chaqa niqmi:
'Nuqawan pulla mikuqmi, kuntrayna tikrakasha' nir.
19 Kaytami willashunillapa yaĉhaskinaykillapapaqna, maydiya chaynu pasat-
inqa, kriyinaykillapapaq mayqanmi nuqaqa kani nirmapis.
20 Chiqaptami nishaykillapapis: Nuqa kaĉhashayta shumaqta
samachiqqami, nuqata samachimayanqa. Chaynulla, nuqata samachimaq-
shuypaqa, chay kaĉhamasha chayta samachiyanqa" nir.

Judasmi kuntraykunaman qukumayanqa niran Jesusqa
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Chaynu nir tukchirnaqa, Jesusqa kusalata llakir kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntrayku-
naman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa uknin uknin kusalata chapanaku-
yaranllapa, mayqanpaqmi rimayan nirmapis mana yaĉharchu.
23 Tukuy yaĉhakuqninkunamantaqami Jesusqa ukta kusalata munaq. Chaymi
mikuyatinllapaqa Jesuspa qichqanlapi tayaran.
24 Chayraykumi chaytaqa, Simón Pedruqa siñalawan willaran Jesusta
tapunanpaq, pipaqshi rimayan nir.
25 Chaymi chay yaĉhakuqninqa Jesusman mas qimikar kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿pitaq chayqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—Mayqantaĉhi, tantata pitir nuyuchir aypachiyani chay paymi nir.
Chaynu nirnaqami tantata pitir nuyuchir, Simonpa wamran Judas Iscari-
otita aypachiran.
27 Chaynu tantata Judas aypatinla, yarpuyninman Satanaspa yarpuyn-
inqa yaykuran. Chaymi Jesusqa niran:
—Imataĉhi ruranaykipaq yarpushayki chaytaqami, utqar rurayna, nir.
28 Piru chaynu Jesús nitinmapismi, chay misapi mikuqkunaqa mana in-
trakaranllapachu, imapaqmi chaynu nisha nirmapis.
29 Ashwanmi wakinqa Judas qillayta tantananpaq talqitata purichiq katin
kaynuta yarpuranllapa: Pascua fyistapaq imallataqa rantinanpaq, man-
aqapis mana imayjunkunata imallataqa qunanpaq kanqa nir.
30 Chaymanta Judas tantata mikurnaqa, waqtaman lluqshiranna. Chaqa
chay urasqami, tutana karan.

Jesusmi mushuq mantakuypaq yaĉhachikuran

31 Judas waqtaman lluqshishana katinqa, Jesusqa niran:
—Kananmi ĉhamushana uraqa Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamutin, tukuyla rikar alabananllapapaq. Chaynu pasatinmi Taytay Dyuspis alliplata riqsikar alabakanqa.
32 Chaymi, payrayku Tayta Dyus allipta alabakarqa, dasna paypis riqsichikur alabachinqa, paymanta Shamuq Runaqa chiqap paynu nir.
33 Kusala munashay wamrituykuna, pullaykillapaqa mananami unaylatanachu kashaq. Chaymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru imanuĉhi Israelmanta karguyjunkunata willaray, chaynulla qamkunatapis kananqa willashaykillapa: Nuqa rishaymanqami manaraq riyta puytinkillapachu.
34 Chaymi ashwan kay mushuq mantakuyta willashaykillapa ruranaykillapapaq: Uknikillapa uknikillapami llakipanakunkillapa, imanuĉhi qamkunata llakipashunillapa chaynulla.
35 Chaynu uknikillapa uknikillapa llakipanakutkillapaqami, tukuy kwintata qukanqallapa, chiqaptami yaĉhakuqniykuna kankillapa, nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Chaymantami Simón Pedruqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿maymantaq riyanki?
Jesusqa niran:
—Imanuĉhi nishurayllapa chaynullami kananllaqa manaraq nuqa rishaymanqa riyta puytinkichu. Piru chaymantanami rinki nuqa kayashaymanqa nir.
37 Chaymi Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿imapaqtaq mana kananlla qamwan riyta puytini? ¡Chaqa nuqaqami qamrayku wanuchimanatinllapamapis wanunaypaqqa listuna kani! nir.
38 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:
—¿Nuqaraykuchu wanunaykipaqmapis listuna kanki? Piru chiqaptami nishayki: Manaraq gallu kantayatinmi, qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.

14

Jesusmi Dyusman nan apamaqninchikqa

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
“Qamkunaqa amami yarpupakuyllapachu. Ashwanmi Dyuspi chaynulla nuqalapi kriyir kawsayllapa.
2 Chaqa Taytaypa wasinpiqami tanapaqqa kusala achka lugarqa kan. Chaymi nuqaqa willashurayllapa, riyani uk lugarta qamkunapaq kamakachiq nirqa. Manaqa mana imatapis willashunayllapatachu.
3 Chaynu rir lugarta kamkachirnaqa, qashan tikrakamushaq Taytaypa wasinmanna apashunayllapapaq. Chaynuqami chay maypiĉhi nuqa kayashaypina qamkunapis kankillapa.
4 Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapana maymanmi riyani nir chaynulla nantapismi riqsinkillapana”.
5 Chaynu Jesús nitinmi, Tomasqa niran:
—Taytituy, manami yaĉhayanillapachu, maymanmi riyanki nirqa. ¿Imanunari chay nantaqa riqsishaqllapa? nir.
6 Chaynu Tomás nitinmi, Jesusqa niran:

—Nuqami chay nanqa kani. Chaynullami nuqa chay chiqap kaq, chaynulla kawsachikuqpis kani. Chaymi nuqapi kriyishaykillaparaykula Taytaymanqa ĉhayta puytinkillapa.

7 Nuqata riqsimarqami, Taytaytapis riqsinkillapa. Piru kananmantapachami riqsinkillapana. Chaqa rikashaykillapanari nir.

8 Chaynu Jesús nitinmi, Felipipis niran:

—Taytituy, rikachimayllapa Taytaykitaqa. Chaqa chaynu rikaylatanami ministiyanillapa nir.

9 Jesusqa niran:

—Felipe, kwichka achka tyimpunami pullaykillapa kani. Ima, ¿manaraqchu riqsimanki? Chaqa mayqanpis nuqata rikamaqqami Taytaytapis rikayanna. ¿Imapaqtaq mañamanki, 'Taytaykita rikachimay' nirqa?

10 ¿Manachu kriyinki nuqa Taytaywan chaylla kani, Taytaypis nuqawan chaylla nirqa? Chaymi, tukuy willashushayllapataqa, mana nuqa munashaymantachu willashunillapa. Ashwanmi Taytay nuqawan kar, imatapis pay rurachiman.

11 Kriyimayllapari Taytaywanqa chaylla kani, chaynulla Taytaypis nuqawan chaylla nir. Chaynu mana kriyinarqa, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa.

12 "Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi kriyiqqami nuqa rurashaykunamatapis ruranqa. Chaynullami ashwan mas ukman shumaqkunata ruranqallapa. Chaqa nuqaqami riyanina Taytay kayashanman.

13 Chaymi tukuy imatapis shutiypi mañakutkillapaqa, rurashaq. Chaynuqami, nuqarayku Taytayqa alabakashana kanqa.

14 Nishushayllapanumi, shutiypi mañakutkillapaqa imatapis rurashaq nir.

Jesusmi arnikuran Santu Ispirituta kaĉhamunanpaq

15 "Chaymi qamkuna munamayarqa, mantakushaykunata intrakar kasunkillapa.

16-17 Chaynami nuqaqa Taytay Dyusta mañashaq uk Yanapashuqllapata kaĉhamunanpaq. Chayqami Chiqap Ispiritu kar, maydiyapis pullaykillapa kananpaq. Piru chaytaqami mana kriyiqkunaqa mana aypayta puytinqallapachu. Chaqa manari rikasha chaynulla riqsinllapalamapischu. Nataq qamkuna-shuypaqami riqsinkillapa, qamkunapa pullaykillapa maydiyapis kashanrayku. Chaymi pullaykillapana kanqa.

18 "Manami askwintallaqa dijashaykillapachu. Ashwanmi tikrakamushaq qamkunawan pulla kanaypaq.

19 Mananami maychu, chay mana kriyiqkuna, manana rikamananllapapaqqa. Nataq qamkuna-shuypaqami rikamankillapa. Chaynulla nuqa kawsashayraykumi, qamkunapis kawsankillapa.

20 Chaynu Taytayman ritiynaqa, kwintata qukankillapa, Taytaywanna kani nir. Chaynulla qamkuna-shuypaqa nuqawan kankillapa nir, chaynulla nuqapis qamkunawan kani nir ima.

21 Chaymi mayqanpis mantakushaykunata intrakar kasuqkunaqa, chiqapta nuqata munaman nir intrachikun. Chaynu nuqata munamaqtaqami Taytaypis munanqa. Chaynulla nuqapis munar chiqapta intrachishaq imanumi kani nirmapis".

22 Jesús chaynu nitinqa Judas (mana chay Judas Iscariotichu), tapuran kaynu nir:

—Taytituy, ¿imapaqtaq nuqakunalata rikachimarllapa, mana tukuy runakunata rikachinkiqa?

23 Jesusqa niran:

—Mayqanpis munamaqqami, rimashaykunata allita intrakar kasun. Chaymi Taytayqa munanqa paytaqa. Chaynu katinmi, ishkantiyllapa shamur pullana kawsashaqllapa.
24 Piru mayqanpis mana munamaqqami, mana kasunchu rimashaykunataqa. Piru willashuyanillapa chayqami mana nuqamantachu. Ashwanmi Taytay willashunayllapapaq nimashanta willashunillapa.
25 “Tukuy kaykunatami qamkunawan karllaraq willashunillapa.
26 Piru Taytay, Santu Ispirituta nuqapa shutiypi yanapashunanllapapaq kaĉhamutin, payna allita intrachishunqallapa, Taytanchik Dyusta chiqapta riqsinaykillapapaqqa. Chaynullami tukuy willashushayllapatapis yarpuchishunqallapa ima.
27 “Nuqami kusa shumaq kawsaytana dijashunillapa, shumaqtana kawsanaykillapapaq. Piru manami kay pachapi mana allinta yarpuqkuna shumaqta tanillapa nin, chaynuchu nishunillapa. Chaymi ashwan nuqawan kashaykillaparaykuqa ama yarpupakuyllapa chaynulla manchakuyllapalamapischu.
28 Chaqa uyapamashaykillapanami, ‘Riyashaqna, piru qashanmi tikrakamushaq qamkunawan kanaypaq’ nitiyqa. Chayrayku, chiqapta munamayarllapaqa, aligriyashaykillapana kanqa Taytayman riyani nir yaĉharqa. Chaqa nuqamantaqami tukuy imapi payqa mas.
29 Tukuy kaytaqami willashunillapa, maydiya nishushayllapanulla ima pasatinqa, kriyinaykillapapaqna.
30 “Mananami qamkunawanqa unaytanachu parlashaq. Chaqa kay pachapi mantakuq nuqamanta mana mas karmapismi, imakunata ruraq qallariyanna.
31 Chaynu pasatinmi, tukuyla runakuna kwintata qukanqallapa Taytayta chiqapta munarmi, pay nimashanta imatapis rurani nirqa.
“Shariyllapa. Rishunllapana kaymantaqa”.

15

Jesusmi chiqap uba tarpukashaqa

1 Jesusqami kaynu niran:
“Nuqami chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq Taytaymi kuytaq chayqa.
2 Chaynu chiqap uba katiymi tukuy nuqapi kriyiqkunaqa nuqapa rikraykunana. Chaymi chay rikraykuna mana puquqtaqa, Taytayqa kuchur itakunqa. Nataq chay puquqkunata-shuypaqa mana shumaqninkunata kuchupar ima kamkachinqa, mastana puqunanpaq.
3 Nataq qamkunaqami willashushayllapata kasur kawsashaykillaparayku kusa shumaqna kankillapa Dyuspaqqa.
4 Chaynu karmi imanutaq nuqa qamkunamanta mana chiqanchakanichu, chaynulla ama nuqamantapis chiqanchakayllapachu. Chaqa uk ubapa rikrankunamaqa tullunmanta pakikasha karqa, mana puquyta puytinchu. Chaynullami qamkunapis mana nuqallawan karqa, mana puquq yupayna mana shumaqnachu kankillapa Dyuspaqqa.
5 “Nuqami chay chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq qamkunashuypaqami rikraykuna kankillapa. Chaymi mayqanpis nuqamanta mana chiqanchakatinqa, nuqapis paykunamanta mana chiqanchakatiychu puquq yupayna kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaqa mana nuqawan kaqkunaqami mana imatapis rurayta puytinqallapachu.
6 Chaymi mayqanpis mana nuqallawan kaqtaqa, imanutaq qirupa rikrankunamataqa kuchur itakusha chakitin rupachinchik, chaynu ninamanna itakukanqa.

7 “Piru qamkuna tukuy rimashaykunata kasur, nuqamanta mana chiqan-
chakar ima ministishaykillapata mañakutkillapapismi Taytayqa qushunqal-
lapa.
8 Chaynulla, chaynu puquq yupay kusa shumaqta kawsatkillapaqami
Taytayqa kusa alabakashana kanqa. Chaynuqami nuqapa chiqap
yaĉhakuyniypaqna riqsikankillapa.
9 Chaqa nuqami qamkunataqa kusata munashunillapa, Taytay imanutaq
nuqata munamashannulla. Chayraykumi qamkunapis uknikillapa uknikil-
lapa munanakur kawsayllapa, nuqa munashushayllapanulla.
10 Chaymi chiqapta nuqata munamarllapaqa, mantakushaykunata in-
trakar kasuyllapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa Taytayta kusata mu-
nashayrayku tukuy mantamashanta kasur kawsani chaynulla.
11 “Chaynuqami nishunillapa kusa shumaqta yarpurna, nuqawan
chiqapta aligriyanaykillapapaq.
12 Chaynullami mantashaykillapa: Imanutaq nuqa munashushallapa
kani, chaynulla qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.
13 “Chayraykumi mayqanpis ukninta munashanrayku amigunta
washananraykuqa wanuymatapis puytin.
14 Chaymi qamkunapis tukuy mantashushayllapata rurarqa kusa mu-
nashay amiguykunana kankillapa.
15 Chaynu katkillapami manana kananmantaqa sirbimaqniypaqnachu
riqsir, amiguykunapaqna riqsishaykillapa. Chaqa uk sirbikuqqami mana
yaĉhanchu imata patrunnin ruran nirmapis. Piru qamkunataqami Taytay
tukuy imata willamashantapis tantar willashushallapana kani.
16 Chaynulla manami qamkunachu nuqataqa akramashaykillapa. Ash-
wanmi nuqa qamkunata akrar kaĉhashurayllapa rir kusata puquq yu-
payna maydiyapis kawsanaykillapapaq. Chaynu kar, tukuy imata ministir
shutiypi Taytayta mañatkillapaqa qushunqallapa.
17 Chaymi qashan mantashaykillapa: Uknikillapa uknikillapa
munanakuyllapa nir.

Jesustami paypa kaqnintinta ĉhiqninllapa

18 “Nishaykillapapis: Kay pachapi mayqan ĉhiqnishutinllapaqa
yaĉhankillapana nuqatami puntataqa ĉhiqnimayan nir.
19 Chaqa qamkuna kay pachamanta kaqkunallawan katkillapaqa,
kusalata munashuyanmanllapa, imanutaq paykuna munanakunllapa
chaynulla. Piru qamkunata paykunamanta akrashushayllaparaykumi
ĉhiqnishunllapa. Chaqa manami paykunapanachu kankillapa.
20 Chaymi uk kuti nishushayllapata yarpuyllapa. Chaqa kaynumi nishu-
rayllapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa nir. Chaymi
imanutaq nuqapa ikiypi puriranllapa mana allinta ruramananllapapaq,
chaynullami qamkunatapis rurashunqallapa. Chaqa nuqa rimashaykunata
kasuyarllapaqa, qamkuna nishaykillapatapis kasunmanllapa.
21 Chaynumi rurashunqallapa nuqarayku. Chaqa paykunaqami mana
riqsinllapachu kaĉhamasha chaytaqa.
22 “Paykunaqami nuqa mana shamur willasha katiyqa mana uchayjunchu
kanmanllapa. Piru shamur willatiy mana kasukushanllaparaykumi kusala
uchayjunna. Chaymi manana pirdunakanqalamapischu.
23 Chaqa mayqanpis nuqata ĉhiqnimaqqami Taytaytapis ĉhiqniyanllapa.
24 Chaynulla nuqa paykunapa naypanpi mana mayqanpis rurashanllap-
ata rurasha katiyqami mana ima uchayjunlamapischu kanmanllapa. Piru

tukuy imakunata paykunapa naypanpi rurasha katiymapis, ĉhiqnimanllapa, chaynulla Taytaytapis ĉhiqninllapa ima.
25 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasayan, Dyus nitin Moisés iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa niqmi: ‘Yanqa illaqmantami ĉhiqnimanllapa’ nir.
26 “Piru Taytaymanta Chiqap Ispiritu Yanapakuqta kaĉhamutiymi nuqapaq intrachikunqa uk tistigu yupayna mayqanmi kani nirmapis.
27 Chaynullami qamkunapis nuqapaqqa tistiguykuna kankillapa. Chaqa qamkunaqami puntamanta-pacha pullay kashaykillapa.

16

1 “Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi kriyishaykillapamanta ama chiqanchakanaykillapapaq.
2 Chaqa chay tantakananllapa wasikunamantami itakushunqallapa. Chaynullami uk tyimpu ĉhamunqa. Chaymi chay tyimpupiqa wanuchishurllapa, yarpunqallapa Dyuspaqqami kusa allinta rurayanchikllapa nir.
3 Chaynuqami tukunqallapa Taytayta chaynulla nuqatapis mana riqsimashanllaparayku.
4 Tukuy kaykunataqami chaynuqa nishunillapa, chaynu pasananpaq ura ĉhamutinqa, tukuy chay willashushayllapata yarpunaykillapapaq.
“Piru tukuy kaykunataqami qamkunallawan kashayrayku mana naypaqllataqa willashurayllapachu.

Santu Ispiritumi yanapamanchik

5 “Nataq kananqami riyanina mayqanĉhi kaĉhamasha karan paywan pullana kanaypaq. Piru chaynu nishutiyllapaqa manami mayqannikillapapis tapumankillapachu ¿maymantaq riyanki? nirmapis.
6 Ashwanmi, chay willashushayllapapaq yarpur, kusa llakishalana tikrakashaykillapa.
7 Piru chiqaptami nishaykillapa: Chaynu rinaypaqna katiymapis aligriyayllapa. Chaqa nuqa ritiymi Yanapakuq Ispirituqa shamunqa manaqa mana. Nataq nuqa rirqami kaĉhamushaq.
8 Chaynu Yanapakuq Ispiritu shamurmi, tukuy mana kriyiqkunata allita rikachinqa uchayjunmi kankillapa nir. Chaynulla intrachikunqa Dyusqami mana ima uchayjunlamapischu nir. Chaynu karmi tukuyta allita rikar yaĉhashunqallapa nir ima intrachikunqa.
9 Chaymi yaĉhankillapa, tukuy nuqapi mana kriyiqkunaqami kusala uchayjun nir.
10 Chaynulla yaĉhankillapapis nuqaqami mana ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaymi ashwan riyanina Taytayman, chaynulla mananami rikamankillapanachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, kay pachapi mantakuq dyablutaqa, Tayta Dyus kastigakananpaq nishantaqami, allita rikar yaĉhar tukuy tyimpupaqna kastigayanqa nir ima.
12 “Chaynu nir ima willashunayllapapaqmi kusa achka kan. Piru kananlla willashutiyllapaqami mana intrakankillapachu.
13 Chaymi Chiqapta intrachikuq Ispiritu shamur tukuy imatapis karanlata intrachishunqallapa. Chaqa payqa manami munashanllamantachu willashunqallapa. Ashwanmi tukuy imata Dyusmanta uyapashanta ima willar intrachishunqallapa. Chaynullami willashunqallapapis, imakunami maydiyaqa pasanqa nir ima.

14 Payqami nuqamanta uyashantana allita intrachishutinllapa, alaba-
manqallapa.
15 Chaqa Taytay Dyus yaĉhashantami nuqapis yaĉhani. Chayraykumi nishu-
rayllapa: Ispirituqami nuqamanta uyashanta allita qamkunataqa intra-
chishunqallapa nirqa”.

Kanan llakiyarmapis maydiyaqa aligriyankillapana

16 Jesusqami niranpis:
“Mananami maychu manana rikamanaykillapapaqqa. [Chaqa Taytay-
manmi riyanina.] Piru unaykaqmantaqami rikamankillapana” nir.
17 Chaynu nitinmi, wakin yaĉhakuqninkunaqa paykunapura kaynu
tapunakuqllapa: “¿Ima nishaq nirtaq, chaynuqa nimanchikllapa?
Chaqa nimanchikllapami, mananashi maychu Taytanman ritin manana
rikanallapapaqqa. Chaymanta unaykaqmantashi rikayashunllapana nir.
18 Chaynulla, ¿ima nishaq nirtaq nin, ‘Mananami maychu’ nirqa? Manami
intrakanchikllapachu imata rimayan nirmapis”.
19 Piru Jesusqami kwintata qukaran, tapunayanllapa nir. Chaymi niran:
—Qamkunatami nishaykillapa: Manana maychu qamkuna manana rika-
manaykillapapaqqa. Piru unaykaqmantami rikamankillapana nir. ¿Chaynu
nishaypaqchu tapunakuyankillapa?
20 Piru chiqapta nishaykillapa: Qamkunaqami llakir waqankillapa ima
nuqa dijashutiyllapaqa. Nataq nuqapi mana kriyiqkuna-shuypaqami
kusalata aligriyanqallapa. Piru qamkuna chaynu llakishaykillapamantaqa
ashwan mastana aligriyankillapa.
21 Imanutaq uk warmimaqa, kusata nanachikun wamrakustunanpaq
nanaynin aypatinqa. Piru wamritun nasikutinnaqami nanachikushanmat-
apis qunqanna. Chaymi ashwan kusata aligriyan, wamrakushanrayku.
22 Chaynumi qamkunapis kananqa kusata llakinkillapa. Piru nuqa
tikrakamur rikashutiyllapami, shunquykillapapi kusa shumaqta yarpurna
aligriyankillapa. Chaymi chay aligriyashaykillapamantaqa manana
mayqanpis llakichishunqallapanachu.
23 “Chaqa chay diyakunapiqami manana imatapis tapumankillapanachu.
Piru chiqaptami nishaykillapa: Ima ministishaykillapatapis shutiypi, Tay-
tayta mañakutkillapa payqa qushunqallapa.
24 Kanankamanmi manaraq imatapis shutiypiqa Taytaymanqa
mañakushaykillapachu. Mañakuyllapa, pay yanapashutinllapa tukuy
shunquykillapawan aligriyanaykillapapaq.

Jesusmi tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana

25 “Tukuy kaykunatami, kumparasyunkunawan willashushallapa kani.
Piru ĉhamunqanami uraqa manana kumparasyunkunawannachu willashu-
nayllapapaq. Ashwanmi Taytaypaqqa imatapis kusa intrakaypaqtana
willashaykillapa.
26 Chaymi chay diyapiqa, imakunatapis shutiypina Taytaytaqa
mañakunkillapa. Chaypiqami mana nuqanachu qamkunapaqqa
Taytaymanqa mañakushaq.
27 Chaqa Taytaymi kusalata munashunllapa, qamkuna nuqata muna-
mashaykillaparayku, chaynulla paymanta nuqaqa shamusha kani nir kriy-
ishaykillaparayku ima.
28 Taytaypa naypanmantami shamuray kay pachaman. Nataq kanan-
shuypaqa kay pachata dijanina, Taytay kayashanman tikrakanaypaq”.
29 Chaynu Jesús nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa niran:

—Kanan-shuypaqami kusa intrakaypaqtana rimayanki, mana kumparasyunkunawannachu.
30 Chaymi kananqa yaĉhanillapana tukuy imatapis yaĉhanki nir.
Chayraykumi manana tapushunayllapamatapis ministinkinachu. Chaynu katkimi, kriyinillapana chiqaptami Dyusmanta shamushayki nir.
31 Jesusqa niran:
—¿Chayqachu kananqa kriyimankillapana?
32 Chaqa ura ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi qamkunaqa wakta kayta shikwakar rir, nuqalatana dijamankillapa. Piru manami nuqalachu kashaq, Taytay pullay kashanrayku.
33 Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi maydiyapis kriyirlla kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq. Chaqa, kay pachapiqami kusalata qischashunqallapa. Piru kusata animakurmi shachinakunkillapa. Chaqa nuqami tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana kani.

17

Jesusmi yaĉhakuqninkunapaq Taytanman mañakuran

1 Tukuy kaykunata nirnaqami, Jesusqa syiluman chapakur kaynu nir mañakuran:
"Taytay, qischakar wanunaypaq uraqami ĉhamushana. Chaymi, runakunata intrachiy, imaraykumi wanuyani nir intrakar alabamananllapapaq. Chaynuqami ashwan qamtapis alabashunqallapana.
2 Chaqa qammi Wamraykitaqa nishayki, tukuylata mantar qampa kaqkunataqa washar, tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq.
3 Chaymi mayqanpis qamta uklayla chiqap Dyus kanki nir riqsishuqkuna, chaynulla Jesucristuta kaĉhamushaykipi kriyiqkunalami tukuy tyimpupaqqa kawsanqallapa.
4 "Tukuy imata ruranaypaq nimashaykita kay pachapi rurar tukchishayraykumi, runakuna qamtaqa kusata alabashunllapa.
5 Chayraykumi Taytituy kanan-shuypaqa kay pachamapis manaraq kayatinchu kusa shumaq pudirninchikwan mantakuqninchik, chaynulla kanaypaqna tikramay.
6 "Chaqa qampa shutikitami, chay mana kriyiqkunamanta akrar qumashaykikunata riqsichisha kani. Paykunataqami, qampa kashanrayku qumarayki. Chaymi rimanaykita intrachishayrayku kasurna kawsanllapa.
7 Chaymi kananqa paykunaqa intrakanllapana, tukuy imatapis qamrayku rurani nir.
8 Chaqa rimanaykita paykunata yaĉhachinaypaq nimashaykita yaĉhachitiymi, kasushallapa. Chaynullami paykunaqa kriyishallapa, nuqataqa chiqapta qam kaĉhamatki shamusha kani nir ima.
9 "Chayraykumi tukuy chay qampa kaqkunata qumashaykipaq mañakuni. Chaqa qammi paykunataqa qumarayki. Piru chay mana kriyiq kaqkunapaq-shuypaqa manami mañakunichu.
10 Tukuy nuqapa kaqkunaqami qampa. Chaynulla tukuy qampa kaqkunapis nuqapa. Chaymi tukuy nuqapa kaqniykunaqa, rikar imanumi kusala pudirniyjun ima kani nir alabamanllapa.
11 "Nuqami kay pachamantaqa, qammanna shamuyani Taytay. Nataq paykunaqami kay pachallapiraq kidanqallapa. Chayraykumi kusa allinla Taytay, shutikipi mañakushayki, allita kuytapamatki amana nuqamanta chiqanchakananllapapaq. Chaynuqami nuqawanqa pullalana kanqallapa, imanutaq qamwan nuqamaqa pullala kanchik chaynu.

12 Chaqa nuqa kay pachallapi paykunawan karqami, qam pudirnikita
qumashaykiwan kuytaray ima tukuy mana allinkunamanta. Nataq
iskribikashannulla kumplikananpaqmi, dyablu munashannu rurar ukla
chinqaran. Piru paymantaqami mana masqa chinqashallapanachu.

13 “Kanan-shuypaqami shamuyanina Taytay chay maypiĉhi kayashayki-
man. Piru paykunataqami kay pachapi mana kriyiqkunawan karlla intra-
chini nuqa aligriyashaynulla kusalata aligriyananllapapaq.
14 Nuqa rimaynikita yaĉhachitiy kasushanllaparaykumi, mana kriyiqku-
naqa paykunata ĉhiqninllapa. Chaqa rimaynikita kasuqkunaqami nuqa
yupayna, mana chay mana kriyiqkuna yupaynachu.
15 Piru chaynu nishurqa, manami mañashuyanichu, kay pachapi mana
kriyiqkunamanta chiqanchanaykipaq nirchu. Ashwan mañashuni kuy-
tanaykipaq tukuy mana allin kaqkunamanta.
16 Chaqa imanutaq nuqamaqa mana, kay pachapi mana kriyiqkunapa
kaqninchu kani, chaynullami paykunapis.
17 Chayraykumi paykunataqa chiqap kaqlawan shumaqchay. Chaqa ri-
maynikiqami kusala chiqap.
18 Paykunatami mana kriyiqkunapa rurinta kaĉhayani, imanutaq nuqata
qam kaĉhamarayki chaynulla.
19 Nuqami qam munashaykinulla paykunapaq wanushayrayku kusala
shumaqpaqna riqsimanki. Chaynullami paykunapis chiqap rimayniki nis-
hannula rurarna, shumaqchakanqallapa.

20 “Manami paykunalapaqchu mañashuni. Ashwanmi paykuna
yaĉhachikutin kriyiyanqallapa chay paykunapaqpis mañashuni.
21 Chaynullami Taytay mañashunipis tukuy nuqapi kriyiqkunaqa uklana
kananllapapaq. Chaqa imanutaq qam nuqawanmaqa ukla kanchik chaynu,
nuqanchikwan tantalana kananllapapaq. Chaynu katin, mana kriyiqkuna
rikarqami allitana kriyinqallapa, qammi nuqata kaĉhamashayki nir.
22 Chaqa imanuĉhi kusa pudirniyjun kashayrayku alabamananllapapaq
nimarayki, chaynu kananpaqmi paykunatapis nisha kani, uklana kanan-
llapapaq. Imanutaq qamwan, nuqamaqa uklana kanchik chaynulla.
23 Chaynu qam nuqawan karmi kusata yanapamanki. Chaynullami
nuqapis paykunataqa yanapashaq, ukninllapa ukninllapa yanapanakur,
uklana kawsananllapapaq. Chaynu katinllapami chay mana kriyiqkunaqa
kwintata qukanqallapa, qammi nuqataqa kaĉhamashayki, chaynulla payku-
nataqa kusata munanki nuqata yupaylla nir.

24 “Taytay, qammi qumarayki akrashaykikunataqa. Chaymi munani
paykunapis chay maypiĉhi kayashaypiqa pullay kananllapata. Chaynu
pullay karmi qamrayku kusa pudirniyjun kani nir yaĉhar alabamanqal-
lapa. Chaqa qammi, pachamapis manaraq kayatinchu munamashaykillana
kasha.
25 Imatapis karanlata rikaq Taytay, mana kriyiqkunaqami mana riq-
sishunllapachu. Piru nuqa-shuypaqami riqsishuni. Chaynullami tukuy
kriyiqkunapis yaĉhanllapa, qam nuqataqa kaĉhamashayki nir.
26 Chaymi paykunataqa riqsichisha kani, imanu kanki nirmapis. Chaynul-
lami masta qampaq intrachishaq munanakur kawsananllapapaq imanuĉhi
nuqata munamanki chaynulla. Chaynu katinllapami nuqaqa paykunapina
kashaq maydiyapis”.

18

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Chaymanta chaynu nirnaqa, Jesusqa riran yaĉhakuqninkunawan Cedrón raqrapa chimpanman. Chaypi wirta katinmi, chayman Jesusqa yaykuran yaĉhakuqninkunawanqa.
2 Chaynullami chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chaypis, riqsiq chay wirtataqa. Chaqa Jesusqami achka kuti chaymanqa yaĉhakuqninkunawan risha kayaq.
3 Chaynu chay lugarta riqsiq karmi, Judasqa achka suldadukunawan, Dyusta adurananllapa wasita wakin kuytaqkunawan ima, ĉharanllapa. Paykunataqami kurakunapa mantaqninkuna, fariseukuna ima kaĉhamutin, ĉhamuranllapa lamparakunawan, anturchakunawan, chaynulla ispadakunawan ima alli kamakasha.
4 Piru Jesusqami tukuy ima pasayan nir yaĉhashanrayku, lluqshir rir kaynu nir tapuran:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
5-6 Paykunaqa niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
Jesusqa niran:
—Nuqami kani.
Chaynu Jesús "Nuqami kani" nitinqa, ikiman tukushaq nir tukuynin pachaman rataranllapa. Judaspismi chaypi pullanllapa karan.
7 Chaymantaqa qashan Jesusqa tapuran kaynu nir:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
Paykunaqa qashan niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
8 Chaynu nitinllapaqa, qashan Jesusqa niran:
—Nuqami kani nir willashushallapana kani. Nuqata maskamayarllapaqa, yaĉhakuqniykunataqa dijayllapa rinqa.
9 Chaynuqami Jesusqa niran "Taytay chay qumashaykikunaqami, mana uklamapis nuqamantaqa chiqanchakashachu" nishan kumplikananpaq.
10 Chaymantaqa Jesuspa yaĉhakuqnin Simón Pedruqa, uk ispadata lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. Chay sirbikuqqami Malco shutiq.
11 Chayta Pedro ruratin rikarmi, Jesusqa niran:
—Ispadaykita ĉhuray tananman. Chaqa ¿manachu chay ayaq yaku yupay qischakanaypaq Taytay nishantaqa puytiyashaq rurayta? nir.

Jesustami Anasman aparanllapa
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Chaymantaqa chay suldadukuna, mantaqninwan, chaynulla Dyusta adurananllapa wasita kuytaqkuna ima Jesustaqa aypar wataranllapana.
13 Chaymi puntataqa aparanllapa Caifaspa swigrun Anaspa wasinman. Chay añupiqami Caifasqa kurakunapa punta mantaqnin karan.
14 Kay Caifasmi Israelmanta runakunataqa kaynu nisha kayaq: "Uk runalami wanunanpaq allin kanqa tukuypaq" nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedrumi, uk yaĉhakuq masinwan Jesuspa ikinta riyaranllapa. Pedrupa yaĉhakuq masinqami, kurakunapa mantakuqninpaqa riqsinan karan.
Chaymi Jesuswan pulla yaykuran chay wasipa pampankaman.
16 Nataq Pedro-shuypaqa waqta punkulapi kidaran. Chaymi Jesuspa
yaĉhakuqnin kurakunapa mantaqninpa riqsinan kaqqa, punkupi warmi
kuytakuqtaqa willar Pedrutapis ruriman yaykuchiran.
17 Chaymantaqa chay punkupi kuytakuq warmiqa, Pedrutaqa kaynu nir
tapuran:
—¿Manachu qampis wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
18 Piru kusata qasayatinmi, chay sirbikuqkuna, Dyusta aduranallapa wa-
sita kuytakuqkunaqa ninata kachkasha quñukur shayaranllapa. Pedrupismi
paykunawan pulla chaypi quñukur shayaran.

Anasmi Jesusta tapuran
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Kurakunapa mantaqninqa qallariranna Jesusta tapuq
yaĉhakuqninkunapaq, imakunata yaĉhachikushanpaq ima.
20 Taputinqa, Jesusqa niran:
—Nuqaqa tukuypa naypanpi rimasha kani. Maydiyapismi tantakananll-
lapa wasikunapi, chaynulla Dyusta aduranallapa wasipi, chay maypiĉhi
Israelmanta tukuy runakuna tantakanllapa chaykunapi yaĉhachikusha kani.
Chaynuqami mana imatapis pakapllaqa yaĉhachikushachu kani.
21 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq tapumayanki? Tapuy uyakumasha chayku-
nata. Paykunami yaĉhanllapa nuqa rimashaykunataqa nir.
22 Chaynu Jesús nitinmi, Dyusta aduranallapa wasita kuytaqkunamanta
ukqa qaqllanpi maqaran Jesustaqa, kaynu nir:
—¿Kurakunapa mantaqnintachu waknu willanki? nir.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Mana allinta rimasha katiyqa willamay-ari imatami mana allinta ri-
masha kani nirmapis. Piru allinta rimasha katiyqa ¿imapaqtaq maqamanki?
nir.
24 Chaymantami Anasqa Jesustaqa watakashallata kaĉharan, kurakunapa
punta mantaqnin Caifasmanna.

Pedrumi qashan Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Chaykamanqa, Pedruqa ninapa yatalanpi shasha quñukuyaran. Chaymi
tapuranllapa:
—¿Manachu chiqapta wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
26 Chaypimi karan kurakunapa mantaqninpa uk sirbikuqninpis.
Payqami, Pedro uk sirbikuqpa rinrinta pitisha karan chaypaqa ayllun
karan. Chaymi paypis tapuran Pedrutaqa kaynu nir:
—¿Manachu paywan rikashuray wak wirtapi?
27 Chaynu nir taputinmapis, Pedruqa qashan, “Manami riqsinichu” nitin-
lami galluqa kantaranna.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Piru limpu achkiyayatinnaqami, Jesustaqa Caifaspa wasinmantaqa,
aparanllapa Romamanta mantakuq Pilatupa mantakuna wasinman.

Piru Israelmanta karguyjunkunaqa mana yaykuranllapachu chay wasimanqa. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa: Chayman yaykurqashi mantakuykuna nishannulla manana Dyuspaqqa shumaqnachu kayanqallapa nir. Chaynulla mananashi Pascua mikunamatapis mikuyta puytiyanqallapanachu nir.

29 Chaynu Jesusta ĉhachitinllapanaqa, Pilatuqa waqtaman lluqshimur niran:
—¿Imamantataq kay runataqa uchachayankillapa? nir.

30 Paykunaqa niranllapa:
—Kay runa allin katinqa, qammanqa mana apamunayllapatachu nir.

31 Pilatuqa niran:
—Chaynu katinqa, apar liynikillapa nishannulla kay runataqa rikar yaĉhayllapa nir.

Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—Nuqakunaqami mana dirichuyjunchu kanillapa mayqantapis wanuchinayllapapaqqa nir.

32 Chaynumiri kumplikaran, Jesús imanumi wanushaq nir payllapaq rimashanqa.

33 Chaymantami Pilatuqa qashan mantakunan wasinman yaykur, Jesustaqa qayar kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.

34 Jesusqa niran:
—¿Qampa yarpuynikillamantachu tapumanki, manaqachu ukkuna willashusha katin? nir.

35 Jesús chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Nuqachu Israelmanta runa kani? Chaqa qampa nasyunnikimanta runakuna, chaynulla kurakunapa mantaqninkunami qamtaqa nuqamanqa apamushushallapa. Ma willamay, ¿imatataq rurashayki? nir.

36 Jesusqa niran:
—Nuqapa mantakunayqami mana kay pachamantachu. Chaqa chaynu katinqami, nuqapa kaqniykuna maqanakunmanllapa ama Israelmanta karguyjunkunaman qukumananllapapaq. Piru mantakuyniyqami mana kaymantachu nir.

37 Chaymantaqa Pilatuqa tapuran:
—Chaynu karqa, ¿chiqaptachu qamqa uk mantakuq kanki? nir.

Jesusqa niran:
—Qamllami nimanki, mantakuq kani nirqa. Nuqami kay pachaman shamur nasiray tukuy runakunata willanaypaq chay chiqap kaqpaq. Chaymi chiqap kaqpaq rimatiy intrakaqkunaqa, uyamanllapa nir.

38 Chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Imataq chay chiqap kaqqa? nir.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Chaynu Jesusta tapurnaqa, Pilatuqa qashan lluqshimuran, chay Israelmanta karguyjunkunata kaynu nir willaq:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu.

39 Piru qamkunapa kustumrikillapami kan, kada Pascua fyistapi qamkuna nishaykillapanulla uk prisuta kaĉhanaypaq. Chaynu katinmi, ¿munankillapachu kay Israel runakunapa mantaqninta kaĉhanaypaq? nir.

40 Chaynu Pilato nitinqa, tukuyninllapa qashan kaynu niranllapa:
—¡Ama chaytaqa kaĉharchu, ashwan Barrabasta kaĉhay! nir.

Kay Barrabasqami kusala suwakuq runa karan.

19

1 Chaymantaqami, Pilatuqa kaĉhakuran, Jesusta kusata llibachinanllapa-
paq.
2 Chaymi suldadukunaqa kashamanta rurakasha kurunata Jesustaqa
umachiranllapa. Chaynulla uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa.
3 Chaymantami kushipananllaparayku tukuynin qimikar kaynu niranl-
lapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
Chaynu nir imaqami, qaqllitanpi maqaqllapa.
4 Chaynami, Pilatuqa qashanpis mantakunanmanta yarqamur niran:
—Rikayllapa. Nuqaqami paytaqa yarqachimusha kani rikar kwintata
qukanaykillapapaq, nuqapaqqa kay runaqa mana ima uchayjunlamapis-
chu nir.
5 Chaymantaqami Jesusqa yarqamuran, kashamanta rurakasha kurunata
umakusha, chupika murada raĉhpata yakakusha ima. Chaymi Pilatuqa
niran:
—¡Kaypimi kay runaqa! nir.
6 Chaynu nitinqa, kurakunapa mantaqninkuna, Dyusta aduranan llapa
wasita kuytaqkunaqa niranllapa:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
Piru Pilatuqa paykunataqa niran:
—Chaqa, qamkuna apar kruspiqa klabayllapamapis. Nuqapaq-shuypaqa,
kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.
7 Chaynu Pilato nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Nuqakunapaqami uk liyniyllapa kan. Chaymi, chay liyniyllapa nishan-
nuqa, kay runaqa allin wanunanpaq. Chaqa payqa ‘Dyuspa Wamran kani’
nisha.
8 Chaynu nitinllapaqa llallin Pilatuqa kusata manchakuran.
9 Chaymi qashan mantakunanman yaykur, tapuran Jesustaqa kaynu nir:
—¿Maymantataq qamqa kanki? nir.
Piru Jesusqami, mana imatapis willaranchu.
10 Chaymi Pilatuqa qashan niran:
—¿Manachu imatapis willamayanki? ¿Manachu yaĉhanki, nuqa washashuyta
puytini? nir. Manaqapis ¿mantakutiy kruspi klabashuyta puytinllapa nirqa?
11 Jesusqa niran:
—Tayta Dyus, mana munasha katinqa, manami imatapis ruramayta
puytinkimanchu. Piru mayqanĉhi nuqata qamman qukumasha chaymi mas
uchayjunqa qammantaqa.
12 Chaynu Jesús nitinmi, Pilatuqa chay kutilla kaĉhayta yarpuran imanul-
lapis. Piru chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusata lanyaranllapa, kaynu
nir:
—¡Chay runata kaĉharqa, Romapa punta mantaqnin Cesarpaqa mana ami-
gunchu kanki! ¡Mayqanpis mantakuq paylla tikrakarqa, mantakuq Ce-
sarpaqa kuntran! nir.
13 Chaynu nitinllapa Pilato uyaparqa, Jesustaqa tukuypa naypanman
lluqshichimur, payqa mantakunanpina taran. Chay mantakunan lugar-
qami shutiq “Rumi Llutakasha Pampa”. Nataq hebreo rimaypi-shuypaqa
“Gabata” nir.
14 Chaypimi uk diyalana Pascua fyistapaq faltayatin, alas dusi yupayna
karan. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi mantakuqnikillapaqa! nir.
15 Piru paykunaqami ashwan kusata laqyaranllapa kaynu nir:

—¡Wanunqa! ¡Wanunqa! ¡Kruspi klabay! nir ima.
Chaynu nitinllapa, Pilatuqa tapuran paykunataqa kaynu nir:
—¿Mantakuqnikillapatachu nuqaqa kruspi klabayashaq?
Chaynu nitinqami, chay kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa:
—¡Nuqakunapaqa, Cesarla mantakuqniyllapaqa! ¡Manami chiqan mantakuqniyjunchu kanillapa! nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pilatuqa Jesustaqa paykunatana quran. Chaymi Jesustaqa aparanllapana kruspi klabaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesusqa kayashanmantaqa krusninta rikrakur riran, Calavera shutiq lugarmanqa. (Hebreo rimaypiqa chay lugartaqa ninllapa Gólgota nir.)
18 Chay lugarpimi Jesustaqa klabaranllapa ishkay runawan pullata krusllapi, ukninta Jesuspa allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.
19 Kruspi klabatinllapanaqa Pilatuqa kaĉhakuran, uk litriru kaynu niqta ĉhurananllapapaq: “NAZARETMANTA JESÚS, ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
20 Chaymi chay litrirutaqa Israelmanta achka runakuna liyiranllapa. Chaqa Jerusalén pwiblupaqa shipchanlapi karan. Chay litriruqami iskribikasha karan hebreo rimaypi, latin rimaypi, griego rimaypi ima.
21 Chaymi Israelmanta kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa Pilatutaqa.
—Ama iskribiychu ‘Israel runakunapa mantaqnin’ niqtaqa. Ashwan iskribiy kaynuta: ‘Israel runakunapa mantaqnin tukuq’ niqta.
22 Piru Pilatuqa niran:
—¡Chaynu iskribirqami, iskribishana kani! nir.
23 Chaymanta suldadukuna Jesusta kruspi klabarllapanaqa raĉhpantaqa kwatru partipaq pitir, uk parti kada unu aypakuranllapa. Piru chay atun raĉhpa qatakunantaqa mana siranayjun katinmi, mana imanupis partinakuyta puytiranllapachu. Chaqa uk kwirpuyjunlami karan.
24 Chaynu katinmi suldadukunaqa, kaynu niranllapa:
—Ama llikirchu surtyakushunllapa, mabir mayqanninchikllapashi aypashunllapa nir.
Chaynu ruratinllapami Dyus nitin iskribikashanqa kumplikaran. Chaqa niqmi: “Raĉhpaytami paykunalla ayparanllapa. Nataq qatakuna raĉhpaytashuypaqa surtyakur ayparanllapa” nir. Chaymi chaynulla suldadukunaqa ruraranllapa.
25 Jesús klabakashanpa yatanpiqa karanllapa Jesuspa maman María, Jesuspa mamanpa irmanan, Cleofaspa warmin María, chaynulla María Magdalena ima.
26 Chaymanta Jesús mamanta rikar, chay kusa munashan yaĉhakuqnin mamanpa pullan shaqta rikarqa, mamantaqa niran:
—Mamitay, chaypimi wamraykiqa nir.
27 Chaynu mamanta nirqa, yaĉhakuqnintapis niran:
—Chaypimi mamayki nir.
Jesús chaynu nishanmanta-pachami, chay yaĉhakuqninqa Jesuspa mamantaqa payna rikaran, kuytaran imamapis.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Chaymantami, Jesusqa tukuy imapis kumplikashana nir yaĉhashanrayku kaynu niran:

—Yakunayani nir.

Chaynuqami niran, Dyus nitin iskribikashapi nishan kumplikananpaq.

29 Chaynu nitinmi, puqyala raĉhpitata isupu qirupi watar, puchqu binu uk jarrupi tayatin nuyuchir, Jesuspa shiminmanqa qimiranllapa.

30 Chaymi Jesusqa puchqu binuta kamarnaqa niran:

—Tukuymi kumplikashana nir.

Chaynu nirqa, pukĉhirar wanuranna.

Jesuspa kustillantami uĉhkuranllapa

31 Samana diyapi Pascua fyista qallarinanpaq katinqami, chay Israelmanta karguyjunkunaqa mana munaranllapachu, chay kruspi klabaraqkunapa kwirpun krusllapi kanantaqa. Chaqa Pascua fyistaqami kusala shumaq fyista karan. Chayrayku Pilatuta rugaranllapa kaĉhakutin rir chay kruspi klabaraqkunapa ĉhankanta pakitinllapa dasna wanutin, kwirpunta ashuchinanllapapaq nir.

32 Chaymi kaĉhakutinllapa, suldadukunaqa rir, Jesuspa qichqanpi uk klabaraqpa ĉhankantaqa pakiran. Chaynulla chay uk qichqanpi kaqpatapis.

33 Piru Jesuspa ĉhankanta pakinanpaq qimikayatinllapa-shuypaqa, wanushana karan. Chaymi ĉhankantaqa manana pakiranllapanachu.

34 Piru ashwan chay suldadukunapa ukninqa rir atun puntayjun jyirruwan Jesuspa kustillanta uĉhkuran. Chaymi chay kutilla, yawarwan yaku Jesuspa kwirpunmantaqa yarqamuran.

35 Kaytaqami uk rikasha chay parlakun. Chaymi chiqapta riman. Chaynulla yaĉhanpis chiqapta rimayan nir. Chaynu rimatinmi, qamkunapis kriyinaykillapapaq.

36 Chaqa tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyus nitin iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Manami uk tullunlamatapis pakinqallapachu” nir.

37 Chaynullami uk iskribikashakunapipis niq: “Rikakunqallapami uĉhkushanllapamatapis” nir.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Chaymantaqami Arimateamanta Josiqa, Pilatuta rugaran Jesuspa kwirpunta qutin apar pampananpaq. Josiqami, Jesuspa yaĉhakuqninna karan. Piru chay Israelmanta karguyjunkunata manchashanraykumi, upallala puriq, mana imatapis rimarchu. Chaymi Pilato apar pampay nitinqa, Josiqa rir, Jesuspa kwirpuntaqa aparanna pampaq.

39 Chaynullami Nicodemupis ĉhamuran, trinta kiluta yupay kusa mishki mutkiypaqla rimidyitukuna mirrawan, aluwita apar. Paymi unaylla uk tuta risha kayaq Jesuswan parlaq.

40 Chaynumi, Josiwan Nicodemuqa Jesuspa kwirpuntaqa aypar, raĉhpitata chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunawan alli salar, pilluranllapa. Chaynuqami rurananllapa, Israelmanta runakunapa chaynu pampakunanllapapaq kustumrin kashanrayku.

41 Chay lugar kruspi klabashanllapapiqa kayaq uk wirta. Chaypiqami kayaqna qaqapi uk uĉhku wanuqkuna pampakananpaq. Piru chaypiqami manaraq mayqanpis pampakashachu kayaq.

42 Chaymi chaylapi pamparanllapa, chay yatanlapi katin. Chaqa Israelmanta runakunapa samanan diyamapis qallariyarannari.

20

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa María Magdalenaqa amsaq
amsaqla riran Jesús pampakashanmanqa. Chaynu rir ĉharmi, chay uĉhkuta
kirpaq atun rumiqa uklawpina kaqta rikaran.
2 Chaymi kallpar riran, Simón Pedruta, chaynulla Jesuspa chay kusa
munashan yaĉhakuqninta willaq. Ĉharqa, kaynu niran:
—¡Amitunchikllapataqa pampakashanmanta urqur apashallapa! ¡Manami
yaĉhayanillapachu maymanmi apar ĉhurashallapa nirmapis!
3 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay uk yaĉhakuq masinwanqa riranllapa Jesús
pampakashanmanqa.
4 Ishkantinmi kusata kallparanllapa. Piru chay uk yaĉhakuqqami kusata
kallpar Pedrumantaqa naypaqta ĉharan.
5 Ĉharqami piratar chapakurqa Jesús pillukashan raĉhpalatana rikaran. Piru
manami yaykuranchu rurimanqa.
6 Chaymanta Simón Pedro ĉharqa, yaykuran pampakashan uĉhkumanqa.
Piru paypis, Jesús pillukashan raĉhpalatana usuraqta rikaran.
7 Chaynullami umanta pillushanllapa raĉhpaqa, kwirpunta pillushanllapa
raĉhpawanqa mana pullachu karan. Ashwanmi umanta pillushanllapa chay
raĉhpaqa, chiqanla pillukasha usurayaran.
8 Chaymantaqa, Jesuspa chay uk yaĉhakuqnin naypaqta ĉhasha karan
chaypis, yaykuran. Yaykur tukuy chay pasashanta rikarqa, chaypiraq
kriyiran Jesús kawsamushana nirqa.
9 Chaqa paykunaqa manaraq intrakashachu karanllapa, Dyus nitin
iskribikashakunapi Jesusqa wanur kawsamuyanqa nishanpaqqa.
10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa tikrakaranllapa wasinllapa-
man.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Mr 16.9-11)

11 Nataq María-shuypaqa Jesús pampakashan punkulapi waqar kidaran.
Chaynu waqayarqa, piratar chapakuran uĉhku rurimanqa.
12 Chaymi ishkay angelkuna kusa yuraq intiru raĉhpayjunta rikaran.
Paykunaqami Jesús pampakashanpi, uknin ĉhakinlaw kashanpi, ukninqa
uman kashanpi tayaranllapa.
13 Chaymantaqa chay angelkunaqa tapuranllapa Mariataqa kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Amituyta apasha katinllapami waqayani. Manami yaĉhayanichu may-
man aparmi ĉhurasha kanqallapa nirmapis.
14 Chaynu nir uklawman chapakuq tikrakayarlami, Jesusta naypanpi
shaqta rikaran Mariaqa. Piru payqa mana yaĉhayaranchu Jesús kanqa
nirmapis.
15 Chaymantami Jesusqa payta tapuran kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? ¿Pitataq maskayanki?
Chaynu taputinqa, María Magdalenaqa, wirtata kuytaq kanqa nir yarpur,
niran:
—Taytituy qam apasha karqa willamay, ¿maypitaq ĉhurashayki rir apanay-
paq? nir.
16 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—¡Marí̂a! nir
Mariaqa tikrakamur niran hebreo rimaypi:
—*¡Raboni!* nir. (Rimananchikpiqa niyan “Yaĉhachikuq Taytituy”).
17 Chaynu nitinmi chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Ama aypamaychu mamitay. Chaqa manaraqmi rishachu kani Taytaywan pulla kanaypaqqa. Piru rir, tukuy ukniykunata willapamay, riyaninami Taytaywan, Taytaykillapawan, Dyusniywan, Dyusnikillapawan tarinakuq nir.
18 Chaymi Mariaqa rir, willaran Jesuspa tukuy yaĉhakuqninkunataqa: “Amitunchikllapatami rikasha kani” nir ima. Chaynullami Jesús willashantaqa tukuyta parlakuran manyaqmanta.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Chay simanapa punta diyanllapi, limpu amsayatinnaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa uk wasilapi tantakar alli kirpakusha ima tayaranllapa, Israelmanta karguyjunkunata manchashanllaparayku. Chaynu kayatinllapami, Jesusqa illaqmanta yaykur, paykunapa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
20 Chaynu nirnaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata rikachiran makinkunata, kustillanta ima. Chaymi paykunaqa Jesusta rikar riqsirqa, allipta aligriyaranllapa.
21 Chaymantaqa qashan Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! Chaqa imanuĉhi Taytay kaĉhamaran chaynullami qamkunatapis kaĉhashunillapa, nuqapaq yaĉhachikutkillapa kriyirna washakananllapapaq nir.
22 Chaynu nirqa, Jesusqa paykunaman pukakur, niran:
—Santu Ispiritu qamkunawan kanqa.
23 Chaymi mayqantapis uchanmanta pirdunatkillapaqa pirdunakashana kanqallapa. Chaynulla mayqantapis uchanmanta mana pirdunatkillapaqa, mana pirdunakanqachu nir.

Tomasmi Jesús kawsamushata rikaran

24 Jesús kawsamur yaĉhakuqninkunaman rikaritinqa, dusi yaĉhakuqninkunamanta Tomás, chay Milli niqllapa chayqa, mana chaypichu karan.
25 Chaymi chaymantaraq Tomastaqa willaranllapa:
—Amitunchikllapatami rikasha kanillapa, nir.
Piru Tomasqa niran:
—Makinkunata klabu chuqrishanta mana rikar, chaynulla chay chuqrikashanman mana diduyta itar, mana makiywan kustillanta kamar imaqa, mana kriyishaqchu nir.
26 Chaymanta uchu diya pasatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qashan tantakaranllapa chay wasillaman. Tomaspismi chaypina karan. Paykunaqami punkuta kirpakusha tayaranllapa. Piru Jesusqami illaqmanta yaykur paykunapa ĉhaypinllapapi shar kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
27 Chaynu nirqa, Tomastaqa niran:
—Diduykita kayman itay, makiykunata rikay, makikita apamur kustillayman itay. Ama mana kriyiq runachu kar, ¡kriyiy! nir.
28 Chaynu nitinmi, Tomasqa kusata aligriyar kaynu niran:
—¡Amituymi kanki; Dyusniymi kanki! nir.

29 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Kanan rikamarqachu kriyimankina? ¡Kusa shumaqmi kanqa manaraq rikamayar, kriyimaqkunaqa! nir.

Imapaqmi kay iskribikashaqa

30 Jesusqami yaĉhakuqninkunapa naypanpiqa mas achka milagrukunata ru-
raran. Piru wakin milagrukunaqami kay librupiqa mana iskribikashachu.
31 Nataq chay iskribikashakuna-shuypaqami, Jesusqa Taytanchik Dyuspa
Wamran chaynulla Akrashan Cristun nir, qamkuna kriyinaykillapapaq
iskribikasha. Chaynu kriyirnaqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa
payrayku.

21

Jesusmi rikariran syiti yaĉhakuqninkunaman

1 Chaymantami, Jesusqa qashan rikariran wakin yaĉhakuqninkunaman,
Tiberias shutiq quĉhapa manyanpi. Kaykunami karan tarinakutinllapaqa:
2 Simón Pedruqa chay Milli niqllapa Tomaswan, chay Caná Galilea
pwiblumanta kaq Natanaelwan, Zebedeupa ishkay wamrankunawan,
chaynulla ishkay mas yaĉhakuq masinkunawan pulla karanllapa.
3 Chaypi pulla kayatinllapaqa, Simón Pedruqa niran:
—Riyani piskadukuq, nir.
Chaymi chay wakinkunapis niranllapa:
—Chaynu katinqa nuqakunapis pullayki rishaqllapa nir.
Chaynu ninakur chaymantaqa riranllapanari uk yaku karruman iqar.
Piru chay tutaqa mana uklamatapis piskadutaqa ayparanllapachu.
4 Limpu achkiyayatinnami, Jesusqa chay atun quĉhapa manyanpi rikari-
ran. Piru yaĉhakuqninkunaqa mana yaĉhayaranllapachu, Jesús kanqa nirqa.
5 Chaynu yarpupakuyatinllapaqa, ashwan Jesusqa niran paykunataqa:
—Wamrituykuna, ¿manachu piskaduta aypashaykillapa mikunallapapaq?
nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami nir.
6 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa qashan niran paykunataqa:
—Yaku karruykillapapa allilaw qichqanman atun shikraykillapataqa
itakuyllapa. Chaypiqami aypankillapa nir.
Chaynu nitinmi, paykunaqa chaynu ruraranllapa. Piru chaymantaqa
manana chay atun shikrataqa lluqshichimuyta puytiranllapachu, kusala
unta piskadu kashanrayku.
7 Chaymantami Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninqa, Pedrutaqa
niran:
—¡Wakqami Amitunchikllapa! nir.
Chaynu niqta uyaparlami Simón Pedruqa raĉhpanta yakakuran. Chaqa
lirila karan. Raĉhpanta yakakur yakuman yaykuran.
8 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, syin mitrulana yupay manyaman
ĉhananpaq faltayatin, yaku karrunpiqa ĉharanllapana, atun shikrapi piskaduta
untalla aysaĉhakusha.
9 Chaymanta ishkir rirqa yaku manyaman ĉharqa nina ratakuqta tariranl-
lapa. Chay nina ratakuqpa ananpiqa piskaduwan, tantita kasha karan.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Apamuyllapa chayraqla lluqshichimushaykillapa wakin piskadukunata
nir.

11 Chaynu Jesús nitinqa, Simón Pedruqa iqar chay atun shikrataqa waqta
pachakaman chutamuran. 153 piskadu kusa atunlla karan, chay atun
shikrapiqa. Piru chaynumapis mana llikikaranchu chay shikraqa.
12 Chaymantami Jesusqa, paykunataqa niran:
—Shamur mikuyllapa nir.
Chaynu nitinqa chay yaĉhakuqninkunaqa ukninlamapis mana tapuyaqllapachu, mayqantaq kanki nirlamapis. Chaqa yaĉhayaranllapanari Amitunchikllapa nir.
13 Chaymantami Jesusqa paylla yaĉhakuqninkunaman qimikar tantitakunata, piskadukunata ima aypachiran.
14 Chay rikarishanwanqami kawsashanmantaqa Jesusqa kimsa kutipaqna rikarisha karan yaĉhakuqninkunamanqa.

Jesusmi parlaran Simón Pedruwan

15 Mikur tukchitinllapanaqa, Jesusqa niran Simón Pedrutaqa:
—Jonaspa wamran * Simón. ¿Qamqachu chiqapta kaykunamantaqa masta munamanki?
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
16 Chaynu nirqa, qashan tapuran:
—Jonaspa wamran Simón, ¿chiqaptachu munamanki? nir.
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi qashanpis Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami michinki nir.
17 Chaynu nirqa qashan kimsa kutipaqna kaynu nir tapuran:
—Jonaspa wamran Simón ¿munamankichu? nir.
Chaynu Jesús kimsa kuti tapushanrayku, Pedruqa kusa llakishala niran:
—Taytituy, qamqami yaĉhayanki tukuyta. Qamqami yaĉhayanki nuqaqa munashuni nir.
Jesusqa qashan niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
18 Chiqaptami nishayki: Musu karqami maytapis rinashaykita riq kanki, qamlla mudakur ima. Piru kanan-shuypaqa nishayki: Rukuna katkiqami, ukna mudachishunqa, qamqa rikraykikunata chutarachitki. Chaynu raĉhpaykita yakachishurqa, maytapis apashunqa mana qam rinashaykimanmapis.
19 Jesús chaynu nirqa, Pedrutaqa intrachinayaran imanumi wanuyanqa nir. Chaynulla intrachinayaranpis chay wanushanrayku, runakunaqa Dyuspi mastana kriyir alabanqallapa nir. Chaynu nirnaqa chaymantaqa niran:
—¡Shamuy nuqawan rishun! nir.

Jesuspa kusa munashan yaĉhakuqnin

20 Chaynu ninakurqa riranllapana. Riyarllapa Pedruqa das ikinman chapakurqa, rikaran Jesuspa kusa munayashan yaĉhakuqnin ikinllapata

* **21:15** Wakin iskribikashakunami “Juanpa wamran” nin.

riqta. Kay kusa munayashan yaĉhakuqninmi Jesús wanunanpaqna paykunawan mikuyatinqa, tapusha karan "¿Mayqanninllapashi kuntrankunamanqa qukuyanqa?" nir. Paymi ikinllapataqa riyaran.

21 Ikinllapata riqta rikarqa, Pedruqa Jesustaqa tapuran:

—Taytituy, kayta-shuypaqa, ¿imataq pasayanqaqa? nir.

22 Jesusqa Pedrutaqa niran:

—Nuqa munar, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqqa? Qamqa shamuy nuqawan rishun nir.

23 Chaynu Jesús nisha katinmi, tukuy paypi kriyiqkunaqa kusata ninakuqllapa: "Chay kusa munashan yaĉhakuqninqa manana wanuyanqanachu" nir. Piru Jesusqa manami, mana chiqapta wanunanpaqchu niran. Chaqa payqa, niran: "Nuqa munarqa, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqa?" nirla.

24 Jesusqami nuqapaq rimaran chaynuqa. Chaynu karmi nuqalla rimani tukuy chaykunapaqqa. Chaynullami tukuy kaypi iskribikashakunatapis nuqalla iskribisha kanimapis. Chaymi nishayqa chiqap.

25 Jesusqami achka milagrukunata ruraran. Tukuy chay rurashankunata manyaqmanta iskribishaqami kay pachamapis tukuy librukunataqa mana aypayanmanchu.

Chaynumi kanqa.

Hechos
Apustulkuna Rurashankuna

Lucasmi Bibliapi ishkay librukunata iskribiran. Punta kaq librumi karan San Lucas. Chay uk libru iskribishanqami karan Hechos. San Lucas librupimi iskribiran Jesucristo rurashankunata, rimashankunata ima intrakanallapapaq. Hechos librupimi iskribiran Jesucristo syiluman tikrakashana katin, apustulninkuna Santu Ispiritupa pudirninwan rimashankunata, rurashankunata ima intrakanallapapaq.

Chaymi kay libruta liyir intrakanchik apustulkunata imanu Santu Ispiritu yanapatin, Jesucristupa shumaq rimayninta maylawpipis yaĉhachikushanllapapaq.

Teofilupaqmi Lucasqa kay libruta iskribiran, Jesucristupa apustulninkuna rimashanta, rurashanta ima. Piru manami Teofilulapaqchu iskribiran, ashwanmi tukuy runakuna intrakananllapapaq.

Lucasmi Teofiluman iskribiran

1 Tayta Teófilo, punta iskribishushay libruypimi nishuray Jesús imata
rurashanpaq, yaĉhachikushanpaq ima, qallarishan diyamanta-pacha,
2 syiluman rishankaman. Manaraq syiluman riyarqami, Santu Ispiritun-
lawan yaĉhachiran, tukuy akrashan apustulninkunataqa, imatami ruranqal-
lapa nirmapis.

Jesusmi syiluman riran

3 Chaymantaqami, wanusha karmapis kawsamurqa rikariran apus-
tulninkunapa naypanman. Chaqa, chaynumi paykunataqa intrachiran
“Chiqapta kawsayan” nir. Chaymi, kwarinta diyakunata pullanllapa kar,
yaĉhachiyaran Taytanchik Dyuspa mantakuyninpaq.
4 Apustulninkunawan pulla karllaraqmi, Jesusqa allita willaran, kaynu
nir:
—Amaraqmi maytapis rinkillapachu Jerusalén pwiblumantaqa. Ashwan
yarayllapa Taytay tukuy chay arnishushanllapata kumplishunanllapaka-
man. Manachu nishurayllapa Santu Ispiritunwan shutichishuyanqallapa
nir.
5 Chiqaptamiri Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Nataq
allaqkamanqa Santu Ispirituwanna shutikunkillapa.
6 Chaynu nitin Jesuswan pulla kaqkunaqa kaynu nir, tapuranllapa:
—Taytituy, ¿qamchu, chay romano runakuna mantamananllapamantaqa
washar, kay Israel pwiblumanta kaqkunataqa kananlla mantamanaykilla-
papaq kanki? nir.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami qamkunaqa yaĉhanaykillapapaq allinchu, maydiyami, ima
urasmi Tayta Dyus imata rurayanqa nirmapis. Chaytaqami payla yaĉhan,
tukuypa amun kar, maydiyami, ima urasmi imata rurayanqa nirmapis.
8 Chaynu katinmapis, Taytanchik Dyuspa Santu Ispiritunmi qamkunaman
shamutin, paypa pudirninwanna kankillapa. Chaymantanami rinkillapa
nuqapaq yaĉhachikuq kay Jerusalén pwiblupi, tukuy Judeapa pwiblunku-
napi, Samariapa pwiblunkunapi, chaynulla tukuy pacha intiruta ima.
9 Chaynu nirmi, tukuy chaypi kaqkuna rikayatin, Jesusqa apakaq qal-
lariran syiluman. Chaymantaqa unaqpina katin, puktay rikarimur limpu
pampatin, mana rikaranllapanachu.

10 Chaymanta chay runakuna, syiluman iqaqta rikakuyatinllapaqa,
ishkay runakuna yuraq mudanayjun rikariran paykunamanqa.
11 Chaymi niranllapa:
—Galilea pwiblumanta runakuna, ¿imapaqtaq qamkunaqa chapakuyankil-
lapa syilumanqa? Jesús, qamkunawan karan chayqami rishana syiluman.
Chaymantaqami imanutaq qamkuna rikayatkillapa riran, chaynulla
qashan shamunqa maydiyaqa.

Matiasta akraranllapa Judaspa lugarnin apustul kananpaq

12 Olivos shutiq sirkamanta-pachami apustulkunaqa tikrakaranllapa
Jerusalén pwiblukaman, shipcha kashanrayku. Chaqa samana diyapiqami
chaynulata purinanllapapaq karan.
13 Chaynu Jerusalenman ĉharllapaqa, chay samashanllapa wasipa mas
unaq altuman iqaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: Pedro,
Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeupa wamran
Santiago, Simón (paymi Celote shutiranpis), chaynulla Santiagupa uknin
Judas * ima.
14 Paykunaqami tukuyninllapa waran waran Jesuspa ukninkunawan, ma-
man Mariawan, wakin warmikunawan ima tantakaqllapa Dyusman pulla
mañakunanllapapaq.
15 Chay diyakunapimi syintu binti (120) yupay kriyiqkunaqa tantakaranl-
lapa. Chaymi Pedruqa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir rimaq ĉhurakaran:
16-17 "Ukniykuna, Davidmi Santu Ispiritu yanapatin iskribiran Judas-
paq. Chaymi tukuy iskribishanqa kumplikaranna. Chaqa Judasqami
nuqanchikkunapa ukninchikllapa kar, imata rurashallapapis ruraq. Piru
chaynu karmapis Jesuspa kuntrankunata apatin, ayparanllapa.
18 Chaynu Jesusta kuntrankunaman qukur mana allinta rurashan-
paqqami pagraranllapa. Chaymi chay qillaywanqa rir uk pachata rantiran.
† Chaymantami umap ratar paĉhyatin, limpu chunchulinmapis qutukamutin
wanuran.
19 Chayta Jerusalén pwiblupi taqkuna yaĉharmi, chay pachataqa 'Acéldama'
shutichiranllapa. Rimayninllapapi-shuypaqa munan niyta 'Yawar Pacha'
nir.
20 Chaqa Judaspaq David, Salmos librupi iskribishanqami chiqapta kump-
likaran. Chaqa niqmi:
'Wasinqami chunllaq lugarpaq tikrakanqa.
Chaymi manana mayqanpis chaypiqa tanqanachu' nir.
Chaynullami niqpis:
'Uknami paypa lugarninqa kanqa' nir.
21 "Chayraykumi, allin kanqa tukuy kriyiqkunamanta, uk runata akrasha
yanapamanallapapaq. Chaqa kay nuqanchikkunapimi kanllapa Ami-
tunchik Jesucristo nuqanchikkunawan katin, maydiyapis pullanchikllapa
kasha kaqkunaqa.
22 Paykunaqami Shutichikuq Juan, Jesusta shutichishanmanta-pacha,
syiluman rinankaman, pullanchikllapa kasha. Chaymi paykunamanta
uknin allin kanqa, pullanchikllapana kar intrachikunanpaq, Jesusqami
wanushanmantaqa kawsamuran nir ima".

---

* **1:13** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

† **1:18** Chaynullami intrakaytapis puytinchik: Pachataqa Judaspaq shutinpi rantiranllapa nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa San Mateo 27.3-10.

23 Chaynu nirqami ishkay runakunata akraranllapa: Ukninqami shutiq
José. Paytami niqllapapis: Barsabás, Justo ima nir. Nataq, uk-shuypaqa
Matías karan.
24 Chaymantami Dyusman kaynu nir mañakuranllapa:
"Taytituy, qammi tukuypa yarpuyninta yaĉhanki. Chaymi rikachimayl-
lapa, kay ishkaykunamantaqa mayqannintataq akrashayki.
25 Chaynuqami payna chay Judas uchanrayku chinqaran chaypa lugar-
ninqa apustul kananpaqqa. Chaqa Judasqami rishana maymanĉhi rinanpaq
karan chaymanqa" nir.
26 Chaynu nir mañakutinllapami swirtikunaqa Matiaspaq ishkiran. Chaymi
chaymanta-pachaqa chay unsi apustulkuna, Matiaswan tantakarqa dusina
qashan karanllapa.

2

Dyuspa Santu Ispiritunmi shamuranna

1 Chaymanta Pentecostés fyista ĉhamutinqa, Jesucristupi tukuy kriyiqku-
naqa uk wasilaman tantakasha karanllapa.
2 Chaynu chaypi katinllapami, illaqmanta jwirti wayra yupay kusata
waqar syilumanta shamur, yaĉhapachiran chay wasi kashanllapamatapis.
3 Chaymi, paykunamanqa rikariran ninapa llipyaynin yupay tukuyninpa
ananman.
4 Chaymantami, tukuy chaypi kaqkunaqa Dyuspa Santu Ispiritunwanna
kidaranllapa. Chaymi Santu Ispiritu rimachishannulla uk rimaykunatana
rimar parlaranllapa.
5 Chay diyakunapimi Jerusalén pwiblumanqa, Dyuspi kusa achka kriyiq
Israel runakuna ĉhamusha chaypina tayaranllapa. Paykunaqami tukuy may
nasyunkunamanta shamusha karanllapa.
6 Chaymi, chay wayra yupay waqaqta uyaparllapaqa, tukuy runakuna
qimikaranllapa chay wasimanqa. Chaynumi paykunapa rimananllapapi
rimaqta uyaparanllapa, chay wasipi tantakashakunataqa.
7 Chaymi mana allitachu yarpur, paykunapura kaynu ninakuqllapa:
"¿Manachu kay rimaqkunaqa tukuynin, Galilea pwiblulamanta?
8 ¿Imanutaq nuqanchikkunapa rimayninchikllapapi rimayanllapaqa?
9 Kaypiqami kanchikllapa achka nasyunkunamanta: Partia
pwiblumanta, Mediamanta, Elammanta, Mesopotamia pwiblumanta ima.
Wakinqa Judea pwiblumanta, Capadociamanta, Pontumanta, chaynulla
prubinsya Asiamanta ima.
10 Kanchikllapapismi Frigia pwiblumanta, Panfiliamanta, Egiptumanta,
chay Cirene pwiblupa qichqan Africapa pwiblunkunamanta ima.
Chaynulla wakinkuna-shuypaqa shamushanchikllapa Roma pwiblumanta.
Ukkunaqa chiqap Israel runakuna kanchikllapa. Nataq wakin-shuypaqa,
Israel runakunapa kustumrikunata ruraqkunana kanchikllapa.
11 Kanchikllapapismi Cretapa pwiblunkunamanta, Arabiamanta ima.
Chaynu tukuy riqchaq pwiblukunamanta karmapismi, kusa allita
intrakanchikllapa rimayninchikkunapi Dyusninchikpaq, tukuy shumaq
rurashanpaq ima yaĉhachimashallapamapis nir".
12 Tukuy paykunami kusata dispantakarllapa, mana allita yarpuranlla-
pachu. Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq munan niyta, tukuy kayqa?" nir.
13 Nataq wakinkuna-shuypaqami burlakar, niqllapa:
"Wak runakunaqami maĉhasha" nir.

Pedrumi achka runakunata yaĉhachiran

14 Chaymantami Pedruqa shariran, wakin unsi apustul masinkunawan pulla. Chaymi payqa jwirtita rimaq qallariran, kaynu nir:

"Israel runa masiykuna, tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkuna, kayta qamkunaqa uyakuyllapa nuqa willashuyanillapa chayta.

15 Qamkunaqa maĉhasha nimankillapa. Manami chay nishaykillapanuchu. Chayraqmi allaqllaraq, imanuna maĉhashaqa kashaqllapa.

16 Ashwan kayqami chaynu pasayan, Dyuspa unay rimaqnin Joel nisha karan chaynulla. Chaqa Joelmi kaynu niran:

17 'Dyusninchikmi nin: Maydiya pacha tukukananpaq katinnaqami
tukuy runakunaman kaĉhashaq Santu Ispirituyta.
Chaymi runakunapa wamrankuna, ullqupis, warmipis rimanqallapa nuqa munashayta.
Musu wamrakunami riqchaq imakunata rikapakunqallapa.
Nataq rukukuna-shuypaqa musqupanqallapa.

18 Chaynulla chay diyakunapimi munashay akrashaykunamanpis
kaĉhashaq Santu Ispirituytaqa,
paykunapis rimananllapapaq nuqa munashayta.

19 Unaq syilupimi mana rikashanllapakunata rikachishaq, rikar dispantakananllapapaq.
Nataq kay pachapi-shuypaqa yawarta, ninata, quntayta ima rikachishaq,
runakuna rikar dispantakananllapapaq.

20 Chayna, Amitunchik shamunanpaq diya ĉhamuyatinnaqa,
rupayqa yanalla tutaparaqpaq tikrakanqa.
Nataq killa-shuypaqa yawarpaq yupay tikrakanqa.

21 Piru mayqanpis Amitunchikpi kriyir
shutinpi mañakuqqami washakanqa' nir".

22 Chaymi Pedruqa niranpis:

"Uyakuyllapa, Israel runakuna, kaynu nishutiyllapa: Nazaretmanta Jesustami, Dyus yanapatin naypaykillapapi mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata, kusa dispantakaypaqkunata ima ruraran. Chaynuqami ruraran qamkuna rikar allita yaĉhanaykillapapaq, Jesusqami chiqapta Dyusmanta shamusha karan nir.

23 Piru ukkuna qushutinllapami ashwan chay mana allin runakunawan kruspi klabar wanuchiraykillapa, imanutaq Dyus unaylla chaynu kananpaqqa nishallana karan chaynulla.

24 Chaynu wanuchitkillapapismi, Tayta Dyusqa wanushanmanta kawsachimuran. Manari dijaranchu ismunanpaqqa.

25 Chaqa Davidmi unaylla iskribiran, Jesús kaynu nishanta:

'Nuqami maydiyapis Dyusniytaqa naypaypi rikani.
Chaynu pay allilaw qichqaypi katinqami,
mana mayqantapis manchayta puytinichu.

26 Chayraykumi tukuy shunquywan kusata aligriyar takini.
Chaymi ashwan Dyusniylapi kunfyakarna kawsashaq.

27 Chaymi Taytay, wanur pampakatiymapis mana dijankichu almay chaypi kidananpaqqa.
Chaynulla kusa munashayki Wamraykipa kwirpun ismunanpaqpis mana dijankichu.

28 Chaqa qammi intrachimarayki, munashaykita rurar tukuy tyimpupaqna kawsanaypaq.
Chaymi naypaykipiqa, kusata aligriyanimapis' nir".

29 Chaynu nirnaqami Pedruqa niranpis:
“Ukniykuna, chiqaptami nishaykillapa: Unay rukunchikllapa Davidmi
wanutin, pamparanllapa. Chaymi chay pampakashantaqa kanankaman
rikanchikllapa.
30 Chaqa Davidmi Dyuspa rimaqnin kashanrayku Dyusqa jurar arnisha
katin, yaĉhayaranllana, paypa ayllunmantashi uk mantakuq kayanqa nir.
31 Chaynu katinmi Davidqa, Jesús kawsamunanpaq kashanta rikasha
yupayna kaynu niran: Dyus Akrashan Cristun wanur pampakatinqashi,
almanqa mana chaypiqa kidayanqachu, chaynulla kwirpunmapis manashi
ismuyanqachu nir.
32 Chaqa chay nishannullami Dyusqa, Jesustaqa kawsachimuran. Chaymi
tukuy chaykunapaqqa nuqanchikkuna allita yaĉhanchikllapa.
33 Chaymantami Dyusqa, Jesucristuta syiluman apar, allilaw
qichqanpina tachiran. Chaynullami Taytanqa quran Santu Ispiritunta.
Chaymi paypis chay arnimashanchikllapa Santu Ispiritutaqa
nuqanchikkunamanpis kaĉhamuran. Tukuy chaytami qamkunaqa
rikashaykillapa, uyapashaykillapa ima.
34 Mabir, ¿imapaqtaq Davidqa syilumanqa mana riran? Chaqa payllamiri
kaynu niran:
‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
35 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir’.
36 “Israel pwiblumanta runakuna allita uyakur intrakayllapa, Jesusta
kruspi klabar wanuchishaykillapatami, Dyusqa kananqa nisha, tukuypa
Washakuqnin Amitunchikllapana kananpaq” nir.
37 Chaynu Pedro nitinmi, chaypi tantakasha kaqkuna uyaparqa, tukuy
shunqunwan kusalata llakiranllapa. Chaymi Pedruta, chaynulla wakin
apustulkunamatapis kaynu nir tapuranllapa:
—¡Ukniykuna! ¿Imatataq rurashaqllapa? nir.
38 Pedruqa niran:
—Tukuy mana allinta rurashaykillapata dijar, Dyusman tikrakar, uknikil-
lapa uknikillapa Jesucristupa shutinpina shutikuyllapa. * Chaynuqami
Dyusqa uchaykillapamanta pirdunar, Santu Ispiritunta qushunqallapa.
39 Tukuy kay nishushayllapaqami qamkunapaq, wamraykillapapaq,
chaynulla tukuy uklawmanta kaqkunata Amitunchik Tayta Dyus
akranashankunapaq imami kanqa nir.
40 Chaynu nir imami, Pedruqa allita willar, kaynu niranpis:
—¡Wakaq tukuyllapa chay mana allin tukuq runakunamanta! nir.
41 Pedro chaynu nitinmi, intrakar kriyiqkunaqa chay diyalla shutikuranl-
lapa. Chaymi kriyiqkunaqa tris mil (3,000) yupayna karanllapa.

Kaynumi kawsaqllapa puntata kriyiqkunaqa

42 Paykunaqami apustulkuna yaĉhachikutinqa kusa allita kriyishanlla-
parayku yanapanakur ima kawsaqllapa. Chaynulla Dyusman mañakuqllapa;
Santa Mikunata mikuqllapa ima.
43 Tukuy kriyiqkunaqami kusalata dispantakaqllapa, Dyus yanapatin
apustulkuna achka milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata
ruratinllapa rikarqa.

---

* **2:38** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuyllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchik-
manta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

44 Chaynumi kriyiqkunaqa tantala kusa shumaqta kawsaqllapa, iman
kaqkunawan ukninllapa ukninllapa yanapanakur ima.
45 Chaymi imanllapata rantikurmapis chay qillaywan imanu paykuna-
manta ministishanllapanulla yanapanakuqmapis.
46 Chaynulla waran waranmi Dyusta aduranannllapa wasipi tantakar,
Dyusta alabaqllapa. Nataq wasinllapapi-shuypaqa tantakaqllapa Santa
Mikunata mikunanllapapaq. Chaynumi tukuy shunqunllapawan kusata
aligriyar ima tantala mikuqllapamapis.
47 Dyusta tantala alabatinllapa rikarmi, tukuyla kusa shumaqta yarpuql-
lapa. Chaymi Dyus yanapatin kriyir washakaqkunaqa waran waran masna
achkayayaranllapa.

3

Uk kujumi alliyaran

1 Uk diyami, alas tris di la tardina, Pedruwan Juanqa Dyusta aduranan-
llapa wasiman riran. Chay urasmi tantakar Dyusman mañakuqllapa.
2 Piru Dyusta aduranannllapa wasipiqami, nasishanmanta-pacha uk kuju
runitu karan. Paytami waran waran apar dijaqllapa chay wasipa punkun
“Shumaq Punku” shutiqpi. Chayna chay wasiman tukuy yaykuqkunata
limusnata mañakunanpaq.
3 Chaymanta chay kujuqa, Pedruwan Juanta Dyusta aduranannllapa wasi-
man yaykuqta rikarqa, limusnata mañakuran.
4 Chaymi Pedruwan Juanqa kusata chaparan. Chaynu chaparllapami,
Pedruqa kaynu niran chay kujitutaqa:
—Allita chapamayllapa nir.
5 Chaymi chay runituqa kusata chaparan, imalataqa qumayanqallapa nir
yarpur.
6 Ashwanmi, Pedruqa niran:
—Manami qillayniyjun, uruyjunpischu kani. Piru kaytami qushuyta puy-
tini, Nazaretmanta Jesucristupa shutinpi nishuni: Sharir puriy nir.
7 Chaynu nirqami Pedruqa allilaw makinmanta chutar sharichitin, chay
kujupa ĉhakinkuna, muqunkunamapis jwirtina tikrakaran.
8 Chaymi, chay kujuqa das piryar sharir puriqna qallariran. Chaymantaqa
paykunawan pullana, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykuran, piryar
piryar Dyusta alabaqnuna.
9 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna, Dyusta alabar puriqta rikarqa,
10 kusalata manchakur dispantakaranllapa. Chaqa payqa mananari
kujunachu karan. Chaymi dispantakaranllapa, chay kujitu unaymanta-
pacha limusnata, Dyusta aduranannllapa wasipa punkun “Shumaq Punku”
shutiqpi, mañakur taqta rikashanllaparayku.

Pedrumi qashan achka runakunata yaĉhachiran

11 Chay kuju alliyashaqami, Pedruwan Juanmantaqa mana chiqan-
chakarannachu. Chaymi tukuy runakuna kusata dispantakar kallpar ri-
ranllapa, Dyusta aduranannllapa wasipi, “Salomonpa Kurridurnin” shutiqpi
kayashanllapaman.
12 Chaymanta, Pedruqa chayta rikarmi, runakunataqa kaynu niran:
“Israel pwiblumanta runakuna, ¿imaraykutaq kusata dispantakar, chapa-
mankillapa? ¿Qamkunachu yarpunkillapa, nuqakunalla pudirniyjun kar,
chaynulla kusa allin kashayllaparayku allichatiyllapa purisha chay runaqa?
nir. ¡Manami chaynuchu!

13 Unay rukunchik Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusninmi, Wamran
Jesucristuta, munashankunata qusha. Piru chaynu katinmapis qamku-
naqa karguyjunkunaman qukuraykillapa. Chaymanta chay gubyirnu Pilato
kaĉhashaq nitinmapis, qamkunaqa mana munaraykillapachu.
14 Ashwanmi washanaykillapamantaqa, allin mana uchayjun katinmapis,
qamkunaqa mañaraykillapa uk wanuchikuq runata kaĉhananpaq, allinla
Amitunchikta-shuypaqa mana.
15 Chaynumi qamkunaqa wanuchiraykillapa bidanchikta qumanchik
chaytaqa. Chaynu katinmapis, Dyusmi kawsachimuran. Ĉhaytaqami
nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa.
16 Chaymi, Jesuspa shutinpi allita kriyitiyllapa, Amitunchik allichasha kay
runitutaqa. Qamkuna kay runituta riqsinkillapa, paypismi allita Jesuspi
kriyir alliyasha. Chaytami tukuy qamkuna rikankillapa.
17 "Yaĉhaninami ukniykuna, qamkuna mantaqnikikunawan ima Jesusta
wanuchiraykillapa mana allita yaĉharchu, imatami rurayanchikllapa kaynu
tukurqa nirmapis.
18 Chayta ruratkillapaqami kumplikasha Dyus unay nishanqa, imanuĉhi
paypa rimaqninkuna nisha kayaq, 'Paypa Cristunqashi qischakar
wanuyanqa' nir, chaynulla.
19 Chayraykumi qamkunaqa uchaykillapata dijar, Dyusman tikrakar pay
munashannu kawsayllapa. Ĉhaynuqami payqa, tukuy uchaykillapamanta
shumaqchashunqallapana.
20 Chaynullami Tayta Dyusqa qashan Jesusta kaĉhamunqa, washamanalla-
papaq. Imanutaq unaymanta-pacha arnikusha chaynulla.
21 Kananllaqami manaraq shamunqachu. Syilullapiraqmi kanqa,
kay pachapi shumaqchakunan tyimpu ĉhamunankaman. Chay tyimpu
ĉhamutinraqmi, Taytanchik Dyusqa kaĉhamunqa Wamranta kay pachapi
tukuy imata shumaqchananpaq, imanuĉhi unay rimaqninkuna nisha
karan chaynulla.
22 Chaqa rimaqnin Moisesmi niran rukunchikkunata:
'Dyus Amitunchikmi akranqa qamkunamanta
uk rimaqninta nuqa yupaylla kananpaq.
Chayrayku tukuy imata pay nishushanllapataqa,
kasur rurayllapa.
23 Chaqa tukuy payta mana kasuqkunataqa,
Dyusqa kriyiqninkunamantaqa akrar chinqachinqa' nir.
24 "Chaynumi Samuelmanta-pacha, Dyuspa tukuy rimaqninkunaqa, Jesús
shamunan tyimpullapaq rimaranllapa.
25 Chaymi Dyusninchik rimaqninkunata arnishanqa, qamkunapaqna
kasha. Chaynulla, chay tratuta Dyus Amitunchikqa rukunchikkunawan
ruraran, chaypis qamkunapaq kasha. Chay tratuta rurarmi Amitunchikqa,
Abrahamtaqa niran: 'Aylluykimanta uk runawanmi tukuy kay pachapi
kaqkunata shumaqchashaq' nir.
26 Tayta Dyusmi, Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimurqa,
naypaqtaqa qamkunamanraq kaĉhamuran bindisishunanllapapaq.
Chaynuqa Dyusmanna tikrakanaykillapapaq, tukuy mana allin
ruranaykillapataqa dijarna".

4

Pedruwan Juanmi karguyjunkunapa naypanpi

1 Pedruwan Juanqa runakunata yaĉhachiyatinllaraq, kurakuna ĉharan,
Dyusta adurananllapa wasipa kuytakuqninkunawan, saduceo runaku-
nawan ima.
2 Paykunami piñakusha karanllapa, Pedruwan Juan, kaynu runakunata
yaĉhachishanpaq: “Tayta Dyus, Jesusta wanushanmanta kawsachimushan-
raykumi runakunapis wanurqa qashan kawsamuyanqa” nir.
3 Chaypaqmi aypar, apar karsilaranllapa allaqninkaman, chay diyaqa
tardina katin.
4 Chaynumapis, Pedruwan Juan yaĉhachikushanpiqa achka runakuna
uyakurqa kriyishallapana karan. Chaymi chay kriyiqkunaqa ullqukunala
yaqqa sinku milna (5,000) kasha kanqa.
5 Allaqnin diyaqa Jerusalenpi tantakaranllapa, Israel runakunapa man-
taqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima.
6 Chaypiqami karanpis, kurakunapa mantaqnin Anas shutiq runa.
Chaynulla pullanqa karanpis Caifás, Juan, Alejandro ima. Tukuylla chay
kurakunapa ayllun kaqkunapismi, chaypi karanllapa.
7 Paykunami kaĉhakuranllapa, Pedruwan Juantaqa paykunaman apananl-
lapapaq. Chaymi ĉhaypinllapapi shachir tapuranllapa, kaynu nir:
—¿Mayqan mantashutinllapataq, pipa shutinwantaq, kaykunata
rurayankillapa qamkunaqa? nir.
8 Pedruqa Santu Ispirituwan karmi, niran:
—Pwiblukunapa rukunkuna, mantaqninkuna ima.
9 Qamkuna tapumankillapa uk qishaq runata allichashayllapalapaq,
yaĉhanaykillapapaq imanumi rurasha kanillapa, nir.
10 Chaynu katinqa, qamkunata willashaykillapa, tukuy Israel pwiblupi
yaĉhananllapapaq. Kay runa alliyasha naypaykillapapi shaqqami, alliyasha
Nazaretmanta Jesucristupi kriyishanrayku, chay mayqantaĉhi qamkuna
kruspi klabaraykillapa, payrayku. Chaynu klabatkillapamapis Dyusmi pay-
taqa kawsachimuran.
11 Jesucristutami qam llutakuqkuna, kay rumiqami mana sirbinchu nir
itakutkillapamapis, ashwan kusa shumaq rumipaqna tikrakasha. ✡
12 Manami ukkunapiqa washakayta puytinchikchu. Chaqa Tayta Dyusqa
kay pachapi, maypipis mana qumashanchikchu uk runata payrayku
washakanallapapaqqa nir.
13 Chaynu nir, Pedruwan Juan mana istudyasha karmapis, mana man-
chakur imachu kusata rimaqta uyaparllapami karguyjunkunaqa kusata dis-
pantakaranllapa. Chaynullami kwintata qukaranllapa, kay runakunaqami
Jesuspa yaĉhakuqninkuna kasha nir.
14 Chay alliyasha runapis chaypi paykunawan katin, mana mayqanpis
imatapis willayta puytiranllapachu.
15 Chaymi paykunaqa, Pedruwan Juanta waqtaman lluqshichir, ukninl-
lapa ukninllapa tapunakur parlaqllapa.
16 Chaymi kaynu ninakuqllapa:
“¿Imatataq rurashunllapa kay runakunawanqa? Tukuy kay Jerusalén
pwiblupi taqkunami yaĉhayanllapa kay shumaq milagruta rurashanllapa-
paqqa, manami mana niytaqa puytinchikllapachu.
17 Chayraykumi, Jesuspaq rimar yaĉhachikutinllapa kriyir, ama
achkayananllapapaqqa, alli abisar kaĉhashunllapa amana mayqantapis
Jesuspaqqa parlar purinanllapapaqnachu”.

✡ **4:11** Sal 118.22

18 Chaymi Pedruwan Juantaqa, qayamur willaranllapa, ama mayqantapis
Jesuspa shutinpi rimarqa yaĉhachinanllapapaqnachu.
19 Chaynu nitinllapamapis, Pedruwan Juanqa niranllapa:
—Qamkunalla yarpuyllapa. ¿Allinchu kanqa Dyusta manana kasur qamkunatana kasushunayllapapaq? ¿Manaqachu Tayta Dyustaraq naypaqtaqa kasunayllapapaq allin kanqa?
20 Manami nuqakunaqa uyarayta puytinillapachu rikashayllapamanta, uyapashayllapamantaqa.
21 Piru chay karguyjunkunaqami amana chayta ruranallapapaq alli abisar, dijatinllapana riran. Manami imanupis kastigayta puytiranllapachu. Chaqa tukuy runakuna alabaranllapa Dyusta,
22 chay kuju runa kwarinta añuyjun karmapis alliyashanrayku.

Kriyiqkunami mañakuran shachinakunanllapapaq

23 Pedruwan Juanqa, prisu kashanmanta lluqshishana karllapaqa, rir tantanakuranllapana tukuy kriyiq masinkunawan. Chaymi chay kurapa mantaqninkuna, tukuy ruku mantakuqkuna, imanu willashanllapatapis, parlaranllapa wakinninkunataqa.
24 Chaymanta uyakurllapaqa, tukuyninllapa tantala mañakuranllapa Dyusman, kaynu nir:
"Taytayllapa qammi rurarayki syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy chaykunapi kaqkunata ima.
25-26 Chaynu karmi Santu Ispirituykiwan rimachirayki unay rimaqniki Davidta, kaynu ninanpaq:
'¿Imapaqtaq rimapakunllapa pwiblukuna?
¿Imapaqtaq parlanllapa mana imata yaĉhar, mana allin ruraykunapaqqa?
Kay pachapiqa mantakuqkuna piñakunllapa,
chaymanta-shuypaqa pulla ĉhiqninllapa Tayta Dyusta.
Chaynulla Dyus Akrashan Cristuntapis ĉhiqninllapa'.
27 "Tayta Dyus, chiqaptami David nishannulla kasha. Gubyirnu Herodes, mantakuq Poncio Pilato kay pwiblupi tantakaranllapa, uklawmanta runakunawan, chaynulla kay Israel pwiblumanta runakunawan ima, chay akrashayki kusa allinla Wamrayki Jesusta ĉhiqnir.
28 Chaynu katinmi, rurananllapa qam imanuĉhi yaĉhaynikiwan pasananpaq nisha karayki chaynulla.
29 Kananqa Taytituy rikay-ari imanu abisar dijashallapa nirmapis. Chaynu katinmapis kay sirbishuqnikikunata yanapamayllapa shachinakur qampa rimanaykita yaĉhachikunayllapapaq.
30 Qampa pudirnikiwan yanapamatkillapa, mana ruraypaqkunata, kusa shumaq milagruta ruranayllapapaq. Chaynulla qishaqkunata allichanayllapapaq ima, kusa allinla Wamrayki Jesuspa shutinwan" nir.
31 Chaynu nir mañakur tukchitinllapaqa, chay tantakashanllapa wasiqa kuyuq qallariran. Chaymi chay kutilla, tukuyninta Santu Ispiritu balurta qur yanaparan. Chaymi chaymanta-pacha ashwan mana manchakur imanachu mas animakur ima rimaq qallariranllapa Dyus nishanlatana.

Tukuy imanllapakunami tukuypaq karan

32 Tukuy kriyiqkunami achka karllapamapis, chayllata yarpuqllapa. Manami mayqanpis niqchu, chay imankunaqa paylapaqna kanqa nirqa. Tukuyninllapami niq tukuy imanllapaqashi tukuypaq kanqa nir.

33 Chaynu katinmapis, Dyus pudirninwan yanapatin apustulkunaqa rima-
yaranllaparaq, Amitunchik Jesucristo imanumi wanushanmanta kawsamu-
ran nir. Chaymi Tayta Dyusqa tukuyninta yanapatin shumaqta kawsaranl-
lapa.
34 Manami paykunamantaqa, mayqanlapis imakunata ministiqkunaqa
karanllapachu. Chaqa achka pachayjun, mas wasiyjun ima kaqkunaqa,
chay imankunata rantikur, qillayninllapataqa,
35 apustulkunata quqllapa, paykunana ministiqkunataqa qutinllapa ima
ministishanllapamatapis rantinanllapapaq.
36 Karanmi Chipre shutiq pwiblumanta uk Levita, José shutiq runa.
Paytami apustulkunaqa niqllapapis Bernabé (rimayninchikpi munan niyta
“Kunsulakuq”) nir.
37 Paymi pachayjun kar, chay pachanta rantikur apustulkunata quran
qillaytaqa.

5

Ananiasmi warmin Safirawan uchakuran

1 Piru karanmi uk runa Ananías shutiq. Paymi warmin Safirawan pulla
rantikuranllapa uk pachata.
2 Kay runami warminwan pulla parlaran pachanta rantikur wakin
qillayta aypar wakinlata apustulkunataqa qur ninanllapapaq: “Kaylami
rantikushayllapa qillayqa” nir. Chay parlashanllapanullami rurananllapa.
3 Chaynu llullakushanpaqmi Pedruqa niran:
—Ananías ¿imapaqtaq Satanaspa yarpuyninta, shunquykipi ratakuchir
Santu Ispirituta llullachiyta kamashayki, chay pachapaq pagrashushan-
manta wakin qillayta aypar wakinlatana ‘Kaymi tukuynin’ nir qumashaykil-
lapa?
4 ¿Chaqa manachu qampa karan chay pachaqa? Chaytaqami
rantikushayki. ¿Manachu qampa karan chay qillayqa? ¿Imata yarpurtaq
kaytaqa rurashayki? Manami runakunatachu llullachishayki. Dyustami
llullachiyta kamashayki nir.
5 Chaynu Pedro nitin, uyaparmi Ananiasqa das ratar wanuran. Chaymi
tukuy chaypi uyakuqkunaqa kusata manchakuranllapa.
6 Chaymantaqa musu runakuna shamur, chay wanushataqa raĉhpawan
pillur aparanllapa pampaqqa.
7 Ananías wanushana katin, kimsa uramanta yupayqa, chay kayashanlla-
pamanqa yaykuran Ananiaspa warmin, mana imata yaĉharlamapischu.
8 Chaymi Pedro tapuran kaynu nir:
—Nimay ¿chiqaptachu qamkunaqa rantikuraykillapa chay pachataqa,
qamkuna niyashaykillapanula? nir.
Payqa niran:
—Arí, chaynu nishushayllapanumi rantikurayllapa.
9 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay warmita niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa parlashaykillapa chayllata rimar, Amitunchikpa
Ispiritunta llullachiyta kamanaykillapapaq? Chaytami runaykita pam-
paqkunaqa shamuyanllapa. Kananqami qamtana apashunqallapa pam-
paqqa nir.
10 Chaynu Pedro nitinmi Safirapis, Pedrupa ĉhakinman ratar wanuran.
Chaymanta chay musu runakuna yaykurqa, wanushatana tarir, aparanl-
lapa runan pampakashanllaman pampaqqa.

11 Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkuna, chaynulla wakin runakunamapis, chayta yaĉharllapaqa kusalata manchakuranllapa.

Achka milagrukunata ima ruraranllapa

12 Tayta Dyusmi, apustulkunata yanapatin ruraranllapa kusa shumaq mana ruraypaqkunata chaynulla kusa achka milagrukunata runakunapa naypanpiqa. Chaymi tukuy kriyiqkuna tantakaqllapa Salomón rurashan kurridurpi.

13 Nataq mana kriyiqkunaqami paykunawanqa mana pulla kayta munaqllapachu manchakushanllaparayku. Piru chaynumapis kusalata paykunataqa alabachiqllapa.

14 Chaymi Amitunchikpi kriyiqkunaqa ullquraq, warmiraq kusalata achkayayaranllapa.

15 Chaqa, achka runakuna qishaqninllapakunata wasinmanta urquqllapa kallikunaman pununakunapi, parakunapi ima. Chaynumi Pedro pasatinqa, qishaqkunapa ananta llantunlamapis pasanman nir yarpuqllapa.

16 Chaymi Jerusalén pwiblupa shipchankunamanmatapis, runakunaqa apamuran qishaqninkunata, tukuy chay dyablupa yarpuyninrayku yaruyashakunamatapis. Chaynumi tukuy shamuqkunaqa alliyaqllapa qishayninllapamantaqa.

Apustulkunatami qischaranllapa

17 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninwan, chay saduceo runakunaqa apustulkuna Jesucristupaq yaĉhachikutin achka runakuna kriyishanllaparayku kusalata ĉhiqniranllapa.

18 Chaymi paykunataqa aypar, karsilman itaranllapa.

19 Piru Amitunchikpa uk angelnin tuta chaypi rikarirmi, karsilpa punkunta kiĉhar lluqshichimuran kaynu nir:

20 “Riyllapa, Dyusta aduranllapa wasiman. Chaypimi shar yaĉhachikuyllapa tukuyta mushuq bidapaq, imatami ruranqallapa nir”.

21 Chaynu ángel nishannullami, allaqmantaqa amsaq amsaqla Dyusta aduranllapa wasiman yaykur, yaĉhachikuq qallariranllapa. Piru chaykamanqami, kurakunapa mantaqninqa, paywan pulla kaqkunawan, qayamuranllapa kusa mas karguyjunkunata, chaynulla Israel runakunapa ruku mantaqninkunata ima, tantakar parlananllapapaq. Chaymi kaĉhakuranllapa apustulkunataqa karsilmanta apamunanllapapaq.

22 Piru kuytakuqkuna karsilman rirqa, apustulkunataqa mana tariranllapachu. Chaymi tikrakamurqa kaynu niranllapa:

23 —Karsilpa punkuntaqami alli kirpakashata tarinillapa. Chaynulla chay kuytakuq suldadukunatapis, karsilpa punkunpi allita chapar kuytakur shaqta tarinillapa. Piru punkuta kiĉharqa, mana mayqantapis tarinillapachu ruripiqa nir.

24 Chaynu nitinllapa, chay kurakunapa mantaqnin, Dyusta aduranllapa wasipa kuytakuqninkunapa mantaqnin, chaynulla kurakunapa wakin mantaqninkuna ima uyaparqa, ninakuqllapa: “¿Imanutaq lluqshisha kanqaqa? ¿Kanan-shuypaqa imanuraq tukushunllapa?” nir.

25 Chaymi chay kutilla, ukqa ĉhar niran paykunataqa:

—Qamkuna runakunata karsilman itaraykillapa, chaykunaqami achka runakunata Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachiyan nir.

26 Chaymi chay kuytakuqkunapa mantaqnin wakin kuytakuqkunawan rir maskar tariranllapa. Piru chaynu tarirmapis, manami qischaranllapachu.

Chaqa manchakuyaranllapari “Runakuna rumillawan sitamachuwanllapa” nir.
27 Chaymantaqa aparanllapa kusa mas karguyjunkuna tantakasha karanllapa chayman. Ĉhaymi chay kurakunapa mantaqninqa kaynu niran:

28 —Nuqakunaqami allita willashurayllapa, amana Jesuspa shutinta rimarqa yaĉhachikunaykillapapaqnachu. Chaynu katinqa ¿imatataq qamkunaqa rurashaykillapa? Chaqa chaynu yaĉhachikutkillapami, tukuyla Jerusalén pwibluta shikwakasha. Ĉhaynullami anallan uchachamanayankillapa chay runa wanushanpaqmapis nir.

29 Chaymi Pedro chay wakin apustulkunawanqa niranllapa:

—Nuqakunaqami runakunata naypaqta kasunayllapamantaqa, Dyustaraq kasunillapa.
30 Chaqa unay rukunchikkunapa Dyusninmi, Jesusta qamkuna kruspi klabar wanuchitkillapamapis qashan kawsachimuran.
31 Chaynu kawsachimurmi syilupiqa allilaw qichqanpi tachisha. Chaymi nisha puytiq Mantakuq, Washakuq ima katin tukuy Israel runakuna Dyusmanna tikrakatin, uchanllapamanta pirdunananpaq.
32 Chaymi nuqakuna, chaynulla Santu Ispiritu ima tistigu kanillapa tukuy chaykunapaqqa. Chaqa Dyusmi payta kasuqkunataqa Santu Ispiritunta qusha nir.

33 Chaynu apustulkuna niqta uyaparqa, karguyjunkunaqa kusalata piñakur, apustulkunataqa wanuchiyta yarpuranllapa.
34 Piru chay kusa mas karguyjunkunamantami kaq uk fariseo runa Gamaliel shutiq. Paymi Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq katin, kusalata rispitaqllapa wakin runakunaqa. Chaymi sharir, kaĉhakuran apustulkunata uk ratituta waqtaman lluqshichinanllapapaq.
35 Chaymantami wakin karguyjunkunataqa niran:

—Israel runakuna, allita intrakankillapa. Kuytakankillapa chay runakunamantaqa imata ruranayarllapamapis.
36 Yarpuyllapa qamkuna. Uk tyimpupi Teudas shutiq runa kusa puytiq kayta munatin, kwatru-syintus runakuna yupay paypi kriyir ikinpi puriranllapa. Piru chaymantaqa chay runata wanuchitinllapaqa chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakar tukukaranllapa.
37 Chaymanta qashan uk tyimpupi, sinsuta ruratinllapaqa, Galileamanta uk runa Judasna rikariran. Chaymi paypi kriyir puriqkunapis karanllapa. Piru chaytapis wanuchiranllapa. Chaynullami, chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakaranllapa.

38 “Chayraykumi nishunillapa, chay runakunataqa ama imatapis rurarchu, dijanaykillapapaq. Chaqa chay runakuna yanqa runakunapa rimayninkunalata rimayarqa, chinqanqallapa.
39 Nataq Dyuspa rimayninwan katin-shuypaqa manami imanu tukurpis binsiyta puytinkillapachu. ¡Kuytakankillapami! ¡Imanupiqakish Dyuspa kuntranmana, shachinakuq qallaritkillapa!” nir.

40 Chaynu Gamaliel nitinmi, chay karguyjunkunaqa “Allinmi chayqa” niranllapa. Chaymantaqa apustulkunata qayamur kusata llibachir ima, willaranllapa, amana Jesuspa shutinpi rimar yaĉhachikur purinanllapapaqnachu. Chaynu allita willar imaqa, kaĉharanllapana.
41 Piru chaynu ruratinllapamapis, apustulkunaqa chay karguyjunkunapa naypanmantaqa kusala aligrina lluqshiranllapa. Chaqa Dyusmi paykunataqa akraran Jesucristurayku chaynu qischakananllapapaq.

42 Chaymi ashwan waran waran Dyusta aduranllapa wasikunapi, tananllapa wasikunapi ima mana manchakurlamapischu Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqllapa, Jesusmi Dyus Akrashan Cristun nir ima.

6

Sirbikuqkunatami akraranllapa

1 Chay tyimpuqa Dyuspi kriyiqkuna mastana achkayaq qallarisha katinllapanaqa, chay griego rimaypi rimaqkunaqa rimapakuqllapa chay hebreo rimaypi rimaqkunapaqqa, kaynu nir: "Chay griego byuda warmikunaqashi, chay hebreo byuda warmikuna yupayqa mana aypaqchu kasha chay ministiyashan qukuyashanllapamantaqa" nir.

2 Chaymi chay dusi akrakasha apustulkunaqa, tukuy kriyiqkunata tantar niranllapa:

—Manami allinchu nuqakuna Dyuspa rimananta yaĉhachikuyashayllapata dijar, mikuy tantashanchikllapata qukunayllapapaqqa.

3 Chayrayku kriyiq masiykuna, qamkunallamanta akrayllapa syiti runakuna, kusa allin yarpuyniyjun, kusa intrakaq, Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunata ima. Paykunatana willatiyllapa, kay ruraykunataqa rurananllapapaq.

4 Nuqakunaqami Dyusman mañakur ima, paypa rimayninta yaĉhachikushaqllapa maydiyapis nir.

5 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuynin "Allinmi chay nishaykillapaqa" nir, akraranllapa Estebanta. Paymi Amitunchikpi kusata kriyiq, chaynulla Dyusninchikpa Santu Ispiritunwan karan. Akraranllapapismi: Felipita, Procuruta, Nicanorta, Timonta, Parmenasta, Nicolasta ima. Pay Nicolasmi Antioquía pwiblumanta karan. Piru yaĉhakushami karan Israel runakunapa kustumrinkunata.

6 Chaymantaqa aparanllapa paykunataqa chay apustulkunapa naypanman. Ĉhachitinllapaqa apustulkunaqa, chay syiti akrakashan runakunata, allitana Dyusta sirbinanpaq nir, paykunapa ananman makinkunata ĉhurar, Dyusman mañakuranllapa.

7 Chaynulla, Dyus rimashantaqami tukuy parlakutinllapa, kriyiqkunamapis achkana karanllapa Jerusalenpiqa. Chaynullami, Jesucristupiqa chay Israelmanta kurakunamapis kusala achkana kriyiranllapa.

Estebantami prisuranllapa

8 Dyus yanapatinmi, Estebanqa ashwan kusala pudirniyjun kar, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ima ruraran tukuypa naypanpi.

9 Chaymantami tantakananllapa wasi Libertos shutiqmanta wakin runakuna, chaynulla Cirene, Alejandría pwiblumanta kaqkuna, chaynulla chay Cilicia, Asia lugarmanta kaqkuna ima tantanakur, Estebanwan willanakuq qallariranllapa.

10 Piru chay runakunaqa mana upallachiytaqa puytiranllapachu. Chaqa Estebanqa, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kusa shumaqta rimayaran.

11 Chaymi Estebanta kuntraq runakunaqa mana imanupis binsiyta puytirqa, wakin runakunata pagraran rimananllapapaq Estebanpa kuntran kaynu nir: "Estebantami, Moisespa, chaynulla Dyusninchikpa kuntranta rimaqta uyapasha kanillapa" nir.

12 Chaynu llullakutinllapami, runakunaqa kriyir tukuy ruku mantakuqkunawan, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunawan

tantanakur kusata piñakuranllapa. Chaynu piñakurllapami Estebantaqa aypar aparanllapa kusa mas karguyjunkunapa naypanman.
13 Chaynulla tistigukunatapis, Estebanpa kuntran rimar llullakunanllapapaq maskaranllapa. Chaymi kaynu niranllapa:
—Kay runaqami kusa saqra mana rimaypaqkunata waran riman Dyuspa wasinpaq, chaynulla kusa allin mantakushanpaqmapis.
14 Chaynullami uyapasha kanillapapis kaynu niqta: ‘Nazaretmanta Jesusshi, Dyuspa wasinta ratachiyanqa. Chaynullashi Moisés kustumrinta qumashanchikllapatapis ukmanpaqna tikrayanqa’ nir.
15 Chaynu nitinllapami, tukuy kusa mas karguyjunkuna, Estebanta chaparqa, rikaranllapa kusa angelnula qaqllitayjunta.

7

Estebanmi allita rimaran

1 Chay kurakunapa mantaqninmi Estebantaqa kaynu nir tapuran:
—Qampaq chaynu rimayashanllapaqa, ¿chiqapchu, manaqachu mana? nir.
2 Chaymi Estebanqa niran:
“Ukniykuna, taytituykuna allita uyapamayllapa: Kusa puytiq Taytanchik Dyusmi, unay rukunchik Abraham Mesopotamía pwiblullapi kar, manaraq Harán pwibluman taq riyatin, payman rikariran.
3 Abrahamtaqa niran: ‘Pachaykita, aylluykikunata dijar, riy chay pachata nuqa rikachishuyani chayman’ nir.
4 Chaynu nitinmi, Abrahamqa chay tayashan Caldea pwiblumantaqa lluqshir rir, Harán pwibluman ĉhar, chaypina taran. Chaymanta taytan wanutinqa, Abrahamtaqa Tayta Dyus apamuran, kay tayashanchikllapa Israel pachamanqa.
5 Piru kaypiqami Abrahamtaqa mana irinsyantaqa quranchu, uk ĉhakisitunta sarukuchinanlapaqmapis. Piru mana kaypi qurmapis, arniranmi pay wanutinqa wamrankunana kay pachapiqa tananllapapaq. Chaynumiri arniran manaraq wamranmapis kayatinraqchu.
6 “Chaynullami Dyusqa niranpis: ‘Aylluykikunaqami kay tayashanllapamantaqa lluqshir rir uklaw pachakunapi kwatru-syintus (400) añuta tanqallapa furastirukuna yupay, kusata sirbikur, qischakar ima.
7 Piru chay nasyun aylluykikunata sirbikuchir qischaqkunataqami nuqa kastigashaq. Chaymantami paykunaqa lluqshir shamur, kay lugarpina sirbimanqallapa’ nir.
8 “Chaynu nirmi Dyusqa Abrahamwan uk tratuta ruraran, tukuy Israelmanta kaqkunaqa siñal kustumrita ruranllapapaq * nir. Chaymi Abrahamqa wamran Isaac nasishanmanta uchu diyayjunna katinqa siñal kustumrita ruraran. Chaynullami Isaacpis wamran Jacobo nasitinqa ruraran. Chaymi Jacobupis wamrankunawan chay Israel runakunapa dusi pwiblunkunapa rukunkunawanqa ruraran.
9 “Chay dusi rukunchikllapamantami uknin shutiq José. Paytami ukninkuna ĉhiqnir Egiptuman rantikuran.
10 Piru Tayta Dyusmi, Josiwan kar, qischakatinmapis kusata llakipar kusa yaĉhaqpaq imana tikraran Egiptupa mantaqnin Faraonpa naypanpiqa. Chaymi ashwan Faraonqa, Josita numraran pay mantakuna wasinpi, chaynulla chay pwiblupa mantakuqninna kananpaq.

* **7:8** Kay tratupaq mas intrakanarqa rikashun Génesis 17.1-14.

11 “Piru chaymantami chay Egipto pachapi chaynulla Canaán pachapiqa
kusala mallaq tyimpu katin, kusalata qischakaranllapa. Chaqa manari
imapis karanchu rukunchikllapakuna mikunanllapapaqqa.
12 Chaymantami, Jacobuqa Egiptupishi trigu kan nir yaĉharqa, kaĉharan
wamrankunata, chay rukunchikkuna karan chaykunata. Chaymi paykunaqa riranllapa puntataqa.
13 Qashan ishkay kutipaqna ritinllapaqa, Josiqa ukninkunata niran,
payqashi ukninllapa nir. Chaynu José ukninkunata nitinmi, Faraonqa
yaĉharan mayqan ayllumantami Josiqa nirmapis.
14 “Chaymi Josiqa kaĉhakuran taytan Jacobuta, tukuy aylluntinta apananllapapaq. Tukuy ayllunkunaqami sitintay sinku (75) kasha kanqallapa.
15 Chaynu rirmi Jacobuqa Egiptupi tayar, chaypina wanuranmapis.
Chaynullami unay rukunchikllapakunamapis chaypi wanuran.
16 Chaymantaqa Jacobupa kwirpunta aparanllapa Abrahampa unay
tashan pwiblu Siquempi pantyunninman pampaq. Chaqa chaytaqami
Abraham rantisha karan, uk runa Hamor shutiqpa wamrankunamanta.
17 “Taytanchik Dyusmi, Abrahamta tukuy ima pasayanqa nir arnishan
tyimpu shipchamuyatinnaqa, Israel runakunaqa kusala achkana karan
Egiptupiqa.
18 Chay tyimpumi Egiptupiqa mantakuran uk gubyirnuna. Payqami
Jositaqa mana riqsishachu karan.
19 Chaymi chay gubyirnuqa ingañar ima kusalata qischaranllapa unay
rukunchikkunataqa. Chaynullami mantakuranpis ullqu wamritukuna
chayraq nasitinqa, dijatinllapa wanur amana achkayananllapapaq.
20 “Piru chay tyimpupimi Moisés nasiran. Paymi kusala shumaq
wamritu karan Dyuspaqqa. Chaymi Dyus yanapatin taytankunaqa wasinpi
pakaqnula kimsa misista purichiranllapa.
21 Chaymanta wasinpi manana pakayta puytir waqtalapi dijasha katin, †
Faraonpa warmi wamran tarir apar, kusa shumaqta kriyakuran wamranta
yupay.
22 Chaynumi Moisesqa winaran Egipto runakunapa yaĉhayninkunata
kusata yaĉhakur. Chaymi Moisesqa kusa puytiq karan rimananpaq,
chaynulla imata ruranapaqmapis.
23 “Kwarinta añuyjunna karqa, Moisesqa watukuran Israel masin runakunata, paypa chiqap ayllunkuna katin.
24 Chaymi Egiptumanta runa, paypa ayllu masinta maqaqta rikarqa,
washananrayku chay Egiptumanta chaytaqa wanuchiran.
25 Chaqa payqari yarpuran, Israel aylluykunaĉhi allita kwintata qukar ninqallapa: ‘Dyusmi, Moisesrayku Egipto runakunamanta washamashunllapa’
nir. Piru paykunaqa mana kwintata qukaranllapachu.
26 Chaymanta, allaqnin ishkay Israel runakunata maqanakuqta tariran. Chaymi payqa washanachiyta yarpur niran: ‘Qamkunaqami chay
ayllulla kankillapa, ¿imapaqtaq uknikillapa uknikillapaqa maqanakur ima
qischanakunkillapa?’ nir.
27 “Piru ukninta masta qischaq chayqa, Moisesta kumsar niran: ‘¿Pitaq
qamtaqa uk mantakuq jwista yupayqa ĉhuramushusha nuqakunamanqa?
28 ¿Manaqachu qamqa, quya imanuĉhi uk Egiptumanta runata wanuchirayki, chaynulla nuqatapis wanuchimanayanki?’ nir.

† **7:21** Taytankuna mana wanunanta munarmi, kanastitalaman itar yakupa ĉhaypinkaqlapi pakar ĉhuraran ama wanunanpaq. Mas allintaqami intrachimanchik Exodupi 2.2-10.

29 Chaynu nitinmi, Moisesqa alsakar riran Madián shutiq pachaman.
Chaypimi furastiru yupay tayatin, ishkay wamrankuna nasiran.
30 “Kwarinta añuna pasasha katin Moisés chunllaq lugar Sinaí sirkapi
kayatinmi, sarsapi nina ratakuq rurimanta uk ángel ‡ payman rikariran.
31 Chaymi Moisés chayta rikarqa kusalata dispantakaran. Chaymanta mas
qimikar rikashaq niyarqa, uyaparan Amitunchik kaynu niqta:
32 ‘Nuqami unay rukuykikuna Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin
kani’ nir. Piru Moisesqa kusalata manchakur chukchukyashanrayku, mana
chapanaranlamapischu.
33 Chaymi Amitunchikqa kaynu niran: ‘Llanqikita urquy. Chaqa kay lugar
kayashaykiqami, kusa santu lugar.
34 Nuqami allita rikasha kani pwibluymanta runakuna imanu
Egiptupi qischakatinmapis. Paykunatami uyapasha kani kusata llakir
qayĉhakutinmapis. Chayraykumi ishkimusha kani paykunata washanaypaq.
Chaymi shamuyna. Chaqa Egiptumanmi kaĉhashuyani’ nir.
35 “Unaymi paykuna, Moisesta disprisyar ‘¿Pitaq kaĉhashusha mantakuq
jwis yupay kanaykipaq?’ niranllapa. Piru Dyusmi kaĉharan mantakuq kar
washakunanpaq, imanutaq angelnin chay sarsa rurinpi rikar intrachishan-
nulla.
36 Chaymi Moisesqa, milagrukunata, chaynulla mana ruraypaq shumaq
imakunata rurar ima Egiptumantaqa lluqshichir unay rukunchikkunataqa
apar pasachiran chay chupika mar yakupa rurinta. Chaynumi milagruku-
nata rurar ima, chay chunllaq lugarkunapi kwarinta añuta puriran.
37 Chaqa Moisesllami Israel runakunatapis niran: ‘Dyus Amitunchikmi
qamkunamanta ukta akranqa nuqa yupay rimaqnin kananpaq. Chayna
qamkunaqa kasunaykillapapaq’ nir.
38 “Israel runakuna chunllaq lugarpi tantakasha katinmi, Moisesta, an-
gelqa Sinaí sirkapi shumaq imakunata willaran. Payna rukunchikkunata
imanu kawsananllapapaq nir intrachitin, nuqanchikkunatapis intrachi-
mashallapa kasurna kawsanallapapaq.
39 “Piru rukunchikkunaqami mana uyakunar disprisyashanllaparayku
ashwan Egiptuman tikrakanaranllapa.
40 Chaymi Aaronta niranllapa: ‘Moisés Egiptumanta urqumaranllapa
chayqa, mana rikarinnachu. Chayraykumi dyuskunata ruratki, yanapar
Egiptuman apamananllapata munanillapa’ nir.
41 Chaynu nitinllapami, Aaronqa ruraran uk dyus bisirrunuta. Chaynami
animalkunata wanuchir, rupachir imana fyistata rurar aduraranllapa chay
paykunalla rurashan dyustaqa.
42 Chayraykumi Dyusqa paykunamanta ashur, dijaran syilupi tukuy ima
kaqkunata aduranllapapaq. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin, rimaqninku-
naqa kaynu nir iskribisha kayaq:
‘Israel runakuna, ¿qamkunachu chay kwarinta añukunata chunllaq lugarpi
karqa,
animalkunata wanuchir, ufrinditata ĉhurar ima aduramaraykillapa?
43 Ashwanmi qamkunaqa chay yanqa dyus Molocta andasninpi purichi-
raykillapa.
Chaynullami Refán qullarpa ritratunta ima rurar dyus nir aduraraykil-
lapa.
Chaykunata adurashaykillaparaykumi,

‡ **7:30** Ángel nirqami intrachimanchik Dyus angelpaq tikrakar rikariran Moisesman nir. Masta intrakanarqa rikashun Éxodo 3.1-5.

nuqaqa pwibluykimanta urqur, Babilonia pwiblumanmatapis mas
wakaqman itakushaykillapa' nir.
44 "Unay rukunchikkunami chay chunllaq lugarkunapiqa ruraran Dyusta
aduranallapa tuldu wasita, imanutaq Dyus, Moisesta rikachir willaran
chaynulla. Chaytaqami purichiqllapapis Dyuswan tratuta rurashanpaq
yarpunanllapapaq.
45 Chay tuldu wasitaqami ayka añukunata purichiyarqa, Josuewan apar
rir uk pwiblumanta kaqkunata binsir taran, Tayta Dyus arnishan pachapi.
Chay tuldu wasiqami chaypiqa karan Davidpa tyimpunkaman.
46 "Davidtaqami Tayta Dyusqa shumaqta rikar, kusata yanaparan.
Chaymi Davidqa mañakuran Dyusta aduranallapa wasita ruratin, chaypina
Jacobupa Dyusnin tananpaq.
47 Chaynu mañakusha katinmapismi, wamran Salomón ruraran Dyusta
aduranallapa wasitaqa.
48 Piru allita yaĉhashanchikllapanu syilumanta Taytanchikllapa Dyusqami,
mana runakuna rurashan wasikunapichu tan. Chaypaqmi Dyuspa rimaqn-
inqa kaynu nisha kayaq:
49 'Unaq syilumi, tar mantakunay.
Nataq pacha-shuypaqa ĉhakiy shanan.
¿Imanu wasitataq rurayanqallapa nuqapaqqa?
¿Mayqantaq tanay wasiqa kanqaqa?
50 Nuqami tukuy imata rurasha kani' nir".
51 Chaynu Dyuspa rimaqnin nishanta willarmi, Estebanqa niranpis:
"Qamkunaqami unaymanta kusala mana intrakaq, anku shunqukuna
kankillapa. Chaynullami chay mana kriyiqkuna yupay mana kasukuq,
mana shumaqta yarpuqkuna ima kankillapa. Chaynu karmi maydiyapis
Dyuspa Santu Ispiritunpa kuntranla kankillapa. Chaynuqami unay
rukuykillapa yupaylla kankillapa.
52 Chaymi nimayllapa, ¿Dyuspa mayqan rimaqnintataq mana
qischaranchu chay unay rukuykillapaqa? Paykunami, wanuchiranllapa
Dyuspa Akrashan Cristunmi shamuyanqa nir yaĉhachikuqkunata. Piru
chaynumapis Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, kuntrankunaman
qukur ima wanuchiraykillapa.
53 Chaynullami Dyus mantakushanta angelkuna, Moisesta willatin, intra-
chishutinllapapis mana kasukuraykillapachu" nir.

Estebantami wanuchiranllapa

54 Chaynu Esteban nitinmi, payta kuntrashanllaparayku chay
karguyjunkunaqa kusata piñakur kirunllapamatapis richyachiranllapa
ima.
55 Piru Estebanqami, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, unaq syiluman
chapakur, Dyusninchikta kusa llipyaraqta rikaran. Chaynulla rikaranpis
Jesús, Dyuspa allilaw qichqanpi shaqta.
56 Chaymi Estebanqa niran:
—¡Rikayllapa! ¡Syilutami rikani kiĉhakashata! Rikanipismi Dyusmanta
Shamuq Runata paypa allilaw qichqanpi shaqta nir.
57 Piru chaynu nitinqa, chay runakunaqa mana uyapanar rinrinllapata
kirpar, qayĉhakur ima, tukuynin kallparanllapa Estebantaqa aypaq.
58 Chaymanta ayparqa, chay pwiblumanta lluqshichir, rumikunawan
sitaranllapa. Chaymi chay llullakuq tistigukunaqa raĉhpanllapata urqur
inkargaranllapa uk musu runa Saulo shutiqta.

59 Chaynu sitayatinllaparaqmi, Estebanqa mañakuran kaynu nir: “Amituy
Jesucristo, ispirituyta rikapamanki”.
60 Chaynu nirqa, qunqurikur kusala jwirtita rimar niran: “Taytituy,
amami kay uchakushanllapataqa kwintachankichu” nir.
Chaynu nirqami, wanuranna.

8

Saulumi kriyiqkunata kusata qischaran

1-2 Chayta rikarmi, Sauluqa yarpuran: Estebanta wanuchirqami allinta
tukuyanllapa nir. Nataq chay kusala allin llakipakuq runakunalami Es-
tebantaqa pamparanllapa kusata paypaq waqar ima. Chaymanta chay
diyallami Jerusalenpiqa, Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq qallariranl-
lapa qischananllapapaq. Chaymi tukuy kriyiqkunaqa shikwakar, riranllapa
Judeapa, Samariapa pwiblunkunaman. Piru apustulkuna-shuypaqa mana
lluqshiranllapachu Jerusalenmantaqa.
3 Chaykamanqami Sauluqa kusalata qischaq Jesucristupi kriyiqkunataqa.
Chaymi wasin wasin yaykur, ullqutaraq warmitaraq aysaĉhakur
lluqshichimuqllapa karsilman apananllapapaq.

Samariapimi Jesucristupaq yaĉhachikuranllapa

4 Nataq Jerusalenmanta wakta kayta shikwakaqkunaqa, may
rishankunapipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuranllapa kriyirna
washakananllapapaq.
5 Paykunamanta uknin Felipimi, Samaria pwibluman rir ĉharqa, Dyuspa
Akrashan Cristunpaq yaĉhachikuq qallariran.
6 Chaynu yaĉhachikutinmi tukuyla tantakashakunaqa kusalata uyakuql-
lapa, Felipe imata nitinpis. Chaynullami rikaqllapapis Felipe, Dyuspa
pudirninwan milagrukunata ruratin ima.
7 Kusa achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkuna alliyaqllapa.
Felipita uyar, dyablukunapa yarpuynin runakunata qayĉhachir, lluqshiql-
lapa. Chaynullami achka mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna, chaynulla
kujukunamapis alliyaranllapa.
8 Chaynu katinmi, chay pwiblupiqa tukuyla kusata aligriyaqllapa.
9 Piru chaypiqami karan uk runa, Simón shutiq. Paymi unaymanta-pacha
Samaria pwiblumanta runakunata wasqakur, kriyichisha karan: Payqashi
kusa puytiq runa nir.
10 Chaymi tukuy wamrantin, rukuntin paytaqa kusata uyakuqllapa.
Paykunami niqllapa: “Kay runa, Dyuspa pudirninwan. Chayrayku tukuy
riqchaq milagrukunata rurayta puytin” nir.
11 Chaynu nir imami, paytaqa kusata kasuqllapa unaymanta-pacha
wasqakur kriyichisha kashanrayku.
12 Piru Felipe, Dyuspa shumaq rimayninta Jesucristupa shutinpi kriyirmi,
Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq nir yaĉhachikutinmi, warmipis
ullqupis kriyirna tukuyla shutikuranllapa.
13 Chaynulla chay wasqakuq Simonpismi, Felipe nishanta kriyir, shutiku-
ran. Chayna Felipipa pullan puriqna qallariran. Achka milagrukunata
Felipe ruratin rikar, Simonqa kusalata dispantakaran.
14 Chaymanta Jerusalenpi apustulkunaqa “Samaria pwiblupi runaku-
naqashi Dyuspa rimayninpi kriyishallapana” nir yaĉharqa, Pedruwan Juanta
kaĉharanllapa.
15 Paykunaqa Samaria pwibluman ĉharqa, Dyusman mañakuranllapa Santu
Ispiritunwanna mushuq kriyiqkunaqa kananllapapaq.

16 Chaqa, manaraqmi kriyiqkunamanqa shamushachu karan, Dyuspa
Santu Ispiritunqa. Piru paykunaqami shutikushallapana karan Amitunchik
Jesucristupa shutinwanqa.
17 Chaymi Pedruwan Juanqa, kriyiqkunapa ananman makinkunata
ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kidaranllapa.
18-19 Chaynu apustulkuna kriyiq runakunapa ananman makinkunata
ĉhuratinllapa, Dyuspa Ispiritun paykunawan kidatin rikaran, chay Simonqa.
Chaymi apustulkunata qillayta arnir, kaynu niran:
—Chay pudirta qumayllapa, nuqapis makiykunata mayqanpa ananman
ĉhuratiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kananpaq nir.
20 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tayta Dyus pudirninta qumanchik chayta rantinashaykirayku, qil-
laynikiwan pulla chinqankillapa.
21 Qamqa mana ima dirichuyjunchu kanki nuqakuna rurashayllapata
ruranaykipaqqa. Chaqa qampa shunquykiqami Dyuspaqqa mana allinchu.
22 Chaymi ashwan uchaykita dijar, Tayta Dyusman tikrakar mañakuy
ichapis pirdunashunman chay mana allinta yarpushaykimantaqa.
23 Chaqa yaĉhayanimi shunquykipiqa kusata inbidyakayanki nir. Chaymi
uchaykiqa prisu yupayna purichishuyan nir.
24 Chaynu Pedro nitinmi, Simonqa niran:
—Amitunchikman mañakupamayllapari. Chaqa manami munanichu chay
nimashaykillapanulla imapis pasamanantaqa nir.
25 Chaymanta Pedruwan Juan, Dyuspa rimayninta yaĉhachikurllapanaqa,
tikrakaranllapana Jerusalenman, Samariapa pwiblunkunapipis Dyuspa
shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu ima.

Felipimi parlaran Etiopiamanta runawan

26 Chaymantaqami Dyuspa uk angelnin Felipiman rikarir niran:
—Sharir riy surlawman, Jerusalenman nanta rishaykinu Gaza pwiblukaman. Chay nanqami chunllaq lugarta pasan.
27 Chaymi Felipiqa sharir, riran. Riyarmi, nanpiqa rikaran Etiopía
pwiblumanta uk runata. Payqami uk kusa karguyjun eunuco karan. Chay
payllami gubyirna Candace shutiqpa imankunata rikaq. Chay runami risha
karan Jerusalenman Tayta Dyusta aduraq.
28 Chaymanta qashan pwiblunman tikrakar, uk karritapi tasha riyaran,
Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan libruta liyiqnu.
29 Chaymi Dyuspa Ispiritun Felipitaqa niran:
—Rir qimikay wak karritaman nir.
30 Chaymanta Felipe chay karritaman qimikar chay runa, Isaiaspa li-
brunta liyiqta uyaparqa, kaynu nir tapuran:
—¿Intrakankichu kay liyiyashaykitaqa? nir.
31 Chaynu taputinqa chay runaqa niran:
—¿Imanunari intrakashaq, mana mayqanpis intrachimatinqa? nir.
Chaymi Felipitaqa rugaran kaynu nir:
—Karritayman iqamur qichqaypi tay nir.
32 Nataq chay librupi liyiyashanqami kaynu niyaran:
“Imanutaq Uyshata wanuchitin,
millwanta rututinllapamapis uyarala,
chay yupaymi paypis mana imatapis rimaranchu.
33 Pinqaypaqta ruraranllapa.
Chaynulla mana llakiparchu, allin runa katinmapis uchacharanllapa.

Piru mayqanpis mana yarpuranchu ¿imanumi payqa maydiyaqa kanqa? nirqa.
Chaqa wanuchirna kay pachamanta ashuchiranllapa” nir.
34 Chaymi chay karguyjun runaqa tapuran Felipitaqa kaynu nir:
—Willamay-ari, ¿pipaqtaq rimayan kay Dyuspa rimaqninqa? ¿Payllapaqchu, manaqachu ukpaq?
35 Chaymanta Felipiqa chay runa liyiyashanpaq willar, intrachiran Jesuspaq: “Imanumi washamanchikllapa” nir.
36 Chayna parlar riyarllapaqa, uk lugar yakuyjun kaqta pasayarqa, chay karguyjun runaqa niran:
—Kaypi kan yaku. ¿Manachu nuqapis shutikuyman? nir.
[
37 Felipiqa niran:
—Tukuy shunquykiwan kriyitkiqami, puytini shutichishuyta.
Chaymi chay runaqa niran:
—Kriyinimi, Jesucristuqa Dyuspa Wamran nir.]
38 Chaymi karritanta yarachir, ishkantin ishkir, yaykuranllapa yakuman. Chaymi chaypina Felipiqa shutichiran eunucutaqa.
39 Chaymanta yakumanta lluqshitinllapaqa, Amitunchikpa Ispiritun Felipitaqa illaqmanta apatin, chay runaqa mana rikarannachu. Piru chaynumapis ashwan kusa aligrina riran.
40 Nataq Felipiqa Azoto pwiblupi rikariran. Chaymi pwiblun pwiblun riran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu, Cesarea pwibluman ĉhanankaman.

9

Saulumi Amitunchikpina kriyiran

1-2 Chaykamanqa Saulo-shuypaqa mana shaykuq, rimapakur puriran, Amitunchikpi kriyiqkunata wanuchiyta yarpur. Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman rir mañakuran uk urdinta. Chaywanna Damasco pwibluman rir, tantakananllapa wasikunaman yaykur Jesuspi kriyiqkunataqa tarir ullquta, warmita ima prisur Jerusalén pwibluman apamunanpaq.
3-4 Chaymanta, Damasco pwibluman rir ĉhayatinllapanaqa, nanpi illaqmanta kusala llipya intiru, syilumanta achkirachikamuran Saulo kayashanmanqa. Chaynu achkirachikamutinqa, pachaman ratar, uk rimayta uyaparan kaynu niqta: “¡Saulo, Saulo! ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?” nir.
5 Chaymi Sauluqa niran: “¿Mayqantaq kanki, Taytituy?”
Chay rimaqqami niran: “Nuqami Jesús kani, mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay. [Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay”.
6 Chaymi Sauluqa manchaysalla chukchukyayar, kaynu nir tapuran: “Taytituy, ¿imatataq ruranaypaq allin kanqa?” nir
Amitunchikqa niran:] “Sharir, riy Damasco pwibluman. Wakpimi willashunqallapa imatami ruranki nirmapis”.
7 Chaynulla Sauluwan riqkunapis uyaparan chay rimaytaqa. Piru manami mayqantapis rikaranllapachu. Chaymi kusalata dispantakaranllapa.
8 Chaymanta, Sauluqa ratashanmanta sharir, manana rikakuyta puytiranchu. Chaymi pullan kaqkunaqa, makinmanta aysakurna, aparanllapa Damasco pwiblumanqa.

9 Chaypiqami kimsa diyatana karan mana chapakur; mana mikur, mana
imatapis upyar imalamapischu.
10 Damasco pwiblupiqami taq Amitunchikpi kriyiq uk runa Ananías.
Chaymi Amitunchikqa, rikapakuyninpi payman rikarir, kaynu niran:
"¡Ananías!"
Payqa niran: "Kaypimi kani, Taytituy" nir.
11 Chaymi, Amitunchikqa niran: "Sharir, riy chay kalli Dirichu shutiqman.
Chaypimi Judaspa wasinpi tapukuy uk runa Saulo shutiqpaq. Payqami
Tarso pwiblumanta. Paymi Dyusman kusata mañakuyan.
12 Chaymi, rikapakuyninpi rikashusha wasiman ĉhar yaykur, makikiku-
nata ananpi ĉhuratki qashan rikakuyan" nir.
13 Chaynu Amitunchik nitinmi, Ananiasqa niran: "Taytituy, kusa
achka runakunami parlamashallapa paypaqqa, tukuy mana allinkunata
Jerusalenpi qampi kriyiqkunata rurashanpaq.
14 Kananqami chay runaqa kay Damasco pwiblumanna shamusha, ku-
rakunapa mantaqninkuna kaĉhamutin, qampi kriyiqkunata apar prisunan-
paq" nir.
15 Chaynu nitinmapis, Amitunchikqa kaynu nir kaĉharan: "Riy. Chaqa pay-
tami akrasha kani nuqapaq rimar yaĉhachinanpaq chay Israel runakunata,
chaynulla mana Israel runakunata, gubyirnunkunata íma.
16 Nuqami paytaqa intrachishaq, nuqapaq rimar yaĉhachikurqa kusata
qischakayanqa" nir.
17 Chaynu Amitunchik nitinqa, Ananiasqa riran, chay maypiĉhi Saulo
kayashanman. Chayman ĉharqa, wasiman yaykur Saulupa ananpi makinku-
nata ĉhurar, niran:
—Kriyiq masiy Saulo, nanta shamuyatki Amitunchik Jesús qamman rikari-
ran chay paymi kaĉhamasha nawiki rikakutinna, Santu Ispiritu qamwanna
kananpaq nir.
18 Chayta nitinmi chay kutilla, Saulupa nawinmantaqa pispa yupaylla
wiqtikuna rataran. Chaymi qashan rikakurna sharir shutikuran.
19 Chaymantaqa mikur kusa jwirsayjunna tikrakaran. Chayna Jesu-
cristupi kriyiqkunawanqa pullana taran Damasco pwiblupiqa, ayka diyal-
lataqa.

Saulumi Damascupi yaĉhachikuran

20 Chaymantami Sauluqa, Damasco pwiblupiqa Israel runakunapa
tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuran, "Jesucristuqa, Tayta Dyuspa
Wamranmi" nir.
21 Chaynu yaĉhachikutinmi, tukuy chay uyakuqkunaqa dispantakashalla
ninakuqllapa: "¿Manachu kay runa Jerusalenpiqa, Jesuspi kriyiqkunapa
ikinpi puriq prisur ima qischananpaq? ¿Manachu chaynu kar, kaymanpis
shamuran Jesuspi kriyiqkunata prisur, kurakunapa mantaqninman quku-
nanpaq?" nir.
Chaynu nir imami, paykunapura parlaqllapa.
22 Piru chaynu ninakutinllapamapis, Sauluqa mana mayqantapis man-
charchu, kusata animakur yaĉhachikuran: "Jesusmi, Dyus Akrashan Cristun
chiqap washamaqninchikllapaqa" nir. Chaynu nir yaĉhachikutinmi, Dam-
asco pwiblupi taq Israel runakunaqa alliplata yarpupakuranllapa.
23 Chaymanta, ayka diyakuna pasatinnaqa, chay runakunaqa tantakar
parlaranllapa Saulutaqa wanuchinanllapapaq.

24 Piru Sauluqami yaĉharan, tukuy unaq, tukuy tutashi chay
ĉhiqniqninkunaqa yarakuyan, chay pwiblumanta lluqshina punkupi, pay
yarquqta wanuchinanllapapaq nir.
25 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa Saulutaqa uk kanastaman itar,
chay pwiblupa ridurninpi rumiwan llutakasha pata kaq chaypa ananman
iqachir, chaylata tuta waqtalawman ishkichiranllapa.

Saulumi Jerusalenpi

26 Chaymanta Saulo, Jerusalén pwibluman ĉharqa, Jesucristupi kriyiqku-
naman pullachakayta munaran. Piru payta kusata manchashanllaparayku
mana kriyiranllapachu, “Jesucristupi kriyiyanqa” nirqa.
27 Nataq Bernabimi Saulutaqa aparan apustulkunaman. Chaymi apus-
tulkunataqa parlaran, imanumi Sauluqa nanpi Amitunchikta rikatin, payqa
parlaran, chaynulla imanumi yaĉhachikuran Amitunchik Jesuspaq Damasco
pwiblupi, mana mayqantapis manchar imachu nir.
28 Chaynami Sauluqa Jerusalenpi kidar, paykunawanna puriran.
29 Chaynullami mana manchakur imachu Amitunchikpaq yaĉhachikuq,
chay griego rimaq Israel runakunawan parlar, willanakur ima. Piru chay
runakunaqami Saulutaqa wanuchiyta yarpuranllapa.
30 Chaymanta kriyiq masinkuna chayta yaĉharmi, Saulutaqa Cesarea
pwibluman apar, paypa pwiblun Tarsumanna kaĉharanllapa.
31 Chaynami Judeapa, Galileapa, Samariapa pwiblunkunapi Jesucristupi
kriyiqkunaqa kusa shumaqtana kawsaqllapa, mana qischakarnachu.
Chaymi ashwan Amitunchik munashannulana kawsaqllapapis. Chaynulla
Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, masna achkayaranllapapis.

Pedrumi Eneasta allicharan

32 Chay tyimpukunapimi Pedruqa, Jesucristupi kriyiqkunata watukur
puriq. Chaymi Lida shutiq pwiblupi taqkunatapis riran watukuq.
33 Chayman ĉharqami, tarinakuran uk runa Eneas shutiqwan. Paymi mana
kuyuyta puytiq kwirpuyjun kar, uchu añupaqna mantanlapi karan.
34 Paytami Pedruqa niran:

—Eneas, kananqami Jesucristo alliyachishunna. Chaymi sharir, man-
taykita tantay nir.

Chaynu nitinmi, Eneasqa chay kutilla allinna shariran.
35 Chaymi, chay Lida pwiblupi, Sarón pwiblupi taqkunaqa, rikaran iman-
umi Eneas sharitinmapis. Chayta rikarmi, uchanllapakunata dijar, Jesu-
cristupina kriyiranllapa.

Pedrumi Dorcasta kawsachimuran

36 Lida pwiblupa shipchanpimi kaq uk pwiblu Jope shutiq. Chaypimi
karan uk warmi, Amitunchikpi kusata kriyiq. Paymi shutiq Tabita. Nataq,
griego rimaypi-shuypaqa “Dorcas” nir. Chay warmisitaqami kusa allinku-
nata rurar, mana imayjunkunata yanapar ima kawsaq.
37 Chaymantami chay diyakunapiqa qishar wanuran. Chaymi kwirpun-
taqa paqachir ima aparanllapa wasipa altun unakaqnin kwartuman
chutarachiq.
38 Chaymi chay Lida pwiblupi Pedro katin, Dorcaspa kriyiq masinku-
naqa ishkay runata kaĉharanllapa, Pedruta kaynu willananllapapaq: “Dorcas
wanusha katin, kananllashi rinki Jopiman, ama tardarchu” nir.

39 Chaymi Pedruqa paykunawan riran. Chaymanta ĉhatinqa, aparanllapa Dorcas chutarayashanman. Chaypimi achka byuda warmikuna, Dorcaspa ridurninman tantakasha, kusata waqayaranllapa. Chaynu waqarllapami, Pedrutaqa uknin uknin rikachiranllapa, manaraq wanuyar raĉhpanta rurashankunata ima.
40 Chayna Pedruqa, chay ruripi kaqkunataqa tukuyta waqtaman urqur, payqa qunqurikur Dyusman mañakuran. Chaymantaqa chay wanushata chapar, niran:
—Tabita, shariy, nir.
Chaynu nitinmi, chay warmisitaqa chay kutilla, nawinkunata chapakuchiran. Chayna Pedruta rikarqa, das taran.
41 Chaymanta, Pedruqa makinmanta chutar sharichir, kriyiq masinkunata, byuda warmikunata qayar, Dorcastaqa kawsaqtana paykunapa naypanman apamuran.
42 Chaymi chayta Jope pwiblupi yaĉharllapaqa, kusala achka kriyiranllapa Amitunchikpiqa.
43 Pedrupismi, achka diyakunata Jope pwiblupiqa kidaran, uk runa Simón shutiqpa wasinpi. Simonqami qarata blanduchar trabajaq.

10

Pedrumi Corneliuwan

1 Nataq Cesarea pwiblupimi taq uk runa Cornelio shutiq. Paymi uk kwartil Italiano shutiqmanta suldadukunapa uk mantaqnin karan.
2 Payqami mana Israel runa karmapis tukuy chay wasinpi ayllun taqkunawan Dyusta allipta kasur, aduraqllapa. Chaynu karmi, qillaynin kaqkunamatapis, Israel runa ministiqkunata qur yanapaq. Chaynulla waran waran Taytanchik Dyusman mañakuq.
3 Chaymi uk diyaqa tardi, alas tris yupayna katin, Corneliuqa rikapakuyninpi Dyuspa angelninta rikaran. Chaymi Dyuspa angelninqa pay kashanman yaykur, kaynu niqta uyaparan: “¡Cornelio!” nir.
4 Chaymi, Corneliuqa angelta kusata chapar manchakur, tapuran: “¿Imatataq munanki, Taytituy?” nir.
Angelqa niran: “Tayta Dyusmi uyashusha, payman mañakutki. Chaynulla, mana imaymjunkunata yanapatkipis, shumaqta rikashusha.
5 Kananlla Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanllapapaq uk runa Simón shutiqta. Paytami ninllapapis Pedro nir.
6 Payqami tukayun Simón, qarata blanduchar trabajan chaypa wasin, mar yakupa manyanlapi, chaypi tayan. [Chaymi shamurqa imata ruranaykipaqpis willashunqa]”.
7 Chaynu ángel parlar ritinnaqa, Corneliuqa uk suldadunta, chaynulla ishkay sirbikuqninta qayamuran. Chay suldadunqami Dyuspi kusata kriyiq. Chaynulla pay Corneliutapis kusata kasuq. Chaynu katinmi Corneliuqa chay suldadunpaq kusata yarpuq.
8 Qayamur paykunata chay rikashanta manyaqla parlarqa, kaĉharan Jope pwibluman.
9 Allaqninqa yaqqana Jopiman ĉhayatinllapa, alas dusi yupaynaqa Pedruqa iqaran wasipa ananman, Dyusman mañakunanpaq.
10 Payqari kusata mallaqnar, mikunayaran. Chaymanta mikunanta kamakachinanllapakamanqa, rikapakuyninpi rikaran syilu kiĉhakaqta.
11 Chaynu syilu kiĉhakatinqa unaqmanta ishkimuyaran uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha.

12 Chay pullu watakashapa rurinpiqa karan tukuy riqchaq mana mikuy-
paq animalkuna, kwatru ĉhakiyjun animalkuna, largu kurukuna, pariq ku-
rukuna ima.
13 Chay rikapakuyninpi uyaparanpis syilumanta kaynu niqta: “Pedro,
sharir wanuchir, mikuy” nir.
14 Piru Pedruqa niran: “Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuy-
paq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis” nir.
15 Chaynu nitinqa, qashan chay rimaqqa niran: “Tayta Dyus tukuy imat-
apis ‘Allin’ nishantaqa, ama ‘Mana allin’ niychu qamqa” nir.
16 Chaynullamiri kimsa kuti willaran. Chaymantaqa qashan tikrakaranna
syiluman chay pulluqa. *
17 Pedruqa kusata yaĉhayta munaran chay riqchaq rikapakushanpaq,
¿imataq kanqa chayqa? nir. Chaypaq kusata yarpupakunankaman, Cornelio
kaĉhashan runakunaqa ĉharanna Simonpa wasinmanqa, Pedrupaq tapukur.
18 Chay wasiman ĉharnaqa kusa jwirtita rimar tapukuranllapa:
—¿Kaypichu Pedro ninllapa Simón shutiq runa tan? nir.
19 Pedruqari chay riqchaq rikapakuyninpaq yarpuyatinlla, Dyuspa Santu
Ispiritunqa niran: “Chapay. Kimsa runakuna maskashuyan.
20 Sharir, ishkir paykunawan riy ama imapaqpis yarpupakurchu. Nuqami
chay runakunataqa kaĉhamusha kani qamman shamunanllapapaq” nir.
21 Chaymi Pedruqa wasipa ananmanta ishkimur, Cornelio kaĉhashan
runakunataqa niran:
—Nuqami kani Simón Pedruqa. ¿Imalapaqtaq shamushaykillapa? nir.
22 Paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunami shamunillapa suldadukunapa kapitannin Cornelio
kaĉhamatinllapa. Paymi allipta Dyuspi kriyin. Chaymi Israel runakunapis
paytaqa kusata rispitanllapa, munanllapa ima. Pay Corneliumi
kaĉhamashallapa paypa wasinman rir willatki uyakushunanpaq. Chaqa
payqa nimaranllapa Dyuspa angelninshi willasha, qam rir wasinpi willatki
uyakushunanpaq nir.
23 Chaynu nitinllapaqami, Pedruqa samachiran wasin ruriman. Chaypimi
pullana chay tutaqa kidaranllapa. Ĉhaymanta allaqninqa paykunawan pul-
lalla riranllapa. Chaynulla wakin chay Jope pwiblupi, Dyuspi kriyiqkunapis
pullan yapar riran Pedrutaqa.
24 Jope pwiblumanta lluqshirqa, allaqninraq Cesarea pwiblumanqa
ĉharanllapa. Ĉhatinllapaqa, Corneliuqa ayllunkunawan amigunkunawan tan-
takasha, Pedrutaqa yarayasha karanllapa.
25 Pedro ĉhatinqa, Corneliuqa lluqshiran tariq, naypanpi qunqurikur adu-
rananpaq.
26 Piru mana chayta munarchu kaynu nir sharichiran:
—Shariy taytituy. Nuqapismi qam yupay runala kani nir.
27 Chaynu paywan parlaqnu riyar wasinman yaykurqa, chay wasi ruripi-
qa achka runa tantakashata tariran.
28 Chaymantami Pedruqa tukuyta chaypi kaqkunataqa niran:
—Qamkunaqami yaĉhankillapa nuqakunapa kustumriyllapata. Israel
runakuna katiyllapa kustumriyllapaqami intrachimanllapa: Ama uk-
lawmanta runakunawanqa tantakanayllapapaqchu, ama wasinmanmapis

* **10:16** Dyus, Pedruta kay rikachishanpaqmi intrachinayaran, mayqan runapis Dyuspi kriyiq kar, maylawmanta karpis, chaylla Dyuspaqqa. Mana ukman ukmanchu nir.

yaykunayllapapaq imachu. Piru Tayta Dyusmi yaĉhachimasha amashi pitapis nishaqchu: ‘Mana watukuypaqchu, mana allinchu ima’ nirqa.
29 Chayraykumi qayachimatkillapaqa, utqaylla shamusha kani, mana imapaqpis ukmanta yarpur imachu. Chaymi yaĉhayta munanina ¿imalapaqtaq qayachimashaykillapa kanqa? nirmapis.
30 Chaymi Corneliuqa niran:
—Kananwanqa kwatru diyana, kay uras yupay nuqaqa kay wasiypi ayunar, Dyusman mañakuyaray. Chaykamanmi, naypaypi uk runa allipla yuraq intiru raĉhpayjun rikariran. Chaymi nimaran:
31 ‘Cornelio, Dyusman mañakutkimi, payqa uyapashusha. Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis payqa shumaqta rikashusha.
32 Kaĉhay runakunata Jope pwibluman Simonta, Pedro ninllapa chayta apamunanllapapaq. Mar yakupa manyanpimi chay tukayun qarata blanduchar trabajaqpa wasinpi tayan’ nir.
33 “Chaynu nimatinmi, utqaylla kaĉhakuray shamunaykipaq. Qamqami mana ima mana allinkunataqa yarpurchu, ashwan utqaylla shamushayki. Kanan-shuypaqari tukuyla, kaypi kanchikllapa, Dyuspa naypanpi. Chaymi kusata uyakushuyta munanillapa, tukuy imata Amitunchik willashusha nuqakunata willamanaykillapapaq chayta rimatki” nir.

Pedrumi Corneliupa wasinpi rimaran

34 Chaymantami Pedruqa paykunata niran:
—Kananqami allita intrakanina, chiqaptami Dyusqa mana ukmanta ukmantachu rikamanchik maylawmanta kashamapis nir.
35 Ashwanmi maylaw nasyunmanta, ima ayllumanta karmapis payta kasusha, allinkunata rurashaqa, kusa munashan wamranpaqna riqsimanchik.
36 Nuqakuna Israel runakunatami willamashallapa, tukuypa Amun Jesusrayku, imanumi Dyuswanqa shumaqta kawsanayllapapaq nir.
37 “Qamkunaqami allita yaĉhankillapa Israel pwiblupi pasashantaqa. Naypaqtaqami Dyusninchikqa akraran Shutichikuq Juanta, Amitunchik Jesuspaq allita yaĉhachikunanpaq.
38 Chaynulla yaĉhankillapapis, Taytanchik Dyus Nazaretmanta Jesusta Santu Ispiritunta, pudirninta qushanpaqmapis. Chaynu karmi Jesusqa allinkunalata rurar, runakunata dyablu qischatinmapis washaran, Dyus pullan katin nir imami yaĉhankillapa.
39 Chaqa nuqakunami rikasha kanillapa Jesús tukuy imata Jerusalenpi, Judeapa pwiblunkunapi ima rurashanta, chaynulla kruspi klabar wanuchishanllapamatapis. Chaymi nuqakunaqa tukuy chaykunapaqqa tistigu kanillapa.
40 Piru Dyus, kimsa diyamanta kawsachimutinmi, nuqakunaman rikariran.
41 Manami tukuyla runakunamanchu rikarimuran. Ashwanmi Dyus nuqakunata tistigukuna kanayllapapaq akramashanllapakunalaman rikariran. Chaqa kawsamutinqami, paywan mikurayllapa, upyarayllapa ima.
42 “Chaymantami payqa kaĉhamaranllapa, rir tukuyta intrachinayllapapaq: ‘Dyusmi, Jesustaqa kaĉhamusha wanuqkunata, kawsaqkunata allita rikar yaĉhananpaq’ nir.
43 Chaqa Dyuspa tukuy rimaqninkunami Jesuspaq kaynu nisha kayaq: ‘Tukuy paypi kriyitinllapashi tukuy uchankunamanta payqa pirdunayanqa’ nir”.

Mana Israel runakunamanmi Santu Ispiritu shamuran

44 Pedro chaynu yaĉhachikuyatinmi, tukuy chay uyakuqkunamanqa Dyuspa
Santu Ispiritun shamuran.
45-46 Chaymi Santu Ispiritu uyakuqkunaman shamutinqa, Israelmanta
kriyiq runakuna Pedruwan ĉhasha karan chaykunaqa, alliplata dispan-
takaranllapa. Chaqa chay uyakuqkunaqa ukman rimaykunapi Dyusta
alabaqta uyaparanllapa. Chaymi yarpuranllapa: ¿Imanutaq Dyusninchikqa
mana Israel runakunatapis Santu Ispiritunta qun? nir.
47 Chaymi Pedruqa niran:
—Nuqanchikkunata yupaylla kay runakunatapis Dyusninchik Santu Ispir-
itunta qusha katinqa, ¿ama shutikuychu niytachu puytinchik? nir.
48 Chaynu nirnaqa kaĉhakuran Amitunchik Jesuspa shutinpina shutiku-
nanllapapaq. † Chaymanta shutikurnaqa, Pedruta kusata rugaranllapa
ayka diyallataqa paykunawan kidananllapapaq nir.

11

Pedrumi kriyiqkunata willaran imata rurashanpaq

1 Apustulkuna, chaynulla Judea pwiblukunapi Jesuspi kriyiq runakunapis
uyaparanllapana, “Chay mana Israel runa kaqkunapis, Dyusninchikpa shu-
maq rimayninpi kriyishallapana” nir.
2 Chaymi Jerusalén pwibluman qashan Pedro ĉhatinnaqa wakin Israel-
manta kriyiqkunaqa, paywan willanakuranllapa. Chaqa paykunaqa
yarpuqllapa, mayqanpis Jesuspi kriyiq karmapis, paykunapa kustumrin-
tapis ruranllapapaq nir.
3 Chaymi Pedrutaqa tapuranllapa kaynu nir:
—¿Imapaqtaq rirayki chay kustumrinchikta mana ruranllapachu chayku-
napa wasinmanqa? Chaynulla ¿imapaqtaq paykunawan pulla mikushayki
ima? nir.
4 Chaynu taputinllapami, Pedruqa manyaqmanta parlaran tukuy ima
pasashankunata, kaynu nir:
5 —Nuqaqa Jope pwiblupi karay. Chaypi kar Dyusman mañakuyarmi,
rikapakuyniypi rikaray syilumanta uk atun pullu kada manyankunamanta
watakasha nuqaman ishkimuqta.
6 Chaymi, chaypa rurinman chapakurqa rikaray mana mikuypaq kwatru
ĉhakiyjun animalkunata, utiq kurukunata, largu kurukunata, pariq kuruku-
nata ima.
7 Chaynullami uyaparaypis syilumanta kaynu nimaqta: ‘Pedro sharir
wanuchir mikuy’ nir.
8 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq
mana mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis’ nir.
9 “Chaynu nitiyqa, chay syilumanta willamaqqa qashan nimaran: ‘Tayta
Dyus tukuy imatapis “Allin” nishantaqa, ama “Mana allin” niychu qamqa’
nir.
10 Chaynullamiri kimsa kuti willamaran. Chaymantaqa chay pulluqa
qashan tikrakaranna syiluman.
11 “Chay kutillami, chay wasi kayashaymanqa ĉharan kimsa mana Israel
runakuna. Paykunataqami, Cesarea pwiblumanta kaĉhasha karanllapa
nuqata apamananllapapaq.

† **10:48** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuranllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

12 Chaymi, Dyusninchikpa Santu Ispiritun nimaran paykunawan rinaypaq, ama ukmanta yarpurlamapischu. Pullaymi riran kay saysi ukninchikkunapis. Tukuy paykunawanmi yaykurayllapa chay runapa wasinmanqa.
13 Chaymi chay runaqa parlamaranllapa imanushi uk ángel wasinman yaykur kaynu willaran nir: 'Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanpaq uk runa Simón shutiqta, chay Pedro ninllapa chayta.
14 Pay shamurmi willashunqa, imanumi qam, chaynulla tukuy aylluykikunamapis washakankillapa' nir.
15 "Chaymi, paykunata yaĉhachiyatiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunqa paykunaman shamuran, imanutaq uk kuti shamuran nuqanchikkunaman chaynulla.
16 Chaymi chaymantaqa yarpuray Amitunchik nishanta. Chaqa niqmi: 'Chiqaptami Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Piru Dyusqami qamkunataqa Santu Ispiritunwan shutichishunqallapa' nir.
17 Chaymi paykunatapis, Amitunchik Jesucristupi kriyishanrayku, Taytanchik Dyus nuqanchikkunata yupay, Santu Ispiritunta qutinqa, ¿pitaq nuqaqa kani Dyusninchikta willanaypaq 'Ama paykunataqa Santu Ispirituykitaqa quychu' nirqa?"
18 Chaynu Pedro nitin, Jerusalenmanta kriyiqkuna uyaparqa uyarala kidar, ashwan Dyusninchikta alabaran kaynu nir:
"Dyusninchikqami chay mana Israel runakunatapis yanapashana, uchankunata dijar paymanna tikrakananllapapaq. ¡Chaynuqami paykunapis tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa!"

Antioquiapi punta kriyiqkuna

19 Estebanta wanuchishallapana karqa, wakin kriyiqkunapa ikinpi puriran qischananpaq chay kuntraqninkunaqa. Ĉhaymi wakin kriyiqkunaqa alsakar riranllapa, Fenicia, Chipre pwiblukunaman, chaynulla Antioquía pwiblumanpis. Chay pwiblukunapiqa Amitunchik Jesuspaq yaĉhachiqllapa Israel runa masinkunalata. Nataq, wakinkunatashuypaqa mana yaĉhachiranllapachu.
20 Chaymantaqa ashwan, Chiprimanta, Cirene pwiblumanta shamuranllapa Antioquía pwibluman. Chaypiqami paykunaqa Jesuspa shumaq rimayninta yaĉhachiran tukuy chay wakin mana Israel runakunatapis.
21 Amitunchik paykunata yanapatinmi yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna unay mana allin rurayninkunata dijar, Amitunchikpina kriyiranllapa.
22 Jerusalenpi kriyiqkuna "Antioquiapi mana Israel runakuna kusata kriyinllapa" nir uyaparqa, Bernabita kaĉharanllapa, rir rikananpaq.
23 Chaymi, Bernabé ĉharqa rikaran, Dyusninchik imanu bindisir paykunata yanapashanmatapis. Chaymi payqa alliplata aligriyaran. Chaynulla paykunataqa kusata kunsijaran, ama imatapis yarpurchu, tukuy shunqunwan shumaqta Amitunchikta kasunanllapapaq.
24 Chaqa payqami kusala bwinu, chaynulla Amitunchikpi kusalata kriyiq karmi, Dyuspa Santu Ispiritunwan karanpis. Chaymi yaĉhachikutinqa, achka runakuna Amitunchikpi kriyir masna achkayaranllapa.
25 Chaymantami Bernabiqa riran Tarso shutiq pwibluman, Sauluta maskaq.
26 Chaymi tarirqa, aparan Antioquiaman. Chaypiqami paykunaqa uk añuta, Jesucristupi kriyiqkunawan taran, achka runakunata yaĉhachir. Chay

Antioquiapi yaĉhachikushanmanta-pachami Jesucristupi kriyiqkunataqa cristianukuna nir riqsiranllapa.

27 Chay tyimpukunapimi Dyuspa wakin rimaqninkuna, Jerusalenmanta
riran Antioquiaman.
28 Paykunapa ukninmi shutiran Agabo. Paymi kriyiq masinkunapa
ĉhaypinpi shar, Santu Ispiritu rimachitin, niran: “Tukuy intirupimi mallaq
tyimpu kanqa” nir. Chay nishanqami chiqapta karan, chay Romapa gubyir-
nun Claudio mantakuyashan tyimpunpi.
29-30 Chaynu mallaq tyimpu katinmi, Antioquiamanta kriyiqkunaqa,
puytishanllapata qillayta tantar kaĉharanllapa chay Judea pwiblukunapi
kriyiqkunamanqa. Chay tantashanllapataqa Bernabiwan Saulo aparanl-
lapa chay Judeapi kriyiqkunapa rikaqninkunata qutin, chay paykunana
qunanllapapaq chay ministiqkunataqa.

12

Santiaguta wanuchir Pedruta karsilaranllapa

1 Chay tyimpukunapi gubyirnu Herodesqa, qallariran Jesucristupi wakin
kriyiqkunataqa kusata qischaq.
2 Chaymi kaĉhakuran Juanpa uknin Santiaguta ispadawan wanuchinanlla-
papaq.
3 Chaynu Santiaguta wanuchishanpaqmi Israel runakunaqa kusa shu-
maqta yarpuranllapa. Chayraykumi Herodesqa kaĉhakuran Pedrutapis
aypar karsilananllapapaq. Chaykunataqami Herodesqa ruraran Pascua
fyistapi tantakunata mana libadurayjuntachu mikunchik chay diyakunapi.
4 Chaqa payqari yarpuran, Pascua fyista pasatin, Pedrutaqa tukuy
runakunapa naypanman apatin, rikar yaĉhatinllapa wanuchinanpaq nir.
Pedro karsilpi katinqami kuytayaranllapa dyisi-saysi (16) suldadukuna,
kwatru kwatru turnanakur ima.
5 Chaynumiri Pedrutaqa karsilpiqa suldadukuna allita kuytayaranl-
lapa ama lluqshinanpaq. Piru kriyiq masinkunaqami mana shaykuq
mañakuyaranllapa Dyusman, Pedrupaqqa.

Pedrutami uk ángel karsilmanta lluqshichiran

6 Herodes, runakunapa naypanman apananpaq diya quyapachanqa, Pe-
druqa punuyaran ishkay suldadukunapa ĉhaypinpi, ishkay kadinakunawan
alli watakasha. Nataq wakin suldadukuna-shuypaqa karsilpa punkunpi
kuytakuyaranllapa.
7 Chaymantami illaqmanta Amitunchikpa uk angelnin chaypi rikaritin,
kusa llipya intiru karsilqa tikrakaran. Chaymi angelqa Pedrutaqa qichqan-
manta kumsar rikĉhachir kaynu niran:
—Utqar shariy, kananlla nir.
Chaynu nitinqa chay kutilla, Pedrupa makinmanta kadinakunaqa rataran
pachaman.
8 Chaymi angelqa Pedrutaqa niran:
—Allita waĉhkakur, llanqikita llanqikuy nir.
Chaynumiri Pedruqa ruraran. Chaymi angelqa qashan niran:
—Qataykita qatakur, nuqapa ikiyta shamuy nir.
9 Chaynu nitinqami Pedruqa angelpa ikinta riran, ángel rurayashanqachu
chiqap kanqa, manaqachu mana nirmapis, mana yaĉharchu. Ashwan pay-
taqa yarpuchiyaran yanqa musquyninlapi rikaq yupay.

10 Chaynu yarpuyarmapis Pedruqa angelwanqa naypaq kuytakuq sul-
dadukunapa ĉhaypinta pasaran. Chaynulla mas riyarqa uk suldaduku-
natapis pasaranna. Chaymanta mas naypaqman riyarllapaqa ashwan
ĉharanllapana karsilpa waqta lluqshina jyirru punkunmanpis. Chaymi chay
punkuqa paylla kiĉhakaran. Chaynami, lluqshir ishkantin riyatinllapaqa,
wakaqpina karqa, angelqa paylatana dijaran Pedrutaqa.
11 Chaymi Pedruqa chaypiraq kwintata qukar niran: “Kanan-shuypaqa
Amituyqa chiqapta, angelninta kaĉhamusha washamananpaq Herodes-
manta, chaynulla Israel runakuna tukuy imata ruramananpaq kashanman-
matapis” nir.
12 Chaynu kwintata qukarnaqa, Pedruqa riran Juanpa maman Mariapa
wasinman. Kay Juantami Marcos niqllapapis. Chaypimi kusa achka kriyiq
masinkuna tantakasha, Dyusman mañakuyaranllapa.
13 Chay wasiman ĉharnaqami, waqta yaykuna punkumanta takakur
qayakuran. Chaymi, uk warmi wamra Rode shutiq, punkumanta qayakuqta
uyaparqa kallparan rikaq.
14 Chaymanta, rimayninmanta Pedrutaqa riqsiran. Chaymi chay warmi
wamraqa kusata aligriyar, punkuta mana kiĉharchu ruriman kallparan
wakinkunata willaq, Pedrumi chay punkupi qayakuyan nir.
15 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Yaruyashayki kanqa nir.
Chaynu nitinllapamapis, wamraqa niran:
—Chiqaptami pay nir.
Chaynu nitinmapis, paykunaqa niranllapa:
—Manami Pedruchu kanqa. Ashwanmi angelnin kanqa nir.
16 Chaynu ninanllapakamanqa, qayakuyaran Pedruqa. Chaymi rir
punkuta kiĉhar, Pedruta rikarqa alliplata dispantakaranllapa.
17 Piru, Pedruqa makinlawan willaran uyarananllapapaq. Chayna payku-
nataqa parlaran imanushi, Tayta Dyusqa karsilmanta urquran nirmapis.
Chaynullami niranpis:
—Kay nishushayllapatami, parlankillapa Santiaguta, * chaynulla kriyiq
ukninchikkunatapis nir.
Chaynu nirqa, chay kayashanmanta yarqur riran uklawtana.
18 Achkiyatinnaqa, chay suldadukuna-shuypaqa mana imanu tukushaq
nirpis yaĉharanllapachu. Chaqa paykunaqari mana yaĉharanchu maytataq
Pedruqa risha nirmapis.
19 Chaymanta, Herodesqa kaĉhakuran Pedruta maskananllapapaq.
Piru mana tariyta puytitinllapanaqa, chay kuytakuqkunata uchachar,
Herodesqa mantakuran wanuchinanllapapaq.
Chaymantami Herodesqa Judeamanta lluqshir, riran Cesareamanna taq.

Herodesmi wanuranna

20 Chaypi katinmi Tiro, Sidón pwiblukunapi taqkunaqa Herodesmanqa
rinanpaq yarpuranllapa: Herodesqa, alliplata piñakusha nuqanchikku-
nawanqa. Rir shumaqchanakushunllapa paywan. Chaqa paypa pwiblun-
manta mikunanchikta rantimunchik nir. Chaynu rinanllapapaqqa, naypaq-
taqa amiguta ayparanllapa, Herodespa uk kusa yanapaqnin Blasto shutiq
runawan. Payraykumi, Herodeswanqa shumaqchanakuranllapa.
21 Chaymi, Herodesqa uk diyapi paywan pulla tantakar parlananllapapaq
niran. Chay diya ĉhamutinqa, payqa kusa shumaqta mudakur mantakunan
samananpi tar, kusa shumaqta rimaran.

* **12:17** Kay Santiagutami “Jacobo” niqllapapis.

22 Chaymantami chay uyakuqkunaqa, kusa jwirtita rimar, niqllapa:
—¡Kay rimaqqami dyus, mana yanqa runalachu! nir.
23 Chayta nitinllapaqa, Herodesqa Dyusta mana alabarchu, ashwan payna
dyusnu kusa puytiq tukuran. Chaymi Amitunchikpa angelninqa kusa saqra
nanayta Herodesman kaĉhamutin, limpu kurur tukukar wanuran.
24 Piru ashwan kriyiqkuna-shuypaqa Amitunchikpaq rimatinllapa, shik-
wakaran chay rimashankunaqa. Chaymi, tukuy uklaw pachakunapipis
yaĉharanllapana Amitunchikpa rimayninpaqqa.
25 Chaymanta Bernabiwan Saulo Jerusalenpi qillayta apustulkunata
qushana karqa tikrakamuranllapana Antioquiaman. Piru Marcos ninllapa
chay Juanta aparmi shamuranllapa.

13

Bernabiwan Saulutami akraranllapa yaĉhachikunanpaq

1 Antioquía pwiblupi kriyiqkunamantaqami karan Dyuspa
rimaqninkuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami karan
Bernabé, Simón, Lucio, Manaén, Saulo ima. Chay Simontami niqllapapis,
“Yana Runa” nir. Lucio-shuypaqa Cirene pwiblumanta karan. Nataq
Manaén-shuypaqa, Galileapa gubyirnun Herodespa pullan kriyakasha karan.
2 Uk diyapimi paykunaqa ayunupi kar Dyusta adurayatinllapaqa, Dyuspa
Santu Ispiritun kaynu niran: “Bernabiwan Sauluta, akrayllapa. Chaqa
nuqami paykunataqa akrasha kani yaĉhachikunanpaq” nir.
3 Chaymi chaypi kaqkunaqa ayunar, Dyusman mañakushana karqa, Bern-
abipa, Saulupa ananman makinllapata ĉhurar, kaĉharanllapana.

Bernabiwan Saulumi Chipripi yaĉhachikuranllapa

4 Bernabiwan Sauluta, Dyuspa Santu Ispiritun apatinmi, riranllapa Selen-
cia pwibluman. Chaymantaqa, yaku karrupina riranllapa uk lugar yaku
ĉhaypilapi Chipre shutiq chayman.
5 Chay Chipre lugarllapi Salamina shutiq pwibluman ĉharqa, Israel
runakunapa tantakananllapa wasikunapi, yaĉhachikuranllapa Dyuspa shu-
maq rimaynintaqa. Juanpis * paykunata yanapar pullanllapa riyaran.
6 Chay Chipripa tukuy pwiblunkunapimi puriranllapa yaĉhachikurqa.
Chaynu rirmi Pafos shutiq pwiblukaman ĉharanllapa. Chay pwiblupimi
tariranllapa Israelmanta uk bruju Barjesús shutiqta. Chay brujuqami Dyus-
ninchikpaq rimaq tukuqla.
7 Chay brujuqami, Sergio Paulo shutiq gubirnadurwan amigu karan.
Chaqa chay gubirnadurmi kusala yaĉhaq runa kaq. Chaymantaqa
kaĉhakuran Bernabiwan Sauluta qayamunanllapapaq. Chaqa paymi kusata
uyakunaran Dyuspa shumaq rimaynintaqa.
8 Piru chay bruju Barjesús, griego rimaypi Elimas shutiqqami, apus-
tulkunapa kuntran ĉhurakaran, gubirnadurqa ama kriyinanpaq Dyuspaq
yaĉhachikutinllapaqa.
9 Chaymi Saulo, griego rimaypi Pablo shutiqqa, Dyuspa Santu Ispiritun-
wan kar, chay brujutaqa kusata chapar niran:
10 —¡Kusa llulla, mana allinkunata yarpuq runa, dyablupa wamran, tukuy
allin kaqkunapa kuntran! ¿Imapaqtaq Dyus yaĉhachikushanta dañayta mu-
nanki?

* **13:5** Kay Juantami “Marcos” niqllapapis. Rikashun Hechos 12.12; 15.37,39.

11 Chayta ruranashaykiraykumi Dyusqa kananqa kastigashuyan. Chaymi
kananmanta-pacha syigu kidarna, ayka diyallataqa rupay achkirachikuqla-
matapis mana rikankinachu nir.
Chaynu nitinlami chay brujupa nawinqa tutaparaq intiruna kidaran.
Chaymi manana rikakuyta puytir, uk runata maskayaran aysakur purichi-
nanpaq.
12 Tukuy chayta rikar, chaynulla Saulo yaĉhachikushanta uyakur kusalata
dispantakarmi gubirnadurqa Amitunchikpa shumaq rimayninpi kriyi-
ranna.

Pabluwan Bernabimi Pisidiaman riranllapa

13 Pafos pwiblumantami Pabluqa, pullan puriqkunawan riranllapa uk
yaku karrupi Perge pwibluman. Chay pwiblumi, Panfilia shutiq lugarpi kaq.
Piru Juanqami chaypi wakinninkunata dijar, Jerusalenman tikrakamuran.
14 Nataq wakinninkuna-shuypaqa, chay Pergimanta lluqshir, riranllapa
Pisidiapa yatan Antioquía pwibluman. Chaypimi samana diyapi Israel
runakunapa tantakananllapa wasiman yaykur, samaranllapa.
15 Chaymanta, Dyus nitin Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa
rimaqninkuna iskribishanta liyitinllapa imaqa, chay wasipa
mantakuqninkunaqa kaynu niran:
—Ukniy masiykuna, runakunata animachinaykillapapaq imata rimana-
yarllapaqa, kananlla rimayllapa nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pablo sharir makinlawan runakunataqa upal-
lachir, kaynu niran:
—Pwibluymanta runa masiykuna, chaynulla uklawmanta qamkuna,
Dyusta manchar kasuqkunapis, uyakumayllapa kayta willashutiyllapa:
17 Dyusninchikllapami, unay rukunchikkunata akraran paypaqna kanan-
llapapaq. Chay rukunchikkunapaqqa kaynu karan: Egipto pwiblupi
furastiru yupay tayarllapamapis, alliplata achkayaranllapa Dyusninchik
akrashan katin. Piru chaymantami chay pwiblumantaqa lluqshichimuran
paypa pudirninwan.
18 Chaynu lluqshichimurmi, chunllaq lugarkunaman apar kwarinta añuta
kuytaran imanu tukur tatinllapamapis.
19 Chaynulla, Canaán shutiq lugarpi, syiti atun pwiblupi taqkunata limpu
wanuchir tukchiran, chay wanushapa pachankunataqa rukunchikku-
natana qunanpaq.
20 Tukuy kay pasashankunaqa kwatru-syintus sinkwinta (450) añumata
kaq kasha kanqa.
“Chaymantami, rukunchikkunataqa quranllapa puytiq runakuna
rikananllapapaq, Dyusninchikpa rimaqnin Samuelpa tyimpunkaman.
21 Piru rukunchikkunaqami Dyusta mañaranllapa gubyirnunllapata num-
rananpaq. Chaymi Dyusqa munashanllapata rurar, numraran Saúl man-
takunanpaq. Saulqami, Benjaminpa ayllunmanta, Cispa wamran karan.
“Chaymantami kwarinta añuta yupay mantakushana katinqa,
22 Dyusqa, Saulta kargunmanta urqur, Davidtana numraran, gubyirnu
kananpaqqa. Paypaqmi Dyusqa niran: Uk allipla allin runatami tarisha
kani. Paymi imata ruray nitiypis, ruran. Payqami Isaipa wamran David.
23 Chaqa Davidpa ayllunllamantami karan Jesuspis. Paytami Tayta
Dyusqa kaĉhamuran washamanallapapaq, imanutaq arnimashanchikllapa
karan chay kumplikananpaqqa.
24 Chaymi manaraq Jesús shamuyatinqa, Shutichikuq Juanqa tukuy Is-
rael runakunataqa kaynu niq: Uchaykillapata dijar, Dyusmanna tikrakar
shutikuyllapa nir.

25 Chaymanta Juanpa wanunan tyimpu shipchamuyatinnaqa, kaynu niran: ‘Nuqaqa manami Dyus arnishushanllapa runapaq yarpuyankillapa chay paychu kani. Payqami chaymantaraq shamunqa. Chaymi paypaqqa nuqaqa mana sirbinichu uk sirbikuq yupay llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis’ nir”.

26 Chaynullami Pabluqa niranpis:

“Abrahampa ayllunmanta ukniykuna, qamkuna uklaw nasyunkunamanta Dyusta kasuqkunatapis nishunillapa: Dyuspa shumaq rimaynin washamanallapapaq chayqami tukuy nuqanchikkunapaq.

27 Chaqa, Jerusalenpi taqkuna, chay mantakuqkuna imaqa, Jesusta mana riqsir, mana kwintacharanllapachu. Chaynullami Dyuspa rimaqninkuna Jesuspaq iskribishanllapata, samana diyakunapi liyirmapis, mana intrakaranllapachu. Chaymi ashwan Jesustaqa kuntrar qukuranllapa wanuchinanllapapaq. Chayta rurarmi Dyuspa rimaqnin iskribishannulla kumpliranllapa.

28 Chaqa mana ima uchayjun katinmapis wanuchinanllapapaq, Pilatuta mañaranllapa.

29 Chaynumiri Dyus nitin iskribikashannulla rurarllapanaqa, Jesustaqa krusmanta ishkichimur pamparanllapana.

30 Piru Dyusqami Jesustaqa kawsachimuran.

31 Chaymi Jesusqa, achka diyakunata pullanllapa karan, Galileamanta Jerusalenman yapar pullan riranllapa chaykunawanqa. Chaymi kananqa paykunaqa tukuypaq uk tistigu yupayna chay pasashankunapaqqa.

32-33 “Chaymi Bernabiwan nuqaqa willashunillapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa: Taytanchik Dyusmi kawsachimuran Jesustaqa kusa munashan Wamran kashanrayku. Chayta rurarmi rukunchikkunata arnishantaqa kumpliran, nuqanchikkunawan, imanuĉhi Salmospi nishannulla. Chaqa niqmi:

‘Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani’ nir.

34 Dyusqami rimashallana karan, Jesús wanushanmanta kawsamuyanqa kwirpun ama ismunanpaq nir. Kaynutami, iskribishanpipis nin:

‘Qushaqmi kusa allinkunata Davidta arnishaytaqa’ nir.

35 Chaymi Salmosllapi ninpis:

‘Ama kusa munashayki Wamraykipa kwirpuntaqa dijankichu ismunanpaqqa’ nir.

36 “Piru Davidmi, paypa tyimpun runakunataqa Dyus munashannulla yanaparmapis, wanurqa rukunkunawan pulla pampakaran. Chaypimi kwirpunpis ismur tukukaran.

37 Nataq, Dyus kawsachimushan Cristupa kwirpunqa mana ismuranchu.

38-39 “Chayraykumi ukniykuna allita intrakayllapa, kaynu nirmi yaĉhachikunillapa: Jesusraykulami uchanchikmanta pirdunakanchikllapa, mana Moisés mantakushanta kasushanchikllaparaykuchu. Chaymi ashwan Dyusqa, Jesuspi kriyiqkunataqa tukuylata pirdunar, mana uchayjunpaqnachu riqsin nir.

40 “Chaymi kuytakankillapa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankuna nishannulla, ama mana kriyiqkuna yupay pasashunanllapapaq. Chaqa chay iskribishankunapiqa nin:

41 ‘¡Qamkuna mana kriyinaqkuna,
dispantakar chinqayllapa!
Chaqa qamkunapa tyimpuykikunapimi rurashaq ukman shumaq rurayku-
nata.

Chaymi mayqan parlashutinllapamapis,
mana kriyinkimanllapachu' nir".

42 Chaynu Pabluwan Bernabé yaĉhachikur tukchirnaqa, lluqshimuranna
Israel runakunapa tantakananllapa wasimantaqa. Chaymi chay mana
Israel runakunaqa, paykunataqa rugaranllapa qashan uk samana diyapipis
chayllapaq mas intrachinanllapapaq.
43 Piru Pabluwan Bernabé, tukuymanta dispidikur, ritinllapanaqa, kusa
achka Israel runakuna, chaynulla Israel runakunapa kriyinanpi kriyiqkuna
ima paykunawan riranllapa. Chaymi Pabluwan Bernabiqa, chay tanta-
kaqkunataqa kaynu nir willaran: "Ama ukmanta yarpur imachu Dyuslapi
allita kriyiyllapa, Dyus llakipar akrashushanllaparayku" nir.
44 Chaymanta uk simanapina, samana diyapiqa yaqqa tukuyla chay
pwiblumanta runakunaqa tantakaranllapa, Dyuspa shumaq rimayninta
uyakunanllapapaqqa.
45 Chaymi Israelmanta kaq karguyjunkunaqa, achka runakuna tanta-
kaqta rikarqa, kusata inbidyakaranllapa. Chayraykumi Pablutaqa kuntrar
allipla saqrata willaranllapa.
46 Chaymi Pabluwan Bernabiqa mana imatapis mancharchu kaynu niran-
llapa:
—Nuqakunaqami naypaqtaqa qamkunataraq Dyuspa shumaq
rimayninkunataqa yaĉhachishunayllapapaq karayllapa. Piru qamkunaqa
chayta mana munashaykillapachu. Chaynu mana yaĉhachishunayllapata
munarqami, mana tukuy tyimpu kawsayta munankillapachu. Chaymi
kananqa mana Israel runakunatana yaĉhachiq rishaqllapa,
47 imanuĉhi Amitunchikllapa nir kaĉhamaranllapa chaynulla:
'Nuqami qamtaqa ĉhurashusha kani mana Israel kaq runakunapa uk
achkirachikuqnin yupay kanaykipaq.
Chayna qamqa nuqapa shumaq rimayniyta yaĉhachikunki tukuy
pachapi washakananllapapaq' nir.
48 Chayta uyaparllapami, chay mana Israel kaq runakunaqa, kusata aligri-
yar, niranllapa: "Amitunchik nishanqami kusala allin" nir. Chaymi ashwan
Dyuspi kriyir tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq kaqkunaqa, tukuyla
kriyiranllapa.
49 Chaynumiri Dyuspa rimaynintaqa tukuy chay lugarkunapiqa
yaĉhachikuranllapa.
50 Piru chay Israelmanta kaq karguyjunkunaqa Dyuspi kriyini niq wakin
warmikunawan, tukuy puytiq runakunawan ima parlar animachiranllapa,
Pabluwan Bernabitaqa aypar chay lugarmantaqa lluqshichinanllapapaq.
51 Chaynu ruratinllapaqa Pabluwan Bernabiqa llanqinllapata
ĉhaspichikuranllapa, kay pwiblupi runakunaqa mana kriyiyta munanllapachu
nishaq nir. Chayta rurarllapanaqa riranllapana Iconio pwiblumanna.
52 Piru Cristupi kriyiqkuna-shuypaqa, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar,
allipla aligrina karanllapa.

14

Pabluwan Bernabimi Iconio pwiblupi

1 Iconio pwiblupimi, Pabluwan Bernabiqa pulla yaykuranllapa Israel
runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaymi, chaypi paykunaqa
yaĉhachikuranllapa Jesucristupaq. Chaynu yaĉhachikutinllapami achka
runakuna kriyiranllapa, Israel runakuna, mana Israel runakunamapis.

2 Piru Israel runakuna Jesucristupi mana kriyiqkunaqa ukman shumaqta
rimar ingañaranllapa chay mana Israel runakunataqa, Jesucristupi tukuy
kriyiqkunapaqa kuntran kananllapapaq.
3 Chaynu katinmapismi, Pabluwan Bernabiqa mana mayqantapis man-
charchu, ashwan Amitunchikpi kusata kunfyakar, achka diyakunata chayp-
iqa kidaranllapa yaĉhachikur. Chaymi Amitunchikqa paykunataqa yanapar,
pudirninta quran, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ru-
rananllapapaq. Chaymi yanaparan runakuna rikar ninanllapapaq, chiqap-
tami Dyus nishanta yaĉhachikuyan nir.
4 Piru, chay pwiblupi runakunaqa ukmanta ukmanta yarpupakuranllapa.
Chaymi wakinqa Israel runakunapa faburnin kaqllapa. Nataq wakinkuna-
shuypaqa Apustulkunapa faburnin kaqllapa.
5 Chaymantaqa, Israel runakuna, chaynulla mana Israel runakunapis
karguyjunkunawan parlaranllapa, Pabluwan Bernabitaqa kusata qischar,
rumikunawan sitar ima wanuchinanllapapaq.
6 Piru chaykunata yaĉharmi Pabluwan Bernabiqa alsakar riranllapa pru-
binsya Licaoniapa pwiblunkunaman. Paykunaqa alsakar riranllapa Listra-
man, Derbiman, chaynulla chay shipchan pwiblukunamanpis.
7 Chaymi chaykunapina Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuranllapa.

Pablutami sitaranllapa Listra pwiblupi

8 Chay Listra pwiblupimi, karan uk kuju runa. Paymi mana puriyta puy-
tiqchu. Chaqa payqari nasishanmanta-pacha mana maydiyapis purishachu
kaq.
9 Chaymi Pablo yaĉhachikuqta uyakur tayaran. Chaynu yaĉhachikuyarmi,
Pabluqa chay runataqa chapar yarpuran, payqami alliyanqa allita Dyuspi
kriyishanrayku nir.
10 Chaymantami, Pabluqa jwirtita rimar niran:
—¡Sharir shay! nir.
Chaynu nitinqa chay runaqa das piryar sharir, puriq qallariranna.
11 Chaynu Pablo rurashanta rikarllapaqa, runakunaqa qallariranllapa
kusalata rimaq chay Licaoniapa rimayninpi, kaynu nir:
—¡Runa yupay dyusninchikkunami shamusha nuqanchikkunamanqa! nir.
12-13 Chay Listra pwiblupi taqkunapaqqami Jupiterqa uk dyusninllapa
kaq. Iglisyan-shuypaqa, pwiblunpa yaykunanlapi kaq. Chaynu dyusninchik
nirllapami, Bernabita shutichiranllapa Jupiter. * Nataq Pabluta-shuypaqa
shutichiran Mercurio, pay rimaq chay katin. Chayna chay Jupiterpa ku-
ranqa apamuran turukunata, tuktitukunata ima, tukuy chaypi runaku-
nawan pullana, Pabluwan Bernabitaqa aduranallapapaq.
14 Piru Bernabiwan Pablo, nuqanchikta aduramanayanchik nir kwintata
qukarqa, llakir piñakur raĉhpanmatapis llikiranllapa. Chaymantaqa, chay
runakuna riyashanman kallpar rir yaykuranllapa, jwirtita kaynu nir:
15 —Piru taytituykuna, ¿imapaqtaq kaytaqa ruranayankillapa? Chaqa,
nuqakunapis qamkuna yupay runakunala kanillapa. Ashwanmi chay
yanqa imakunata aduranaykillapata dijanaykillapapaqna shamusha kanil-
lapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapa. Chaynuqami chiqap
kawsaq Dyus, syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqta rurasha, chay
paypina kriyinaykillapapaq.
16 Unayllaqami, Dyusqa tukuy runakunata dijamashanchik karan mu-
nashanchikllata rurar kawsanallapapaq.

---

* **14:12-13** Griego rimaypimi Jupiterpaq ninqallapa “Zeus”. Nataq Mercuriupaq-shuypaqa ninllapa “Hermes” nir.

17 Chaynu dijamarninchikmapis, allinkunata rurar rikachimashanchik,
‘Pimi kani’ nirmapis. Chaynulla kananpis, paymi nuqanchikkunaman tamy-
ata kaĉhamun, tarpukushanchikkunamanta shumaqta urqukunallapapaq.
Chaynulla, paylla chay mikunanchikllapamatapis qumayanchikllapa unta
mikur ima aligri kawsanallapapaqmapis.
18 Chaynu Pabluwan Bernabé nitinllapamapis paykunaqa mana intraka-
naranllapachu. Chaymi yaqqa mana imanupis willayta puytiranllapachu
turunllapakunataqa wanuchir paykunata aduranatinllapaqa.
19 Chaypi chaynu kayatinllapaqa, ĉharanllapa ayka Israel runakuna. Paykunaqa karanllapa Antioquiamanta, Iconiumanta ima. Paykunami chayman ĉharqa chay runakunataqa ukmanta yarpuchiranllapa. Chaymi runakunaqa Pablutaqa sitaran rumikunawan wanuchinanllapapaq. Chaynu qischarllapaqa, wanushana kanqa nir yarpurllapa pwiblu waqtalawman aysaĉhakur urqur itakuranllapa.
20 Chayna, chaypi itakur ritinllapaqa, Jesucristupi kriyiqkunaqa Pablo usurayashan ridurninman tantakaranllapa. Chaymantami payqa allinna sharir qashan tikrakaran chay pwiblullaman. Chaymanta, allaqninqa Bernabiwan chay pwiblumanta lluqshir, riran Derbe shutiq pwiblumanna.
21 Chayna chay Derbipi, Amitunchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna kriyiranllapa. Chaymantaqa qashan tikrakaranllapa Listraman, Iconiuman, prubinsya Pisidiapa pwiblun Antioquiakaman ima.
22 Chaymi, chay pwiblukunapiqa Jesuspi kriyiqkunata willar animachiranllapa Amitunchikta allita kasur, paypi allita kriyir kawsananllapapaq. Chaynulla paykunataqa niranpis: “Syiluman Dyusninchikwanna kawsaq rinapaqqa, kay bidapiqa kusataraq qischakanchik” nir.
23 Chaynulla, chay purishanllapa pwiblukunapiqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata paykunallamanta numrararanllapa. Chaymantami Dyusman mañakur, ayunasha imana karqa, Amitunchikpi kriyishanllaparayku, paypa makinpina dijaranllapa.

Pablumi Bernabiwan tikrakaran Siriapa pwiblun Antioquiaman

24 Chayna, prubinsya Pisidiamanta rirnaqa, ĉharanllapa Panfilialawman.
25 Chay Panfilia lugarpi Perge pwiblupi, Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikur, chaymantaqa riranllapa Atalia pwibluman.
26 Chaymantaqa, yaku karrupi mar yakullata riranllapa Antioquía pwibluman ĉhanankaman. Chay pwiblumanmi kaĉhasha karanllapa, Dyusta kusata mañakur, pay yanapatin rimayninta yaĉhachikunanllapapaq. Chaynu yaĉhachikushana karllapaqa, qashan tikrakaranllapa Antioquiallamanna.
27 Chayman ĉharqami, Jesucristupi kriyiqkunata tantar parlaran manyaqla, Dyus tukuy imata paykunawan rurashanta. Chaynulla parlaranllapapis imanumi Dyus, chay mana Israel kaq runakunatapis yanapasha paypi kriyinanllapapaq nir ima.
28 Chaymantaqa Pabluwan Bernabiqa, chay Antioquiapina Dyuspi kriyiqkunawan kidaranllapa unaytana taq.

15

Jerusalenpimi kriyiqkunaqa tantakaranllapa

1 Chay tyimpukunapimi wakin Judeamanta runakunaqa Antioquiaman riran, Jesucristupi kriyiqkunata yaĉhachiq. Chaymi kaynu niranllapa: “Moisés mantakushannulla chay siñal kustumrita mana rurarqashi, mana washakashunllapachu” nir.

2 Chaymi, Pabluwan Bernabiqa alliplata paykunawanqa, uknin
uknin willanakuranllapa: “Manami chaynuchu washakanapaqqa”
nir ima. Chaynu willanakuyatinllapaqa, Pabluta, Bernabita, ayka
wakin kriyiqkunatapis, Antioquiamanta kriyiqkunaqa numraranllapa
Jerusalenman rinanllapapaq. Chayna chay parlayashanllapapaq,
Amitunchikpa apustulninkunawan, chaynulla wakin kriyiqkunapa
rikaqninkunawanpis parlananllapapaq.

3 Chaynu kaĉhatinllapami, paykunaqa riranllapa Jerusalenmanqa. Chay-
man riqnuqa, Feniciapa, Samariapa pwiblunkunapi kriyiqkunataqa par-
laranllapa tukuy mana Israel runakunapaq: “Unay kriyinanllapataqa dijar
ashwan kananqa, Dyuspina kriyinllapa” nir. Chaynu parlakutinmi, chaypi
kriyiqkunaqa alliplata aligriyaranllapa.

4 Chaynu yaĉhachikur riyarqa Pabluwan Bernabé Jerusalenman
ĉharanllapana. Chaypiqa samachiranllapa Jesuspi kriyiqkuna, wakin
apustulkuna, chaynulla kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkuna ima.
Samachitinllapaqa, Dyus tukuy imata paykunawan rurashanllapataqa
parlakuranllapa.

5 Piru Jesuspi wakin kriyiq fariseo runakunaqa das sharir, kaynu niran-
llapa: “Kriyiq mana Israel runakunaqa, chay siñal kustumrita, chaynulla
Moisés tukuy mantakushakunatapis ruranannllapapaq” niqllapa.

6 Chaynu nitinllapaqa, apustulkuna, Jesuspi kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkuna ima tantakaranllapa chay fariseukuna nishanpaq
parlananllapapaqqa.
7 Chaynu kusata uknin uknin unaytana parlayatinllapaqami, Pedruqa
sharir paykunataqa niran:

“Kriyiq masiykuna, qamkunaqami yaĉhayankillapa, pulla kashallapa Dyus-
ninchikqa nuqata akramaran chay mana Israel runakunata, Dyusninchikpa
shumaq rimayninkunata yaĉhachitiy, paykunapis kriyirna washakananll-
papaq.
8 Dyusninchikmi tukuypa yarpuyninchikllapata riqsin chay paymi, mana
Israel runakunatapis allita riqsir wamranpaqna nisha. Chaymi Santu Ispir-
ituntapis qusha, imanuĉhi nuqanchikkunata qumaranchikllapa chaynulla.
9 Nuqanchikkunatami paykunawanqa mana ukmanta ukmantaqa
rikamaranchikllapachu. Chaqa paykunatapis yarpuyninllapataqa
shumaqchasha, paypi kriyishanllaparayku.
10 Chaynu katinqa kanan-shuypaqa ¿imapaqtaq Dyusta mana munaq yu-
paychu tukunkillapa, kay mana Israel runakunata, Moisés mantakushanta
rurachirqa? Moisés mantakushankunaqami kusala llashaq karga yupay,
mana puytiypaqchu. Chaykunataqa manami chiqapta rurashanchikll-
apachu nuqanchikkuna, unay rukunchikkunamapis.
11 Ashwan nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Amitunchik Jesús llakipa-
marninchikllapa uchanchikllapamanta washamashanchikllapa dibaldila,
nir. Chaynumiri mana Israel runakunatapis washasha nuqanchikkunata
yupaylla”.

12 Pedro parlakutinnaqa, Pabluwan Bernabipis parlakuq qallariranllapa.
Paykunaqa parlakuranllapa Tayta Dyus yanapatin, mana Israel kaq runaku-
napi tukuy milagrukunata mana ruraypaq shumaq imakunata rurashan-
llapata. Chaynu parlakuyatinllapami tukuy chaypi kaqkunaqa uyarala
uyakuranllapa.

13 Chaynu parlakur tukchitinnaqa, Santiaguqa * niran:
“Kriyiq masiykuna uyakumayllapa.
14 Simonqami willamayanchikllapa, imanutaq kananqa Tayta Dyus, mana
Israel runakunatapis yanapar, paypa wamrankunana kananpaq nisha nir
ima.
15 Kayqa Dyuspa rimaqnin nishannu, allip chaynu kasha. Chaqa chay
iskribikashapiqami kaynu nin:
16 ‘Davidpa ayllunkunaqami wasi limpu ratasha yupay
unayna mana mantakunnachu.
Chaymi nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq,
amana qashanqa ratananpaqnachu. †
17 Chaynu ruratiymi mana Israelmanta kaqkunata akrashaykunapis maska-
manqallapa.
18 Kaytaqami nuqa Tayta Dyus nini.
Ĉhaqa unaymanta-pacha chaynu kananpaq nishallana karay’ nir.
19 “Tayta Dyus nisha katinmi nuqapis nini: Chay mana Israel kaq
runakuna unay kriyinanllapakunata dijar, Dyuspina kriyisha katinqa, ama
piñachishunllapachu ‘Moisés tukuy mantakushankunata ruray’ nirqa.
20 Ashwan paykunamanqa iskribishunllapa kaykunalata rurananpaq:
Chay runa rurashan yanqa dyusman ufrindakunata ĉhurashanllapataqa ama
mikunanllapapaq. Ĉhaynulla nishunllapapis runa kar, warmi karmapis
ama ukwan ukwan pununanpaqchu. Nishunllapapis, animalpa yawarn-
inta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa aychantaqa ama mikunanl-
lapapaqchu.
21 Chaqa Moisés mantakushanllata unaymanta-pacha tukuy pwiblukun-
napi yaĉhachikunllapa. Chaymi tukuy samana diyapi Israel runakunapa
tantakananllapa wasinkunapiqa liyir yaĉhachikunllapa”. ‡

Kartata kaĉharanllapa mana Israel runakunaman

22 Santiago chaynu nitinqa, Jesuspa apustulninkuna, Dyuspi kriyiqku-
napa rikaqninkuna, tukuy kriyiqkunawan yarpuranllapa: Nuqanchikku-
namanta akrar kaĉhashunllapa rinanllapapaq Pabluwan Bernabiwan pulla
Antioquiaman nir. Chay akrashanllapaqa karan Judas Barsabás ninllapa
chaywan Silas. Paykunaqami kusa rispitakasha runakuna karanllapa kriy-
iqkunapaqqa.
23 Chaymi, paykunawan kaĉharan chay kartataqa, kaynu nir:

Mana Israelmanta kriyiq masiykuna, qamkuna Antioquiapi, Siriapi,
Ciliciapi taqkunata saludashunillapa nuqakuna apustulkuna, kriyiqku-
nata rikar yaĉhachiqkunawan, chaynulla tukuy kriyiqkunawan ima.
24 Chaqa yaĉhashami kanillapa, kay Jerusalenmanta wakin
kriyiqkunashi, nuqakuna mana kaĉhamutiyllapachu shamur, Moisés
mantakushanta ukmanta yaĉhachishushallapa, nir. Chayshi alliplata
piñachir ukmanta yarpuchishushallapa ima.
25 Chayraykumi nuqakunaqa tukuyniyllapa yarpur parlasha kanillapa,
nuqakunamanta runakunata akrar kaĉhamutiyllapa rikashunanllapapaq.

---

* **15:13** Santiagutami niqllapapis “Jacobo” nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19. † **15:16** Rikashunllapa Amós 9.11-12. Nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq nirqami intrachimanchik Jesús shamur tukuy ty-impupaqna mantakunanpaq nir. ‡ **15:21** Kaykunatami willaranllapa Israelmanta kaqkuna Moisés mantakushanlata kasuqkunawan Jesuspi kriyiq mana Israel runakunaqa pulla kananllapapaq nir.

Chay kaĉhamuyanillapa chaykunaqami kusa munashayllapa Bernabiwan Pabluwan pulla shamuyanllapa.

26 Bernabiwan Pabluqami wanuchinatinllapamapis mana manchakurchu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purinllapa.

27 Chay ishkay qamkunaman shamuqqami Judaswan Silas. Paykunanami manyaqmanta parlashunqallapa kay iskribishunillapa chaypaqqa.

28 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi mana munanchu, Moisés tukuy mantakushanta rurar mas qischakanaykillapataqa. Chaynulla nuqakunapis mana munanillapachu kay nishuyanillapa chaymanta mas qischakanaykillapataqa.

Chaymi nishunillapa kaylata ruranaykillapapaq:

29 Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar manaqa warmi karpis ama ukwan ukwanqa pununkillapachu. Chiqapta kay nishushayllapata kasurqami, Dyus munashanta kumpliyankillapa.

Chaylatanami willashunillapa.

30 Chaymanta chay kartata qutin, paykunaqa dispidikur riranllapana Antioquiamanqa. Chayman ĉharqa Jesuspi tukuy kriyiq runakunataqa tantamur, chaypi quranllapa kartataqa.

31 Chaymanta chay kartata Dyuspi kriyiqkuna liyirqa allipta aligriyaranllapa, chay kartapi paykunapaq uk kunswilu kashanrayku.

32 Chaynulla Judaswan Silaspis Dyuspa rimaqninkuna kar, paykunata kusata kunsular ima, animachiranllapa, Amitunchikta allita kasunanllapapaq.

33 Chaymanta uk diyapinaqa, Judaswan Silastaqa kaĉharanna chaypi, Jesuspi kriyiqkunaqa “Kusa allin rinkillapa” nir. “Chaynulla chay kaĉhamushushallapa chaykunatapis shumaqta saluduta qupamankillapa” nir ima. [

34 Piru Silasqami Antioquialapi kidanar, chaylapina kidaran.]

35 Chaynulla Pabluwan Bernabipis Antioquiallapi kidaranllapa. Chaypiqami wakinkunawan pulla yaĉhachikuranllaparaq Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa.

Pablumi Bernabimanta chiqanchakaran

36 Chaymanta uk tyimpu pasatinnaqa, Pabluqa niran Bernabitaqa:

—Rishun qashan kriyiq masinchikkunata watukuq, chay mayqan pwiblukunapiĉhi Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikushanchik karan chaykunaman, imanushi paykunaqa puriyan nir.

37 Piru Bernabiqa, Juan Marcos niqllapa chayta pullanllapaqa apanaran.

38 Piru Pablutaqa mana allintachu chayqa yarpuchiran. Chaqa Juan Marcosqa Panfilia pwiblupi paykunalatana dijar mana pullanllapa yaĉhachikurnachu puriran. Chaymi Pabluqa mana munaranchu pullanllapa rinantaqa.

39 Chaypaqmi Pabluwan Bernabiqa allipta uknin uknin willanakuyarqa, chiqanchanakuranllapa. Chaymi Bernabiqa Marcosta apar riran Chipriman.

40 Nataq Pablo-shuypaqa Silasta akraran pullan apananpaqqa. Chaymanta Pablo rinanpaqna katinqa, tukuy chaypi kriyiqkunaqa Dyusman mañakuranllapa paykunata yanapananllapapaq.
41 Chaymi riqnuqa pasaranllapa Cilicia, Siria pwiblukunapi kriyiqkunata kusata animachir ima.

16

Timoteumi Pabluwan Silaswan riran

1 Pabluqami ĉharan Derbe shutiq pwibluman, chaynulla Listra pwiblumanpis. Listrapiqa tarinakuran Jesuspi kriyiq Timoteo shutiqwan. Paypa mamanmi unaymanta-pacha Jesuspi kriyiq. Payqami, Israel warmi kaq. Nataq taytan-shuypaqa griego runa karan.
2 Chay Listra, Iconio pwiblukunapi kriyiqkunaqami Timoteupaqqa kusa allinta rimaqllapa.
3 Chaymi Pabluqa munaran Timoteuqa yapananta. Piru naypaqtaqa siñal kustumrita rurachiran. Chaytaqami ruraran Israel runakuna chay lugarpi taqkuna ama piñakunanllapapaq, chay kustumrinta mana rurashanrayku. Chaqa tukuy runakuna yaĉhayaqllapa Timoteupa taytanqa griego runa nir.
4 Tukuy pwiblukunata pasashanllapapiqa, kriyiqkunata intrachir riranllapa, chay apustulkuna, Jerusalenpi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunapa kartanpi iskribishanta ima.
5 Chaymi chay pwiblupi kaqkunaqa kriyishanllapapi masta animakur, kusatana waran waranqa achkayaranllapa.

Pablumi musqupakuran

6 Pabluqami, Silaswan Timoteuwan riyta yarpuran prubinsya Asiaman yaĉhachikuq. Piru Dyuspa Santu Ispiritun “Ama wakmanqa riychu” nitinmi, manana Asiaman rirchu, pasaranllapa prubinsya Frigiata, prubinsya Galaciata, Misia pwiblupa lindirunman ĉhanankaman.
7 Chay pwiblumantaqa paykunaqa, riyta yarpuranllapa Bitiniapa lugarninkunaman. Piru Amitunchik Jesuspa Ispiritun “Ama riychu” nitinmi, mana riranllapachu chay lugarkunamanqa.
8 Chaymi paykunaqa chay prubinsya Misiataqa pasashannu riranllapa Troas pwibluman.
9 Chaypimi Pabluqa musquyninpi, Macedoniamanta uk runata rikaran. Chayshi chay runaqa shasha rugakuyaran kaynu nir: “Shamuy-ari kay chimpa Macedonia pwibluman yanapamanaykillapapaq” nir.
10 Chaynu Pablo musqupakutinqa, chay kutilla Macedoniamanqa rinayllapapaq listakarayllapa, * Dyusninchik qayamayanchikllapa, shumaq rimayninta rimanallapapaq nir yaĉhar.

Pabluwan Silasmi Filiposman riranllapa

11 Troas pwiblumantaqa yaku karrupina mar yakuta pasarayllapa Samotracia shutiq pachakaman. Nataq, allaqnin diyaqa yaku karrupi ĉharayllapa Neápolis pwiblukaman.
12 Chaymantaqa rirayllapa Filiposman. Chayqami romano runakunapa pwiblun. Chay pwibluqami kusa mas mantakuq kaq, tukuy chay Macedonia pwiblupa pwiblunkunamanmatapis. Chaymi, chay pwiblupi ayka diyakunata tarayllapa.

---

* **16:10** Macedoniaman rinayllapapaq listakarayllapa nirqami, intrachimanchik kay libruta iskribisha Lucas chaynuqa niyan nir.

13 Uk diyapimi, samana diya katin, chay pwiblumanta lluqshir, rirayllapa uk riyupa yatankaqman, chaypi Israel runakuna Tayta Dyusman mañakunanpaq lugar kanqa nir yarpur. Piru chaypiqa warmikunalata tantakashata tarir, nuqakunaqa chaylapi tar, Jesucristupaq yaĉhachirayllapa paykunataqa.

14 Chay warmikunamanta ukninmi shutiran Lidia. Payqami Tiatira shutiq pwiblumanta karan. Rantikuqmi chupika murada seda raĉhpakunata. Chay Lidiaqami aduraq Taytanchik Dyuslata. Pay Dyusninchik intrachitin uyakur intrakaran Pablo yaĉhachikutinqa.

15 Chaymi chaymantaqa nuqakunaqa shutichirayllapa tukuy aylluntinta "Jesusna washamayan" nir kriyitinllapa. Shutichishana katiyllapaqa, kaynu nir rugamaranllapa:

—Qamkuna, alliptana Dyusta kasunki nir yarpuyatkillapaqa, rishunllapari wasiypi samanaykillapapaq.

Chaynu kutir kutir "Rishunllapa wasiyman" nimayatinllapaqa, rir chay wasinpina samarayllapa.

16 Chaymanta qashan, Dyusman mañakunanllapa lugarman riyatiyllapanaqa, uk surtyakuq shipash tarimaranllapa. Chaymi qillayta tarisha apamuyaran mantaqninkunaman. Chay shipashpa rurinpimi dyablupa yarpuynin katin, payqa chaynu surtyakuq ima kaq. Chaynu karmi chay mantakuqninkunataqa, surtyakurla kusa achka qillayta quq.

17 Chay shipashqa Pablupa, nuqapa ikiyllapata shamuq qallariran kaynu nir jwirtita rimar:

—Kay runakunaqami unaq syilumanta Dyuspa sirbikuqninkuna. Paykunami qamkunata yaĉhachishunllapa imanu washakankillapa nir.

18 Chaynu rimarlla puriran ayka diyatana. Chaymi Pablutaqa kusata piñachitin, kaynu nir yarpuran, wakqami Dyuspi mana kriyiq kar yanqa illaqta chaynu niyan, nir. Chaymantami chay shipashpi dyablupa yarpuynin kaqtaqa kaynu niran:

—Jesucristupa shutinwan mantashuni: ¡Lluqshiy kay shipashmantaqa! nir.

Chaynu nitinmi, das dyablupa yarpuyninqa lluqshiranna.

19 Piru chay shipashpa mantaqninkunaqa "Manana qillayta tariyta puytishunnachu" nirqa, Pabluwan Silastaqa aypar aparanllapa tukuy karguyjunkunapa naypanman.

20 Kaynu nirmi jwiskunapa naypanmanqa ĉhachiran:

—Kay Israel runakunami pwiblunchikmanta runakunata pantachiyan.

21 Kusa ukman saqra kustumrikunata yaĉhachiyan. Chay kustumrikunataqa nuqanchikkunaqa mana rurayta puytinchikllapalamapischu, Roma pwiblumanta kashanchiĉllaparayku nir.

22 Chaypi wakin runakuna kayaq chaykunaqa Pabluwan Silastaqa musyaq qallariranllapa. Chaymi jwiskunaqa kaĉhakuran raĉhpanta amalas lluqshichir barakunawan wipyananllapapaq.

23 Chaynu wipyarllapanaqa, karsilman itar, chay punkupi kuytakuqtaqa mantaran, allita kuytar ama safachinanllapapaq nir.

24 Chaynu nir willatinllapami, chay kuytakuqqa, chay karsilpa mas ruri kaqman itaran. Chaymi chaypiqa uĉhkuyjun qiruman ĉhakinta itar apirtar dijaranllapa.

25 Piru ĉhaypi tuta yupaynaqa, Pabluwan Silas Dyusman mañakur himnukunata takitinllapa imaqa, wakin prisu kaqkunaqa uyakuyaranllapa.

26 Chaymantami illaqmanta kusa jwirtita pacha kuyuran. Chaymi wasipa
patankunamapis kusata kuyutin, chay kutilla punkukunamapis kiĉhakaran.
Chaynulla kadinakunawan wakin prisu wataraqkunapis, kaĉhakaranllapana.
27 Chaymanta chay kuytakuq rikĉhakur, punkukunata kiĉhallata rikarqa,
ispadanta lluqshichir paylla wanuchikanaran, prisukunaqa safashallapa
kanqa nir yarpur.
28 Piru Pabluqa jwirtita kaynu niran:
—¡Ama imatapis rurakaychu, tukuyniyllapami kaypi kanillapa! nir.
29 Chaymi, chay kuytakuqqa Pabluta uyarqa, “Bilata apamuyllapa” nir,
kallpaqlla yaykuran kusalata manchakur chukchukyaqnulla. Chaymi
Pablupa, Silaspa ĉhakinllapaman qimikar pukĉhiraran.
30 Chayna paykunataqa ruri karsilmanta waqtaman urqur, tapuran kaynu
nir:
—Taytituykuna, ¿imatataq rurashaq washakanaypaqqa? nir.
31 Paykunaqa niran:
—Amitunchik Jesucristupi kriyiy, washakanaykipaq tukuy aylluykiku-
nawanna nir.
32 Chaymantaqa willaranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimayninta,
tukuy chay wasinpi kaqkunatapis.
33 Chaymi chay tutalla chay kuytakuqqa, Pablupa, Silaspa
chuqrikashankunata paqashana karqa, tukuy ayllunkunawan tantakar
shutikuranllapana.
34 Chaymantaqa Silaswan Pabluta wasinman apar, qararan. Piru payqa
tukuy aylluntin kusala aligri karanllapa, Taytanchik Dyuspi kriyishanlla-
parayku.
35 Allaqmanta achkiyatinnaqa, jwiskunaqa kaĉharan suldadukunata, chay
kuytakuqta willatin, Pabluwan Silasta kaĉhar lluqshichinanllapapaq.
36 Chaymi chay kuytakuqqa, Pabluta niran:
—Jwiskunami kaĉhakamusha, qamkunata lluqshichishunayllapapaqna.
Chaymi, shumaqna rikunkillapa nir.
37 Piru Pabluqa chay suldadukunata niran:
—Nuqakunatami tukuypa naypanllapapi alliplata llibachir karsilman
itamaranllapa romano runakuna katiyllapamapis. Chaqa paykunaqa
mana allita tapukur yaĉharchu, chay mana allinkunataqa ruramaranllapa.
Nuqakunapismi alli yaĉhaymantaqa romanukuna kanillapa. ¿Kananqachu
kaĉhamanayanllapana mana mayqanpis yaĉhatinchu? ¡Manami lluqshishaqlla-
pachu kaymantaqa! Paykunalla shamur, lluqshichimanqallapa nir.
38 Chaynu nitin, chay suldadukunaqa rir Pablo nishanllata jwiskunata
willatinllapaqa, kusata manchakuranllapa, paykunaqa romano kashallapa
nir.
39 Chaymi jwiskunaqa karsilman rir, Pabluwan Silastaqa kusata rugaran-
llapa: “Pirdunamayllapari” nir. Chayna, karsilmanta urqur, shumaqta
willar, rugaranllapa chay pwiblumanta lluqshir rinanllapapaq.
40 Chaymi Pabluwan Silasqa, karsilmanta lluqshirqa, Lidiapa wasinman-
raq riranllapa. Chaymanta, Jesucristupi kriyiq masinkunata watukur, ani-
machirllapa imanaqa, chay pwiblumantaqa riranllapana.

17

Tesalonicapimi kusa ukmanta tukuranllapa

1 Pabluwan Silasqa, Anfípolis Apolonia pwiblukunata pasar rir, ĉharanllapa
Tesalónica pwibluman. Chaypiqami, Israel runakunapa tantakananllapa
wasi kaq.
2 Chaymi Pabluqa, kustumrin katin, Israel runakunapa tantakananll-
lapa wasiman rir, kimsa simanata kada samana diyakunapi chay runaku-
nawanqa parlaranllapa.
3 Pabluqami, Dyuspa rimananmanta paykunataqa kaynu parlaran:
“Dyus Akrashan Cristunqashi qischakar wanunqa. Chaymanta, qashan
kawsamuyanqa” nir. Chaynulla niqpis: “Jesuspaq parlashuyanillapa
chaymi, Dyuspa Akrashan Cristunqa” nir ima.

4 Chaynu Pablo nitinqami Israel wakin runakunaqa kriyiranllapa.
Chaynulla Dyuspi kriyiq achka griego runakuna, achka yaĉhaq
warmikunapis Pablo nishannu Amitunchik Jesuspiqa kriyir
pullachanakuranllapa Pabluwan, Silaswanqa.
5 Piru chaynu kriyitinllapami, wakin mana kriyiq Israel runakunaqa
alliplata piñakuranllapa “Jesuspi kriyiqkunaqashi paykunapa yarpuynin-
mantaqa mana allintachu tukuyan” nir. Chaymi kallikunamanta mana
allin qilla runakunawan tantanakur, yarpuranllapa Jesuspi kriyiqkunataqa
qatiĉhashunllapa nir. Chaymi kusa ukmanta tukur, laqyar ima rir, ashwan
Jasón shutiq runapa wasinman ĉhar maskaranllapa Silaswan Pablutaqa,
chaypi tarirqa wakinninllapaman qukunanllapapaq.
6 Piru Pabluwan Silasta mana tarirnaqa, chay wasipa amun Jasonta,
chaynulla wakin kriyiqkunatapis aysaĉhakuypimapis aparanllapa
karguyjunkunaman. Chayman ĉhachirnaqa kaynu jwirtita rimar
qukuranllapa:

—¡Pabluwan Silasmi tukuy intirupi runakunata kusa ukmanta yaĉhachisha!
Chaynullami kaymanpis shamushallapana chayllata yaĉhachikuq.
7 ¡Piru chaynu katinmapis, kay Jasón samachisha paykunataqa! ¡Chaymi
tukuy paykunaqa, mantakuqninchik César nishantaqa mana kasuyanlla-
pachu! Ashwan paykunapa mantaqninllapaqashi kan uk. Payqashi shutin
Jesús nir.

8 Chayta uyaparllapami tukuy runakuna, karguyjun runakunamapis kusa
ukmanta tukuranllapa.
9 Chaymi chay karguyjunkunaqa, Jasonta wakin kriyiqkunatapis pa-
grakuchir dijatin, riranllapa.

Pabluwan Silasmi Bereaman riranllapa

10 Chay diyalla tutanaqa, chay Tesalonicamanta Dyuspi wakin kriyiqku-
naqa Pabluwan Silastaqa kaĉharanllapa Berea pwibluman. Chaymanta
paykuna chayman ĉharnaqa, riranllapa Israel runakunapa tantakananllapa
wasiman.
11 Chay Berea pwiblupi taq Israel runakunaqa, Tesalonicapi Israel runaku-
namantaqa mas das intrakar kasukuq runakuna karanllapa. Chaynu karmi
Pabluwan Silas, Jesuspaq yaĉhachikutinqa, kusata uyakuqllapa. Chaymi
Dyus nitin iskribikashakunataqa waran waran kusata liyiqllapa, chiqapchu
kanqa chay yaĉhachikuyashanllapaqa nir.
12 Chaynu Pabluwan Silas yaĉhachikutinllapaqa, chaypi Israel runakunaqa
kusa achka kriyiranllapa. Chaynulla griego runakuna, kusa nisha warmiku-
namapis, kusata kriyiranllapa.

13 Piru chaymanta, Jesuspi mana kriyiq Israel runakuna Tesalonicapi taqkunaqa, Pabluqa Berea pwiblupipis yaĉhachikuyan nir uyaparqa, chaymanpis riranllapa. Chaymi runakunataqa kusa ukmanta willaran, amami Pabluwan Silastaqa kasunkillapachu nir.
14 Piru chaynu nitinllapamapis, Jesuspi kriyiqkunaqa utqaylla Pablutaqa chay pwiblumantaqa kaĉharanllapa marlawman. Nataq Silaswan Timoteo-shuypaqa Bereallapi kidaranllapa.
15 Pablupa pullan riqkunaqa, Atenas pwiblukaman riranllapa yaparqa. Chaymantami Pabluqa paykunataqa kaĉharan kaynu nir: "Rir willapamayllapa Silaswan Timoteo utqar shamutin, kaypi tarinakunayllapapaq" nir.

Pablumi Atenas pwiblupi

16-17 Chaynu nir Pabluqa Atenas pwiblupi Silaswan Timoteupaq yarakur tayaran. Chaynu yarakuyarqa riran Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chayman rirmi Israel runakunawan, wakin griego runakuna Dyuspi kriyiqkunawanpis kusata Jesuspaq parlaranllapa. Chaynu parlakur puriyarqa chay pwiblupi runakuna rurashan kusa achka yanqa dyuskunata rikar mana allintachu yarpuran. Chaynuta rikarmi tukuy diya plasapi tantakaq runakunawanpis parlaqllapa Jesuspaqqa.
18 Chaynu parlakuyarmi Pabluqa tarinakuran wakin kusa yaĉhaq runakunawan. Paykunaqami shutiran Epicureukuna Estoicukuna. Chaymantaqa paykunapis Pabluwan willanakuq qallariranllapa. Chaymi Pablo, "Jesús nuqanchikrayku wanur, piru qashan kawsamuran" nitin, paykunamanta wakinqa niyaqllapa:
—¿Mayqanpaqtaq rimayan, kay yanqa illaqta rimar alabakaqqa? nir.
Ukkuna-shuypaqa niqllapa:
—Kay runaqa riqchaq dyuskunapaq willamayanchik nir.
19 Chayraykumi, Pablutaqa aparanllapa uk lugar Areópago shutiqman. Chaypiqami allipla yaĉhaq runakuna tantakaqllapa. Chaymi, chayman ĉhatinnaqa kaynu niranllapa:
—Willamayllapa taytituy imatataq yaĉhachikuyanki.
20 Chaqa qamqa mana riqsishayllapakunapaq willamankillapa. Chaymi nuqakunaqa yaĉhayta munanillapa, ima niyanmi chay rimashaykiqa nirmapis.
21 Chaynuqa tapukuyaranllapa yanqa illaqta, chaynulla mushuq rimaykunalata uyakur parlakur ima taq karllapa.
22 Chaynu nitinqa, chay Areópago lugarpiqa Pabluqa tukuy paykunapa ĉhaypinpi shar, kaynu niran:
"Atenasmanta runakuna, nuqapa rikayniymantaqami qamkunaqa chay dyusnikillapapiqa kusata kriyinkillapa.
23 Rikashami kani achka lugarkunapi dyuskunata aduranaykillapata. Piru puriyarqami tarisha kani uk lugarpi kaynu iskribikashata: 'KAY ALTARMI UK DYUSTA MANARAQ RIQSIYANCHIKCHU CHAYPAQ' niqta. Nishaykillapa: Nuqami Dyusta mana riqsinillapachu niyashaykillapapaq yaĉhachishuyanillapa.
24 "Chay Dyusmi, kay pachata, tukuy ima kaqkunatapis rurasha. Chaymi pay, unaq syilupa, kay pachapa Amun. Manami runakuna wasita shachishanpichu tan.
25 Chaynulla payqa mana mayqantapis ministinchu imata rurar yanapananllapamatapis. Chaqa pay, ashwan tukuyta kawsachimanchik, amayninchikta qumanchik, chaynulla tukuy imakunatapis qumanchik.

26-27 Paymi uk runalamanta tukuy intirupi runakunata ruraran, tukuy
pachapi kawsananllapapaq. Chaynulla paymi nisha runakuna maypi
tar ima tyimpukaman kawsananllapapaqmapis. Chaqa munanmi
runakuna paypi chiqapta kriyir, munashanlata ruranananllapata. Piru
alli yaĉhaymantaqami mana kriyinashamapis, Dyusqa nuqanchikkunapaqa
pullanchikllapa.
28 Payraykumi kanchikllapa, kawsanchikllapa, purinchikllapa, imamapis.
Kaynullatami wakin qamkunamanta unay yaĉhaq runakunapis niqllapa:
‘Tukuy runakuna Dyusmanta kanchikllapa’ nir.
29 “Chaynu Dyusmanta tukuyla karqa, ama chay urumanta, platamanta,
rumimanta yanqa rurakashakunataqa dyusniy nishunllapachu. Chaqa
chaykunataqami runakuna yarpuyninllamanta rurasha.
30 Piru unaynari mana yaĉhar pantasha kar michkata uchakusha
kashallapamapis Dyusninchikqa chay uchakushanchikpaqqa mana
kwintachakaranchu. Piru kanan-shuypaqa chay mana allin
ruraynichikkunata amana rurarchu, paylatana kasunallapapaq nisha.
31 Chaqa uk diyatami jwisyu diyapaq akrashana. Chay diyapiqami
tukuyta rikar yaĉhamashunllapa ‘Allin mana allin kanchikllapa’ nirmapis.
Chay diyapaq rikamanallapapaqqa uk runata akrashanrayku wanushan-
manmatapis kawsachimuran. Chayna rikar kwintata qukanallapapaq chay
paymi rikamaqninchikqa nir”.
32 Chaynu “Dyus chay runata wanushanmanta kawsachimuran” nir Pablo
parlakutinmi, wakinkunaqa kusata asiparanllapa. Piru ukkunaqa kaynu
niranllapa:
—Qashan kaykunata parlamatkillapapis uyakushaykillapa nir.
33 Chaynu nitinllapami, Pabluqa paykunata chaypi dijar riranna.
34 Chaymantami wakinkunaqa kriyir Pabluwanqa pullachanakuranllapa.
Chay kriyiqkunaqami ukqa karan Dionisio. Paymi Areopagupa uk man-
taqnin kaq. Chaynulla uk warmi Dámaris shutiqpis wakinkunawanpis
pullachanakuranllapa.

18

Pablumi Corinto pwiblupi

1 Chaymantami Pabluqa chay Atenas pwiblumantaqa lluqshir, riran Cor-
into pwiblumanna.
2 Chaypiqa tarinakuran uk Israel runa Aquila shutiqwan. Payqa Ponto lu-
garmanta karan. Chay tyimpumi, payqa warmin Priscilawan pulla chayraq
ĉhamusha karan Italia nasyunmanta. Paykunaqa Italiamantaqa ĉhamusha
karanllapa, chay nasyunpa mantakuqnin Claudio, Romamanta tukuy Israel
runakuna lluqshinqa nisha katin. Chaymi Pabluqa paykunata watukuq rir,
3 chaypina kidaran, pulla trabajananllapapaq. Chaqa paykunapismi
Pablo yupay tulduta siraypi trabajaqllapa.
4 Samana diyakunapi-shuypaqami Pabluqa Israel runakunapa tanta-
kananllapa wasiman riq. Chaypiqa tukuy Israel runakunata, mana Is-
rael runakunamatapis, kusata willaq intrakananllapapaq, Jesús tukuypa
Washakuqnin nir.
5 Chaymanta chay diyakunapi Silaswan Timoteo Macedoniamanta
ĉhamuran. Chaymi Pabluqa chaypiraq kusa masta yaĉhachiq qallariran
Israel runakunata “Jesusmi Dyusninchik Akrashan Cristunqa” nir ima.
6 Piru ashwan Israel runakunaqa, Pablupaqa kuntran tikrakar kusata
qaryaparanllapa. Chaymi Pabluqa raĉhpanta ĉhaspir kaynu niran:

—Dyusninchikpa Cristunpaq willashutiyllapa, mana kriyishaykillapapaqqa qamkunana kulpayjunqa kankillapa, mana nuqachu. Ashwanmi kananmantaqa riyani chay mana Israel runakunatana Jesuspaq yaĉhachiq.

7 Chaynu nir, Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshir, Pabluqa riran uk runa Justo shutiqpa wasinman. Payqami tantakananllapa wasipa qichqanlapi taq. Paypismi Dyusta aduraq.

8 Chaynulla chaypi uk runa Crispo shutiqpis, tukuy aylluntin kriyiq Amitunchik Jesuspi. Payqa Israel runakunapa chay tantakananllapa wasipaqa mantakuqnin kaq. Ĉhaynulla Corintumanta kusa achka runakunapis Dyuspa shumaq rimayninta uyakurllapaqa, kriyirna rir shutikuranllapa.

9 Chaymanta uk tutaqa, Amitunchik Jesusqa Pabluta musquyninpi niran: “Ama manchakurchu, ama upallala kidar imachu ashwan nuqallapaq yaĉhachikuskiy.

10 Chaqa kay pwiblupiqa kusa achka runakuna nuqapi kriyinaqkunaqa. Nuqaqami qamwanqa pulla kani, manami mayqanpis ima mana allinkunataqa rurashuyta puytinqachu” nir.

11 Chaynu nitinmi, Pabluqa uk añu-y-midyuta chay Corintupiqa taran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur.

12 Piru uk tyimpupi, Acaya prubinsyapa gubirnadurnin Galión katinqa, Israel runakunaqa Pablupa kuntran tikrakar, aparanllapa gubirnadurman.

13 Ĉhachirqa gubirnadurtaqa, kaynu niranllapa:

—Kay runami Dyusta kasunanllapapaq yaĉhachikur puriyan. Piru chay yaĉhachikushanqami mana liyninchik nishannullachu nir.

14 Chaynu nitinllapami Pabluqa rimananlapaqna katin, Galionqa chay Israel runakunataqa niran:

—Ima kusa mana allinkunata rurasha katin, manaqa wanuchikusha ima katinqa, nuqaqa rikar yaĉhayman imanu katinpis.

15 Piru yanqa illaq qamkunapa liynikillapalapaq katinqa imapaqnari chaymanqa nuqaqa yakapakashaq. Chaytaqa qamkunalla imanupis parlayllapa nir.

16 Chaynu nirmi chay dispachunmantaqa lluqshichiran, Israel runakunataqa.

17 Chaynu lluqshichitinqa, chay piñakuq runakunaqa waqtapiqa ashwan Sóstenes shutiq runatana ayparanllapa. Payqami Israel runakunapaqa uk mantakuqnin karan. Ayparllapaqa chaylata kusata wipyaranllapa, chay gubirnadurpa naypanpi. Piru wipyatinllapamapis Galionqa, mana chaypaqqa kwintachakaranchu.

Pablumi kimsa kutipaqna Antioquiaman riran yaĉhachikuq

18 Pabluqami Corintupiqa achka diyataraq taran. Chaymantaqa Jesuspi kriyiqkunata dispidir, payqa Priscilawan, Aquilawan pulla riq qallariranllapa Siriapa uk lugarninman. Chayman riqnuqa, ashwan Cencrea pwibluman ĉharqa aqchanta rutukaran, runakuna yaĉhananpaq, Dyusta arnishanta kumpliyan nir.

19-21 Chay Siriaman riqnullami yaku karrupina rir ĉharanllapa Éfeso pwibluman. Chaypi karnaqa, Pabluqa riran Israel runakuna tantakananllapa wasiman. Ĉhaypiqami Pabluqa, Jesuspaq parlaran Israel runakunataqa. Chaynu yaĉhachikutinqa kusata rugaranllapa mas diyakunata kidananpaq. Piru payqa, [“Imanupis Jerusalén fyistapi kanaypaq karay” nir] “Mana puytinichu” niran. Chaymi “Dyus munatinqa may diyalapis, qashan shamushaq watukushuqllapaqa” nir dispidikurmi, Priscilawan Aquilataqa Efesupi dijar paylana riran yaku karrupi.

22 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharqa wichan riran Jerusalenman
tukuy kriyiqkunata saludaq. Chaypi saludakurnaqa, chaymanta riranna
ura Antioquía pwibluman.
23 Chaymantami uk tyimpumantaqa, unay purishankunaman qashan
lluqshiran puriq pwiblun pwiblun, Galaciapa, Frigiapa pwiblitunkunapi
Jesuspi kriyiqkunata animachiqnu ima.

Apolosmi yaĉhachikuran Éfeso pwiblupi

24 Chay tyimpumi Priscilawan Aquila Efesupi taqllapa. Chaymanmi,
Alejandriamanta uk Israel runa Apolos shutiq ĉharan. Paymi Dyus nitin
iskribikashakunata kusa allita intrakaq kar, runakunatapis alliplata intra-
chiq.
25 Chaynulla kusa allitami yaĉhakusha karan Shutichikuq Juan,
Amitunchik Jesuspaq yaĉhachikushanmatapis. Chaymiri Amitunchikpaq
yaĉhashantaqa, kusa aligrila allita yaĉhachikuq.
26 Chayraykumi, Apolosqa mana manchakur imachu, tantakananllapa
wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuqta uyaparmi, Priscilawan
Aquilaqa, Apolostaqa wakaqla apar kusa masta intrachiranllapa Dyus-
paqqa, imanumi washamanchik nir ima.
27 Chaymanta Apolos uk lugar Acaya shutiqman rinatinqa, Jesuspi kriy-
iqkunaqa, kusata animachir uk kartata rurar kaĉharanllapa Acayapi kriy-
iqkunaman, Apolos ĉhatinqa shumaqta samachinanllapapaq. Chaymi Apo-
los ĉharqa, Dyus akrashan kriyiqkunataqa, kusata yanaparan.
28 Chaqa tukuy Israel runakunataqa intrachiran Jesuspaq, payqa Dyuspa
Akrashan Cristun nir. Chaynulla Dyus nitin iskribikashakunata liyir chay-
paq intrachikutinmi, mana mayqanpis mana chaynuchu niytaqa puytiranl-
lapachu.

19

Pablumi Éfeso pwiblupi

1 Corinto pwiblupi, Apolos kanankamanqa, Pabluqa Antioquía
pwiblumanta lluqshir rir, chay achka shallqakaq pwiblukunata
watukurnaqa, ĉharan Éfeso pwibluman. Chaypimi tariran ayka
kriyiqkunata.
2 Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Kriyitkillapaqachu, Dyuspa Santu Ispiritunqa, qamkunaman shamuran?
nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami Santu Ispiritu kan nirlamapis uyapashachu kanillapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, qashan Pabluqa tapuran:
—¿Chaqa, Santu Ispiritunta mana riqsirqa, imanutaq shutikushaykilla-
paqa? nir.
Chayna, paykunapis qashan niranllapa:
—Shutichikuq Juan yaĉhachikushanta kriyirmi, shutikurayllapa nir.
4 Chaynu nitinqa, Pabluqa paykunataqa niran:
—Alliptamiri Juanqa, uchanllapata dijar Dyusman tikrakaqkunataqa
shutichiq. Piru shutichirqami niq: Kay nuqamantaqami uk runa shamuyan.
Chay paypimi kriyinkillapa. Chaynu nirqami Jesucristupaq niyaq.
5 Chaynu Pablo nitin uyaparqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi shutiku-
ranllapana.

6 Chaymantami Pabluqa ananllapaman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa
Santu Ispiritun paykunamanqa shamuran. Chaymi ukman ukman ri-
maykunapina Dyusllapaq rimaranllapa.
7 Tukuyninqami paykunaqa dusi runakuna kasha kanqallapa.

8 Chay Éfeso pwiblupi kayarllaraqmi, kimsa misistana Pabluqa risha
karan Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaypiqami shumaqta
yaĉhachikuq mana mayqantapis mancharchu, “Dyusninchikqami mushuq-
manta nuqanchikkunata mantamayashunllapa” nir ima.
9 Piru chaynumapis, wakinqa kusa mana intrakaq runa kar, mana
kriyinaranllapachu. Ashwanmi Jesuspi kriyiqkunata tukuy runakunapa
naypanpi kusa ukmanta juraparanllapa. Chaymi Pabluqa kriyiqkunataqa
akrar, aparan uk runa Tiranno shutiqpa yaĉhachikunan wasinman.
10 Chaypinami Pabluqa waran waran yaĉhachikuran, ishkay añuta. Chayn-
umi, tukuy Israel runakuna, mana Israel runakunamapis prubinsya Asiapi
taqkunaqa, uyakuranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa.

11 Dyus pudirninwan Pabluta yanapatinmi, kusa shumaq mana ruraypaq
milagrukunata ruraran.
12 Chayraykumi Pablupataqa raĉhpanlata, pañu ĉhurakushanlamatapis
qishaqninkunaman apaqllapa. Chaynu apatinllapami, qishaqkunaqa
dasla alliyaq. Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis lluqshiq
qishaqkunamantaqa.

13-14 Karanpismi Israelmanta wakin runakuna dyablupa yarpuyninku-
nata runakunamanta lluqshichiq. Kay paykunamanta karanllapa
kurakunapa mantaqnin Escevapa syiti wamrankuna. Paykunami Pablo
rurayashanta rikar, Jesuspa shutinwanna uk runamanta dyablupa
yarpuyninta lluqshichinarqa niqllapa: “Chay Pablo yaĉhachikuyashan
Jesuspa shutinpi nishunillapa: ¡Kay runapa rurinmanta lluqshiy! nir”.

15 Chaynu niyatinllapami dyablupa yarpuyninqa niran: “Nuqaqami Je-
sustaqa riqsini. Chaynulla yaĉhani Pablupaqpis, mayqanmi payqa nirmapis.
Piru ¿qamkunaqa pitaq kankillapa mantamanaykillapapaqqa?” nir.

16 Chaynu nirqami, chay kutilla chay dyablupa yarpuyninwan runaqa,
kuntran tikrakar kusa jwirsayjun kar, chay Escevapa syiti wamrankunataqa
binsir kusata qischaran. Chaynu qischatinllapami, chay wasimantaqa lirila
limpu lisyakasha alsakar riranllapa.

17 Tukuy Éfeso pwiblupi taqkunaqa, Israel mana Israel runakunamapis
chay syiti runakunata pasashanta uyaparllapaqa, alliplata manchakuran-
llapa. Chaymi, Amitunchik Jesuspa shutinta kusa allinpaq riqsirna, ashwan
kusata alabaranllapa ima.

18 Chaynulla tukuy kriyiqkunaqa, unay ima mana allin rurashanllapa-
paqqa, tukuypa naypanpi rimaranllapa: “Mana allintachu tukusha karayl-
lapa” nir.
19 Chayrayku unay wasqakuqkuna, surtyakuqkunamapis, Amitunchik
Jesuspi kriyirna chay sirbiq papilninllapamatapis apamur rupachiranl-
lapa tukuypa naypanpi. Chay papilnin rupashakunapa ĉhaninqami, karan
sinkwinta mil (50,000) qillay yupay.
20 Chaynumiri Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa uyakur,
pudirninta rikar ima, mastana kriyir achkayaranllapa.

21 Tukuy chaykuna pasatinnaqa, Pabluqa riyta yarpuran Macedonia-
man, Acayaman, chaynulla Jerusalenman ĉhanankaman. Chaymi niqpis:
“Jerusalenman ĉharqa, Romamanpis rishaq” nir.

22 Chaymi ashwan kaĉharan Macedoniaman ishkay yanapaqninkunata,
Timoteuwan Erastuta. Nataq pay-shuypaqa kidaranraq prubinsya Asiallapi
uk tyimpu masta.

Efesupimi kusa ukmanta tukuranllapa

23 Chay tyimpukunapiqami, kusala ukmanta tukuranllapa Jesuspi kriy-
iqkunata kuntrashanrayku.
24 Chaytaqami uk runa Demetrio shutiq ruraran wakin runakunawan.
Demetriuqami platamanta ruraq, dyusnin Diana * niqllapa chaypa wasinpa
ritratunkunata. Chaynulla paywan trabajaqkunatapis kusa achkata pagraq.
25 Chaymi chay trabajaqninkunata, wakin chaynukaqllapi trabajaqku-
nawan tantar, kaynu niran:
"Taytituykuna, qamkunaqami yaĉhankillapa chay trabajashanchikwan
imanchikta tarikur kusa shumaqta kawsanchikllapa nir.
26 Piru qamkuna rikashaykillapanu, uyapashaykillapanu, chay Pablo
shutiq runaqa, purin runakunata yaĉhachir kay rurashanchikllapa dyusku-
naqashi mana chiqap dyuschu nir ima. Chaynu purirqami yaqqa tukuy
intirupina runakunataqa intrachisha, mana kay Efesulapichu. Ashwan
tukuy kay prubinsya Asiapimapis tukuykaqtana kriyichisha.
27 Kayqami allip manchakuypaq. Chaqa manana ganayta puytichuwan-
llapanachu. Chaynulla chay mamanchik Dianapa iglisyanmatapis man-
ana shumaqtanachu riqsinmanllapa. Chaynu ruratinllapaqami, chay ma-
manchik Dianataqa manana pipis kriyinqallapanachu tukuy Asiamanta
runakuna, chaynulla tukuy may pachamanta runakuna kriyiq chayku-
namapis".
28 Chaynu nitin, uyaparmi kusata piñakur kaynu niranllapa: "¡Biba biba
mamanchik Dianaqa! ¡Chayqa paymi nuqanchik Efesumanta runakunapa
dyusninchikqa!" nir.
29 Chaynumiri chay pwiblupi kaqkunaqa tukuyla kusa ukman dispan-
takaypaqta tukuranllapa. Chaymi kallpar rir ayparanllapa Macedonia-
manta ishkay runakuna, Pabluta yapar puriqkunata. Ukninqa shutiq Gayo,
uknin-shuypaqa Aristarco. Chay paykunataqa aysaĉhakur aparanllapa chay
kusa atun tantakananllapa wasiman.
30 Chay wasi ruriman yaykuchitinllapaqa, Pabluqa yaykunaran runaku-
nawan parlaq. Piru wakin kriyiq masinkuna mana yaykunantaqa mu-
naranllapachu.
31 Chaynulla chay prubinsyamanta karguyjunkuna Pablupa riqsinan
karan chaykunapis, niranllapa: "Willayllapa ama yaykunqachu chay kun-
trankunamanqa" nir.
32 Chaykamanqami ruripiqa tantakasha runakunaqa, wakinqa
ukmanta niyaqllapa. Chaynulla wakinkunapis ukmanta niyaqllapa.
Nataq wakinkuna-shuypaqa mana yaĉhayaranllapachu imapaqmi
tantakamushanchikllapa nirmapis. Piru chaynumapis kusata
lanyaranllapa.
33 Piru chaypi Israel runa kaqkunaqami, uknin Alejandrutaqa naypaq-
man kumsar kaĉharan paykunapaq rimananpaq. Chaymi naypaqman
lluqshir, Alejandruqa makinlawan siñata rurar runakunata uyarachir intra-
chiyta yarpuran.
34 Piru chaynu tukutinmi, kwintata qukaranllapa paypis Israel runa nir.
Chaymi, ashwan qayĉhakuranllapa ishkay urata yupay kaynu nir: "¡Biba

* **19:24** Kay Dianatami "Artemisa" niqllapapis.

biba mamanchik Dianaqa! ¡Chay paymi tukuy Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!” nir.

35 Nataq, Éfeso pwiblupa sikritaryun-shuypaqa runakunata upallachir niran:

“Taytituykuna, tukuy pachamanta runakunami yaĉhanllapa, kay pwiblumanta runakunaqa inkargakasha syilumanta ishkimusha mamanchik Dianata kuytananllapapaq, chaynulla iglisyantapis rikananllapapaq.

36 Yaĉhashaykillapanu, manami mayqanpis mana niytaqa puytinllapachu dyusninchikllapataqa. Chaymi ashwan ama imatapis rurayta yarpuyllapachu, manaraq allita yarpurqa.

37 Kay runakunata apamushaykillapaqami, mana imatapis mana allintaqa rurashachu mamanchik Dianapa iglisyantaqa. Chaynulla mamitanchiktaqa manami jurapashalamapischu.

38 Chay Demetrio trabajadurninkunawan, chaynulla mayqanwan dimandayta yarpuyatinllapaqa, chaypi wakmaqa jwiskuna chaykunapaq parlananllapapaqqa. Chaypiqa paykunana yaĉhanqallapa imanu parlashaq nirmapis.

39 Qamkuna imata mas yaĉhayta munarqa tukuy mantakuqkunawan tantanakur parlayllapa.

40 Piru kay pasashanrayku karguyjunkunaqa nimachuwanllapa mana allintachu tukushaykillapa nir. Chaynu nimashallapaqa mana imanu washakayta puytishunllapachu, imapaqmi kaynu purichinakuyanillapa nirmapis”.

41 Tukuy chaykunata willarqami, runakunataqa riyllapana nitin riranllapana.

20

Pablumi riran Macedoniaman Greciamanpis

1 Chaynu kusa ukmanta tukuyar qasillatinllapanaqami, Pabluqa Jesuspi kriyiqkunata qayamur, kusata animachir abrasar ima dispidirnaqa riran Macedonia lugarman.

2 Chaymi, chaypa lugarninkunapiqa tukuy kriyiqkunata watukur animachir shumaqta willar imanaqa, riran prubinsya Greciaman.

3 Chaypiqami kimsa misista tayar, Siria lugarman riyta yarpuran. Chaymanta, Siria lugarman rinanpaq yaqqana yaku karruman iqayarqa, Pabluqa yaĉharan, Israel runakunashi wanuchinanpaq yarpusha nir. Chaymi payqa yarpuran qashan ĉhakpala Macedonia lugarllata tikrakar riyta.

4 Chaymanta Pablo ritinqa, yapar riranllapa Berea pwiblumanta Pirro shutiq runapa wamran Sópater, chaynulla Aristarcuwan Segundo ima. Paykunaqami ishkantin Tesalónica pwiblumanta kaqllapa. Chaynulla riranllapapis Derbe pwiblumanta Gayuwan Timoteo. Wakin riqkunaqami prubinsya Asiamanta Tíquico, Trófimo ima kaqllapa.

5 Tukuy kay ukninchikkunami naypaqta rir, Troas pwiblupi yaramaranllapa.

6 Nataq, nuqakunaqa Pascua fyista pasatinna, Filipos pwiblumantaqa riraylapa yaku karrupi. Chaymantami, sinku diyamanta ĉharayllapa Troas pwibluman. Chayna, wakpiqa syiti diyata karayllapa.

Pablumi Troas pwiblupi kriyiqkunata watukuran

7 Piru chay simanapa punta diya qallarinanpiqa, tantakarayllapa Santa
Mikunata mikunayllapapaq. Nataq Pabluqa allaqnin rinanpaqna kar, mana
shaykuqchu ĉhaypi tutakaman yaĉhachiyaran kriyiq masinkunataqa.
8 Tukuymi uk wasipa unaq kimsa altunpi tantakasha karayllapa.
Chaynulla chaypiqami achka bilakuna achkirachikuyaran.
9 Chaypi Pablo yaĉhachikuyatinqa, uk musu wamra Eutico shutiq bin-
tanalapi uyakur tayaq. Chaynu kusa unaytana uyakur tayatinqa chay musu-
taqa punuy binsiran. Chaymi wasipa unaq kimsa altunmanta ratamuran
pachaman. Chaynu ratamutinqa, wanushatana tariranllapa.
10 Piru Pabluqa pachaman ishkimur, chay wanushataqa piratar abrasar
chaypi kaqkunataqa niran:
—Ama manchakuyllapachu. Kawsayanmi kay musuqa nir.
11 Chayna, Pabluwan tukuy chaypi kaqkunaqa qashan chay wasipa unaq
altun kayashanllapaman iqar, Santa Mikunata tantakar mikutinllapanaqa,
yaĉhachikuran achkiyanankaman. Chaymantaqami riranna.
12 Nataq chay Euticutaqa kawsaqtana aparanllapa wasinmanqa. Chaymi
chay llakiqkunaqa kusalata aligriyaranllapa.

Troasmanta Mileto pwibluman riranllapa

13 Riyatiyllapanaqa, nimaranllapa: “Qamkunaqa yaku karrupi nay-
paskiyllapa Asón pwibluman. Nataq nuqami ĉhakpala shamushaq” nir.
Chaynu Pablo nimatinllapami, rirayllapa yaku karrupi naypaqta payta
wakpi yaraq.
14 Yarakuyatiyllapa ĉhatinnaqa, yaku karrupina rirayllapa Mitilene shutiq
pwibluman.
15 Chaynulla chay pwiblumantapis lluqshir, allaqninraq pasarayllapa
mar yakupa ĉhaypinlapi uk pachita kaq chaypa naypanlawta. Chay pachi-
taqami shutiq Quío. Nataq allaqninraqmi ĉharayllapa Samos pwiblumanqa.
Chaymanta chay pwiblumanta rirna, allaqnin [Trogiliuman ĉhar pasar]
ĉharayllapa Mileto shutiq pwiblumanqa.
16 Chaqa Pabluqari mana yaykunaranchu chay Éfeso shutiq pwiblumanqa,
chay prubinsya Asiapi mana kidanar. Chaqa payqami daskaqlla ĉhanaran
Jerusalén pwiblumanqa, ashwan chay Pentecostés fyista Jerusalenpi kaq
chaypi kayta munar.

Pablumi Efesumanta kriyiqkunawan

17 Piru Miletupina karqa, Pabluqa kaĉhakuran Éfeso pwibluman, kriyiqku-
nata rikar yaĉhachiqkunata willatin, pay kayashanman shamunanllapapaq.
18-19 Chaymi, ĉhamutinllapanaqa paykunataqa niran:
“Qamkunaqami yaĉhankillapa imanu nuqa qamkunawan karay naypaqta
chay prubinsya Asiaman shamushaymanta-pacha nirmapis. Chaqa, tukuy
tyimpumi qamkunawan kar, Amitunchikta sirbisha kani. Manami kusala
puytiqkuna yupayqa tukuraychu. Ashwanmi qamkunapaq waqasha, qis-
chakasha imamapis kani, Israel runakuna imanachimayta munatinlla-
pamapis.
20 Chaynu qischakarpis, manami uyararchu ashwan yanapashunayllapa-
paq tukuy imatapis yaĉhachishushallapa kani tukuypa naypanpi, chaynulla
wasikillapapi ima.
21 Chaynulla Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis
willashana kani, chay uchakushankunata dijarna kriyinanllapapaq
Taytanchik Dyuspi, chaynulla Amitunchik Jesucristupipis.

22 “Nataq, kananqami Jerusalén pwibluman riyani, Dyuspa Santu Ispiritun * apamatin. Chaypiqa ima pasamayanqa nirmapis manami yaĉhanichu.
23 Piru kaylata yaĉhani, kada pwibluman rishaypi Dyuspa Santu Ispiritun willamayan, karsilman itamar qischamayanqallapa Jerusalenpi nir.
24 Chaykunata yaĉharmapis, manami llakir manchakunichu wanunaypaqqa. Chaqa kay bidayqa mana imachu nuqapaqqa. Chaymi aligriyar, allita Amitunchik Jesús munashanta ruranani wanunaykaman. Chaqa paymi akramasha runakunata yaĉhachinaypaq: ‘Dyus llakipamarninchik nuqanchikkunata washamayninchikta munan’ nir.
25 “Kanan-shuypaqa qamkunata nishunillapa: Manami kananmantaqa rikamankillapanachu mayqannikillapapis, Amitunchik mantamaqninchikpaq yaĉhachishurayllapa chay qamkunaqa.
26-27 Chaymi kananqa willashunillapa: Dyusninchik tukuy munashanlata willashushallapa kani mana imalatapis pakarchu. Chaymi kananqa manana mayqannikillapapaqpis uchayjun yupaynachu yarpuni. Chayqa qamkunapinari kanqa.
28 Chayna qamkunana kuytakar, Dyuspi tukuy kriyiqkunataqa shumaqta rikar kuytayllapa. Dyuspa Santu Ispiritunqa, uk michikuqkunata yupay akrashushallapa rikanaykillapapaq paypi kriyiqkunataqa. Chaqa paypi kriyiqkunaraykumi Amitunchik Jesusqa kruspi wanur yawarninwan rantishana.
29 “Chaymi nini: Maydiya nuqa ritiynaqami rikarimunqa uk saqra yaĉhachikuqkuna. Paykunami, atun surrukuna uyshata mikuqkuna yupay kanqallapa. Chaymi kriyiqkunataqa ukmanta yaĉhachitin manana Dyuspiqa kriyinqallapanachu.
30 Chaynulla qamkunamanta wakinnikillapami Dyuspa kuntran tikrakar, ukmanta yaĉhachikutin Dyuspi wakin kriyiqkunaqa chaypina kriyinqallapa.
31 Chaymi qamkunaqa kusata kuytakar alamirala kawsankillapa. Yarpunkillapa kimsa añutami, tuta, unaq katinmapis, waqaypi ima, mana shaykuq tukuynikillapata yaĉhachishurayllapa.
32 “Kanan-shuypaqa kriyiq masiykuna, Dyusninchikman mañakusha kani payna qamkunata llakipashurllapa kusa shumaqtana kuytashunanllapapaq. Ashwan payna kananqa qamkunata yanapashurllapa kusa yaĉhaqpaqna tikrashunqallapa. Chayna chay arnishushannu washashunqallapa tukuy kriyiqkunataqa.
33 Manami nuqallapaqqa raĉhpata, uruta, qillaymatapis munashachu kani, mayqanpatapis.
34 Ashwan allitami yaĉhankillapa, makiywan trabajaray, nuqapaq chaynulla wakin pullay kaqkunapaqpis.
35 Chaqa Amitunchik Jesusmi nisha: ‘Mas allinmi kanqa ministiqkunata qunallapapaq, ashwan paykuna qumanallapamantaqa’ nir. Chaynu pullaykillapa karqami, nuqaqa yaĉhachishuyaqllapa kani ‘Trabajar ministiq runakunata yanapankillapa’ nir”.
36 Chaymanta chaynu nirqa Pabluqa tukuy paykunawan qunqurikur Dyusman mañakuranllapa.
37 Chaymi tukuyninllapa waqar Pablutaqa abrasar mucharanllapa ima.
38 Chaqa paykunaqami alliplata llakisha karanllapa, Pablo “Mananami rikamankillapachu” nisha karan chayrayku. Chaymantami Pablutaqa yapar aparanllapa yaku karru kayashankaman.

* **20:22** Dyuspa Santu Ispiritun apamatin riyani nirqami intrachimayninchiktapis puytin, ispirituy kusalata animachimatin riray nir.

21

Pablumi qashan riran Jerusalenman

1 Chaymanta Jesuspi kriyiq masiyllapata dijarna rirayllapa yaku karrupi uk pwiblu Cos shutiqman. Chaymanta allaqninqa, rirayllapa Rodas pwibluman. Chaymantami rirayllapa Pátara pwiblumanpis.

2 Chay Patarapimi, tarirayllapa uk yaku karruta. Chayqami riyaran uk pwiblu Fenicia shutiqman. Chaymi, chayman iqar rirayllapa wakmanqa.

3 Chayna chay yakupa ananta riqnuqa, rikarayllapa yakupa ĉhaypinlapi uk pwiblu Chipre shutiqta. Chay pwiblumi, ichuqlawniyllapapi karan. Chayta pasarmi rirayllapa uk prubinsya Siria shutiqkaman. Piru chay yaku karrumanta kargakunata chay Tiro pwiblupi ishkichinanpaq katinmi, nuqakunapis chay yaku karrumanta ishkir chay pwiblumanqa yaykurayllaparaq.

4 Chayman yaykurqa, Jesuspi kriyiqkunata tarir chaypi paykunawan kidarayllapa syiti diyata. Piru paykunatami, Dyuspa Santu Ispiritun willasha katin, Pablutaqa willaranllapa ama rinanpaqchu Jerusalenmanqa.

5 Chaynu niyatinllapamapis, syiti diya pasatinnaqa Pabluwan rirayllapana. Chayna tukuy runakuna, warmikuna wamrituntin ima yapamaranllapa pwiblumanta lluqshinayllapakaman. Chaymi, mar yakupa manyanlapi qunqurikur Dyusman mañakurayllapa.

6 Chaymanta dispidikur yaku karruman iqatiyllapanaqa, paykunapis tikrakaranllapa wasinllapamanna.

7 Chaynu Tiro pwiblumanta rirmi, Tolemaida pwibluman ĉharayllapa. Chayman ĉharmi, Jesuspi kriyiq masiyllapata tarir saludarayllapa. Chayna chaypi kidarayllapa paykunawanqa uk diyataraq.

8 Chaymanta allaqnin chay pwiblumanta rirqa, ĉharayllapa Cesarea pwibluman. Chayman ĉharnaqa, rirayllapa kriyiq masiyllapa Felipipa wasinman samaq. Paymi apustulkunapa syiti akrashanmanta uknin kaq. * Paymi mana kriyiqkunata intrachiq Jesuspi kriyir washakananllapapaq.

9 Kay Felipipami, kwatru shipash wamrankuna mana runaynjunchu kaq. Paykunaqami Dyuspaq rimaqninkuna karanllapa.

10 Chayna, chay paykunapa wasinpi ayka diyatana kayatiyllapaqa, Judea pwiblumanta Dyuspaq rimaqnin uk runa Agabo shutiq ĉharan.

11 Paymi, Pablo waĉhkakushan waĉhkunta lluqshichir ĉhakinta, makinta watakur niran:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi nin, Jerusalenpiqa Israel runakunaqashi kay waĉhkupa amuntaqa, kaynu watar uklawmanta jwira kaq runakunata quyanqa nir.

12 Chayta uyarmi, nuqakuna, chaynulla Cesarea pwiblumanta kaqkunapis, Pablutaqa rugarayllapa ama Jerusalenmanqa rinanpaq.

13 Piru Pabluqa nimaranllapa:

—¿Imapaqtaq waqankillapa? Kusataraq llakichimankillapa. Nuqaqami listuna kani mana watakanaylapaqchu. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku Jerusalenpi wanuypaq karmapis, wanushaq.

14 Chayna mana imanupis kidanatinmi, mana imatapis willarllapanachu, “Amitunchik Jesús munashanmi kanqa” nirayllapa.

15 Chaymantaqa nuqakunapis alli kamkachikur imanaqa, rirayllapana Jerusalenmanqa.

---

* **21:8** Rikayllapa Hechos 6.1-6.

16 Pullayllapaqami Cesarea pwiblumanta ayka kriyiq masiyllapakuna
riranllapa. Paykunami apamaranllapa Chiprimanta uk runa Mnasón shu-
tiqpa wasinman. Chaymi payqa Jesuspi unaymanta-pacha kriyiq kar
samachimaranllapa.

Pablumi Santiaguta watukuq riran

17 Chayna, Jerusalén pwibluman ĉhatiyllapaqa, Jesuspi kriyiqkunaqa kusa
aligrila samachimaranllapa.
18 Chaymanta allaqninqa, Pabluwan nuqakunaqa rirayllapa chay punta
yaĉhachiqninllapa Santiaguta watukuq. Chayman ĉhatiyllapaqa chaypi kasha
karanllapa tukuy kriyiqkunata rikar yaĉhachiqninkuna ima.
19 Chaymi, Pabluqa tukuyninta saludar manyaqmanta parlaq qallariran,
Tayta Dyus pudirninwan yanapatin chay jwira mana Israel runakunawan
rurashanta ima.
20 Chaynu parlatinmi, Dyusta kusata alabaranllapa. Chayna, Pablutaqa
niranllapa:
"Allitami ninki kriyiq masiy. Qam rikashaykinumi tukuy Israel runaku-
namanta, Jesucristupi kusala achkana kriyinllapa. Piru ninllapami Moisés
mantakushanllatashi rurashaqllapa nir.
21 Chaynulla nishapismi, qamshi Israel runakuna uklaw pachakunapi
taqtaqa ninki: 'Moisés mantakushantaqa ama kasunkichu' nir. Chaynul-
lashi ninkipis: 'Chay siñal kustumrita, chay wakin kustumrikillapatapis ama
kasunkillapachu' nir.
22 ¿Imanutaq tukushaqllapa? Chaqa runakunaqami yaĉhanqallapa qam
kaypi kanki nir.
23 Kaytami ruranaykipaq allin kanqa: Kay nuqakunamantami kan kwatru
runakuna. Paykunami kumpliyanqallapa Dyusta arnishanllapataqa.
24 Paykunawan pulla rir, rurayllapa chay paqakuna kustumritaqa. †
Chaymanta, chay gastashanllapata pagray, paykunapis aqchanta rutunan-
llapapaq. Chaynuqami tukuy yaĉhanqallapa qampaqqa 'Yanqalla rima-
pakuyashanchikllapa' nir. Ashwan nishunqallapa 'Payqa Moisés man-
takushantaqa chiqapta kasun' nir.
25 "Piru chay jwira mana Israel runakuna kriyiqkunatami, mana kay
nuqakuna rurani chaytaraq ruray ima ninillapachu. Ashwan kaykunalata
ruranapaq iskribir ‡ willasha kanillapa kaynu nir: 'Ama mikuyllapachu
runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapakunata.
Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar, man-
aqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar, manaqa warmi
karpis, ama ukwan ukwanqa punukillapachu' nir".

Dyusta aduranannllapa wasipi Pabluta ayparanllapa

26 Chaynu willatinllapami, allaqmantaqa Pabluqa chay kwatru runaku-
nawan riran, chay paqakuna kustumritaqa pulla ruranannllapapaq. Chay-
manta chay kustumrita rurar tukchinanllapapaqnaqa, Pabluqa Dyusta adu-
ranan wasiman rir yaykur, willaran ima diyami chay ufrinditanllapata
ĉhurayanqallapa nir.
27 Chayna chay willashan syiti diya kumplikayatinnaqa, Asiamanta
shamuq Israel runakunaqa, Dyusta aduranan wasipi Pablutaqa rikaranl-
lapa. Chaymi runakunata willatin, kusa ukmanta piñakur, Pabluta kuntrar
ayparanllapa.
28 Chaynu ayparllapami, kusa jwirtita kaynu niranllapa:

† **21:24** Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 6.1-12. ‡ **21:25** Rikayllapa Hechos 15.29.

"Israel pwibluymanta kaq runakuna, ¡yanapamayllapa! Kay runami, tukuy pachapi runakunata yaĉhachir purin. Chaynuqami nuqanchikkunata, Moisés mantakushanta, chaynulla Dyusta aduranchikllapa wasimatapis kuntrar purin. Chaynu kuntramayarninchikllapamapis, ashwan kananqa Dyuspa kusa allin adurana wasimanpis, apamusha yanqa jwira mana kriyiq runakunata. Chayta rurarmi mana allintachu rurayan" nir.

29 Chaynuqami niyaqllapa, Trófimo shutiq runawan pulla pwiblupi puriqta rikashanllaparayku. Chay Trofimuqami Efesumanta, mana Israel runachu kaq. Chaymi yarpuqllapa, Pabluqa chay Trofimutapis apamusha kanqa Dyusta aduranllapa wasiman nir.

30 Chaymi chay pwiblumanta tukuyla runakuna kusala ukmanta piñakur, kallpar rir ĉharanllapa Dyusta aduranllapa wasimanqa. Chaymantami Pablutaqa aypar aysaĉhakur urqumur, punkukunamatapis chay kutilla kirparanllapa.

31 Chaynumi Pabluta limpu wanuchinanllapapaqna katinqa, Romamanta suldadukunapa mantaqninta kunachiranllapa, kay pwiblumanta runakuna kusa ukmanta tukuq qallarishallapa nir.

32 Chaymi payqa suldadunkunata, suldadukunapa mantaqninkunata ima tantar, kallpar riranllapa chay runakuna kayashanmanqa. Chayna paykunata rikarqa, Pablutaqa dijaranllapana chay qischayashanllapamantaqa.

33 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa qimikar, Pabluta aypar kaĉhakuran alli watananllapapaq ishkay kadinakunawan. Chaymanta chay runakunataqa tapuran: "¿Pitaq payqa, imatataq rurasha?" nir.

34 Chaynu taputinllapami wakinqa ukmanta niyaq. Nataq ukkunaqami ukmanta niyaqllapa, mana chayllatachu. Chayraykumi mana imapaq rimayanllapa nirpis intrakaranchu. Chaymi, kaĉhakuran kwartilman apananllapapaq Pablutaqa.

35 Chaymanta chay kwartilman ĉharnaqa, alsar Pablutaqa ruriman yaykuchiq qallariranllapa, chay achka runakuna qillakachir ikinta riyashanllaparayku.

36 Chaqa tukuy runakunamiri ikinta riyaranllapa, kusa jwirtita kaynu nir: "¡Wanuchiyllapa!"

Pablumi tukuypa naypanpi rimaran washakananpaq

37 Chaymanta, chay kwartilman itananllapapaqna katinqa, Pabluqa kaynu nir tapuran chay mantakuqtaqa:

—¿Qamwanchu uk ratituta parlayta puytini? nir.

Chaymi, chay mantakuqqa niran:

—¿Griego rimaytachu yaĉhanki?

38 ¿Manachu qamqa kayanki kanqa Egiptumanta runa uk kuti kusata tukuq qallarir, chunllaq lugarman kwatru mil wanuchikuq runakunawan riran chay? nir.

39 Chaymi, Pabluqa niran:

—Manami. Nuqaqami Israel runa kani, Ciliciapa pwiblun Tarsumanta. Chay pwiblumi kusala riqsikasha pwiblu. Piru uk ratituta yaray, tukuy runakunawan parlanaypaq.

40 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa uk ratituta dijaran rimananpaq. Chaynu dijatinqa Pabluqa chay iqayashanllapalapi shar, makinlawan runakunata willar uyarachirqa, hebreo rimaypi kaynu nir willaran chay runakunataqa.

22

1 “Pwibluymanta taytituykuna uyakuyllapa, kaytami willashaykillapa intrakanaykillapapaq”.

2 Chaynu nir hebreo rimaypi rimaqta uyaparllapa, ashwan masta uyakuranllapa. Chaymi, Pabluqa rimaran kaynu nir:

3 “Nuqaqami chiqap Israel runa kani. Ciliciapa pwiblun Tarsupimi nasisha kani. Piru kay Jerusalén pwiblupimi kriyakasha kani. Chaynulla Gamaliel shutiq runami yaĉhachimaran, unay rukunchikkunapa kustumrinllawan. Nuqaqami maydiyapis allita Dyuslata sirbiyani nir yarpuq kani, imanutaq qamkuna Dyuslata sirbiyani nir yarpunkillapa chaynulla.

4 Yarpuqpismi kani Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi wanuchinaypaq purirqa, allinta rurayashaq nir. Chaymi apar itaq kani karsilman ullqutaraq warmitaraq.

5 Chaykunapaqqami yaĉhan kurakunapa mantaqnin, chaynulla ruku mantakuqkunapis. Chaqa paykunami urdinta qumaran, chay Damascupi Israel masinchikllapata qunaypaq. Wakman chay urdinwan riray maskanaypaq Jesuspi tukuy kriyiqkunata kay Jerusalenman apamur qischachikunaypaq.

6 “Damascuman nanta riyar yaqqana chay pwibluman ĉhayatiyllapanaqa, alas dusi yupayqa, unaq syilumanta kusa llipya intiru nuqa kayashayman achkirachikamuran.

7 Chaynu achkirachimatinqa, rataray pachaman. Chaymi syilumanta uk rimayta uyaparay, kaynu niqta: ‘Saulo, Saulo. ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?’ nir.

8 Chaynu niqta uyaparmi nuqaqa tapuray: ‘¿Mayqantaq kanki taytituy?’ nir. Chaymi chay rimaqqa nimaran: ‘Nuqaqami Nazaretmanta Jesús kani, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay’ nir.

9 “Chaymi nuqawan riyaq chaykunaqa, chay llipyaraq chaytaqa rikaranllapa. Nataq chay rimayta-shuypaqa mana intrakaranllapachu.

10 Chaymi nuqaqa qashan tapuray: ‘¿Imatataq rurashaq, Taytituy?’ nir. Chaymi payqa nimaran: ‘Sharir, riy chay riyashayki Damascuman. Chayman ĉhatkimi willashunqallapa imatami ruranki’ nirmapis.

11 Piru chay achkirachikamuqpa llipyayninmi syigu dijamasha katin, chay pullay riqkunana aysakur apamaranllapa Damascumanqa.

12 “Chay Damascupiqami uk runa Ananías shutiq shamuran rikamaq. Chay paymi kusa llakipakuq runa kaq. Chaynulla allitami kumpliq Moisés mantakushankunataqa. Chaymi tukuy Israel runakuna chaypi taqkunaqa kusala allinta rimaq paypaqqa.

13 Chaynu rikamaq ĉhamurnaqa nimaq: ‘Kriyiq masiy Saulo, qashan allitana chapakuy’ nir. Chaynu nir willamatinqa, paytaqa chay kutilla rikarayna.

14 Chaynulla nimaranpis: ‘Unay rukunchikkunapa Dyusninmi akrashusha pay munashanta riqsinaykipaq. Chayna kusala allin Amitunchikta rikar, pay willashutin uyanaykipaq.

15 Chaqa qammi tukuy kay rikashaykipaq, uyapashaykipaq uk tistigu karna, tukuy intirupi parlakunki.

16 Chayraykumi, ama yararchu ashwan chay uchaykikunamanta shumaqna kanaykipaq, Amitunchik washamaqninchik nir kriyir sharir kananlla shutikuy’ nir.

17 “Chaymanta Jerusalenman tikrakaray. Chaymi chaypiqa Dyusta adurananllapa wasiman rir mañakuyarqa, rikapakuray

18 Amitunchik kaynu nimaqta: ‘Kay Jerusalenpimi nuqapaq rimar parlakutkiqa, mana kriyishunqallapachu. Chayrayku kaymantaqa utqar lluqshir riy’ nir.
19 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Piru Taytituy, paykunami yaĉhan nuqaqa tukuy tantakananllapa wasikunaman ĉhar, qampi kriyiqkunata prisur qischaq kani nirmapis.
20 Chaynulla qampaq rimaq Estebanta yawarninta iĉhachir wanuchiyatinllapamapis, nuqami chaypi kar allinmi wanuchiyllapa niq kani. Chaynullami raĉhpanmantapis kuytaq kani chay wanuchikuqkunapataqa’ nir.
21 Piru Amitunchikqa nimaran: ‘Utqar riyna. Chaqa kaĉhashuyanimi jwira mana Israel runakunaman nuqapaq yaĉhachikunaykipaq’ nir”.

Pablumi suldadukunapa mantaqninpa naypanpi

22 Tukuy chaykunata rimatinmi kaykamanqa Pablutaqa uyakuranllaparaq. Piru “Jwira mana Israel runakunaman Dyus kaĉhamasha” nitinshuypaqa, kusa jwirtita kaynu niranllapa: “Wak runaqami mana allinchu kawsananpaqqa, ¡wanuchiy!” nir.
23 Chaynu kusa jwirtita rimar raĉhpanllapamatapis ĉhaspir, allpata unaqman ima itakuyatinllapaqa,
24 suldadukunapa mantaqninqa kaĉhakuran Pabluta kwartilman itananllapapaq. Kaĉhakuranpismi wipyatin rimananpaq, imapaqshi chay runakunaqa paypaq chaynu rimapakunllapa nir.
25 Piru wipyananllapapaq watashallapana katinqa, Pabluqa tapuran chay suldadukunapa kapitanninta kaynu nir:
—¿Qamkunataqachu mantashushallapa romano runata wipyanaykipaq, mana imanu kasha nir allita yaĉharmapis? nir.
26 Chaynu nitin, uyaparqami chay suldadukunapa kapitanninqa rir kaynu nir willaran chay suldadukunapa mantaqnintaqa:
—¿Imatataq rurayanki kanqa kay runawanqa? Chaqa payqami romano runa nir.
27 Chaynu nitinqa, chay suldadukunapa mantaqninqa Pabluman qimikar kaynu nir tapuran:
—¿Chiqaptachu qamqa romano kanki? nir.
Pabluqa niran:
—Arí. Romanumi kani nir.
28 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa Pablutaqa niran:
—Nuqaqami achka qillaykunata gastaray romano kanaypaqqa nir.
Nataq Pabluqa niran:
—Nuqaqami romano kani taytayrayku.
29 Chaynu Pablo nitinmi chay wipyar rimachinanpaq karan chaykunaqa paymanta wakaq tukuranllapa. Chaynulla chay suldadukunapa mantaqninmapis romano nir kwintata qukarqa, kusata manchakuran kadinakunawan watashanpaqqa.

Pablumi kusa karguyjunkunapa naypanpi

30 Chaymanta allaqninqa, chay suldadukunapa mantaqninqa, ¿imapaqtaq Israel runakunaqa Pablutaqa uchachayanllapa? nir chiqapta yaĉhanaran. Chaymi kadinakunawan watashanta kaĉhar, kaĉhakuran tantakamunanllapapaq chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla kusa mas karguyjunkunapis. Chaymanta Pabluta urqur paykunapa naypanman qimiran.

23

1 Chaymi Pabluqa tukuy chay tantakasha kusa mas karguyjunkunata chapar kaynu niran:
—Ukniykuna, nuqaqami kanankaman Dyuspa naypanpiqa tasha kani allinkunata yarpur, rurar ima.
2 Chaynu nitinmi, kurakunapa mantaqnin Ananiasqa willaran, chay yatankaqlapi kaq runakunata, Pabluta shiminpi maqananllapapaq.
3 Chaymi Pabluqa niran:
—¡Allin tukuq runa, Dyusmi qamtapis maqashunqa! Chaqa qam, liy nishannullata nuqawan ruranaykipaq chaypi tayarqa, ¿imapaqtaq liyta mana kasurqa maqachimanki? nir.
4 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunaqa niranllapa:
—¿Waknuchu Dyus akrashan kurakunapa mantaqnintaqa musyanki? nir.
5 Pabluqa niran:
—Ukniykuna, manami nuqaqa yaĉharaychu kurakunapa mantaqnin kanqa nirqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: ‘Amami pwibluykipi mantakuqtaqa mana allinta willankichu’ nir.
6 Chaymantami Pabluqa chaypi tantakashakunaqa fariseo, saduceo runakuna nir kwintata qukaran. Chaymi jwirtita rimar niran:
—Ukniykuna, nuqaqami fariseo runa kani, fariseukunapa ayllun. Chayraykumi, wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, allita tapumar yaĉhamanayanllapa.
7 Chaynu Pablo nitinmi, chay fariseukuna, chaynulla saduceo runakunapis, paynin paynin willanakur, chiqanchanakuranllapa. Chaqa fariseo runakuna yupayllami Pablupis kriyiq.
8 Piru saduceo runakunaqa ninllapa, wanuqkunaqashi mana kawsamunnachu nir. Chaynulla ninpis, angelkuna, ispiritupis, mana kanchu nir. Nataq fariseo runakuna-shuypaqa kriyinllapa chay saduceukuna mana kriyishankunapiqa.
9 Chaynu piñachinakurmi, paynin paynin anyanakuranllapa. Chayna, yaĉhar yaĉhachikuqkuna fariseukuna kar, sharir kaynu niranllapa Pablupaqqa:
—Kay runaqa mana ima mana allintapis rurashachu. Imanupiqaĉhi uk ispiritu, manaqachu uk ángel willatin rimasha kanqa nir.
10 Piru chaynu mana qasillaq anyanakuyatinllapaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa yarpuran: Wak Pablutaĉhi aypar piti piti tukchinqallapa nir. Chaymi ayka suldadukunata kaĉharan Pabluta dasla apananpaq chay kwartil kayashanllaman.
11 Chaymanta chay tuta yurqaypimi Amitunchikqa Pabluman rikarir niran: “Shachinakuy Pablo. Chaqa nuqapaq kay Jerusalenpi rimashaykinumi, Romapipis rimanki” nir.

Pabluta wanuchinanpaqmi parlaranllapa

12 Chaymanta achkiyatinnaqa, wakin Israel runakunaqa parlaranllapa imanu Pabluta wanuchinanllapapaq nirmapis. Chaymi juraranllapamapis, manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqalamapischu Pabluta manaraq wanuchisha karqa nir.
13 Chaynu tratuta rurasha chaykunaqami, kwarintamantapis mas runakuna karanllapa.
14 Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman, chaynulla ruku mantakuqkunaman rir kaynu niran:

—Nuqakunaqami jurasha kanillapa ama mikunayllapapaqchu, manaraq
Pabluta wanuchiyarqa.
15 Kananqami qamkuna chay wakin kusa mas karguyjunkunawan
mañayllapa chay suldadukunapa mantaqninta qamkunaman allaqmanta
Pabluta apamunanllapapaq, ‘Imanullapis allita tapushaqllapa’ nirla. Chay-
paqqami, nuqakunaqa listuna yarakuyashaqllapa, manaraq ĉhamuyatin
wanuchinayllapapaq.
16 Piru chaynu parlashanllapapaqmi, Pablupa irmananpa wamran
yaĉharan. Chayta yaĉharqa, riran chay suldadukunapa kwartilninman
Pabluta willaq.
17 Chaymi, Pabluqa suldadukunapa uk kapitanninta qayar niran:
—Kay wamrata apay mantaqnikiman. Paymi imalataqa willanayan nir.
18 Chaymi, chay kapitanqa mantaqninman apar niran:
—Chay prisu kaq Pablumi qayamar nimasha, kay wamrata qamman
apamunaypaq. Chaqa payqashi imalataqa willashunayan nir.
19 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa, makinmanta aysakur
wakaqla apar chay wamrataqa kaynuta tapuran:
—¿Imatataq willamanayanki? nir.
20 Chaynu nitinmi, chay wamraqa niran:
—Israel runakunami parlasha, qamta willashutinllapa allaqmanta
apanaykipaq Pabluta chay kusa mas karguyjunkunaman, ‘Imalataqa
tapushaqllapa’ niqnula.
21 Piru amami kriyinkichu. Chaqa, paykunamanta kwarintamantapis mas
runakuna yarakuyanqallapa pakakusha wanuchinanpaq. Chaqa payku-
nami jurashallapa manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi up-
yayanqallapapischu Pabluta wanuchinankaman nir. Kananqami, payku-
naqa ‘Apashaq’ ninaykilatana yarayanllapa.
22 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa chay wamrata kaĉharan
kaynu nir:
—Amami mayqantapis willankichu chay parlamashaykitaqa.

Pablutami kaĉharanllapa gubirnadur Felixman

23 Chayna chay suldadukunapa mantaqninqa, ishkay kapitanta qayamur
willaran:
—Suldadukunata willay listakanqallapa kanan tuta tukuynin, a las nwibi
rinanllapapaq Cesarea pwibluman. Kaynumi listakanqallapa: Dusyintus
suldadukuna ĉhakpa rinanpaq, sitintaqa bistyapi rinanpaq, nataq dusyintus-
shuypaqa lansawan rinanllapapaq.
24 Chaynulla Pablupaqpis listankillapa uk bistyata chaypa anan ritin,
allilanta ĉhachinaykillapapaq gubirnadur Felixpa naypanmanqa.
25 Chay paykunawanqa uk kartata kaĉharan kaynu niqta:

26 Nuqa Claudio Lisiasmi,
qam kusa mantakuq gubirnadur Felixta saludashuni.
27 Nishunimi: Israel runakunami, kay runataqa aypashallapa kasha
wanuchinanllapapaq. Chaymi “Nuqa romano runa” nir yaĉhar, sul-
daduykunawan rir washasha kanillapa.
28 Chaypaq allita yaĉhanarmi, aparay Israel runakunapa kusa mas kar-
guyjunkunaman.
29 Chayman apatiymi, paykunapa kustumrinkunaraykula ĉhiqnisha
kasha karanllapa. Chaynu katinmi, wanuchinanllapapaq, karsilman
itananllapapaqmapis mana allinchu.

30 Chaymi, Pabluta qamman kaĉhamuni Israel runakunashi parlashallapa wanuchinanllapapaq nir yaĉhar. Chaynulla gubirnadur Félix, Israel runakunatapismi willasha kani qampa naypaykiman shamur parlashutin yaĉhanaykipaq, imapaqmi uchachayan nirmapis.
Kaylatami willashunaray.

31 Chay suldadukunaqami, chay mantaqnin nishannulla Pablutaqa tuta aparanllapa. Chaynu tukuy tuta rirllapami, ĉharanllapa Antípatris shutiq kwartilkaman.
32 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay ĉhakpa risha suldadukunaqa tikrakamuranllapana chay kwartilninllapaman. Nataq chay bistyapi risha chaykuna-shuypaqa, riranllaparaq chay Cesarea pwibluman ĉhanankaman.
33 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharnaqa, chay kartata apashanllapataqa gubirnadurta quranllapa. Chaynulla Pablutapis qukuranllapa.
34 Chay kartata qutinllapa liyirqa, chay gubirnadurqa Pablutaqa tapuran:
—¿Maymantataq kanki? nir.
Chaymanta Pabluqashi prubinsya Ciliciamanta nir yaĉharqa,
35 niran:
—Chay uchachashuqkuna shamutinmi yaĉhashaq nir.
Chaymantami, kaĉhakuran allita rikananllapapaq Pablutaqa, gubyirnu Herodespa mantakuna wasinpi tatin.

24

Pablumi Felixpa naypanpi rimaran

1 Chaymanta sinku diyamantaqa, chay kurakunapa mantaqnin Ananiasqa Cesareaman ĉharan wakin ruku runakunawan, chaynulla paykunapa uk abugadun Tértulo shutiqwan. Tukuy kaykunami, chay gubirnadurpa naypanpi taranllapa Pablupaq willananllapapaq.
2-3 Chaymanta, Pabluta apamutinllapanaqa, washaqninllapa Tertuluqa willaq qallariran chay gubirnadur Felixtaqa kaynu nir:
—Kusa allin tayta gubirnadur Félix, qamrayku kusa shumaqta tanchikllapa. Qampa yaĉhaynikiwan kusa shumaqkunata rurashanchikllapa kay nasyunninchikpiqa. Tukuy chaykunapaqqami maydiyapis, maypipis yaĉhar tukuy shunquyllapawan payji nir agradisishunillapa.
4 Piru ama masyadu tardachishunaypaqmi, qamta rugashunillapa uk ratulataqa rimatiyllapa uyakunaykipaq.
5 Kay runatami, lanĉha yupay mana allinta tukuqta tarisha kanillapa. Chaqa tukuy pachapimi, ukmanta yaĉhachikutin Israel runakunaqa manana pullanachu kar, piñachinakur kawsanllapa. Chaynulla payqa Nazaretmanta Jesús ninllapa chay paypi kriyiqkunapa mantaqnin.
6 Payqami, Dyusta adurananchikllapa wasipipis ukmanta tukunaran. [Chayraykumi, runakunawan ayparayllapa nuqakunapa liyniyllapawan rikar kastiganayllapapaq.
7 Chaypi aypasha katiyllapa, chay suldadukunapa mantaqnin Lisiasmi suldadunkunawan shamur binsimarllapa aparan.
8 Chaynu aparnaqa ashwan kaĉhamaranllapa qamman.] Chaymi kananqa qamlla tapukur yaĉhanki tukuy kay uchachayashayllapapaqqa.
9 Chaynu nitinmi, wakin Israel runakunapis chaynullata nir kaynu niqllapa: “Chiqaptami chaynu tukusha” nir.
10 Chaymanta chay gubirnadurqa, makinwan siñalta ruraran Pablo rimananpaq. Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta gubirnadur. Nuqaqami rimashaq kaynuta qampa naypaykipi washakanaypaq. Chaqa yaĉhanimi qamqa kay pachapa rikaqnin kanki unaymanta-pacha nir. Chaymi yaĉhanki imami allin, mana allin nirmapis.

11 Qamllami allita tapukuyta puytinki, nuqaqami Jerusalenmanqa ĉhamusha kani chayraq Dyusninchikta aduraqqa. Chayraq dusi diyaraqmi kayman ĉhamushayqa.

12 Piru nuqataqami, mana mayqanwan anyanakuqlamatapis tarimashallapachu. Chaynulla Dyusta aduranannllapa wasipipis runakunataqa mana imanishalamapischu kani. Chay wakin tantakananllapa wasikunapimapis, chaynulla kay pwiblupa lugarninkunapiqa mana imatapis rurashachu kani.

13 Kay runakunaqami, mana imanupis uchachamayta puytinllapachu, chay rimashankunaqa mana chiqap kashanrayku.

14 “Piru nuqaqami allita willashaykillapa: Paykuna yupaymi tukuy unay rukunchikkunapa Dyusninta sirbini, Moisés mantakushankunata rurani, Dyuspaq unay rimaqninkuna iskribishankunapi kriyini ima. Chaynulla Amitunchik Jesuspipis kriyini. Piru Amitunchik Jesuspi kriyiqkunaqashi, chay uchachamaqkunapaqqa mana allinchu nin.

15 Nishushayllapanulla nuqapis, Dyus nishanta kriyiq kar, paykuna yupay yarakuyani wanuqkunaqa qashanpis kawsamun, allin kar, mana allin kasha karmapis nir yaĉhar.

16 Chayta yaĉharmi Tayta Dyuspa naypanpi, chaynulla runakunapa naypanpipis, kusa allinlata rurayta yarpuni tukuy tyimpu mana shaykuq.

17 “Unaytana uklaw pachakunapi yaĉhachikur puriyarqa, tikrakamuray pwibluy Jerusalenman qillaysitukunata tantar ima, chay mana imayjunkunata yanapanaypaq. Chaynulla riraypis ufrindakunata ĉhuraq Tayta Dyuspaqpis.

18-19 Kayllatami rurayaray, chay paqakuna kustumrita rurashana kar, mana mayqantapis qillakachirchu. Chaypi chaynu kayatiy, piru Asia pwiblumantami, Israel runakuna shamur tarimaranllapa Dyusta aduranannllapa wasipi. Chay paykunami kay naypaykiman shamur willashunmanllapa, imanu nuqa mana allinta tukusha katiymapis.

20 Imatataq kay uchachamaq runakunaqa yarayanllapa. Willashunmannari chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi nuqapa uchayta tarisha karqa.

21 Manaqachu nuqataqa uchachamayanllapa chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi jwirtita rimar kaynu nisha kayaq kani chaypaq: ‘Qamkunami wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, rikar yaĉhamanayankillapa’ nishayrayku”.

22 Chay Felixqa allita, Jesuspi kriyiqkunapaq yaĉhaq kar, Pablo rimatin uyakurmi chaylapi qasillaran, “Chay suldadukunapa mantaqnin Lisias Jerusalenmanta ĉhamutinmi allitaqa yaĉhashaq, kay runata uchachayashaykillapapaq” nir.

23 Chaymi Felixqa, chay kapitanta niran:

—Pablutaqa apar chay kwartil kayashanman itar kuytayllapa. Piru mayqan amigunkuna ayllunkuna ima ministiyashanwan rikaq ĉhatinmaqa, dijatkillapa lluqshir parlanqa.

24 Chaymanta ayka diyamantanaqa, qashan Felixqa ĉharan warmin Drusilawan pulla. Chay warminqami Israel warmi kaq. Chaymantami Felixqa kaĉhakuran Pabluta qayamunanllapapaq. Chaymi Amitunchik Jesuspi chiqapta kriyishanpaq parlatin, payqa uyakuran.

25 Pabluqami niran: “Allinkunata rurar, imakunamantapis tantyakar
ima tashunllapa. Maydiya jwisyu diya ĉhamutinmi Tayta Dyus tukuyta
rikamarninchikllapa yaĉhamashunllapa”. Chaynu nitin uyaparqami, kusata
manchakur niran:

—Riy kananqa. Qashan yanqalla karmi qayashayki nir.

26 Piru Felixqami yarpuyaran: Pabluqami lluqshichinaypaqqa qillayta
qumayanqa nir. Chayraykumi kutir, kutir qayayaranlla Pablutaqa, paywan
parlananpaq.
27 Chaynuqami ishkay añuta karanllapa. Chaymanta Felixqa gubirnadur
kashanmanta yarqunanpaqna karqa, Israel runakunawan allinpi kidanar,
Pablutaqa prisu dijaran. Felixpa lugarninqa, uk runa Porcio Festo shutiqna
kidaran.

25

Pablumi Festupa naypanpi

1 Chaymantami, Cesarea pwiblupi Festuqa gubirnadur kargunta ayparna,
kimsa diyamantaqa Jerusalén pwibluman riran.
2 Chaypimi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa wakin kar-
guyjunkunawan tantakar, Pabluta kuntrar chay uchachayaqllapa chaypaq
willaranllapa.
3 Chaynullami kusalata mañaranllapapis Pablutaqa, Jerusalenman apamu-
nanllapapaq. Chaynuqami munaranllapa nanllapi wanuchiyta yarpur.
4 Piru Festuqami niran:

—Pabluqami Cesarea pwiblupi prisu. Ayka diyamantami nuqa riyani
wakman.
5 Qamkunamanta kay karguyjunkuna nuqawan pulla Cesareaman rina-
yarllapaqa riyllapa. Chayna wakpi chay runa ima mana allinta rurasha
katinqa, naypaypi willatkillapa yaĉhashaq nir.

6-7 Chay Festuqami, uchu diya manaqa dyis diyataraq kasha kanqa
Jerusalenpiqa. Chaymantaraqmi Cesareamanqa tikrakaran. Allaqnin Ce-
sareaman ĉhashana katinqa, chay Israel karguyjunkuna ĉhatinnaqa, Festuqa
chay mantakunan samananpi tar kaĉhakuran Pabluta apamunanllapapaq.
Chayna Pabluta yaykuchitinllapanaqa, Israel runakuna Jerusalenmanta
ĉhasha chaykunaqa qimikar, kusa mana allin ukmankunata willar uchacha-
ran. Piru chay rimashanllapaqa, mana chiqapchu karan.
8 Chaynu nitinllapanaqa Pablupis washakananpaqqa, kaynu niran:

—Nuqaqa manami paykunapa liyninmanta, Dyusta aduranllapa
wasimanta, chaynulla Romapa mantakuqnin Cesarpaqpis ukman mana
allintaqa tukushachu kani nir.

9 Chaynu nitinmi, Festuqa Israel runakunawan allinpi kidanar qashan
Pablutaqa tapuran:

—¿Rinayankichu Jerusalenman, wakpi nuqaqa rikar yaĉhanaypaq?

10 Pabluqa niran:

—Nuqaqami qampa naypaykipi kani romano kashayrayku chay punta
mantashuqniki Romamanta numrashusha katin. Ĉhaymi qam rikar
yaĉhamanaykipaq kanki imanu kani nirmapis. Qamqami allita yaĉhanki,
nuqaqami mana ima mana allinkunataqa tukushachu kani, Israel runaku-
nawanqa nirmapis.

11 Mana allinta tukusha katiyqa, kastigar wanuchimanqallapa. Wanunaypaqqa manami manchakunichu. Piru mana imanu tukusha katiyqa, manami mayqanpis paykunaman qukumaytaqa puytinllapachu. Chaynu paykunaman kaĉhamanatkiqa, ashwan mañashaq chay Romapa punta mantakuqnin Cesarta, payna rikar yaĉhamananpaq nir.

12 Chaymi Festuqa wakinnin karguyjun kaqkunawan parlar niran:

—Qamllami mañamanki, chay mantakuq César rikar yaĉhashunanpaq nir. Chaynami paymanna rinki nir.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi

13 Ayka diya pasatinnaqa, gubyirnu Agripaqa irmanan Berniciwan riranllapa Cesarea pwibluman Festuta watukuq.

14 Chayman ĉhar ayka diyatana katinmi, Festuqa parlaran Agripata kaynu nir:

—Kaypimi dijasha chay gubirnadur Félix uk prisuta. Paymi shutin Pablo.

15 Jerusalenpi katiymi, kurakunapa mantaqnin, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunawan payta uchachar wanuchichinaypaq nimaran.

16 Piru nuqaqa niray: ‘Romamanta karguyjunkunaqami mana wanuchikuyta puytinchikchu, manaraq chay uchachakuq chaywan, chay uchachakaq chayta allita tapur yaĉharqa’ nir.

17 Chayraykumi paykunawan Jerusalenmanta kay Cesareaman shamurayllapa. Ĉhamurnaqa, manami tardarchu allaqnin chay mantakunay samanaypi tar, kaĉhakuray chay runata naypayman apamunanllapapaq.

18 Piru chay naypayman shamur uchachaqkuna qimikarqa, mana ukman imata rurashankunapaq uchachayanqa nir yarpuyashaynutachu willaranllapa.

19 Chay uchachaqkunaqami, uchachayanllapa uk runa, Jesús shutiq wanusha katinshi, Pabluqa chay runaqa kawsayan nir kriyishanlapaq. Chay paykunamanta ukmanta kriyiq katin, chaylapaqmi ĉhiqnir uchachayanllapa.

20 Chayna nuqaqa mana imatapis chaykunapaq rurashaq nir yaĉharna, tapuray Pablutaqa rinayanqallachu Jerusalenman chaypi tapur yaĉhanayllapapaq kaykunapaqqa nir.

21 Piru payqami mañamaran: ‘Romapa mantaqnin César rikar yaĉhamananpaq’ nir. Chaymi nuqaqa prisullaraq dijasha kani, payman kaĉhanaykaman nir.

22 Chaymi Agripaqa niran Festutaqa:

—Nuqapismi chay runataqa uyakuyta munani nir.

Chayna Festuqa niran:

—Allaqmantami uyakunki nir.

23 Chayna allaqmantaqa Agripawan Berniciqa kusata mudakusha ĉhar, chay wasipi tantakasha karanllapa chayman yaykuran. Pullanqami yaykuran suldadukunapa mantaqninkuna, chaynulla chay pwiblumanta kusa runa nishakunapis. Chaymi Festuqa kaĉhakuran apamunanllapapaq Pablutaqa.

24 Ĉhachitinllapanaqa niran:

—Gubyirnu Agripa, wakin kaypi kaqkuna, chaypimi wak runaqa. Tukuy Israel runakunami Jerusalenpi chaynulla kay Cesareapipis, nuqaman shamur payta uchachar, mana uyaraq ‘¡Wanuchiy, wanuchiy!’ nimaranllapa.

25 Piru nuqapaqqa manami imatapis mana allintaqa rurasha yupaychu wanuchinapaqqa. Chaynu katinmapismi paylla mañamasha, chay Romapa

mantaqnin César ninllapa pay tapunanpaq. Chaymi nuqaqa payman
kaĉhashaq nisha kani.
26-27 Piru paypaq mana imatapis allita yaĉharmi, mana imatapis iskribiyta
puytinichu chay mantaqninchik Cesarmanqa. Chaqa manami allintachu
yarpuchiman, uk prisuta kaĉhanaypaq payman ima uchayjun nir mana
iskribirqa. Chaymi apamuni qamkunapa naypaykillapaman qam gubyirnu
Agripa taputki, uyakurna iskribinaypaq.

26

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi rimaran

1 Chaymantami Agripaqa niran Pablutaqa:
—Kananqa rimayta puytinki yaĉhanaypaq imanu purinki nirmapis.
Chaymi, Pabluqa makinta alsar kaynu niran:
2 —Gubyirnu Agripa, kusala aligrimi kani, qampa naypaykipi rimanaypaq
kashayrayku. Nuqami Israel runakuna uchachamashanllapapaq rimashaq
yaĉhanaykipaq.
3 Qamqami chiqapta yaĉhanki kay Israel runakunapa kustumriyllap-
ataqa. Chaynulla yaĉhankipismi chay willanakushayllapapaq. Chayraykumi
mañashuni allita uyakumanaykipaq.
4 “Tukuy Israel runakunami yaĉhanllapa, takshaymanta-pacha chay
pachaypi, Jerusalenpimapis, imanumi paykunawan tasha kani nirmapis.
5 Yaĉhanllapapismi, rimayta munarqa rimanqallapa, nuqaqa fariseo runa
kasha kani nir. Chaqa chay fariseo runakunaqami tukuy Israel runakuna
kriyishanchikllapataqa kusa allita rurar kumplinllapa.
6 Nuqaqami kriyini unay rukunchikkunata, Dyus ‘Uk washakuqta
kaĉhamushaq’ nir arnishanpi. Chaypi kriyishayraykumi uchachamarllapa
kanan-shuypaqa kayman apamashallapa tapumananllapapaq.
7 Chaynu kay Israel dusi ayllukunamanta, Dyus chay arnishanta rikayta
yarpur, unaqpis tutapis Dyusta allita kasur sirbir ima kawsanllapa.
Gubyirnu Agripa, nuqapis chaynu paykuna yupay katiymi, yanqa illaqta
uchachamayanllapa.
8 ¿Manachu qamkunaqa kriyinkillapa, Tayta Dyusqa wanushakunata
qashan kawsachimun nirqa?
9 “Paykuna yupay nuqapis unayqa Nazaretmanta Jesuspa shutinta ĉhiqnir,
kusa saqra ukmanta rurayta yarpuq kani.
10 Chay yarpushaynumi ruraray Jerusalenpiqa, chay kurakunapa
mantaqninkuna urdinta qumatinllapa. Chaymi Jesuspi kriyiqkunataqa
prisuq kani. Chaynulla wanuchitinllapapis nuqapis chay yarpuylla kar
‘Wanuchiyllapa’ niq kani.
11 Kutir kutirmi qischaq kani, ‘Jesuspiqa manana kriyishaqnachu’ ni-
nankaman. Chaynullatami ruraq kani tukuy tantakananllapa wasikunapi.
Paykuna kusata piñachimatinmi, uklaw pwiblukunapi katinmapis ikinta riq
kani.
12 “Chaynu chay kriyiqkunapa ikinllapapi puriq karmi, riyaray Damasco
pwibluman, chay kurakunapa mantaqninkuna urdinta qumasha katin.
13 Piru, gubyirnu Agripa, alas dusi yupayna nanpi karqami, rikaray unaq
syilumanta kusa llipya intiru, rupaymanmatapis masta achkirachikamuqta.
Chayqami tukuy nuqawan riqkunamanpis achkiramuran.
14 Chaynu achkirachimatinllapami tukuyniyllapa pachaman ratarayl-
lapa. Chaymanta uk hebreo rimaypi, kaynu nimaqta uyaparay: ‘Saulo
Saulo ¿imapaqtaq ikiypi purinki qischamanaykipaq? Chaynu purirqami

qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay'.

15 "Chaymantaqa niray: '¿Mayqantaq kanki, Taytituy?'

"Chaynu nitiymi Amitunchikqa nimaran: 'Nuqami kani Jesús, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay.

16 Sharir shay. Chaqa nuqaqami qamman rikarisha kani nuqatana sirbimar, kay kanan rikashaykikunapaq uk tistigu yupay parlakunaykipaq. Chaynullami kaymanta naypaqman rikachishuyani, chaykunapaqpis qam parlakunki nuqapaqqa.

17 Chaynu parlakutki, Israel pwibluykimanta kaqkuna, chaynulla chay jwira mana Israel runakuna ĉhiqnishutinpis nuqami washashayki. Chaqa mana Israel runakunamannami kananqa kaĉhashuni.

18 Chaynu yaĉhachikutki paykunaqa intrakar manana tutaparaqpi yupay dyabluwannachu purinqallapa. Ashwan nuqapi kriyirna, achkiraqlapina kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaynuqami uchankunamanta pirdunar wamraypaqna riqsishaq, chay wakinkuna nuqapi kriyishakunata yupayna' nir.

19 "Chaymi gubyirnu Agripa, syilumanta willamashanta, kasurmi kriyirayna.

20 Chayraykumi ashwan naypaqtaqa Dyus rimashankunata Damasco pwiblupi rimar yaĉhachikuray. Chaymantami yaĉhachikuray Jerusalenpi, chaynulla Judea pwiblukunapi, mana Israel runakunata, Dyuspina kriyir, paymanna tikrakar kusa allinkunatana rurar kawsananllapapaq.

21 Chayta rurashayraykumi Israel runakunaqa Dyusta aduranannllapa wasipi aypamar wanuchimanaranllapa.

22 Piru Tayta Dyus yanapamatinmi, kanankaman mana manchakur imachu payllapaq yaĉhachikur purini, tukuy runakunata – taksha kaqkunata, chaynulla atun kaqkunamatapis. Manami Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla Moisés rimashanmanta ukmantachu rimasha kani. Chaqa paykunata Dyus rimachitin, imami pasayanqa nir kaynu niqllapa:

23 'Dyus Akrashan Cristunshi wanuyanqa. Piru wanushana karmapisshi, qashan tukuymanta naypaqta kawsamuyanqa. Chaynullashi pay wanur kawsamushanwanqa, intrachimanchik paypi kriyisha kar wanurmapis washakayashun, kay pwiblunchikpi taqkuna, chaynulla uklaw pwiblukunapi kaqkunamapis' nir".

Pablumi gubyirnu Agripata willaran Jesuspi kriyinanpaq

24 Pablo, Jesús wanur qashan kawsamusha nir rimatinmi, Festuqa jwirtita rimar kaynu niran:

—¡Pablo kusa yarumi kanki! ¡Kusata istudyasha karmi yaruyashayki! nir.

25 Piru Pabluqa niran:

—Manami yaruyashachu kani. Kusa allin tayta Festo, ashwan kay rimashaykunami chiqap mana llullachu intrakaqkunapaqqa.

26 Mana kriyimatkillapapismi, kay tayta gubyirnu Agripa, pay yaĉhan Jesuspaqqa tukuyta. Chaymi nuqaqa paypa naypanpimapis mana manchakurchu rimani. Chaqa nuqaqa yarpuni payqami chiqapta intrakasha kaykunapaqqa nir. Chaqa kaykunapaqqami tukuy runakuna yaĉhan.

27 ¿Kriyinkichu gubyirnu Agripa, Dyuspa unay rimaqninkuna nishantaqa? Nuqaqami yaĉhani, qamqa kriyinki nir.

28 Chaynu nitinqa, chay gubyirnu Agripaqa niran:

—¿Kananllachu Jesucristupi dasla kriyiq tikrakanayta munayanki? nir.

29 Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta Dyus munatinqami kanan, manaqa maydiyapis kanman. Piru mana qamlachu, ashwanmi tukuy kaypi uyamaqkunaqa kriyinmanllapa. Maydiyaqaĉhi nuqa yupay kanmanllapa, mana prisukasha karllapa imamapis.

30 Chaymantaqa, chay gubyirnu sharir chaynulla gubirnadurpis, Bernicíwan pulla, wakin chaypi taqkunawanpis,

31 riranllapa wakaqla parlaq, Pablo nishankunapaq. Chaymi paykunapura ninakuyaqllapa: “Kay runaqa manami ima mana allintapis rurashachu wanuchinallapapaqqa. Chaynulla manami karsilpi kananlapaqmapis allinchu”.

32 Chaymi chay gubyirnu Agripaqa, Festuta niran:

—Mana pay, chay mantakuq César rikar yaĉhamanqa nimasha kashallapaqa, kay runataqa kaĉhashana kachuwanllapa nir.

27

Pablutami Roma pwibluman kaĉharanllapa

1 Chaymanta, Italiaman kaĉhamananllapapaq parlaranllapa. Chaymi Pabluwan wakin prisukunataqa quranllapa suldadukunapa mantaqnin uk kapitan Julio shutiqta. Payqami Romapa mantaqnin Augustupa chay wakin suldadunkunata mantaq kaq.

2 Nuqakunaqami riq kanillapa yaku karrupa shananman, Italiaman rinayllapapaq. Chayman ĉharqa tarirayllapa uk yaku karruta Adramitio pwiblumanta. Chayqami rinanlapaqna kasha kayaq Asiapa pwiblunkunaman. Chaymi chayman iqar rirayllapa. Pullayllapaqami riyaq Macedoniapa pwiblun Tesalonicamanta Aristarco.

3 Chaymanta allaqnin diyaqa ĉharayllapa mar yakupa manyan uk pwiblu Sidón shutiqman. Chaypiqami chay Juliuqa, Pabluwan kusa shumaqta yarpur Pablutaqa dijaran amigunkunata rir watukutin, paykunana samachir qarananllapapaq ima.

4 Chaymanta Sidón pwiblumanta lluqshitiyllapanaqa, naypayllapalawmanta kusa jwirti wayra shamuq qallariran. Chaymi mana naypaqman rinayllapapaq dijamatinllapaqa, chay yakupa ĉhaypinpi Chipre shutiq pachapa allilaw qichqanta pasar rirayllapa.

5 Chaynu mar yakullata riyar, pasarayllapa Ciliciapa, Panfiliapa pwiblunkunapa naypanta. Chaynu riyarmi ĉharayllapa Liciapa uk pwiblun Mira shutiqman.

6 Chayman ĉhatiyllapanaqa, chay suldadukunapa kapitanninqa, uk yaku karru Alejandría pwiblumanta Italiaman riqta tarir chayman iqachimaranllapa chaypina rinayllapapaq Italiaman ĉhanayllapakaman.

7 Chaymi ayka diyata wayrarayku allmanta rirayllapa. Chaynu rirmi uk pwiblu Gnido shutiqpa naypanlawlaman ĉhaq kanillapa. Piru wayra naypaqman mana rinayllapapaq dijamatinllapami, yakupa ĉhaypinpi Creta shutiq pachapa ichuqlaw qichqanta pasar rir, Salmona pwiblupa naypanlawta pasar rirayllapa.

8 Chaynu chay pachapa naypanlawta riyar wayrarayku qischakayarmapis ĉharayllapa uk pwiblu “Buenos Puertos” shutiqman. Chayqami Lasea shutiq pwiblupaqa yatalanpi kaq.

9 Kusa unaytanami yakullapi karayllapa. Chaymi mar yakullata rinayllapapaq kusa manchakuypaqna kayaq. Chaqa tamya tyimpu shipchanamiri *
karan. Chaymi Pabluqa tukuyta kaynu nir willaran:
10 —Taytituykuna kay riyashanchikllapaqami kusa manchakuypaqta
rikani. Kaypiqami imallaqa pasamashunllapa. Chaymi yaku karrumapis
tukuy imantinchik limpu chinqanqa. Piru manami yaku karrulachu chin-
qanqa, ashwanmi nuqanchikkunamapis chinqachuwanllapa nir.
11 Chaynu nitinmapis, chay suldadukunapa mantaqninqa, masqa chay
yaku karrupa amunta, chaynulla chay yaku karruta purichiqta kasuran.
Nataq Pabluta-shuypaqa mana kasuranchu.
12 Chay pwiblumi yaqqa mana allinchu kaq tamya tyimputa pasanayllapapaq. Chaqa kusatari wayra kallpaq. Chayrayku yaqqa tukuyla yarpurayllapa Cretapa pwiblun Fenice shutiqman ĉhayta. Chaqa chaylawtaqari wayraqa mana kallpaqchu. Chaymi chaylapi tamya tyimputaqa pasayta yarpurayllapa.

Kusa manchaypaq wayra, yaku karruta kallpachiran

13 Rinayashayllapalawman wayra kusa shumaqta qallaritin, anklata tantar chay mar yakullata riq qallarirayllapa. Chaymi chay Creta pachapa qichqanllata riyaq kanillapa.
14 Chaymanta wakaqpina katiyllapaqa illaqmanta kusala jwirti wayra Euroclidón shutiq shamuq qallariran chay allilaw qichqayllapamanta.
15 Chaymi chay yaku karrutaqa kusalata awikuq qallarir, chay riyashayllapamanqa wayra mana dijamaranllapachu rinayllapapaqqa. Chayraykumi dijatiyllapana apamaranllapa pay riyashanman.
16 Chaynu wayra apamatinllapa riyarqa pasayarayllapana yakupa ĉhaypilanpi uk pachita Clauda shutiqpa ikinlawta. Chayta riyatiyllapanaqa chay pachita ashlila wayrata arkashanrayku, kusata qischakar ima chay ikilawpi watakasha kayaq yaku karritutaqa iqachirayllapa.
17 Chaymanta-shuypaqa waskakunawan allita wataryllapa chay atun yaku karruqa ama pakikananpaq. Chaynu kusa jwirti wayra katinmi, kallpachir apar chay achka aqu tantakasha Sirte shutiqman waqrachimachuwanllapa nir yarpur, chay yaku karrupa unaqninpi raĉhpa kaq chayta ishkichimuranllapa. Chaynu ruratiyllapaqami wayraqa munashannuna apamaranllapa.
18 Nataq allaqninqa, chay wayraqa kusala jwirtillaraq karan. Chaymi chay yaku karru ankishyananpaqqa, kargata apayashanllapatapis yakuman itakuqna qallariranllapa.
19 Chaymanta kimsa diyamantanaqa, ashwan makinllapawan † itakuq qallariranllapa chay yaku karrupi yaqqa mana ministikaypaq kaqkunataqa.
20 Chaynulla rupayta, qullarkunamatapis ayka diyata mana rikayta puytirayllapachu. Chaqa, chay wayraqa kusala puktay intiru karan. Chaymi nuqakunaqa kusalata qischakar mana imanupis washakayashunllapachu nir yarpuyarayllapa.
21 Chaynu qischakar imami, unaytana mana mikushachu karayllapa. Chaymi Pabluqa tukuypa ĉhaypinpi shar niran:

---

* **27:9** Israel runakuna ayunu fyistanta silibranan tyimpu pasatinnaqami, tamya tyimpu qallariqna. Chaymi mar yakupi purinanllapapaqqa mana allinnachu kaq. † **27:19** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Makiyllapawan itakuq qallarirayllapa” nir.

—Taytituykuna, allinmi kasha kanqa qamkuna kasumanaykillapapaq.
Kasumar chay Creta pachamanta mana shamusha kashallapamaqa, mana
tukuy kay pasamayashanchikkunaqa pasamayachuwanllapachu.
22 Chaynu katinmapis, kananqa ama kwashallaqa tikrakayllapachu. Kay
yaku karru chinqatinmapis, nataq tukuy nuqanchikkuna-shuypaqa mana
uklamapis wanushunllapachu.
23 Chaqa nuqa Dyuspa kar, payta sirbini chaymi naqa tuta nuqaman uk
angelninta kaĉhamusha.
24 Chaymi payqa nimaran: ‘Pablo, ama manchakuychu. Chaqa Roma
pwiblupa punta mantakuqnin Cesarmanqami ĉhanaykipaq Dyusqa nisha.
Chaynulla qamraykumi wakin pullayki chay yaku karrupi kaqkunapis
washakanqa’ nir.
25 Chayraykumi nuqa nishunillapa: Animakuyllapa. Chaqa nuqaqami
Dyusniypi kunfyakar kriyini. Chaymi nini chay nimashanqa chaynu kanqa
nir.
26 Piru wayraqami apar yaku ĉhaypinlapi uk pachita chayman waqrachir
itakumashunllapa.
27 Chay tuta riyashayllapawanqa ishkay simanapaqna yakullata riray-
llapa. Chaymi karayllapa chay yaku Adriático shutiqpi. Chay lugarpimi
wakman kayman wayraqa yaku rurillapi purichimaranllapa. Chaymi ĉhaypi
tutana yupay chay yaku karruta purichiqkunaqa tantyaran pachaman
shipchayanchikllapana nir.
28 Chayna miditinllapanaqa yaku rurimanqa karan binti brasa. Chay-
manta ashlila naypakaq riyar qashan miditinllapaqa kinsi brasalana kayaq.
29 Chay ruripi rumikuna katin waqrakachuwanllapa nir, chay yaku kar-
rumanta waskakunawan watar ikilawman itakuran kwatru anklakunata.
Chaykamanqa paykunaqa kusalata yarpuyaqllapa achkiyanmanna nir.
30 Nataq chay yaku karruta purichiqkunaqa alsakar washakayta yarpu-
ranllapa. Chaymi naypaqlawmanpis anklata itakuq tukuqnula chay tak-
shala yaku karrituta yakuman ishkichiyta yarpuranllapa.
31 Piru Pabluqami, chay mantaqninta chaynulla suldadunkunatapis ni-
ran:
—Kaykuna mana kay yaku karrupi kidatinqa, nuqanchikkunaqa mana
washakashunllapachu nir.
32 Chaymi chay suldadukunaqa, chay taksha yaku karruta ayka waskaku-
nawan watasha karan chaytaqa pititin, yakuman rataran.
33 Nataq achkiyayatinnaqa, Pabluqa tukuy mikunanllapapaq kaynu ni-
ran:
—Ishkay simananami kay yaku ruripi yarakushanchikllapa imashi
pasanqa nir. Chaypaq yarpur mana mikuranchikllapachu imanuĉhi
mikunchikllapa chaynuqa.
34 Chaymi rugashaykillapa imalataqa mikuyllapa nir. Mikunaykillapa-
paqmi allin kanqa kawsanaykillapapaq. Chaqa manami mayqanninchikl-
lapapis uk aqchanchiklamapis chinqanqachu nir.
35 Kaykunata nirmi Pabluqa tantata aypar tukuypa naypanpi Dyusta payji
nir, pakir mikuq qallariran.
36 Chaymi, tukuy animakur mikuq qallariranllapa.
37 Chay yaku karrupiqami dusyintus sitintay-saysi (276) runakuna karay-
llapa tukuyniyllapaqa.
38 Chaymanta munashanllapata mikurnaqa, trigukunataqa mar yakuman
itakuranllapa, yaku karruta ankishyachinanllapapaq.

Yaku karrumi marman chinqaran

39 Chaymanta limpu achkiyatinnaqa, chay yaku karruta purichiqkunaqa
karu maypi pachata rikaran. Piru mana yaĉharanllapachu maypi kanchikl-
lapa nirmapis. Chaymi chaypi rikaranllapa uk kusa shumaq laduyjun aqulla
pachata. Chaymi chaykaman yaku karrutaqa qimiyta yarpuranllapa.
40 Chayraykumi chay anklakunataqa, pitir chaypina dijaranllapa.
Chaynulla uk palalla qiru ikilawpi tikrachinanpaq sirbin chaytaqa,
watashanmanta sarpicharanllapa chaywanna apananllapapaq.
Chaymantaqa chay naypaqlaw purichinan raĉhpakunata unaqman alsar
timplaranllapa, wayra pukatin yaku karru rinanpaq. Chaymi chay
yaku karruqa chay aqulla pachaman ĉhanayaqllapa chaylawman qimikaq
qallariranna.
41 Piru chay yaku karruqami, yaku ruripiqa aqulla uk pacha karan chaypi
waqrakaran. Chaymi naypaqlawunqa chay aquman yaykutin, manana
kuyuranlamapischu. Nataq chay ikilawun chayta-shuypaqa yaku limpu
pakiq qallariran.
42 Chaymi suldadukunaqa, chay prisukunata wanuchiyta yarpuranllapa
kanan nuqanchikkunamanta naypaqta lluqshirqa alsakanqa nir.
43 Piru, chay suldadukunapa mantaqnin, Pabluta washanar mana
wanuchinanllapataqa munaranchu. Ashwanmi kaĉhakuran, mayqanninpis
nadayta puytiqqa yakullata rir naypaqta chay pachamanqa ĉhananpaq.
44 Nataq wakin-shuypaqa tablakunapi, chay yaku karrupa pakinkunapi
anan rir chay pachamanqa ĉhananllapapaq. Chaynumiri tukuyniyllapa
allilan mana imapis pasamatinllapachu, ĉharayllapa pachamanqa.

28

Pablumi Malta shutiq pwiblupi

1 Chaymanta tukuyniyllapa washakashana karqa, yaĉharayllapana chay
maypiĉhi karayllapa chay pachaqa Malta shutin nir.
2 Chaymi chay pachapi taqkunaqa, tukuyniyllapata kusata kuytamaran-
llapa. Chayna kusalata tamya ishkiyatin kusata qasatin, ninata ratachir
qayamaranllapa qimikar quñukunayllapapaq.
3 Pablupismi shapshu yamtata tantakusha kar, chay ninamanqa itayaran.
Chaymi, kusata nina miratin chay shapshuta ninaman itayashanmanta uk
largu kuru lluqshimur Pabluta makinpi kanir warkurakuran.
4 Chayna, chaypi taq runakunaqa chay largu kuruta, Pablupa mak-
inpi warkuraqta rikarqa paykunapura ninakuranllapa: “Kay runaqami
uk wanuchikuq kanqa. Chaymi mar yakumanta michka washakasha
karmapis, kastigakar wanuyanqa” nir.
5 Piru Pabluqa chay largu kurutaqa ninaman ĉhaspitin mana imapis
pasaranchu.
6 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna chayta rikar yarpuyaranllapa: Saksarchu
wanunqa, manaqachu das wanunqa nir. Chaynu nirmi kusata chapayaran-
llapa. Unaytana chapayatinllapaqa mana imapis pasaq yupay katinqa,
ukmantana yarpur ninakuqllapa: “Pabluqami uk amitu” nir.
7 Chay kayashayllapamanta yatayllapakaqlapi karan ĉhakrakuna.
Chayqami chay lugarmanta uk runa punta mantakuq Publio shutiqpa
kaq. Paymi samachir kuytamaranllapa kimsa diyata.
8 Chaymi chay Publiupa taytan kusala qishaq mantalapi kayaq. Allipla
rupapi chaynulla kusata waqtallata apaq. Chaymi Pabluqa riran watukuq.

Chayman ĉharnaqa, Dyusman mañakur chay qishaqpa ananman makinkunata ĉhuratinla, alliyaran.

9 Chayta rikarllapami, ukkunapis qishaqninkunata apamuqllapa. Chaymi chaykunatapis Pabluqa allicharan tukuyta.

10 Chayraykumi, ashwan kusa masta kuytamaranllapa. Chaymi rinayllapapaqqa tukuy ima ministishayllapata qumaranllapa.

Pablumi Roma pwibluman ĉharanna

11 Piru kimsa misismantaraqmi rirayllapa, Alejandriamanta uk yaku karru tamya tyimputa chaypi pasasha kayaq chaypi. Chay yaku karruqami dyusninkuna Castorwan Pólux niqllapa chaykunapa ritratunta naypaqlawunpi ĉhurakusha kayaq. Chayman iqarmi rirayllapa.

12 Chaynu rirllapaqami, yakupa manyanlapi uk lugar Siracusa shutiq chayman ĉhar, chaypina kidaq kanillapa kimsa diyata.

13 Chaymantaqa rirayllapa yakullata, Regio shutiq pwibluman ĉhanayllapakaman. Nataq allaqninqami, wayra surlawmanta shamuyatin, uk diyapi tardilana ĉhaq kanillapa uk pwiblu Puteoli shutiqman.

14 Chaypiqami tarirayllapa, Jesuspi ayka kriyiqkunata. Chaymi paykuna chaypi kidachimatinllapa kidarayllapa uk simanata. Chaymantaqa rirayllapana Roma pwibluman.

15 Chaynu rir largullaraq ĉhanayllapapaq faltayatinqa Romamanta wakin kriyiq masiyllapakunaqa yaĉhayaqllapana nuqakuna riyanillapa nir. Chaymi shamur tarimaqllapa uk pwiblu Foro Apio shutiqpi. Chaynulla wakinkunashuypaqa tarimaranllapa chay uk lugar “Tres Tabernas” niqllapa chaypi. Chaymi paykunata rikarqa, Pabluqa kusata aligriyar Dyusta payji niran.

16 Chaymanta Roma pwibluman ĉhatiyllapanaqami Pablutaqa karsilmanqa mana itaranllapachu. Ashwanmi kaĉhakuranllapa paylana uk wasipi tatin uk suldaduna rikar kuytananpaq.

17 Pabluqa Romaman ĉhashana kar kimsa diyamantaqa, kaĉhakuran Israel runakunapa wakin mantaqninkunata qayamunanllapapaq. Chaymi tantakashana katinllapaqa, Pabluqa niran:

—Ukniykuna manami ima mana allintapis rurashachu kani chay Israel runakunataqa. Chaynulla chay unay rukunchikkunapa kustumrinkunamatapis mana ukmantaqa rurashachu kani. Piru chaynu katiymapis, Jerusalenpimi, Romamanta karguyjunkunaman qukumaranllapa.

18 Paykunaqami limpu tapumarllapanaqa dijamanaranllapa. Chaqa manari ima uchaytaqa tariranllapachu wanuchimananllapapaqqa.

19 Piru Israel runakunaqa mana dijamayta munatinllapa, nuqalla mañaray kaypi Romapa punta mantaqnin tapumar allita yaĉhananpaq. Nataq chay uchachamaqkunamataqa, nuqa-shuypaqa mana ima mana allinta rurayta yarpusha imachu kani. Chaqa paykunaqa pwibluyllamantari.

20 Chayraykumi qamkunaman qayachimusha kani shumaqta parlanallapapaq tantakar. Chaqa tukuy nuqanchikkuna Israel runakunaqami kriyinchikllapa Dyusmanta washamaqninchikqa shamun nir. Chaynu kriyiq kar yaĉhachikur puritiymi, nuqataqa kadinakunawan watar imamapis prisumashallapa.

21 Chaynu nitinmi paykunaqa niranllapa:

—Nuqakunamanqami, Judea pwiblumantaqa mana ima kartalamatapis ĉhachimushallapachu qampaqqa. Manami chay pwiblunchikmanta runa masinchikkuna wakmanta ĉhamuqkunamapis willamashallapachu qampaqqa imanu mana allinta tukushayki nirmapis.

22 Piru nuqakunami qamta uyakushunayanillapa imatataq yarpunki
chay kriyishaykipaq nir. Chaqa kay mushuq kriyishanllapapaqmi, tukuy
pwiblupi ukmanta rimanllapa.
23 Chaymi uk diyapi parlashunllapa nitin, chay diya paykunaqa achka
runakunawan ĉharanllapa chay maypiĉhi Pablo samasha karan chay wasi-
manqa. Chaymi Pabluqa allaqmanta-pacha tardikaman parlaran tukuy
runakunata, Dyus imanumi mantakun nir. Chaynulla Dyuspa rimaqnin
Moisés, wakin rimaqninkuna iskribishankunata liyir Jesuspaq intrachiyta
kamaran.
24 Chaymi Pablo chaynu rimatinqa, wakin runakunaqa kriyiranllapa.
Nataq wakinkuna-shuypaqa mana kriyiranllapachu.
25 Chayna paynin paynin mana intrachinakuyta puytirqa, riq qallariranl-
lapa chay runakunaqa. Chaymi Pabluqa niran:
—Santu Ispiritu Dyuspa rimaqnin Isaiaswan kar unay rukunchikkunata
willashanqami chiqap kasha kaynu nirqa:
26 ‘Rir willay kay runakunata:
Qamkunaqami michka kusata uyakurmapis, mana intrakankillapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunkillapachu.
27 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq
tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapa-
paqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu
nir’.
28 Imanuĉhi unay rukunchikkuna yupay, Dyus nishanta mana intrakasha
karqa, qamkuna Israel kaqkunaqa manana intrakankillapachu. Chaynu
katin kananqa Dyus washashunanllapapaq willashushayllapaqa chay jwira
mana Israel runakunapaqna kanqa. Ĉhaqa paykunaqami uyakur intrakan-
qallapa kay nishaytaqa.
[
29 Chaymi kaykunata Pablo nitinqa, Israel runakunaqa riranllapana
paykunapura willanakur.]
30 Chaymanta Pabluqa, ishkay añuta kidaran chay pwiblullapi chay wasita
alkilashanllapi. Chaynulla chaypimi tukuyta samachiq payta watukuq
ĉhaqkunataqa.
31 Manami mayqantapis manchar, mana mayqanpis willatin imachu,
Pabluqa Dyuspa mantakuyninpaq, chaynulla Amitunchik Jesucristupaqpis
yaĉhachikuq.

Romanos
Pablumi kartanta kaĉhan Romapi kriyiqkunaman

Apustul Pablo Corinto pwiblupi kimsa misista karmi, kay kartata kaĉharan Romapi kaq kriyiq masinkunaman. Kay kartata kaĉhashanqami karan añu 57pi yupay.

Romaqami kusala atun pwiblu karan. Chay pwiblupi mantakuqqami shutiq Nerón. Payqami achka pwiblukunata mantaq. Piru, Pabluqa manaraqmi Romamanqa ĉhasharaqchu kaq. Chaymi chay pwiblupi taq kriyiq masinkunaman Pabluqa kay kartata kaĉharan, Dyuspa rimayninta shumaqta intrakananllapapaq.

Kay kartapimi Pabluqa niran: Tayta Dyuspa rimananta tukuyla intrakar washakashunllapa. Chaqa tukuylami uchayjun kanchikllapa. Piru chaynu karmapismi, Amitunchik Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir, niran (1.1–8.39).

Chaynullami Pabluqa willaranllapapis: Tayta Dyusmi Israel runakunawan tratuta ruraranllapa nir. Piru chaynu paykunawan tratuta rurasha katinllapamapis, Amitunchik Jesucristupi mana kriyinaranllapachu. Chayraykumi kastigakashana karanllapa niran. Piru maydiya, Amitunchik Jesucristupi kriyirllapaqami, paywan kanqallapa nir imami willaran paykunataqa (9.1–11.36).

Chaynullami Pabluqa willaranpis: Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqami, Tayta Dyus munashanlata rurar ima kawsanqallapa nir (12.1–15.13).

Kay kartallapimi paykunata niranpis: Kusalatami watukushuyllapata munayani nir. Chaymi Españaman riqnu, watukushaykillapa niran (15.14-33).

Chaynullami kay kartanpiqa kusalata saludaran ima paykunataqa (16.1-27).

Pablumi saludakun

1 Munashay ukniykuna, nuqa Pablutami Tayta Dyus akrar kaĉhamasha
Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin, chaynulla apustulnin kar, paypa shu-
maq rimayninta yaĉhachikunaypaq.
2 Chaqa Tayta Dyusqami unay tyimpullapi paypa kaq rimaqninkunata
willaran chay shumaq rimayninpaq kaynu nir iskribinanpaq:
3 “Washakuq Wamranshi kay pachaman shamuyanqa washamaqn-
inchik” nir. Chaymantaqami Dyus nishannu, Jesucristuqa nuqanchiknu
aychayjunpaq tikrakar Davidpa ayllunkuna kaqmanta nasiran.
4 Chaymi wanutinmapis, Santu Ispirituqa pudirninwan kawsachimuran.
Chayraykumi yaĉhanchikllapa chiqapta Tayta Dyuspa Wamran nir, michka
Davidpa ayllunmanta kasha karmapis.
5 Chaynu karmi Amitunchik Jesucristo kusata llakipar akramaran
apustulnin kanaypaq. Chaymi kaĉhamaran tukuy nasyunkunata rir
yaĉhachinaypaq paypi kriyirna kasunanllapapaq. Chaynuqami payqa kusa
riqsikashana kanqa.
6 Chaynumi qamkunatapis Tayta Dyusqa munar akrashushallapa, Ami-
tunchik Jesucristupi kriyir paypa wamrankunana kanaykillapapaq.
7 Chaymi kay kartata kaĉhamuni qamkuna Roma pwiblupi taqkunaman.
Chaqa Taytanchik Dyusmi qamkunataqa kusata munar akrashushallapa,
allin kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman,

chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

8 Puntataqami kayta willashaykillapa: Uklaw pachakunaman rirmapismi uyapasha kani, qamkunaqashi allita, Amitunchik Jesucristupi kriyinkillapa nir. Chaymi nuqaqa payrayku, Tayta Dyusta kusata payji nini qamkunapaq.
9 Chaynulla Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikur, tukuy shunquywan Tayta Dyusta sirbini. Chaqa paymi nuqapaqqa kusa chiqapta yaĉhayan imanumi qamkunapaq mana shaykuq waran waran mañakuyani nirmapis.
10 Chaynumi imuraspis mañakunilla Tayta Dyus munatinqa, mana imapis pasatin imachu shamur watukushunayllapapaq.
11 Chaqa kusatami rikashuyllapata munani, qamkunallata yaĉhachishutiyllapa chay kriyishaykillapamantaqa mas allita kriyiqkunana kanaykillapapaq.
12 Kaynuqami nishunillapa: Qamkunaman shamutiy, Amitunchik Jesucristupi imanutaq kriyishanchikllapanulla ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakunallapapaq.
13 Ukniykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Kutir kutirmi qamkunaman shamuyta munasha kani nir. Piru kanankamanmi manaraq shamuytaqa puytishachu kani. Chaynumapis, Amitunchik Jesucristupaq tukuy intirupi mana Israel runakunata yaĉhachitiymi, paypi kriyishallapa. Chaymi kananqa qamkunamanpis shamunayani, chaypipis yaĉhachikutiy achkana kriyinanllapapaq.
14 Chaqa tukuyta yaĉhachinaypaqmi kani, griego mana griego runakunata, chay yaĉhaq mana yaĉhaqkunamatapis.
15 Chayraykumi kusata shamuyta munani qamkuna Romapi taqkunamanpis, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.

Dyusmi Jesucristupi kriyiqkunata washan

16 Manami nuqaqa pinqakunichu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikuytaqa. Chaqa Dyusqami pudirninwan mayqantapis, shumaq rimayninpi kriyiqkunataqa washanqa, puntataqa Israelmanta kaqkunata, chaymanta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunatapis.
17 Chaqa Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi kriyishalami, Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, kusa allinpaqna riqsimanchikllapa nir intrachimanchikllapa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.

Tukuymi uchayjun kanchik

18 Tukuy runakunami kusala mana allinkunata rurar ima, wakinkunata pantachinllapa Dyuspaq mana intrakananllapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusqa piñakur, syilumanta-pacha paykunataqa kastiganqa.
19-20 Chaqa Taytanchik Dyusllami paykunata intrachiran, nuqami kusa allin, kusa puytiq Dyusnikillapa kani nir. Chaynuqami intrachikuran, kay pachata, chaynulla tukuy ima rurashankunawan. Chaymi payllata mana rikarpis, chay tukuy ima rurashanta rikarqa, tukuy yaĉhaytana puytinchikllapa Tayta Dyusqa imanu nirmapis. Piru tukuy chaykunata yaĉharmapismi, wakinkunaqa mana paypi kriyiytaqa munanllapachu. Chaymi, “Mana yaĉhashachu kani Dyuspaq” nirmapis, paykunaqa mana washakayta puytinqallapachu.

21 Chaqa chay runakuna Tayta Dyuspaq yaĉharllapapismi, imanuĉhi payta
aduranapaq kaq chaynutaqa adurayta, payjichikuymatapis mana mu-
nashallapachu. Ashwan chaykunata rurananmantaqami mana allinku-
nata yarpur kawsashallapa. Chaymi shunqunpi mana allin yarpuyninku-
narayku, yarpuyninllapaqa tutaparaqpi yupayna kidasha.
22 Chaymi paykunaqa "Kusa yaĉhayniyjunmi kanchikllapa" nirmapis, ash-
wan kusa mana intrakaqkunapaq tikrakashallapa.
23 Chaqa Taytanchik Dyus kusa puytiq, chaynulla tukuy tyimpupaq ima
katinmapis, aduraytaqa mana munashallapachu. Ashwanmi adurayta
munashallapa kay pachapi kaq tukukaq imakunata amituyllapa nirqa.
Chaymi adurashallapa runapa, pariq kurukunapa, tukuy kwatru ĉhakiyjun
animalkunapa, aysaĉhakar puriq kurukunapa ritratunkunata ima.

24 Chayraykumi Tayta Dyusta mana kasushanllaparayku, chay runaku-
nataqa dijasha munashanllapakunatana rurananllapapaq. Chaymi payku-
naqa ukwan ukwan punur, kusa millanaypaq imakunata rurar imana
kawsanllapa.
25 Chaynulla chay runakunaqami, chiqap Dyuspi mana kriyinar, payta
adurayta mana munar, ashwan chay llulla kaqkunalapina kriyishallapa.
Chaynu karmi, Taytanchik Dyustaqa mana aduranllapanachu. Ash-
wanmi Tayta Dyus rurashankunatana adurayanllapa. Piru Taytanchik
Dyusqami munan, chay rurashankunataqa mana adurarchu, ashwan pay
payllatana alabanallapapaq. Chaynumi kanqa.

26 Chaymi chay runakuna, Tayta Dyusta adurayta mana munatinlla-
paqa, payqa dijashana kusa pinqaypaqkunata rurananllapapaq. Chaymi
warmikunapis runanwan punuq yupayna warmipurana punur mana
allinta ruranakunllapa.
27 Chaynullami ullqukunamapis warminwan punuq yupay ullqupurana
punur, mana allin pinqaypaqkunata ruranakunllapa. Chaynu tukurlla-
pami, kusata qischakanllapa munashanllapalata rurashanllaparayku.

28 Chay uchayjunkunaqami mana imatapis yaĉhayta munanllapachu
Dyuspaqqa. Chaymi Tayta Dyusqa paykunamanta akrakaq yupay,
paykunalatana dijasha yarpuyninkunapiqa kusa mana allinkunalatana
yarpunanpaq. Chaymi kusa saqrakunatana yarpur, paykuna
munashanllata ruranllapa.
29 Chaynu karmi tukuy riqchaq pinqaypaq uchakunata rurar kawsanl-
lapa. [Chaymi ukwan ukwan pununllapa.] Runa masinkunatami mana
allinkunata ruranllapa. Ĉhiqnikunllapa. Iman katinpismi, miĉhanllapa. Runa
masinta inbidyanllapa. Wanuchikunllapa. Kusata piñakurmi anyanakunl-
lapa. Llullachinakunllapa. Kusa mana allinkunalata rurayta yarpunllapa.
Kusa kwintastiru ima.
30 Runa masinta yanqallamanta uchachanllapa. Tayta Dyustami
ĉhiqninllapa. Kusa nubliru tukurmi, ukkunata disprisyanllapa. Paykunalla
kusata alabakanllapa. Ukkunata mana allinpaq tikrayta yarpunllapa.
Taytanllapakunata mana kasunllapachu.
31 Chaqa paykunaqami mana intrakanar kusala kuchi yupay. Imata
arnikurpismi, mana kumplinllapachu. Paykunalapaq imanpipis yarpur,
mana ukkunapaqqa yarpunllapachu. Mana ukkunata pirdunanllapachu.
Chaynulla mana llakipakunllapa imalamapischu.
32 Piru paykunaqami allita yaĉhanllapa Tayta Dyusmi tukuy chay riqchaq
uchayjunkunataqa tukuy tyimpu wanunapaq kastigamanchik nir. Piru
chayta yaĉharmapismi mana allinkunata rurar kusata uchakur kawsanllapa.

Chay runa masinkuna paykuna yupay mana allinkunata rurar uchakutinllapamaqami, ashwan kusata aligriyanllapa.

2

Dyusmi tukuyta allita rikar yaĉhamaqninchikqa

1 Piru qamkunamanta uknikillapa mana uchayjun yupay tukur, ukninta uchachar niyanman: “Payqami kusala uchayjun” nir. Chaynu nirqami, ashwan paylla kusa uchayjun kanqa. Chaqa ¿imatana ukninta willanqa paypis chaynu uchakurlla kawsarqa?

2 Yaĉhashanchikllapanu, uchakuqkunataqami Dyusninchik karanlata rikar “Qamqa uchayjun kanki” nimayninchikmatapis puytin, pay allinla kar tukuyta rikar yaĉhamaqninchik kashanrayku.

3 Piru qam, uknikita uchachar “Qamqa kusa uchayjun kanki” niqqami, mana imanupis washakayta puytinkichu, Dyusninchikpa kastigunmantaqa.

4 Imanupiqakish qamqa mana manchakur uchakurlla kawsarqa, Dyuspaqqa kaynuta yarpuyatki: “Dyusninchikqami kusala allin kar, mana das piñakur imaqa kastigamanchikchu” nir. ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi uchakuqkunataqa kastigan. Piru payqami kusa llakipakuq kashanrayku yarashuyan, uchaykikunata dijar payman tikrakatki pirdunashunanpaq.

5 Piru qamqami, kusa kuchi kar, Dyusman mana tikrakanar bidaykitaqa mana kambyayta munankichu. Chaymi ashwan mas uchayjunpaqna tikrakayanki. Chaymi Tayta Dyusqa jwisyu diyapi tukuyta allita rikar yaĉhar, kusa manchaypaqtana kastigashunqa.

6 Chaqa tukuyninchiktami rikar yaĉhamayashunllapa, allinta mana allinta rurasha kashallapamapis.

7 Piru wakin runakunaqami mana shaykuq allinlata rurar, Dyusta sirbisha pullakumanchik nir, paywan tukuy tyimpupaq luryanpi kayta yarpunllapa. Chaymi paykunataqa Tayta Dyusqa yanapar tukuy tyimpupaq kawsachinqa.

8 Nataq chay mana allinkunata ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa kusata piñakur kastiganqa. Chaqa paykunaqami chay tukuy allin kaqmantaqa, Dyus nishantaqa mana imalatapis kasuyta munanllapachu. Ashwanmi munashanllata rurar kawsanllapa.

9 Chaynu kashanllaparaykumi michka Israel runakuna, mana Israel runakuna karmapis qischakanqallapa. Chaymi tukuy chay mana allinta ruraqkunapaqqa kusala qischakaykuna, yarpupakuykuna kanqa.

10 Piru Tayta Dyusqami chay allin ruraqkunataqa allinmi kanki nir, kusata aligriyachir shumaqta kawsachinqa, Israelmanta kaqkunata, chaynulla mana Israelmanta kaqkunamatapis.

11 Chaqa Tayta Dyusqa manami ukmanta, ukmantachu rikamanchikllapa.

12 Chaymi mayqanpis Moisés mantakushanta mana yaĉharpis, imami allin, imami mana allin nir yaĉhayar uchakushanraykumi Tayta Dyusqa allita rikar kastiganqa. Nataq Moisés mantakushanta yaĉhayar uchakuqkunatashuypaqa chay mantakuykunallawan Tayta Dyusqa allita rikar yaĉhar, kastiganqa.

13 Chaqa Tayta Dyusqami mana chay mantakuykunata uyakuqkunalatachu allinpaqqa riqsin. Ashwanmi uyakusha karmapis chay mantakuykuna nishankunata kasuqkunatami, Tayta Dyusqa allinpaqqa riqsin. Chaymi chaynu karnaqa, Dyuswan pullana kanqallapa.

14 Piru mana Israel runakunamantaqami, wakinkunaqa Moisés mantashankunata mana yaĉharpis, allinta rurar kawsanllapa. Chaqa paykunaqami yarpuyninllapallamanta yaĉhanllapa imami allin, imami mana allin nirmapis.
15 Chaymi chaynu allinta rurar kawsatinllapaqa, yaĉhanchikllapa paykunapismi shunqunllapapi Dyus munashankunata allita intrakanllapa nir. Chaqa yarpunllapami, allintachu rurayani manaqachu mana nir.
16 Chay nishushayllapanumi, jwisyu diyapiqa kanqa. Chaqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllapanu, payqa yarpuyashanchikkunata rikayanqa. Chaymi ukkunata washayanqa. Nataq ukkunataqa uchakushanllaparayku kastigayanqa.

Israel runakunami Moisés mantakushanta mana kasushallapachu

17 Israelmanta kaq runa masiy, qamqami ninki: “Nuqaqami Israel runa kar, Moisés mantakushankunata yaĉhakushayrayku Dyusqa masta munaman” nir. Piru chaynuqami ninki kusata alabakarla.
18 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhakushana karqami ninki, “Tayta Dyus munashantaqami allita intrakanina” nir.

Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhakushana karqa, yarpunki Tayta Dyus munashankunalata intrakarmi, kwintata qukani imataq allin nir.
19 Chaynullami ninkipis: “Chay mana yaĉhaqkunaqami mana rikakuq yupay katinllapa, yaĉhachiyta puytini, amana tutaparaqllapi yupay purinanllapapaq” nir.
20 Ninkipismi: “Moisés mantakushankunata allita yaĉhaq karmi, Dyus munashanta allita intrakayani. Chaymi chay wamritukuna yupay kar, mana yaĉhaqkunata yaĉhachiyta puytini: ‘Imataq allin, imataq mana allin’ nir. Chaqa Moisés mantakushanraykumi yaĉhayta puytinchik Dyus munashantaqa”.
21 Piru allita intrakar yaĉhachikurqa, ¿imaraykutaq chay yaĉhachikushaykitaqa mana kasunkiqa? Chaqa qamqami yaĉhachikunki: “Ama suwakuyllapachu” nir. Piru ¿imaraykutaq suwakunkiqa?
22 Yaĉhachikunkipismi: “Ukpa warminwanqa manami allinchu pununapaq” nir. Piru, ¿imaraykutaq ukpa warminwan pununkiqa? Runakuna rurashan amitunllapakunatapismi kusata ĉhiqninki. Chaynu chaykunata ĉhiqnirqa, ¿imaraykutaq chay amitunllapapa wasinkunaman yaykunki iman kaqkunata suwakuqqa?
23 Kananqami Moisés mantakushanta allita yaĉharqa, kusata alabakanki. Piru chay mantakuykunata mana kasurqami, Dyusmanta burlakayanki.
24 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapi nin:
“Qamkuna Israelmanta kaqkuna mana allinkunata rurashaykillaparaykumi,
chay uklawmanta kaq runakunaqa, Dyusninchikpaq mana allinta rimanllapachu” nir.
25 Qammi Dyuswan kanaypaq nir chay siñal kustumrita ruranki. Chaynu chay siñal kustumrita rurar, Moisés mantakushanta mana chiqapta kasurqami, yanqallana chay siñaltaqa * rurashayki kanqa.

---

* **2:25** Siñal kustumriqa chay Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta-pacha uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswanna kananpaq nir.

26 Chay mana Israelmanta runakunaqami chay siñal kustumritaqa mana
ruranllapachu. Piru allita Dyus munashanta rurarllapaqa, ¿manachu Dyus-
paqqa chay siñal kustumrita rurasha yupayna kanqallapa?
27 Chay paykunaqami, Dyus munashanta rurasha kar, Dyuswanna kan-
qallapa. Chaymi Dyuspaqqa mas allinna kanqa qammantaqa. Chaqa
qamqami, chay siñal kustumrita rurasha karmapis, Moisés mantakushan-
taqa chiqaptaqa mana kasunkichu.
28 Ma chaynu katinqa ¿mayqankunataq Dyuspa chiqap wamrankunaqa
kanqa? Manami kwirpunchikpi siñal kustumrita rurashanchikraykuchu
chiqap wamrankunaqa kanchikllapa.
29 Chaqa Moisés tukuy mantakushankunata kasunasha kashamapis, man-
ami chayqa washamayninchikta puytiranchu. Ashwan Dyuspi allita kriy-
ishalami, Santu Ispiritu yarpuyninchikpi siñalamaqninchik yupay intrachi-
manchik Dyuspa wamrankunana kanchikllapa nir. Chaynu Dyuspaq
kashallapaqami, runakunaqa mana alabamashunllapachu, ashwan Tay-
tanchik Dyusmi kusa allinna kankillapa nimashunllapa.

3

1 Piru chaynu nishutiyqakish qamqa yarpuyatki, chaqa ¿imatataq sirbiman
Israel runa kar, chay siñal kustumrita rurashayqa? nir.
2 Amami chaynutaqa yarpuychu. Chaqa Tayta Dyus munar akrashushan-
llaparaykumi, rimaynintaqa puntata unay rukuykillapakunata intrachiran,
wakinkunata intrachinanllapapaq.
3 Piru chaynu katinmapismi, wakin Israel masikikunaqa Dyusninchik
washananllapapaq nir tratuta rurashantaqa mana kwintacharanllapachu.
Chaynu mana kwintachatinllapamapismi, Dyusninchikqa chay tratuta
rurashantaqa allita kumpliyanqa.
4 ¡Chaqa tukuy runakuna ima nishanta mana kumplitinmapismi, Tayta
Dyusqa imanu yanapamanallapapaq, chaynulla imanu ruramanallapapaq
nir arnimashanchikllapataqa, allita tukuyta kumpliyanqa! Chaqa Dyus
nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
¡Tayta Dyus, qam rimatkimi
tukuy uyashuqkuna yaĉhanqallapa, chiqaptami rimanki!
¡Chaymi tukuy musyashuqkunata binsir, uyarachinki! nir.
5 Piru Tayta Dyus llakipakuq kashanraykumi, ukkunaqa yarpuyninlla-
manta kaynu ninllapa: Uchakurlla kawsatiymapis Tayta Dyus llakipa-
maqta wakinkuna rikarmi, ninllapa: Dyusqami kusala allin llakipakuq nir.
Chaynu uchakushayrayku ukkunaqa Dyusqa llakipakuq nir intrakatinqa,
manami allinchu kanqa Dyus kastigamananpaqqa michka uchakutiymapis
nir.
6 ¡Piru manami chaynuchu! Chaqa Dyus tukuy nishanta mana kumplirqa,
¿imanunari jwisyu diyapiqa tukuyta allita rikar yaĉhanqa?
7 Piru uk uchakusha karmapis, washakayta munar niyanmanllaraq:
“Llullakushayraykumi Dyusta masta alabar ninllapa: ‘Dyusqa mana llul-
lachu’ nir. Chaymi chay llullakushaypaqqa, mana allinchu kastigamanan-
paqqa” nir.
8 Nishaykillapa: Chaynu rimarqami, paylla llullachikayan.
Chaqa ashwan chaynu rimaqkunaqami, llullakur ukkunata ninpis:
“Kusata uchakushamapismi, Dyusqa kusala llakipakuq kar, mana
kastigamanchikchu” nir. Chaynulla ninllapapis: “Pablupis nuqakuna
yupaylla yaĉhachikun” nir. Chaymi chaynu llullakur yaĉhachikuqkunataqa,
Dyusqa kusa manchaypaqta kastiganqa.

Tukuymi uchayjun kanchikllapa

9 ¡Ma yarpushunllapa! ¿Nuqanchikkuna Israelmanta kashanchikllaparaykuchu, wakinkunamantaqa kusa mas allin kashunllapa? ¡Manami! Chaqa yaĉhachishushayllapanu Israelmanta kaqkuna, chaynulla chay mana Israelmanta kaqkunamapismi tukuy uchayjun kanchikllapa.

10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
"Dyuspaqqa manami uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
11 Manami uklamapis kanchu Dyuspaq yarpuqqa.
Chaynulla Dyuspaq intrakayta munaqqa manami kanchu uklamapis.
12 Chaqa tukuymi Tayta Dyusmanta chiqanchakar,
mana allinpaqna tikrakashallapa.
Chaymi mana uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
13 Chay mana allinta ruraq runakunapa kunkanqami,
imanutaq uk wanur pampakashan kiĉhalla kar kusalata asyan, chay yupay.
Chaymi das imatapis saqrata riman.
Chaynullami qallunllapapis kusala llulla katin,
shiminllapapi largu kurupa bininunta pakaq yupay.
14 Aqrunllapapismi kusa saqrata ayaq yupay katin,
runa masinllapakunamatapis kusalata musyanllapa ima.
15 Ĉhakinllapakunapismi kusa utqaylla purin
ukkunata mana allinta rurar wanuchinanllapapaq.
16 Chaynullami mayta rirllapapis
achka runakunata qischar ima llakichinllapa.
17 Chaqa manami mayqanwanpis shumaqta kawsaytaqa yaĉhanllapachu.
18 Chaymi Tayta Dyusta manchar kasuylamatapis mana yarpunllapachu" nir.

19 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa intrachimanchik Israelmanta kaqkunapis uchayjun kanchikllapa nir. Ĉhaqa manami mayqanpis tukuy mantakuytaqa kumpliyta puytishachu. Chaymi jwisyu diyapiqa, Dyusta mana ima nishaq nir yaĉharchu tukuyla Israelmanta kaq, chaynulla mana Israelmanta kaqkunamapis kastigakasha kanqallapa.

20 Chaymi Moisés mantakushankunata michka kumplishaq nisha katinllapamapis, Dyusqa mana mayqantapis ninqachu: "Mananami uchayjunnachu kanki" nirqa. Chaqa chay mantakuykunaqami intrachimanalapaq karan: "Kusa uchayjun kanchikllapa" nir.

Jesucristupi kriyishami Dyusqa pirdunamanchikllapa

21-22 Piru kananqami Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, mananashi chay unay mantakuykunata kasurnachu washakayta puytinchik nir. Ashwanmi Jesucristupi kriyishalana mana uchayjunpaqnachu riqsir, tukuy Israelmanta kaqkunata chaynulla mana Israelmanta kaqkunamatapis washamanchikllapa. Chaqa chaypaqmi Dyuspa rimaqnin Moisés, chaynulla wakin rimaqninkunapis Dyus nitin iskribiran. Chay iskribishankunaqami niyaq: "Uk washakuq shamurshi, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washar, Dyuswan pullachamayashunllapa" nir.

23 Chaymi nishaykillapapis: Tukuylami uchakusha karanchikllapa nir. Chaynu karmi kusa allinla llakipakuq Dyusninchikpa naypanmantaqa karupllapi karanchikllapa.

24 Piru chaynu kashallapamapismi, Jesucristo uchanchikllapapaq pagrakuq yupay wanuran Tayta Dyuswan pullachamanallapapaq. Chaymi

kananqa Taytanchik Dyusqa dibaldila mana imawan pagrashalamapischu llakipar uchanchikllapamantaqa pirdunamanchikllapa.

25 Chaqa Tayta Dyus munatinmi Jesucristo yawarninta iĉhar wanuran. Chaynu wanurmi chay uchanchikllapawanqa payna kidaran. Chaynuqami Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyusqa manana kastigamanallapapaqnachu. Chaynuqa kwintata qukanchikllapa, Tayta Dyusqa tukuyla uchata mana chaynulaqa dijanchu nir. Chaynu katinmi chay unay runakuna, manaraq Jesucristo shamuyatin uchakurmapis Tayta Dyuspi kriyitinllapalami payqa llakiparan.

26 Chaynullami kanan tyimpukunapis Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa, Wamran wanushanrayku. Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkunata pirdunatinqa, kwintata qukanchikllapa: Tayta Dyusqami maydiyapis kusa allinla kar, rikar yaĉhar manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir.

27 Chaynu Tayta Dyus rurasha katinqa, ¿imapaqtaq sirbin alabakanallapapaqqa? ¿Alabakaytachu puytinchik Moisés mantakushanta kasushanchikrayku? ¡Manami! Chaqa Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa. Chaynu katinmi mana sirbinnachu imapaqpis alabakanallapapaqqa.

28 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamanchikllapa, mana Moisés mantakushankunata kasushanchikraykuchu nir.

29 Chaqa Tayta Dyusqami mana, Israelmanta kaqkunapa Dyusninlachu. Ashwanmi Wamran Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa, Israelmanta kaqkunapa, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapamapis Dyusnin.

30 Uk Dyusla kashanraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunataqa uchanchikmanta pirdunamanchik, chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashallapamapis.

31 Piru chaynu pirdunamashallapaqa, imanupi yarpuchuwanllapa Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana sirbinnachu nir. ¡Manami allinchu chaynu yarpunallapapaqqa! Ashwanmi Jesucristupi kriyirqa, Dyus nitin Moisés tukuy mantakushankunataqa kumplisha yupayna kanchikllapa.

4

Dyusmi Abrahamtaqa pirdunaran kriyishanraykula

1 Ma yarpushunllapa, nuqakuna Israel runakunapa unay rukuyllapa Abrahamta, Dyus allinpaq riqsishanpaq.

2 Tayta Dyusqami Abrahamtaqa kriyishanraykula allinpaqqa riqsiran. Chaqa Abrahamqa trabajaq yupay, Dyuspaq allinlata rurasha karqami paylla alabakayta puytinanta. Piru mana allinlata rurayta puytishanraykumi mana paylla alabakaytaqa puytiranchu.

3 Chaynu katinmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Abrahamqami Tayta Dyuspi allita kriyishanraykula mana uchayjunpaqnachu riqsikaran” ✡ nir.

4-5 Ma allita yarpushunllapa: ¿Uk runa mana trabajarqachu pagrakayta puytin? ¡Manami! Chaynullami nuqanchikkunapis Tayta Dyuspi mana kriyirqa, mana niyta puytishunchu “Tayta Dyus washamay” nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa mayqan kusa uchayjun katinmapis washanarqa, llakipar dibaldila washan. Chaymi ashwan, Jesucristo washamaqninchik nir kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa.

✡ **4:3** Gn 15.6

6 Chayraykumi runakuna uchakusha kar, kriyishanraykula Dyusqa,
dibaldila llakipatin kusata aligriyanqa nir, chay unay gubyirnu Davidpis
7 kaynu niran:
“Kusa shumaqmi kanqa
mayqan uchakusha katinmapis
Tayta Dyus uchankunamanta pirdunatinqa.
8 Chaynulla kusa shumaqmi kanqa chay runaqa,
Tayta Dyus uchankunata mana kwintachatinqa” ✡ nir.
9 ¿Chaynuqachu kusa shumaqqa kanqa chay siñal kustumrita rurasha
kaqkunala? ¡Manami! Ashwan Tayta Dyuspi kriyirmi shumaqqa kanqallapa,
mana chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapis. Yaĉhashanchikllapanu,
Abrahamtami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaq riqsiran, paypi kriyishan-
raykula.
10 Chaynuqa ¿ima tyimpupitaq Tayta Dyusqa chaynuta riqsiran Abra-
hamtaqa? ¿Siñal kustumrita rurashana katin, manaqachu manaraq ruray-
atin? Ashwanmi manaraq chay siñal kustumrita rurayatinraq, allinpaqqa
riqsiran.
11 Chaymi chay siñal kustumrita manaraq rurayatinmapis, Tayta Dyusqa
Abrahamta kusa allinpaq riqsir kaynu niran: “Siñal kustumrita ruray”
nir. Chaynu nitinraqmi, Abrahamqa chay siñal kustumrita ruraran,
ama maydiyapis qunqananpaq, Dyusmi allinpaq riqsimasha paypi kriy-
ishayraykula nir. Chaymi Abrahamqa intrachimanchik, Tayta Dyuspi
kriyirlami Dyuspaqqa allin kanchik nir. Chaynu Abrahampaq yarpurqa,
allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusmi chay siñal kustumrita mana rurasha
kaqkunatapis allinpaq riqsin paypi kriyitinqa nir.
12 Abrahamqami siñal kustumrita rurasha kaqkunamatapis intrachi-
manchikllapa, Dyuswanqami allin kanchik paypi kriyirla, mana siñal kus-
tumrita rurarlachu nir. Chaqa imanutaq Abrahammaqa manaraq siñal kus-
tumrita rurayatinraqchu Tayta Dyuspi kriyishanraykula, allinpaq riqsiran.

Abrahammi allita kriyishanrayku Dyus arnishanta ayparan

13 Abrahamqami kusata kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa aylluntinta
arniran tukuyla kay pachaqa paykunapa makinpina kananpaq nir. * Piru
manami, Moisés mantakushankunata kasushanraykuchu chaynuqa arni-
ran. Ashwanmi arniran, allita Dyuspi kriyishanraykula. Chaynu kriyitinmi,
Tayta Dyusqa uchankunamanta llakipar kusa allinpaqna riqsiran.
14 Chayraykumi mayqanpis Tayta Dyuspi allita kriyirlami, tukuy arnis-
hankunamatapis aypayta puytinllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata
kasur washakananllapapaq katinqa, kriyirla washakanallapapaq nir arni-
mashanchikllapaqa yanqalla kayanman.
15 Piru Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanta kasushaq nir
yarpurmi mas uchakushana rikarinllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa
kusalata piñakurna kastiganqa paykunataqa.
16 Chaymi Tayta Dyusqa Abrahamta arnir yanaparan, paypi kriyishan-
rayku. Chaynullami nuqanchikkunatapis arnir dibaldila yanapamanchik-
llapa kriyishanchikraykula. Chaynuqami Abrahamqa tukuy kriyiqkuna-
paqa taytanchikllapa yupayna kar intrachimanchikllapa, imanumi Tayta
Dyuspi kriyishala allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa Dyusninchikqa manami
yanapanchu Moisés mantakushanta kasuqkunalataqa. Ashwanmi yanapan
Abraham yupay Dyuspi allita tukuy kriyiqkunalata.

✡ **4:8** Sal 32.1-2 * **4:13** Gn 17.4-6; 22.17-18.

17 Chaqa Abrahamqami allita kriyiran: Tayta Dyus rimayninlawan mana
imapis kayashanmanta tukuy imata rurayta puytin nir. Chaynulla kriyi-
ranpis: Wanushakunamatapis kawsachimun nir. Chaynu kriyishanpaqmi
Tayta Dyusqa niran: “Qammantami achka ayllukuna kanqa. Chaymi taytan
yupay kanki” nir. Chaynu nitinmi Abrahamqa kriyiran.
18-19 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta nisha karan: “Warmiki
Sararaykumi uk wamrayjun kanki” nir. Piru Saraqami mana wamrakuq
warmichu karan. Chaynu Abraham mana wamrayjun karpismi, Tayta Dyus
nishanta kriyiran. Piru manami dasqa wamrayjunchu karan. Ashwanmi
kusa achka añuta yararan, Tayta Dyus nishannu kumplikananpaqqa.
Chaymi ashwan Abrahamqa warmin Sarawan yaqqana syin añuyjun
karanllapa. Chaynu kusa rukuna karllapa wanunanllapapaqna kar,
Sara mana wamrakuq katinpismi, Tayta Dyus nishanlapi mana shaykuq
kriyiran. Chaymi rukuna katinllapamapis Tayta Dyus nishannu, Saraqa
wamrakusturanna. Chaynumi achka pwiblukunapa taytanllapa yupayna
karan.
20 Chaqa Abrahamqa kusa allita kriyisha karan: Tayta Dyusmi chay arni-
mashanta chiqapta qumanqa nir. Chaymi tukuy nishanpi mana shaykuq
kriyir, Dyusta kusata alabaran.
21 Chaqa kusatami yarpukusha karan: Tayta Dyusmi kusa pudirniyjun
kar, tukuy chay arnimashantaqa rurayta puytin nir.
22 Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaqna
riqsiran.
23 Piru Abraham, Tayta Dyuspi kriyishanrayku allinpaq riqsisha nirqami,
mana Abrahamlapaqchu chaynuqa niyan.
24 Ashwanmi chaynuqa nin, kanan nuqanchikkuna tukuy paypi kriy-
iqkunapaqpis. Chaqa nuqanchikkunapismi, Tayta Dyus, Amitunchik Jesu-
cristuta wanushanmanta kawsachimusha chay paypi kriyinchikllapa.
25 Chaqa Jesucristumi wanuran uchanchikllaparayku. Chaymantaqami
chay wanushanmanta kawsachimuran, mana uchayjunpaqna riqsimanal-
lapapaq.

5

Jesucristuraykumi mana uchayjunnachu kanchik

1 Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsi-
manchikllapa. Chaqa Amitunchik Jesucristo shumaqchamashanchikrayku,
Dyuswanqa kusa shumaqna kanchikllapa.
2 Chaynu kriyishallapami, Tayta Dyus kusa allin kar, mana imawan pa-
grasha imachu dibaldila uchanchikllapamanta llakipar kusa allinpaq riqsi-
manchik. Chaymi paylapi kunfyakar kusata aligriyanchikllapa, maydiyaqa
kusa shumaqna kashunllapa pay kayashanpi nir.
3 Chaynu karqami, chay qischakaykuna katinpis aligriyashunllapa. Chaqa
yaĉhashanchikllapanu, chay qischakaykunaqami yaĉhachimanchikllapa may-
diyapis chay kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir.
4 Chaymi chay kriyishanchiknulla waran waran shachinakushaqami,
Dyusqa nimashunllapa allinmi kankillapa nir. Chaynu nimashallapami
nuqanchikkunaqa chiqapta kunfyakanchikllapa maydiyaqa kusa shu-
maqna paywan kashunllapa nir.
5 Chaymi chay kunfyakayashanchikqa mana yanqallachu kasha nir
yaĉhanapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchik. Chaqa
payqami intrachimanchik tukuyta kusata munamanchikllapa nir.

6 Unaymantami nuqanchikkunaqa mana imanupis washakayta
puytiranchikllapachu, chay mana allinta rurashanchikrayku. Chaymi
Tayta Dyusqa munashan tyimpupi, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin
nuqanchikkunarayku wanuran, michka payta mana kasur uchakusha
kashallapamapis.
7 Yaĉhashanchikllapanu manami mayqan runapis, runa masinpaq wanuyta
yarpunmanlamapischu. ¿Piru imanupi uk runapa kusa allin, kusa
munashan runa masin katinmaqa, nuqa qampaq wanushaq niytachu
puytiyanman?
8 Piru imanutaq ashwan Amitunchik Jesucristumaqa wanuran
nuqanchikkuna manaraq kriyir uchayjun kashanchikmanta
washamanallapapaq. Chaynuqami wanuran, Tayta Dyus allita
intrachimanallapapaq kusata munamanchikllapa nir.
9 Chaqa Jesucristo yawarninta iĉhar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa
uchanchikkunamanta pirdunar mana uchayjunpaqna riqsimashanchik.
Chaymi chiqapta yaĉhayanchik, jwisyu diyapiqa Tayta Dyusqa manana tukuy
tyimpupaq kastigamashunllapanachu nir.
10 Chaqa nuqanchikkunaqami uchanchikllaparayku Tayta Dyuspaqa kun-
tran kar, mana pullan kayta puytiyashallapamapis, ashwan Wamran Je-
sucristuta kaĉhamuran wanur paywan pullachamanallapapaq. Chaymi
chiqapta yaĉhanchikllapa, Jesucristo kawsamushanrayku washamashunl-
lapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nir.
11 Chayraykumi ama aligriyashunllapachu tukuy tyimpupaq
washamashanchikllapa chaylapaqqa. Ashwanmi aligriyashunllapa
Amitunchik Jesucristo wanur kananmanta-pacha Tayta Dyuswan kusa
shumaqtana pullachamashanchikllapa nir.

Adanraykumi wanunchik Jesucristuraykumi kawsanchik

12 Kusa unay tyimpupimi, Taytanchik Dyus punta runata rurashan Adán
shutiqqa, pay willashanta mana kasurchu uchakur, rukuyarna wanuran.
Chaymi Adán uchakushanmanta-pacha, tukuy nuqanchikkuna uchayjunl-
lana kar wanunchikllapa.
13-14 Chaqa Adanqami Dyus willashantaqa mana kasuranchu. Chaymi
paypa ayllunkunamapis uchakurlla wanuranllapa manaraq Moisés man-
takushankuna katinmapis. Chaynumi Adanmanta-pacha Moiseskaman
uchakurlla kawsaranllapa. Piru paykunaqa manami Adán yupay, Dyus
willashanta mana kasurchu uchakur wanuranllapa. Chaynumi Adán
uchakushanraykuqa uk washakuq shamuyanqa nir yaĉhanchikllapa. Piru
payqami shamuyan washamanallapapaqna mana uchakuqnachu.

Adanqami Jesucristuwanqa mana chayllachu

15 Chaqa Adán uchakushanraykumi, tukuyla mana puytiranchikllapachu
chay wanuymanta washakaytaqa. Ashwan Tayta Dyuslami kusata mu-
namarninchikllapa wanunallapamantaqa mana imawan pagrasha imachu
dibaldila washamashanchikllapa. Chaqa Jesucristo wanushanraykumi,
Tayta Dyuslla munar uchanchikkunamanta llakipamanchikllapa tukuyla
paywan kusa shumaqtana kawsanallapapaq.
16 Adán uchakushanmanta-pachami tukuy runakuna uchakurlla
kawsaranchikllapa. Chaymi Tayta Dyusqa kastigamanallapapaqna karan.
Chaymantami ashwan Jesucristo wanushanrayku, Tayta Dyusqa tukuy
mana allinta rurar uchakushanchikmanta llakipar, mana uchayjunpaqna
riqsimashanchikllapa.

17 Adán uchakushanraykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaq karan.
Piru ashwan Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyus uchanchikmanta
mana imawan pagrasha imachu, dibaldila pirdunamashanchikrayku tukuy
tyimpupaq paywan pullana kawsashunllapa.
18 Adán uchakushanraykumi, wanur tukuy tyimpupaq kastigakanallapa-
paq karan. Piru ashwan Jesucristo allinta rurar wanushanraykumi, Tayta
Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, mana uchayjunpaqna riqsimarninchik
tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq niran.
19 Chaynulla Adán, Tayta Dyusta mana kasushanraykumi, tukuyla
uchakurlla kawsaranchikllapa. Piru Jesucristo, Tayta Dyusta allita kasur
wanushanraykumi, kusa allinpaq riqsimanchikllapa.
20 Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanqami, mana
washamanapaqchu karan. Ashwanmi intrachimanalapaq karan tukuymi
uchayjun kanchikllapa nir. Piru chaynu intrakarmapismi, uchakurlla
kawsaranchikllapa. Chaynu kashallapamapismi, Tayta Dyusqa kusa allinla
kar uchanchikmanta pirdunar kusa allinpaqna riqsimaranchikllapa.
21 Chaynumi tukuyla uchakushanchikrayku wanunallapapaqna
karanchikllapa. Piru Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyusqa kusala
llakipakuq kar, tukuy uchanchikkunamanta pirdunamaranchikllapa.
Chaymi Amitunchik Jesucristupi allita kriyishaqa tukuy tyimpupaqna
paywan kawsanapaq nimaranchikllapa.

6

Jesucristupi kriyirnaqa ama uchakushunllapachu

1 Ma, ¿allinchu kanqa kaynuta yarpunapaq: Tayta Dyusmi kusa allin kar
uchanchikmanta llakipamashanchiknulla, uchakurlla kawsashapis qashan
masta llakipamayashunllapa nir?
2 ¡Manami chaynuchu! ¡Ashwan imanutaq uk runa wanushana karqa man-
ana uchakuyta puytinnachu, chaynumi mana uchakur kawsanapaqnachu
kanchikllapa!
3 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa, Jesucristupi kriyir shutikurqa pay-
wan pulla uchapaqqa wanusha yupayna kanchik nir?
4 Chaynullami Jesucristupi kriyir shutikuyarnaqa, paywan pulla pam-
pakaq yupayna karanchikllapa. Shutikurna-shuypaqami, mushuqmanta
kawsamuq yupayna karanchikllapa. Chaqa imanutaq Jesucristuta, Tayta
Dyusqa kusa pudirninwan kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunat-
apis uchanchikpaq wanusha yupay kashallapamapis yanapamashanchikl-
llapa, mushuq bidapina kawsanallapapaq.
5 Jesucristuwan pulla uchanchikpaq wanusha yupayna karqa, mana
uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa. Chaynu paywan pulla
wanushanchikmanta kawsamusha karnaqami, pay yupayna kusa
allinkunata rurar kawsanapaqna kanchikllapa.
6 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristo wanuran, uk
kruspi klabatinllapa. Chaymi pay wanushannu, nuqanchikkunapis
uchanchikpaqqa wanusha yupayna kar, chay unay mana allinkunata
rurayashanchikkunataqa amana rurashunllapanachu. Chaynuqami
manana uchapa sirbiqninna kar, allinkunalatana rurayta puytishunllapa.
7 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, uk runa wanushana karqami manana imat-
apis rurayta puytinnachu.
8 Chaymi nuqanchikkuna, uchanchikkunapaq Amitunchik Jesucristuwan
pulla wanusha yupayna karqa, allita yaĉhar kunfyakanchikllapa, paywan
pullanami maydiyapis kawsashunllapa nir.

9 Chaqa yaĉhanchikllapapis Jesucristumi wanushanmanta kawsamuran
tukuy tyimpupaqna kawsananpaq nir. Chaymi chay wanuyqa manana
qashanqa tarinqanachu.
10 Chaqa payqami uk kutilana uchanchikkunarayku wanuran.
Chaymanta wanushanmantaqa tukuy tyimpupaqna kawsamuran Taytan
Dyuswan pullana kawsananllapapaq.
11 Chaynumiri qamkunapis uchapaqqa wanusha yupayna yarpuyllapa.
Chaynuqami, ashwan Amitunchik Jesucristuwan pullana kar, Tayta Dyus-
lapaqna kawsar allinkunalatana rurar payta sirbiyllapa.
12-13 Chayrayku chay mana allin yarpuynikillapakunata dijar, kwirpuykil-
lapata tantyakachir, amana ima mana allintaqa ruraylapanachu. Ashwan-
ari tukuy kwirpuykillapata, yarpuynikillapamatapis Dyuspa makinman
ĉhurayllapa, pay munashannula imatapis karanlata rurar kawsanaykillapa-
paq. Chaqa uchapaqqami wanur kawsamusha yupayna kankillapa.
14 Chaynu katkillapaqami, chay uchakuchishuqllapaqa, mana imanupis
uchakuchishuyllapata puytinqanachu. Chaqa Tayta Dyus kusalata
llakipashushanllaparaykumi, manana Moisés mantakushanta kasur
kawsanaykillapapaqnachu kankillapa.

Dyuspa sirbiqnin kashunllapa

15 Yaĉhashanchikllapanu Moisés mantakushankunaqa mana
washamayninchikta puytiqchu. Piru kananqami Amitunchikpi kriyisha,
payqa uchakushamapis llakipamanchik. ¿Chaynu katinqachu, uchakurlla
kawsashunllapa? ¡Manami!
16 Chaqa allitami yaĉhanchikllapa, uk runa patrunpi trabajaqqami chay pay
nishannulla imatapis ruran. Chaynu qamkunapis Tayta Dyuslata patrun-
nikillapata yupay kasutkillapaqami, payqa uchaykillapamanta llakipashun-
qallapa, allinlatana rurar kawsanaykillapapaq. Nataq dyabluta kasur,
uchakurlla kawsarqami tukuy tyimpupaq Dyusmanta chiqanchakar wa-
nunkillapa.
17 Piru qamkuna, chay yaĉhachishushanllapamanta tukuy shunquykilla-
pawan allita kriyirqami, manana chay uchakunapa sirbiqninnachu kankil-
lapa. Chayraykumi, qamkunapaq kananqa Tayta Dyusta kusata payji nini.
18 Chaqa Tayta Dyus yanapar tukuy uchakunamanta chiqanchashushal-
lapa katinmi, manana uchakur imachu pay munashannu allinlatana rurar
kawsayankillapa.
19 Chaymi kaykunata willashunillapa allita intrakar amana uchakurl-
lachu kawsanaykillapapaq. Chaqa mana chaynu yaĉhachishutiyllapaqami,
mana allita intrakarchu uchakurlla kawsayankimanllapa. Chaqa imanutaq
unaymaqa kusa mana allin imakunataqa dasla ruraq kankillapa, chaynul-
lami ashwan kananqa Tayta Dyuslatana kasur imatapis kusa allinlatana
rurar kawsayllapa.
20 Chaqa unay uchakurlla kawsarqami, chay uchakunapaqa sirbiqnin kar,
mana shumaq allinta kawsaytaqa puytiraykillapachu.
21 Piru chaynu uchakutkillapaqachu, ¿imallapaqqa sirbishuranllapa? ¡Man-
ami! Ashwan tukuy tyimpupaq wanunaykillapapaqna karaykillapa. Chaymi
kananqa chay rurashaykillapata yarpur, kusata pinqakunkillapa.
22 Piru kananqa qamkunaqa manana uchapa sirbiqninnachu kar, ash-
wan kananqa Tayta Dyuspa sirbiqninkunana tikrakashaykillapa. Chaqa
chayqami kusala shumaq kar, yanapamanchik kusa allinlana kanallapa-
paq. Ĉhaymi Tayta Dyusqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumashunllapa.

23 Piru uchakurlla kawsarllapaqami tukuy tyimpupaq wanushunllapa.
Nataq Amitunchik Jesucristupi kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa llakipa-
mashunllapa dibaldila, paywan pulla tukuy tyimpupaqna kawsanallapa-
paq.

7

*Jesucristupi kriyiqkunaqami manana ministinnachu unay mantakuyku-
nataqa*

1 Ukniykuna, qamkunaqami allita yaĉhankillapa Moisés mantakushanku-
nataqa wanunakalaman kasunapaq karan nir. Chaymi mayqanpis
wanushana karqa manana kasuyta ministinnachu chaytaqa.
2 Chay mantakuykunamanta ukqami kaynu nin: Uk warmi runayjun
karqashi, chay runanllawan kawsanqa maydiya wanunankaman nir. Piru
maydiya runan wanutinqashi, chay warmiqa paylana kashanrayku ukwan
kasaraytapis puytinqa.
3 Chaqa chay warmipa runan kawsayatinlla, uk runawan karqa Dyusman-
taqa uchakuyan. Piru chay warmipa runan wanushana katin, uk runawan
kasararqami, Dyusmantaqa manana uchakuyannachu nir.
4 Ukniykuna, yarpushunllapa: Uk runa wanushana karqami, manana
kasuyta ministinnachu Moisés mantakushantaqa. Chaynullami
nuqanchikkunapis, uchanchikpaq Jesucristuwan pulla wanusha
yupayna karmi, washakanapaqqa mana ministinchiknachu Moisés
mantakushankunataqa. Ashwanmi Jesucristo wanur kawsamushanrayku
paypana kanchikllapa, Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanallapapaq.
5 Piru manaraq Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata
yaĉharmapis, mana kumpliyta puytir uchakurlla kawsaq kanchikllapa.
Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna
karanchikllapa.
6 Nataq Jesucristupi kanan kriyirqami, Moisés mantakushanpaqqa
wanusha yupayna kanchikllapa. Chaymi chay mantakuykuna nishannuqa
manana rurarchu, ashwan Jesucristupi kriyishanchikrayku, kananqa
Dyuspa Santu Ispiritun yanapamanchik, mushuq kawsaypina kawsar
Dyuslatana sirbinallapapaq.

Moisés mantakushanta yaĉharmapismi uchakurlla kawsanchik

7 Chaynu katinqa, ¿imatataq nishun? ¿Moisés mantakushankunaqami
mana allin kar uchakuchimanchik nir? ¡Manami! Ashwanmi chay
mantakuykunaqa intrachimanapaq karan kusa uchayjunmi kanchikllapa
nir. Chaqa chay mantakuykuna mana katinqami, nuqamaqa mana
yaĉhanaytachu runa masiypa imankunata munapakurqami uchakuyani
nirqa.
8 Piru Moisés mantakushankunamanta ukmi, kaynu nin: Amami runa
masikipa imankunata munapakur uchakunkillapachu nimasha katin-
mapismi, ashwan chay mantakuyqa, chaykunata munapakuy nimasha
kanman yupay, ukpa imankunata munar ima uchakuray. Piru chay
mantakuykuna mana katinqami, munashaynulla imata rurarmapis mana
yaĉhanaytachu uchakuyanimi nirqa.
9 Chaqa unay manaraq chay mantakuykunata yaĉharqami, uchakurmapis
yarpuq kani, ¡kusa allinmi kani! nir. Piru chay mantakuykunata
yaĉharmapismi, mana kwintachar masta uchakuyta munaray. Chaymi
yarpuray uchakushayraykumi tukuy tyimpupaqna wanuyashaq nir.

10 Chaqa Tayta Dyusqami chay mantakuykunataqa qumaranchik allita ka-
sur washakar, paywan tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq. Piru nuqaqami
mana kasuyta puytiraychu chay mantakuykunataqa. Chaymi tukuy tyim-
pupaq wanunaypaqna karay.
11 Piru nuqaqami puntata yarpuray, tukuy mantakuykunatami kasuyta
puytini washakanaypaq nir. Chaynu yarpurqami nuqalla ingañakayaray.
Chaqa chay mantakuykunata mana allita kasuyta puytishayraykumi tukuy
tyimpupaq wanunaypaqna karay.
12 Chaymi nishaykillapa: Dyus nitin Moisés mantakushanqami kusa allin,
kusa shumaq ima, Tayta Dyusmanta kashanrayku. Chaymi mana ima mana
allintapis rurachimayninchikta puytinchu.
13 ¿Piru chaynu allin kashanraykuchu tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa
karay? ¡Manami! Ashwanmi nuqa munashaynullata rurar uchakushaypaq
tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay. Piru chay allin mantakuyku-
naqami yaĉhachimaran, kusa mana allinta rurarmi uchakuyani nir. Chaqa
chaynu yaĉhachimatinmi kwintata qukaray, uchaykunaraykumi tukuy ty-
impupaq wanuyashaq nir. Chaymi chaynuqa yaĉhayanchik, kusala mana
allinnachu Tayta Dyuspaqqa kanchikllapa nir.
14 Allitami yaĉhanchikllapa, chay mantakuykunataqami, Tayta Dyus
qumashanchikllapa allinlatana ruranallapapaq nir. Piru nuqa, Jesucristupi
manaraq kriyiq karmi, mana allintachu ruraq kani. Chaymi chay munashay
uchapaqa sirbiqnin yupay karna, munashayllata imatapis ruraq kani.
15 Piru nuqaqami mana intrakaqchu kani, imaraykumi uchakuni
nirmapis. Chaqa allinkunata rurayta munarmapismi, mana puytiraychu.
Chaynu mana uchakunarmapismi uchakuqlla kani.
16 Chaymi manana uchakuyta munar kwintata qukaq kani, Tayta Dyuspa
mantakuyninkunaqa kusala allin nir. Piru chaynumapis imanupiqa
uchakurlla kawsaq kani.
17 Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa kwintata qukaq kani,
yarpuyniypi mana allin kaq yarpuyniymi chay mana allinkunataqa rurar
uchakuchimayan nir.
18 Chaymi allinlata rurayta munarmapis mana puytiqchu kani.
Chayraykumi yaĉhaq kani kusala uchayjunmi kani nir.
19 Chaqa allinta rurayta munayani chaytaqami, mana ruraqchu kani.
Ashwanmi chay mana munayashayta ruraq kani.
20 Chaynu mana allinta rurarmapis, manami munashaymantachu ruraq
kani. Ashwanmi yarpuyniymanta chay mana allin munayniykuna, chaynu-
taqa rurachimaq.
21 Chaymi allita kwintata qukaq kani, allinkunalata rurayta mun-
armapismi, ashwan mana allinkunata rurar uchakushana rikariyani nir.
22 Piru tukuy shunquypimi, kusa shumaqta yarpuchimaq Tayta Dyuspa
mantakuyninkunaqa.
23 Chaynu kusa shumaqta yarpuchimatinmapismi, uchayjun
kashayrayku, ishkay yarpuyniyjun yupay kaq kani. Chaymi chay
mantakuykunata mana kasushayrayku, allinkunata rurayta mana
puytitiyqa, chay uchaqa uk prisuta yupay purichimaq mana allinkunata
rurachimar.
24-25 Chaqa uk yarpuyniyqami, Tayta Dyus mantakushankunata kusata
kasuyta munaq. Piru uk yarpuyniy-shuypaqami uchakurlla kawsayta
munaq. Chaymi kusata llakir yarpukuq kani: ¿Piraq yanapamanqa, chay
mana allinkunata rurar uchakuyashaytaqa dijar, amana tukuy tyimpupaq
wanunaypaqnachu? nir. ¡Amituy Jesucristumi yanapamasha! Chaymi

nuqaqa Tayta Dyusta kusata payji niq kani Wamranta kaĉhamutin yanapamashanrayku.

8

Dyuspa Santu Ispiritun munashannulla kawsanchikllapa

1 Chaymi kananqa mayqanpis, Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaqqa kastiganqanachu. *

2 Chaqa Jesucristo uchanchikllaparayku wanusha nir kriyishallapami, Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapar washamashanchikna, amana uchallapi kawsar tukuy tyimpupaq wanunallapapaq. Ashwanmi chaynuqa yanapamashanchik uk mushuq kawsaypina kawsanallapapaq.

3 Chaqa unayqa kusa uchayjun kashanchikrayku, mana puytiranchikllapachu kumpliyta Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranchikllapachu. Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa. Chaymi Jesucristuqa kay pachamanqa shamuran uk runapaq tikrakar. Piru chaynu tukuy uchayjunkunaman shamurmapismi payqa mana imalapimapis uchakuranchu. Chaqa chaynu karmapis uchanchikllaparayku uk kruspi wanuran, Tayta Dyus kastigamanallapapaq karan chaymanta washamanallapapaq.

4 Chaynuqami Jesucristuqa wanuran, chay unay mantakuy kaqkunataqa allita kumplisha yupayna kanallapapaq Tayta Dyuspaqqa. Chayna manana nuqanchik munashanchiknullata rurarchu, ashwan Santu Ispiritun yanapamashallapa allinkunalata rurarna kawsanallapapaq.

5 Chaqa uk runa munashanllapi kawsaqqami, pay munashanlapaq yarpur kawsan. Piru mayqanpis Santu Ispiritu munashannulla kawsaqkunaqami, Santu Ispiritu munashannula yarpur kawsan.

6 Chaqa chaynu nuqanchik munashanchiklapaq yarpurqami, tukuy tyimpupaq wanunapaqna kayashunllapa. Piru Santu Ispiritu munashanlapaq yarpuqqami, paywan pulla shumaqtana tukuy tyimpupaq kawsashunllapa.

7 Nataq mayqanpis munashanlapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyustaqa ĉhiqninllapa. Chaymi mana mantakushanlamatapis kasuyta munanllapachu. Chaynulla manami kumpliyta puytinllapalamapischu.

8 Chaymi mayqanpis pay munashanllata ruraqqa, Tayta Dyuspaq allinta ruraytaqa mana puytinllapachu.

9 Piru qamkunaqami manana munashaykillapata rurarnachu kawsayankillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa Ispiritun qamkunapi katinmi, payta kasur munashanlata rurarna kawsayankillapa. Piru Jesucristupa Ispiritun mana qamkunawan katinqami, mana Jesucristuwanchu kankimanllapa.

10 Ashwan Jesucristupa Ispiritun qamkunawan kashanraykumi tukuy tyimpupaq kawsankillapa, kwirpuykillapa uchaykillaparayku michka wanunanpaq kasha katinmapis. Chaqa Tayta Dyusmi mana uchayjunpaqna riqsishunllapa, Jesucristo qamkunapaq wanur kawsamushanrayku.

11 Chaqa Jesucristutami, Tayta Dyus wanushanmanta kawsachimuran. Chay paypa Ispiritun qamkunapi kawsashanraykumi, chay kwirpuykillapa uchaykillaparayku wanutinmapis, maydiyaqa qashan kawsachimunqa.

---

* **8:1** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Santu Ispiritu munashannulana rurar mana paykuna munashannulla kawsaqkunataqami” Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaq kastiganqanachu nir.

12 Chayraykumi ukniykuna tukuy chaykunata yaĉharqa, Tayta Dyuspa
Ispiritun munashanllatana rurar kawsar, amana munashanchikllata rurar
uchakurnaqa kawsashunllapachu.
13 Chaqa qamkuna munashaykillapanulla kawsarqami, tukuy tyimpu-
paqna wanunkillapa. Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami, tukuy chay
mana allin munayashaykillapakunataqa wanuchiq yupay dijarqa, tukuy
tyimpupaqna kawsankillapa.
14 Chaynulla Dyuspa Ispiritun kaynu rurar kawsayllapa ni-
mashanchiknulla ruraqkunaqami, chiqap Tayta Dyuspaqa wamrankunana
kanchikllapa.

15 Chaynu karmi manana, imanutaq uk sirbikuq mantaqnin payta
qischashanrayku manchakun chay yupayqa Tayta Dyusmantaqa man-
chakuyta puytinchiknachu. Ashwanmi Santu Ispiriturayku, Tayta Dyuspa
chiqap wamrankunana kar payman qimikar *"Abba,* † Taytaymi kanki" niyta
puytinchikllapa.
16 Chaqa Santu Ispiritullami shunqunchikllapapi kar intrachimanchik-
llapa, Tayta Dyuspaqa wamrankunanami kanchikllapa nir.
17 Chaynu Tayta Dyuspa wamrankuna karnaqa, imanutaq Jesucristumaqa
Tayta Dyuswanna, chaynullami maydiyaqa nuqanchikkunapis
kashunllapa. Chayraykumi kananqa kriyishanchikrayku michka qischakar
imamapis shachinakushunllapa, maydiyaqa paywan pullana kusalata
aligriyashunllapa nir yaĉhar.

Dyus arnimashanchiktami yarayanchikllapa

18 Kanankuna kay pachapi kusata qischakanchikllapa. Piru chaynu qis-
chakarmapismi ama llakishunllapachu. Chaqa chay qischakaykunaman-
taqami, kusala mas shumaqta aypashunllapa Tayta Dyus arnimashanchik-
llapataqa.
19-21 Piru kay tyimpukunapiqami Tayta Dyus kay pachapi, syilupi
tukuy imata rurashankunata rikayashanchikkunaqa, nuqanchikkuna
uchakushanchikllaparayku, Tayta Dyusqa dijaran kusata qischakar
wanunanllapapaq ima. Chaymi yarakuyanllapa, Tayta Dyus
uchanchikllapamanta shumaqchar pullakumanallapakaman. Chaqa
chay diyaqami, tukuy imapis shumaqchakashana kanqa. Chaymi
nuqanchikkunaqa, Dyus tukuy imata rurashankunawanqa, pullana kar
kusa shumaqta kawsashunllapa.

22 Chay nishanchikllapanumi, Tayta Dyus rurashankunapis tukuylla
kanankaman kusalata qischakar yarakuyan, imanutaq uk warmisitamaqa
itikunanpaq qischakan chaynu.
23 Piru chaynuqami mana paykunalachu qischakayanllapa.
Ashwan nuqanchikkunapis Tayta Dyus rurashankunawanqa, pullana
qischakayanchikllapa. Piru Tayta Dyusqami Santu Ispiritunta
qumashanchik intrachimanallapapaq, tukuy arnimashanchikkunataqa
kumplimayashunllapa nir. Chaymi kusata qischakarmapis, yarakuyanchik-
llapa Tayta Dyus arnimashanchikllapakunata aypanallapapaq. Chaqa chay
diyapimi wanushanchikmanta kawsachimarninchikllapa, uk mushuq
kwirputana qumashunllapa, chiqap wamrankunana kar, paywan pullana
tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq.

---

† **8:15** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

24 Chaqa Tayta Dyuspi allita kriyishallapalami, payqa washamasha
unaq syilupi tukuy tyimpupaqna kawsanapaq kanchikllapa. Piru man-
araqmi tukuy chaykunataqa rikayanchikraqchu. Chaqa chay tukuy arni-
mashanchikkunata aypashana karqami, mana yarpuyachuwanllapanachu
Tayta Dyuswan unaq syilupi pullana kashaq nirqa.
25 Chayraykumi kanankaman mana shaykuq yarakuyanchikllapa, unaq
syiluman rir chay manaraq rikayashanchikllapa chaykunata rikanalla-
pakaman.
26 Piru nuqanchikkunaqami, chiqaptaqa mana yaĉhanchikllapachu, Tayta
Dyusman imanu mañakuymatapis. Chaynu katinmapismi, Santu Ispirituqa
nuqanchik rimar mañakuyashanchikmantaqa, kusala llakiywan mañakur in-
trachin Tayta Dyustaqa. Chaynullami Santu Ispirituqa yanapamanchikpis
qischakar yarpupakushamapis.
27 Piru Tayta Dyusqami tukuy imata yarpuyashanchikkunamatapis allita
yaĉhanllana. Chaymi Santu Ispiritu mañakutinqa kusa allita intrakan. Chaqa
pay munashannullami, Santu Ispirituqa mañakun Dyuspa allin kaqninkuna-
paqqa.

Manami imapis Jesucristumantaqa chiqanchamashunllapachu

28 Allita yaĉhashanchikllapanu, Tayta Dyusmi akramashanchikllapa pay mu-
nashannulla, imanu kanallapapaqmapis nir yaĉharllana. Chaymi tukuy pay-
pana kar, payta munaqkunataqami imapi rikarishallapamapis allinpaqna
tikramanchikllapa.
29 Chaqa unaymanta-pacha manaraq nasiyashallapami, Tayta Dyusqa
riqsimarninchik akramaranchikllapa imanutaq Wamran Jesucristo
allinlata rurar kawsaran chaynu kanallapapaq. Chaynu kashallapami,
Jesucristuqa tukuy nuqanchikkunapa kulaka ukninchikllapana.
30 Chaynu akramarninchikllapami, Tayta Dyusqa paypa wamranku-
nana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi uchanchikllapakuna-
manta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashanchikllapa. Chaynu
llakipar mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllaparaykumi, maydiyaqa
Jesucristo mantakuyashanpina, kusa shumaqta kawsanallapapaq nisha.
31 Chaynu tukuy chaykunata yaĉharnaqa, ¡amana imapaqpis
yarpupakushunllapachu! Chaqa Tayta Dyus kusa pudirninwan
kuytamashaqa, manami mayqanpis paymanta chiqanchamayninchiktaqa
puytinqallapachu.
32 Chaqa Tayta Dyusqami kusata munamarninchikllapa, Wamran
Jesucristumatapis mana miĉhamarninchikllapachu, paylla kay pachaman
kaĉhamuran uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaynu Wamran
Jesucristuta nuqanchikrayku kaĉhamusha karqa, ¿manachu Tayta Dyusqa
tukuy chay arnimashanchikkunataqa qumayashun Wamranwan
pullatana?
33 Chaynu Tayta Dyus akrashan wamrankunata mana uchayjunpaqna
riqsimashallapaqa, ¿mayqantaq uchachar, qamqa uchayjun kanki nimayn-
inchikta puytiyanqa?
34 Chaqa Jesucristumi wanuran, uchanchikkunamanta washamanallapa-
paq. Chaymantami chay wanushanmanta kawsamur, Tayta Dyuspa allilaw
qichqanpi tasha nuqanchikkunapaq mañakuyan. Chaymi mana mayqan-
pis nimayninchikta puytinchu: “Uchayjun kashaykiraykumi qamqa kasti-
gakanki” nirqa.
35 Chaqa Jesucristo kusata munamashanchikmantaqami, mana mayqan-
pis paymanta chiqanchamayninchikta puytinqallapachu. ¿Kaykunachu

chiqanchamayninchikta puytiyanqa? ¿Chay qischakaykuna, llakiykuna,
qischamaqninchikkuna, mallaq tyimpu, mudananchik mana kar, saqra
imakuna, chaynulla wanuykuna ima? ¡Manami!
36 Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyus, qamta kasushushayllaparaykumi,
chay ĉhiqnimaqkunaqa imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Chaqa uyshata imanutaq wanuchiq apanllapa,
chaynumi ruramananllapa” nir.
37 Piru tukuy chaykunamapismi, mana binsimashunllapachu. Ashwanmi
Jesucristo munar yanapamashanchikwanmi chaykunataqa binsinchikl-
lapa.
38 Chaymi nuqaqa kusata kunfyakar nini: Chay wanuykuna,
kawsaykuna, angelkuna, dyablukuna, chaynulla kanan, maydiyapismi
mana chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu Tayta Dyus kusata
munamashanchikmantaqa. Chaynulla kusa puytiq mantakuqkuna,
39 unaq syilupi, kay pachapi kaqkuna, chaynulla tukuy imakunata Tayta
Dyus rurashankunamapismi, pay munamashanchikmantaqa mana chiqan-
chamayninchiktaqa puytinqallapachu. Chaqa pay kusata munamarn-
inchikllapami, Amitunchik Jesucristutaqa kaĉhamuran washamanallapa-
paq.

9

Pablumi llakin Israel runakuna mana kriyishanllaparayku

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyiq kashayraykumi, Tayta Dyuspa
Santu Ispirituwan kar, mana llullakur imachu chiqapta nishaykillapa:
2 Chay pwibluyllamanta Israel runa masiykuna, Jesucristupi mana kriyis-
hanllaparaykumi shunquypi kusalata llakichiman.
3 Chaymi pwibluyllamanta katinllapa paykunata kusata mu-
nashayraykuqa, puytiypaq katinmaqa Amituy Jesucristumanta ashur
paykuna washakashana kananllapapaqqa lugarninllapa nuqa tukuy
tyimpupaq kastigakayman.
4 ¿Piru imapaqtaq mana kriyinayanqallapaqa? Chaqa unaymanta-
pachami Israel ayllulla kanillapa. Tayta Dyusmi akramaranllapa, paypa
wamrankuna kanayllapapaqqa. Chaynulla unay rukuyllapakunawanpis
tratukunata ruraran. Chaymi rukuyllapakunaqa Tayta Dyus paykunawan
kashanrayku chay kusa shumaq llipyayninmatapis rikaranllapa. Chaynul-
lami mantakuykunamatapis Moisestaqa qur, intrachiranpis, imanumi al-
lita payta aduranqallapa nir. Chaynulla niranpis, paykunallamantashi uk
washakuq shamuyanqa nir.
5 Chaqa chay unay rukuyllapa Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa ayllunku-
nallami kanillapa. Chay aylluyllapakunamantami Tayta Dyuspa Wamran
Jesucristupis nasiran. Payqami Dyuslla kar, tukuy imatapis rikar mantan.
Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq alabakashana kanqa. ¡Chaynumi
kanqa!

Manami Israelmanta kaqkunalachu Dyuspa wamrankunaqa

6 Chaymi ama yarpushunllapachu, Dyusqa arnikushantaqa mana
kumplinchu nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa tukuy arnikushantaqa
mana qunqarchu kumpliran. Piru chaynu Israelmanta kaqkunata Tayta
Dyus kumplimatinllamapis, manami tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa
wamrankunaqa kanillapa.
7 Chaynulla Abrahampa ayllunllamanta karmapismi, mana tukuyniylla-
pachu Tayta Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanillapa. Chayraykumi Tayta

Dyusqa Abrahamta nisha kayaq: “Wamrayki Isaacmanta kaq ayllunkunalami, chiqap akrashay wamraykunaqa kanqa” nir.

8 Chaynu nirmi, Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, michka Abrahampa ayllunkuna karmapismi, mana tukuychu paypa wamrankunaqa kanillapa nir. Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta arnisha kayaq wamran Isaacraykushi aylluyjun kayanqa nir. Abrahamta ayllunkunapaq arnisha kayaq chaykunalatami Tayta Dyusqa chiqap wamrankunapaqqa riqsisha.

9 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta kaynu nir arnisha kayaq: “Uk añumanta tikrakamutiyqami, warmiki Saraqa uk wamrituyjun kanqa” nir. *

10 Manami kaykunalawanchu tukukaran. Ashwanmi Tayta Dyusqa qashan ukkunatapis akraranraq. Chay akrashan chaykunaqami unay rukuyllapa Isaacllamanta kaq, Rebecapa milli wamrankuna.

11-13 Piru kay wamritukuna manaraq nasiyar manaraq uchayjun katinmi Tayta Dyus, Rebecataqa niran:
“Chay puntata nasiq chaymi,
chay ikita nasiq chayta sirbinqa” nir.
Chaynulla Tayta Dyus nitin iskribikashankunapipismi kaynu nin:
“Esauta yanapanaymantaqami,
Jacobo kusa shumaqta yarpuchimatin akrar yanaparay” nir.

Chaynu nirqami Tayta Dyusqa intrachimanchik, runakunata paypaq kananpaq akranarqashi, allinta mana allinta rurashanmatapis mana kwintacharchu akrar yanapan, pay munashanlatana ruranllapapaq nir.

14 Chaynu Tayta Dyus pay munashankunalata akratinqami, ama nishunllapachu: “Tayta Dyusqami mana allin kar chaynu rurayan” nirqa.

15 Chaqa chaypaqmi Tayta Dyusqa, Moisesta kaynu niran:
“Mayqanta llakipar yanapayta munarqami,
llakipar yanapashaq” nir.

16 Chaynu katinqa ¿nuqanchik allinta rurashanchikrayku chaynulla nuqanchiklla llakipakayta munashanchikraykuchu Tayta Dyusqa llakipamanchik? ¡Manami! Ashwanmi Tayta Dyusqa paylla munamarninchik llakipamanchikllapa.

17 Chaqa Tayta Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay Egiptupi Faraonta niran:
“Qamtami kusa puytiq mantakuq kanaykipaq nishuray.
Piru chaynu kusa puytiq katkimapismi binsishuray.
Chaynuqami ruraray kwintata qukanaykipaq,
imanumi kusa pudirniyjun kani nir.
Chaymi chayta tukuy pachapi yaĉharqa, riqsimanqallapa
imanumi kusa pudirniyjun Dyus kani” nir.

18 Chaynumi yaĉhanchikllapa Tayta Dyuslla munarmi runakunata llakipan, ashwan mana munarqa dijan mana intrakaqkunana tikrakananllapapaq nir.

19 Piru imanupiqaĉhi uknikillapallaqa nimayankillapa kanqa. “Tayta Dyusmi tukuyta ruramashanchik, paypi kriyiqkunata, chaynulla mana kriyiqkunamatapis. Chaynu katinqa mana intrakaqkunapaq tikramashallapa uchakushallapaqa ¿imaraykutaq kastigamayashunllapaqa?” nir.

20 Chaynu nirqa, ¿pitaq qamqa kanki Taytanchik Dyusta chaynu ninaykipaqqa? Ma kayta yarpuyllapa, ¿uk runa, allpa mankata ruratinqachu, chay rurashanqa niyanqa, imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami!

---

* **9:9** Kaynuqami Abrahamqa yaĉharan Dyus arnishanqa Isaacmanta karan, mana Ismaelmantachu nir. Rikashun Génesis 18.10-14, 21.8-12.

Chaynulla, Tayta Dyus, allpa mankata yupay rurashusha katinqachu ninkiman, ¿imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami!

21 Chaqa Taytanchik Dyus mankata ruraq yupay karmi, dirichuyjun imatapis pay munashanta ruranapaqqa. Chaymi chay napa allpallamanta rurayta puytin, kusa shumaqla purichir fyistakunalapi yanukunanpaq kusa shumaq mankakunata. Chaynulla ruraytapis puytin, waran waran yanukunanpaq ima. Chaynullami Tayta Dyusqa nuqanchikkunawanpis ruran. †

22 Chaymi payqa tukuypa rikaqnin kashanrayku, pudirninllawan chay uchayjunkunamatapis kastiganapaq karan. Piru payqami intrachimanchik, imanumi kusa allin kar llakipakun nir. Chaynu karmi, tukuy tyimpupaq kastigakananllapapaq karan chaykunataqa llakipar, mana kastigarchu kusalata yararan.

23 Chaynu unaymanta-pacha llakipakunanpaq nisha karmi, paykunata llakipar nuqanchikkunawanpis chaynullata ruraran kwintata qukanallapapaq Taytanchik Dyusqami kusa llakipakuq, kusa puytiq nir. Chaynuqami Tayta Dyusqa ruraran, maydiyaqa tukuyninchikllapana paywan kusala shumaq luryanpina kawsanallapapaq.

24 Chaqa Tayta Dyusqami akramashanchikllapa wakinta Israelmanta kaqkunata, wakinta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunata, paypa wamrankuna kanallapapaqqa.

25 Chaypaqmi Dyus nitin, Oseasqa kaynu nir iskribiran:
"Mana munashay runakunatami,
kusa munashay wamraykuna kankillapa nishaq.
26 Chay lugarllapimi qamkunata nishurayllapa:
'Manami nuqapa wamraykunachu kankillapa' nir.
Piru kananqami chay lugarllapi qashan nishaykillapapis:
'Chiqap kawsaq Dyus kashayrayku nuqapa wamraykunanami kankillapa' nir".
27-28 Piru Israelpa ayllunkunapaq-shuypaqami, Isaiasqa kaynu niran:
"Tayta Dyusmi nishantaqa kumplir,
tukuy pachapi taqkunata allita rikar yaĉharqa dasna kastiganqa.
Chaymi Israelpa ayllunkuna kusala achka mar manyapi aqu yupay karmapis,
Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhatinqa, wakinkunalami washakanqallapa" nir.
29 Chaynullami Isaiasqa, unayllana Israel runakunapaqqa kaynu nisha karanpis:
"Kusa puytiq Taytanchik Dyus
mana llakipamaqninchikllapa karqami,
mana wakinkunalamatapis washarchu
tukuyninchikllapata tukchimanallapata,
imanutaq chay Sodomata, chaynulla Gomorra pwibluta
limpulla chinqachiran chaynulla" nir.

Israel runakunami wakinqa mana kriyinaranllapachu

30 Chaymi mana Israelmanta runakunaqa Moisés mantakushanta kasur washakaytaqa mana yarpuranlamapischu. Ashwanmi Jesucristupi kriyitinla Dyusqa llakipar mana uchayjunpaqnachu riqsiran.

31 Nataq Israel runakuna-shuypaqa, Moisés mantakushanta kumplir washakayta kamarmapis mana puytiranllapachu.

32 Chaqa paykunaqami Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana yarpuranllapachu. Ashwanmi Moisés mantakushanta tukuyta kumplirla washakayta

† **9:21** Masta intrakanarqa rikashun Jeremías 18.4-6.

yarpuranllapa. Chaynu Jesucristupi mana kriyinashanllaparaykumi, paypi
trumpisar rataq yupayna karanllapa.
33 Chaymi Jesucristupaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa, kaynu nin:
“Sión pwibluypimi uk rumita ĉhurashaq.
Chay rumipimi trumpisanqallapa.
Piru paypi kriyiqkunataqami kusata yanapatin,
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.

10

Pablumi Israel masinkuna Jesucristupi kriyinanllapata munan

1 Ukniykuna, nuqaqami tukuy shunquywan kusata munani Israel kaq
masiykuna washakananta. Chaymi mañakurmapis, kusata Tayta Dyusta
mañani paykunata washananpaq.
2 Chaqa allitami yaĉhani, paykunaqami kusata Tayta Dyusta sirbiytaqa
munanllapa nir. Piru chaynu munarmapismi, mana intrakanllapachu
Tayta Dyus munashanta ruranllapapaqqa.
3 Chaynulla manami intrakashallapachu Tayta Dyus imanu uchanchikku-
namanta pirdunamanchikllapa nirqa. Ashwanmi paykunaqa yarpushanta
karanlata rurar washakayta yarpunllapa. Chaymi Dyus nishannu Wamran
Jesucristupi kriyiytaqa mana munanllapachu.
4 Piru Jesucristuqami, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumplir
wanuran, uchanchikkunapaq pagrakunanpaqqa. Chaymi manana chay
mantakuykunataqa ministinchikllapanachu washakanallapapaqqa. Ash-
wanmi Jesucristupi allita kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaq-
nachu riqsir washamanchikllapa.

Dyusmi tukuyta washayta munan

5 Piru Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir iskribiranpis: “Tukuy chay man-
takushaykunata kasur kawsaqkunalami kusa allinqa kanqallapa” nir.
6 Piru tukuy chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishan-
llaparaykumi, Tayta Dyusqa kaynu niran: “Wamray Jesucristupi
kriyitinllapalami, mana uchayjunpaqnachu riqsir washashaq” nir.
Chaynu Tayta Dyus nishanpaq willashutiyllapaqaĉhi niyankillapa kanqa:
¿Mayqantaq syiluman rir Dyuspa Akrashan Cristunta kay pachaman
apamuyanqa, payta rikar kriyinallapapaq? nir.
7 Chaynulla kaynutaĉhi yarpuyankillapa kanqa “¿Mayqantaq chay
kusa saqra uĉhkupi pampakashanman rir, Dyuspa Akrashan Cristunta
kawsachimur nuqanchikkunaman apamuyanqa?” nir. ¡Piru manami
chaynuchu! Ashwanmi Tayta Dyusqa, Wamran Jesucristutaqa
wanushanmanta kawsachimushana.
8 Mana chaynu kawsachimusha katinqa ¿ima nishaq nirtaq
iskribikashakunapiqa nin: “Washakanaykipaq kaq kusa shumaq
rimayqami pullayki, shimikipi, chaynulla tukuy shunquykipi”
nirqa? ¿Manachu intrakankillapa? Chaynuqami niyan Jesucristupaq
yaĉhachishuyashayllapakunapi kriyirla washakanaykillapapaq. *
9 Chaymi qamkuna, shimikillapawan “Jesucristuqami Amituy”
nir, chaynulla tukuy shunquykillapawan “Tayta Dyusmi Jesucristuta
wanushanmanta kawsachimushana” nir kriyirllapaqami, washakankil-
lapa.

* **10:8** Rikashun Deuteronomio 30.12-14.

10 Chaqa tukuy shunqunchikwan allita kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa
manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa. Chaynu kriyirmi, shim-
inchikwanpis "Jesucristumi Amituyqa" nirlami washakanchikllapa.
11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Paypi kriyiqkunataqami, kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu" nirqa.
12 Chaynuqami tukuypaq nin. Chaqa Tayta Dyusqami tukuypa amun kar,
tukuylata chayllata rikamanchik, michka Israelmanta runakuna kashal-
lapa, chaynulla mana Israelmanta kaq runakunamatapis. Chaymi mayqan-
pis payta mañakushaqa yanapamanchikllapa.
13 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu ninpis:
"Mayqanpis Amitunchikpi † kriyir
shutinpi mañakuqqami, washakanqa" nir.
14-15 Piru Tayta Dyusta manaraq riqsir, mana mañakutinqa, ¿imanunari
washanqa? Chaqa manaraq mayqantapis paykunata yaĉhachinanllapapaqqa
kaĉhashachu. Chaynulla chay yaĉhachikuqkuna manaraq ĉhayatinqa, ¿imanuna
yaĉhayta puytinqallapa Jesuspaqqa? Chayna Jesuspaq mana yaĉharllapaqa,
¿imanunari Jesuspiqa kriyiyta puytinqallapa? Chaqa manaraq-ari
yaĉhayanllapachu mayqanmi Jesusqa nirpis. Chaymi mana imanupis payman
mañakuyta puytiyanqallapachu washakananllapapaqqa. Tukuy chaypaqmi
Tayta Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: "Kusa shumaqmi kanqa,
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuq ĉhamutinllapaqa. Chaqa chaynu
yaĉhachikutinllapami, achka runakuna kusa aligrila kanqallapa" nir.
16 Piru kusa shumaq washakananllapapaq karan chayta
yaĉhachikutinllapapismi, Israelmanta kaqkunaqa tukuyqa mana kriyishachu
kanillapa. Chaypaqmi Isaías kaynu nir iskribiran: "Tayta Dyus, qampaq
yaĉhachikutiyqa, manami tukuychu kriyimashallapa" nir.
17 Piru Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhakutinllapami uyakunchikllapa.
Chaynu uyakurmi Jesucristupiqa kriyinchikllapa.
18 Mabir tapushaykillapa: ¿Manachu Israelmanta kaqkunaqa tukuy
uyakurayllapa chay shumaqta washakanayllapapaq yaĉhachikutinllapaqa?
Tukuymi uyakurayllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa chaypaq
kaynu nin:
"Tayta Dyus unaq syilupi rurashankunami,
maylawpi kaq runakunatapis uk rimaq yupay qampaq intrachin" nir.
19 Ma, qashan tapushaykillapa: ¿Chaynu yaĉhachikutinllapamapischu, Israel-
manta kaqkuna kwintata qukanayllapapaq karan chaykunaqa, mana kwin-
tata qukarayllapa? ¡Kwintatami qukarayllapa! Chaypaqmi Moisespis Dyus
nitin iskribishanpiqa kaynu niran:
"Israel runakunami piñakunqa, mana Israelmanta kaqkunata munar akrar
washashayrayku.
Chaqa chay mana intrakaq runakunata munatiy rikamarllapami, Is-
raelmanta kaqkunaqa piñakunqallapa" nir.
20 Chaynullami Dyus nitin Isaiaspis mana manchakurchu, kaynu nir iskribi-
ran:
"Mana maskamaq runakunami tarimaranllapa.
Nuqapaq mana tapukuq runakunatami dijasha kani riqsimananllapa-
paq" nir.
21 Piru Israel runakunapaq-shuypaqa, Dyus nitinmi Isaiasqa kaynuta
iskribiran:

† **10:13** Amitunchik nirqami, niyanchik Jesucristupaq. Rikashunpis Joel 2.32.

“Chay runakunata mana shaykuq qayatiymapismi,
paykunaqa mana intrakaqkuna kar, mana uyamayta munaranllapachu” nir.

11

Wakin Israel runakuna Dyuspi kriyishallapa

1 Ma tapushaykillapa: ¿Tayta Dyusqachu Israel runakunawan mana imatapis yaĉhayta munaninachu nirqa, tukuy tyimpupaqna ashusha kanqa paykunamantaqa? ¡Manami! Chaqa imanutaq nuqamaqa unay rukuy Abrahampa ayllun, Benjaminpa ayllunllamanta kar, Israel runalla katiymapis, Tayta Dyusqa mana nuqamantaqa ashushachu.

2 Chaqa Tayta Dyusqami, unaymanta-pacha Israelmanta kaq runakunataqa akrar paypa wamrankunana kananpaq niran. Chaynu katinmi, Tayta Dyusqa paykunataqa akrashana kar, mana paykunalataqa dijashachu. Nishaykillapapis: Ûk kutimi Eliasqa, Israel kaqkunamanta kriyiqqa paylana kanqa nir yarpur, kaynu niran:

3 “Tayta Dyusniy, kay pwiblu masiykunami rimaqnikikunata wanuchishallapa.
Chaynulla altarnikikunatapismi ratachishallapa ima.
Nuqalatami kawsaqtaqa dijamashallapa.
Piru kusatami wanuchimayta munanllapa” nir.

4 Chaynu Elías nitinmi, Tayta Dyusqa dibaldila llakipakuq kashanrayku, kaynu niran:
“Manami qamlachu nuqapi kriyiqqa kanki.
Ashwanmi akrashana kani syiti mil (7,000) Israel runakunata, nuqalatana kasumananllapapaq.
Chaynulla chay akrashaykunaqami mana qunqurir adurashallapalamapischu,
chay Baal shutiq amituy niyashanllapamatapis” nir.

5 Chaynullami Eliaspa tyimpunpi yupay kananpis Israel runa masiykunamanta wakinqa Tayta Dyuspi kriyishanllaparaykumi payqa dibaldila llakipar akrashana paypa wamrankunana kananllapapaq.

6 Chaynu dibaldila llakipashanraykumi, kananqa washakashallapana. Piru chaynuqami akrarqa washasha Tayta Dyusqa kusala chiqap llakipakuq kashanrayku, manami paykuna imakunata kusa allinta rurashanllaparaykuchu washakashallapa. Chaqa allinta rurashanllaparayku washakashallapa katinqa, Tayta Dyus dibaldila llakipakushanqa manana imapaqpis sirbiyanmannachu.

7 Tukuy chaykunata yaĉharqa, ¿imatataq intrakanchikllapa? Chaqa pwibluymanta achka runakunami Jesuspi mana kriyirmapis washakayashaqllapa nir yarpuranllapa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranllapachu. Piru wakin Israelmanta kaqkunataqami Taytanchik Dyus akramaranllapa, Jesucristupi kriyir washakanayllapapaq. Piru paykuna munashanta ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa dijaran, kusa mas mana intrakaqkuna tikrakananllapapaq.

8 Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusmi paykunataqa dijaran, pay nishanta ama intrakananllapapaq.
Chaynu dijatinmi, nawiyjun karmapis, syigu yupayna kidaranllapa.
Rinriyjun karmapismi, upa yupayna kidaranllapa.
Chaymi chay munashanta ruraqkunaqa
kanankaman chaynu kidashallapa” nir.

9 Chaymi Davidpis niran:

“Chay munashanta rurar tantanakur mikur kusala allinmi kanchikllapa nir
yarpuyashanllapamapismi,
imanutaq uk runata pata ñitin chaynu tikrar kastigay Tayta Dyus.
10 Chaymi qamta mana kriyishur munashanta ruraqkunapaqa,
nawinmapis syigu yupayna kidanqa.
Chaynulla waqtanllapamapis limpu kurpalla tikrakanqa.
Chaynumi tukuy tyimpu qischakanqallapa” nir.

Dyusqami mana Israel runakunatapis washanqa

11 Qashan tapushaykillapa: ¿Israel runakunaqachu, Dyuspi mana kriyinarqa tukuy tyimpupaqna ashushallapa? ¡Manami! Chaqa paykuna Jesucristupi mana kriyiyta munatinllapamapis, ashwan Tayta Dyusqa yanapasha mana Israel runakunata, Jesucristupi kriyir washakananllapapaq. Chaymi chay Israel runakunaqa inbidyakar piñakunqallapa mana Israelmanta kaqkuna yanapakashanrayku. Chaynu inbidyakarmi, imanupiqa qashan animakunmanllapa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa.

12 Chaymi, Israel runakuna Jesucristupi mana kriyitinllapaqa, Tayta Dyusqa mana Israel kaqkunata kusata yanapar washasha. Piru Israel runakuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa tukuyta ashwan masta yanapar washanqa.

13 Piru wakinnikikunaqami mana Israelmantachu kankillapa. Chayraykumi nishaykillapa: Tayta Dyusqami kaĉhamasha qamkuna mana Israelmanta kaqkunapa yaĉhachishuqnikillapa kanaypaq. Chaymi kusata aligriyar, puytishaykaman kusa allita yaĉhachishuyllapata munayani.

14 Chaynu yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapami, chay pwiblumanta Israel kaq masiykunapis rikashurllapaqa, Jesucristupi kriyir washakanmanllapa.

15 Chaqa Israelmanta kaq masiykunaqami Jesucristupi mana kriyinashanrayku, Tayta Dyuswanqa mana shumaqta kawsaytaqa puytiranllapachu. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Tayta Dyusqa llakipashuranllapa paypa wamrankunapaqna riqsikanaykillapapaq. Piru kanan pwibluymanta Israel masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapaqami tukuypaq kusala shumaq kanman. Chaynuqami Israelmanta masiykunaqa wanushanmanta kawsamusha yupayna kanmanllapa.

16 Israelmanta unay rukunchikllapakuna Tayta Dyuspi kriyirqami, Dyuspaqa wamrankuna karanllapa. Chaynulla kananpis Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyirpismi, Tayta Dyuspaqa wamrankunalla. Yarpushunllapa kay ishkay kumparasyunpaq: Dyuspaq tanta nishankunamanta chay punta kaq kusa shumaq katinqa, chay wakin tantakunapis kusa shumaq kanqa. Chaynulla uk qirupa ĉhupan, Dyuspaq kusa shumaq kasha katinqami, chay rikrankunapis shumaq kanqa Dyuspaqqa.

17 Chay wakin Israelmanta kaq masiykuna tarpuy ulibu qirupa rikran yupay katinmapismi, mana paypi kriyishanrayku Tayta Dyusqa pitir itakuran. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, mana tarpuy ulibumanta kar, munti ulibu qirukunapa rikran yupay katkillapamapismi, Jesucristupi kriyishaykillaparayku, Tayta Dyusqa chay tarpukasha ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chaymi qamkuna mana Israelmanta karmapis, chay tarpuy ulibu qirupa chiqap rikrankunapaqna tikrakashaykillapa.

18 Piru chaynu chay tarpuy ulibupa rikranpi tullmakashana karqami, ama yarpunkillapachu kusala allinna kani nirqa. Chaqa qamkunaqami yanqa rikranpi tullmakashala kankillapa. Ma yarpushunllapa, uk qiruqami shan ĉhupanrayku, mana rikranraykuchu. Chaymi qamkuna mana Israelmanta

kaqkunataqa uk qirupa ĉhupan shachishutinllapa allinqa kankillapa. Manami qamkunaraykuchu paykunaqa shar allinqa. *

19 Chaynu nitiyqaĉhi yarpuyankillapa kanqa: “Chiqaptami chaynu. Piru
Tayta Dyusmi, Israel runakunata itakur, nuqakunata washamaranllapa” nir.
20 Piru Israel masiykunataqami mana yanqallachu itakuran. Ashwanmi
Tayta Dyusqa itakuran Jesucristupi mana kriyinashanrayku. Piru qamku-
nataqami Tayta Dyusqa washashushallapa, Jesucristupi kriyishaykilla-
paraykula. Chayraykumi ama yarpuyllapachu Israel runakunamantaqami
kusa mas allinna kanchikllapa nirqa. Ashwanmi ama kusa kani nirchu
Tayta Dyuslata manchar, allin kaqlata rurar kawsayllapa.
21 Chaqa chaynu kusa allinna kani nir alabakatkillapaqami, imanutaq
Israel runakuna tarpuy ulibupa rikran katinmapis, Jesucristupi mana kriy-
ishanrayku Tayta Dyusqa mana llakiparchu itakuran, chaynullami qamku-
natapis mana llakiparchu itakushunmanllapa.
22 Piru ¡allita yarpuyllapa! Tayta Dyusqami kusa allinla tukuywan.
Piru chay uchakuqkunataqami allita rikar kastigan. Chaymi imanutaq
Jesucristupi mana kriyinaqkunataqa itakuran. Chaynu itakurmi, qamku-
nata chay uchaykillapamanta dibaldila pirdunashurllapa, chay tarpuy
ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chayraykumi Tayta Dyus dibaldila
washashushanllapapi yarpur pay munashanlata rurar kawsankillapa.
Mana chaynu ruratkillapaqami chay tullmashushanllapamanta itakushun-
qallapa.
23 Piru Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta
Dyusqa qashan paykunataqa tullmanqa chay pitishanllaman. Chaqa Tayta
Dyusqami kusala pudirniyjun chaynu qashan tullmar wamrankunapaqna
riqsinanpaqqa.
24 Chaynu tarpuy ulibupa rikrankuna kashanllaparayku, mas das tullmar
wamrankunapaqna riqsiyanqa. Chaymi qamkuna, Jesucristupi kriyitkil-
lapa, munti ulibupa yupay katkillapamapis, tarpuy ulibupa rikranman tull-
mashuqllapa yupay washashushallapa. Chaymi ashwan mas das washayta
puytin Israelmanta kaq masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapamaqa. Chaqa
paykunaqami chay tarpuy ulibupa chiqap rikrankuna.

Dyusmi Israel runakunata munar washanayan

25 Ukniykuna, Tayta Dyus yarpuyashankunataqami, mana allinchu
aykala yaĉhananpaqqa. Chaymi kananqa qamkuna mana Israelmanta kaqku-
napis, tukuy chaykunata yaĉhanaykillapata munani. Piru amami ninkil-
lapachu: “Tayta Dyus, Israel runakunata mana intrakaqkuna kananpaq
dijarqami, nuqanchikkunatana masta munamanchikllapa” nirqa. Chaqa
Israelmanta kaqkunaqami chaynu mana intrakaqkunapaqqa tikrakasha,
qamkuna chay mana Israelmanta kaqkuna, Jesuspi kriyinaykillapakala-
man.
26 Chayna Jesucristupi kriyinaykillapapaq karan chaykuna kriyitkilla-
panaqami, Tayta Dyusqa tukuy Israel runakunatapis washanqa. Chay-
paqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Sión † pwiblumantami uk washakuq shamunqa,
Jacobupa ayllunkunata uchankunamanta llakipananpaq.
27 Chaynumi kumplishaq
chay paykunata uchanllapamanta maydiyaqa washayashaq nir

* **11:18** Ukpa ĉhupan nishaq nirqami intrachimanchik, imanumi unaymanta-pacha Tayta Dyusqa Abrahamta arniran paymanta kaq ayllunkunatashi, tukuy Israelmanta kaqkunataqa washayanqa nir. † **11:26** Sión nirqami niyanchik Jerusalén pwiblupaq.

uk tratuta rurashaytaqa”.

28 Piru kananqami Israelmanta kaq masiykunaqa, Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana munanllapachu. Chaymi Tayta Dyuspaqa kuntran tikrakashallapa. Chaynu tukutinllapaqami ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunapaq kusala allin kasha. Chaqa Tayta Dyusqami qamkunatana llakipashurllapa mana uchayjunpaq riqsishushallapa. Piru chaynu katinmapis, Israel runakunataqa Tayta Dyusqa munayanraq, chay unay rukuyllapakunata akrashanrayku.

29 Chaqa chay unay rukuyllapakunata akrarmi, arniran paymanta kaq ayllunkunata yanapananpaq. Chayraykumi Tayta Dyusqa, Israel runakunataqa mana qunqarchu tukuyta kumplinqa.

30 Piru Israelmanta kaq masiykuna Tayta Dyusta mana kasutinllapami, payqa qamkuna mana Israelmanta kaqkunata llakipar yanapashuyanllapa. Piru unay tyimpuqami qamkunapis mana kasuraykillapachu Tayta Dyustaqa.

31 Chaynullami kanan, Israelmanta kaq masiykunapis Tayta Dyustaqa mana kasushallapachu. Nataq Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, qamkunata yanapashuyanllapa chaynulla.

32 Piru tukuylami unayqa Tayta Dyusta mana kasuranchikllapachu. Chaymi uchanchikllaparayku Tayta Dyusqa uchapa makinpi wataq yupay dijamaranchikllapa. Chaynuqami Tayta Dyusqa dijamaranchikllapa, maydiyaqa tukuylata chayllatana llakipar yanapamanallapapaq nir.

¡Dyusninchiktami alabashunllapa!

33 ¡Tukuy shunqunchikwan Taytanchik Dyusta alabashunllapa!
Payqa kusala allin,
kusala yaĉhayniyjun,
tukuy imata intrakan nir.
Chaynulla alabashunllapapis
pay yarpushantaqa mana mayqanpis intrakayta puytinchikllapachu nir,
chaynulla imanutaq
imanula kashallapamapis
payqa kusalata llakipar washamanchikllapa nir alabashunllapa.

34 Chaqa manami mayqanpis
pay yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis mana
paytaqa imatapis kaynu kaynu ruray nir
yaĉhachiyta puytinchikllapachu.

35 Chaynulla manami nuqanchikkunaqa
payta imalatapis qushanchikllapachu,
chay qushushaymanta imallataqa qumay ninallapapaqqa.

36 Chaqa Taytanchik Dyusraykumi imapis kan.
Chaymi tukuy ima kaqpis Dyusninchikllapaq.
¡Chaynu katinmi
tukuyla paylata alabashunllapa tukuy tyimpupaq!

Chaynumi kanqa.

12

Jesucristupi kriyirnaqami Dyus munashanlata rurashun

1 Ukniykuna, chaynu Tayta Dyus munar llakipamashanchikllaparayku,
kusata rugashunillapa tukuy shunquykillapawan paypi allita kriyinaykil-
lapapaq. Chaynu karqami, ufrindapaq lugarnin uk kusa allin kawsaq
ufrindita yupayna qimikayllapa Tayta Dyusmanqa. Chaynuqami, kusa
chiqapta aligriyachir paylata adurayankillapa.
2 Chayraykumi kay pachapi runakuna mana allinkunata rurar kawsanl-
lapa chaykunataqa, amana rurarnachu kawsankillapa. Chaynu karnaqami
chay unay kaq yarpuynikillapamatapis dijarna, mushuq yarpuyniyjunna
kayllapa. Chaymi chaynu kawsarllapaqa, Tayta Dyus munashanlatami
rurayani nir yaĉhankillapa. Chaqa payqami munan allinlata rurar payta
aligriyachir, kusala shumaq kawsanallapata.
3 Tayta Dyusmi kusa allin kar, nuqata akramar kaĉhamasha, paypaq
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi tukuy qamkunata nishunillapa: Amami
yarpuyllapachu ukkunamantaqami kusa allin kani, nirqa. Ashwanmi
chaynu yarpunaykillapamantaqa Amituy Jesucristupi kriyishayraykumi
imanu kanayllapapaqpis Tayta Dyus yanapamashallapa nir yarpuyllapa.
4 Chaqa imanutaq kwirpunchikmaqa ukla karmapis kusala achka par-
tiyjun. Piru chaynu achka karmapismi kwirpunchikpiqa mayqanninpis
mana chayllata ruraytaqa puytinchu.
5 Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyirqa, michka achka
karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynuqami, tukuy imapipis yana-
panakur, shumaqta kawsanapaqna kanchikllapa.
6 Tayta Dyusqami pay munashannulla pudirninwan yanapamanchikllapa
ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta imana ruranallapapaq. Chaymi
paypaq rimanapaq nimashallapaqa, kriyishanchiknu karanlata rimashun-
llapa.
7 Mayqanninchikllapata Tayta Dyus wakinkunata sirbinallapapaq ni-
mashallapaqa, aligrila sirbishunllapa. Chaynulla ukkunata yaĉhachinapaq
nimashallapaqa, yaĉhachikushunllapana.
8 Ukkunata animachinapaq Tayta Dyus nimashallapaqa, animachishun-
llapa. Chaynulla ukkunata ima ministishanpi yanapanapaq nimashalla-
paqa, tukuy imapipis yanapashunllapa. Mayqanninchikllapata wakinku-
nata rikanapaq nimashallapaqa, chaylapi yarpur rikashunllapa. Ukn-
inchikkunata llakipanapaq nimashallapaqa, kusa aligrila llakipashunllapa.

Kriyiqkunaqami shumaqtana kawsashunllapa

9 Uknikillapa uknikillapa tukuy shunquykillapawan llakinakuyllapa.
Chaynulla chay mana allin kaqtapis dijar, chay allin kaqlatana rurar
kawsayllapa.
10 Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uk ayllula yupay uknikillapa
uknikillapa kusata llakinakuyllapa. Chaynulla ama kusa kani nirchu,
qammanta uknikillapataqa masta rispitar, tukuylla chaynu kayllapa.
11 Amami qillakuna karchu, Amitunchik Jesucristupaq ima ruraykuna
katinpis, tukuy shunquykillapawan aligrila rurar sirbiyllapa.
12 Chaymi, Dyus syiluman rinaykipaq arnishushanpi yarpur, aligrila
kawsayllapa. Chaynu karqami michka qischakarpis, ama disanimakurchu
shachinakunkillapa. Chaynulla amami qunqarchu Tayta Dyusman
mañakunkillapa.
13 Jesucristupi kriyiq masinchikkunapa iman faltatinpis yanapayllapa.
Chaynulla mayqan wasikiman watukushuq ĉhamutinpis, shumaqta
samachiyllapa.

14 Mayqan mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapamapis, Tayta Dyusman mañakuyllapa, paykunata bindisir yanapananpaq. Piru amami mañakunkillapachu kastigananpaqqa.
15 Chaynulla ukkuna aligriyatinllapaqa, pullan aligriyayllapa. Ukkuna llakir waqatinllapapis, paykunawan waqayllapa.
16 Chaymi uknikillapa uknikillapa uk yarpuyla kar, kusa shumaqta kawsayllapa. Amami kusa kani nir imachu, chay mana imayjun, chaynulla mana yaĉhaq chaykunawanmapis, chaylla yupayna kawsayllapa.
17 Mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami paykunata mana allinta rurayta yarpunkillapachu. Ashwanmi tukuypa naypanpi kusala allin kaqkunalata rurayta kamayllapa.
18 Chaymi imanullapis tukuywan shumaqta kawsayllapa.
19 Ukniykuna, mayqan ima mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunalla rikar yaĉhar imanachiytapis yarpunkillapachu. Ashwanmi dijayllapa Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhanqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynumi nin Amitunchikqa.
20 Chaynullami ninpis:
“Chay mana allinta rurashunaqkuna mallaqnatinpis, qaray.
Chaynulla yakunatinllapapis, upyachiyllapa.
Chaynu chay mana allinkunata rurashuqkunawan ruratkillapaqami,
paykunaqa pinqakutin qaqllanllapamapis kusa chupika intirupaq tikrakanqa” nir.
21 Piru amami dijankichu, chay mana allin kaqkuna binsishunanpaqqa. Ashwanmi allinkunalata rurar, mana allin kaqtaqa binsinkillapa.

13

Mantakuqninchikkunatami allita kasushunllapa

1 Kay pachapi kaq tukuy mantakuqninchikkunata allita kasushunllapa. Chaqa Tayta Dyusmi tukuy paykunataqa ĉhurasha kay pachapi mantakunanllapapaqqa. Manami uk mantakuqqa payllamantachu mantakuyan. Ashwanmi Taytanchik Dyus chaynu nisha katin mantakuyan.
2 Chaymi mayqanpis chay mantakuqkunata mana kasur, kuntran tikrakarllapaqa Tayta Dyusta mana kasuyanllapachu. Chaymi chaynu tukuqqa saqrata kastigakanqa.
3 Chaqa chay mantakuqkunataqami Tayta Dyusqa ĉhurasha, mana allin ruraqkunata kastigatin, manchakur ama mana allinkunata rurananllapapaq. Chayrayku qamkuna allinlatana ruraqkunaqa, amana manchakuyllapachu chay mantakuqkunaqa nuqakunatapis kastigamanqallapa nirqa. Chaymi mantakuqkuna kastigashunanllapata mana munarqa allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami kusala allin runa nir alabashunqallapa.
4 Chaqa chay mantakuqkunaqami chaynu tukuyta allita rikarqa qamkunapaq byinnikillapapaq rurayan, Tayta Dyus munashannulla. Chay-ari qamkuna ima mana allinta rurasha karqa, chay mantakuqkunataqa manchayllapa. Chaqa manami yanqallachu paykunaqa Tayta Dyusta sirbiq yupay mantakuyanllapa. Chayraykumi mana allinta ruraqkunataqa, dirichuyjun kastigananpaqqa.
5 Piru chay mantakuqkunataqami, ama kastigakayta mancharlachu kasushunllapa. Ashwanmi chaynu kasunapaq allin nir yarpur kasushunllapa.

6 Chaymi chaynu allita rikamashanchikllaparayku, chay impwistuta
pagrakunapaq kaqmatapis pagrakushunllapa. Chaqa paykunaqami
pwiblunchikkunata allita rikar, Tayta Dyus munashanta rurayanllapa.
7 Chayraykumi imata paykunata pagranapaq kaqtaqa pagrashunllapa.
Chaymi impwistukunata pagrakunapaq kaqtapis pagrakushunllapa.
Chaynulla tukuy rispitanapaq kaqmatapis rispitar kasushunllapa.

Tukuywan shumaqta kawsashunllapa

8 Amami mayqanta pitilamatapis dibinkillapachu. Ashwanmi uknikil-
lapa uknikillapa dibinakuq yupay imuraspis kusalata llakinakunkillapa.
Chaynu rurarqami, Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa tukuyta
kumpliyankillapana.
9 Chaqa chaypiqami nin: "Warmiyjun manaqa runayjun kaqkunaqa,
ukkunawanqa ama punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu; ama
suwakuyllapachu; ama uknikipaq llullakur rimayllapachu. Chaynulla ama
ukkunapa imanta munapakuyllapachu" nir. Piru "Llakiy runa masikiku-
napaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla" nishanlata
rurarnaqami Dyus tukuy chay mantakushankunataqa kumpliyankillapana.
10 Chaqa uk runa ukninpaq chiqapta llakirqami, mana ima mana
allintapis ruranchu. Chaymi ukninkunata llakipar allinta rurar imanaqa
Dyus tukuy mantakushankunataqa allitana kumplinllapa.
11 Chaynu uknikillapakunapaq llakir imaqa, allita kwintata qukankillapa:
Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna nir. Chaqa paypi chayraq
kriyishaqami, kusa mas achka tyimpuraq karan shamunanpaqqa. Piru
kananqami mana achka tyimpunachu kidan. Chayraykumi ama qillakur-
nachu Tayta Dyustaqa sirbiyllapa. Chaqa qillakur Dyusta mana sirbirqami,
punuq yupay kayankillapa. Chaynu kashaykillapamanta kananqa rikĉhakuq
yupay kwintata qukayllapa: Imanumi kawsayani nir.
12 Chaqa chay uchayjunkuna kawsayashan tyimpuqami tutaparaqlla
yupay karmapis, achkillapaqna tikrakayan. Chaqa Jesucristo shamu-
nan diyaqami shipchamuyanna. Chayraykumi, tutaparaqpi yupay mana
allinkunata rurayashanchikkunataqa dijarna, ashwan achkila yupayna
Tayta Dyus munashanlata rurar kawsashunllapa. Chaynuqami, chay tuta-
paraqpi mana allin ruraykunataqa binsishunllapa.
13 Chaynu achkiraqlapina kawsarqami, amana chay fyistakunapi
sunsunulla tukunllapa chaykunaman rishunllapachu. Amami
maĉhashunllapachu. Tantyakar ama munashanchiklata rurashunllapachu.
Amami runa kar, manaqa warmi karmapis ukwan ukwan
punushunllapachu. Amami anyanakushunllapachu. Chaynulla amami
inbidyanakushunllapachu.
14 Chaymi manana kwirpunchik munashannullata rurarnachu
kawsashunllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristo imanu kanatataq
munayan, chaynulami kawsashunllapa.

14

Amami kriyiqpuraqa ukmanta rikanakushunllapachu

1 Wakin kriyiq masinchikkunaqami Amitunchik Jesucristupaq
yaĉhachishanllapataqa manaraq allita intrakanllapachu. Piru chaynu
katinllapamapismi ama kaynu ninkillapachu: "Qamqa manaraqmi allitaqa
intrakankichu" nirqa. Ashwanmi shumaqta samachir pulla paykunawan
kayllapa.
2 Chaqa wakin kriyiqkunaqami ninllapa: Tukuy mikuykunatashi mikuyta
puytinllapa nir. Piru chay manaraq allita intrakaqkunaqami ninllapa: Chay

tarpukushankunalatashi mikur, mana aychakunamataqa mikuyta puytinllapachu nir. *

3 Chayraykumi qamkuna tukuy mikuykunata mikuqkunaqa, ama ukmanta rikankillapachu aychata mana mikuqkunataqa. Chaynulla qamkuna aychata mana mikuqkunapis, amami ukmantaqa rikankillapachu chay tukuy mikuyta mikuqkunataqa. Chaqa Tayta Dyusqami chayllata rikan wamrankuna nir.

4 Chaynu Taytanchik Dyus tukuyta shumaqta rikatinqa, ¿pitaq kanki Dyuspa sirbiqninta mana allinta rikanaykipaqqa? Chaqa Tayta Dyuslami rikar yaĉhayta puytin, sirbiqninkunataqa, allinta rurasha katin, chaynulla mana allinta rurasha katinmapis. Piru, chay tukuy mikuyta mikuqkunata, chaynulla chay aychata mana mikuqkunamatapismi, Tayta Dyusqa pudirninwan allinpaq tikrar, wamranpaqna riqsinqa.

5 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunapis ninllapa: Tukuy diyakunamantami uk diyala kusa mas shumaq, Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Piru ukkunaqami kriyinllapa, tukuy diyakunashi chaylla Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Chaymi ima diyapipis Dyusninchikta aduranarqa, adurashunllapa. Chayqami nuqanchikkunapina kanqa.

6 Chaqa tukuy diyamanta uk diyalapi, Tayta Dyusta aduranapaq nirmapismi ruranqa. Chaynulla tukuy diyami Tayta Dyusta aduranallapapaq nirmapis rurayta puytinqa. Chay tukuy mikuyta mikuqkunapismi mikunqa. Chaynulla aychata mana mikuqkunapis ama mikunqachu. Chaqa, mayqanninllapapismi Tayta Dyusta payji ninanllapapaq tukuy chaykunataqa rurayanllapa.

7 Yaĉhashanchikllapanu kawsarmapis manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurpis, manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu wanuyanchikllapa.

8 Chaymi kawsayarqa Amitunchikta sirbinapaq kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurmapis, payllapaq wanuyanchikllapa. Chayraykumi kawsayar, manaqa wanurmapis, Amitunchikllapaq kanchikllapa.

9 Chayraykumi wanushakuna, kawsaqkunamapis paypalla kanallapapaqqa, Amitunchik Jesucristuqa wanur kawsamuran. Chaymi tukuyla payllapaq kanchikllapa.

10 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq kriyiq masikikunataqa mana allinta rikankillapa? Chaynulla ¿imaraykutaq kriyiq masikikunataqa ukmanta rikankillapa? ¿Manaqachu qamkunalla rikar yaĉhanakunaykillapapaq kankillapa? ¡Manami! Ashwanmi uk diya kayanqa tukuy nuqanchikkuna Tayta Dyuspa naypanman qimikashallapa rikar yaĉhamanallapapaqqa.

11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Nuqallapaq jurarmi nishunillapa:
‘Tukuy riqsimarllapami, naypaypi qunqurir
chiqap Dyus kanki nir alabamanqallapa’ ninmi Amitunchikqa”.
12 Chaynu Dyus nishannumi allita yaĉhanchikllapa, uk diyami Tayta Dyuspa naypanman qimikar imata rurashanchikllapatapis willashallapa, rikar yaĉhamanallapapaq kanqa nir.

Kriyiq masinchikkunata ama disanimachishunllapachu

* **14:2** Chay tyimpukunapimi animalta wanuchir chay dyusnin nishanllapakunaman ĉhuraqllapa. Piru aychataqami wakinta chay fyistapi mikuqllapa, wakinta-shuypaqa rantikuqllapa. Chaymi Israelmanta wakin kriyiqkunaqa mana mikunaqchu. Chaqa niqllapami, chay aychata mikurqashi uchakuyanllapa nir. Piru wakin mana Israelmanta kaq kriyiqkunaqami, mikuranllapa. Chaqa paykunaqami kwintata qukaran, chay aychata mikurqami, mana uchakuyanllapachu nir.

13 Tukuy chaykunata yaĉharnaqa, amana ukninchikllapa ukninchikllapaqa ukmanta rikanakurnachu kawsashunllapa. Ashwanmi allita yarpushunllapa: Chaynu ukniykunawan ukmanta ukmanta rikanakutiyllapaqa, imanupiqa chay kriyishanmanta disanimakur uchakunman nir.

14 Nuqa Pablumi, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq kar, yaĉhani tukuy mikuykunata mikurqami mana uchakuyanchikchu nir. Piru wakin kriyiq masinchikkunaqa mana chaynutachu yarpunllapa. Ashwanmi chaynu mikurqashi, uchakuyanchik ninllapa. Chaynuta yarpuchitinqami, paykunalapaq mana allinchu kanqa.

15 Chaymi nuqanchikkuna tukuy mikuykunata mikuq karmapis, chay wakin mikuylata mikuqkunapa naypanpiqa, ama mikushunllapachu. Chaqa imanupi chaynu mikushallapa, munar mikurqami, uchakur Jesucristupi kriyishanmanta chiqanchakanmanllapa. Allita yarpuyllapa Jesucristuqami, paykunatapis washananpaq wanuran. Chaymi chaynu uchakuchir imaqa, manana chiqapta munanakur kawsaq yupaynachu kachuwanllapa.

16 Kuytawkish qamkunapaq allin nir yaĉhayar, mikushaykillaparaykula ukkunata uchakuchitkillapa, wakin rikashuqkunaqa, “Imanutaq waknuqa kawsan” nitinllapa.

17 Chaqa manami mikushanchikrayku, upyashanchikrayku imachu Tayta Dyuspa mantakuyninpiqa kawsayanchikllapa. Ashwanmi Santu Ispiritu yanapamashallapa kusa aligrila, imatapis allinlata rurar tukuywan shumaqta kawsanallapapaqna kanchikllapa.

18 Chaynu kawsarmi, Jesucristuta allita sirbir, Tayta Dyus munashanlatana rurayanchik. Chaynuqami, wakin rikamaqninchikkunaqa ninqallapa: “Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa” nir.

19 Chayraykumi imanupis kusa shumaqta ukninchikllapa ukninchikllapa kawsashunllapa. Chaynuqami animachinakushunllapa allitana Jesucristupi kriyinallapapaq.

20 Yaĉhashanchikllapanu, tukuy mikuykunami allin. Nataq chay mana allin kaqqami, chay ukninchikkuna tukuy mikuyta mana mikuqkunapa naypanpi mikur uchakuchiyanchik chay. Chayraykumi mikuyraykulaqa ama ukninchikkuna kriyishanmanta chiqanchashunllapachu.

21 Chaymi ukniypa naypanpi tukuy mikuyta mikur, imata upyar, chaynulla imata rurarpis, chay kriyiq masinchikkunata uchakuchiyanchik nir yaĉharqa, tukuy chay rurayashanchikkunataqa ama rurashunllapachu.

22 Chayraykumi tukuy mikuykuna allin mikunapaq nir kriyirqa, qamla allita yarpunkiman Tayta Dyuspa naypanpiqa. Chaymi mayqanpis allin kaqlata rurayani nir kriyirqa, payllapaq kusa shumaq kanqa.

23 Piru uk kriyiq masinchik manaraq allita yaĉhayar, kay mikuytami mana mikuyta puytinichu nir chaymanta mikurqa, uchakuyan. Chaqa kriyishanta mana rurar, chaynulla ima mana allinta rurarpis uchakuyan.

15

Amami munashaykilata rurarchu ukkunata yanapay

1 Jesucristupi allita kriyiq kaqkunaqami, ama nuqanchikkuna munashanchiklata rurarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi chay manaraq allita kriyiqkunata shumaqta yanapashunllapa, mas allita Jesucristupi kriyinanllapapaq.

2 Chaynu ukninchikkunata yanapar animachishallapami waran waranqa mas allitana kriyinqallapa.

3 Chaqa Jesucristumaqami, mana pay munashanllatachu ruraran. Ashwanmi runakunapaq llakir qischakarmapis, Taytan Dyus munashanlata ruraran. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Taytay, qamta musyashuqkunaqami nuqatapis musyamanllapa” nir.
4 Chaynuqami Tayta Dyus nitin unay iskribishanqa iskribikaran Dyus munashanta intrakanallapapaq. Chaymi chaynu intrakarnaqa, mana shaykuq paylapina yarpukur, aligriyashunllapa maydiyapis paywan kanchikllapa nir yaĉharna.
5 Chaynu animachimaqninchik Taytanchik Dyus kusata yanapamanchikllapa, mana shaykuq paypi yarpukur kawsanallapapaq. Chaymi nuqaqa mañakuni Tayta Dyus yanapashutinllapa, Jesucristo yupay uk yarpuyla kar, qamkunapis uknikillapa uknikillapa yanapanakur shumaqta kawsanaykillapapaq.
6 Chaynuqami, tukuy uk yarpuylana kar, tantalana alabankillapa Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyustaqa.

Kriyiqkunaqa shumaqta rikanakushunllapa

7 Imanutaq Jesucristo kusa shumaqta rikamashanchikllapa Dyuswanna kanallapapaq, chaynullami tukuy kriyiqkunaqa, maylawmanta karmapis ukninchikllapa ukninchikllapa kusa shumaqta rikanakushunllapa. Chaymi chayta rikarqa Taytanchik Dyusta alabanqallapa.
8 Chaqa allitami nishaykillapa: Jesucristuqami, shamuran Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunatapis washananpaq. Piru nuqakuna Israelmanta kaqkunataqami, washamananllapapaqqa unayllana rukuyllapakunata arniran, uktashi kaĉhamuyanqa washamananllapapaq nir. Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqami mana imalapipis llullakurchu, tukuy arnikushantaqa kumplin nir.
9 Jesucristuqami shamuranpis, mana Israelmanta kaq runakunata yanapar washatin, paykunapis Dyusta alabar ninanllapapaq: “Tayta Dyusmi kusata llakipamashanchikllapa” nir. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Nuqami mana Israel runa kaqkunawan adurashayki.
Ĉhaynulla takir ima alabashaq kusala shumaq shutikitaqa” nir.
10 Chaynullami ninpis:
“Qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, Dyus akrashan tukuy Israel runakunawan aligriyayllapa” nir.
11 Qashanmi ninpis:
“Qamkuna mana Israel kaqkunapis tukuynikillapa Tayta Dyuslata alabayllapa” nir.
12 Dyuspa rimaqnin Isaiaspismi kaynu iskribiran:
“Imanutaq uk qiruta kuchusha qawamun,
chaynumi Isaipa * ayllunmanta uk mantakuq rikarinqa.
Paymi tukuy mana Israel runakunataqa shumaqta rikar mantanqa.
Chaymi paylapi kusata yarpunqallapa” nir.
13 Tayta Dyus animachimaqninchiktami kusata mañakuni, qamkunata yanapashutinllapa maydiyaqa paywan kawsashaq nir yaĉhar kusalata aligriyanaykillapapaq. Chaynullami mañakunipis tukuy kriyiqkunataqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa, paypi yarpuyashaykillapata ama maydiyapis qunqarchu, kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq.

Dyusmi Pabluta akraran mana Israel runakunata yaĉhachinanpaq

* **15:12** Isaiqami unay gubyirnu Davidpa taytan karan.

14 Ukniykuna, allitami yaĉhani qamkunaqa Dyus nishantaqa allita intrakashaykillaparayku, kusa llakipakuq kar, qamkunapura kusa shumaqtana kunsijanakuyta puytinkillapa nir.
15 Piru kay kartatami kaĉhamuni, chay yaĉhakushaykillapata ama qunqanaykillapapaq. Chaymi mana imatapis pakarchu, tukuy yarpushaykunata nishunillapa. Chaqa Tayta Dyusqami kusala allin kar akramasha,
16 mana Israel runakunata Jesucristupaq yaĉhachinaypaq. Chaymi nuqaqa paypa shumaq rimashanta yaĉhachishuyanillapa imanu washakanaykillapapaqpis. Chaynu paypi kriyitkillapaqami Santu Ispirituqa qamkunata shumaqchashunqallapa. Chaymi imanutaq kuramaqa ufrindapaq nir imalatapis qimin Dyusman, chay yupaymi nuqapis qamkunata qimishunillapa, uk kusala allin ufrinditata yupayna Tayta Dyusqa rikashunanllapapaq.
17 Nuqa, Jesucristupi kriyiq katiymi, Tayta Dyus yanapamatin qamkuna mana Israel runakunata yaĉhachishushayllaparayku, Dyuspa naypanpi kusala aligri kani.
18 Chaqa manami nuqa rurashayrayku alabakar imachu parlashuyanillapa. Ashwanmi willashaykillapa, Jesucristo yanapamatinmi, allita rimar, rurar ima chay mana Israel runakunataqa allita yaĉhachisha kani, Dyusta imanu kasunanllapapaq nir.
19 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinmi, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratiy, chay rikamaqkunaqa kwintata qukaranllapa Tayta Dyusmi kaĉhamasha nir. Chaymi Jerusalén pwiblumanta-pacha wak Ilírico lugarkaman allita yaĉhachikusha kani, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa.
20 Chaqa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa imanupis yaĉhachikusha kani, tukuy may lugarkunapi manaraq uyapashanllapakunapi. Chaynu puntata chay lugarkunapi yaĉhachikurqami, mana ukkuna yaĉhachikushanpa ananpichu yaĉhachikusha kani.
21 Ashwanmi yaĉhachikusha kani, imanutaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin chaynulla:
“Chay mayqanpis mana uk kutilamapis paypaq uyakusha kaqkunami uyapanqallapa.
Chaynulla manaraq uyaqkunaqami allita intrakanqallapa paypaqqa” nishannulla.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

22 Kusatami qamkunaman shamur watukushuyllapata munasha kani. Piru kanankamanmi manaraq shamuyta puytishachu kani, kaypi achka pwiblukunaman rir yaĉhachikunaypaq kashanrayku.
23 Piru kananqami kay pwiblukunapiqa tukchishana kani yaĉhachikunaypaq karan chaytaqa. Chaymi kananqa kusata rikashuyllapata munar,
24 chay España pwibluman pasaqnula, watukushuqllapaqa shamuyta munani. Chaynu chaypi qamkunawan aligriyashallapa imanaqa, yarpunipis qamkuna yanapamatkillapa Españaman rinaypaq nir.
25 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, Jerusalén pwiblumanraq rishaq, chaypi kaq kriyiq masinchikkuna ima ministiyashankunata apar.
26 Chaqa kay Macedoniamanta, chaynulla kay Acaya pwiblumanta kriyiq masinchikkunami, chay Jerusalén pwiblumanta Israel kriyiq masinchikkuna mana imayjun kaqkunata yanapananpaq imalataqa tantashallapana.

27 Chaynu paykunalla ukninkunata yanapayta yarpurqami, kusa allinta
rurashallapa. Chaqa imanutaq Israelmanta kriyiq masinchikkunamaqa
paykuna mana Israel runakunata yanaparan Jesucristupi kriyinanllapa-
paq. Chaynulla kanan chay mana Israelmanta kaqkuna, Israelmanta kriyiq
masinkunata ima ministishanpi yanapashanqami, kusala allin.
28 Chaymi chay tantashanllapataqa nuqalla apashaq chay mana imayjun
Israel runakunamanqa. Chaymantaraqmi España pwibluman riqnu
watukushurllapa pasashaq.
29 Chaymi allita yarpukuni, qamkunaman shamur yaĉhachikutiypismi,
chaypipis Jesucristuqa kusata yanapamanqa nir.
30 Ukniykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi, chaynulla Dyuspa
Santu Ispiritun munamaqninchikpimi mañashunillapa, nuqawan pulla
mañakutkillapa Tayta Dyus nuqata yanapamananpaq.
31 Tayta Dyustami mañayllapa washamananpaq chay Judea pwiblupi kaq
mana kriyiq runakunamanta. Mañakuyllapapis chay tantashanllapata apatiy,
Jerusalenpi kriyiq masinchikkunaqa kusa aligrila aypananllapapaq.
32 Chaynulla mañakuyllapapis, Dyus munatin aligrila qamkunaman ĉhamur
chaypi samatiy, kusata animachinakunallapapaq.
33 Nuqapismi mañakuni, Taytanchik Dyusqa kusa shumaqtana qamkunata
kawsachishunanllapapaq. ¡Chaynumi kanqa!

16

Tukukanantami Pablo saludakun

1 Ukniykuna, kaytami nishaykillapa: Qamkunamanmi kriyiq masinchik
mama Febe shamuyan watukushuqllapa. Payqami, Cencrea pwiblupi
kriyiq masinchikkunata allita rikar yanapan.
2 Chaymi Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishunillapa: Pay qamkuna-
man ĉhamutinqa imanutaq Dyuspa allin kaqninkunamaqa samachinakun,
chaynu samachinkillapa. Chaynulla tukuy ima ministishanpipismi yana-
pankillapa. Chaqa payqami kusa achka kriyiqkunata, chaynulla nuqatapis
yanapamasha.
3 Imaraq saludapamankillapa kriyiq masinchik Priscilata, * chaynulla
runan Aquilatapis. Chaqa paykunaqami nuqawan pulla kar, tukuy imapi
yanapamashallapa, Jesucristupaq allita yaĉhachikunayllapapaq.
4 Paykunaqami, chay tukuy saqra imakunamanta washamananrayku
mana imatapis mancharchu, listu karanllapa wanunanllapapaqmapis.
Chaymi paykunataqa kusata payji nini. Piru manami nuqalachu payji
nini. Ashwanmi tukuy chay mana Israel kaq kriyiq masinchikkunapis,
paykunataqa kusata payji ninllapa.
5 Saludapamankillapapis Priscilapa, Aquilapa wasinpi kriyiq
masinchikkuna tantanakuqtapis. Chaynulla munashay masiy
Epenetutapismi imaraq saludayllapa. Chaqa Asia pwiblukunapiqami
Jesucristupi kriyiqqa, pay puntataqa karan.
6 Saludapamankillapa ukniy Mariatapis. Chaqa payqami kusata yana-
pashushallapa.
7 Saludapamankillapapis Israelmanta kaq masiy Andronicuta, Juni-
astapis. Chaqa paykunaqami nuqamantaqa mas puntata Jesucristupi kriyiq
karan. Chaynullami, nuqawan pulla karsilpipis karanllapa. Chaynu kusa al-
lita kriyishanllaparaykumi, wakin kriyiqkunata rikar yaĉhachikunamantaqa,
paykunaqa kusa mas allita riqsikasha kaq apustulkunapaqqa.

* **16:3** Wakin iskribikashakunapimi “Prisca” nin.

8 Saludapamankillapapis munashay ukniy Ampliastapis.
9 Saludapamankillapapis yaĉhachikuq masiy Urbanuta, chaynulla munashay masiy Estaquista,
10 chaynulla Apelestapis. Chaqa payqami qischakarmapis, Jesucristupi allita kriyishanmantaqa mana ashunchu. Saludapamayllapapismi Aristobuluta tukuy aylluntinta.
11 Chaynulla saludapamayllapapismi Israelmanta kaq masiy Herodionta, chaynulla Narcisupa tukuy ayllunkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunatapis,
12 chaynulla ukninchik Trifenata, Trifosatapis ima. Chaqa kay warmisitakunaqami Amitunchik Jesucristo munashannulla ukninkunata kusata yanapanllapa. Saludapamayllapapismi munashay ukniy Persidatapis. Chaqa paypismi Amitunchik Jesucristo munashannullata rurar kusata yanapakusha.
13 Saludapamankillapapis kusa allita kriyiq masinchik Rufutapis, mamantinta. Chaqa mamitanqami mamay yupay munamar, kusata yanapamasha.
14 Saludapamankillapapis Asincrituta, Flegontita, Hermasta, Patrobasta, Hermesta. Chaynulla saludayllapapis tukuy kriyiq masinchik paykunawan tantakaqkunatapis.
15 Saludapamankillapapis Filologuta, Juliata, Nereuta irmanantinta, chay Olimpasta, paykunawan tantakaq kriyiq masinchikkunatapis.
16 Chaynumi uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa. † Chaynullami tukuy iglisyamanta kriyiq masinchikkunapis saluduta kaĉhamun qamkunaman.
17 Ukniykuna, kusalatami rugashunillapa kuytakanaykillapapaq, chay mana allinkunata yaĉhachikuqkunamanta. Chay paykunaqami ukman yaĉhachikuykunata yaĉhachir, ukninchikkunawan mana shumaqtanachu rikanachimayanchik. Chaqa chay runakunaqami, chay yaĉhakushaykillapataqa kuntrar, ukman mana allinta yaĉhachikunllapa. Chayraykumi chay paykunawanqa ama piĉhunakuyllapachu.
18 Chaqa paykunaqami Amitunchik Jesucristo munashanta mana rurarchu, munashanlata rurar kawsanllapa. Paykunaqami kusala shumaqta rimaq tukurla, chay manaraq allita intrakaqkunataqa dasna ingañanllapa.
19 Ukniykuna, tukuylami yaĉhanllapa qamkunaqami Dyus nishanta allita kasuq runakuna kankillapa nir. Chaymi kusata aligriyani. Piru munanimi allin kaqkunalata rurar, ama chay mana allin kaqkunataqa ruranaykillapapaqchu.
20 Chaynu allinlata ruratkillapaqami, kusa shumaqta kawsachimaqninchik Tayta Dyusqa dasna yanapashunqallapa, dyablupa mantaqnin Satanasta binsir saruĉhanaykillapapaq.

Amitunchik Jesucristo kusata llakipar yanapashunqallapa.

21 Saludutami kaĉhamun, yaĉhachikuq masiy Timoteo, chaynulla Israelmanta kaq masiykuna Lucio, Jasón, Sosípater ima.
22 Nuqa willatiy, Tercio kay kartata iskribiqpismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi saludashunllapa.
23 Ukninchik Gayupismi saludashunllapa. Chaqa paypa wasinpimi, nuqa Pabluqa tayani. Chaynulla payqami kriyiq masinchikkunatapis wasinpi

† **16:16** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

samachin. Chaynulla kay pwiblupa tisurirun Erasto, chaynulla ukninchik Cuartupismi saludashunllapa.

24 Jesucristumi tukuy qamkunata llakipar, yanapashunqallapa. ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi kay kartata tukchinanpaq Dyusta kusata alaban

25 Kananqa Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami allita Jesucristupi kriyir kawsanallapapaq yanapamanchikllapa. Payqami kusa unaymanta-pacha Israel runakunata chaynulla mana Israel runakunatapis imanu washananpaq yarpuran. Piru chaynu yarpurmapismi, achka tyimputaraq mana mayqantapis intrachiranchu tukuy runakunata washayanqa nirqa.

26 Piru kananqami intrachimashanchikna imanu washakananpaq nirmapis. Chaymi nuqakunaqa, unay rimaqninkuna iskribishannulla tukuy tyimpupaq kawsaq Dyusninchik munashannulla allita intrachishuyanillapa, mana Israel runakunata, chaynulla Israel runakunamatapis Jesucristupi imanu kriyir washakanaykillapapaq nir.

27 Chaymi Jesucristurayku, tukuy imata yaĉhaq Taytanchik Dyusta tukuy tyimpupaq alabashunllapa.

Chaynumi kanqa.

1 Corintios
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimayninta qa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo ĉhar yaĉhachikutinqa achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaĉhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaĉhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura ĉhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaĉhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: “Mana allinta rurayan” nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunsyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata ĉhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuymatapis yaĉharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaĉhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata ĉhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 Taytanchik Dyus munasha katinmi, Jesucristo akramasha apustulnin kanaypaq. Chaymi nuqa Pablo kriyiq masinchikllapa Sosteneswan pulla kar,

2 kay kartata iskribimuni qamkuna Corinto pwiblupi, Taytanchik Dyuspi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata, chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucristupi allita kriyiqkunawan pullatami, Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa. Chaynuqami ruraran tukuyla pay munashanlatana rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa tukuyla kriyiqkunapami Amitunchik Jesucristuqa Amitunchikllapalla.

3 Chaqa nuqaqami Taytanchikllapa Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

4 Taytanchik Dyustami nuqaqa waran waran mana shaykuq qamkunapaq
kusata payji nini. Chaqa Jesucristuraykumi, kusata llakipar yanapashushal-
lapa.
5 Chaynullami Jesucristurayku, Tayta Dyusqa kusata yana-
pashushallapa kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanu rimar ima
yaĉhachikunaykillapapaqqa.
6 Kaykunaqami chaynuqa kasha Jesucristupaq yaĉhachishushayllapaqa
chiqap kasha nir yaĉhanaykillapapaq.
7 Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata imata ruranaykillapapaq,
chaynulla uknikillapata-shuypaqa uktana rurar yanapanakunaykillapapaq
nishushanllapanumi rurayankillapa. Chaynu karmi, mana
mayqannikillapapis yanqalla yupaychu kankillapa. Ashwanmi
tukuynikillapa imata ruranaykillapapaq nishushanllapanulla rurar ima,
kusata yarakunkillapa maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
8 Taytanchik Dyus yanapashutinllapami, maydiyapis shachinakunkillapa
tukuy mana allin imakunamanta, maydiya Amitunchik Jesucristo shamu-
nan diyakaman. Chaynuqami, mana mayqanpis uchayjun kanki nishunqal-
lapanachu.
9 Taytanchik Dyusmi tukuy imata arnikushantapis kumplin. Chaqa payl-
lami akramashanchikllapa, Wamran Amitunchik Jesucristuwan pullana
kusa shumaqta kawsanallapapaq.

Pablumi yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

10 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi qamkunata
kusalata rugar nishunillapa: Imata rurarpis ama chiqanchanakur imachu
mayqannikillapapis chayllata yarpur, llakipanakur ima kawsayllapa.
11 Kaytaqami ukniykuna chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa wasin-
manta kaqkuna willamashallapa katin. Chaqa nimashallapami, qamku-
naqashi mana shumaqtachu tar anyanakur ima kawsankillapa nir.
12 Chayshi qamkunamanta wakinnikikunaqa kaynu ninakur tankillapa:
“Nuqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuypaqashi ninllapa:
“Nuqami Apolos yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi
ninllapa: “Nuqami Pedro yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Qashan wakinku-
napisshi ninllapa: “Nuqami Cristo yaĉhachikushanlapi kriyini” nir.
13 ¿Imapaqta chaynuqa ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapachu.
Chaqa ¿Jesucristuchu ukla karmapis wakman kayman shikwakasha?
¿Manaqachu, nuqa Pablo qamkunata washashunayllapapaqqa wanuray?
¿Mayqannikillapallaqachu nuqapa shutiypi shutikuraykillapa? ¡Manami!
14 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinnikillapaqa chiqanchanakur,
nuqalapi kunfyakankillapa? Chaqa wakinnikillapata shutichirmapismi,
mana nuqapa shutiypichu shutichikushallapa kani. Ashwanmi Crispuwan
Gayulata shutichishaypaq Tayta Dyusta kusalata payji nini.
15 Chaymi mana mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi
kunfyakaytaqa puytinqallapachu.
16 Piru qunqashami kasha kani. Allita yarputiyqami Estefanaspa ayl-
lunkunatapis shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana
yarpunichu.
17 Chaqa allita nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa mana nimaranchu
rir shutichikuy nirqa. Ashwanmi kaĉhamaran paypa shumaq rimayninta
yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq. Piru manami uk kusalata yaĉhaq
runa rimar yaĉhachikun chaynuchu yaĉhachishurayllapa. Chaqa chaynu

yaĉhachikutiyqami, nuqalapi kunfyakar mana intrakanaykillapatachu, Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami washakanchikllapa nirqa.

Jesusmi intrachimanchik Dyusmi pudirniyjun yaĉhayniyjun nir

18 Piru Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq nir yaĉhachikushallapaqami, chay mana washakananpaq kaq runakunataqa yarpuchin yanqa yaruyasha rimayachuwan yupay. Piru tukuy nuqanchikkuna washakanapaq kaqkunapaqqami, Tayta Dyuspa pudirnin kar washamanchikllapa.

19 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa kaynu nin:

"Chay kusa yaĉhayniyjun kaqkunatami
yaĉhayninta kitashaq.
Chaynulla chay paykunallamanta intrakanan kaqkunatami
nuqaqa mana munashaqchu" nir.

20 ¿Maypitaq chay kusala yaĉhaq runakuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna, chaynullapis kay pachapi kaq imakunalapaq yaĉhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay runakunataqami, Tayta Dyusqa tikrasha yanqa illaqllata rimaq runakunapaq.

21 Dyusmi kusa yaĉhaq kar, tukuy kay pachapi kawsaqkunaqa, kusa yaĉhaq, yarpuq intrakaq ima karmapis, amana payta riqsinanllapapaq niran. Piru ashwanmi Jesucristupaq yaĉhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami washakananpaq niran, michka yaĉhaq runakuna chayta mana kwintachatinllapamapis.

22 Chaqa Israel runakunaqami milagrukunalata rikayta munanllapa. Nataq mana Israel runakuna-shuypaqa, kusala yaĉhaqkuna kayta munanllapa.

23 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa imanu Jesucristo kruspi wanur kawsamushanpi kriyirla washakananllapapaq. Chaynu yaĉhachikutiyllapami Israel kaq runakunaqa piñakur nin, ¿imanutaq Dyus Akrashan Cristun karqa askwintalla wanusha kanqa? nir. Chaynulla mana Israelmanta kaq runakunata-shuypaqami yanqa uk yaruyasha yaĉhachikuyaymanllapa yupay yarpuchin.

24 Piru Jesucristupi kriyiqkunataqami, Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunamatapis washamashanchikllapa. Chaynuqami, intrachimanchikllapa imanumi Dyusqa kusala pudirniyjun, yaĉhayniyjun nir.

25 Chaynu katinmapismi wakinqa mana intrakananllapachu imanumi Tayta Dyus kaĉhamuran Wamranta washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinllapamapismi Tayta Dyusqa kusala pudirniyjun, chaynulla yaĉhayniyjun kay pachapi kaq runakunamantaqa.

26 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukayllapa imanu katkillapami Dyus akrashushanllapapaq. Piru yaqqa tukuynikillapami, wakin runakunapa rikayninpiqa mana kwintachaypaqla, mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla mana riqsikasha katkillapamapismi Tayta Dyusqa akrashuranllapa.

27 Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami chay kusa yaĉhaq, chaynulla kusala puytiq kani niqkunata pinqaypi dijananpaq, kay pachapi mana kwintachayashanllapata, chaynulla mana yaĉhaq, mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata akrasha.

28 Chaynullami Dyusqa, kay pachapiqa chay kusa yaĉhaq, kusa puytiq runakunata dijar, chay mana kwintachashanllapa runakunata akrasha, paypa wamrankuna kananpaqqa.

29 Chaynuqami, Tayta Dyuspa naypanpiqa manana mayqanpis payllapaq
alabakaytaqa puytinqanachu.
30 Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar, kusala uchayjun kashallapamapis,
Jesucristurayku llakipamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir, pul-
lakumashanchikllapa. Chaymi Jesucristurayku intrakayta puytinchik iman-
umi Taytanchik Dyusqa washamanchik nirmapis.
31 Chaymi Tayta Dyus kusata yanapamashanchikrayku, paylata al-
abashunllapa. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Taytanchik Dyusqami kusala pudirniyjun nir
paylata alabayllapa, ama qamkunalla alabakarchu” nir. *

2

Jesucristumi kruspi wanuran uchanchikllaparayku

1 Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik Dyus imanumi washamayninchikta
munan nir yaĉhachishuqllapa shamurqa, manami imanutaq uk kusala yaĉhaq
runa riman chaynu rimarchu yaĉhachishurayllapa.
2 Ashwan qamkunawan karqami Jesucristo uchanchikmanta
washamanallapapaq wanuran nir yaĉhashaylata yaĉhachishunayllapapaq
nisha karay.
3 Piru qamkunaman shamurqa ĉhamuray kusa litalla yupay kusata man-
chakur ima, imanupiqaĉhi mana allita yaĉhachikutiy mana kriyinqallapachu
nir.
4 Chayrayku Jesucristumi washamanchik nir yaĉhachishurllapaqa, man-
ami nuqallamanta kusala yaĉhayniyjun karchu yaĉhachishurayllapa. Ashwan
Santu Ispiritu pudirninwan yanapamatin yaĉhachikutiymi, kwintata qukar
kriyiraykillapa.
5 Chaynu kriyirqami kwintata qukaraykillapa Dyus pudirninwan yanapa-
mashalami washakayta puytinchik, mana runakunapa yaĉhayninpi kriyir-
lachu nir.

Santu Ispiritumi Dyuspaq intrachimanchik

6 Piru chay allitana kriyiqkunataqami, Dyuspaqqa allitana
yaĉhachinillapa, Dyuspaq kusa intrakaqkunana kananllapapaq. Chaqa chay
yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa runakunapa yaĉhayninchu. Chaynulla
manami kay pachapi mantakuqkuna maydiyaqa tukukayanqa chaykunapa
yaĉhaynin imachu.
7 Ashwanmi chay washakanaykillapapaq yaĉhachikushaykunaqa, mana
mayqanpis yaĉhatin, Tayta Dyus payla yarpushankuna. Chaqa payqami
manaraq kay pachamatapis rurayaraqchu yarpushana karan, maydiyaqa
washakar paywan pulla kayashunllapa nir.
8 Dyus tukuyta washamanallapapaq yarpushankunataqami, kay
pachapi mantakuqkunaqa mana mayqanninpis intrakaranllapachu.
Chaqa paykuna chay washakananllapapaq chayta intrakashallapa
karqami, kusala shumaq allinla Amitunchik Jesucristutaqa mana
wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.
9 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa,
kamkachishana uk kusala shumaq lugarta,
washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.
Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashallapalamapischu.

* **1:31** Rikashun Jeremías 9.24.

Chaynulla manami intrakashallapalamapischu” nir.
10 Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikkunataqami, Tayta
Dyusqa, Santu Ispiritunwan intrachimashanchikllapana. Chaqa Santu
Ispirituqami tukuy imata yaĉhan, chaynullami yaĉhanpis Dyus imata
yarpuyashanta, ruranayashanta ima tukuyta.
11 ¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima yarpuyashanta
yaĉhayta puytinman? ¡Manami! Uk runaqami yarpuyashantaqa paylla
yaĉhan imatami yarpuyan nirmapis. Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritun-
lami yaĉhan imatami payqa yarpun nirmapis.
12 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta qumashanchik-
llapa, allita intrakanallapapaq imanutaq payqa kusalata llakipar
tukuyta dibaldila washamanchikllapa nir. Chaynu Ispiritunta
qumashanchikraykumi, nuqanchikkunaqa manana yarpuyta
puytinchiknachu chay mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa.
13 Tukuy kaykunatami yaĉhachikunillapa, Dyuspa Santu Ispiritun
yaĉhachimashanllaparayku. Manami nuqakuna munashayllapanulla
yaĉhakushayllapatachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta
Dyuspaq intrachimashanllapata, intrachikunillapa chay allita kriyir, Santu
Ispirituwan kaqkunataqa.
14 Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu Ispirituwan
kaqkunaqa mana kriyinanllapachu. Chaqa paykunataqami yarpuchinllapa
yanqa uk yaruyasha rimayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intra-
chikushantaqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin.
15 Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaĉhayta
puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar
yaĉhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana
nir.
16 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:
“Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir
yaĉhachiytaqa puytinchikllapachu”
Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispirituraykuu, Amitunchik Jesu-
cristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik
Dyuspaqqa.

3

Pablumi masta yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykillapapaq
nuqa yaĉhachishurllapaqa, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu
willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa
shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaĉhachishurayllapa
Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa.
2 Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaĉhachishurayllapa, imanu-
taq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta
qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta
puytiq yupay, manaraq allita intrakaytaqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami
kananmapis manaraq puytinkillapachu!
3 ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan,
chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkunapura inbidyanakur,
ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashaykillapanulla
kawsayankillapa?

4 Chaymi kaynu ninakunkillapa: “Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi
kriyini” nir. Nataq uknikillapaqa nin: “Nuqa-shuypaqa Apolos
yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq
unay kawsayashaykillapanulla kawsayankillapa.

5 Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa
kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupakunaykillapapaqqa?
Chaqa nuqakunaqami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq
yaĉhachishunillapa paypi kriyinaykillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami
ruranayllapapaq nimashanllapanullami ruranillapa.

6 Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhamaran
yaĉhachishunayllapapaq. Chaynuqami, uk simillitata tarpukuq
yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa Tayta Dyusqa niran, chay
yaĉhachishushayllapata mas allita yaĉhachishunanllapapaq. Chaynu mas
yaĉhachikurqami Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna
karan. Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus karan.

7 Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq chaymapis yanqa
rikar ima ruranayllapalapaq kanillapa. Piru tukuyta rikar winachiq
chayqami Taytanchik Dyus payla.

8 Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla chay par-
qukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa Tayta Dyuspaqqa. Piru
chaynu katinmapis Tayta Dyusmi maydiyaqa imata rurashayllapanulla,
allinta rurasha katiyllapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru
mana allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykillapa ni-
manqallapa.

9 Piru nuqakunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla kanillapa.
Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉhakra tarpukasha chay yupay,
chaynulla chay wasi llutakaq qallarisha chay yupay kankillapa.

10 Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta yupay akrar
kaĉhamaran, Jesucristupaq puntata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi nuqaqa
imanutaq wasita shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi
simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishurayllapa. Chaymi chay sim-
intu itashaypa ananpina ukkunaqa llutakuyan. Piru chaynu llutakurqami,
allita yarpur llutakunqa, allintachu llutakuyan manaqachu mana nir.

11 Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakunanpaqqa manana kambyayta
puytinnachu chay simintu itakashataqa. Chaqa chay simintu itakasha
chayqami, Jesucristo.

12 Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta yaĉhachikuqkunaqa
llutakuyta puytinqa uruwan, platawan, kusala shumaq rumikunawan ima.
Chaynullami chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qiru-
lawan, shukchalawan, pajakunalawan ima.

13 Piru chay tukuy imanu yaĉhachikushanchikkunatami Dyus, jwisyu
diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ninaqa chay allinta
yaĉhachikusha chaytaqa mana imanachinqapischu. Piru chay mana allinta
yaĉhachikusha chayta-shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa.

14 Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachikusha katin, ninamapis mana
imanachitinqa, Tayta Dyusqa allintami rurashayki ninqa.

15 Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay yaĉhachikushanta
limpu nina rupachitin-shuypaqa, tukuy chay yaĉhachikushankunaqa
limpu tukukanqa. Ashwan chay yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula
washakanqa nina rurimanta alsakaq yupaylana.

16 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay kankillapa
nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun
qamkunapi kawsan nirqa?
17 Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala allin ima. Piru
chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa, mayqan mana allita kriyiq
shamur, kriyishaykillapamanta chiqanchashutinllapaqami, chayta
rurashanllaparayku Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurar tukchinqa.
Chaqa Dyuspaqqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin kankillapa.
18 Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar ingañakankillapachu.
Qamkunamanta mayqannikillapa chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha
karqa, ama chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq
yarpunkimanllapa. Chaynu karqami Tayta Dyus yanapashutinllapa chiqap
yaĉhaqpaqna tikrakankillapa.
19 Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha kaqqami Dyuspaqqa
mana kanman yupay. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqkunatami,
Dyusqa mana chay yarpuyashannu ruranapaqqa dijanchu”.
20 Chaynullami ninpis:
“Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa yarpuyninqa
yanqa mana kanman yupay” nir.
21 Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa, ama ninkilla-
pachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy
imapa amunwanna karqa, ¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkil-
lapa?
22 Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta, chaynulla Pe-
drutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa qamkunata yaĉhachishunayllapapaq.
Chaymi sirbishuqnikillapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi
kaqta, kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapis pay qumashanchik-
llapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas imakunapaq yarpupakurnachu
kawsashunllapa.
23 Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq Cristo-shuypaqa
Tayta Dyuspana.

4

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

1 Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa yaĉhachikuqninkunalapaq.
Chaynulla riqsimankimanllapapis nuqakunataqami akramashallapa, Tayta
Dyus unaymanta-pacha imanu washamanallapapaq payla yarpushanta
yaĉhachikuq kanillapa, nir.
2 Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantaqnin imata ruranapaq nir
akratinqa, chay akrakasha chayqa imatapis karanlata ruran.
3 Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar, akramaran pay-
paq yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqaqa karanlata rurasha katiy, qamkuna,
chaynulla chay mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqallapachu
mana allinta rurashayki nirqa. Chaynulla manami nuqallamapis allintami
rurayani, manaqa mana allintachu rurayani nikayta puytinichu
4 Piru yarpuyniypiqami mana uchayjunchu kani. Chaynu nirqami, mana
nishunayanillapachu Dyuspaqqa kusala allin kar mana uchayjunnachu
kani nirqa. Chaqa imanu katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar
yaĉhamaqniyqa.

5 Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqninchik manaraq
ĉhamuyatinqa, amaraq nuqanchikkunalla rikar yaĉhanakushunllapachu.
Ashwanmi yaraskishunllapa Amitunchik Jesucristo shamur,
chay tutaparaqllapi kar pakaplla tukuy rurashanchikkunata,
yarpuyashanchikkunamatapis shutiman rikarichinankaman. Chaymi
chaypiraq Tayta Dyusqa imanu imanu kanallapapaq nir, pay munashanlata
rurashakunataqa kusata alabamashunllapa.

6 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikillapapaq willashuni-
llapa Apolospaq, nuqallapaq willashurllapaqa. Chaynu nuqakunallapaq
willashurllapaqa intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin
iskribikashanta allitana intrakar kawsanillapa chaynu kanaykillapapaq.
Chaynu karqami, allitana intrakar, manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-
shuypaqa mana allintaqa rimayankillapanachu kanqa.

7 ¡Ma nimayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkunamanta kusa mas
yaĉhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Manachu tukuy yaĉhaynikillapataqa
Dyusmanta aypashaykillapa? ¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-
ari ama qamkunalla yaĉhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.

8 Chaynullami manana nuqakunata ministimarllapanachu, qamkunalla
kusala yaĉhaq, kusala mantakuqkuna yupayna tukunkillapa. Piru manami
chaynuchu kankillapa. Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanl-
lapa, nuqakunapis pullaykillapa mantakunayllapapaq.

9 Chaqa nuqakuna apustulkunataqami yarpuchimanllapa, Tayta Dyusqa
tukuylamanta ikikaqpi dijamashallapa, uchayllaparayku wanunayllapa-
paq yupay. Chaynullami kusata qischakar imaqa tukuylapaq, angelkuna-
paq, chaynulla runakunapaq imaqa, kusala rikakuypaq yupay katiyllapa
rikakumanllapa.

10 Nuqakunaqami, Cristupaq yaĉhachikutiyllapaqa, yaruyashapaq
yupay rikamanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqa, Cristupaq
yaĉhakushaykillaparaykuqa, kusala intrakaqkunapaq riqsikankillapa.
Chaynulla nuqakunaqa kusala litalla kaymanllapa yupay riqsikanillapa.
Nataq qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman yupay
kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisyadu kanillapa, qamkunata-
shuypaqa kusalata rispitar munashunllapa ima.

11 Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq, chaynulla mu-
danayllapa mana katin ima kusalata qischakanillapa. Runakunamapismi
qischamanllapa, chaynulla manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu
kanillapa.

12 Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa. Runakuna kusalata ju-
rapamatinllapamapismi, paykunataqa kusala allinta rikanillapa. Chaynul-
lami mana allinta ruramananllapapaq ikiyllapapi puritinllapapis allinlata
rurar shachinakunillapa.

13 Kusala mana allinta willamatinllapamapismi nuqakunaqa allinlata
paykunataqa willanillapa. Chaynulla kanankamanmi imanutaq uk runa-
maqa wasinta pichar, chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata
yupaymi rikamanllapa.

14 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni qamkunata in-
trachishunayllapapaq. Manami kusa mana allinta rurayashaykillaparayku
pinqashunaypaqchu willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa
chiqap wamraykunata yupay.

15 Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000) yaĉhachikuqkuna Cristu-
paq yaĉhachishutinllapapis, manami kusa achka taytayjun yupayqa kayta

puytinkillapachu. Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku.

16 Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani chaynula kanaykillapapaq.

17 Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanu kriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.

18 Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchikkunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikllapa” nir.

19 Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa.

20 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunqunchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik.

21 ¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwan maqaq yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

5

Kriyiq masinchik uchakurlla kawsatinqa ama pullaqa kashunllapachu

1 Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir. Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchakusha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapischu.

2 ¡Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta itakushana kankimanllapa.

3 Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqa qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi, chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq.

4 Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa mana chaypi karmapis yarpuyniypiqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami Amitunchik Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa shumaqta parlanaykillapapaq.

5 Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami, kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi imapaqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijatinqami, maydiya Amitunchik Jesucristo shamutinqa, chay runaqa washakashana kanqa.

6 Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchu wakinninchikkuna uchakutin, chay uchakushanta mana kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itashamaqa, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin.

7 Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay, uchakuchishu-
naqllapa chaytaqa qamkunamanta itakur, ashwan chay mana libad-
urawan rurakasha turtilla yupayna kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyus-
paqqa chaynu kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi
mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa. Chaqa Jesu-
cristumi uchanchikllaparayku wanushana, Pascua fyistapi uk uyshitata
wanuchir mikunchik chay yupay.
8 Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun turtillata mikuqllapa,
chay yupayna kashunllapa. Chaynu karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata
rurashunllapa, mana chay libadura byijuyasha yupay mana allinkunata
imachu.
9 Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskribishurllapaqa, nishuray-
llapa, amami chay ukwan ukwan punur, mana allinta ruraqkunawanqa
tantanakunkillapachu nir.
10 Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu, chay mana
kriyiqkunamanta tukuy tyimpupaq chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa
paykunaqami, ukwan ukwan pununllapa, kusalata imakunata munanl-
llapa, suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa ima.
Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy tyimpupaq chiqanchakayta puyt-
inchikchu chay mana kriyiqkunamantaqa.
11 Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay kriyiq masinchikllapa yu-
pay tukur, chaymanta ukwan ukwan punur, kusalata imakunata munayan,
yanqa dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru, maĉhalun,
suwakuqkuna ima, chaykunawan ama piĉhunakunaykillapapaqchu. Chaynu
runakunawanqami, ama imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa,
chaynulla amami pullaqa mikunkillapalamapischu.
12-13 Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaĉhar, mana
allinta rurashaykiraykumi kastigakashana kanki niyta puytinichu. Ash-
wanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaĉhanqa imata rurashan-
tapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna kashaykillaparayku qamkunapura
allita rikanakur yaĉhayta puytinkillapa. Chaymi chay uchakuqlla chaytaqa
itakuyta puytinkillapa qamkunamantaqa.

6

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

1 Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa,
¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar
yaĉhananpaqqa? Chay mana kriyiq jwiskunaman rinaykillapamantaqa,
¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar shumaqchayta
puytinkillapa?
2 ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa,
tukuyta rikar yaĉhayanqa imanu katinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar
yaĉhanaykillapapaq karqa, ¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima
pasashanta parlar shumaqchaytaqa?
3 ¿Manachu yaĉhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar
yaĉhayashunllapa imanu katinllapapis nirqa? ¡Chaynu katinmi, ashwan kay
nuqanchikkunapi ima pasatinmaqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikl-
llapa!
4 Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay
mana kriyiq, mana allita rikar yaĉhaq jwiskunamanqa rinkillapa?

5 Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ru-
ranaykillapapaq. ¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk
kriyiq masin imanu katinpis shumaq parlar shumaqchananpaqqa?
6 Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq jwisku-
naraq rikar yaĉhananta munankillapa?
7 ¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur
mana kriyiq jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta
kawsankillapa. Ashwan uknikillapa piñachishutinllapa, manaqa
ingañashutinllapamapis, kriyiq kashaykillaparayku, uyarala kankimanllapa.
8 Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata
mana allinta rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.
9-10 ¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus man-
takuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay
ukwan ukwan punuqkuna, yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna,
warmi, manaqa runa karmapis kasarashana kar, chaymanta ukwan
punuqkuna, uk runa warmi yupay tukuqkuna, runapuralla punuqkuna,
suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna, maĉhaqkuna, chaynulla chay
kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa, Tayta Dyus man-
takuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama in-
gañakankillapachu maydiyaqa Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa.
11 Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru
kananqami, Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta
Dyusqa llakipar, mana uchayjunpaqnachu riqsishushallapa. Chaymi
kananqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa allinkunalata rurar, Tayta
Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

12 Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayl-
laparayku tukuy imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinqa ta-
pushaykillapa: ¿Chay tukuy munashaykillapanulla rurashaykillapaqachu
imallapiqa yanapashunllapa? ¡Manami! Chaqa manami allinchu chay mana
allin kaqkunaqa, pay munashannullata rurar uchakuchimanapaqqa.
13 Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla
paĉhay-shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu!
Piru nishaykillapa maydiyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa.
Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis yanqalla kashanrayku,
allin ukwan ukwan ima pununapaq nir. Piru manami chaynuchu,
ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis
kwirpunchikpi kawsananpaq.
14 Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq
Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran,
chaynullami nuqanchikkunatapis wanushallapamapis pudirninwan
kawsachimashunllapa.
15 ¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa?
¿Chaynu Cristupa kwirpun katinqachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan
rir uk warmi waynasapawan pununapaqqa? ¡Manami!
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi
pullachakarqami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir.
Chaymi qamkunamanta mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa,
chaynu mana allinta rurarmapis, uklapaqna tikrakayanllapa.
17 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesucristupi
kriyishanchikrayku, paywanqa uk yarpuylapaqna tikrakanchikllapa.

18 Chaynu katinqa, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata uchakunaykil-
lapamanta chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu uchakuymi kwirpunchik-
paqqa kusala mana allinchu, wakin uchakunamantaqa. Chayrayku mayqan
ukwan ukwan punur uchakuqqami, paypa kwirpunllapaq kusala saqrata
uchakuyan.
19 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa kwirpuykillapaqa, Dyus Santu Ispir-
itunta qushushanllapapa wasin nirqa? ¿Chaynulla manachu kwintata
qukankillapa Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunapi kawsan nir? Chaqa
qamkunaqa, manami kwirpuykillapapaqa amunchu kankillapa.
20 Ashwanmi Dyuspana kankillapa, Wamran Jesucristuwan
rantishushanllaparayku. Chaynu paypana karqa, tukuy kwirpuykilla-
pawan allinlata rurar Dyuslatana aligriyachiyllapa.

7

Pablumi yaĉhachikun masayjun mana masayjun kaqkunapaq

1 Qamkunami uk kartata iskribimar tapumaraykillapa. ¿Allinchu kanqa
uk runa warmikunanpaqqa? nir. Chaypaqmi kananqa willashaykillapa.
Allinmi kanman uk runa ama warmikunanpaqqa.
2 Piru ama ukwan ukwan punur uchakunanllapapaqqami warmipis, ul-
lqupis masayjun kananpaq allin. Chaynu karmi runaqa warminlawanna
kawsanqa, chaynulla warmipis runanlawanna kawsanqallapa.
3 Chaynu karmi, warmi chay, ullqu chaypis masayjun kashanta yarpur,
ama kwirpunta miĉhanakurchu pulla shumaqta kawsanqallapa.
4 Chaqa uk warmi masayjunna karqa, manami payqa kwirpunpa
amunnachu, ashwan kwirpunqa runanpaqna. Chaynullami runapis
masayjunna karqa, manana kwirpunpa amunnachu, ashwanmi kwirpunqa
warminpaqna.
5 Chaynu katinmi, chay warmi chay, chaynulla chay ullqu chaymapis
mana miĉhanakuyta puytinqachu pununanllapapaqqa. Piru imanupiqa
pulla punuyashanllapamantaqa, allita parlar ayka diyallataqa mana pulla
punur gwardakar ima Dyusman mañakunayarqa, rurayta puytinqallapa.
Chaymantami qashan pullachanakunqallapa. Imanupiqakish Dyusman
mañakunaykillapapaq gwardakasha kanillapa niyar, mana kwirpuykita
tantyakachiyta puytitkillapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan
uchakuchishunmanllapa.
6 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami mantashuqllapa yupay
nishuyanillapachu warmikunkillapa ima nirqa. Ashwanmi tukuy kayku-
naqa qamkunapina kanqa.
7 Chaqa nuqapa yarpuyniymantaqami, kusala allin kanman nuqa yu-
pay mana warmiyjun kar, kusala allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta
Dyusmi tukuyta yanapamashanchikllapa wakinqa warmiyjun kanapaq,
nataq wakinta-shuypaqa mana warmiyjunchu kanallapapaq.
8 Chaymi chay musukuna manaraq warmiyjun kaqkunata, chay warmi
shipashkuna manaraq runayjun kaqkunata, chaynulla chay byuda kaqku-
nataqa nini, ama masayjunnachu kar, nuqa yupay kananllapapaq.
9 Piru imanupi masayjun kanayarllapaqa, kasarayllapa. Chaqa manami
allinchu mayqanpis masayjun kanayar, mana masakur uchakunanpaq
yarpurla kawsananpaqqa.
10 Piru tukuy chay warmiyjun, runayjun kaqkunatami kaynu nishaykil-
lapa: Mayqan warmipis masayjunna karqa, runanlawanna kawsar amana

dijanqanachu. Kaytaqami kaynu nishunillapa mana nuqapa yarpuyniy-
mantachu. Ashwanmi willashunillapa Amitunchik Jesucristo chaynu nir
mantakushankunamanta.
11 Chayrayku, imanupi uk warmi runanta dijarqa, mananami ukta
runakuyta puytinqanachu. Piru imanupi runaynjun kayta munarqa, runan-
llawan shumaqchanakur, purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa
ama dijanqanachu.
12 Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Ami-
tunchik Jesucristo kay pachapi kar mana chaynu yaĉhachikusha katinmapis.
Chaymi nishaykillapa: Uk runa warmiyjun kanman, chaymanta chay
runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakatin, chay warminqa mana kriyinan-
manchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta munar ima
mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa.
13 Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay
warmiqa, Jesucristupi kriyinman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta
munarmapis, warminta munar mana dijanatinqa, chay warminqa ama
dijarchu payllawan kawsanqa.
14 Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yana-
panqa, warmin kriyiq tikrakashanrayku. Chaynullami uk warmi mana
kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku.
Chaynu shumaqta mana dijanakur ima kawsatinllapaqami, Tayta Dyusqa
wamranllapakunatapis llakipar shumaqchanqa. Piru dijanakur ima
kawsatinllapa-shuypaqa wamranllapamapis mana shumaqchakashachu
kanqa Dyusmantaqa.
15 Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi mana kriyiq kar runanta
dijanayanman, chaynullapis imanupi ullqu chay mana kriyiq kar,
warminta dijanayanman. Chaynuta ruranarqami mayqanninpis ruranqa.
Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi kar, manaqa ullqu chaymapis paylana
kidar shumaqtana kawsanqa. Chaqa Tayta Dyusqami qayashushallapa,
shumaqlana kawsanaykillapapaq, amana maqanakur imanachu.
16 Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin, mana dijanarqa
¿imanutaq yaĉhanki qamrayku runayki washakayanqa nirqa? Chaynulla
kriyiq masiy, warmiki dijashur rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaĉhanki
qamrayku warmiki washakayanqa nirqa? Chayraykumi rinatinqa dijayl-
lapa rinqa.
17 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi imanu
kanaykillapapaq Amitunchik Jesucristo akrashushallapa chaynullami
kawsankillapa. Chaynulla imanutaq Tayta Dyus chayraq paypaq
akrashutinllapa karaykillapa, chaynulla kar kuntintakayllapa. Kaynu
nir tukuy maylawpi kaq kriyiqkunatapis willani.
18 Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita rurashana
katin, Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kanqa. Chaynulla mayqan
mana Israelmanta kar, manaraq chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta
Dyus qayasha katinqa, chaynullana kar amana ruranqanachu.
19 Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha kar, manaqa mana chay
siñal kustumrita rurasha karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ash-
wanmi imanu kashanchiknulla Tayta Dyustaqa chiqapta kasur, munashan-
nullaqa kawsayta puytinchik.
20 Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar imanu kanan-
paq niran, chaynullana kar kuntintakanmanllapa.
21 Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo qayashutinqa,
amami yarpupakunkichu sirbikuqmi kani nirqa. Ashwanmi chayllapi
kidanaykipaq karqa, kidanki. Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta

lluqshinaykipaq yupay katinqa, ama tardarchu lluqshinki, amana sirbikuq kanaykipaq.

22 Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq katin, Amitunchik Jesucristo paypi kriyinanpaq qayasha katinqa, manana runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa sirbiqninlana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqantapis sirbiyatin, Jesucristo qayatinqa, chay runaqa kananqa Amitunchik Jesucristo munashanlatana ruranqa, uk sirbiq yupayna.

23 Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo wanushanwan rantishushallapana. Chayraykumi manana uk runa yarpuyashankunata kasurnachu, ashwan Jesucristupa sirbiqninlana kankillapa.

24 Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq karaykillapa chayraq Tayta Dyus qayashutinllapa chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa, paylatana sirbinkillapa.

Pablumi yaĉhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

25 Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq runayjun kaqkunapaq. Piru kayqami mana Amitunchik Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa yarpushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik Jesucristupi kriyiq katiy pay llakipar yanapamatin rimashayrayku.

26 Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur, chaynulla warmi karpis mana runakurchu payla kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay tyimpupinami kanchikllapa.

27 Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmikitaqa dijaynachu. Chaynulla chay manaraq warmiyjun kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu.

28 Chaqa nishaykillapa: Qamkuna kasararqami mana uchakuyankillapachu Dyusmantaqa. Chaynullami uk shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay qischakay tyimpukunapi kasarashakuna mana qischakananllapata munarmi, nini: Ama kasaranmanllapachu nirqa.

29 Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami, kaynu intrakanaykillapata munani: Jesucristo shamunanpaqqami, manana achka tyimpunachu kidan nir. Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun kaqkunamapis, manana masayjun yupaynachu kar, Amitunchiklapaqna yarpur kawsanmanllapa.

30-31 Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqqa yarpunmanllapachu; kusa aligrila kaqkunapis ama chaylapaqqa yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata rantir, kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami tukuy chaykunalapaq yarpurchu; ashwan Amitunchiklapaq yarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay kusalata llakishanllapakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman tarishankunaqami, maydiyaqa limpu tukukanqa.

32 Piru chaynu nishutiyllapaqakish ¿chaqa imanutaq maydiyaqa kayashaqllapaqa nir, yarpupakuyatkillapa? Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan Amitunchiklapi yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq uk manaraq warmiyjun runamaqa, Amitunchiklapaqna yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta munan, chaynu kayllapa.

33 Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq imakunapaq, warminta aligriyachinanpaq ima yarpur, Amitunchiklapaqqa manana yarpunnachu.

34 Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun warmikunaqa mana chayllatanachu yarpunllapa. Chaqa imanutaq chay byuda mana

runayjun kaqkuna, chaynulla chay shipash manaraq runayjun kaqkuna-maqa, Amitunchiklapaq yarpukunllapa. Paykunaqami Dyuswan kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi, chaynulla yarpuyninpimapis. Nataq runayjun warmikuna-shuypaqa kay pachapi imakunapaq, chaynulla runanta aligriyachinanpaq ima yarpunllapa.

35 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami nishunayanillapachu warmiqa amana runakunqanachu, chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu nirqa. Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq, allita intrakar kusala shumaqta Amitunchiklapi yarpukurna kawsanaykillapapaq.

36 Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran kasarananpaq allinna katinqa, allita yarpunman taytanqa: Allinchu kasarananpaq, man-aqachu mana nir. Chaymanta allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq dijanqa. Chaqa chaynu wamranta kasarachirqami, mana uchakuyanchu.

37 Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamranpaq ninman: Manami allinchu kasarananpaqqa nir. Chaynu rurarqami kusala allinta rurayan chay runaqa.

38 Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi wamranta quku-nar, qukurqa allita rurayan. Piru mayqan, wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta rurayan nir. *

39 Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay runanllawan kawsanqa maydiya runan wanunankaman. Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa paylana kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan runawanpis kasarayta puytinqa.

40 Piru Dyuspa Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta rimayani nir yaĉharmi kaynu nini: Kusala shumaqmi kanman, chay warmiqa amana runakunanpaqchu nir.

8

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

1 Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapapaq. Wakinqami ninllapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala allin ima nir. Chaynu yaĉharqami, imanupiqa kusana kani ima ninkillapa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay ukninchikkunata llakipar masta kriyinanpaq yanapanchik chay, kusala shumaqqa.

2 Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman: Kusala yaĉhayniyjunmi kani nir. Chaynu payllamanta alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq riqsiyanchu.

3 Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatinqami, Dyusqa paytapis wamranpaqna riqsinqa.

---

* **7:38** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinqa, kasaranqa. Chaqa chayta rurarqami mana uchakuyanchu. 37 Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu rurarqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq dijar, kusala allintana rurayanqa. 38 Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

4 Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata ĉhurashanllapata
mikushamapismi, mana imanachimayninchikllapata puytinchu. Chaqa
allita yaĉhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami chiqap
Dyuschu nir. Piru chiqap Dyusqami ukla, paymi Taytanchik Dyus.
5 Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla kay pachapishi
kan achka dyuskuna, chaynulla kusala achka paykunata mantar rikaqku-
napis nir.
6 Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchik-
llapa. Payraykumi imapis kan. Chaynu katinmi nuqanchikkunapis payrayku
kawsanchikllapa. Chaynulla uklami Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi
tukuy imapis rurakaran. Chaynulla payraykumi nuqanchikkunapis kaw-
sanchikllapa.
7 Piru tukuyqami manaraq kaytaqa allita yaĉhanllaparaqchu. Chaymi
wakin kriyiq masinchikkuna manaraq allita intrakaqkuna katin, kriyis-
hanqa litalla yupay. Chaynu kashanraykumi, chay yanqa dyus nishanlla-
pakunaman chay mikuykunata ĉhurashanllapata mikurqa uchakusha yupay
yarpunllapa.
8 Piru manami Taytanchik Dyusqa mikushanchikraykuchu,
shumaqpaqqa rikamashun. Chaymi chay yanqa dyus nishanllapakunapaq
mikuykunata mikur, chaynulla mana mikurmapismi, paypaqqa chaylla
kanchikllapa.
9 Nishushayllapanu: Qamkuna allita kriyiqkunami yaĉhankillapa tukuy
mikuyta mikunapaq allin nir. Piru chaynu yaĉharmapismi kuytakankillapa
chay wakin litalla yupay mana allita kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa
paykunaqami kriyinllapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta
ĉhurashanllapataqashi mana mikunapaq allinchu nir.
10 Chaqa qam tukuy mikuy allin nir yaĉhar, chay yanqa dyus nishan-
llapakunaman mikuyta ĉhurashanllapata sunsunulla paykunapa naypanpi
mikuyatki rikashurllapaqa, paykunapis munar mikurqa uchakunmanl-
lapa.
11 Chaynuqami qam uchakuchiyanki chay kriyiq masikitaqa chay kriy-
ishanmanta chiqanchakananpaq. ¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa Jesu-
cristuqami paytapis washananpaq wanuran.
12 Chaymi chay manaraq allita kriyiq masiki, chaykunataqa mana
ruranaypaq allinchu niyarmapis qamta rikashushanrayku uchakuyan.
Chaymi qamrayku uchakushanrayku, Jesucristupa naypanpiqa qamqa
kusala uchayjunna kayanki kanqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Chay manaraq allita kriyiq masiy, mana
mikuyashan mikuyta naypanpi mikur uchakuchiyayman. Chaynu mikur
uchakuchiyani nir yaĉharqami, mananari allinchu kanqa qashan naypanpi
aychata mikur uchakuchinaypaqqa.

9

Pablumi yaĉhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

1 ¡Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa, Jesucristupa apustulnin karqa, manachu
tukuy allin kaqtaqa rurayta puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitunchik
Jesucristuta pay payllata rikasha kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynulla
sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa apustulnin kar, yaĉhachishutiyllapa
qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik Jesucristupiqa.
2 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa mana riqsimananllapachu nuqa apustul
kani nirqa. Piru qamkunami riqsimankillapa nuqaqa chiqap apustul kani
nir, Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllaparayku.

3-4 Piru chaynu chiqap apustul karmapis, manami maydiyapis
mañashushallapachu kani ima ministishaypi yanapamanaykillapapaqqa.
Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila yaĉhachishusha kanillapa, ama
yarpunaykillapapaq Pabluqami yaĉhachimanchikllapa ganananlapaq nirqa.
Piru chay nuqapaq mana allinta rimaqkunataqa kaynu nini: Jesucristupa
chiqap apustulnin karmi, yaĉhachishushayllaparaykuqa dirichuyjun
kanillapa qaramanaykillapapaq, yakituta upyachimanaykillapapaq nir
nishuymanllapa nuqapis.

5 Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata
warmikur pullay apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakin
apustulkuna, chaynulla Jesucristupa ukninkuna ruran chaynulla.

6 ¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishkantiyllapaqa, tukuy ministishayllap-
ataqa nuqakunalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa?

7 ¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillaynin-
llata gastar rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tar-
pushanmantaqa uk murinlamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqan-
taq animalkunata purichiyar mana chay lichinta upyanman?

8 Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaql-
lapa nir yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis man-
takuyninpi iskribiran.

9 Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq
karqami, ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama miku-
nanpaq” nirqa. Tukuy kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq
yarpurchu niran.

10 Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikkunapaqpis kusalata llakir ima
intrachimanallapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami
niyaq: Mayqanpis uk pachata yapur, chaynulla chay trillakuqpismi
mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay yapukushanmanta,
chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsananpaq
ruranllapa.

11 Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupaq
yaĉhachishurllapaqa, uk simillata tarpukuq yupayna kashayllaparayku,
tukuy ministishayllapataqa qamkunamanta aypanayllapapaq kanillapa.

12 Nishaykillapa: Uk yaĉhachikuqkuna qamkunamanta chay
ministishanllapata aypatinqami, nuqakunamaqa ashwan kusa
mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta ima ministishayllapata
aypanayllapapaqqa. Piru manami imata ministishayllapalapaq
yarpurchu, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi
chaylapaq yarpur yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata:
Wakkunaqami ganananlapaq yaĉhachikunllapa nir.

13 Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta aduranan-
llapa wasipi mayqanpis trabajaqqami, chayman apashanllapakunawan
kawsayta puytin nir. Chaymi altarman ufrindapaq nir animalkunata apar
wanuchitinllapamapis, mayqanĉhi altarpi kar bindisiqmi, chay animalpa
aychanmatapis mikuyta puytin.

14 Chaynullami Amitunchikqa nishapis: “Mayqanpis nuqapi kriyir
washakananllapapaq yaĉhachikuqqami, chay yaĉhachikushanpaq ima
ministishanpipis yanapatinllapa kawsanqa” nir.

15 Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkunamanta ima
ministishayta aypanaypaq kasha karmapis, manami imalatapis

mañashushallapachu kani. Chaynullami kanan kay kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna imalataqa qumanaykillapapaq nirchu iskribishuyanillapa. ¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta aypanaypaq chaymantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq karmapis wanuyman!

16 Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur mana imatapis kubrakur ima yaĉhachikurqa, manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta puytinichu. Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa akramasha. ¡Piru imanupi nuqa mana chaynu yaĉhachikutiy-shuypaqa, imaraq pasamanman!

17 Chayraykumi, nuqalla yarpur munashayllamanta yaĉhachikuq qallarisha karqa, yaĉhachikushaypaqqa tukuy ima ministishaytapis qumanaykillapapaq kankillapa nishuyaymanllapa. Piru ashwanmi Tayta Dyus chaynu yaĉhachikunaypaq nir akramashallana karan. Chaymi chaynu yaĉhachikurqa pay nimashanta rurar mana imalapaqpis yarpuyta puytinichu.

18 Chaynu apustul kashayraykumi Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur ima ministishayta qumanaykillapamantaqami, mana kwintacharchu yanqala yaĉhachikur imaqa ashwan kusalata aligriyani.

19 Piru nuqa, michka mana mayqanpa sirbiqnin karmapismi, ashwan kananqa tukuyta sirbiq yupayna tikrakasha kani. Chaynuqami tukusha kani, imanupis achka runakunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.

20 Chaynullami nuqa Israel runakuna, Moisés mantakushankunata kasur kawsanllapa chaykunawan karqa, nuqapis paykuna yupay kar, chay mantakuykunata kasuq yupayna tikrakani. Piru chiqaptaqami mana chay mantakuykunawanchu kani. Nuqaqami chay mantakuykunata kasuq yupayqa karay, chay achka runakuna chay mantakuykunata kasur kawsaqkunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.

21 Nishaykillapapis: Mana Israelmanta kaqkuna, Moisés mantakushankunata mana kasuqkunawan kar, paykunapa kustumrinllapawan katinllapamapismi, nuqaqa paykuna yupaylla karay. Chaynuqami ruraray paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristupina kriyinanllapapaq. Piru chiqaptaqami nuqaqa, Jesucristo nimashanta kasur, Dyus munashankunalata rurar kawsani.

22 Chaynullapismi, nuqa chay kriyiq masinchikkuna litallaraq yupay kar, manaraq allita Amitunchikpaq intrakaqkunawan karmapis nuqaqa, paykuna yupay tikrakani. Nuqaqami chaynuqa ruraray, paykunatapis yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana kananllapapaq. Chaynumi tukuy imanu katinllapapis, paykuna yupay tukuray, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyirna washakananllapapaq.

23 Tukuy kaykunataqami rurani, imanullapis Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachitiy, paykunapis kriyir washakatinllapa, Dyuspaqqa paykunawan pullana kanayllapapaq.

24 Qamkunami allita yaĉhankillapa, achka kallpaqkunamantami ganakur imalata aypananpaqqa tukuynin kallpanllapa. Piru tukuy kallpaqkunamantaqami ukla ganakun. Chaynumi qamkunapis Jesucristupi kriyishaykillaparayku, chay kallpaqkuna yupay naypaqman riyllapa, Tayta Dyus arnishushanllapata aypanaykillapapaq.

25 ¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis pukllananpaq kamakarqa, tukuy arkaqkunataqa dijar pukllaq qallarin? nir. Chaymi pukllarqa ganakur, imalataqa aypan ganakushanrayku. Chay ganakur aypashanqami, lawril

rapramanta uk kuruna kusala shumaq rurakasha, dasla ñutukuq. Piru nuqanchikkuna aypanallapapaq chayqami, mana tukukaqchu.

26 Chaymi nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanaypaq nir yaĉharqa, mana yanqalla kallpaq yupay, chaynulla yanqalla maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur yaĉhachikuni.

27 Ashwanmi kusalata qischakarmapis shachinakur, Dyus munashanlata rurani. Chaymi kwirpuy qischakar munashanllata rurachimanatinmapis, mana kwintachar tantyachini. Chaqa manami munanichu ukkunata yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

10

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

1 Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna imanu, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa ĉhaypinta pasaran, chaki pachata yupay nir.

2 Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashanqami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami paykunaqa Moiseswan karanllapa.

3 Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta kaĉhamushantaqa tukuyla mikuranllapa.

4 Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaĉhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta ritinllapapis pullanllapa karan.

5 Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa tukuynin mana allinta rurar, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpunkunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar kidaran.

6 Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikkunata intrachimanallapapaq. Chaynu intrakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar rurananllapapaq, imanutaq chay unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur ruraranllapa chaynuqa.

7 Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanllapakunata, imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapakunata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

"Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.
Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,
chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku, kusata aligriyar shariranllapa
kusa mana allinkunata rurananllapapaq" nir.

8 Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu, imanutaq unay rukunchikllapakunamanta wakin ruraran chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk diyalapi binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis.

9 Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchikllata rurachinar pukllashunllapachu, imanutaq chay paykuna ruraranllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta, Dyusta rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin wanuranllapamapis.

10 Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamkunaqakish Dyus yanapashushanllapawan mana kuntintakar, Dyuspaq mana allinta rimatkillapa.

Chaqa unay rukunchikllapakunamaqami, Dyus imanu yanapatinmapis, mana kuntintakar paypaq mana allinta rimashanrayku, wanuchikuq angelninta kaĉhamutin paykunataqa wanuchir tukchiran.

11 Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay rukunchikkunata pasashanqami, iskribikasha karan allita kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurar kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaĉhar.

12 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriyiqkuna kuytakankillapa, imanupiqakish allita kriyini niyarmapis uchakushamana rikaritkillapa.

13 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, tukuyla kawsayashanchikpi imanullapis chay mana allinta rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta Dyusmi nimaranchikllapa, payqashi tukuy imamanta kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita kunfyakashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq.

14 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa dyus nishanllapakunataqa ama imapaqpis adurayllapachu.

15 Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq runakunata yupay. Chaymi kay willashuyashayllapata allita intrakar, kwintata qukankillapa allinmi nir.

16 Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchikpaqqami, tantakar Dyusta payji nir chay ubapa yakituntaqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamanapaqqa yawarninta iĉhar wanuran nir. Chaymi Amitunchikwanqa uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa.

17 Chaynumi chay uk turtillalata tukuyninchikllapa mikusha karmi, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.

18 Allita yarpuyllapa Israel pwibluymanta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa.

19 Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyanillapachu, chay uklawkunapi chay yanqa dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay adurayashanllapaqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman ĉhuratinllapamapis, mana imanachinchu mana mikuyta puytinapaqqa.

20 Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyuskunaman ĉhurarqami, dyablupaq ĉhurayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana munanichu qamkunaqa chay dyablupaq ĉhurashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla kar, ukla yupayna kanaykillapataqa.

21 Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq ĉhurashanllapakunata mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqmapis.

22 ¿Manachu yaĉhankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun? nir. ¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqninchik qallaritinqachu paywanqa shachinakuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

23 Piru wakinqami ninchikllapa: Amituypi kriyishayraykumi
nuqata imapis allinta yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir.
Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin imakuna allinta yarpuchimasha
rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikkunataqa mas allita
Amitunchikpi kriyinanpaqqa.
24 Chaymi nishaykillapa: Ukninchikkunata llakipar shumaqta yana-
pashunllapa allita Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinqa, amami
nuqanchiklapi yarpur tukuy munashanchiklata rurar imachu kawsashunl-
lapa.
25 Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa.
Amami yarpunkillapachu, tapur mikushaq imanupiqa yanqa dyus nishanl-
lapakunapaq katinmaqa mikur uchakuyman nirqa.
26 Chaqa,
“Tukuy kay pachapi imapis kaqkunaqami,
Amitunchikpaqqa paylapaq kar shumaq”.
27 Imanupi uk mana kriyiq kar, wasiyman rishun mikuq nishutinllapaqa,
qamkuna rinarqa riyllapa. Chaymi imalatapis qarashutinllapaqa tantar
mikunkillapa. Piru amami chay yanqa dyuskunapaqmakish kay mikuyqa
kasha katin nir tapukurlamapischu mikunkillapa.
28 Piru mikunaykillapapaq katin, ukqa nishunmanllapa: Chay
aychataqami chay yanqa dyusninllapapaq nir kamkachishallapa
nir. Chaynu nishutinllapaqami, ama mikunkillapachu, chay
uk willashushanllaparayku. Chaqa chaynu willashutinllapa
mikutkillapaqami, chay willashuqllapa runaqa yarpunman payqami
chaynu mikushanrayku uchakuyan nir.
29 Piru chay uk willashushanrayku ama mikunkichu nirqami, mana
nishuyanichu, qam yarpur uchakuyanki nirqa. Ashwanmi chaynuqa
nishuni, chay willashuq chay uchakuyan nir yarpuyashanpaq. Piru
qamkuna allita kriyiqkunaqami kaynu tapumanayankillapa kanqa: ¿Ima-
paqtaq nuqa tukuy allin nir kriyishaypaq, chay manaraq allita kriyiq kar,
mana ruranayashanpaqqa willamanqa? nir.
30 Chaynullami niyankillapapis kanqa: Nuqami mikunaypaqmapis
Dyusta payji nir mikuni. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinqa mana allinta
rimayanqa nuqapaqqa? nir.
31 Chayraykumi nishaykillapa: Michka mikur, upyar, imata rurarpis,
tukuyta rurayllapa Dyusta payji nir. Chayna Dyusqa aligriyananpaq.
32 Kuytawkish qamkuna uknikillapata mana kwintachar tukuy imata
mikutkillapa, chaynulla imata ruratkillapaqa, Israelmanta kaqkuna,
chaynulla mana Israelmanta kaqkunapis Dyuspi kriyinayashanmanta
disanimakutinllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq masinchikkunamapis
disanimakur Dyuspi manana kriyinatinllapanachu.
33 Chaymi imanutaq nuqamaqa imatapis allinlata rurar, imanupis
tukuylata aligriyachiyta kamani. Chaqa manami nuqalapaq imapipis
yarpurchu rurani, ashwan chay wakinkunata yanapani paykunapis kriyir
washakananllapapaq.

11

1 Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami nuqa yupay kawsayllapa, imanu-
taq nuqamaqa Cristo kawsashannu maydiyapis kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

2 Kriyiq masiykuna, qamkunami kusalata aligriyachimankillapa nuqata
mana qunqamar, chaynulla chay yaĉhachishushayllapata mana qunqar ima

chayllapi yarpur, rurar ima kawsashaykillaparayku. Chaymi qamkuna
kusa allinta rurashaykillaparayku kusalata payji nishunillapa.
3 Piru munanipismi kayta allita yaĉhanaykillapata. Uk warmi runayjun kar-
naqa, chay runan imata ruranapaq nitinpis ruran, chaynullami mayqan-
pis kriyiq karqa, Jesucristo nishannullata rurar kawsan. Chaynullami
Jesucristupis Taytan Dyus munashanlata imatapis ruran.
4 Chaymi nishaykillapa: Uk runa umanta pampakur, Dyusman
mañakuyani, manaqa Dyuspaq yaĉhachikuyani niyanman. Chaynu umanta
limpu pampakur mañakur, chaynulla yaĉhachikurqami, kasuyashan
Jesucristupaqqa mana allintanachu rurayan.
5 Nataq warmikuna, Dyusman mañakunanpaq, manaqa Dyus nishanku-
nata yaĉhachikunanpaq kar, mana umanta pampakur yaĉhachikurqami, chay
mantaqnin kaq runanpaq mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu mana
umanta pampar, Dyuspaq rurarqami, chay warmikunaqa limpu lirilla
aqchanta rutusha kanman yupayllapana.
6 Chaqa uk warmi umanta mana pampar, Dyuspaq ruranatinqa, mas
allinmi kanman chay warmiqa limpu lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru
lirilla rutukasha, warmi masinkunapaq pinqaypaq katinqa, ama ruturchu
aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta ruranqa.
7 Piru uk runa-shuypaqami mana allinchu imalawanpis umanta pam-
pananpaqqa. Chaqa Dyus, runata rurarqami kusa paynu rikĉhaqta ruraran.
Chaymi chay runaqa intrachimanchik Dyusqa imanumi kusa mantakuq nir.
Piru uk warmi-shuypaqami intrachimanchik, imanumi runaqa mantakuyta
puytin nir.
8 Chaqa Tayta Dyusqa manami warmimantachu ruraran runataqa. Ash-
wanmi warmita ruraran runapa tullunllamanta.
9 Chaynullami Dyusqa, warmitaqa runa payla kashanrayku ruraran.
Chay runaqa warmiwanna kawsananpaq. Manami warmi payla kashan-
raykuchu Dyusqa ruraran runataqa.
10 Chayraykumi, chay warmiqa umanta pampananpaq allin, angelkuna
chaynu umanta pampashata rikarqa, yaĉhananpaq chay warmiqa allita
runanta kasuyan nir.
11 Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa naypanpiqa warmi
kar, chaynulla runa karmapis chaylla kanchikllapa. Chaqa mayqan
warmipis, Jesucristupi allita kriyiqqami, runanta yanapan allita kriyinan-
paq. Chaynulla mayqan runapis, Jesucristupi allita kriyiqqami, warminta
yanapan mas allita kriyinanpaq.
12 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, puntataqami Tayta Dyusqa uk warmita
runamanta ruraran. Piru chaynu kasha katinmapismi, kananqa ashwan
tukuyla warmimanta nasinchikllapa. Nataq chaynu karmapis, tukuylami
Tayta Dyuspa rurashankuna kanchikllapa.
13 Kay nishushayllapamantami qamkunalla kwintata qukankillapa: Man-
ami allinchu uk warmi umanta mana pampar, Dyusman mañakunanpaqqa
nir.
14 Chaqa nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa uk runa, warmi yupay
aqchanta winachiqqami, mana allin kar kusala pinqaypaq nir.
15 Nataq uk warmi-shuypaqa aqchanta atunta winachirqami, kusala shu-
maq. Chaqa Dyus-ari warmitaqa atun aqchanta qusha, umanta pampanan-
paq.
16 Piru kaynu nishutiyllapaqami, wakinqa nimayankillapa kanqa, man-
ami chaynuchu nir. Chaymi nishaykillapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami,
tukuyla kay nishushayllapalata ruranillapa nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

17 Kanan kayta nishurllapaqa, manami kusala allintami rurayankillapa
nishuyllapata puytinichu. Chaqa willamashallapami qamkunaqashi Dyusta
aduranaykillapapaq tantakarqa, allinta ruranaykillapamantaqa, ashwan
kusa mana allinkunata rurayankillapa nir.
18 Puntataqami nimaranllapa: Qamkuna, Dyusta aduranaykillapapaq
tantakarllapaqashi, qamkunapura anyanakur chiqanchanakunkillapa nir.
Chaymi chay nimashanllapataqa, wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu
tukuyankillapa kanqa nir.
19 ¡Piru chay chiqanchanakuyqami, imanupiqa wakin kriyiqkunapiqa
pasayan, wakin rikashuqkuna kwintata qukananllapapaq mayqankunami,
Dyuspi chiqap kriyiqkunaqa! nir.
20 Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata mikunaykillapapaq
tantakarmapis, manana Amitunchik Jesucristupaqnachu rurayankillapa.
Ashwanmi chaynu chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankil-
lapa.
21 Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi, uknikillapa
naypaqta mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi mallaqlla kidanllapa,
chaynulla wakinnikikunaqashi maĉhankillapa ima.
22 Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿man-
achu wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa?
¿Imapaqtaq Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima
pinqaypi dijankillapa? Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu ru-
rayankillapa! nir.

Kaynumi Santa Mikunata mikushunllapa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu
nir yaĉhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan,
chay tutami payqa tantata ayparan.
24 Chaymi Dyusta payji nirnaqa, ĉhaypinmanta pakir apustulninkunata
kaynu niran:
“Kaymi nuqapa kwirpuy.
Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.
Kaytami ama qunqarchu ruranklapa yarpumanaykillapapaq” nir.
25 Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:
“Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawarniyta iĉhar.
Chaymi maydiyapis kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar up-
yankillapa” nir.
26 Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta up-
yar imaqa, Jesucristo shamunan diyakaman chaynulla rurarqami intrachi-
nakuyankillapa: Kaynumi Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq
wanuran nir.

Allita yarpur Santa Mikunata mikushunllapa

27 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uchakuyarlla, Amitunchik Jesu-
cristupa kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin
yupay ubapa yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo
wanushantaqa mana kwintachayanllapanachu.
28 Chayraykumi mayqanpis Santa Mikuna tantitata mikunanpaq,
chaynulla ubapa yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi
kayta rurayani nir.

29 Chaqa mayqanpis, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa
Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakanan-
paq mikuyanqa, upyayanqamapis.
30 Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykilla-
paraykumi, wakinqa qishaqla, wakin-shuypaqa mana jwirsayjun imachu
kankillapa. Chaynulla qamkunamanta wakinkunaqami chaynu mana
allinta rurashanllaparayku wanushallapana ima.
31 Piru Santa Mikunata mikunapaqqami allita yarpushunllapa allintachu
kawsayani manaqachu mana nir. Chaynu allita yarpur, allinpimi kani
mikunaypaqqa nir mikushallapami, Amitunchikqa mana kastigamashunl-
lapanachu.
32 Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla Santa Mikunata
mikushallapa Amitunchik kastigarqami, kastigamanchikllapa intrakar pay
munashanlatana ruranallapapaq. Chaynuqami Amitunchikqa manana
kastigamashunnachu chay mana kriyiqkunawan pullataqa.
33 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Santa Mikunata mikunaykillapapaq
tantakarqa, uknikillapa uknikillapa yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa
mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaq ima.
34 Piru mayqanpis mallaqnarqa wasikillapi mikuyllapa. Chayna Dyusqa
ama kastigashunanpaq, chay tantakashana kar, mallaqnar naypaqta das
mikushaykillaparaykuqa. Piru mas imakunapaq parlanayani chaykuna-
paqqami, shamutiyna parlashunllapa.

12

Santu Ispiritu yanapamashanchiknulla Dyusta sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, nuqami allita intrakanaykillapata munayani, iman-
umi Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapamanchik uktaqa ukmanta, ukta-
shuypaqa ukmanta rurar, payllata sirbir kawsanallapapaq nir.
2 Qamkunaqami allita yaĉhankillapa, Dyuspi manaraq kriyiqkuna karlla-
paraqqami, mana rimaq yanqa dyus nishanllapakunata aduraq kankillapa
nir. Chaynuqami, syiguyasha yupay mana intrakaq karaykillapa.
3 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqanpis, Dyuspa Santu Ispiritun
yanapatin rimaqqami, mana niyta puytinchu, ¡Jesusqa kusala mana allinchu!
nirqa. Chaynulla mayqanpis Dyuspa Ispiritunwan mana karqami, mana
niyta puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq Amitunchik! nirqa.
4 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy kriyiqkunata ukta ukmanta, ukta-
shuypaqa ukkunata ruranapaq, yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta
ruranapaq Santu Ispiritulla yanapamashallapami, Dyusllata sirbir kaw-
sanchikllapa.
5 Chaymi ukta ukmanta, nataq ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq yana-
pamashanchikllapa katinmi chaynullata rurar, Amitunchik Jesucristullata
sirbiyanchikllapa.
6 Chaynullami Dyusqa yanapamanchik ukman ukman allin imakunata
rurayta puytinapaq. Piru chay tukuy imakunataqami, Taytanchik Dyusqa
pay paylla tukuyninchikllapata yanapar rurachimayanchikllapa.
7 Piru chaynu Santu Ispiritu tukuyninchikllapata yanapamarninchiklla-
paqami, intrachimanchikllapa imanumi chay wakin kriyiq masinchikku-
nata yanapanallapapaq nir.
8 Chaymi Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa yanapasha, imami
allin, imami mana allin nir intrachikunanllapapaq. Chaynulla ukkunat-
apis Santu Ispiritullawan yanapasha kusala yaĉhaywan yaĉhachikunanllapapaq
paypaqqa.

9 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin Dyuspi kusalata kriyinllapa,
payqami imatapis rurayta puytin nir. Ĉhaynulla ukkuna-shuypaqa, Santu
Ispiritu yanapatin qishaqkunata alliyachinllapa ima.
10 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapashanrayku milagrukunata ruranl-
lapa, ukkunaqa Dyuspaq rimaqninkuna kar, paypaq yaĉhachikunllapa. Ukku-
nataqami, Santu Ispiritu yanapatin, riqsinllapa chay mana allin ispirituwan
kaqkunata, chaynulla allin Ispirituwan kaqkunamatapis. Ukkunataqami,
Santu Ispiritulla yanapatin illaqmanta ukman mana rimayashankunapi
rimar yaĉhachikunllapa. Ashwan ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapan chay
ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikushanllapata intrachikunanpaq.
11 Piru tukuy kaykunataqami, Santu Ispiritulla yanapar rurachi-
mayanchik, pay imanutataq ruranata munayan chaynulla.

Kriyishanchikraykumi uk kwirpulana kanchikllapa

12 Nishaykillapa: Kay kwirpunchikllapa ukla karmapismi, kusala achka
partiyjun. Chaynullami nuqanchikkunapis kusala achka karllapamapis,
Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paywanqa uklana kanchikllapa.
13 Chaynullami, tukuy Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta
kaqkuna, sirbikuqkuna, mana sirbikuqkunamapismi, Jesucristupi kriyirl-
lapanaqa uk kwirpulapaqna tikrakashanchikllapa. Chaqa Dyusmi Santu
Ispiritunta qumarninchikllapa yarpuyninchikllapapi shutichimarninchik-
llapa, tukuyta uklapaqna tikramashanchikllapa. Chaynuqami tukuyla,
Santu Ispiritullawanna kawsanallapapaq. *
14 Yaĉhashanchikllapanu, uk kwirpunchikqa manami uk partiyjunlachu,
ashwanmi kusala achka partiyjun.
15 Chaymi nishaykillapa: Imanupiqa ĉhakinchik kaynu ninman: Nuqaqami
mana maki kashayrayku mana kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu
nirmapismi kwirpullamanta.
16 Imanupiqa rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami mana nawi
kashayrayku, mana kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi,
kwirpullamanta.
17 Chaqa tukuy kwirpunchik nawilla katinqa, mana uyakuyta puytiy-
achuwanllapachu. Chaynulla kwirpunchik, rinrilla katinqa, manana
mutkikuyta puytiyachuwanllapachu.
18 Piru Taytanchik Dyusqami, pay munashannulla rurar ĉhurasha tukuy
partinkunata kwirpunchikllapapiqa.
19 Chaqa tukuy rinrilla, manaqa nawilla katinqa, mana kwirpuyjunchu
kachuwanllapa.
20 Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala achka partiyjun katinmapis Dyus
nisha ukla kananpaq.
21 Chaqa nawinchikqami, mana kaynu niyta puytinchu makinchiktaqa:
Manami ministishunichu nirqa. Chaynullami umanchikpis, mana kaynu
niyta puytinchu ĉhakinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa.
22 ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpunchikpa partinkuna mana
kwintachaypaqla chaykunaqa, ashwan kusa mas ministikaypaq.
23 Imanupiqami chay kwirpunchikpa uk partinpaq, “Kayqami mana
imata ruranaypaqpis yanapamayanchu” niyarmapis, ashwan kusala shu-
maqta kuytar, mana shutilapimapis purichinchikchu.
24 Ashwanmi chay kwirpunchikpa partinkuna shutillapi kaqkunata kusa
shumaqta kuytachuwan. Piru Tayta Dyusqami, kwirpunchikta rurarqa
niran, chay yaqqa mana kwintachaypaqla chayta kusata kuytanapaq.

* **12:13** Rikashun San Juan 7.37-39.

25 Chaymi chaynu rurashaqa kwirpunchikpi kaq partinkunaqa ama chiqanchakanqachu. Ashwanmi kada partikuna wakin parti kaqkunawan yanapanakunanllapapaq.
26 Chaqa kwirpunchikpi kaq uk partin nanatinqami, wakin partikunapis nanachikun. Chaynulla kwirpunchikpa uk partinpaq kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy kwirpunchik kusalata aligriyan.
27 Chaynullami nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paypa kwirpunna kanchikllapa. Chaynu karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa kwirpunpa partinkunana kanchikllapa.
28 Chaymi chay kriyiqkunamanta wakinkunataqa Dyusqa kaynu kananllapapaq niran:
Puntataqa apustulkuna kananllapapaq,
paypaq rimaqninkuna,
yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata rimar paypaq yaĉhachikuqkuna ima kanqa niran.
29 Chaqa allita yarpuyllapa. Manami tukuychu apustulkunaqa. Manami tukuychu Dyuspa rimaqninkunaqa. Chaynulla manami tukuychu yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla manami tukuychu milagrukunata ruraqkunapis.
30 Manami tukuyqa pudirniyjunchu qishaqkunata alliyachinanpaqqa. Chaynulla manami tukuychu ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis. Manami tukuyqa, chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapapis intrachikunllapachu.
31 Piru nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa, uknikikunata kusa masta yanapaqkunana kanaykillapapaq.

Nataq kananqami chay yaĉhachishushayllapamantaqa kusala shumaq kaqpaq willashunayanillapa, uknikillapawan llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

13

Llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

1 Nishaykillapa: Nuqa illaqmanta uklawmanta runakunapa rimayninta, chaynulla angelkunapa rimayninta kusalata rimayayman. Piru chaynu kusata rimar yaĉhachikurmapis, mana chiqapta ukniykunata llakiparqami, yanqa uk kampana waqar qillakachikuq yupayla kayashaq.
2 Chaynulla Dyuspa rimaqnin kar paypaq yaĉhachikuq kayman, intrakaymanpis imanu payla yarpuyashanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq, chaynulla kusalata kriyiymanpis uk qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir. Piru michka chaykunata ruranaypaq karmapis, mana ukniykunata llakiparqami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar mana sirbiyanichu.
3 Chaynulla mana imayjun kaqkunata mana chiqapta llakipar, yanqa alabamananllapalapaq nir imaykunata qukuyman, chaynulla wakqa ukninkunata llakipan nir alabamananllapalapaq nirla rupachir wanuchimananllapapaq dijakayman. Piru tukuy kaykunata rurar mana chiqap ukniykunata llakiparqami, mana imapaqpis sirbiyanichu.

4 Ukninchikkunata llakiparqami, ima katinpis mana das piñakunchikchu.
Ashwanmi shumaq imakunata rurar, mana inbidyanakunchikchu. Manami
kusa kani ima nir alabakanchikchu.
5 Chaynulla ukninchikta llakiparqa, manami sunsunulla imatapis ri-
manchikchu, mana imatapis nuqanchiklapaq ruranchikchu, chaynulla
mana piñakunchikchu, imanupi ukninchikwan piñachinakurpis dasla shu-
maqchanakunchik ima.
6 Chaynulla ukninchikta llakiparqami, pay mana allinta tukusha katin-
mapis, manami aligriyanchikchu. Ashwanmi imatapis allin kaqkunalata
rurasha katinllapa aligriyaymatapis puytinchik.
7 Chaymi ukninchik mana allinta ruramanashamapis, payta
llakipashanchikrayku shachinakunchik. Chaynulla ukninchikkuna
imata nitinpis mana diskunfyakarchu kriyinchik. Imata ukninchik
ruratinpis, rurayashanqami allinla kanqa nir yarpunchik. Chaynulla
ima katinpis, ukninchikta llakipashanchikrayku mana disanimakurchu
shachinakunchik ima.
8 Chaymi nishaykillapa: Chay llakinakuyqami, mana may-
diyapis tukukanqachu. Piru uk diyapimi Dyuspa rimaqnin kar
yaĉhachikuqkunamapis, mana yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay ukman
rimaypi rimar yaĉhachikuqkunamapis mananami yaĉhachikunqallapanachu.
Chaynulla chay kusala yaĉhaq kaqmapismi manana ministikanqanachu.
9 Chay kanan yaĉhachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla yupayraq.
Chaynu katinmi, Jesucristupaqmapis, manaraq allitaqa intrakanchiklla-
paraqchu.
10 Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana yaĉhashunllapa Dyus-
paqqa imanu nirpis. Chaymi chay tyimpuqa manana ministishunllapachu
mayqantapis Dyuspaq yaĉhachimanallapapaqqa.
11 Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis, uk taksha
wamritu yarpushannu yarpur rimaq ima kani. Piru byijullana karqami,
tukuy chay wamra kar yarpur rimayashaytaqa, dijashana kani.
12 Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchikpaqqa man-
araq allitaqa yaĉhanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk ispiju dañakasha kar suqulla
katinmaqa, qaqllanchikta chaparmapis mana allita rikanchik? Chaynumi
kananpis, Jesucristutaqa manaraq allitaqa riqsinchikllapachu. Piru may-
diya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchikllapa rikar allitana
riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchikllapa chaynulla.
13 Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu chayqami, ukqa
Amitunchikpi kriyinapaq, ukqa maydiyaqa paywan kashunllapa nir
yarpunapaq, chaynulla uk-shuypaqa ukninchikta llakipanapaq ima. Piru
kay kimsakunamantaqami, kusala mas allinqa ukninchikta llakipanchik
chay.

14

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĉhachikushunllapa

1 Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa.
Chaynu uknikillapawan llakipanakur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa
Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapaqa ukmanta, uknikillapa-
shuypaqa ukmanta rurar Dyuslata sirbir kawsanaykillapapaq. Ashwanmi
mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninkunalana kar, paypaq chay
rimaynikillapallapi rimar yaĉhachikur ima kawsanaykillapapaq.
2 Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan par-
laq yupay. Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis

intrakayanllapachu. Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan.

3 Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi animachir kunsulayanllapa ima.

4 Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi kriyinanllapapaq.

5 Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikillapalapi Dyuslawan parlanaykillapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimaykunapi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashaykillapa rimayninllapallapi Dyus nishankunata allita yaĉhachikunaykillapapaq. Chaqa chaynu yaĉhachikuyqami kusala shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikurqami, kusa allin kanman chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq.

6 Allita yarpuyllapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi. Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana imalapimapis yanapashuyanillapachu. Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa rimaynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaykillapapaq.

7 Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyan nirmapis.

8 Chaynullami guerrapipis, chay maqanakuq rinanllapapaq trumpitata waqachiq chay, mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu maqanakuq rinanllapapaqqa.

9 Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana intrakarqa, ¿imanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinllapaqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan.

10 Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami, chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq.

11 Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta runa yupay kanqa.

12 Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan. Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq masikikunata yanapatkillapa Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.

13 Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa, Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq.

14 Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana intrakayanchu ima nir mañakusha kani nirmapis.
15 Chaynu katinqa, ¿imatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata alabayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq.
16 Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa mana chay rimayashaykita intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytiyanqachu. Chaqa manari intrakayanchu imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki nirmapis.
17 Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriyiqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayanchu, Dyuspi masta kriyinanllapapaqqa.
18 Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa.
19 Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashakunawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis intrachishuyllapata puytinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyllapa dasla intrakayankillapa kanqa.
20 Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapapaqlana kanqa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:
“Kay pwibluta rimayniyta willananpaqmi,
uklawmanta runakunata kaĉhashaq ukman rimaykunapi willananpaq.
Piru chaynu ukman rimaykunapi willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.
22 Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima rimachir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitinllapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa mas allita kriyinanllapapaq.
23 Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyla ukman rimaykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkillapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir.
24 Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay yaĉhachikuyashaykillapata intrakanqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir.
25 Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa naypanpi qunqurir paylatana aduranqa.

Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami Dyusqa qamkunawan kasha nir.

Tantanakurqami imatapis karanlata rurar adurayllapa Dyustaqa

26 Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqqami kaynu nishaykillapa: Tantakasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takinqallapa. Nataq wakinkunaqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqallapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqa. Chaynulla uk rimaypi yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikuran nir ima. Piru tukuy chay rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinaykillapapaq kanqa, ama yanqallachu.

27 Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami, mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqa ima nirmi yaĉhachikusha nir.

28 Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkunamanta intrachikunanpaq katinqa, amami chay ukman rimaykunapi rimarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.

29 Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus yanapanman imata rimananpaq. Chaynu yanapatinqami, Dyus munashannullata rurar yaĉhachikunqa. Piru chaynu rimar yaĉhachikunarllapaqami, ishkayla manaqa kimsala chay rimaynikillapallapi yaĉhachishunqallapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami uyarala uyakur kwintata qukanqallapa, Dyus rimashantachu willamayanchik manaqachu mana nir.

30 Piru chaynu yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk runata chaypi tayatin imata rimananpaq intrachitinqa, chay yaĉhachikuq chayqa qasillanqa. Chayna chay uk rimananpaq.

31 Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu, Dyus yanapar intrachishushanllapata yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta intrachinakuyankillapa. Chaymi chaynuqa ashwan tukuy kusa allita intrakar masta Amitunchikpi kriyinaykillapapaq animachinakunkillapa.

32 Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq yaĉhachikunapaq yanapamashallapaqa yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta yaĉhachikunallapapaqqami, imata yaĉhachikunapaq karmapis, tantyakar yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinqa.

33 Chaqa Tayta Dyusqami kusa shumaqta imatapis ruranata munan, manami imatapis sunsunulla ruranataqa munanchu.

34 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa uyarala uyakunllapa, chaynullami qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq tantakasha katkillapaqa, warmikunaqa uyarala chay yaĉhachikuqkunata uyakunqallapa. Chaqa manami allinchu warmikuna chay tantakashaykillapakunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi Dyus nitin mantakushankunapipis nin, warmikunaqashi chay tantakasha katinllapaqa, uyarala kanqa runanta kasushanrayku nir.

35 Chaymi yaĉhachikutinllapa mana allita uk warmi intrakasha karqa, runanta tapunqa wasinpi karna. Chaqa manami allinchu uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatinllapa tapukur laqyananllapapaqqa.

36 Allitami intrakankillapa, Dyuspaq yaĉhachikuq qallarirllapaqa, manami qamkunamantachu qallariranllapa. Chaynulla manami qamkunalachu Dyuspa rimanantaqa yaĉhakushaykillapapis.

37 Mayqanpis Santu Ispiritu yanapatin Dyuspa rimaqnin kar, manaqa
imata ruranarqa, allita kwintata qukanqa, kay iskribir willashuyashayll-
paqami mana nuqamantachu, ashwanmi Dyus mantakushankuna nir.
38 Piru mayqan kay willashuyashayllapapaq mana chaynuchu nitinqa,
ama paytaqa kasunkillapachu.
39 Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata animakur munayllapa Dyus yana-
pashutinllapa nishankunata yaĉhachikunaykillapapaq. Chaynulla ukman ri-
maykunapi rimatinllapapis, dijayllapa rimar yaĉhachikunqallapa.
40 Piru tukuy imata rurarmapismi kusa shumaqta imatapis rurar, ama
sunsunullaqa rurankillapachu.

15

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

1 Kriyiq masiykuna, kananqami nuqaqa munani yarpunaykillapapaq
imanu washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa
Jesucristupi kriyir washakankillapa nir yaĉhachishutiyllapami, qamkunaqa
kusala allita kriyiraykillapa. Chaynullami kanankaman allita kriyinkillapa.
2 Chay puntata yaĉhachishushayllapapi kriyiraykillapa, chaynulla kananka-
man allita kriyirllapami washakankillapa. Piru chay yaĉhachishushayllata
dijar mana kriyir, ukkunapi kriyirqami mana washakankillapachu. Chaynu
katinmi chay kriyishaykiqa yanqalla kasha kanqa.
3 Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi
yaĉhachishurayllapa Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran
nir, imanutaq Dyus nitin iskribikashakuna nin chaynulla.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinllapashi pam-
paranllapa. Chaymantashi kimsa diyamanta kawsamuran nir.
5 Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran
chay dusi apustulninkunamanqa.
6 Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq mas-
inchikkunaman. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaqa wanushalla-
pana. Piru yaqqa tukuyninmi kawsayanllaparaq.
7 Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkuna-
manpis.
8 Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa
rikariran. Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra man-
araq tyimpunpichu nasisha yupay kani.
9 Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwin-
tachaypaqla kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapala-
paqmapis allinchu. Chaqa nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriy-
iqkunapa ikinpi puriq kani qischanaypaq.
10 Chaynu kasha katiymapismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akra-
maran paypa rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa
manami yanqallachu kasha. Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunaman-
taqa kusa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Piru manami nuqalachu
chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta Dyus munar yanapamasha
katin chaykunataqa rurasha kani.
11 Chaymi ama yarpushunllapachu, nuqa, manaqachu chay wakin apus-
tulkuna masta yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay
imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapa chay.

Pablumi yaĉhachikun wanushakunami kawsamunqa nir

12 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa
kawsamuran nir. Chaynu yaĉhachikutiyllapaqa, ¿imapaqtaq qamkunamanta
wakinkunaqa, wanushakunaqa mana kawsamunnachu ninllapa?
13 Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinqa, Jesucristupis mana
kawsamushachu kanman.
14 Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa, imanu
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sir-
biyanqachu. Chaynu katinqa chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar,
mana sirbiyanqachu.
15 Kay chaynu katinqa, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap ri-
maqninkunachu kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa,
Dyusmi Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu
chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa, Cristupis dijurqa mana
kawsamushachu kanqa.
16 Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinqa, Jesucristupis manami
kawsamushachu kanqa.
17 Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinqa, Jesucristumi
washamayanchikllapa nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana
sirbiyanqachu. Chaymi ashwan qamkunaqa uchayjunllaraq
kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis,
mana washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa.
19 Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi
kriyirlami washakayanchik nir kriyisha, mana washamashaqa
nuqanchikkunaqa kusala pinqaypaq kashunllapa.
20 Piru chiqaptami Jesucristuqa kawsamusha. Chaymi payqa tukuy-
manta puntata wanushanmanta kawsamushanrayku, uk mallkipa punta
puquynin yupay intrachimanchikllapa.
21 Chaqa imanutaq uk runa uchakushanrayku tukuyla kay pachapiqa
wanunallapapaq karan. Chaynullami Jesucristo allinta rurar uchanchikpaq
wanur kawsamushanraykulami, michka wanusha karmapis, paypi kriy-
iqkunaqa maydiyaqa tukuyla kay pachapiqa kawsamunallapapaq nisha.
22 Nishaykillapa: Imanutaq Adán uchakusharaykulami tukuyla wanunal-
lapapaq karan. Chaynullami Jesucristo wanur kawsamushanraykula,
qashan maydiyaqa tukuyla kawsamushunllapa.
23 Piru Dyusmi kaynu kawsamunallapapaq niran: Puntataqami Jesucristo
kawsamunanpaq niran. Chaymantaraqshi maydiya Jesucristo shamur,
paypi kriyiqkunapa kwirpuntaqa kawsachimuyanqa nir.
24 Chaymantami Jesucristuqa tukuy chay rikaypaq, chaynulla chay
mana rikaypaq mantakuq dyablukunata, karguyjunkunata, chaynulla chay
kusala puytiq kani niqkunata binsitinraqmi, kay pachaqa tukukanqa. Chay-
manta chay tukuy imata binsisha karnami, Jesucristuqa Taytanchik Dyus-
taqa qunqa tukuy imata rikar mantananpaqqa.
25 Chaqa Jesucristuqami mantakunqa tukuy chay ĉhiqniqninkunata binsir
limpu saruĉhanankalaman.
26 Chaynu tukuy imata binsishana karqami, tukukanantaqa binsir
saruĉhanqa chay wanuyta, amana maydiyapis wanunallapapaq.
27 Chaqa Dyusmi Wamran Jesucristutaqa pudirta qur nisha tukuy mana
allin kaqkunataqa saruĉhananpaqqa. Piru tukuy imata saruĉhananpaq nirqa,
manami niyanchu Dyustapis Wamran Jesucristuqa saruĉhayanqa nirqa.
Chaqa ashwan pay-ari chaynu tukuy imata Wamranqa saruĉhananpaqqa
nisha.

28 Chaymanta Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata binsishana kar-
qami, ashwan paylla Dyuspa Wamran karmapis chaymanta-pacha, Dyus
nishankunata ruraq ĉhurakanqa. Chaynami Dyusqa tukuy imatapis payna
rikar mantanqa.
29 Yaĉhanchikllapami wanushakunaqa maydiyaqa kawsamuyanqa nir.
Chaqa mana wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿imapaqtaq yanqallaqa
wanushakunapa shutinpi shutikunllapaqa?
30 Chaynulla Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa ¿ima-
paqtaq nuqakunaqa imuraspis paypaq yaĉhachikur ima qischakanillapaqa?
31 Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami chay ĉhiqnimaq runakuna
imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa. Piru chaynu
katinmapismi nuqaqa kusalata aligriyani, qamkuna imanumi Amitunchik
Jesucristupi kriyishaykillapanulla kankillapa nir yaĉhashayrayku.
32 Nuqami Éfeso pwiblupiqa kusala saqra mana allinkunata ruramanatin-
llapamapis kusalata shachinakusha kani. Piru chiqapta mana wanuqkuna
kawsamuyatinqa, ¿imatataq ganasha kani chaynu shachinakurqa? Ashwan
nishanllapanuqa dijarma ninayta: Unta mikushaq, upyashaq, chaqa allaq-
mantami wanuyani nir. Piru wanuqkunaqami chiqapta kawsamuyanllapa.
33 Chay-ari amami ingañakankillapachu chay mana allinta rimaqkunaman-
taqa. Chaqa chay llullakur mana allinta rimaqkunawan pulla kashalla-
paqami das llullachir ima pantachimanchikllapa.
34 Chayraykumi chay llullakuqkuna ama ingañashunanllapapaqqa rikĉhakuq
yupayna allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta
wakinqami, Dyusta mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqay-
paqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

35 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq
wanushakunaqa kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa?
nir.
36 ¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaĉhankillapa, imanutaq
simillata tarpurmaqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu
pampashami chaymanta mushuqmanta ukmanna nasimun chay
tarpukushanchikqa.
37 Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay
mallkipa tulluntachu tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik
winananpaqqa.
38 Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqannintapis winachin.
Chaynu winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq
tikrarmapismi chay simillan karan chaynullata puquchinanpaq winachin.
39 Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunwanqa chayl-
lachu. Chaqa runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Ani-
malkunapismi ukman kwirpuyjun. Chaynulla pariq kurukunapis ukman
kwirpuyjun. Piskadukunapismi ukman kwirpuyjun ima.
40 Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqku-
napa kwirpunchikllapapis mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa
kwirpunqami kusala ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa
kwirpunchikllapapismi shumaq ima.
41 Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa llipyayn-
inwanqa. Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla
katinpis, mana chayllachu llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.
42 Chaynullami nuqanchikkunawanpis pasan. Chaymi kay kwirpunchik
wanutin pampashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay

kwirpunchik maydiya wanushanmanta kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa.
43 Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan. Piru maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pampakaq kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala jwirtina kanqa.
44 Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashanrayku wanur ima pampakananpaq kasha. Piru maydiya kawsamurqami, manana maydiyapis wanunqanachu. Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynullami tukuy tyimpupaqna Dyuswan, kawsananchikpis kanqa.
45 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi kaynu nin: “Chay punta runa Adantaqami allpamanta rurar kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami, Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq kawsayta qumanchikllapa.
46 Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chaymantaraqmi Dyusqa qumanchik uk mushuq kwirputa tukuy tyimpu kawsanapaqqa.
47 Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta rurasha kar, kay pachapi kawsananpaq karan. Piru Jesucristuqami unaq syilumanta shamuran.
48 Tukuyla kay pachapi kaqkunaqami, chay punta runa allpamanta rurakasha kaq chay yupay. Piru mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta shamusha runa yupay kwirpuyjun kanqallapa.
49 Chaynu katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta runa allpamanta rurakasha yupay kanchikllapa. Piru maydiyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay kwirpuyjunna kashunllapa.
50 Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa: Tukuyla aychayjun, tulluyjunqa manami Dyus mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa kwirpunchik dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu kawsaqpiqa kayta puytinqa?
51 Piru nuqami chay mana yaĉhayashaykillapata munani intrakanaykillapata. Chaymi nishaykillapa: Kriyiqkunaqa manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuylami kusa ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
52 Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis chapakuchiyasha yupaymi, chay tukukananta trumpitata waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyla ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita waqatinqami, tukuy kriyiqkuna wanushakunamapis kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu. Nataq nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
53 Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ruraq karmapis, manana chaynunachu kanqa. Chaynulla kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunanpaqnachu tikrakanqa.
54 Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq tikrakasha, chaynulla kwirpunchikmapis wanunanpaq kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kumplikanqa Dyus nitin iskribikashanpi kaynu nishanqa: “Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunallapapaq” nir.
55 Chaynulla ninpis:
¡Runakunaqami manana wanunqanachu!
¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana manchakunqanachu! nir.
56 Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchakuranchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla wanunallapapaq karan.
57 ¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamarninchikllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi

Dyusninchikta kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapamanta washamashanchikllaparayku!

58 Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay kriyishaykillapanullami maydiyapis shachinakunkillapa, amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq kusata yaĉhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapa payllapaq yaĉhachikurqa, manami yanqallachu yaĉhachikuyankillapa nir.

16

Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananllapapaq

1 Nataq chay ima ministishanllapakunata kriyiq masinchikkunapaq tantarqa, kriyiq masiykuna imanutaq prubinsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami tantankillapa.

2 Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumingukunapiqa aykalamatapis siparayllapa. Chaymantaqa tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamutiyqa, ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu.

3 Nuqa ĉhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq akratkillapa Jerusalenman kaĉhashaq. Chaynumi kaĉhashaq kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykillapata ima chay kriyiq masinchikllapakunamanqa.

4 Chaymi rinaypaq allin yupay katinqa, nuqapis paykunawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

5 Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq Macedonia lugarpi kriyiqkunataraq watukuq. Chaymantanami qamkuna kayashaykillapa Corinto pwiblumanqa ĉhamushaq.

6 Chaynu ĉhamurqami, imanupiqa qamkunawan kidayman tukuyla chay tamya tyimputaqa. Piru chaymantaqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir yaĉhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa.

7 Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ashwanmi unayta qamkunawanqa kanayani. Piru Amitunchik munatinmi chaynuqa kanqa.

8 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso pwiblupi kidashaq Pentecostés fyista pasanankaman.

9 Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka yaĉhachikunaypaq kan. Chaymi kaypi yaĉhachikutiyqa, Jesucristupiqa achka kriyinqallapa, michka kay pwiblupi kusala achka runakuna ĉhiqnimayatinllapamapis.

10 Ukninchik Timoteo qamkunaman ĉhamutinqa, amami imapaq llakichirchu, ashwan kusata aligriyachinkillapa. Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitunchikllapaq kusata yaĉhachikun.

11 Chayrayku amami mayqannikillapapis paytaqa disprisyankillapachu. Ashwanmi yanapankillapa kusa shumaqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur rikamananpaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikkunawan kaypi yarayanillapa.

12 Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuypaqa, rugaray kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur watukushunanllapapaq. Piru kanankunaqami, mana shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiykuna, rikĉhakusha yupayla allita kuytakarmi, Jesucristupi kriyishaykillapanulla mana shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik Jesucristuta sirbiyllapa.

14 Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashallachu, ashwan kusalata
llakipanakur ima rurankillapa.
15 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhashaykillapanumi Estéfanas ayllunku-
nawanmi Acaya lugarpiqa puntata Amitunchikpiqa kriyiran. Chay payku-
nami chaypi wakin kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa.
16 Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay kusata yanapakuq Es-
tefanaswan ayllunkunata, chaynulla yaĉhachikuqkunata kasur, paykunawan
pulla Jesucristullapaq yaĉhachikunaykillapapaq.
17 Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, For-
tunato, Acaico watukumaq ĉhamushanllaparayku. Chaqa qamkuna mana
watukumaq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa,
paykuna shamusha watukumaqqa.
18 Chaqa paykunami nuqata kusalata animachimasha Amitunchikpi
masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa
kriyinaykillapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapa-
paq kusala allin.
19 Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchikkunami qamkunaman kusalata
saluduta kaĉhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata salu-
dashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantakaq kriyiq masinchikku-
napismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa.
20 Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchikkunapis
saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala
rispituwan saludanakunkillapa.
21 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla
iskribimuni.
22 Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana
allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy
Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.
23 Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa.
24 Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykilla-
paraykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima
saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.

2 Corintios
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, Acaya prubinsyapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimayninta qa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman ĉhar Pablo yaĉhachikutinqa achka runakunaqa kusalata kriyiranllapa. Chaymi Pabluqa chaypi kidar yaĉhachikuran uk añu-y-midyuta, Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chaypaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 18.1-17.

Corinto pwiblupi yaĉhachikushana kar, uklaw pwiblukunapina Pablo yaĉhachikuyatinmi, wakin yaĉhachikuqkunapis ĉharanllapa Corinto pwiblumanqa. Chaymi chay wakin yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuq qallariranllapa: Pabluqa manami Jesucristupa apustulninchu kar, ashwan runakunata ingañar puriyan nir.

Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, chaynu nir yaĉhachikuqkunata ama kasunanllapapaqchu. Kay kartata kaĉhashanwanqami ishkay kutipaqna kaĉharan Corintupi kriyiq masinkunamanqa. Chaynumi ashwan Moisés mantakushankunamantaqa Jesucristupa shumaq rimayninqa kusala mas allin nir intrachiran (3.7-18). Chaynulla intrachiranpis maydiya mushuq kwirpuyjunna kayashunllapa (5.1-10), imanu qischakarpis pay nishanta kasur kawsashunllapa (6.3-13), uk ufrinda yupayna kashunllapa nir (8.1–9.15). Chaynullami intrachiranpis Tayta Dyusmi paytapis imanu qishaq katinmapis kusalata yanapasha nir (12.7-10).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munasha katin, Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi Corinto pwiblupi Dyuspi kriyiqkunaman, chaynulla Acaya lugarpi kriyiqkunaman, nuqa ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni.

2 Chaynullami Taytanchik Dyusman, Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Qischakashamapis Dyusmi kunsulamanchikllapa

3 Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyusmi, alabakasha kanqa. Chaqa paymi kusata llakipar, kunsular ima yanapamanchikllapa.

4 Paymi kunsular yanapamanchikllapa ima riqchaq qischakaykunamanmatapis. Chaynu katinmi, nuqanchikkunapis ukkuna qischakaqtaqa kunsular yanapaypaq, imanuĉhi pay nuqanchikkunata kunsulamanchikllapa chaynulla.

5 Chaqa Jesucristo kusata qischakasha katinmi, nuqanchikkunapis qischakashunllapa payrayku. Chaynu qischakashaqami, payqa masta kunsular yanapamashunllapa.

6 Nishaykillapapis, qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapaqa, Dyusqa kunsular washashunqallapa. Chaqa pay nuqakunata kunsulamatinllapaqa, qamkunapismi kunsulakankillapa. Chaymi shachinakunkillapa ima qischakaykunamanmatapis nuqakuna yupaylla.

7 Qamkunapaqqami, kusata kunfyakanillapa qischakarmapis shachinakunkillapa nir yaĉhar. Chaqa imanuĉhi nuqakuna yupay qischakayankillapa, chaynullami Tayta Dyusqa qamkunatapis kunsular yanapashunqallapa.

8-9 Kriyiq masiyllapakuna, Asia lugarpi qischakashayllapapaq chiqapta yaĉhanaykillapapaq willashunillapa. Kusatami qischakarayllapa mana agwantaypaqta. Chaymi yarpurayllapa chaypina wanuyashaqllapa nir. Piru chay qischakaykunaqami sirbimaranllapa ama nuqakunalapi kunfyakarchu, ashwan wanushakunata kawsachiq Dyuslapi kunfyakanayllapapaq.

10-11 Dyusmi chay qischakaykunamantaqa washamaranllapa paylapi kunfyakatiyllapa. Chaynulla qamkuna, Dyusman mañakur yanapamatkillapaqa, chay saqra wanunaykunamanmatapis washamayanqallapa. Chaymi wakinkunapis Dyusta payji ninqallapa pay yanapamashanllaparayku.

Imapaqmi Pabluqa mana riranchu Corintuman

12 Kusatami aligriyanillapa, tukuywan kusa shumaq allinlata kawsasha kanillapa nir yaĉhashayllaparayku. Piru ashwan qamkunawanmaqami kusa mas shumaqta kawsasha kanillapa. Manami munayniyllapamantachu chaynuqa kawsasha kanillapa. Ashwanmi Tayta Dyus llakipar yanapamashanllaparayku, chaynuqa kawsarayllapa.

13 Kartaykunapimi qamkuna liyir intrakanaykillapapaq iskribishurayllapa, mana ukmanta imachu. Chaymi kunfyakanillapa chay nishushayllapakunapaq, nuqakunapaq ima chiqapta intrakankillapa nir yaĉhar.

14 Piru qamkuna wakinllataqa intrakasha karllapamapis, kusalata aligriyar shumaqta yarpuyllapa nuqakunapaqqa. Chaymi nuqakunapis kusalata aligriyar shumaqta yarpushaqllapa qamkunapaqpis, maydiya Amitunchik Jesús tikrakamutinqa.

15 Allinta nuqapaq yarpuyankillapa kanqa nir kunfyakarmi, yarpusha karay puntataqa qamkunataraq watukushuyllapata, chaywanqa ishkay kutipaqna rikashunayllapapaq.

16 Puntataqa watukushuyllapata yarpuray, Macedonia pwibluman riqnu. Chaymanta tikrakamurpis qashan watukushuyllapata yarpuray. Chayna qamkunapis yanapamatkillapa rinaypaq Judea pwibluman.

17 Ma ¿watukushuqllapa mana shamurqachu, naypaqtaqa mana allita yarpusha kashaq? ¿Qamkunachu yarpunkillapa nuqaqa munashayta rurar shamunaypaq arnishurllapaqa, mana allinta yarpurchu mana shamushachu kashaq nir?

18 Dyusmi yaĉhan imatapis pay yupaylla arnikushayllapataqa kumplinillapa nir. Chaymi mana chay kutillaqa “Arí, chaynu kanqa”, “Mana, mana chaynuchu kanqa” niytaqa puytinillapachu.

19 Chaqa nuqami, Silvanuwan, Timoteuwan, Dyusninchikpa Wamran Jesucristupaq yaĉhachikunillapa. Paymi Dyus arnikushan kar, tukuy ima nishantapis kumplin.

20 Chaynami Jesucristupi kumplikan Tayta Dyus tukuy arnikushankunaqa. Chaymi Jesucristurayku, Tayta Dyusta alabarqa ninchikllapa, “Chaynumi kanqa” nir.

21 Tayta Dyusmi nuqakunata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuwan pullachar shumaqchamashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapa paypaqna kanallapapaq.

22 Chayna paypa kaqnin kanallapapaqqami siñalamaqninchik yupay,
Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaymi Ispiritunwanna karqa,
yaĉhanchikllapa tukuy tyimpupaqna paypa kanchikllapa nir.
23 Chiqaptami nishaykillapa: Corinto pwiblupi kaqkunaman
watukushuqllapa shamunaypaq karmapis, manaraqmi shamushachu
kani, qamkuna llakishalla katkillapa mas llakichishuymanllapa nir yarpur.
Tukuy chaykunapaqmi, Taytanchik Dyusla yaĉhan.
24 Manami nuqakunaqa qamkunata kusata willashunayanillapachu,
Dyuspi kaynu kriyiyllapa nirqa. Chaqa qamkunaqari chiqaptana kriyinkil-
lapa. Ashwanmi yanapashunayanillapa kriyishaykillapanulla aligrilana
kawsanaykillapapaq.

2

1 Chayraykumi nuqaqa nisha kani, manaraq qashanqa watukushaykilla-
pachu, ama anyashur llakichishunayllapapaq.
2 Chaqa qashan nuqa llakichishutiyllapaqa, ¿mayqanna nuqataqa aligriy-
achimanqallapa, mana qamkuna katkillapaqa?
3 Chaymi ashwan llakichimankimanllapa nir yarpur manaraq
shamurchu, naypaqtaqa kartata iskribishurayllapa shumaqchanaku-
naykillapapaq. Chaqa nuqaqami munani ama llakichimarchu
aligrichimanaykillapata. Chayna kunfyakaray tukuy qamkunaqa chay
kartata liyir shumaqchanakur nuqawan pulla aligriyayankillapa kanqa
nir.
4 Piru chay kartata iskribishurllapaqa, tukuy shunquywan kusata yarpur,
llakir ima waqaray. Chaynu katinmapis, manami llakichishunayylla-
papaqchu iskribishurayllapa, ashwanmi alliplata munashunillapa nir
yaĉhanaykillapapaq.

Pablumi chay uchakusha runataqa pirdunayllapa nin

5 Chay runa mana allinta rurar llakichimasha nishurayllapa chayqami,
mana nuqalatachu llakichimasha. Ashwan tukuy qamkunatapis lla-
kichishushallapa. Chaynu katinmapis ama chaykunataqa kwintachashun-
llapachu.
6 Qamkunamanta achka runakuna nanaq nanaq chay runata karanta
imatapis willasha katinnaqa, amana willayllapanachu. Chayllanami kanqa.
7 Ashwan kananqa pirdunar yanapayllapana. Kuytawkish kusata llaki-
chitkillapa imakunata yarpur, mana das qamkunawan shunqukatinchu.
8 Chaymi qamkunata rugashunillapa, qashan rikachinaykillapapaq iman-
umi llakipayankillapa nir.
9 Naypaqllatanami kaykunapaqqa iskribishushallapa kani, chiqaptachu
nuqa willashushayllapataqa kasuyankillapa kanqa nir yaĉhanaypaq.
10 Nuqaqami yaĉhayani qamkunaqa pirdunayankillapa kanqa nir. Chayna
nuqapis paypaq manana ima mana allintapis yarpurchu, ĉhamurqa pir-
dunashushanami karay ninaypaq. Tukuy chaykunapaqqami Amitunchik
Jesucristo yaĉhan, shumaq pullana kanaykillapapaq.
11 Chaynuqami, Satanasqa mana nuqanchikkunawanqa imatapis rurayta
puytinqanachu. Chaqa pay imanu rurachikun nirpismi yaĉhanchikllapana.

Pablumi llakiran Troas pwiblupi karmapis

12 Jesucristupa shumaq rimayninta, Troas pwibluman yaĉhachikuq
ĉhatiyqa, kusalata uyakunaranllapa. Chaymi Amitunchikpaq
yaĉhachikunaypaqqa, achka karan chaypiqa.

13 Piru chaynu katinmapis, kusalata yarpupakuray kriyiq masinchikllapa
Tituta chaypi mana tarir. Chaqa paymi qamkuna Corintupi kaqkunapaqqa
willamananpaq karan. Chayraykumi nuqaqa paykunamanta dispidikurna,
riray Macedonia lugarman, chaypi Tituta tariyman nir yarpur.

Pablumi Dyusta payji nin

14 Payji nishunllapa Dyusninchikllapata. Paymi nuqakunataqa kusa
allinlata purichimanllapa, Jesucristo pullakumashallapa katin. Chaymi
nuqakunata akrar kaĉhamashallapa, paypa shumaq rimayninta tukuy
pachapi yaĉhachikunayllapapaq. Chay rimashan rurashan imakunami,
yaĉhachikushaqa shikwakan tuktitukunapa mishki asyaynin yupay.
15 Chaqa nuqakuna yaĉhachikurqami, Jesucristo Taytanchik Dyusta insin-
syuwan quntachin chaypa mishkila asyaynin yupay kanillapa. Chay insin-
syupa asyayninqami shikwakan, chay washakaq runakunaman, chaynulla
chay mana washakaq runakunaman ima.
16 Chay mana washakaqkunapaqqami, kay insinsyupa asyayninqa,
wanuyllapaq asyan. Piru chay washakaqkunapaq-shuypaqa, insinsyupa
asyayninqa allipla mishki mutkiypaqla kar, tukuy tyimpupaq kawsachin.
Manami mayqanpis munayninllamanta Dyus nishankunata yaĉhachikuyta
puytinchu.
17 Chaynu katinmi, mana ukkuna yupay munayniyllapalamanta
pagrakanayllaparaykuchu Dyusninchikpaqqa yaĉhachikunillapa. Ashwanmi
Dyuspa naypanpiqa chiqapta rimanillapa mana llullakurchu, pay
kaĉhamashanllaparayku, chaynulla Jesucristo pullakumashallapa katin.

3

Pablumi intrachikun mushuq tratupaq

1 Kaykunata nirqachu, ¿yarpuchishunillapa, qashan nuqakunalla
alabakayanillapa nir? ¿Manaqachu wakinkuna yupay nuqakunapis
kartayllapataraq rikachishaykillapa, maymantami shamunillapa nir
yaĉhanaykillapapaqqa? ¡Manami! Chaqa qamkuna, chaynulla wakinkunaqami
yaĉhankillapa nuqakunaqa, Dyusmanta shamunillapa nir.
2 Qamkunallami kartayllapa yupayqa kankillapa. Chaymi mayqanpis
qamkunata, Dyus munashankunata ruraqta rikashurllapaqa, yaĉhanqallapa
allinkunalata qamkunapiqa rurasha kanillapa nir.
3 Allipla shutillami qamkunaqa Jesucristupa kartan yupay
kankillapa. Chaqa qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku
pay yanapashutinllapa munashanta rurankillapa. Chaymi chay
rurashaykillaparayku intrakanllapa Jesucristuwanna kankillapa nir.
Qamkunaqa manami lapisiruwan iskribikasha kartachu kankillapa.
Chaynulla manami rumipi iskribikasha yupaychu kankillapa.
Ashwanmi, qamkunawanna chiqap kawsaq Dyuspa Santu Ispiritun
katin, Dyus munashankunata rurankillapa. Chaynami ninqallapa,
yaĉhachishushayllaparayku unay kashaykillapamantaqa ukmanna kankillapa
nir.
4 Jesucristo pullakumashanchikrayku, Dyuspi kunfyakanillapa chaykuna-
paqqa.
5 Manami nuqakunalla kusa yaĉhaq kashayllaparaykuchu chaykunataqa
ninillapa. Ashwan tukuy imata rurayta puytishayllapaqami, Dyusmanta
shamun.

6 Chaqa pay mana yaĉhachimashallapa katinqa, mana mayqantapis
willayaymanllapachu chay mushuq tratupaqqa. * Chay mushuq
tratuqami mana iskribikashachu. Ashwan Santu Ispiritu shunqunchikpi
ratakusha katinmi yaĉhanchik, Dyuswan kar mushuq tratuta
rurashanchikna nir. Nishaykillapa: Mayqanpis Dyus mantakushankunata
munayninlamanta kumplishaq nirqa, ashwan tukuy tyimpupaq
Dyusmantaqa chiqanchakanqallapa. Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunlamiri
kawsachikun tukuy tyimpupaqqa.
7 Rumipi iskribir Moisesta, Dyus qushanqa, mana mayqantapis washayta
puytiranchu, runakuna mana tukuyta kumpliyta puytishanllaparayku.
Chaynu katinmapis, tukuy chaykunata Moisés Dyusmanta aypatinqa,
Dyusqa Moisespa qaqllantaqa kusala llipya intirupaq tikraran. Chaymi Israel
runakunamapis mana rikayta puytiranchu qaqllantaqa. Piru allmanta
allmantaqa, chay llipyarayashanqa chinqaran.
8 ¡Ashwan kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamaqninchikllapa
chayqa, kusala mas shumaq washamanallapapaqqa!
9 Chay mantakuykuna kusa llipyalla karmapis payllaqa mana
washamayninchikta puytiranchu. Piru kanan-shuypaqa Dyusninchikpi
kriyishanchikrayku Santu Ispiritunwan yanapamarninchik
washamanchik. Chaynu katin ashwan chayqa kusala mas shumaq kanqa
Moisés mantakushanmantaqa.
10 Chaqa Moisespa qaqllan llipyaratin kusa shumaqta mantakusha katinmapis,
manami shumaqnachu, Santu Ispiritunwan Dyus kusala shumaqta
yanapamashanchikmantaqa.
11 Chaynu Moisespa qaqllan llipyaratinmapis, yaĉhachikushankunaqa mana
tukuy tyimpupaqchu kawsachikuran. Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunmi
kanan yanapamashanchik chaymi, llipyaraq yupay kusala mas shumaq kar,
kawsachikun tukuy tyimpupaq.
12 Kaykunapaq yaĉharmi nuqakuna-shuypaqa, mana imatapis mancharchu
yaĉhachikunillapa, chay yaĉhachikushayllapaqa tukuy tyimpupaq
mana chinqanchu nir.
13 Manami Moisés yupaychu yaĉhachikunillapa. Moisesqami qaqllanta
pañuwan pampaqnula yaĉhachikuq, Israel runakuna ama kwintachakananpaq
qaqllan llipyarayashanqa limpuna allmanta allmantaqa chinqayan nir.
14 Piru Moisés yaĉhachikutinqa chiqapta runakunaqa mana
intrakaranllapachu. Kanankaman chay unay tratuta liyirqa, mana
intrakanllapachu Jesús, Dyuspa Cristun nirqa, yarpuyninqa pañuwan
pampakasha yupay katin. Chaynulla chay pampakashan yupay chayqa
manaraq ashuchikashachu. Ashwanmi chay pampakashan yupay chayqa,
ashuchikayanqa Jesús, Dyuspa Cristun nir chiqapta kriyitinllapana.
15 Kanankaman Moisespa librunkunata liyirmapis, wakin Israel runakunaqa
mana intrakanllapachu, yarpuyninllapa uk pañuwan pampakasha
yupay katin.
16 Piru uk runa, Amitunchik Jesuspina kriyitinqa, chay pañu pampaq
yupay chayqa ashuchikaq yupayna kidan.
17 Chaymi Amitunchik Jesuspi kriyishaqa, payqa Santu Ispiritunta
qumanchik. Chaqa Amitunchikqami paylla Santu Ispiritupis. Chaymi
chay maypiĉhi Amitunchikpa Ispiritun katinqa, chaypiqa washakayta
puytinchik.

---

* **3:6** Chay rumipi unay iskribikasha mantakuykunapaq mas intrakanarqa rikashun Éxodo 24.12. Chaynulla Santu Ispiritu mushuq tratuta rurayashanpaq mas intrakanarqa rikashun Jeremías 31.31-34.

18 Chayrayku tukuy nuqanchikkunaqa, chay pañu qaqllanchikta pampaq
yupay kaq chay manana katinqa, ispiju yupay kasha, runakunaqa rika-
marninchikllapa yaĉhan kusa puytiqmi Amitunchikqa nir. Chaymi may-
diyapis Amitunchik Jesusqa mas allinpaqna tikramayashunllapa, pay yupay
kusala shumaqna kanapaq Ispiritunrayku.

4

Pablumi karanlata yaĉhachikun

1 Chayraykumi mana disanimakunillapachu. Chaqa Tayta Dyusmi kusata
llakipamarllapa inkargamashallapa paypaq yaĉhachikunayllapapaq.
2 Tukuy ima pinqaypaqkunataqa, manana rurayta munashanachu kanil-
lapa. Chaymi mana kusa yaĉhaq tukur ima ingañakuytaqa munanillapachu.
Chayraykumi Dyusninchikpa rimaynintaqa mana llullakurchu, karanta ri-
manillapa. Chaynu, Dyuspa naypanpi rimashayllaparaykumi, intrakaqku-
naqa ninllapa, nuqakunaqashi Dyuspaqqa mana llullakurchu rimanillapa
nir.
3 Piru wakinkunapaq-shuypaqa pakaplla yupay kanqa chay
yaĉhachikushayllapaqa. Chaymi mana intrakanashanllaparayku, tukuy
tyimpupaq Dyusmantaqa ashuchikanqallapa.
4 Chaqa mana intrakanashanllaparaykumi, kay pachapi saqrata
rurachikuq dyabluqa, yarpuyninpi syiguyasha yupay kananllapapaq
nisha. Chayna Jesucristo pay paylla kawsaq Dyuswan katin, shumaq
rimayninkuna llipyaraq yupay katinmapis, ama kriyinanllapapaq.
5 Manami nuqakunallapaqchu yaĉhachikunillapa. Jesucristupaqmi
yaĉhachikunillapa, pay Amitunchikllapa nir. Nuqakunaqami qamkunata
yanqa sirbishuqnikillapala kanillapa, Jesusta munashayllaparayku.
6 Dyusmi tukuy imakunata ruraran. Piru tutaparaq intiru katinmi,
“Kanqa achkirachikuq” niran. Chayna achkilla tikrakaran. Chaynullami
Jesucristupi kriyisha yarpuyninchikllapatapis achkiraqlla yupay kananpaq
tikrasha. Chayna Jesucristurayku yaĉhanallapapaq, Dyusninchikqa kusala
allin, shumaq nir.

Chiqapta kriyirmi kawsanchik

7 Michka allpa manka yupay karmapis, nuqakunaqa Dyuspa kusala
shumaq rimaynintaqa pullayllapa purichinillapa yaĉhachikunayllapapaqqa.
Chayna runakuna rikarqa yaĉhananllapapaq chay yaĉhachikushayllapaqa mana
nuqakunallamantachu, ashwan Dyuspa pudirninwanmi yaĉhachikunillapa
nir.
8 Chaynu, kusalata qischakar allpa manka yupay daskaqla pakikanapaq
karmapis, manami tukuy tyimpuqa qischakashaqllapachu. Chaymi yarpur
llakirmapis, mana kwintachakanillapachu.
9 Ikiyllapakunapi qischamananllapapaq purinllapa. Piru manami
nuqakunalataqa Dyusqa dijamanllapachu. Chaynulla alsar ima itakumarl-
lapamapis, manami allpa mankata yupayqa llampuchamanqallapachu.
10 Mayta rirmapismi Jesuspaq yaĉhachikur purinillapa. Chaynu purirmi
yaĉhanillapa wanuchimanayanllapa nir, imanuĉhi Jesusta wanuchiranllapa
chaynulla. Piru chaynu Jesuspaq yaĉhachikushayllaparayku wanuchima-
natinllapapismi, kaypi kanillapa. Chaymi Jesús yanapamashanllaparayku,
yaĉhanqallapa payqa kawsan nir.

11 Chaqa nuqakuna kawsayarlla Jesuspaq yaĉhachikutiyllapa wanuchi-
manatinllapapismi, kaypi kanillapa. Chaynu katiyllapami, ukkunaqa
yaĉhanqallapa Jesús washamanllapa nir.
12 Chaynu yaĉhachikushayllaparaykumi mana intrakanaqkunaqa, wanuchi-
mananllapa ima. Piru qamkuna-shuypaqa ashwan washakashaykillapana,
qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.
13 Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin: “Nuqa kriyiq karmi, kun-
fyakar rimaray” nir. Chaynullami nuqakunapis qischakarqa, kunfyakar
rimanillapa kriyishayllapapaqqa, mana manchakur imachu.
14 Chaqa yaĉhanillapa Dyus, Amitunchik Jesusta wanushanmanta
kawsachimuqqami nuqakunata, chaynulla qamkunatapis kawsachimarn-
inchikllapa, pullata apamashunllapa paywanna kanallapapaq nir.
15 Nuqakunami qamkunarayku qischakasha ima kanillapa, Dyusta
riqsir washakanaykillapapaq. Chayraykumi runakunaqa kusa achkana
kriyir, Dyusta alabar ninqallapa: Dyusmi kusalata yanapamarninchik
washamanchik nir.
16 Chaynu yaĉhachikur kusata kwirpuyllapapi qischakarllapamapis, man-
ami disanimakunillapachu. Ashwanmi yarpuyniyllapapiqa, Dyuspaqqa
mas allinna kanillapa.
17 Kay bidapi qischakayanillapa chaykunaqami dasla pasan. Piru ash-
wan Dyus paywan kanayllapapaq nishanqami, kusala mas shumaq chay
qischakaykunamantaqa. Chaymi tukuy tyimpupaqna chaykunaqa.
18 Chayraykumi kay bidapi qischakashayllapakunapaqqa mana yarpu-
pakunillapachu. Chaqa chay qischakaykunaqami uk ratulapaq. Ash-
wanmi Taytanchik Dyus paywan kanayllapapaq nishanlapi kunfyakanil-
lapa. Chaqa Taytanchik Dyus arnimashanllapakunaqa tukuy tyimpupaq.

5

Imanumi syilupiqa kayashunllapa

1 Nuqanchikkunapa kanan kwirpunchikkunaqami, runakuna
rurashan chukllakuna yupay uk ratulapaq kay bidapiqa kanqa. Piru
yaĉhanchikllapami, kay bidapi kawsayashanchikmantaqa uk bidapiqa tukuy
tyimpupaqna mushuq kwirpuyjun kawsashunllapa nir. Chaymi tukuy
tyimpupaq, Dyus rurashan mana tukukaq wasi yupayna kashunllapa.
2 Chayraykumi kanan kawsarqa, rishamana kayman unaq syilumanqa nir
yarpunchikllapa.
3 Chaqa chay wasiqami, mudananchikllapa yupay pampamanchikllapa,
ama lirila yupay kanallapapaq.
4 Imanutaq mana yanqa mudakusha kashamaqa, chay yakakushanchik
mana imapaqpis sirbitinchu, lirila yupay kanchikllapa. Chaynullami
kay bidapi kawsayashanchikllapa kwirpunchikqa, mana tukuy tyimpupaq
katin maydiyaqa wanunchik. Chaymi munanchikllapa unaq syiluman rir,
shumaqta mudakusha yupayna tukuy tyimpupaq kawsanapaq.
5 Chaypaq unaq syilupi imanu mushuq kwirpuyjunna kawsayashunllapa
nir chiqapta yaĉhanallapapaqqami Tayta Dyus, Santu Ispiritunta
qumashanchikllapa. Chaqa paymi chaynu kanapaq nimashanchikllapa.
6 Santu Ispiritu nuqanchikkunawan katinmi, yaĉhanchikllapa unaq syilupi
Jesuswan pulla tukuy tyimpu kawsayashunllapa nir. Piru kay pachapiraq
kawsarqami, Amitunchikmantaqa wakaqllapi yupay kanchikllapa, man-
araq paypa pullan kashanchikllaparayku.

7 Paypi kriyiq karmi chaypaqqa yaĉhanchikllapa, mana nawinchikwan
rikashanchikllaparayku imachu.
8 Chaymi kusata kunfyakar yarpunchikllapa kay pachapi
kawsayashanchikllapamantaqa rir, Amitunchikwanna kanallapapaq.
9 Chayraykumi Dyus munashanlata rurar kawsayta munanchikllapa kay
pachapimapis, payta aligriyachinallapapaq. Chayna unaq syilupi paywan
pulla karmapis chayllata rurar tanallapapaq.
10 Yaĉhashanchikllapanu tukuymi, Jesucristupa naypanman riyashunllapa,
payna mantakunanpi tar rikar yaĉhamanallapapaq imanu kashapis. Chaymi
tukuyta rikar yaĉhamarninchikllapaqa, payna imatapis ruramashunllapa, kay
pachapi kawsayarlla, allinta mana allinta rurasha kashamapis.

Jesucristumi Dyuswan shumaqchamanchikllapaqa

11 Chaynu Jesús runakunata rikar yaĉhayanqa nir yaĉharmi, pay
munashankunata rurar alliplata chaykunapaq runakunata intrachiyta
yarpunillapa. Dyusqami allita riqsimanllapa pay munashankunata
ruranillapa nir, chaynulla qamkunapis icharaq allita chaykunapaqqa
intrakar riqsimankimanllapa.
12 Manami qashan alabakanarchu chaynuqa willashuyanillapa. Ash-
wanmi chaykunataqa willashuyanillapa intrakanaykillapapaq, chay wakin
yaĉhachikur paykunalla alabakar purinllapa chaykunapaq. Chaymi in-
trakarnaqa, nuqakunapaq rimankillapa, yaĉhachishushayllapaqa chiqap nir.
13 Imanupi yaru yupay yaĉhachikunki nimatkillapamapis, Dyusmi yaĉhan
chay yaĉhachishuyashayllapapaqqa. Nataq qamkunamanta nuqakunapaq,
mana yaruyashachu allintami yaĉhachikuyan niqkunaqa, allinta
yarpuyankillapa.
14 Imata rurarpismi mana nuqakunapa munayniyllamantachu ruranil-
lapa. Jesucristo kusalata munamanchik nir yaĉharmi, pay munashanlata
ruranapaq kanchik. Chaymi nuqanchikrayku, Jesucristuqa wanusha nir
kriyirqa, yaĉhanchikllapana Dyuspaqqa uchanchikkunapaq pagrakusha yu-
payna kanchik nir.
15 Jesucristuqami tukuypaq wanuran, amana munashanchiknullata ru-
rarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi wanurmapis kawsamuran, pay
munashantana rurar kawsanallapapaq.
16 Chayraykumi kananqa nuqakunaqa manana mayqan runapipis
yarpunillapachu, imanutaq kay pachapi mana kriyiqkuna yarpunllapa
chaynuqa. Chaqa nuqakunapismi paykuna yupay, Jesucristupaqqa mana
allintachu yarpuq kanillapa. Piru kananqami manana chaynutachu
yarpunillapa.
17 Ashwan mayqanpis Jesucristuwan kaqqa, uk mushuq runana. Unay
ima kaqkunaqami pasashana; kanan kaqqami mushuqna.
18 Tukuy kaykunatami pay rurasha. Chaymi paylla Dyusninchikqa
shumaqtana rikamanchikllapa, Jesucristurayku. Chaynulla nuqanchikku-
natana inkargamashanchikllapa wakinkunatapis willashallapa, paywanqa
shumaqna kananllapapaq.
19 Chaqa, Tayta Dyusmi runakunata pullakunanpaq niran, Jesucristu-
rayku uchanllapamatapis manana kwintacharchu. Chay kaykunapaq
yaĉhachikunayllapapaqmi nuqakunatapis nimaranllapa.
20 Chaynu Jesucristo nuqakunata kaĉhamashallapa katinmi, Dyus yupaylla
yaĉhachikunillapa paywan shumaq kananllapapaq. Chaymi Jesucristurayku
willashunillapa: Taytanchik Dyusta ama ĉhiqnirchu, ashwan paywan shu-
maqta kawsashunllapa nir.

21 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi mana ima uchayjunmapischu
karan. Piru Dyusqami, payta kaĉhamuran nuqanchikkunapa
uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaymi, Jesucristurayku
nuqanchikkunaqa shumaqchakasha mana uchayjunnachu kanchikllapa
Dyuspaqqa.

6

1 Kananqami, Dyus nishankunata yaĉhachikuq kar, rugashunillapa Dyus
yanapashushanllapapaq yaĉhachishutinllapaqa, allita intrakar kasunaykilla-
papaq.
2 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Kusa allin tyimpupi mañakutki uyapashuray.
Chaymi washakanaykillapapaq tyimpupi yanapashuray” nir.
Chaynulla qamkunapaqqa kananllami kusa allin tyimpuqa. ¡Chaymi
kananqa Dyus washashur yanapashunqallapa!

Pablumi Jesucristupaq yaĉhachikur qischakashanpaq intrachikun

3 Nuqakunaqami mana, mana allinkunataqa ruranillapachu. Chaqa
manami munanillapachu chay mana allin rurayniyllaparayku, Dyus mana
washashunanllapataqa.
4 Ashwanmi michka qischakar, imata ministirmapis, shachinakur
imatapis Dyus munashanlata ruranillapa. Chayrayku runakuna
yaĉhananllapapaq, nuqakunaqa chiqapta Dyusta sirbinillapa nir.
5 Chaynulla wipyakar, prisukar, qaryapamatinllapa, kusata trabajar,
michka mana punur, mallaqnarmapis, alliplata shachinakusha kanillapa,
Dyus munashanlata rurar.
6 Chaynumi Dyus munashanlataqa ruranillapa: Kusa allinlata kawsaq
kar, Dyuspa rimayninta yaĉhaq kar, tantyakar mana imatapis das ruraq kar,
Dyuspa Santu Ispiritun nuqakunapi katin chiqapta mayqantapis munaq
kar,
7 chiqapta yaĉhachikuq kar, Tayta Dyuspa pudirnin nuqakunapi katin
ima. Chaynumi allin ruraykunalata rurar kawsanillapa. Chaymi musya-
maqkuna, mana musyamaqkunapis nuqakunapaq ninqallapa, Dyus mu-
nashanlata rurar yaĉhachikunllapa nir.
8 Imanupiqa kasumanllapa. Imanupi-shuypaqa mana. Imanullapiqa
kusa shumaqta rimanllapa nuqakunapaqqa. Imanupi-shuypaqa musya-
marllapa mana allintachu rimanllapa. Llullakuqkunata yupaymi ruraman-
llapa, michka mana llullakur, chiqapta rimasha katiyllapamapis.
9 Dyuspaq mana yaĉhachikuqninta yupaymi ruramanllapa, kusata riqsi-
maqllapa karmapis. Yaqqa wanusha yupaymi kanillapa, piru kawsayanil-
laparaq. Kusatami qischamanllapa, piru manami wanuchimanllapachu.
10 Llakisha yupay kanillapa, piru aligrilami kanillapa. Pubri yupay kanil-
lapa, piru ukkunatami Dyuspaqqa imayjun kaqpaq yupayna tikranillapa.
Chaynumi pubri yupay kanillapa, piru Dyuspaqqa kusa imayjun kanillapa.
Imanu katinpismi, Tayta Dyus munashanlata ruranillapa.
11 Corinto pwiblupi kriyiq masiykuna, kusa allitami willashushallapa kar,
tukuy shunquywan munashunillapa.
12 Tukuytami imatapis manyaq willashusha karllapa kusalata munashu-
nillaparaq. Ashwan qamkunami nuqakunataqa mana chiqapta munamaq
yupaychu kankillapa.
13 Chayraykumi qamkunataqa rugashunillapa, imanutaq uk runa
wamranta willan chaynu, qamkunaqa chiqapta munamanaykillapapaq,
imanutaq qamkunata tukuy shunquywan munashunillapa chaynulla.

Dyuspa wasin yupaymi kanchikllapa

14 Kriyiq masiykuna, chay mana kriyiqkunawanqa amami kasaranaykil-
lapapaq imalamapis tratuta rurankillapachu. Chaynuqami manana payku-
nawan yuntakaq yupaynaqa kayankillapachu kanqa. * Chaqa manari
allinchu, allinta ruraqkunawan, chay mana allinta ruraqkunaqa piĉhunakur
chayllata yarpunanllapapaqqa. Chaynulla manami achkirachikuqwan tu-
taparaqpis piĉhunakuyta puytinllapachu.
15 Chaynumi Jesucristuwan, dyablupis mana chayllata yarpuyta puyt-
inchu. Dyuspi kriyiqpis, mana chayllata yarpuyta puytinchu, uk mana
kriyiqwanqa.
16 Manami allinchu kawsaq Dyuspa lugarnin, uk runa rurashanta amituy
nir aduranapaqqa. Chaqa kawsaq Dyusqami maypi kashapis, nuqanchik
kriyishanchikrayku pullanchik. Chayraykumi paypa wasin yupay kanchik-
llapa. Paymi tukuy kaykunapaqpis iskribishankunapiqa kaynu niran:
“Nuqaqa paykunapi kawsar
purishaq paykunawan pulla.
Nuqami paykunapa Dyusnin kashaq.
Paykuna-shuypaqa wamraykuna kar,
nuqalata kasumar munashayta ruranqa.
17 Chay mana allinta tukuqkunamanta lluqshir wakaq tukuyllapa,
ama mana allin rurayninllapata ruranaykillapapaq.
Chaymi shumaqta rikashurllapa,
18 Taytaykillapa kashaq qamkunapaqqa.
Nataq qamkunaqa ullqu wamray, warmi wamray kankillapa.
Chaynu nirmi arnishunillapa tukuy imata puytiq Dyusnikillapaqa” nir.

7

1 Chaynu kaykunata arnikashanchikllaparaykumi, kriyiq masiykuna,
kwirpunchikpi, yarpuyninchikpi ama mana allinkunataqa rurayta
yarpurlamapischu kawsashunllapa. Ashwan Taytanchik Dyusta kasur,
manchar pay munashankunalata rurar kawsashunllapa.

Corinto runakuna qashan Dyusman tikrakaranllapa

2 Nuqami munani, nuqakunapi kunfyakar kusata munamanaykillapata.
Chaqa manami mayqanwanpis mana allintaqa rurashachu kanillapa. Man-
ami mayqantapis uchakuchishachu kanillapa. Chaynulla mana mayqan-
tapis llullachisha imachu kanillapa imapaqpis.
3 Qamkunamanta wakinnikillapallataqaĉhi mana allinta tukusha katkil-
lapa, chay mana allinta tukushaykillaparayku washaykillapata rimaq yu-
pay willashunillapa. Piru manami washaykillapatachu rimayani, chaqa
nishurayllapana kusalata munashunillapa nir. Chaynullami kawsayar,
manaqa wanunaypaqna karmapis, kusalata munashaykillapa.
4 Alliplatami yaĉhani chaynu katinmapis, qamkunaqa kasumar muna-
mankillapa nir. Chaymi qamkunata willashurllapaqa alliplata aligriyani
qamkunarayku. Chayna imanu qischakarmapis, allipta animakuni, ali-
griyani ima.
5 Macedonia pwibluman ĉhashaymanta-pacha, manami samashachu kanil-
lapa. Ashwanmi maypipis kusalata qischakasha kanillapa. Maypipismi
qaryapamaqllapa. Chaymi nuqakuna-shuypaqa kusalata llakir yarpupaku-
rayllapa mana imatapis qamkunapaq yaĉharchu.

* **6:14** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 22.10.

6 Piru llakishakunata aligriyachiq Dyusmi nuqakunataqa aligriyachi-
mashallapa, Tito ĉhamushanrayku.
7 Chaqa ĉhamurqa allip shumaqta parlamashallapa, kusala shumaqta
samachishaykillapa nir. Tituqami nimashallapapis, alliplatashi qamkuna
nuqakunata rikamanayankillapa, chaynulla qamkunaqashi alliplata
llakiyankillapa nuqapaq yarpur nir. Chaynu willamatinmi ashwan masta
aligriyaray.
8 Chay kartata kaĉhamushayta liyirĉhi intrakar llakishaykillapa.
Piru kananqami nuqaqa kusala aligrina kani. Chaqa chay kartapi
iskribishushayllapaqami uk ratulapaq llakichishushallapa.
9 Piru kananqa ashwan qamkuna llakir kriyir, nuqata mana allinta ru-
ramashaykillapapaq, Dyusta llakipamay nishaykillaparayku, alliplata ali-
griyani. Chaqa qamkunaqami intrakaraykillapa Dyuspaqqa allipla mana
allintachu kawsayaraykillapa nir. Chaymi chay mana allinta rurashaykil-
lapapaq llakir, manana mas tukurchu, Dyusmanna tikrakashaykillapa. In-
trakashaykillapanu mana llakichishunarllapachu kartataqa iskribishuray-
llapa.
10 Chaqa mana allinkunata rurashanchikkunapaq llakirmapis, Tayta
Dyusman tikrakar washakanchik. Chaymi manana llakinchikchu. Piru
yanqa kay pachapi kaqlapaq llakir, Dyuspaq mana allin kaqkunata rurar-
qami, tukuy tyimpupaq wanunchik.
11 Qamkunaqami kusata llakirmapis, Dyus munashannulla
agwantaraykillapa. ¡Kananqa rikayllapa imanutaq kankillapa!
Chay iskribishushayllapaqa manyaqta yarpuchishuranllapa nuqapi
kriyinaykillapapaqqa. Chaynulla piñachishuranllapa, manchachishuranllapa
ima. Chaymantaqa ashwan kusata rikamanayaraykillapa. Chayna chay
uchakusha chaykunataqa kastigaq yupay mana imatapis pakarchu karanta
willashaykillapa.
12 Chaynumiri, qamkunaman chay kartataqa mana uchachakuqpaq
yarpurchu, chaynulla mana chay uchachakashapaq yarpur imachu
iskribimuray. Ashwanmi chay kartataqa iskribimuray, Dyus yaĉhananpaq
qamkunaqa nuqakunapaq llakinkillapa nir.
13 Kaykunami nuqakuna kunsulakanayllapapaq kasha.
Piru kay kunswilumanmatapis, masta aligriyasha kanillapa Tituta kusa
aligrita rikar. Chaqa tukuy qamkunami mushuqmanta animachishaykil-
lapa.
14 Nuqami Titutaqa willarayllana qamkunapaqqa, chiqapta paykunaqa
kasushunqallapa nir. Chay nishayqami chaynu kasha. Chaymi ali-
griyani. Chaqa imanutaq qamkunata imatapis karanllata willashurayllapa,
chaynullami Tituta willashayllapapis chiqap kasha.
15 Chaymi ashwan payqa kusa masta munashunllapa, qamkuna kusata
rispitar shumaqta samachir kasuraykillapa, munaraykillapa nir yarpur.
16 ¡Nuqami tukuy kaykunapaq kusata aligriyani, qamkunapi kusata kun-
fyakar!

8

Mana imayjunkunata yanapashunllapa

1 Kananqa kriyiq masiykuna, parlashunayanillapa imanumi Tayta
Dyusqa, Macedonia pwiblupi kriyiqkunata kusata munar yanapasha nir.
2 Paykunami alliplata Dyuspaq allinta rurananrayku qischakasha
karmapis, ashwan kusa aligrina. Yaqqa mana imayjun karmapis,

ministiqkunata imalawanpis kusata yanapasha, mana imankunapaq llakirlamapischu.

3 Nuqami chaykunataqa rikasha kani. Paykunaqami mana kwasha-yarlamapischu iman kaqmantaqa puytishanllapawan yanapakusha. Ash-wan chay puytishanllapamanmatapis masta ĉhurashallapa.

4 Paykunapa munayninllamantami kusata yanapakuyta yarpur nuqaku-nata qumashallapa, ministiqkunata apar makyanayllapapaq.

5 Paykunaqami nuqakuna yarpuyashayllapamantaqa masta rurananllapapis. Naypaqta Amitunchikpi kriyir payta kasur, chaymanta nuqakunata uyamarllapa yanapakurqa, Dyus munashanta rurashallapa.

6 Chaymi nuqakunaqa, Tituta rugasha kanillapa tantananpaq chay ministiqkunata yanapanaykillapapaq qamkuna qukuyankillapa chaytaqa, pay naypaqta tantaq qallaritin qamkuna mana tukuyta kumplishaykilla-parayku.

7 Chaqa qamkunaqa tukuy imapaqpis naypaqllapi kankillapa. Chaymiri kusata kriyirllapa, imanu rimaytapis yaĉharllapa, kusala yaĉhayniyjun ima kankillapa. Chaynulla yanapakuyta munankillapa, nuqakunamanta yaĉhakushaykillapata intrakankillapa ima. Chaynu kashaykillaparayku kananqa kusalata yanapakunkimanllapa dijurqari.

8 Manami kaykunata ruraylapa nir mantashuyanillapachu. Kaykunataqami willashunillapa yaĉhanaykillapapaq imanumi Macedoniapi wakinkunaqa yanapakunllapa nirla. Chayraykumi qamkunapis, paykuna yupay yanapakunkimanllapa.

9 Chaqa yaĉhankillapana, Amitunchik Jesucristumi alliplata munamarn-inchik kusala imayjun karmapis mana imayjun yupay tikrakaran qamku-nata imayjunpaq yupay tikrashunanllapapaq.

10 Qamkunapa byinnikillapapaqmi nuqaqa kaykunataqa nishunillapa. Wakinkunamanta naypaq añullamanta, ministiqkunapaq puntata tantaq qal-larishaykillapataqa, rurar tukchiyllapa. Chaqa qamkunaqa mana yanqa rimaraykillapalachu. Ashwan chay rimashaykillapanumi yanapakuq qal-larishaykillapa.

11 Kananqami qamkunaqa tukchiyllapa ruraq qallarishaykillapataqa, imanutaq puntamanta-pacha puytishaykillapawan shumaqta yanapakuq qallariraykillapa chaynulla.

12 Chaqa, Taytanchik Dyusqami mayqantapis, michka kusa pitilawan-mapis ukkunata munar puytishanchikwan yanapakushaqa, ashwan kusa shumaqta rikamanchik. Dyusqami mana mañamanchikchu imanchik mana kaqtaqa.

13 Manami kaykunataqa willashuyanillapachu yanapakushaykil-laparayku imaykillapa faltashunqa nir yarpurchu. Ashwanmi willashuyanillapa yanapanakur tukuy mikunallapapaq.

14 Chayraykumi kananqa paykunata yanapayllapa, maydiyaqa qamku-natana yanapashunanllapapaq. Kananmi paykuna ministiyashanqa, qamkunapa kan. Chaynulla imanupi maydiyaqa qamkunapa mana katinqa, paykunapana kanqa. Chaynu yanapanakushallapaqa mana mayqanninchikpa imanchikpis faltamashunllapachu.

15 Kaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Chay kusa achkata tantakusha yanapakutinmapis,
ministiyashanqa kidaran.
Chaymi chay pitilata tantakusha chaytaqa,
ministiyashanqa mana faltaranchu nir”.

Tito wakinninkunawan

16 Tayta Dyusta payji nini. Chaqa pay-ari, Titutaqa nisha chiqapta munar
yarpushunanllapapaq, imanuĉhi nuqa qillaysituta tantar ministiqkunata
yanapayta yarpuni chaynulla.
17 Chaqa nuqa payta shamunanpaq rugatiymi "Arí" nimasha.
Chaymi kananqa qamkunapaq llakiq kar, paylla shamuyan qamkunata
watukushuqllapa.
18 Tituwan pullami kaĉhamuni uk kriyiq masinchikta. Paypaqmi, kusa
shumaqta rimanllapa tukuy kriyiqkuna, Jesucristupa shumaq rimayninta
imanu yaĉhachikur purishanrayku.
19 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunaqa, payta akrashallapa
nuqakunawan purinanpaq. Chayna qillayta tantar ukkunata yanapanaylla-
papaq. Chayta rurarqami, Taytanchik Dyusta aligriyachinillapa. Chaynami
yaĉhanqallapa imanumi kusata ukkunata munar, yanapakunillapa nir.
20 Yanapakunayllapapaq achka qillayta tantarqami karanta yanapaku-
nillapa. Chayrayku runakunaqa mana rimayta puytinqachu, paykunaqa
qillayta aypakunllapa nir imaqa.
21 Chayraykumi Dyusqa yaĉhan, mana ima mana allinkunata rurarchu,
shumaq allinkunalata ruranillapa nir. Chayna runakunapis yaĉhanqallapa,
imatapis karanta ruranillapa nir.
22 Paykunawanqami kaĉhamunipis uk kriyiq masinchikta. Paymi rikachi-
mashallapa imakunatapis shumaqta rurar, kusalata yanapakur ima. Nataq
kananqa ashwan masta yanapakun qamkunapi kusalata kunfyakar.
23 Titupaq-shuypaqami nishaykillapa: Kriyiq masinchikllapa
kar, nuqakunawan pulla yanapakuq kar, kusalata qamkunata
yanapashunayanllapa. Nataq Tituwan shamuyan chay kriyiq
masinchikkunata-shuypaqa, wakin kriyiq masinchikkuna akrashallapa,
Jesucristuta kasur, Dyus munashanlata ruraq katinllapa.
24 Chayrayku qamkunaqa, shumaqta samachir rikachinkillapa iman-
umi paykunata munankillapa nir. Chayna qillayta tantaqta rikashurlla-
paqa, tukuy wakin kriyiqkunaqa rikar yaĉhananllapapaq, imanumi ukkunata
chiqapta munankillapa nir. Chaynulla yaĉhanqallapapis, qamkunapaq kusa
yanapakuq nishayqa chiqap kasha nir.

9

Pablumi kriyiqkunata willan qillayta tantananpaq

1 Wakin ministiqkunata yanapanaykillapapaqqa, manami qashan
qashanqa willashunayllapataqa ministinkillapanachu.
2 Chaqa yaĉhaninami, qamkunaqa kusata ukkunata yanapayta munankil-
lapa nir. Chaymi Macedoniamanta kaqkunataqa willasha kani, qamkuna
Acayamanta kaqkunaqa naypaq añumanta-pacha yanapakunayankillapa nir.
Chaymi yaqqa tukuykaq Macedoniamanta kaqkunapis, qamkuna yupaylla
animakushallapa yanapakunanllapapaq.
3 Piru chaynu katinmapis, qamkunamanmi kay kriyiq masinchikkunata
kaĉhamuni, chay kusala shumaqta qamkunapaq rimashayqa ama llullachu
kanqa nir yarpur. Chaynami paykuna shamurqa, nuqa shamunaykaman
masta animachishutinllapa, munashaynullata ruranaykillapapaq.
4 Kuytawkish Macedoniamanta wakin nuqawan pulla shamurqa,
chay kusa shumaqta qamkunapaq rimashaynuta, mana taritinllapaqa,
nuqanchikkunapaqqa kusa pinqaypaq kanman. Chaqa nuqakunaqa

ashwan qamkunata alabachishunillapa, mana nuqakunata pinqaypi dijamanaykillapapaqchu.

5 Chayrayku yarpusha kanillapa chay kriyiq masinchikkuna shamur watukushunanllapapaq. Chayna paykuna yanapashunqallapa, qillayta arnikusha karaykillapa chayta tantaytaqa. Chaymi tukuy yaĉhanqallapa qamkunaqa chay qillaykunata tukuy shunquykillapawan shumaqta yarpur, mana miĉharchu qukuyankillapa nir.

6 Kayta yarpuyllapa: Tantyarkaqta tarpukuqqami, tantyarkaqta kusichakun. Nataq achkata tarpukuqqami, achkata kusichakun.

7 Chaymi mayqanpis tukuy shunqunwan yarpushannulla puytishanta qukunmanllapa ukkunata yanapananllapapaqqa. Chaynu yanapakurqa, ama kwashalla, ama rugay tukur imachu qukunmanllapa. Chaqa Dyus kusa aligrila imata qukur yanapakuqtaqa, kusata munan.

8 Dyusqami tukuy imata puytiq kar, allin kaqkunataqa kusa achkata qushunqallapa. Chayna mana imayllapapis faltashutinllapachu, allinlata rurar ministiqkunataqa yanapanaykillapapaq.

9 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

“Ministiqkunatami kusata yanapasha, shumaqta yarpur.
Tukuy tyimpumi payqa runakunata yanapanqa shumaqta rikar” nir.

10 Tayta Dyusmi, tukuy tarpukuq runakunataqa simillata qun. Chaynulla mikunanllapata kusichananpaqpis qun. Tayta Dyus runakunata simillata quqmi, qamkunatapis kusata yanapashunqallapa mana imayjun runakunata yanapanaykillapapaq. Chay runakunata yanapatkillapaqami, masna Dyuspiqa kriyinqallapa.

11 Chaynuqami, qamkunaqa tukuy ima munashaykillapatapis tarikunkillapa. Chaymanta aligrilla qukunaykillapapaq. Nataq chay tantashaykillapa qillayta ministiqkunaman nuqakunawan kaĉhatkillapaqa, nuqanchikkunarayku chay runakunaqa, Dyusta payji ninqallapa.

12 Chaqa kriyiq masinchikkunata chaynu yanaparqa, manami faltaqninlatachu apanchik. Ashwanmi yanaparqa, kusata yarpuchinchikllapa Taytanchik Dyustapis alabananllapapaq.

13 Chaymi paykunaqa alabanqallapa Dyusta. Chaqa chaynu yanapatkillapaqa paykunaqa intrakanqallapa, chiqapta qamkunaqa Jesucristupa shumaq rimayninta kasunkillapa nir. Chaynullami paykunaqa Dyusta payji ninqallapa qamkuna yanapashaykillapapaq, paykunapaq, ukkunapaqpis.

14 Paykunaqami, Dyusman kusata mañakunqallapapis qamkunata munashurllapa, qamkunarayku Dyus paykunatapis yanapashanllaparayku.

15 ¡Payji niypaq Taytanchik Dyusta, Jesucristuta kaĉhamur kusala shumaqta yanapamashanchikpaq! ¡Chaypaqqami mana imanupis kutichiyta puytinchikchu!

10

Pablumi apustul kashanrayku riman

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa kusa allin kashanrayku mana piñakun imachu, chaynullami nuqapis qamkunata rugashunillapa ama nuqapaq ukmanta yarpunaykillapapaqchu. Chaqa qamkunamanta wakinkunaqami ninllapa: Nuqa qamkunawan karqashi kusalata manchashurllapa kusa shumaqlata yaĉhachikuni. Nataq wakaqpi karqashi kusala marraju tukur anyaqnulla iskribishunillapa nir.

2 Chaynu yarpumaq runakunaqa rimanllapa, Jesucristupi mana kriyiq
runa yupayshi munayniyllamanta imatapis rurani nir. Manaraq qamkuna-
man shamuyar, paykunata willani ama washayta rimananllapapaq. Man-
ami munanichu chay kriyiq masinchikkunata anyar willaytaqa. Nuqa rir-
raqmi chay washayta rimaqkunataqa, imapaqpis karanta willar qamkuna-
mantaqa chiqanchashaq.
3 Chiqaptari chaymantaqa kawsaq runa kanchik. Piru manami kay
pachapi mana kriyiq runakuna ĉhiqninakunllapa chaykuna yupaychu kanil-
lapa.
4 Chay armanchikkunata washakanapaq purichinchik chayqami, mana
kay pachapi runakuna armanwan lisyakur wanuchikunllapa chaywanqa
chayllachu. Nuqanchikkunapa armanchikllapaqami, Dyuspa pudirnin.
Chay pudirwanmi chay mana allin kaqkunatapis nuqanchikmanta chiqan-
chayta puytinchik.
5 Chaywanmi chay yanqa illaqta rimar llullakuqkunatapis tukchichuwan.
Chaynulla chay paylla, Dyusta mana riqsinata munar alabakaqkunamat-
apis, tukchichuwan. Tukuy runakunapa yarpuynintami, Jesucristuta
qunchik paypina kriyinanllapapaq.
6 Chaynumi qamkuna chiqapta kasukutkillapanaqa, kastigaypaq chay
kusata kriyiyar, chaymanta mana kasukuqkunataqa.
7 Qamkunaqa kwintata qukayllapa imami qamkunapiqa pasayan nir.
Chaqa qamkunamanta wakinmi, ukmanta yarpunllapa nuqapaqqa.
Chaymi nini, mayqanpis chiqapta Jesucristupaq yaĉhachikuq karqa,
nuqapaq kriyinmanllapa paypaq yaĉhachikuni nir.
8 Dyusmi nuqata paypaq yaĉhachikunaypaq nimasha. Chaymi, payqa al-
abakananpaq yaĉhachikun nimatinllapamapis, mana pinqakunichu. Chaqa
Dyusninchikmi nimasha paypaq allita yaĉhachikunaypaq. Chayna runaku-
naqa, Dyusmanta ama akrakarchu, ashwan paywanna kananllapapaq.
Chaqa payqa mana qamkunataqa mana allinta yaĉhachishunayllapapaqchu
nimasha.
9 Amami yarpunkillapachu chay kartaypi nanaq nanaq iskribirqa man-
chachishunayanillapa nirqa.
10 Chaqa wakinkunami ninllapa: Jesucristupi kriyiq tukurshi, kartayku-
napiqa nanaq nanaq yaĉhachikuni nir. Chaynulla ninllapapis, yataykillapapi
karqashi, manchakur mana mayqantapis nanaq nanaqqa yaĉhachinichu nir.
11 Piru mayqan kaykunapaq rimaqqa, kayta yaĉhanman: Nuqa
shamurqami chay kartaypi willashushayllapataqa, karanta rimashaq
mana manchakurchu.
12 Chaymi chay mana allinta rurar alabakaqkunawan chaylla kaytaqa
mana munanichu. Chaqa paykunaqa yarukuna kar, alabakar imaqa, mu-
nayninllamanta imatapis yaĉhachikur, kusala mana allintachu tukunllapa.
13 Nataq nuqakunata-shuypaqa, Dyusmi akramashallapa imatapis
kashanta yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi mana imatapis mancharchu
yaĉhachishunillapa. Chaqa Dyusmi nimashallapapis qamkuna Corintupi
kaqkunaman shamunayllapapaqqa.
14 Chayraykumi nuqakuna imata ruranayllapamantaqa, mana imatapis
ukmankunataqa ruranillapachu. Chayta ruranaypaqqa, manallana shamu-
naytachu puntata shamusha karay chaynuqa. Nuqakunami puntataqa
shamurayllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapaqa.
15 Chaymi, nuqakunaqa mana alabakanillapachu ukkuna
rurashanpaqqa, nuqakuna rurayashayllapamanta ukmankunata
rurarqa. Ashwanmi nuqakunaqa qamkunawan imatapis masta

rurayta munanillapa. Chaynu masta yaĉhachishutiyllapaqa, mastana kriyinaykillapapaq Jesucristupiqa.
16 Chaynulla munanillapa, qamkuna kayashaykillapamanta uklawkunata rir yaĉhachikuyta. Piru manami ukkuna yaĉhachikuyashankunamanqa yakapakanayanillapachu, ama alabamananllapapaq chay ukkuna yaĉhachikushanpaqqa.
17 Mayqanpis kusa runa nisha kayta munarqa, Tayta Dyus kusa runa nishapaq tikratin chaynuqa kanqa.
18 Chaqa mayqan kusa allin runaqa, manami payllaqa alabakananchu. Ashwanmi Tayta Dyus alabatin, kusa allinpaq riqsikashaqa kanqa.

11

Pablumi mana chiqap apustulkunapaq riman

1 Yaru yupay nuqa willashutiyllapamapis, icharaq uyakumankimanllapa. Imanu katiypis uyakumayllapari.
2 Dyusqami mana munanchu qamkuna chay llullakuqkunata kasunaykillapapaqqa. Chaynumi nuqapis mana munanichu chay llullakuqkunata kasunaykillapataqa. Chaqa nuqami, Dyuswan uk tratuta rurashana kani qamkunapaq, imanuĉhi uk runamaqa warmi wamranta mayqanwan kasarachinanpaq tratuta rurashana katinqa, manana ukwan kayta puytinnachu, chaynu Jesucristulawanna kanaykillapapaq.
3 Piru manchakunimi, imanutaq dyablumaqa kusala bibu kar largu kurupaq tikrakar, Evamataqa llullachir ingañaran, chaynulla qamkunatapis imanupiqa ingañashunmanllapa nir. Chaynu katinqa, Jesucristupi kusata kriyinaykillapamantaqa, ashwanmi manana munarnachu purinkimanllapa.
4 Qamkunami, chiqapta Jesuspaq yaĉhachishushayllapamanta, ukkuna ukmanta Jesuspaq yaĉhachishutinllapapis, kriyiyta puytiyankillapa kanqa. Chaynulla ukman ispiritu kaqwanpis kayta puytinkillapa chay shumaq Ispirituwan kashaykillapamatapis dijarna. Chaynullami ukman yaĉhachishushanllapakunapi kriyiyta puytinkillapa kanqa nuqakuna willashushayllapataqa qunqarna.
5 Chaynu katinmapis Dyuspa apustulnin tukuqkunamantaqa nuqaqa masta yaĉhani.
6 Rimanaypaqĉhi imanupiqa mana shumaqtachu rimayta puytini. Piru yaĉhaytaqami yaĉhani. Nuqakunami rikachishusha kanillapa imakunatapis rurar ima, yaĉhanaykillapapaq chiqapta yaĉhani nir.
7 Imanutaq yarpunkillapa. ¿Manachu allinta tukusha kashaq yaĉhachishurllapa, nuqalla trabajar ministishaykunata tarikur, mana imalatapis mañakushurllapaqa? Nuqami yaĉhachishushallapa kani, Jesucristupi chiqapta kriyir kawsanaykillapapaq nir. Icharaq kwintata qukankimanllapa mana kubrar imachu yanqala yaĉhachishushayllapaqa kusa allin qamkunapaqqa nir.
8 Nuqaĉhi wakin kriyiq masinchikkunapa qillayninta kitasha yupay kani, yaĉhachishutiyllapa qillayta qumatinllapa ayparqa.
9 Qamkunawan kar imay faltamatin ministirmapis, manami qamkunataqa imatapis mañakushurayllapachu. Ashwanmi Macedoniamanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamur yanapamaran ministishaykunapiqa. Manami qamkunata mañakushuyllapataqa munaraychu. Chaynullami maydiyapis kashaq.

10 Chiqaptami nishaykillapa: Jesucristupaq tukuy
yaĉhachishushayllapaqami, chiqap nir. Chaymi kusa aligrila Acaya
lugarpi, mana imatapis mañakurchu yaĉhachikutiyqa, mana imanimaytapis
puytinqallapachu.
11 Qamkunaĉhi chaynu rimatiyqa nuqapaqqa ninkillapa: Mana muna-
marninchikchu chaynuqa tukuyan nir. ¡Piru Dyusmi yaĉhan chiqapta mu-
nashuyanillapa nirqa!
12 Nuqaqami maydiyapis mana qamkunamanta imakunatapis
aypashaqchu. Chayna, Dyuspaq yaĉhachikunillapa nir alabakar
puriqkunataqa riqsinanllapapaq, llullakurla purinllapa nir.
13 Chay paykunaqami, Jesucristupa apustulninkuna yupay tikrakar in-
gañakur purinllapa.
14 Yaĉhashanchikllapanu, paykunaqami chaynuna purinllapa. Chaqa Sa-
tanasmaqa, Dyuspa kusa shumaq angelnin yupay tikrakar purin-ari.
15 Chaynu katin-ari, chay paypa kaqninkunamaqa llallinllana kusa allin
runakuna yupay tukur purinllapa. Piru paykunaqa chay rurashanlla-
parayku, ¡imanu tukukaq kanqallapa!

Pablumi apustul kar qischakaran

16 Qashan willashaykillapa, ama mayqanpis nuqapaqqa yarpunqachu
yaruyasha nirqa. Imanuĉhi apustulkuna yupay tukur alabakar
yaĉhachishutinllapa uyakunkillapa, chaynulla nuqatapis uyakumayllapa
yaĉhachishurllapa nuqa alabakar willashutiyllapamapis.
17 Nuqalla alabakarqami yaru kayman. Chaqa Amitunchikqa manami
nuqalla alabakanaypaqchu nimasha.
18 Chaynu katinmapis, imanuĉhi wakin runakuna alabakar purinllapa,
chaynulla nuqapis alabakashaq.
19 Qamkunami kusata yaĉhankillapa. Piru, kusa shumaqta uyakunkillapa
chay yaruyasha yupay chaykuna yaĉhachishutinllapaqa.
20 Paykunami sirbikuchishunllapa, imaykillapata aypanllapa,
ingañashunllapa, chaynulla imata yupay musyashunllapamapis.
21 Nataq nuqa, qamkunawan mana chaynu kashayrayku, “Wakqa
kusalata manchakun” nimatinllapamapis, kusala aligri kani chay
nishayrayku, mana paykuna yupay llullakusha ima karchu.
Piru ukkuna alabakanatinqa, nuqapis alabakaq qallarishaq, yaruyasha
nimatkillapamapis.
22 ¿Paykunachu hebreo runakuna? Nuqapismi hebreo runa kani. ¿Payku-
nachu Israel runakuna? Nuqapismi Israel runa kani. ¿Paykunachu Abra-
hampa ayllunmanta? Nuqapismi Abrampa ayllunmanta kani.
23 ¿Paykunachu Jesucristupa sirbikuqninkuna? Nuqaqami ashwan payku-
namantaqa Jesucristupaqa mas sirbikuqnin kani. Kaynu nitiyĉhi nimankil-
lapa, “Wakqa yaruyasha” nir. Chaynumapis, nuqaqami paykunamantaqa
masta yaĉhachikur trabajasha kani. Nuqatami prisumashallapa payku-
mantaqa masta. Paykunamantaqami masta maqamashallapa. Chaynulla
yaqqami wanuchimashallapamapis.
24 Sinku kutimi Israel runakunamanta karguyjunkunaqa, trintay-nwibi
(39) kuti wipyarlla kastigamashallapa.
25 Kimsa kutimi qirullawan maqamashallapa. Uk kutiqami rumillawan
sitamashallapa. Kimsa kutimi nuqa riyatiyqa yaku karrupis mar yakuman
chinqaran. Chaymi ĉhuqanaymanta washakar, uk unaqta uk tutata yurqaray
mar yakupa ĉhaypinpi, tarimananllapakaman.

26 Kusatami purisha kani. Chaymi riyukunamapis yaqqa apamaran,
suwakuqkunamapis yaqqa suwamaran. Chaynulla pwiblu masiykuna, uk-
lawmanta runakunamapis yaqqa imanachimaranllapa. Pwiblupimapismi
yaqqa imapis pasamaran. Chunllaq lugarkunapi, mar yakukunapi,
chaynulla chay mana chiqapta kriyiqkunapa rurinpi katiypis, yaqqa ima
mana allinkunapis pasamaran.
27 Kusatami trabajasha kani. Chaynulla riqchaq imakunata pasasha
kani mana yaĉhaypaqkunata. Kusa achka kutimi mana punushachu kani,
mana mikushachu kani, chaynulla yakunarmapis alliplata qischakasha
kani. Mana raĉhpay katinmapis, qasaykunapi kusalata qischakasha kani.
28 Kay willashushayllapanu qischakasha karmapis, ashwanmi masta
nuqaqa yarpukuni wakin kriyiq masinchikkunapaq.
29 Mayqan uchapi ishkitinqa, nuqaqa llakir mañakuni uchanmanta
washakananpaq. Mayqan uk kriyiq masinchikta uchakuchitinqa, nuqaqa
kusalata piñakuni, chay uchakuchikuqpaqqa.
30 Nuqami chay qischakashaykunapaq alabakani, mana chay llullakur
rimaqkuna nubliru tukurla alabakanllapa chaykuna yupaychu.
31 Tayta Dyus, chaynulla Amitunchik Jesuspis, paykuna chiqap allinla kar
tukuy tyimpu alabakan chay paykunami yaĉhan imatapis chiqapta rimani
nir.
32 Damasco pwiblupi nuqa katiymi, gubyirnu Aretaspa ikillan kaq
chayqa, kaĉhakuran gwardyakuna kuytakunanllapapaq chay pwiblumanta
lluqshina punkukunapi. Chayna yarqushaq nitiyqa aypar prisumananlla-
papaq.
33 Piru, ukkunami nuqata kanastapa rurinlapi, pwiblupa atun patan llu-
takashanpa bintanalata waqtalawman yarquchimatin, paykunamantaqa
washakaray.

12

Pablumi rikapakushanpaq parlakuran

1 Manami imatapis gananchikchu nuqanchiklla alabakarqa. Chaynu
katinmapis alabakaq yupaymapis willashaykillapa, chay rikashaykunapaq
Dyus intrachimashanta.
2 Katursi añunami apakaray Dyus tayashan syiluman. * Manami
yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami
yaĉhan Tayta Dyusla.
3 Piru yaĉhanimi, Tayta Dyuspa pullan karay nir. Manami yaĉhanichu
kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan
Tayta Dyusla.
4 Chaypiqami mana uyapashanchik rimaykunata uyaparay. Chay uya-
pashaykunataqami mana mayqantapis parlanaypaqchu nimasha Tayta
Dyusqa.
5 Nuqami kusalata aligriyani Tayta Dyus kawsashan syiluta rikachi-
mashanrayku. Chay rikashaykunarayku alabakaypaq yupay kani. Piru ash-
wan mana kusa runa nishapaq riqsimashanllaparayku, qischakashayrayku
imami kusata alabakani, tukuy runakuna yaĉhananllapapaq, Tayta Dyus
kusata yanapaman nir.
6 Imanupi nuqalla alabakanar chay rikashaykunapaq rimarmapis,
chiqaptaqa mana yaru yupaychu kashaq. Chaqa chiqaptari rimayani.

* **12:2** Tayta Dyus tayashan syilu nirqami intrachimanchik kimsa anap kaq syiluman nir.

Chaynu katinmapis mana rimanichu, runakuna ama yarpunanllapapaq
nuqa kusata alabakanar chaynu rimani nir.
7 Chaymi nuqata, Tayta Dyus syilupi rikachimashankunata rimatiy, ama
wakqa kusa runa nisha nimananllapapaqmi, Jesucristuqa mana uchakusha
katiymapis dijamasha qischakanaypaq. Chay qischakaymi Satanasmanta
kar uk kasha kwirpuyllaman yaykuq yupay.
8 Chayraykumi, kimsa kutina Amitunchikta mañasha kani chay qis-
chakaykunata nuqamanta ashuchinanpaq.
9 Piru Amitunchik Jesucristumi chay qischakaykunata mana
ashuchirchu, ashwan kaynu nimaran: “Nuqami tukuy ministishaykikunapi
yanapashayki. Chaqa nuqapa pudirniytaqami riqsinllapa, chay mana
kwintachaypaqla runakunapi” nir. Chayraykumi nuqaqa aligrila alabakani
chay mana kwintachakaypaqla kashayrayku, chayna Jesucristuqa imapipis
yanapamananpaq.
10 Tukuy kaykunaraykumi aligriyani, Jesucristuta sirbishayrayku
qischakashaykunapaq, mana kwintachakaypaqla kashayrayku, imakunata
ministishayrayku, ĉhiqnimashanllaparayku, llakishayrayku ima. Tukuy
kaykunatami pasaray, Jesucristurayku. Chaqa mana kwintachakaypaqla
karmapis, ashwan yaĉhanimi Tayta Dyus masta yanapaman nir.

11 Qamkuna chiqapta intrakanaykillapata munarĉhi, nuqallapaq ri-
mashayrayku, nimashaykillapanu yaru yupay karay. Chaynu katinmapis,
chay ukkuna apustulkuna yupay tukur yaĉhachishutinllapa alabanaykilla-
pamantaqa, nuqata yanqa imanula katiymapis alabamanaykillapapaqqa
kasha.
12 Chaqa nuqapaqqami yaĉhanqallapa Jesucristupa chiqap apustulnin kani
nirqa, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, kusa dispan-
takaypaqkunata, mana shaykuq ruratiy rikashaykillaparayku.
13 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Imatataq kananqa yarpunkil-
lapa? Qamkunawan karmi mana imatapis mañakushurayllapachu,
ukkuna imanutaq mañakushuranllapa chaynuqa. ¿Qamkunata mana
mañashushayllaparaykuchu rimapakunkillapa? Chaynu qamkunapaq mana
allin yupay katinqa, ¡pirdunamayllapari!

Pablumi Corintupi kriyiqkunata qashan watukunanpaq yarpuran

14 Nuqaqami listuna kani qashan kimsa kutipaqna shamur
watukushunayllapapaqqa. Chaynulla kanan shamurpis mana qillaytaqa
mañakushaykillapachu. Manami nuqaqa imaykillapa kaqtaqa munanichu.
Ashwanmi qamkunata munashunillapa. Yaĉhashanchikllapanu, uk
runami qillayta tantakun wamrankunapaqqa. Manami taytanpaqqa
wamrankunachu tantanllapa qillaytaqa.
15 Chaymi nuqamaqa Taytaykillapa yupay kar, kusa aligrila yana-
pashaykillapa tukuy imay kaqniykunawanpis. Chaynulla nuqa kusata
munashutiyllapa, qamkuna mana yaqqa munamatkillapamapis, imanupis
yanapashaykillapa byinnikillapapaq.

16 Nuqaqami mana imatapis mañakushurayllapachu. Chaynu katinmatapis
wakinkunaqa ninllapa, nuqaqashi kusala bibu imanulapis qillaykunata
mañashurllapa aypakusha kani nir.
17 Piru willamayllapa: ¿Nuqa kaĉhamushay runakunachu mayqanninllaqa
llullachishurllapa imaykillapata nuqaman aparan?

18 Titutami nuqaqa kaĉhamuray watukushunanllapapaq. Chaynulla pay-
wanqa uk kriyiq masinchikllapata kaĉhamuray. Nimayllapa: ¿Tituchu in-
gañashuranllapa? ¡Manami mana! Nuqaqami Tituwanqa chay yarpuylla kar,
imatapis chayllata ruranillapa.

19 Manaqaĉhi qamkunaqa yarpunkillapa, chay rimashaykunarayku
diskulpamanaykillapata munar chaynuqa rimayani, nir. Manami
chaynuqa kanqachu. Chaqa, nuqami Dyuspa naypanpi rimani Jesucristupi
kriyiq kar. Tukuy kaykunami munashay kriyiq masiykuna, qamkuna masta
Dyusninchikta kasur, paypi kriyinaykillapapaq.

20 Chaqa nuqaqami yarpukuni, rikashuqllapa shamurqa mana
munashaynulla taqtachu tarishuymanllapa nir. Chaynulla yarpunipis,
qamkunaqa mana piñakushallataqa rikamanayankillapachu kanqa nir.
Chaqa qamkuna mana allinta tukushaykillaparaykumi, shamurqa
imatapis karanta willashuymanllapa. Yarpunipismi, imanupiqa
willanakur, inbidyanakur, piñachinakur, munashaykillapata rurar ukmanta
tukuyankimanllapa, washaykillapata rimanakuyankimanllapa nir ima.
Chaynulla imanupiqa, ukmanta willanakur piñachinakuyankimanllapa,
qamkunalla alabakayankimanllapa, mana allinta tayankimanllapa nir
ima.

21 Manchakunipismi, qashan watukushuqllapa shamutiy Dyusninchikpa
naypanpi qamkunarayku nuqa pinqakuyman nir. Chaynuqa kusalata
waqayman wakinnikikunarayku. Chaqa paykunaqami unaymanta-pacha
uchakushallapa. Manami chay mana allín rurayashanllapataqa dijashal-
lapachu. Chaynumiri ukwan ukwan pununllapa, imatapis munashanlla-
palata rurar ima tanllapa mana tantyakarchu.

13

1 Kaywanqami kimsa kutipaqna nuqaqa watukushuyanillapa. Tukuy
imapaqpis ishkay manaqa kimsa tistigu “Arí” nitin chiqapqa kanqa, man-
aqa mana. Chaymi chiqap katinqa chay mana allinta tukusha chayqa
kastigakayanqa. Chayraykumi kanan qashan watukushuqllapa shamurqa,
kimsa kutipaqna willashaykillapa amana mana allinkunata ruranaykillapa-
paq.

2 Naypaqta ishkay kutipaqna watukushuqllapa shamurmi, chay uchakur
puriqkunataqa willarayna amana chaykunata rurarnachu purinanllapa-
paq. Chaymi kanan kimsa kutipaqna watukuq shamurqa, nuqalla kimsa
tistigu rikaq yupay karanta willar chiqanchashaqllapa.

3 Chaqa qamkunaqari mana kriyimayankillapachu. Munayashaykillap-
ataqami rikachishaykillapa, chaypiraq kriyimanaykillapapaq, nuqaqa Je-
sucristo willamashanta willashunillapa nir. Jesucristuqami mana yanqa
runala yupaychu tratashunllapa. Ashwanmi Jesucristuqa imapaqpis nanaq
nanaq willashunllapa.

4 Chiqaptami mana kwintachakaypaqla yupay karmapis, kruspi klabatin-
llapa wanuran. Piru ashwan kananqa kawsayan Dyuspa kusa pudirninwan.
Chaynulla nuqakunapis pay yupay mana kwintachaypaqla kanillapa. Piru
paywan pulla kar Dyuspa pudirninwan kawsarmi, willashunillapa qamku-
napis Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.

5 Qamkunalla riparakayllapa imanu kashaykillapapaqpis. Chayna
yaĉhanaykillapapaq chiqaptachu Jesucristupi kriyinkillapa nir. ¿Manachu
kwintata qukankillapa Jesucristuqa qamkunapa pullaykillapa nir?
Imanupi riparakar Dyus munashannullata mana rurashallapa karqari,
yaĉhankillapana mana Jesucristuwanchu kankillapa nir.

6 Nuqaqami kunfyakani chiqapta kriyinkillapa nir. Chaymi ninkillapa,
Jesucristupa apustulnin kar yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir.
7 Chaymi Tayta Dyusman mañakuni, qamkuna ama ima mana allinkunata
ruranaykillapapaqnachu. Nuqaqami mana qamkuna nuqapaq chiqapta
rimayasha ninaykillapapaqchu mañakuni. Nuqaqami mañakuni rurashayl-
lapakunaqa mana sirbinchu nitinllapamapis, ashwan qamkunaqa allinku-
nalatana ruranaykillapapaq.
8 Chaqa manami chiqap kaqkunamanta ima mana allinta rurayta puyt-
inchikchu. Ashwanmi chiqap kaqkunalata ruranapaq allin.
9 Chayrayku aligriyani wakinkuna mana kwintachamatinllapamapis.
Chaqa qamkunami Dyusta mas allita kasur paylapi kriyinkillapa. Chaymi
maydiyapis mañakuyashaq, qamkunaqa allinlana kanaykillapapaq.
10 Kay kartatami puntataqa iskribimuni qamkunaman manaraq
watukushuqllapa shamuyar. Chayna shamurqa, ama nanaq nanaq
willashunayllapapaqchu imanu kashaykillapapaqpis. Ashwanmi
Tayta Dyusqa nimasha qamkunata intrachishutiyllapa paypi masta
kriyinaykillapapaq. Manami munanchu qamkuna disanimakur paymanta
chiqanchakanaykillapataqa.

Pablumi tukukananta saludakuran

11 Kriyiq masiykuna, kay kartayta iskribir tukchinaypaqqami nishaykil-
lapa: Kusa shumaqta kawsar, waran waran mas shumaqta kawsaytana
yarpuyllapa. Chaynulla animachinakur ima tukuynikillapa uk yarpuylana
shumaqta kawsayllapa. Chayna Dyus munamaqninchik, shumaqchamaqn-
inchikqa qamkunawan kanqa.
12 Uknikillapa uknikillapa kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa.
*
13 Tukuy kriyiq masinchikkunami saludashunllapa.
14 Amitunchik Jesucristumi llakipar yanapashunqallapa. Tayta Dyus-
pismi munashunqallapa. Chaynulla Santu Ispiritu-shuypaqa pullaykillapa
kanqa shumaqta tanaykillapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **13:12** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur salu-
danakuq kashanrayku.

Gálatas
Pablumi kartanta kaĉhan Galaciapi kriyiqkunaman

Prubinsya Galaciapi kaq pwiblukunapimi apustul Pabluqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikutin, kusalata kriyiranllapa. Chaymantami uklawmanna riran Pabluqa yaĉhachikuqqa. Chaykamanqami Israel pwiblumanta mana allinta yaĉhachikuqkuna Galaciaman ĉhamur, kriyiqkunataqa Pablupaq kaynu nir willaran: "Pabluqa manami apustulchu, Jesucristupaq yaĉhachikunanpaqqa" nir. Chaynullami niranpis: "Pabluqami mana Jerusalenmanta apustulkuna yupaychu yaĉhachikun" nir. Chaymi chaynu chay runakuna mana allinta rimayashanllapapaq, Pabluqa kay kartata kaĉharan allita intrakananllapapaq (1.11–2.21).

Chaynullapismi chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuyaranllapa: "Jesucristupi kriyirmapis, washakanaykillapapaqqa Moisés mantakushanta kumpliyta ministinkillapa". Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi Pabluqa kay kartata kaĉharan intrakananllapapaq, chay mantakuykunaqami Jesucristo shamunankalaman kasunallapapaq karan nir. Chaynullami intrachiranpis Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata mana kumplirmapis washakayta puytinchik nir (3.1–5.12).

Chaymi Galaciamanta kaqkuna Moisés mantakushanta mana kumpliyta puytir, uchakurlla kawsanantaqa Pabluqa mana munaranchu. Chayraykumi kay kartata kaĉhar intrachiran, Santu Ispiritu munashannullana kawsananllapapaq nir (5.13–6.10).

Pablumi saludakun

1-2 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi tukuy kaypi kaq kriyiq masinchikkunawan kay kartata iskribishunillapa qamkuna chay prubinsya Galaciapa pwiblunkunapi taqkunaman. Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran. Chaymi ashwan Jesucristuqa paylla Taytan Dyuswan akrar kaĉhamaran apustulnin kar, shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaqqa. Manami runakuna imachu nuqataqa akrar kaĉhamashallapa.

3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

4 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyus munashannulla rurarmi, Jesucristuqa paylla wanuran uchanchikllaparayku. Chaynullami wanuranpis yanapamashallapa kanankuna kusala saqra mana allinkuna kan, chaykunataqa amana rurarnachu kawsanallapapaq ima.

5 ¡Chaynami ashwan, Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa

6 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi kusalata llakipamashanchikllaparayku wanuran, Tayta Dyuswan shumaqchamanallapapaq. Piru chaynu katinmapis, kananqa qamkunaqa chaymatapis mana kwintacharchu, ashwan chay ukman mana allinta yaĉhachikuqkunamanna tikrakashaykillapa, chaypi kriyir washakashunllapa nir yarpur. Chayraykumi kananqa

kusalata llakichimashaykillapa. Chaymi mana imanu tukushaq nirmapis yaĉhanichu.
7 Piru chiqaptaqami ukniykuna, Jesucristumantaqa mana masqa mayqanpis kanchu washamanallapapaqqa. Ashwanmi chay ukmanta yaĉhachishuqllapaqa Jesucristupi kriyishaykillapamanta pantachishunanllapapaq chaynuqa yaĉhachishushallapa.
8 Chaymi nishaykillapa: Jesucristupaq kusala shumaq yaĉhachishushayllapamanta, mayqan shamur ukmanta yaĉhachishuqllapaqami, Dyusmanta kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq. Chaynu nirqami mana wakinlapaqchu chaynuqa niyani. Chaymi nuqalla kar, manaqa syilumanta angelkuna shamur chaynu ukmanta yaĉhachikurllapaqami, mana washakarchu Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakashana kashaqllapa.
9 Chaymi qashan chayllata nishaykillapapis: Mayqanpis chay washakanaykillapapaq kusala shumaq kaqta intrakashana katkillapa ukmanta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapaqami, Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq nir.
10 Piru nuqaqa manami munanichu runa masiykuna wakqami kusala allinta yaĉhachikuyan nir alabamanantaqa. Ashwanmi ima rurayashaypipis, Tayta Dyus allintami rurayanki nimananta munani. Chaqa runa masiykunala ima rurayashaypipis alabamananlapaq rurayarqa, manami Jesucristupa sirbiqninchu kayman.

Pablumi Jesucristo akrashanpaq intrachikun

11 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa: Imanu kriyir washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapaqa, manami runakuna yarpushan imachu. Ashwanmi Dyusmanta kar kusala chiqap.
12 Chaqa chay yaĉhachishuyashayllapataqa manami yanqa runakunamantachu yaĉhakusha kani. Ashwanmi Jesucristo paylla allita intrachimasha tukuy chaykunapaqqa.
13 Piru qamkunami nuqapaqqa uyapashaykillapa kasha kanqa, imanumi unayqa Israel runa masiykuna Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi qischanaypaq puriq kani nir. Chaymi chay kriyiqkunataqa limpu tukchiyta yarpuq kani.
14 Chaqa unayqami nuqaqa, Israel rukuyllapakuna yaĉhachikushankunata wakinniykunamantaqa masta kasur ima kusata yaĉhakusha karay.
15 Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, unaylla manaraq nasiyatiy akramashallana karan, paypaq yaĉhachikunaypaqqa.
16 Chaymi chay munashan tyimpupi Wamran Jesucristuta riqsichimaran, rir shumaq rimayninta mana Israel runakunata yaĉhachinaypaq. Chaynu yaĉhachikuq kaĉhamatinqa manami mayqantapis tapuq rirayraqchu Jesucristupaqqa. Ashwanmi Taytanchik Dyuslla allita intrachimaran Jesucristupaqqa.
17 Chaynulla manami Jerusalén pwiblumanmapis riraychu, chay punta apustul kaqkuna Jesucristupaq intrachimananpaqqa. Ashwanmi mana tardarchu riray Arabia lugarman. Chaymantami qashan tikrakamuray Damasco pwiblullaman.
18 Chaymantami kimsa añumantaraq * Jerusalén pwibluman riray Pedruta riqsiq. Chaymi chaypi tarir, paywan kinsi diyalata kidaray.

---

* **1:18** Kay kimsa añumantaraq nirqami niyanchik kriyishanmanta kimsa añu pasashana katin nir.

19 Piru chaypi karqami, wakin apustulkunataqa mana rikaraychu. Ashwan Amitunchik Jesucristupa uknin Santiagulawan † tarinakurayllapa.
20 Chaymi nishaykillapa: Kay iskribir willashuyanillapa chayqami chiqap. Chaqa tukuy kay nishuyanillapa chaypaqqami, Tayta Dyus yaĉhan kusala chiqap nirqa.
21 Chaymantanami Siria, chaynulla Cilicia pwiblumanna riray.
22 Piru Judea pwiblupi, Jesucristupi kriyiq masinchikkunaqa manaraq riqsimaranllapachu chay tyimpuqa.
23 Piru mana riqsimarllapapismi, ukkuna parlatin uyapashana karanllapa kaynu niqta nuqapaqqa: "Jesucristupi kriyiqkunatami tukchiyta munar, unay uk runa kusalata qischamaqninchikllapa chayqami, kananqa Jesucristupa shumaq rimaynintana yaĉhachikuyan" nir.
24 Chaynu nuqapaq yaĉharllapami, Tayta Dyustaqa kusalata alabaranllapa.

2

Apustulkunami Pablutaqa apustulpaqna riqsiranllapa

1 Chaymantami katursi añu pasatinraq qashan riray Jerusalén pwiblumanqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata watukuq. Chaypiqami Bernabiwan riray, Tituta apar.
2 Chaynuqami riray, Tayta Dyus chaynu rinaypaq nimasha katin. Chaymi Jerusalén pwiblupi karnaqa chaypi kriyiqkunapa rikaqninkunalawan tantanakurayllapa. Paykunataqami kaynu intrachiray: "Nuqaqami mana Israel runakunata yaĉhachiyani Jesucristupi kriyir washakananllapapaq" nir. Chaqa manami munaraychu nuqapaq ukmanta yarputinllapa chay yaĉhachikuyashayqa yanqalla yupay kanantaqa.
3 Piru chaypiqami kriyiq masiykunawanqa kusala shumaqta yarpuchinakurayllapa. Chaynu karmi pullay risha kaq kriyiq masinchik Titutapis michka Grecia pwiblumanta kar, mana Israel runa katinmapis manami niranllapachu: "Qamqa chay siñal kustumrita ruray" nirllapamapis.
4 Nataq chaynu tantakasha katiyllapaqami, chaymanqa mananula ĉhasha karanllapapis Jesucristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqami Moisés mantakushankunallawanraq kar, kay mantakuykunata kasurmi washakanchikllapa nir uk sirbikuqta yupay amalas rurachimanaranllapa, michka nuqakunaqa Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa nir yaĉhatiyllapamapis.
5 Piru chaynu yaĉhachikutinllapapismi, nuqakunaqa mana paykunataqa kasurayllapachu. Chaqa nuqakunaqami munarayllapa, chiqap Jesucristupaq yaĉhakushaykillapapi allita kriyirla pay munashanlata rurar kawsanaykillapapaq.
6 Nataq chay kriyiqkunapa rikaqnin kriyiq masinchikkunaqa, manami chay yaĉhachikuyashaykimantaqa kaynu ukmanta yaĉhachikuy nirlamapis willamaranllapachu. Piru nuqaqa chay kriyiq masinchikkuna imanu yaĉhachikunaypaq nimasha katinmapis, manami chaylawanqa Tayta Dyuspaqqa allinna kani niytaqa puytinaytachu. Chaqa Tayta Dyusqa manami runa masinchik allintami rurayanki nimashanchikraykuchu, allinpaqqa rikamanchikllapa.
7 Chaymi chay kriyiqkunata rikaqkunaqa kaynu kaynu yaĉhachikuy nimananmantaqami, ashwan allita kwintata qukaranllapa: Waktaqami Tayta Dyus akrasha apustulnin kananpaq. Chayna rir, Jesucristupaq

† **1:19** Chay Santiagullami shutiqpis "Jacobo".

yaĉhachinanpaq mana Israel runakunata, imanutaq Pedrumataqa Tayta Dyusqa akrasha kay Israel runakunata yaĉhachinanpaq nir.
8 Chaqa allita yarpuyllapa: Pedrutami Dyusninchikqa pay paylla akrar kaĉharan rir Israel runakunata yaĉhachinanpaq. Piru nuqata-shuypaqami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamasha rir mana Israel runakunatana yaĉhachinaypaq.
9 Chaynu Tayta Dyus paypaq yaĉhachikunaypaq akramasha nir chay kriyiqkunapi kusala rispitakasha kaq kriyiq masinchikkuna Santiago, Pedro, Juan ima yaĉharanllapa. Chaymi ashwan paykunaqa nuqata chaynulla Bernabita ima makinllapata qur ima paykuna yupay apustulkunallapaqna riqsimaranllapa. Chaynami paykunaqa nimaranllapa:
"Qamkunaqa riyllapa tukuyla mana Israelmanta kaq runakunata yaĉhachiq. Nataq nuqakuna-shuypaqa yaĉhachishaqllapa kay Israelmanta kaq masinchikkunata" nir.
10 Chaynu nir imami ashwan kusalata yarpuchimaranllapa chay mana imayjun kaqkunata yanapanayllapapaq. Chaymi ashwan kusa aligrila ima, nuqaqa chay mana imayjun kaqkunataqa imanullapis yanapayanina.

Pablumi Antioquiapi Pedruta anyaran

11-12 Ukninchikllapa Pedruqami Antioquía pwiblupi kar, mana Israel runakunawan pulla mikur imaqa kusala allinta rurayaran. Chaymantami Jerusalén pwiblumanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamuranllapa Santiago kaĉhamushanrayku. Chay paykunaqami kusalata yarpuqllapa chay siñal kustumripaq. Chaymi Pedruqa, mana siñal kustumriyjun runakunawan mikuyan nimanmanllapa nir manchakur, manana mana Israel runakunawan mikur kusala mana allinta tukuyatinmi, pay payllata anyaray.
13 Chaymi chaynu Pedro, mana Israelmanta kaq runakunawan pulla mana mikunatinqa, wakin Israel kriyiq masinchikkuna, chaynulla ukninchikllapa Bernabimapis chaynulla mana allinta tukuran Pedruwan pulla.
14 Chaymi chaynu tukurqa manana chiqap Jesucristupaq yaĉhakushannunachu rurayatinllapa rikarqa, Pedrutaqa tukuypa naypanpi anyaray kaynu nir:
"Qamqami Israel runa karmapis, mana Israel runakunawan pulla kawsarqa kusala allinta rurarayki. Piru kananqa, ¿imapaqnataq paykunamanta chiqanchakarqa, imanutaq nuqanchikkuna Israel runakuna rurar kawsanchikllapa chaynuta amalas rurachinayankiqa?" nir.

Jesucristupi kriyirlami maymanta karmapis washakanchikllapa

15 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Pedruwan nuqaqami Israel runakuna kanillapa chay pwiblupi nasishayllaparayku. Chaynu karmi Israel pwiblu masiykunapaqqa mana uchayjunchu kanillapa, mana Israel runakuna yupayqa.
16 Piru nuqakuna, Israel pwiblumanta karmapismi, allitana intrakasha kanillapa: Maylawmanta karmapis, Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyus uchakushanchikkunamantaqa pirdunar mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir. Manami Moisés mantakushankunata kasushallapachu, Tayta Dyusqa pirdunamanchikllapa. Chayraykumi nuqakunapis Jesucristulapi kriyisha kanillapa, Tayta Dyus uchayllapakunamanta pirdunamananllapapaq. Chaqa manami mayqanpis washakanqachu Moisés mantakushankunata kasushanraykuqa.
17 Nataq nuqakuna, Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir kriyishayllaparaykumi, wakinkunaqa nuqakunapaq kaynu ninllapa: "Paykunaqami Moisespa

mantakuyninkunata manana kasunllapanachu. Chaymi kusa uchayjunna”
nir. Ma, tapushaykillapa: ¿Chaynu Jesucristupi kriyishayllaparaykuchu, pay
uchakuchimayanqallapa? ¡Manami!
18 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqapismi unayqa, Moisés mantakushankunata kasur washakanchikllapa nir yaĉhachikuq kani. Piru kananqa allita intrakasha kani, manami chaynuchu kasha nir. Ashwan Jesucristupi kriyirlami washakayta puytinchikllapa. Chaymi chaynu yaĉhachikuyar, qashan Moisés mantakushankunata kasur washakanchik nir yaĉhachikurqami, ashwan kusala uchayjunna kayman Dyuspa naypanpiqa.
19 Chaqa nuqamaqami Moisés mantakushanta kasunaymantaqa wanusha yupayna kani. Ashwanmi Tayta Dyus munashanlata ruranaypaqna kani.
20 Chaymi ashwan Jesucristulapina kriyirqa paywan kruspi pulla wanur kawsamusha yupayna kani. Chaynami kanan kay kawsayashaypiqa manana nuqalanachu kawsani. Ashwanmi Jesucristo nuqapi kawsar, payna yanapaman, allinkunalata rurar kawsanaypaq. Chayraykumi kananqa Dyuspa Wamranpi kriyirlana kawsakuni. Chaqa payqami kusata llakipamashanrayku uchaymanta washamananpaqmapis paylla wanuran.
21 Chaymi Tayta Dyusqa kusata llakipamar Wamranmatapis kaĉhamur washamashanrayku paypaqqa mana ukmanta yarpuyta puytinichu. Piru wakinkunaqami ninllapa, Moisés mantakushankunata kasurshi washakanchik nir. Chaqa chiqapta chaynu katinqa, Jesucristuqa yanqalla washamanapaq nirqa wanusha kanman.

3

Kriyishanchikraykumi Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchikllapa

1 ¡Ay, Galaciamanta kaq yarukuna! ¿Pitaq yaruchashushallapa, Jesucristupi manana allita kriyinaykillapapaqqa? ¿Manachu qamkunawan kar, kusa intrakaypaqta yaĉhachishurayllapa: “Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq” nir?
2 Piru qamkunaqami kananqa Moisés mantakushankunapina yarpuyankillapa washakanaykillapapaqqa. ¡Ma, nimayllapa! ¿Moisés mantakushankunata kasushaykillaparaykuchu, Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunaman shamuran? ¡Manami! Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunqa shamuran qamkunamanqa, Jesucristupaq uyakur, paypi kriyishaykillaparayku.
3 ¿Ima, kabal yaruchu imataq kankillapaqa? ¿Chaynu Dyuspa Santu Ispiritun yanapashutinllapamapis, mana kwintachanarchu ashwan yarpuyankillapa, nuqanchikkunala Moisés mantakushanta kasur allinta kawsarlami washakayta puytinchikllapa? nir.
4 Piru allita yarpuyllapa: Jesucristupi kriyishaykillaparaykumi kusata qischakaraykillapa. Chaynu qischakarmapis, ¿manachu imatapis yaĉhakushaykillapa? ¡Icharaq imalataqa yaĉhakushaykillapa kanman, amana yanqalla qischakashaykillapaqa kananpaq!
5 Chaqa Jesucristupaq uyakur, paypi kriyitkillapami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qushurllapa, qamkunapi achka milagrukunata ima rurasha. Piru manami Moisés mantakushankunata allita kasushaykillaparaykuchu chaykunataqa rurasha. Ashwanmi ruraran, Jesucristupi kriyishaykillaparayku.

Abrahammi intrachimanchik kriyirla washakanchik nir

6 Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq Abrahammaqa Dyuspi kriyishanraykula, Dyusqa uchankunamanta llakipar, kusala allinpaq riqsiran nir.

7 Chayraykumi qamkunaqa allita yaĉhankimanllapa: Dyuspi allita kriyiqkunalami Abrahampa ayllunkuna yupayqa kanqa nir.

8 Chaqa unaymanta-pachami Dyusninchikqa nishallana karan: “Mana Israel kaq runakunapis nuqapi kriyitinqami, paykunatapis mana uchayjunpaqna riqsishaq” nir. Chaymi Tayta Dyuspi kriyirla washakanchik nir intrachimanallapapaq Abrahamta niran: “Abraham, qamraykumi pachapi tukuyla kawsaqkunataqa yanapar shumaqchashaq” nir.

9 Chaynumi Dyusninchikqa paypi tukuy kriyiqkunataqa yanapar shumaqchanqa, imanutaq Abrahammataqa kriyishanrayku yanaparan chaynu.

10 Piru Moisés mantakushankunapi kunfyakaqkunaqami, kusala mana allinchu kanqallapa. Chaymi chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanrayku, kusala uchayjun kanqallapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis Moisés tukuy mantakushankunata kumpliyta munar, mana puytirqami Tayta Dyuspa naypanpiqa tukuy tyimpupaq kastigakasha kanqa” nir.

11 Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa, manami Moisés mantakushankunata kasurchu washakayta puytinchikllapa nir. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.

12 Piru Moisés mantakushankunapiqa, manami kriyishanchikraykuchu washakanapaq niyan. Ashwanmi nin: “Moisés mantakushankunata tukuyta kumplirlami washakayta puytinchik” nir.

13 Allita yarpuyllapa: Manami mayqanpis, Moisés mantakushankunataqa kumpliyta puytinchikchu. Chaymi ashwan tukuy tyimpupaq wanur chinqanallapapaq yupayna karanchikllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata mana kumpliyta puytishanchikllaparaykumi, Jesucristuqa lugarninchikllapa kastigakar qirupi waychirar wanuran, amana tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq. Piru Dyus nitin, Moisés iskribishankunapimi nin: “Mayqanpis qirupi waychirar wanuqqami, kusala mana allinchu kanqa” nir. Nataq Jesucristuqami chaynu waychirar wanuran washamanallapapaq, mana yanqallachu.

14 Chaynumi Jesucristuqa wanuranpis, mana Israel runakunatapis washananpaq Abrahamta, Dyus unaylla arnishannu. Chaymi Jesucristupi kriyishaqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchik imanutaq arnimashanchikllapanulla.

Abrahamtami Dyus arnishallana karan

15 Kriyiq masiykuna, uk kumparasyunwanmi kaynu nishaykillapa: “Mayqan runa uk tratuta rurar firmatinqa, manami mayqanpis chay tratuta rurashantaqa mas ukmanta, chaynulla chinqachiymatapis puytinllapachu” nir.

16 Chaymi allita kwintata qukashunllapa, chaynu Dyusninchik uk tratuta rurar chay unay rukunchikllapa Abrahamtami, kaynu arniran: “Qampa uk aylluykiwanmi tukuyla runakunata yanapashaq” nir. Chaynu nirqa manami niranchu: “Aylluykikunawanmi yanapakushaq” nirqa. Ashwanmi uklapaq rimaran, “Uk aylluykiwanmi yanapakushaq” nir. Chaynu uklapaq rimarqami, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristupaq rimayaran.

17 Chaynuqami nishunillapa, qamkuna allita intrakanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusqami, Abrahamwan punta tratuta rurar, kusa allita arniran kumplinanpaq. Chaymantaraqmi, kwatru-syintus trinta (430) añukuna pasatinraq Moisesqa, Dyusmanta ayparan chay

mantakuykunataqa. Piru chay mantakuykunaqa manami chinqachiyta puytinchu, Tayta Dyus chay punta tratuta Abrahamwan rurashantaqa.

18 Chaqa Tayta Dyusqa manami chay mantakuykunata kasushanchikraykuchu washamanchikllapa. Ashwanmi Abrahamta chay arnishanta kumplir, mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamanchik, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykula.

Jesucristo shamunankalamanmi Moisés mantakushankunaqa karan

19 Dyusninchik chaynu Abrahamta mana imawan pagratin ima dibaldila washamananpaq arnirqa, ¿imaraykutaq Moisestaqa quran chay mantakuykunataqa? Chay mantakuykunataqami quran, tukuyla kwintata qukanallapapaq: Uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaymi chay mantakuykunataqa qumaranchikllapa, Abrahampa ayllunta Dyus arnikushan Jesucristo shamur wanunankalaman. Chaymi Taytanchik Dyusqa, angelninkunata willaran, chay mantakuykunata Moisesta qunanllapapaq. Chaymantaqami Moisesqa, angelkunamanta chay mantakuykunata aypashanrayku, Dyusman mañakunanpaq karan runakunapa uchanllaparayku.

20 Piru Taytanchik Dyusmaqami payla kashanrayku, Abrahamta yanapar arninanpaqqa mana ministiranchu angelninkuna rir Abrahamta willananpaqqa. Ashwanmi pay paylla niran: “Nuqapi kriyitkimi, washashayki” nirqa.

21 Piru imanupiqaĉhi qamkunaqa kaynu yarpuyankillapa: Dyusninchik, Abrahamta dibaldila washananpaq arnirqa, ¿imayraykutaq mantakuykunata Moisestaqa quran? nir. ¿Chay mantakuykunata Moisesta qurchu, dibaldila washamanallapapaq arnikushantaqa chinqachiyta puytinman? ¡Manami! Chaqa chay mantakuykuna uchanchikmanta washamanallapapaq katinqa, chay mantakuykunallawanna kanallapata.

22 Piru Dyus nitin iskribikashakunapimi nimanchik: “Tukuylashi uchakuylata munanchikllapa” nir. Chaynu uchakuylata munashanchikllaparaykushi, uk prisu yupay karanchikllapa chay uchakuchikuqpaqqa. Nataq Jesucristupi kriyishallapaqami, Taytan Dyus uchakushanchikkunamanta washamanchikllapa, imanutaq arnimaranchikllapa chaynulla.

23 Chaqa Jesucristupi manaraq kriyishallapaqami, Moisespa mantakuyninkunaqa uk prisuta yupay mantamaqninchikllapa. Piru Jesucristo shamushanmantaqami Tayta Dyus intrachimanchikllapa, paylapi kriyir washakanallapapaq, nir.

24 Chaymi Jesucristo shamushankalaman chay mantakuykunaqa uk mantamaqninchik yupayqa karan kwintata qukanallapapaq, manami chay mantakuykunata kumpliyta puytinchikchu nir. Chayraykumi chay mantakuyqa intrachimaranchikllapa Jesucristupi kriyishalashi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashunllapa nir.

25 Chaynami Jesucristupi kanan kriyishallapaqa, chay mantakuykunaqa manana mantamayninchikllapataqa puytinnachu.

26 Chaqa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyninchikllapa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa.

27 Chaynulla Jesucristupi kriyishami washamanchik nir shutikushanchikllaparayku kananqa Jesucristuwanqa pullala kar, pay yupaylana kawsanchikllapa.

28 Chaynu Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyla kriyiqkunaqa uk ayllulana kanchikllapa. Chaymi michka Israel runa kar, mana Israel runa

kar, sirbikuq, mana sirbikuq, chaynulla runa, warmi karmapis Jesucristupi
kriyishanchikllaparayku tukuyninchik uklana kanchikllapa.
29 Chayraykumi nishaykillapa: Tukuyla Jesucristupa kaqninkunana kar-
qami, Abrahampa ayllunkuna yupayna kanchikllapa. Chaymi Abrahamta
Dyusninchik arnishantaqa nuqanchikkunapis tukuyla aypashunllapana.

4

Kriyishanchikllaparaykumi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa

1-2 Allita intrakayllapa kay kumparasyunta parlashutiyllapa. Uk wamra
taytanmanta maydiya irinsyanta aypananpaq karmapismi, taksharaq
karqa manaraq puytinchu irinsyanta aypaytaqa. Chaymi ashwan uk sir-
bikuq yupayraq, chay wasinpi rikaqninkunata kasur ima kawsan, maydiya
taytan irinsyanta qunanpaq yarpushan tyimpu ĉhamunankaman.
3 Chaynullami nuqanchikkunapis unayqa Jesucristupi manaraq kriyirqa,
chay wamritu yupay karanchikllapa. Chaymi runakunapa kustumrinku-
nata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupayla kawsaq kanchikl-
llapa.
4 Piru chaymantaqami Dyusninchik munashan tyimpu ĉhamutinqa,
Wamran Jesucristuta kaĉhamuran. Chaymi payqa uk Israel warmisitamanta
nasir, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kasur kawsaran.
5 Chaynuqami shamuran Moisés mantakushankuna watasha yupay
purichimayashanchikmanta washamashallapa, Tayta Dyusqa wamranku-
napaqna riqsimanallapapaq.
6 Chaymi chiqapta Dyuspa wamrankuna kanchikllapa nir
yaĉhanallapapaqqa, Wamran Jesucristupa Santu Ispiritunta kaĉhamuran,
shunqunchikllapaman. Chaymi Santu Ispirituqa yanapamanchik
Dyusninchikta ninapaq *“Abba* * Taytaymi kanki” nir.
7 Chayraykumi kananqa manana runakunapa kustumrinkunata, man-
takushankunata kasur, uk sirbikuq yupay kasunapaqnachu kanchikl-
llapa. Ashwanmi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Chaynu
kashanchikllaparaykumi, Dyus tukuyta arnimashanchikllapata aypanalla-
papaqna kanchikllapa.

Pablumi Galaciapi kriyiqkunapaq llakir yarpupakun

8 Alliptami nishaykillapa: Qamkunaqami unayqa, Tayta Dyuspi manaraq
kriyirllapaqa, runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunata adurar,
uk sirbikuq yupayna kawsaq kankillapa.
9 Piru kananqami chiqaptana Dyusninchikta riqsinkillapa. Chaynulla
paypismi qamkunata wamrankunapaqna riqsishushallapa. Piru chaynu
Tayta Dyus riqsishutinllapaqa, ¿imapaqnataq runakuna yarpuyashan mana
sirbiq imakunata kasunaykillapapaq tikrakanayankillapaqa? Chaynuqami
ashwan uk sirbikuq yupayna kayankillapa.
10 Chaqa kananqami qamkunaqa Israel runakuna llullachishutinllapa,
paykuna yupay “Fyistakunata kumplir, Tayta Dyusta aligriyachiyta puyt-
inchik” nir, gwardayankillapa wakin diyakunata, misiskunata, añukunata,
ima.
11 Chaynu rurayashaykillaparaykumi kusata llakini, chay kusata qis-
chakar ima yaĉhachikusha kani Jesucristupaq chayqaĉhi yanqallamana katin
nir yarpur.

* **4:6** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa, nuqa yupay Jesucristu-
lapi kriyir washakanaykillapapaq. Chaqa nuqamaqa michka Israel runa
karmapismi, qamkuna yupay tukusha kani, imanullapis Jesucristupaq
yaĉhachishutiyllapa kriyir washakanayllapapaq. Chaynu yaĉhachishutiyllapa
imamapismi, qamkunaqa mana ima mana allintapis ruramashaykilla-
pachu.
13-14 Ashwanmi qishaq katiypis, shumaqta samachimaraykillapa, Dyus-
manta uk angelta yupay, chaynulla Jesucristuta yupaylla ima, mana
mayqanpis disprisyamar imamapischu. Allitami yaĉhankillapa: Chay pun-
tata watukushuqllapa rirqami, kusala qishaq karmapis, yaĉhachishurayllapa
Jesucristupa shumaq rimayninta, paypi kriyir washakanaykillapapaq, nir.
15 Chaymi chaynu qishaq katiymapis kusata munamar, aligriyachir, tukuy
imapi yanapamaq kankillapa. Chaynu karmi ashwan nawikillapata urqur
qumay nishutiyllapamapis, qumayashaykillapa kanqa. Piru kananqa,
¿imataq pasasha? ¿Imapaqnataq nuqawan mana aligriyankillapa?
16 ¿Manaqachu qamkuna mana allinta tukuyashaykillaparayku, chiqap
kaqpaq willashurllapaqa kuntraykillapa tikrakasha kani? ¡Manami!
17 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Chay llullakur mana allinta
yaĉhachikuqkunaqami, paykunalawan kanaykillapata kusata munan. Piru
chaynuqami, mana allinchu. Chaqa nuqakunamanta chiqanchakar, payku-
nalatana kasunaykillapata munan.
18 Allita yarpushaqami, kusala allin ukninchikkunapaq llakir ima
kawsanallapapaqqa. Piru allin kaqkunalata yaĉhachinapaq. Chaymi
chaynu llakir, imata yaĉhachinar imamapis tukuy tyimpu chaynullata
ruranmanllapa, nuqakuna mana qamkunawan katiyllapalachu.
Chaynuqami mana allinchu.
19 Kusala munashay kriyiq masiykuna, qashanmi kusalata qischakaq
qallarini, Jesucristupaq yaĉhachishunayllapapaq. Chaqa qamkunaqami Je-
sucristo mana munashannuchu kawsayankillapa. Chaymi qamkunapaq
kusalata yarpurqa, imanutaq uk warmisitamataqa wamrakustunanpaq
nanaynin aypatin qischakan, chaynu yupay nuqapis qischakani qamku-
narayku. Chaqa chaynuĉhi qischakayashaq Jesucristupi allita kriyinaykil-
lapakaman.
20 Chaqa kusala allinĉhi kanman kanan kananlla chaypi qamkunawan
pulla kanaypaq. Chaynu pullaykillapa karqaĉhi, ukmanta ima willar Jesu-
cristupaqqa allita intrachishuymanllapa. Piru manami yaĉhanichu, ¿imanu
kartaq chaynuqa tukuyankillapa kanqa? nirqa.

Agarwan Sarapaq kumparasyunta ruraran

21 Kriyiq masiykuna, qamkuna Moisés mantakushankunata qashan ka-
sunaq qallarinaqkuna allita intrakayllapa, chayta rurayashaykillapaqami
mana allinchu nir. ¿Manachu qamkunaqa, Dyus nitin Moisés iskribishan
niyashantaqa uyapashaykillapa?
22 Chaqa Moisés iskribishanpiqami nin: Abrahampami karan ishkay
wamrankuna. Uk wamranqami sirbikuqnin Agar, shipashninmanta karan.
Nataq ukqami karan chiqap warmin Saramanta. Kay Saraqami Abrahampa
punta warmin kar, mana sirbikuqnin imalamapischu karan.
23 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay sirbikuq warmi Agarpa wamranqami
nasiran, imanutaq wakinkunapis nasishanchikllapa chaynulla. Nataq
Sarapa wamranqami nasiran, imanutaq Tayta Dyus unaylla arnisha karan,
rukulana kayatkillapa uk wamrituykillapa kanqa nir. Chaymi chay kump-
likananpaqqa Sarapa wamranqa nasiran.

24 Piru Dyusqami kay ishkay warmikunawan intrachimanchikllapa
ishkay tratukunapaq. Uk tratutaqami Tayta Dyus, Israel runakunawan
chay Sinaí sirkapi rurar, Moisesta mantakuykunata qushan. Chay tratuta
rurashanllapatami ninchikllapa: “Dyuspa mantakuyninkuna” nir. Piru
tukuy chay mantakuykunataqa, manami mayqanpís washakananpaqqa
kumpliyta puytishachu. Chaymi Sinaí sirkapi rurashan tratuqa in-
trachimanchikllapa chay sirbikuq Agarpaq. Chaymi allita intrakayl-
lapa. Chaqa Moisés mantakushankunawan mana washakayta puytirqami,
nuqanchikkunapis uk sirbikuq yupaylla kanchikllapa, imanutaq Agarmaqa
karan chaynu.

25 Chaymi Agarpaq intrakarqa yaĉhanchikllapa chay nasyun Arabiapi kaq
Sinaí sirkapaq. Chaynulla Sinaí sirkapaq intrakarqami yaĉhanchikllapa kay
pachapi Jerusalén pwiblupaq. Chaqa Jerusalén pwiblupi kawsaqkunaqami
Moisés mantakushankunata kumpliyta munarmapis, mana puytishalla-
pachu. Chaymi chaynu mana tukuyla kumpliyta puytishanllaparayku may-
diyapis uk sirbikuq yupaylla kawsanllapa.

26 Piru nuqanchikkuna Jesucristupi kriyirllapaqami, manana chay man-
takuykunapa sirbikuqninnachu kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilupi uk
mushuq Jerusalén pwiblu kan chayman rir, Tayta Dyuswan pulla kawsanal-
lapapaqna kanchikllapa.

27 Chaymi Dyus nitin iskribikashankunapiqa, chay mushuq Jerusalén
pwiblupaq nin:

“Qam mana wamrakuq kar,
chay wamrakunaykipaq nanayta mana riqsiq warmisita,
kusalata aligriyay.

Chaqa chay warmisita mana wamrakunanpaq kaqqami,
kusala achka wamrayjun kanqa,
chay wamrakuq warmisitamantaqa” nir.

28 Kriyiq masiykuna allita intrakayllapa, imanutaq Abrahammataqa
Tayta Dyuspi kriyitinla, pay arniran kusa achka aylluyjun kananpaq.
Chaymi chay wamran Isaac nasiranna. Chaynumi Tayta Dyusqa tukuy
paypi kriyiqkunata arnisha washamanallapapaq. Chaymi nuqanchikku-
naqa paypi kriyirqa, qashan mushuqmanta nasisha yupayna kanchikllapa.

29 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, Saraqa wamran Isaacta
wamrakuran. Chaymantaqami Agarpa wamran Ismaelqa Sarapa wamran
Isaacta qischaran. Chaynullami kanankunapis Moisés mantakushankunata
kasuyta munaqkunaqa Jesucristupi kriyiqkunataqa ĉhiqnir qischamanchik-
llapa.

30 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi Agarpaqqa kaynu niran:
“Itakuy chay sirbikuqnikita wamrantinta. Chaqa chay imayki kaqqami
chay wamrayki Isaaclapaq. Chaymi chay sirbikuqnikipa wamranqa mana
partinakuytaqa puytinchu chay wamrayki Isaacwanqa” nir.

31 Kriyiq masiykuna, chaynu Tayta Dyus nishanraykumi yaĉhanchikllapa
Jesucristulapi kriyirmi, Sarapa wamran yupay kanchikllapa nir.
Chaynuqami manana chay sirbikuq Agarpa wamran yupaynachu
kanchikllapa.

5

Jesucristupi kriyirqami mana ukpa sirbiqninnachu kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi payqa
washar, manana uk sirbikuq yupayna kawsanallapapaq nimashanchik-
llapa. Chaymi chaynu katinqa, chay kriyishanchikllapanullana kar, Moisés
mantakushankunapiqa amana yarpurnachu kawsashunllapa.
2 Chayraykumi allita intrakayllapa. Qashanmi nuqa Pablo nishaykillapa:
Amana chay siñal kustumrita rurayllapanachu nir. Chaqa qamkuna chay
siñal kustumrita rurayatkillapaqami, mana imapaqpis sirbishushallapachu,
Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapaqa.
3 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis chay siñal kustumrita ru-
raqkunaqami, washakananpaqqa Moisés mantakushankunataqa tukuylata
kumpliyta ministiyan nir. Piru chayta mana kumpliyta puytishanraykumi
mana washakanqallapachu.
4 Chaymi qamkuna, Moisés mantakushankunata kumplirlami
washakanchik nir yarpuqkuna, Tayta Dyus llakipar washashunanllapapaq
Wamran Jesucristuta kaĉhamushanmanta chiqanchakashaykillapa.
5 Piru Jesucristupi tukuy kriyir washakashana kaqkunaqami, Dyuspa
Santu Ispiritun yanapamashallapa, allita yaĉhanchikllapa: Jesucristupi kriy-
ishanchikllaparayku, maydiyaqa Tayta Dyusqa kusa allinlapaqna rika-
mashunllapa nir.
6 Chaqa tukuy shunqunchikwan Jesucristupi kriyiq kashallapaqa, siñal
kustumrita michka rurasha kar, chaynulla mana rurasha karmapis, Dyus-
paqqa chaylla kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristupi kriyishanchikrayku,
ukninchikkunata llakipar ima kawsayanchik, chay kusala allinqa.
7 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami kusalata Jesucristupiqa kriyiq kankil-
lapa. Piru kanan-shuypaqa, ¿pitaq mana allinta yaĉhachishurllapa, chiqap
kaqta mana kasunaykillapapaq nishushallapa?
8 Chaqa chay mana allinta yaĉhachishuqllapaqami, mana chay akrashushal-
lapa karan Dyusmantachu.
9 Piru qamkunaqami ashlilamatapis chay mana allinta yaĉhachikuqkunata
kasurqa, manana allintachu tukushaykillapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu,
imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itasha, chay tan-
tapaq chaytaqa limpula saksachin. Chaynullami chay mana allinta
yaĉhachishuqkunaqa qamkunatapis limpuna pantachishushallapa.
10 Piru nuqaqami kusalata kunfyakani, Tayta Dyus yanapashutinlla-
paqami, qashan chiqaptana Jesucristullapi kriyiyankillapa kanqa, nir.
Nataq chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapataqami, Tayta
Dyusqa kusala manchaypaqta kastiganqa, mayqan katinpis.
11 Kriyiq masiykuna, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami nuqapaqqa
nishunllapa: “Pablupismi yaĉhachikun, siñal kustumrita rurashunllapa
washakanallapapaqqa” nir. Piru chayqami mana chiqapchu. Chaynu
yaĉhachikutiyqami, Israel pwibluymanta kaqkunaqa, qischamananpaqqa
mana yarpuyanmanllapachu. Nataq nuqaqami yaĉhachikuni: “Jesucristo
kruspi wanushanpi kriyirlami, washakayta puytinchikllapa” nir. Chaynu
yaĉhachikutiymi kusa mana allinta yarpunllapa, chay mana allinta
yaĉhachikuqkunaqa.
12 Piru chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapakuna-
paqqami kaynu nishunillapa: Qamkunata siñal kustumrita amalas
rurachishunanllapamantaqami, ashwan mas allin kanman paykunapura
kaparanakunanllapapaq nir.
13 Kriyiq masiykuna, Tayta Dyusqami uchanchikkunamanta
washamashanchikllapana, ama chay mantakuykunata kasur, uk sirbikuq

yupay kawsanallapapaqnachu. Chaymi chaynu washakashana karqa, amami kwirpuykillapa munashannunachu kawsayllapa. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kusa shumaqta kawsayllapa.

14 Chaqa Dyus nitin, Moisés mantakushanqami nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa tukuy mantakuykunata kumplishaykillapana.

15 Chaymi nishaykillapa: Mana llakipanakur, qamkunapura anyanakur, mana allinta rikanakur imaqakish limpumana qamkunapura chinqachanakutkillapa nir.

Ama munashanchiknulla rurarnachu Santu Ispiritu munashalatana rurashunllapa

16 Chayraykumi nishaykillapa: Dyuspa Santu Ispiritun yanapashushanllapanulla kawsayllapa. Amamiri kwirpuykillapa munashannulla rurarnachu kawsayllapa nir.

17 Chaqa kwirpunchik munashankunata rurarqa, manami Santu Ispiritu munashannunachu rurayanchikllapa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan karqami, kwirpunchik munashantaqa manana rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa manami chay kutilla kwirpuykillapa munashanta, chaynulla Santu Ispiritu munashantaqa rurayta puytinkillapachu. Chaymi ashwan Santu Ispirituwanna karqa, amana kwirpuykillapa munashantaqa rurayllapanachu.

18 Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munashanta rurarqami, Tayta Dyuslatana kasur kawsankillapa. Chaymi Moisés mantakushankunataqa imanupis kumplir washakayashunllapa nirqa amana yarpunkillapanachu.

19 Chaymi nishaykillapa: Chay kwirpunllapa munashanta rurar kawsaqkunataqami dasla riqsiyta puytinchikllapa nir. Chaqa chay runakunaqami kaynu kawsanllapa: Runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan pununllapa, chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis dasna mayqanwanpis punusha rikarinllapa, manaqa mana tantyakar munashanllapalata rurar kusala saqra millanaypaqtana uchakunllapa.

20 Chaynulla runa rurashan yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa. Wasqapanakunllapa. Ĉhiqninakur anyanakunllapa. Dasna ukwan silanakunllapa. Chaynulla das piñakuyta yaĉhanllapa. Chaynu piñakur imami chiqanchanakunllapa. Tukuyta binsiyta munanllapa. Paykunalapaqmi tukuy imata munanllapa. Yarpunllapami, nuqaqami tukuymanta mas yaĉhayniyjun kani, nir.

21 Runa masinkunata kusata inbidyanllapa. Wanuchinakunllapa. Kusata maĉhanllapa. Fyistakunapimapis mana tiqllaq mikunllapa, upyanllapa ima. Chaymi ashwan mas ukman imakunata rurar uchakunllapa. Chaymi imanutaq willashushallapana karay chaynulla kananpis nishaykillapa: Chaynu uchakur kawsaqkunaqami, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

22 Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunaqami kaynu kawsanchikllapa: Ukninchikkunata llakipanchik, imatapis aligrila ruranchik, chaynulla ima katinpis das shumaqchanchik, ukkuna mana das imata ruratinpis yaranchik, tukuywan allinla kanchik, ukninchikpis allinpi kananpaq yanapanchik, imata nishanchiktapis karanlata ruranchik ima.

23 Chaynulla wakinninchikkunata mana ukmanta rikanchikchu, kwirpunchiktapis nuqanchiklla tantyakachinchik ima. Chaynu allinlata rurar kawsashallapaqami, mana mayqanpis nimayninchikta

puytinqallapachu: “Kay mantakuykunata mana kasushaykillapachu” nirqa.

24 Chaymi tukuyla kriyiqkunaqa, kwirpun munashan mana allin kaqtaqa, Jesucristupa krusninpi limpu wanuchisha yupayna kawsanllapa.

25 Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritunwanna karqa, pay munashannulana rurar kawsashunllapa.

26 Chayraykumi ama kusa kani nir, chaynulla ukninchikkunawan piñachinakur, inbidyanakur imachu kawsashunllapa.

6

Uknikillapa uknikillapa yanapanakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, uknikillapa uchakusha nir yaĉharqa, Jesucristo munashannulla qamkuna kawsaqkunaqa, amana mas uchakunanpaq yanapayllapa. Piru qamkunaqa amami kusa kani nir imachu, kusa shumaqlata willar ima yanapankillapa. Imanupiqakish qamkunapis uknikillapa uchakushanrayku burlakaq yupay willayarmaqa, maydiyaqa uchakushamana rikaritkillapa.

2 Chayraykumi uknikillapa uchakusha kar, llashaq shipunta aprikusha yupay chaytaqa yanapayllapa. Chaymi chaynu uknikillapa uknikillapa yanapanakurqa, Jesucristo nishannullana rurayankillapa.

3 Piru mayqanpis mana ukninta yanapayta munar, kusa kani ima niqkunaqami, paylla ingañakayan. Chaqa Dyuspa naypanpiqami mana mayqanpis kusa kaytaqa puytinchu.

4 Chayraykumi nuqanchiklla allita yarpur kawsashunllapa: Allintachu rurayani, manaqachu mana nir. Chaymi mayqanpis allinlata rurarqa, paylapaq allintaqa ruranqa. Piru amami yarpunqachu, chay kriyiq masiykunamantaqami kusa mas allin kani nirqa.

5 Chaqa manami ukkuna allin kanki nimashanchikraykuchu allinqa kanchikllapa. Ashwanmi imata rurasha kashapis, Tayta Dyusman tukuyla qimikashallapa payna rikar yaĉhamashunllapa.

6 Nishaykillapapis: Chay mayqanĉhi Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqnikillapataqami, ima ministishanpipis yanapankillapa ama qunqarchu.

7 Piru amami qamkunallaqa ingañakankillapachu. Chaqa Dyusmantaqami mana mayqanpis burlakayta puytinchu. Allita yaĉhashanchikllapanu, ima simillata tarpukurmapismi, chayllata kusichakunchik.

8 Chaynumi mayqanpis kwirpun munashanlata rurar kawsaqkunaqa, chaynu mana allinta rurar kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpupaq wanunanpaqna kayanqa. Nataq mayqanpis Santu Ispiritu munashanlata rurar kawsaqkunaqami, chaynu allinta kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpu kawsaytana aypanqallapa.

9 Chaymi mana shaykuq allinkunalata rurar kawsashunllapa. Chaqa chaynu kawsarllapaqami, maydiyaqa kusala allinta kusichakaq yupay kashunllapa.

10 Chayraykumi tukuylawan kusa allinlata rurar kawsayta kamashunllapa. Chaymi ashwan kriyiq masinchikkunamataqa, kusa mas allinlata rurar kawsar animachishunllapa.

Kusata willarmi Pablo kartanta iskribir tukchinanta saludakun

11 ¡Kriyiq masiykuna, rikayllapa! ¡Nuqaqami kayta makiyllawan qamkunaman iskribimuni kusa atun litrakunawan!

12 Chaymi allita intrakayllapa: Runakuna siñal kustumrita rurananllapapaq nir yaĉhachikuqkunaqami, chay runa masinkunawan allinpi kananlapaq chaynuqa yaĉhachikunllapa. Piru paykunapis, Jesucristupi kriyirmi washakanchik nir yaĉhachikutinllapaqami, nuqakunata yupaylla mana allinta rurananllapapaq ikinllapapi purinmanllapa, Israelmanta kaq runa masiyllapakunaqa.

13 Nataq chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapismi, Moisés tukuy mantakushantaqa mana kumpliyta puytinllapachu. Piru paykunaqami qamkunataqa imanullapis chay siñal kustumrita rurachishunllapa. Chayna paykunaqa ninanllapapaq: Paykunaraykushi qamkunaqa siñalniyjun kwirpuykillapapi kankillapa nir.

14 Nataq nuqa-shuypaqa, Amitunchik Jesucristumi kruspi wanuran nishurllapaqa, manami ukkunapaq alabakaytaqa puytinichu. Chaqa Amitunchik Jesucristupi kriyishayraykumi, kay pachapi ima mana allinta ruranaymantaqa wanusha yupayna kani. Chaynulla chay mana allinta rurachimaq chaymatapis wanuchisha yupayna kani, amana mana allinta rurar kawsanaypaq.

15 Piru chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashamapismi, chayqa mana imapaqpis sirbinchu. Ashwanmi Jesucristupi kriyir, manana ima mana allintapis rurar, uk mushuq nasisha yupayna kawsayanchik chay kusala allinqa.

16 Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni qamkuna paypa akrashan kaqkunata, chaynulla munashannu kawsaqkunataqa, kusalata llakipashurllapa ima shumaqta kawsachishunanllapapaq.

17 Piru kananmanta-pachaqami mana munaninachu, chay wakin mana allinta yaĉhachikuqkuna qillakachimanantaqa. Chaqa Jesucristupi kriyishayraykumi qischamar lisyamashanllapa imami kwirpuypiqa uk siñal yupay intrachikun, nuqaqa Amituy Jesucristupa chiqap sirbiqnin kani nirqa.

18 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Ĉhaynumi kanqa.

Efesios
Pablumi kartanta kaĉhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo ĉharqa, yaĉhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaĉhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaĉhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

3 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumanta-pacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirlla ima kawsanallapapaq. Chaymi ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa.

4 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana.

5 Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchikllapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanutaq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq chaynulla.

6 Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan Wamranta kaĉhamur kusalata yanapamashanchikllaparaykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis alabanallapapaqna karan.

7 Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Jesucristumatapis kaĉhamuran yawarninta iĉhar wanutin, Taytanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.

8 Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar ima yanapamashanchikllapa, kusala yaĉhaq, kusala intrakaq ima kanallapapaq.

9 Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran Jesucristuwan tukuyla imata ruranapaq chaymatapis intrachimashanchikllapana.

10 Piru chay ima tyimpuĉhi Jesucristuna unaq syilupi kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantakunanpaq tyimpu ĉhamutinqa, pay mantakunanpaqna Tayta Dyusqa qunqa.

11 Allita yaĉhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ruran pay munashannullaqa. Chaymi Wamran Jesucristuwan pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchikllapallana karan.
12 Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israelmanta kaqkuna Jesucristupi puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis paylatana alabananllapapaq.
13 Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, Dyus chiqap nishankunata uyaparqa, intrakaraykillapa imanumi washakayankillapa kanqa nir. Chaymi Jesucristupi kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa Dyuspana karaykillapa. Chaynu pullachakatkillapaqami, Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta qushuranllapa. Chayna yaĉhanaykillapapaq Santu Ispirituta arnishushanllapataqa kumplishushallapa nir.
14 Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanu munashan tyimpu ĉhamutin arnimashanchikllapataqa aypanallapapaq nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay arnimashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa kaqninkunata washamashallapaqa, tukuyla kusata alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kananllapapaq

15 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaĉhasha kani imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanakur kawsankillapa nir.
16 Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq kusalata payji nir mañakuni.
17 Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala allin Dyusninchikllapataqa kusalata mañanipis Santu Ispiritunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispirituraykuu Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqaptana payta riqsinaykillapapaq.
18 Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq, payqami akrashushallapa chiqap paypa kaqninkunana kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishunqallapapis kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa kaqninkunata qumayashanchikllapaqa nir.
19 Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa allita intrakanaykillapapaq Taytanchikllapa Dyusqami kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqkunata yanapamanchikllapa nir.
20 Chaqa imanutaq chay pudirninqa Jesucristutaqa wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chaymantami unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpina tachisha.
21 Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin pudirniyjun kaqkunamanta, rikaypaq mana rikaypaq mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqkunamanta, chaynulla tukuyla kay pachapi kaqkunamanta, kanan maydiyapis paylla mantakunanpaq numrasha Tayta Dyusqa.
22 Tayta Dyusqami tukuyla imakunatapis, Jesucristupa ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuraran, payna rikar mantananpaq. Chaynullami Jesustaqa tukuyla kriyiqkunapaqqa uman yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa.
23 Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa katin, nuqanchikkuna-shuypaqa paypa kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi payqa mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi kashanrayku imanu kashallapa imamapis yanapar kawsayninchikta qumanchikllapa.

2

Dyusmi dibaldila llakipar washamanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha yupay kawsaq
kankillapa, chay mana allinta rurar uchakushaykillaparayku.
2 Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusalata uchakurlla kawsaq chaykunata kasur kawsaq kankillapa. Chaynuqami chay dyablu munashanlatana
ruraq kankillapa. Chaqa chay dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay
pachapi chay mana allinta ruraqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta
mana kasuqkunataqa kusalata animachin, mana allinlata ruranallapapaq.
3 Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq kanchikllapa.
Chaymi imatapis yarpushanchikllapanulla mana allinkunalata rurar
kawsaq kanchikllapa. Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla,
Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kastigamanallapapaqna karan.
4 Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq kar, imanu
kashallapamapis llakipamashanchikllapa.
5 Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna
karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran
Jesucristuwan kawsachimaranchikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi
qamkunatapis Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapana.
6 Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pullata
kawsachimarninchikllapaqa, kananlla unaq syilupi yupayna
Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikllapa.
7 Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyimpupaq allita intrachimanallapapaq, ¡payqami kusata munar, Wamran Jesucristuwan tukuy
imapi kusalata llakipamarninchik yanapamashanchikllapa! nir.
8 Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushanllaparayku,
Jesucristupi kriyirla washakashaykillapa. Manami qamkuna imata allinta
rurashaykillaparaykuchu washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus
chaynu llakipashurllapa, mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila
washashushallapa.
9 Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu, allinta rurarlami
washakasha kani nirqa.
10 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa Tayta Dyusmi
akrar pullachamaranchikllapa Wamran Jesucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana rurar kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana
karan.

Jesucristuraykumi uk ayllulana kanchikllapa

11 Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa: Israel
pwiblumanta runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun kaqkunaqami, nishuqllapa: “Qamkunaqashi mana kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan kaytaqa mana puytinkillapachu” nir.
12 Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi mana kriyiq
imachu kankillapa. Chaynulla manami Dyus akrashan Israel pwiblumantachu karaykillapa. Chaynu karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana
aypanaykillapapaqnachu karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyusninchikwan imalamapischu kawsaq kankillapa. Ashwanmi tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankillapa.
13 Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapapaq yawarninta
iĉhar wanusha nir kriyishaykillaparayku, paywan pullana kawsayankillapa,
michka unay paymanta karupllapi kasha karmapis.
14 Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa. Chaynu karmi
payqa mana Israel pwiblumanta kaqkunata, chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis, uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa.

Chaynu uklapaqqami Tayta Dyusqa tikramashanchikllapa, chay uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir. Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta puytir, ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa karan.

15 Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqanchanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sirbir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuylata shumaqchamaranchikllapa.

16 Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamatapis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.

17 Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur shumaqtana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqkunamapis.

18 Chaymi Jesucristurayku nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikllapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa.

19 Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupaynachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq, chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamrankunana kankillapa.

20 Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita ĉhurashallapa chay-shuypaqami, Jesucristo.

21 Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi ĉhurakasha chaypa ananman ĉhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq.

22 Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyninchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

3

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaĉhachikushayllaparayku prisu kani.

2 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran, qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa washakanaykillapapaq nir.

3 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi puntata iskribishurllapaqa ashlilata intrachishurayllapa.

4 Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa, nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpushantaqa allitana intrakani nir.

5 Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa

Santu Ispiritunwan chay akrashan apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana.

6 Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikutiyllapa kriyiqkunaqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblullamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyninchikllapaqa, uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynullami tukuyninchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa aypashunllapa.

7 Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar kaĉhamar pudirninwan yanapamaran Jesucristupaq rir yaĉhachikunaypaq.

8 Chaymi nishaykillapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq kaqkunapaqqa yaqqa mana kwintachaypaqla yupay kani. Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami kusalata llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel runakunata intrachinaypaq, Jesucristupaq kusala mana yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq rimashanta.

9 Chaynu yaĉhachikunaypaq kaĉhamarmi nimasha intrachikunaypaq, tukuy imata rurasha Taytanchik Dyusqa unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla yarpushanta nir.

10 Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna, chaynulla wakin mana rikaypaq kusala pudirniyjun mantakuqkunamapis, tukuyla kriyiqkunata uklana yupay kawsaqta rikarqa kwintata qukananllapapaq, imanumi Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq chaynulla pudirniyjun ima nir.

11 Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta Dyusqa imanutaq unaymanta-pacha chaynu ruranapaq karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran.

12 Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla karnaqami, Taytanchik Dyusmanqa mana imapaq manchakur imapischu qimikayta puytinchikllapana.

13 Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa yaĉhachishurllapa qischakatiyqa, amami disanimakunkillapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishutiyllapami, Jesucristupi kriyir washakashaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

14 Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni qamkunapaq.

15 Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchikllapari, tukuylata ruramashanchikllaparayku.

16 Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan kusala shumaq kaqkunalapi yanapashutinllapa, yarpuynikillapapi pudirniyjun, chaynulla kusala jwirsayjun ima kanaykillapapaq.

17 Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa shunquykillapapina maydiyapis kawsanqa. Chaymi ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur, uknikillapa uknikillapapis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi chaynu kawsarqa, imanutaq uk qirumaqa allita ĉhupakurqa ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami kusalata llakipanakur ima kawsarqa maydiyapis chaynu llakipanakunaykillapapaq yarpurlana kawsayankillapa kanqa.

18 Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqkunata intrachishunanllapapaq, imanumi payqa kusala ukmanta munamanchikllapa nir.

19 Chaynullami mañakunipis ukman imakunata intrakanaykillapamantaqa, ashwan Jesucristuqa kusala ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana

intrakar kawsanaykillapapaq. Chaynu kawsarqami, Dyus munashanlatana
maydiyapis rurar kawsayankillapa kanqa.
20 Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa, masta chay
mañashanchikllapamantaqa, chaynulla yarpushanchikllapamanmatapis.
Chaqa payqami kusala pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin.
21 Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paylatana
alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

4

Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashunllapa

1 Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta rurashayrayku prisu
karmapis, kusalata rugashunillapa, imanutaq Dyus akratinllapamaqa
kawsanllapa, chaynu qamkunapis kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta
Dyusmi akrashushallapari.
2 Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar imachu, shumaqlata ukn-
inchikllapawanqa kawsankillapa. Chaynulla ima katinpis amami piñakur
imachu ashwan llakipanakur imana shumaqta parlankillapa.
3 Chaymi chaynu Santu Ispiritu yanapashutinllapaqa, kawsayarllaqa ukla
yupayna maydiyapis llakipanakur ima shumaqta kawsayta kamayllapa.
4 Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami uk kwirpulana
kanchikllapa. Chaynulla Santu Ispiritupismi ukla. Chaymi Tayta Dyus
yanapamashanchikllapa uklayla washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa,
washakashana kanchikllapa nir kusalata kunfyakanallapapaq.
5 Chaynulla Amitunchikllapaqami ukla. Chaynu katinmi kriyinallapapaq,
shutikunallapapaqmapis uklari.
6 Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa. Chaymi
paylla tukuyta rikan. Chaynu karmi pay munashantaqa, mayqanwanpis
ruranarqa ruran. Chaqa payqami maypipis pullanchikllapa.
7 Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyla chayllata ruranapaqchu
kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristuqa pay munashannulla ukninchikl-
lapa ukmanta, ukninchikllapa ukmanta rurar, paylata sirbinallapapaq ni-
mashanchikllapa.
8 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir,
riran unaq syiluman.
Chaymi unaq syilumanta-pacha
kaĉhamuran Santu Ispiritunta
tukuyla kriyiqkunata yanapatin uknin ukmanta uknin ukmanta rurar
paylata sirbinanllapapaq” nir.
9 Piru ¿ima nishaq nirtaq, “Iqaran unaq syiluman” niyan? Chaynu nirqami
intrachimanayanchikllapa puntataqa kay pachaman shamusha karan nir.
10 Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristullami, kusala unaq
may syilumanqa iqaran. Chaynuqami ruraran tukuy imata, chaynulla
nuqanchikkunatapis payna rikamanallapapaq.
11 Payllami tukuy kriyiqkunataqa yanapar ukmanta ukmanta rurar payl-
lata sirbinanpaq akraran. Chaymi ukkunataqa apustulkuna kananpaq
nisha. Nataq ukkunata-shuypaqa, paypaq rimaqninkuna kananpaq. Ukku-
nataqami nisha mana kriyiqkunata intrachitin, kriyir washakananllapa-
paq. Ukkunataqami kriyiqkunata rikananpaq akraran. Chaynulla akraran-
pis kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima.
12 Chaynuqami Jesucristuqa akraran chaynu ukmanta ukmanta, Dyuspa
kaqninkunata yaĉhachinanllapapaq. Chayna Dyuspa kaqninkunaqa waran

waran chay kriyishanpiqa masna jwirtiyar, paykunana wakinkunata yaĉhachinanpaq ima.
13 Chaymi chaynu Jesucristupi mas kriyinallapapaq animachimashallapaqa, maydiyaqa tukuy chay yarpuylana kar, allitana Amitunchiktaqa riqsinallapapaq. Chaynuqami Dyuspa Wamran Jesucristupi, allita kriyiqkunana kar, kusa allinlatana kawsashunllapa imanutaq Amitunchikmaqa allinla chaynu.
14 Chaynu allitana intrakarqa, mananami imanutaq uk wamramaqa ukmanta ukmantana yarpupakun, chaynunachu kashunllapa. Chaynullami manana imata yupay wayra wakman kayman purichin chaykuna yupaychu kashunllapapis. Chaqa chaynu wakman kayman puriqkunaqami, kusa allinlata yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta dasna ingañakanqallapa.
15 Piru nuqanchikkuna kriyiqkunaqami, kusalata llakipanakur ima tukuy imatapis chiqap kaqlata yaĉhachinakunchikllapa. Chaymi chaynuqa waran waranna, Amitunchik munashanta rurar, pay yupayna kawsashunllapa. Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa yupay-ari.
16 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk yarpuylana ima kar, tukuyninchikllapa yanapanakushunllapa, Dyus munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq kwirpunchikllapapa partinkunamaqa tukuy imapi yanapanakunllapa. Chaynu yanapanakur ima shumaqta kawsarqami, mas allita waran waranna Jesucristupiqa kriyishunllapa.

Jesucristupi kriyirqami mushuqmanta nasisha yupayna kawsashunllapa

17 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata rugashaykillapa: Amanami Dyusninchikta mana riqsir, kusala ukman mana allinkunata rurar kawsanllapa, chaynunachu kawsankillapa. Chaqa paykunaqami munashanlata yarpur rurar, kusala mana allintachu kawsanllapa.
18 Chaynu karmi paykunaqa mana imalatapis intrakayta puytinllapachu chay allin kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa; ashwanmi kusala saqrata kawsanllapa. Chaqa chaynuqami kawsanllapa shunqunllapata kusalata ankuchasha kar, Amitunchik nishankunata mana intrakanashanrayku.
19 Chaynu kawsaq runakunaqami, limpu kuchiyasha kar mana intrakanllapanachu. Chaymi maydiyalapis kwirpun munashanlata rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana tantyakarchu, chay mana allin kaqkunataqa mayqannintapis masta rurananpaq yarpurla kawsanllapa.
20 Piru qamkuna-shuypaqami mana chaynu kawsanaykillapapaqnachu Jesucristupaq uyakurqa yaĉhakushaykillapa.
21 Chaymi chiqapta paypaq uyakur yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana payqa imanumi kawsanallapata munan nir.
22 Chayraykumi unay imanu kawsaq kankillapa chayta-shuypaqa qunqar dijayllapana. Chaqa chay mana allinkunaraykumi, kusala saqra mana allinta rurarlla, maydiyapis mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa.
23 Chaymi kananqa yarpuynikillapapiqa allin kaqlatana rurayta yarpur, mushuqmanta nasisha yupayna kawsayllapa.
24 Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay mushuqmantana rurashushanllaparayku allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa shumaqlata rurar imana.
25 Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis karanlata willankillapa uknikillapataqa. Chaqa michka

achka karmapismi, tukuy-ari uk kwirpulana kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa.

26 Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shumaqchanakunkillapa, ama uchakunaykillapapaq. Amami uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa tukuy tutaqa pasankillapachu.

27 Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay dyablu munashanta ruranapaqna dijayankillapa.

28 Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami qashanqa suwakunkillapanachu. Ashwanmi makikillapawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan wakin ministiqkunata yanapayllapa.

29 Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis shumaqlata rimankillapa. Chaynuqami wakinnikikunata yanapayankillapana. Chayna chay uyapashuqkunaqa shumaqtana yarpur mas allitana Jesucristupi kriyinanllapapaq.

30 Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa yupayna qamkunapi kawsayan chaytaqami, ama llakichinkillapanachu. Ĉhaqa payraykumi allita yaĉhayankillapana, maydiyaqa washakanapaq diya ĉhamutinqa washakashana kashaq nirqa.

31 Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sunsunulla piñakuykunata, chay anyanakuykunata, chay jurapakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin ruraykunataqa itakuq yupay ashuchiyllapana qamkunamantaqa.

32 Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta kawsayllapa. Chaynulla uknikillapa imata rurashutinllapapis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq Taytanchikllapa Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunamaranchikllapa chaynulla.

5

Dyus yupaylana kawsashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan wamrankuna kaqkunaqami, imanutaq paymaqa kusala shumaqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.

2 Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima ruraylapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa kusalata llakipamarninchikllapa uchanchikllaparayku paylla wanuranmapis. Chaynu wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala shumaq mishkita asyakun, * chaynumi Tayta Dyuspa naypanmanqa qimikaran.

3 Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq kaqninkunana karqa, amami ukwan ukwan pununaykillapapaq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykillapapaq rimankillapalamapischu. Chaynulla amami imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis rimankillapachu.

4 Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankillapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata payji nir ima alabayllapa.

5 Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana, mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna, chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna, chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna, chaynulla

* **5:2** Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

mayqanpis payllapaq imankunata kusalata tantakuyta munaqkunaqami,
Jesucristupa Taytan Dyus mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puyt-
inqallapachu nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyus-
ninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunata aduraq yupayna.
6 Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq llullachir
yaĉhachishunqallapachu. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, Tayta Dyusta
mana kasurnachu, ashwan paykuna munashannullana kawsanllapa.
Chaymi Tayta Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq
kastigutana kaĉhamun paykunamanqa.
7 Chayraykumi chay munashanlata rurar kawsaqkunawanqa ama
piĉhunakunkillapalamapischu.

Dyus yupay achkiraqlapina kawsashunllapa

8 Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tutaparaqpi yupay
kar mana allinkunata rurar kawsaq kankillapa. Piru kanan-shuypaqami
Amitunchikpi kriyishaykillaparayku, paywan pullachakashana kankillapa.
Chaymi ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurar kawsayl-
lapa.
9 Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqkunaqami, imatapis
allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurar, ukninkunamatapis llakipar ima
kawsanllapa.
10 Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa imanumi
kawsanata munan nir. Chaynu intrakarqami, pay munashannula
maydiyapis kawsankillapa.
11 Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata yanqalla ru-
ranllapa chaykuna yupayqa amami rurankillapachu. Ashwanmi allinlata
rurar kawsar, intrachinkillapa chaynu pakaplla mana allinta rurayashanl-
lapaqami, mana allinchu nir.
12 Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapapaq rimana-
paqqami kusala pinqaypaq.
13 Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata rurayatinlla-
pamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanllapataqa.
14 Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta rurayashamapis,
tukuylata shutillamanna rikarichin. Chayraykumi iskribikashakunapiqa
nin:
“Rikĉhakuy qam punuqqa.
Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,
Jesucristumi achkirachishunqana” nir.
15 Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq Dyuspa naypanpiqa
kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwintata qukarqa, amanami sunsunulla
yarpupakurnachu, ashwan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna
kawsankillapa.
16 Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurar kawsayllapa.
Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapapiqami, mayqanpis mana allinku-
nalata rurarna kawsayanllapa.
17 Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa imatapis ru-
rankillapachu. Ashwan allita intrakar, Tayta Dyus munashannulla rurankil-
lapa.
18 Chaynulla amami maĉhankillapa imapischu. Chaqa chaynu maĉhar
imaqami, mana tantyakar imachu, munashanlata ruranllapa. Ashwanmi
tukuy kawsaynikillapataqa, Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay
munashannullana rurachir kawsachishunanllapapaq.

19 Chaymi ashwan uknikillapa uknikillapa salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa takinkunata ima takir kusalata animachinakunkillapa.
Chaynuqami tukuy shunquykillapawan Amitunchikta alabar imana kusala
shumaqta kawsankillapa.
20 Chaymi imuraspis Amitunchik Jesucristupa shutinlapi, tukuy imapi
yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu Taytanchik Dyustaqa payji nir ima
alabashunllapa.

Masayjunkunaqa kasunakur imana kawsashunllapa

21 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyishaykillaparayku,
uknikillapa uknikillapa rispitanakur, kasunakur ima shumaqta kawsankil-
lapa.
22 Qamkuna kriyiq warmikuna, runaykillapata allita kasunkillapa,
imanutaq Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa chaynulla.
23 Chaqa runaqami, warminpaqa uman yupay. Imanutaq Jesucristumaqa
paypi kriyiqkunapaqqa uman yupay chaynu. Chaynulla Jesucristuqami
washamaqninchikllapa. Chaqa tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari
kanchikllapa.
24 Chaymi imanutaq, tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta kusalata rispitar
ima kawsanllapa, chaynumi qamkuna kriyiq warmikunapis runaykillap-
ataqa tukuy imapipis kusa rispitullawan kasunkillapa.
25 Chaynulla qamkuna kriyiq runakunapis, warmikillapata kusata
llakipayllapa, imanutaq Jesucristumaqa, chay tukuyla kriyiqkunapaq
llakishanrayku, wanuranmapis chaynulla.
26 Chaynuqami ruraran, tukuy paypa kaqninkunaqa chay shutikushan-
llaparayku, chaynulla chay paypa rimayninwan kusala shumaq chuyala
yupayna kananllapapaq.
27 Chaynu karllapanaqami paypa kaqninkunana kar, shumaqchakashana
kanqallapa. Chaymi manana ima lisyakar alliyasha yupay, granuyjun
imalamapischu kanqallapa. Ashwanmi tukuyla kusa shumaqchakashana
kanqallapa.
28 Chaymi imanutaq uk runamaqa paypa kwirpunpaq kusata llakin,
chaynumi llakinman warminpaqpis. Chaqa mayqanpis warminpaq llak-
iqqami, paypa kwirpunpaqpis kusalata llakiyan.
29 Chaqa manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa ĉhiqninchu. Ashwanmi
imanullapis qaran, kuytan ima, imanutaq Jesucristumaqa paypa kaqninku-
nataqa kusata kuytan chaynulla.
30 Chaqa tukuy kriyiqkunaqa michka achka karllapamapis paypa
kwirpun-ari kanchikllapa.
31 Chayraykumi, runaqa taytanta mamanta dijar warminlawanna
kawsanqallapa. Chaynami ishkantinqa uk kwirpulana yupay
kawsanqallapa.
32 Chaqa imanutaq uk runa warminwan pullachanakurmaqa ishkantinqa
ukla yupayna, chaynumi mayqanpis Jesucristupi kriyirqa uklana pay-
wanqa. Piru Tayta Dyus chaynu yarpushan unay mana intrakaypaq kasha
karmapis, kusala shumaq kasha, allita intrakashaqa.
33 Chayraykumi qamkunamanta runa kaqkunamaqa, ama qunqarchu
warmikillapapaq llakiyllapa, imanutaq kwirpuykillapapaq llakinkillapa
chaynulla. Chaynulla warmi kaqkunapis runaykillapata rispitar, kasur ima
kawsayllapa.

6

Wamrakuna taytaykillapata kasunkillapa

1 Kanan-shuypaqa wamra kaqkunata nishaykillapa: Taytaykillapata,
mamaykillapata kusa rispituwan kasuyllapa, Amitunchik Jesucristupana
kashaykillaparayku nir. Chaqa chaynu taytanchikta, mamanchikta ka-
sushanchikllapaqami kusala allin, shumaq ima.
2 Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin: “Taytaykita, ma-
maykita kusa rispituwan kasuyllapa” nir. Chaymi chay mantakuy nishanta
rurarqashi,
3 kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaqtanashi
kawsashunllapa nir arnimaranchikllapa.
4 Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuypaqa, amami wamraykillapata ima-
paq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata
willar ima, allita Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapapaq
intrachinkillapa.

Sirbikuqkuna patrunnikillapawan rispitanakunkillapa

5 Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq mantaqnikilla-
pata allita kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta rurarpis kusa rispituwan,
manchakuqnula, karanlata, shunquykillapapi aligriyar ima rurankillapa,
Jesucristuta sirbiq yupaylla.
6 Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullaykillapa katinmala paykunawan
allinpi kanaykillapapaq nirma imatapis rurayatkillapa. Ashwanmi Jesu-
cristupa sirbiqnin kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykilla-
pawan, Dyus munashannula rurankillapa.
7 Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa.
Ashwanmi imata rurarpis Amitunchikllapaqna rurankillapa, mana runaku-
napaq yupaychu.
8 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar, mana sirbikuq
karmapis, allinlata rurasha kashallapaqa, Amitunchik Jesucristuqami pa-
gramaqninchikllapa yupayna, kusa allinlata yanapamashunllapa.
9 Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq sirbiqnikikuna ka-
sushurllapa karanlata ima ruranllapa, chaynullami chay sirbikuqnikiku-
nawan imatapis karanlata ruraylapa. Amami imapaq jurapar, ima mana
allinta ruranaykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita yarpuyllapa
qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqniki chay, chaynulla qampismi
unaq syilupi Amitunchikllata sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana
mayqantapis ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuyla
paypaqqa chaylla kanchikllapa.

Amitunchikpi kriyir kamakashanchikwanmi washakashunllapa

10 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristuqa
mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa chay pudirninpi imuraspis
aypakusha yupaylana shachinakuyllapa.
11 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir maqanakunanpaq
kusalata kamakan, chaynumi qamkunapis Dyusninchik imanu
imanu washakanaykillapaq chay tukuy saqra mana allinkunamanta
nir willashushanllapanulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa,
yarpuynikillapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinllapaqa,
mana kwintacharnachu imata saruĉhaq yupayna itakunaykillapapaq.
12 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna kriyishanchikllaparaykuqa,
manami nuqanchik yupay aychayjun, tulluyjun runakunawanchu
maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay mana
allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Chaqa
chay tutaparaqllamanta kar, mana allinta rurachikuqkunaqami, kusata
mantakun, imatapis paykunapa yarpuyninllamanta rurachikunllapa ima.

13 Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinanpaq kusalata ka-
makar rin, chaynu qamkunapis Dyusninchik imanu washakanaykillapa-
paq nir willashushanllapawan alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay
kusala mana allin saqra diyakuna ĉhamutinmapis, kriyishaykillapanulla
shachinakunaykillapapaq.
14 Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waĉhkakur kamakan
maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis chay chiqap kaqlawan
allita waĉhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq
chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha
kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata
ruranaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa.
15 Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta
alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis
kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa
shumaqchamanayanchikllapa nir yaĉhachikunaykillapapaqqa imuraslapis
listuna kayankillapa kanqa.
16 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudun-
wan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykilla-
paqa washashunqallapa, tukuyla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha
yupay chaykunamantaqa.
17 Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa
kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Ami-
tunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qun-
qarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu
Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushan-
llapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.
18 Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami di-
jankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa,
Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, may-
diyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuylata
akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa.
19 Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay
yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir
ama manchakur imachu yaĉhachikunaypaq imanu Taytanchikllapa Dyusqa
payla yarpusha washamanallapapaq nir.
20 Chaqa Dyusmi nuqataqa kaĉhamasha uk kunachikuqta yupay,
rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu
yaĉhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa:
Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq
rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

21 Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqal-
lapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa pay ukninchiklla-
pami, Amitunchik munashannulla kusalata yanapaman Amitunchikpaq
yaĉhachikunayllapapaqqa.
22 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni, imatami rurayanillapa
nir ima animachishunanllapapaq.
23 Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman, chaynulla Ami-
tunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqkunataqa yanapar ima shumaqta
kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkilla-
pamapis.

24 Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuyla munar mana shaykuq kriy-
iqkunatami, Amitunchikqa kusalata llakipar ima yanapashurllapa shu-
maqta kawsachishunqallapa.

Chaynumi kanqa.

Filipenses
Pablumi kartanta kaĉhan Filipospi kriyiqkunaman

Grecia nasyunpi, chaynulla prubinsya Macedoniapimi, Filipos pwibluqa karan. Kay pwiblumanmi apustul Pabluqa ĉharan Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunanpaq (Hechos 16.11-40). Chaynu yaĉhachikurnaqami Pabluqa riran uklaw pwiblukunamanpis Jesucristupa shumaq rimayninta qa yaĉhachikuq. Chaymantami chaypi yaĉhachikurnaqa riran prubinsya Macedoniaman, chaypipis qashan yaĉhachikunanpaq. Chaynu yaĉhachikur rishannumi rir, ĉharan Jerusalén pwibluman. Chaymi chaypiqa karguyjunkuna aypar prisuranllapa. Chaymantami kaĉharanllapa Cesareaman, chaymanta Romaman chaypi prisu dijananllapapaq.

Pablo karsilpi katin, Filiposmanta kaq kriyiq masinkuna yarpurmi, Epafrodituta kaĉharanllapa Pabluta watukunanpaq. Chaymi Epafrodito rirqa, Pablo ministishanta tantasha karanllapa chayta apar, riran. Chayraykumi chay Epafrodito apashanta ayparmi, Pabluqa Filipospi kriyiq masinkunata kusalata payji nir ima, kay kartapi iskribiran (1.5; 4.10-19). Chaynullami kay kartapiqa willaranpis Epafrodito qishaq karpis, imanumi alliyashana nir (2.25-30).

Kay kartata liyirmi intrakayta puytinchik imanu qischakarpis shachinakunallapapaq nir (3.1; 4.4; 4.7; 4.12). Chaynullami intrakayta puytinchikpis imanumi Taytanchik Dyuslapi kunfyakar kawsanallapapaq nir.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi ukninchik Timoteuwan, Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin kanillapa. Chaymi ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus akrashushallapana katin, Amitunchik Jesucristupi kriyir paywan pullachanakushaykillapa. Chaymi chaypi kaqkunataqa, chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata, chaynulla chay kriyiqkunata sirbiqkunatapis * tukuynikillapata saludashunillapa.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunapaq

3 Kriyiq masiykuna, imanumi qamkunaqa kriyinkillapa nir yaĉharmi, imuraspis kusalata payji nini Taytanchik Dyustaqa.

4 Chaynu mañakuq qallaritiyqami, shunquymapis kusa allinta yarpuchimatin, kusa aligrila ima Taytanchik Dyusmanqa mañakuni tukuy qamkunapaqqa.

5 Chaqa qamkunawan pullamiri, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nirqa yaĉhachikushanchikllapa, puntamanta-pacha kanankaman.

6 Chaymi nuqaqa Taytanchik Dyuspi kusalata kunfyakani imanutaq puntamanta-pacha imata ruranaykillapapaq yanapashuranllapa, chaynullami waran waran yanapashuyanqallapa, Jesucristo maydiya shamunan diya ĉhamunankaman nir.

---

* **1:1** Kriyiqkunata sirbiqkuna nirqami intrachimayanchik dyakunukunapaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa Hechos 6.1-4, 1 Timoteo 3.8-10.

7 Nuqapaqqami, kusala allin chaynu waran waran animachishurllapa
yanapashunayllapapaqqa. Chaqa qamkunamaqami, nuqa prisu katiy,
chaynulla mana prisu katiymapis kusalata yanapamaraykillapa, Jesucristu-
paq yaĉhachikuypiqa. Chaymi ashwan kusala allin tukuy shunquywan
qamkunata yanapashunayllapapaqqa.
8 Chaqa Taytanchik Dyusmi yaĉhan, imanumi nuqaqa Jesucristurayku
qamkunapaq llakir ima kusalata rikashuyllapata munani nir.
9 Chaymi ashwan mañakuni Taytanchik Dyus yanapashutinllapa, waran
waranna uknikillapa uknikillapa llakipanakunaykillapapaq. Chaynuqami
Jesucristupa tukuy yaĉhayninpaqqa kusa yaĉhaq, mas intrakaqkuna imana
kankillapa.
10 Chaymi maydiya, chaynulla imuraspis, allinlata ruranaykillapala-
paqna yarpunkillapa. Chaynuqami kusala shumaq allinlatana kawsankil-
lapamapis. Chayna maydiya Jesucristo shamurmapis, allinlatana rikar
pullakushunqallapa.
11 Chaqa chay tyimpuqami qamkunaqa rikachikunkillapa, tukuyla allin
kaqkunata rurashaykillapakunata. Piru chaynu allinlata ruranaykillapa-
paqmi, Jesucristo yanapashushallapa. Chaynami Taytanchik Dyusmaqa
ashwan kusa alabakashana kanqa.

Pablumi wanunanpaq kar kawsananpaq karmapis Amitunchiklapaq yarpun

12 Kriyiq masiykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Chay runakuna
mana allinkunata rurar, prisumashanllapa imaqami mana yanqallachu
kasha. Ashwanmi chaynu pasaqta rikar imami Jesucristupiqa kusala achka
kriyishallapa, nuqa yaĉhachikushayrayku.
13 Chaqa tukuyla runakuna, chaynulla Roma pwiblupa mantaqnin Ce-
sarta kuytaq gwardyakunamapis, karsilpi kuytamayashanrayku yaĉhayan
nuqaqami Jesucristupi kriyir yaĉhachikushayraykula prisuqa kani nir.
14 Piru chaynu prisu katiymapismi, wakin kriyiq masinchikkunaqa,
masta animakur mana imapaq manchakur imalamapischu ashwan mas
yaĉhachikuq qallarishallapa, imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyirlami
washakayanqallapa nir.
15 Chaqa chiqaptaqami Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqa achka kanl-
lapa. Piru wakinkunaqami nuqa yaĉhachikuyashaypaq kusata ĉhiqnimar,
chaynulla nuqamanta mas kayta munar imala yaĉhachikunllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqami mana imapaq yarpur imachu Jesucristulapaq
chiqapta yaĉhachikunllapa.
16-17 Chaymi paykunaqa Jesucristupaq kusalata llakir ima, paypaq
yaĉhachikunllapa imanu kriyir washakananllapapaq nir. Chaqa
paykunaqami yaĉhanllapa, nuqataqami Dyus kaĉhamasha, Jesucristulapaq
maydiyapis yaĉhachikunaypaq nir. Piru nuqa yaĉhachikuyashaypaq
ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas kayta munarla Jesucristupaq
yaĉhachikuqkunaqami, imapipis paykunalapaq yarpunllapa. Chaymi kanan
nuqa prisu katiymaqa, imanu tukusha nir ima uchachamanayanllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqa yupay Jesucristulapi yarpur yaĉhachikuyar,
manaqa paykuna kusa kani ninanlapaq yaĉhachikuyarmapismi, nuqataqa
mana imalapaqpis llakichimanllapachu. Chaqa chaynumapismi Jesu-
cristullapaq yaĉhachikuyanllapa. Chaymi ashwan kusa aligri kanaymantaqa,
mastaraq aligriyanimapis.

19 Chaqa yaĉhashanami kani, Jesucristupa Santu Ispiritun yanapamashan,
chaynulla qamkuna Taytanchikllapa Dyusman mañakushaykillapaqami,
mana yanqallachu kar, ashwan byinniypaq kasha nir.
20 Chaymi nuqaqa Tayta Dyuspi kusalata kunfyakani mana pinqaypi kar
imachu imatapis karanta rurashaq, rimashaq mana manchakurmapischu
nir. Chaynami Jesucristo imanu yanapamashantaqa, kanan kawsanay-
paqlla katiy, chaynulla wanunaypaqna katiymapis, tukuyla rikanqallapa.
21 Chaymi kanan kawsanaypaqlla katinqa tukuy imatapis Jesucristo
munashanlata rurarlla kawsanani. Nataq wanunaypaqna kar-shuypaqa
kusala shumaqta kawsaqna riyani.
22 Piru allita yarputiyqami, kawsanaypaqraq allinqa kanman. Chaqa
kawsayarllaqami, Jesucristullapaq yaĉhachikutiy mas kriyir achkayayanqal-
lapa. Chaynu katinmi, mana yaĉhanichu wanunaypaqchu allin, manaqachu
kawsanaypaqraq nir.
23 Nataq manami yaĉhanichu mayqanninmi kusa allin kanqa nirqa. Chaqa
imanupiqami yarpuchiman allin kanman wanur rir Jesucristuwan pullana
kanaypaq. Chaynuqami nuqapaqqa kusala mas allin kanman.
24 Piru kriyiq masiykuna, imanupiqami yarpuchiman qamkunarayku
kawsanaypaq; chaynuqami mas allitana Jesucristupaqqa intrachishunayl-
lapapaq.
25 Chaqa allita yarpurmi yaĉhashana kani, manaraq wanuyashaqchu
nir. Chaymi nuqaqa mana dijashurllapachu qamkunawanraq kashaq.
Chaynuqami waran waran yanapar masta animachishaykillapa. Chayna
ashwan qamkunaqa Jesucristupi masna kriyir, kusa aligrilana ima
kawsanaykillapapaq.
26 Chaynuqami watukushuqllapa shamutiyqa, kusa aligrila kar Jesu-
cristuta kusalata alabankillapamapis.

Jesucristupi kunfyakarlami kawsashunllapa

27 Piru allita intrakarmi kaynu kawsankillapa: Imata rurarpismi karan-
lata rurankillapa Jesucristo munashannula. Chaymi imanupi rikashuql-
lapa shamur, chaynulla mana shamurpismi uyapanaypaq, qamkunaqashi
kusalata shachinakunkillapa, chaynulla tukuynikillapashi uk yarpuyla kar,
Jesucristupi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsankillapa nir.
28 Chaynulla imata rurarpismi chay ĉhiqnishuqnikillapamantaqa ama man-
chakur imachu rurankillapa. Chaqa chaynuqami rurayankillapa may-
diyaqa chay ĉhiqnishuqnikillapaqa limpu chinqanqa nir yaĉhar. Piru qamkuna-
shuypaqami Tayta Dyus yanapashutinllapa, washakashana kanaykillapa-
paq chaynuqa rurayankillapa.
29 Chaqa yaĉhashanchikllapanu qamkunaqa Jesucristupiqa, manami paypi
kriyinaykillapapaqlachu kankillapa. Ashwanmi paypi kriyishaykilla-
parayku qischakanaykillapapaq imana kankillapa.
30 Piru chaynu qischakarmapis manami qamkunalachu qischakayankil-
lapa. Ashwanmi nuqapis chaynulla qischakayani. Chaqa allita
yaĉhashaykillapanu unaymanta-pacha imanumi qischakaq kani nir,
chaynullami kananpis qischakayani.

2

Jesucristo yupaylami kashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyir paywan pulla
kawsashaykillaparayku, pudirninta qushushallapa wakinkunata animachi-
naykillapapaq. Chaynullami llakipashurllapa ima yanapashushallapa

wakinkunata kunsulanaykillapapaq ima. Chaynuqami paypa Santu Ispiritunlawanna tukuynikillapa karqa, tukuy shunquykillapawan llakipanakur imana kawsayankillapa kanqa.

2 Chaynu karqami, kusa aligrila uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsar tukuynikillapa kusala shumaqta kawsayllapa. Chaynulla, tukuynikillapa chayllata yarpur kawsarqami nuqatapis kusalata aligriyachimayankillapa kanqa.

3 Chaymi nishaykillapa: Imata rurarpis amami uknikikunamanta mas kani ninaykipaqchu rurankillapa. Chaynulla, amami kusana kani ukniykunamantaqa ninkillapachu. Ashwanmi ama imapaqpis alabakar imachu, kriyiq masikikunataqa kusa runa nishapaq riqsiyllapa qamkunamantaqa.

4 Chaynulla mayqannikillapa imata rurarpis amami qamkunalapaq yarpurchu rurankillapa. Ashwanmi uknikikunapaqpis allita yarpur ima rurankillapa.

5 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa payllapaq kusalata yarpunanmantaqa wakinkunapaq yarpuq, chaynu qamkunapis uknikikunapaq masta yarpuyllapa nir.

6 Chaqa allita yarpuyllapa:
Jesucristumaqami unaq syilumanta shamusha Dyuslla karmapis,
manami Dyuswan chaylla kayashanlapaqqa yarpuranchu.
7 Ashwanmi chaynu kusa kani ima ninanmantaqa,
mana kwintachaypaqlana tikrakaran.
Chaymi ashwan payqa uk runapaq tikrakarna,
tukuylata sirbinanpaq nasiranmapis.
8 Chaqa paylla mana kwintachaypaqla tikrakar,
Dyus munashannulla wanuranmapis.
Chaymi uk sirbikuq kanman yupay kusala pinqaypaqta qischakar ima kruspimapis wanuran.
9 Chayraykumi Tayta Dyusqa, payqa kusala shumaq ima kananpaq,
chaynulla paypa shutinqami tukuy shutikunamanmatapis kusala shumaq ima kananpaq nisha.
10 Chaynami Jesucristupa naypanpiqa tukuyla qunqurinanllapapaq nisha.
Chaymi tukuy kay pachapi kaqkuna, unaq syilupi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis,
tukuyla paypa naypanpiqa qunqurir aduranllapapaq nisha.
11 Chaynulla nishapismi:
Tukuylashi allita kwintata qukar, Jesucristuqami Amitunchikllapa ninanllapapaq nir.
Chaynuqami ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusa alabakashana kanqa.

Kriyiqkunaqami achkirachiqnin yupay wakinkunapaqqa

12 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunawan katiymaqa kusalata kasumaraykillapa, chaynullami kananpis kasumayllapa michka mana pullaykillapa kar, largupi katiymapis. Chaymi ashwan tukuy shunquykillapawan waran waran Amitunchiklata sirbir, manchar washakanaykillapapaq yarpurla kawsayllapa.

13 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami animachishur yanapashunqallapa allinlatana ruranaykillapapaq, pay munashannulana.

14 Chaymi imata rurarpis allinlata yarpur, ama uknikillapapaq mana allinta rimar, chaynulla anyanakur imachu imatapis rurankillapa.

15 Chaynu shumaqta kawsatkillapaqami, mana mayqanpis wakkunaqami mana allinkunata ruranllapa nishuyllapamatapis puytinqallapachu.

Chaymi ashwan qamkunaqa, Dyuspa wamrankuna kashaykillaparayku, kusa shumaqlata chaynulla mana ima uchayjunmapischu kawsankillapa, chay mana intrakar, kusala uchayjun runakunapa rurinpiqa. Chaynullami paykunapa rurinpiqa imanutaq uk qullarsitumaqa tutaparaqpi achkirachikun, chay yupay kankillapa.

16 Chaqa qamkunaqami Jesucristo munashannula rurar, chaynulla paypaq parlakurla ima kawsankillapa. Chaymi maydiyapis chaynulla katkillapa, Jesucristo shamutinmapis, nuqaqa ashwan qamkunarayku, kusalata aligriyayashaq. Chaqa qamkunaraykumi, yaĉhayashaqna, manami yanqallachu Jesucristupaq yaĉhachikurqa purisha kani nirqa.

17 Qamkuna nuqarayku Dyuspi kusalata kunfyakar payta sirbirqami, Tayta Dyuspaqqa uk kusa shumaq ufrindita yupayna kankillapa. Chaymi imanupi nuqata wanuchimatinllapaqa, nuqapis uk kusala shumaq ufrindita yupayna Tayta Dyusmanqa qimikayashaq. Chaynu pasatinqami kusala shumaqna kayman Tayta Dyuspaqqa. Chaymi ashwan pullana kusalata aligriyachuwanllapa.

18 Chayraykumi imanutaq nuqa aligriyani, chaynulla qamkunapis kusalata aligriyayllapa.

Pablumi Timoteuwan Epafrodituta kaĉhayta yarpun

19 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo munatinmi mana tardarchu ukninchikllapa Timoteuta kaĉhamushaq qamkunata watukushunanllapapaq. Chayna shamur watukushurllapa, qashan kayman tikrakamur imanumi qamkuna kawsayankillapa nir willamatin nuqaqa kusalata aligriyanaypaq.

20 Chaqa chiqaptaqami, nuqapaqqa mana mayqanpis kanllapachu, chay ukninchikllapa Timoteo yupay qamkunapaq kusalata yarpuqqa. Chaqa payqami imanutaq nuqa qamkunapaq kusalata yarpukuni, chaynulla yarpukun.

21 Ashwanmi wakinkunaqa paykunalla iman ministiyashanta tarikunanlapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan mana chiqaptaqa Jesucristupaqlanachu yarpunllapa.

22 Piru qamkunaqami chiqaptana yaĉhankillapa, imanumi ukninchikllapa Timoteuqa kusa allinlata kawsan nirmapis. Chaynulla yaĉhankillapapis, imanumi payqa maydiyapis pullay kar, uk wamray yupay yanapamasha Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq nir.

23 Chaymi nuqaqa payta, qamkunata watukushunanllapapaqqa kaĉhamuyta yarpusha kani. Piru puntataqami allita yaĉhanayani kay karsilpi kayashaypaq, mabir maydiyakamanshi kaypi kayashaq nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, mana tardarchu kaĉhamutiy shamur watukushunqallapa.

24 Piru michka nuqa kay karsilpi karmapismi, Amitunchikpi kusalata kunfyakani, manami mas tardarchu nuqapis kay diyakuna watukushuyashaqllapa nir.

25 Chaynullami allita yarputiyqa, allinta yarpuchimasha ukninchikllapa Epafroditutapis kaĉhamutiy watukushunanllapapaq. Chaqa paypismi, nuqa yupaylla qischakarmapis shachinakur yaĉhachikusha Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chay paytami qamkuna kaĉhamuraykillapa ima ministishaypipis yanapamananpaq.

26 Chaqa payqami tukuyla qamkunata kusalata rikashunayanllapa. Chaynulla kusalatami yarpupakuyan, qamkuna pay qishaq kashanpaq yaĉhashaykillaparayku.

27 Chiqaptami payqa qishaq karan. Chaqa yaqqa wanunanpi yupay
katinmapismi, Taytanchik Dyus llakipar alliyachishana. Piru manami
paylatachu llakipasha. Ashwanmi nuqatapis llakipamasha, amana kay
llakiyashaymantaqa masqa llakinaypaqnachu.
28 Chayraykumi ukninchikllapataqa daskaqla kaĉhamuni watukushunan-
llapapaqqa. Chayna qamkuna payta qashan rikar aligri ima katkillapaqa,
nuqapis ama kusala kwashalla ima kanaypaqnachu.
29 Chaymi chay ukninchikllapa qamkunaman ĉhamutinqa, paypaq kusa
allinlata yarpur aligrila ima shumaqta samachinkillapa, Amitunchikpi
kriyiq kashaykillaparayku. Chaynullami mayqantapis pay yupay kriyiqtaqa
shumaqta samachinkillapa ima.
30 Chaqa payqari Jesucristuta sirbinanrayku, nuqata yanapamaq
shamusha karmi yaqqala wanushamapis. Nataq qamkunamaqami
mana pullay kashaykillaparaykuĉhiri mana puytiraykillapachu, pay yupay
yanapamaytaqa.

3

Imakunamantaqami Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, chay nishushayllapamantaqami, qashan nishaykil-
lapa: Amitunchik Jesucristulapi kunfyakar aligrilana kawsayllapa nir.
Chaqa nuqapaqqa chay iskribir willashushayllapataqa qashan qashan-
mapis willashunayllapapaqqa kusala allin. Chaynuqami qamkunaqa mas
allita Jesucristupi kriyir, mana ingañakar imanachu kawsankillapa.
2 Piru nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa chay kusala millanaypaq
mana allin runakuna paykunalla munashanta ruraqkunamanta. Chaqa
chay runakunaqami Jesucristupi kriyiq tukur, washakananllapapaqqashi
chay siñal kustumrita kwirpunchikllapapi rurashunllapa nir
yaĉhachikunllapa.
3 Piru ashwan nuqanchikkunaqami Tayta Dyuspa Santu Ispiritunwan
kashanchikllaparayku siñal kustumrita chiqapta rurasha yupayna kar,
Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa. Chaymi ashwan Jesucristupana
kashanchikllaparayku kusa aligrilana Taytanchik Dyusta sirbir alabanal-
lapapaqna kanchikllapa. Chaynami manana yarpunchikllapanachu chay
kwirpunllapapi siñalta ruranllapa chaypiqa.
4 Chaqa chay siñal kustumrita rurar chiqapta washakanapaq katinqa,
nuqamaqa may tyimpu washakashana kar, wakinkunamantaqa kusana
kani ima niyayman. Chaqa unayqami nuqapis mana intrakarqa, Israel runa
masiykunamantaqa, masta yarpuq kani chay siñal kustumripiqa.
5 Chaqa nuqa Israel ayllumanta katiymi, chay siñal kustumrita ruramar-
anllapa, nasishaymanta uchu diyayjunla katiy. Chaynullami Benjaminpa
ayllunmanta kani. Nuqaqami kanankuna hebreo runakuna kani niqkuna-
mantaqa, kusala chiqap hebreo runa kani. Chaynullapismi imanutaq chay
fariseo runakunamaqa, Moisés mantakushanta tukuyninta kumplinillapa
nir yarpuqllapa, chaynu kaq kani nuqapis.
6 Chaymi chay mantakuykuna nishanllapakunata allita kasuyta yarpur,
kusala saqrata tukur Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq kani aypar qis-
chanaypaq. Chaymi chay mantakuykunata kusalata kumpliyta yarputiymi
mana mayqanpis nimayta puytiqllapachu, wakqami chay mantakuykunata
mana kumplishanrayku uchayjun nirqa.
7 Chaynu tukuy chay mantakuykunata kasuyta yarputiyqami, kusalata
sirbimaq yupay yarpuchimaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristupi kriy-
ishayraykuqa, manana imalapaqpis sirbimannachu tukuy chaykunaqa.

8 Chayraykumi kanan kriyishayqa kusala mas allin, chay unay kusala
mana sirbiq imakunata rurayashaymantaqa. Chaqa ashwan Amitunchik
Jesucristuwanna kanaypaqqa, tukuy chay mana imapaqpis sirbimaq chay-
taqa limpu dijashana kani.
9 Ashwanmi kananqa maydiyapis Jesucristuwan pullala kawsakuni.
Chaymi Moisés mantakushankunata mana kasurchu washakaytaqa
yarpuni. Ashwanmi Jesucristupi kriyishayrayku, Tayta Dyusqa mana
uchayjunpaqnachu riqsimanqa.
10 Chayraykumi ashwan Jesucristutaqa kusa masta riqsinani. Chaynulla
payta riqsinashayraykumi imanutaq paymaqa allinlata rurar qischakaran,
wanuran ima nir masta intrakanayani. Piru chaynu wanutinmapis Tayta
Dyusqa pudirninwan kawsachimuran. Chaymi chayta yaĉharqa pay yupay
qischakanaypaq wanunaypaqmapis listuna kani Taytay Dyusmi yanapa-
mayan nir yaĉhar.
11 Chaymi ashwan kusalata kunfyakani, maydiya wanurmapismi chay
kriyir wanushakunawan pulla kawsamushaq nir.

Jesucristuwan kanallapapaqqami ima katinpis shachinakushunllapa

12 Chaynu willashutiyllapaqakish yarpuyatkillapa, Dyus tukuy imata ar-
nishantaqa aypashana kar, mana imalapimapis wakqa uchakuyanqanachu
nir. Piru manami tukuy imata Dyusninchik arnimashantaqa aypayani-
raqchu. Chaymi ashwan waran waran Jesucristo munashannu nuqaqa mas
rurar kawsanani. Chaqa chaynu kawsanaypaqmi payqa nuqataqa puntata
akramaran.
13 Chaymi nuqaqa mana nishuyllapata puytinichu, Dyus arnimashantaqa
tukuyta aypashana kani nirqa. Chaynu Dyusninchik arnimashanmanta
mana imalatapis aypasharaq karmi, chay tukuy mana allin kaqta ikipina
dijashaytaqa mana yarpurnachu, ashwan imanupis shachinakur naypaq-
manna riyta yarpukuni Jesucristuwan.
14 Chaqa Taytanchikllapa Dyusmi arnimashanchikllapa Jesucristupi kriy-
ishallapashi, payqa washar unaq syiluman apamayashunllapa nir. Chaymi
ashwan nuqaqa waran waran Jesucristupi kunfyakani, pay yanapamat-
inmi, tukuy chaykunataqa aypashaq nir.
15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis allitana Jesucristupi kriyiqqami
imanutaq nuqa intrakayashaynu intrakanmanllapa. Piru mayqanpis uk-
manta intrakayatinqami, Taytanchik Dyus pay munashannulla allitana in-
trachinqa.
16 Piru qamkunaqakish chaynu nishutiyllapaqa mana intrakashanchik-
llapachu nirqa askwintallamana kawsatkillapa. Ashwanmi imanu
kawsanallapatataq Jesucristo munayan chaynu kawsashunllapa.
17 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristo kawsashannu nuqa kawsani
chaynullami qamkunapis kawsayllapa. Chaqa imanutaq wakinkunamaqa
nuqa kawsashaynu kawsanllapa chaynulla.
18 Piru wakinkunaqami, Jesucristo washamanallapapaq kruspi
wanushantaqa mana kwintacharchu kusala llakiypaqta kawsanllapa.
Chaymi chaynu kawsashanllaparayku kusata llakichimatin waqani
ima. Nataq qamkunata-shuypaqami amana paykuna yupay
kawsanaykillapapaq kutir kutir kusalata willashurayllapa.
19 Chaymi paykunaqa chaynu mana allinta rurashanrayku maydiyaqa
kusala llakiypaqta tukukaq kanqallapa. Chaqa paykunaqami Dyus-
ninchikta mana kasushanrayku, kwirpunllapa munashanlata rurar, kusala
pinqaypaqta kawsanllapa. Chaynulla tukuy paykunaqami kay pachapi kaq
tukukaq imakunalapaq yarpunllapa.

20 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami unaq syilumanta kaqpa akrashankunana kanchikllapa. Chaymi ashwan yarakuyanchikllapa syilumanta washamaqninchikllapa Amitunchik Jesucristo shamunanpaq.
21 Chaymi shamurqa, kay kwirpunchikllapa pinqaypaqlla kaqtaqa paypa kusala shumaq kwirpun, chaynu shumaqpaqna tikranqa. Chaynuqami ukman kwirpuyjunpaqqa tikramashunllapa chay tukuy imata rurayta puytiq pudirninwan.

4

Kriyishaykillaparaykumi maydiyapis aligriyankillapa

1 Chayraykumi kriyiq masiykuna, qamkunapaq alliplata llakiq karmi kusalata rikashuyllapata munani. Chaqa munashay kriyiq masiykuna imanutaq tukuy imanchik katinmaqa kusalata aligriyanchik, chaynumi qamkunapis kusalata aligriyachimankillapa. Chaynami kusalata munani maydiyapis Amitunchikpi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsanaykillapata.
2 Chaymi kananqa warmi uknisituykuna Evodia chaynulla Síntique, kusalata rugashaykillapa amana uknikillapa uknikillapa anyanakur imanachu, ashwan kusala shumaqtana Amitunchik munashushanllapanulla kawsayllapa.
3 Nataq qam tukuy yaĉhachikuypi yanapamaqniy Siziguta-shuypaqami kusalata rugashayki yanapanaykipaq chay kriyiq warmisitakunata. Chaqa paykunaqami, tukuy wakin yanapaqniykunawan, chaynulla chay ukninchikllapa Clementiwan ima pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa, kusalata yanapamaran. Chaymi paykunapa shutintaqa Tayta Dyusqa aykapina librunpi iskribisha, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
4 Chaymi qamkunaqa maydiyapis kusalata aligriyayllapa Amitunchiklapi yarpukur. Chaynulla qashan nishaykillapa: ¡Aligriyayllapa! nir.
5 Chaqa qamkunaqami Amitunchik Jesucristo shamunan diyaqami shipchana nir yaĉhankillapa. Chaymi ashwan kusala shumaqta kawsatkillapa, tukuyla rikashurllapaqa kusa shumaq llakipakuq runakunapaqna riqsishunqallapa.
6 Chaynullami ima pasashutinllapapis amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Ashwanmi ima katinpis Taytanchik Dyusman waran waran mañakunkillapa. Chaynu mañakutkillapa yanapashushanllaparaykumi, ashwan payji ima nir alabankillapa.
7 Chaynu kawsatkillapaqami Tayta Dyusqa, Jesucristupi kriyishaykillaparayku kusala shumaqta yarpuchir alliplata aligriyachishunllapa, amana maydiyapis llakinaykillapapaq. Chaqa chay aligriyachimanchikllapa chayqami kusala ukman shumaq-ari.

Imata yarpurpis allin kaqlapaq yarpushunllapa

8 Chaymi kananqa kriyiq masiykuna tukchinaypaqnaqa kaynulata maydiyapis yarpunaykillapata munani: Tukuy chiqap kaqkunalapi, chay kusa rispitaypaq kaqkunalapi, allinla kaqkunalapi, chaynulla tukuy karanla kaqkunapi, shumaq kaqkunalapi, chay imapis kusa alabaypaq kaqkunalapi ima.
9 Chaynulla imatapis chay yaĉhachishushayllapakunataqa rurankillapa. Chaymi willashutiyllapa imanu uyakushaykillapanulla, chaynulla imata ruraqta rikamashaykillapanulla rurar kawsankillapa. Chaynuqami shumaqta kawsachimaqninchik Dyusninchikllapaqa maydiyapis mana dijashurllapachu, pullaykillapa kanqa.

Pablumi Filipospi kriyiqkuna yanapashanpaq payji nin

10 Kriyiq masiykuna, nuqaqami Amitunchikta kusalata payji nini qashan
yanapamaq qallarishaykillaparayku. Chaqa kusalatami kunfyakayaray,
mana qunqamayankillaparaqchu kanqa nir. Ashwanmi kusalata yana-
pamanarmapis, mana mayqanpis apamunanpaq katin, mana kaĉhamuyta
puytiraykillapachu.
11 Piru chaynu nishurllapaqa manami nishuyanillapachu, kusalata
imaykuna faltamatinmi kawsayaray nirqa. Chaqa nuqaqami yaĉhashana
kani imay kaqkunalawan kawsarmapis.
12 Chaymi kusala imayjun kar, chaynulla mana imay katinmapis nuqaqa
mana kwashayayta yaĉhanichu. Chaqa unta mikur, chaynulla mana
mikurmapismi kusa aligrila kawsayta yaĉhakusha kani. Chayraykumi imanu
katinpis mana imalapaqpis llakinichu.
13 Chaymi tukuy ima pasamatinpis, Jesucristo pudirninwan yanapa-
mashanrayku, shachinakuyta puytini.
14 Piru qamkuna, imaykillapa kaqkunalawan yanapamarllapaqami,
kusala allinta rurashaykillapa.
15 Chaqa Macedonia pwiblumanta lluqshir, Jesucristupi imanu kriyir
washakananllapapaq nir uklaw pwiblukunapi yaĉhachikuq qallaritiyqami,
qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunala, ima ministishaypipis yanapama-
raykillapa.
16 Chaqa Tesalónica pwiblupi katiymapis, ashwan ayka kutimi qamkunaqa
ima ministiyashaytaqa kaĉhamuraykillapa.
17 Piru chaynu yanapamatkillapaqa, manami nuqaqa yarpunichu may-
diyapis chaynulla yanapamayankillapa kanqa nirqa. Ashwanmi munani
chay yanapamashaykillaparayku kusa mas imayjun yupayna kanaykillapa-
paq Amitunchikpa naypanpiqa.
18 Chaqa chay ukninchikllapa Epafrodituwan kaĉhamushaykillapatami
tukuyta aypashana kani. Chaymi chaynu kaĉhamur kusalata
yanapamatkillapami, mana imapis faltamashanachu. Chaqa tukuy
chay kaĉhamushaykillapaqami, imanutaq uk insinsyumaqa kusala mishkita
asyakun, chaynu kusala shumaq Dyusninchikpaqqa.
19 Chaymi kusala imayjun Taytanchik Dyusqa, Jesucristurayku imata min-
istishaykillapapipis kusalata yanapashunqallapa.
20 Chayraykumi, ¡Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu alabashunllapa!
¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludakun

21 Jesucristupi tukuyla kriyishanrayku Dyusninchikpana kaqninku-
natami saludapamankillapa. Chaynullami kay pullaypi kaq kriyiq
masinchikkunapis, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa.
22 Chaynumi ashwan Dyuspa tukuyla wakin kaqninkunapis qamkunata
saludashunllapa. Piru ashwanmi Romapa gubyirnun Cesarpa wasinpi
sirbikuqkunapis mas saluduta qamkunapaqqa kaĉhamunllapa.
23 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman
mañakuni, pay llakipashurllapa kusalata yanapar ima kawsachishunanlla-
papaq.

Chaynumi kanqa.

Colosenses
Pablumi kartanta kaĉhan Colosaspi kriyiqkunaman

Colosas pwibluqami, prubinsya Asiapi kaq. Colosasmanqami Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa ĉhachiran Epafras, mana Pabluchu (1.7-8). Chaynu yaĉhachikutinmi achka kriyiranllapa Amitunchik Jesucristupiqa.

Apustul Pablo karsilpi kar qischakayarmi yarpuran, Colosas pwibluman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhashanta (2.8). Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kaynu niyaranllapa: Moisés mantakushannulla fyistakunata ruraypaq, chaynulla chay samana diyatapis mas kasuypaq nir (2.16-17). Chaynullami niyaranllapapis: Wakin mikuykunalata mikuypaq (2.21), chaynulla angelkunata aduraypaq, luryaman ĉhanallapapaq nir (2.18).

Chaynumi apustul Pabluqa kay kartanpiqa intrachikuran imanumi Amitunchik Jesucristuqa kusalata munamanchik (1.15-20), chaynulla imanu kruspi wanur washamashanchikta ima (1.21-22; 2.14-15). Chaynullami intrachikuranpis Jesucristo munashannulla kawsanallapapaq nir (3.1–4.18).

Pablumi saludakun

1-2 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Colosas pwiblupi, Dyus akrashan chiqap kriyiq kaqkunaman, kriyiq masiy Timoteuwan pulla kar iskribimuni. Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusta payji nin kriyiqkunapaq

3-4 Willamasha katinllapami, yaĉhanillapa qamkunaqashi Jesucristupi allita kriyirllapa, kriyiq masinchikkunata llakipar yanapankillapa nir. Chayraykumi Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa, waran waran qamkunapaq mañakur, kusata payji ninillapa.

5 Chaqa Jesucristupi kriyir yanapanakur imaqa, maydiyaqa Taytanchik Dyuswan luryanpi pullana kayankillapa kanqa nir yaĉhar, chaytaqa rurayankillapa. Chaynulla Amitunchikpa chiqap nishankunata yaĉhachishushallapa katinmi, yaĉhankillapa imanu washakanaykillapapaqqa.

6 Qamkunatami Taytanchik Dyus llakipamashanchikllapa nir Epafras yaĉhachishutinllapa kusata kriyir, masta achkayaraykillapa. Chaynullami ukkunapis yaĉhachikutinllapa, mastana achkayashallapa Dyuspi kriyiqkunaqa.

7 Nishushayllapanu, chay kusa munashanchikllapa Epafrasmi, Jesucristuta sirbiq kar tukuy chaykunata yaĉhachishushallapa katin, qamkunaqa allita yaĉhankillapa. Chaqa payqami Jesucristupi kriyishanrayku, nuqakuna yupaylla kar, mana chaypi katiyllapamapis yaĉhachishuranllapa.

8 Chaymi willamashapis qamkunapaq, Dyuspa Ispiritunwanna kar, shumaqta munanakunkillapa nir ima.

9 Chayraykumi, nuqakunaqa yaĉhashayllapamanta-pacha mana qunqarchu, kanankaman Taytanchik Dyusmanqa qamkunapaq mañakunillapa. Mañakunillapami, tukuy pay munashankunata allita intrachishutinllapa, tukuy imatapis allita intrakaqna kanaykillapapaq.

10 Chaynu karqami, qamkunaqa Dyuspa kaqninkunana kar imatapis karanlatana rurankillapa. Chaynullami rurankillapapis imanutaq payta kusa allinta yarpuchishannullata. Tukuy chaynu pay munashannulla

kawsarqami, Dyuspaqqa mastana intrakar, manana wakaqllapinachu kankillapa kanqa.

11 Mañakunillapapismi Taytanchik Dyusqa kusala shumaq pudirninwan yanapashutinllapa, ima pasashutinllapapis shachinakur, amana ima mana allinkunapiqa yarpurchu, paylapina allita yarpunaykillapapaq.

12 Chayna ashwan kusa aligrila, Tayta Dyustaqa payji ninkillapa. Chaqa payqami, shumaqchashushallapa tukuy wakin kriyiqkunawanmapis pullalla, chay kusala shumaq achkila mantakuyninpi kanaykillapapaq.

13 Dyusmi washamashanchikllapa chay tutaparaqpi mana allinta rurachikuq dyablupa makinmanta. Chaynu washamarninchikqami Wamran Jesucristo kusala shumaqta mantakuyashanpina ĉhuramashanchik.

14 Chaqa Jesucristumi uchakushanchikllaparayku pagrakuq yupay, kruspi [yawarninta iĉhar] wanuran uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

Jesucristumi tukuypa amun karmapis Dyuswan shumaqchamanapaq wanuran

15 Jesucristumi paylla Dyus kar, rikachimanchik Tayta Dyus imanu nirpis, Dyusta michka mana rikasha kashamapis. Chaqa payqami tukuy imata rurashankunamantaqa naypaqllata karanllana.

16 Chaymi payrayku, tukuy imapis rurakaran, unaq syilupi, kay pachapi rikaypaq mana rikaypaqkunamapis, chaynulla mana rikaypaq mantakuqkunamapis. Chaymi tukuyla chay rurakashakunaqa payllapaq kanqa.

17 Jesucristumi, tukuy chay rurakashakunamantaqa naypaqllata karanllana. Chaymi, tukuy chaykunapa amun katin, payrayku imapis kayanllapa.

18 Chaynulla, payllami tukuy kriyiqkunapa yaĉhachikuqnin, mantakuqnin ima, imanutaq uk runamataqa, uman kawsachin chaynulla. Chayraykumi, wanurpis tukuy wanushakunamanta qashan kawsamuran, tukuy imapimapis naypaqllapi kananpaq.

19 Chaqa, Dyusqa Jesucristuwanqa chaylla imapipis kananpaq niran, tukuy yaĉhayninpi, yarpuyninpi, pudirninpi imamapis.

20 Chaymi runakuna mana allinkunata rurashanllaparayku kruspi yawarninta iĉhar wanuran, tukuy kay pachapi, unaq syilupi, allin mana allin kaqkunamapis, Tayta Dyuswan shumaqchakashana kananpaq.

21 Unayqami qamkunaqa mana allinkunata yarpur rurar ima, Dyuspa kuntran kar paymantaqa karupllapi yupay karaykillapa.

22 Nataq kanan-shuypaqa, Akrashan Jesucristo uchanchikllapapaq wanushanrayku, Dyusqa qamkunawan shunqukashana. Chaytaqami Dyusninchik ruraran, tukuy nuqanchikkunaqa mana uchayjun kar kusa allinlana, kusa shumaqchakashana kasha, payqa pullakumanapaq.

23 Piru chaynu paywan pulla kanaykillapapaqqami, imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishushanllapata ama dijarchu, chayllapi allita kriyiyllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapallatami tukuy pacha maylawpipis yaĉhachikushallapa. Chaynulla nuqa Pablupis chayllatami yaĉhachikuni.

Tayta Dyus Pabluta akraran

24 Kriyiq masiykuna, kananqami qamkunaqa Jesucristupa kwirpunna kankillapa. Chaqa qamkunaraykumi kusalata Jesucristuqa qischakaran. Chaymi nuqapis kriyir washakananllapapaq yaĉhachikur qischakarmapis kusalata aligriyani.

25 Chaqa chaynu kriyiqkunata sirbinaypaqmi Tayta Dyusqa akramasha.
Chaynullami nimaran, paypa shumaq rimayninta tantar yaĉhachikutiy kriyir
washakananllapapaq nir.
26 Piru kay imanu washakananllapapaq nir, Tayta Dyus kusa unaymanta-
pacha payla yarpushantaqami, mana mayqantapis intrachiranchu.
Nataq kanan-shuypaqami paypa tukuy allin kaqninkunataqa
intrachimashanchikllapana.
27 Chaymi chay kusala shumaqta payla yarpushanta intrachimarninchik-
llapaqa, tukuy mana Israelmanta kaqkunatapis washayanqa nir intrachi-
maranchikllapa. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kaĉhamuran, paypi
tukuy kriyisha nuqanchikkunawanna katin, Dyusninchik mantakuyashan
luryanpina kawsanallapapaq.
28 Nuqakunami Jesucristupaq kusalata willar ima tukuyta
yaĉhachinillapa imanu washakananllapapaq nir. Chaynulla kusata
intrakar ima yaĉhachikunillapa Jesucristupa naypanmanqa kusa allinlana
qimikananllapapaq.
29 Chayraykumi Jesucristo kusa yaĉhayninwan, pudirninwan yanapamatin,
mana shaykurchu yaĉhachikur trabajani.

2

1 Nuqami yaĉhanaykillapata munani, imanumi qamkunapaq mana
shaykurchu waran waran mañakuni nir. Chaynulla Laodicea pwiblupi
kriyiqkunapaq, chaynulla wakin kriyiqkuna mana riqsimashakunapaqpis
mañakuni.
2 Imanullapismi yanapashunayllapapaq yarpuni. Qamkuna animuta
aypar shumaqta kuytanakur kawsayllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Dyuspa
nishankunataqa. Munanipismi qamkuna yaĉhanaykillapata, Tayta Dyus
unaymanta-pacha Wamran Jesucristuwan imata ruranapaq payla yar-
pushanta.
3 Chaqa Jesucristupi kriyirqami, intrakanchik Tayta Dyuspa yaĉhayninpaq,
munayninpaq imamapis.
4 Kaykunatami, qamkunata willashunillapa, ama mayqanpis kusa ukman
shumaq yupay imakunapaq willashurllapa imaqa llullachishunanllapa-
paqchu.
5 Chaqa qamkunapa mana pullaykillapa karmapismi, yarpuyniypiqa
qamkunawan kani. Chaymi aligriyani qamkunaqashi kusa shumaqta
kawsankillapa Jesucristupi allita kriyirllapa nir yaĉhasha kar.

Mushuq kawsaytami tarinchik Jesucristupi kriyir

6 Chayrayku qamkuna, imanuĉhi Amitunchik Jesucristo washamaqn-
inchik nir allita kriyiraykillapa, chaynulla pay munashanta rurar ima
kawsankillapa.
7 Chaynulla, paylapi allita kriyir ĉhupakusha yupay, paylapi kunfyakar shu-
maqta kawsayllapa, imanutaq paypaq willashuranllapa chaynulla, Tayta
Dyusta kusata payji nir ima.
8 Amami dijakarchu kuytakankillapa, mayqanpis ama llullachishunanl-
lapapaq. Kuytawkish chay mana sirbiq yanqa imakunata yaĉhachikuqkuna
ingañashutinllapa paykunamatana kasutkillapa. Chaqa paykunaqami yanqa
kriyinanlata, kay pachapi mana allinta rurachikuqkunalapaq yaĉhachikur,
Jesucristupaqqa mana yaĉhachikunllapachu.

9 Chaqa Tayta Dyuspa tukuy yaĉhaynin, yarpuynin, pudirninmapis,
yaĉhayanchik Jesucristupi nir, michka kay pachaman shamur runapaq
tikrakasha katinmapis.
10 Chaynu katinmi, qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku
imapipis pullaykillapa kanqa. Chaqa Jesucristuqami tukuymanta mas
pudirniyjun, chay rikaypaq, mana rikaypaq mantakuqkunamanmatapis.

11 Chaynulla, Jesucristupi kriyir paywan pullana katkillapa, payqa tukuy
uchaykillapamanta washashuranllapa. Chaynu washashurllapami, mana
chay siñal kustumriraykuchu, * ashwan yarpuynikita shumaqchar imami
akrashushallapa Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.
12 Qamkuna shutikurllapaqami, Jesuswan pulla pampakaq yupay
karaykillapa amana uchakunaykillapaq. Chaymanta qashan paywan
pulla mushuqmanta kawsamuq yupay karaykillapa, allinlatana
ruranaykillapapaq. Chaqa kriyiraykillapari Jesucristuta kawsachimusha
kusa puytiq Dyusninchikllapapi.

13 Qamkunami unayqa wanusha yupaylla karaykillapa yarpuynikilla-
papiqa, chay uchakushaykillaparayku. Chaynulla, chay siñal kustum-
rita mana rurashaykillaparaykumi, Dyuswan mana pulla kayta puyti-
raykillapachu. Piru kananqami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirduna-
marninchik, mushuqmantana kawsachimashanchik, Jesucristuwan pul-
lana kanallapapaq.
14 Dyusmi unay mantakushankunata mana kasushallapaqa,
kastigamanallapapaq karan. Piru chaynu mana kastigamanarninchikmi,
limpu ashuchiran yarpuyninmanmatapis chay mana allinta rurar
uchakushanchiktaqa, Jesucristo kruspi wanushanrayku.
15 Chaqa Jesucristuraykumi, chay mana rikaypaq mana allinta rurachikuq
mantakuqkunata binsiran, Tayta Dyusqa. Chaynu chay mana rikaypaq
kaqkunata binsirmi, tukuypa naypanpi pinqaypaqta dijaran, prisuta yupay.

16 Chayrayku mayqanpis kaykunalata mikur, upyar, fyistata añu añu, mis
mis rurar, simanapaq uk diyalapi Dyus munashanta rurar ima Dyuspaqqa
allin kanchik nir ima willashutinllapapis, ama tukuy chaykunataqa ka-
sunkillapachu.
17 Kaykunaqami, Wamran Jesucristo shamunankaman yanqa intrachi-
manalapaq karan. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa yaĉhanchik, Jesu-
cristo shamushanmanta-pacha, paypi kriyir allin kanchik nir.
18 Chaynulla amami dijakankillapachu, Dyusta kusa allita kasuq tukuqku-
namantaqa. Chaqa paykunami angelkunata adurani nir, shumaqkunata
musqupaq yupay rikani nir, kusala shumaq Dyuswanqa nir yanqa al-
abakanla pay yarpushannulla.
19 Chaynu nirmapis, paykunaqa mana pullachu Jesucristuwanqa. Chaqa
Jesucristumi tukuy paypi kriyiqkunapaqa umanllapa yupay. Chaqa
umanchik katinmi kwirpunchikpi kaq partinkunaqa trabajayta puytin.
Chayrayku Jesucristo umanchik katin, tukuywan shumaqta kuytanakur ima
kawsayta puytinchik Tayta Dyus munashannulla.

20 Qashanmi nishunillapa: Qamkunaqami, Jesucristo uchaykunamanta
washamananpaq wanusha nir kriyirllapanaqa, qamkunapis chay uchaykil-
lapataqa wanuchisha yupayna kankillapa. Chaymi, Dyusta mana kasuq

* **2:11** Siñal kustumriqa Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasis-
hanmanta uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa
Dyuswan pullana kananpaq nir.

runakuna washakanallapapaq nir mantakuyashankunataqa, amana kwintachaypaqnachu. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa chaykunataqa kwintachanayankillapa?

21 Chaqa paykunaqa ninllapa: Kaykunalata willashun, kaykunalata mikushun, kaykunalata makinchikwan aypashun ima nir.

22 Tukuy kaykunami, chay imakuna tukukaqlapaq, yanqa runakunapa mantakuyninla, yaĉhachikuyninla, ima.

23 Piru chiqaptami chaykunaqa kusa allinta ruraq yupay tukur, kwirpunta tukuy imapi tantyakachiq yupay tukur imaqa, kusa shumaqpaq yupay yarpuchimanchik. Chaynu katinmapis, tukuy chaykunaqa mana sirbinchu yarpuyninllapapi Dyuswan kusa shumaq kananllapapaqqa.

3

Unay kawsananchik kanan kawsananchik

1 Nishunillapapismi: Jesucristo kawsamushanrayku qamkunapis mushuqmanta kawsamuq yupayna, Dyus munashankunata rurayta yarpuyllapa. Chaqa syilupimi Jesucristuqa Dyuspa allilaw qichqanpi tayan.

2 Chaynullami Dyus munashanlapi yarpur, kay pachapi mana allin kaqkunataqa, ama rurayta yarpushunllapalamapischu.

3 Chaqa qamkunaqami kriyishaykillaparaykuqa uchaykillapapaq wanur, kawsamusha yupayna kankillapa. Chaymi ashwan Tayta Dyusqa mushuq kawsaytana qushurllapa, Jesucristuwanna kawsanaykillapapaq nisha. Piru wakinkunaqami, tukuy chaykunapaqqa mana intrakanllapachu.

4 Chaqa Jesucristumi kawsaynikillapaqa. Chaymi maydiya pay kusa llipyalla pudirninwan rikarimutinqa, qamkunapis paywan pullana kusa shumaq allinna rikarinkillapa.

5 Chayraykumi kay pachapi kaq mana allin ruraykunataqa wanuchisha yupayna dijayllapa. Chaymi runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis amami ukwan ukwan pununkillapa. Chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis amami mayqanwanpis pununkillapachu. Amami kusala pinqaypaq imakunata rurankillapachu. Chaynulla amami kwirpuykillapa munashan mana allin kaqtaqa rurankillapanachu. Amami imaykillapatapis tantakuyta munankillapachu. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunalata aduraq yupayna.

6 Chaynu tukuy mana allinkunata ruraqkunamanqami, Tayta Dyusqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamunqa.

7 Piru qamkunapismi unayqa chaynu kusa mana allin imakunata rurar kawsaq kankillapa.

8 Nataq kanan-shuypaqami tukuy chaykunataqa dijashaykillapana. Chaymi amana sunsunulla piñakuyllapachu. Amami tukuy mana allinkunataqa rurankillapachu. Chaynulla amami jurapakunkillapachu. Amami sunsunullaqa rimankillapa imachu.

9 Chaynulla amami ukninchikllapa ukninchikllapapis llullachinakunkillapachu. Chaqa unay imanu kar rurayashaykillapakunataqami dijashaykillapana.

10 Chaynu karmi, imanutaq Tayta Dyus payta yupay mushuqmantana rurashushanllaparayku, allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa shumaqtana kawsar, waran waranqa allitana riqsinkillapa paytaqa.

11 Chaynuqami Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa paypalla kanchikllapa,
michka Israel, mana Israel runakuna kar, chay siñal kustumrita rurasha kar,
mana rurasha karmapis. Chaynulla uklawmanta kar, yaĉhaq, mana yaĉhaq,
sirbikuq, mana sirbikuq karmapis, chaylla paypaqqa kanchikllapa. Chaqa
payqami tukuypa mantaqnin kar, maypipis pullanchikllapa.
12 Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata munashurllapa, akrashushallapa,
Dyuspa kusa allinla kaqninkunawan pullana kanaykillapapaq. Chaynami
kusata llakipanakur, yanapanakur, ama kusa kani nir alabakarchu, ima kat-
inpis uknikillapata shumaqta rikar, uknikillapa imata mana das ruratinpis
yarar ima kawsayllapa.
13 Chaynulla ima mana allinta uknikillapa rurasha katinpis uknikil-
lapa uknikillapa pirdunanakuyllapa, imanutaq Amitunchik Jesucristo pir-
dunashuranllapa chaynulla.
14 Piru tukuy kaykunamantaqami uknikillapawan kusalata llakipanakur
kawsayllapa. Chaqa chaynuqami uk yarpuylana kar, kusa shumaqta
kawsankillapa.
15 Tayta Dyusqami, uk kwirpula kanallapapaq Jesucristurayku akra-
mashanchikllapa. Chayrayku, tukuy shunqunchikwan aligriyar Tayta
Dyusta payji nir ima, ukninchikkunawan kusa shumaq allintana kawsay-
paqllapa.
16 Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhakushaykillapatami allita
yarpur, shunquykillapapi purichinkillapa. Chaynami allita
intrakashaykillapamanta, uknikillapa uknikillapa yaĉhachinakur
animachinakunkillapa. Chaynulla tukuy shunquykillapawan Tayta
Dyusta payji nir, salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa kusa shumaq
takikunata takir aligriyachiyllapa.
17 Chaymi tukuy imata rurar, imata rimarpis, Amitunchik Jesucristupa
shutinpi payji niyllapa Taytanchik Dyustaqa.

Pablumi yaĉhachikun imanumi kriyiqkuna kanqa nir

18 Qamkuna kriyiq warmikuna, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykil-
laparaykumi, allita runaykillapata kasuyllapa.
19 Chaynulla kriyiq runakuna, warmikillapatami kusalata llakipar, ama
sunsunulla willar imaqa llakichinkillapachu.
20 Wamrakuna, taytaykillapata kusa rispituwan tukuy imapi kasuyllapa.
Chaqa chaynuqami, Amitunchikta aligriyachiyankillapana.
21 Chaynulla qamkuna, tayta kaqkunapis amami wamraykillapata ima-
paq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Chayna ama imapipis dis-
animakunanllapapaqchu.
22 Qamkuna sirbikuq kaqkunapis, kay pachapi kaq mantaqnikillapata
tukuy imapi allita kasunkillapa. Amami paykuna pullaykillapa katin,
paywan allinpi kanaypaq nir yarpurlachu imatapis rurankillapa. Ash-
wanmi Amitunchik Jesucristuta manchar sirbiq kashaykillaparayku, imata
rurarpis tukuy shunquykillapawan yarpur rurankillapa.
23 Chaymi imata rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ash-
wanmi imatapis ama runakunapaq ruraq yupaychu, Amitunchiklapaq
yarpur rurankillapa.
24 Chaynuqami yaĉhankillapana imanumi Amitunchikqa pagrashuqllapa
yupay, arnishushanllapataqa qushunqallapa nir. Chaqa chiqap Amitunchik
Jesucristutami sirbiyankillapa.
25 Piru chay mana allinta ruraqkunataqami, Dyus kastiganqa. Chaqa
payqami tukuyta allita rikar yaĉhamanchikllapa.

4

1 Qamkuna mantakuqkuna, imatapis karanlata rurar sirbiqnikikunata
llakipayllapa. Chaqa allita yarpuyllapa, unaq syilumanta Amitunchikmi
qamkunatapis mantashuyanllapa nir.
2 Maydiyapis ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa. Chaynulla ima-
paqpis alamirala kayllapa Dyusta payji nir ima.
3 Mañakunkillapapismi nuqakunapaq. Chaqa nuqami Tayta Dyus unay
payla yarpushan, shumaq rimayninta yaĉhachikushayrayku prisu kani.
Chayraykumi mañakunkillapa, Tayta Dyus yanapamatinllapa Jesucristupa
shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq.
4 Chaynullami mañakuyllapapis, imanutaq yaĉhachikunaypaq kani
chaynulla, kusa intrakaypaqta yaĉhachikunaypaq.
5 Nishaykillapapismi: Kay tyimpu kashanllaqami imuraspis allita
tantyakar mana kriyiqkunawanmapis allinlata rurar kawsayllapa.
6 Chaymi paykunawan parlarllapamapis shumaqta parlayllapa. Chay-
nami chay parlashaykillapaqa, uk mikuy kaĉhiwan kamakachikasha yupay,
kusa shumaq kananpaq. Chaynulla imata tapushutinllapamapis karanlata
willankillapa.

Pablumi tukukananta saludakun

7 Nuqapaq kusala munashay kriyiq masinchikllapa Tiquicumi, tukuy
imata willashunqallapa. Chaqa paymi, nuqa yupaylla Amitunchikta sirbiq
kar, kusata yanapamasha.
8 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni imanumi kaypi kanillapa
nir willar, masta animachishunanllapapaq.
9 Tiquicuwan pullaqami kaĉhamunipis, kusala munashanchikllapa
chiqap kriyiq masinchikllapa Onesimuta. Chaqa payqami
qamkunamanta uknikillapa. Chaymi paykunana willashunqallapa imata
rurayashayllapapaqmapis.
10 Nuqawan pulla karsilpi kaq Aristarcumi, saludashunllapa. Chaynulla
Bernabipa primun * Marcospis saludashunllapa. Qamkunami Mar-
cospaq yaĉhankillapana, watukushutinllapaqa allita samachinaykillapapaq
nirmapis.
11 Chaynullami saludashunllapapis ukninchikllapa Jesuspis. Chaqa pay-
llatami Justo ninllapapis. Kaykunalami Israelmanta kriyiqkuna nuqata,
Dyus mantakuyashanpaq yaĉhachikur ima yanapamar, kusalata kunsulama-
ranmapis.
12 Saludashunllapapismi Jesucristupa sirbiqnin Epafras. Paymi qamku-
namanta uknikillapa. Chaymi qamkunapaq Dyusman mana shaykuq
mañakuyan, mas allita kriyir, kusalata shachinakur, Dyus munashannulana
rurar kawsanaykillapapaq.
13 Nuqami uk tistigu yupay allita yaĉhani imanumi qamkunapaq Epafras
yarpun Laodicea pwiblupi, Hierápolis pwiblupi katkillapamapis nir.
14 Saludashunllapapismi rimidyakuq kusala munashanchikllapa ukn-
inchik Lucas, chaynulla Demaspis.
15 Laodicea pwiblupi ukninchikkunatami saludapamankillapa. Chaynul-
lami Ninfata, chay wasinpi tantakaq kriyiqkunatapis saludapamankillapa.
16 Chaymanta, kay kartata tukuypa naypanpi liyitkillapanaqa, Laodiceapi
kriyiqkunapa naypanllapapipis liyinqallapa. Chaynulla Laodiceapi kriy-
iqkunapaq kartata kaĉhasha karay chaytapismi, liyinkillapa.

---

* **4:10** Wakin iskribikashakunapimi “Bernabipa subrinun” nin.

17 Nataq, kriyiq masinchik Arquiputa-shuypaqa willayllapa, Amitunchik
imata ruranapaq nishantaqa, karanlata yaĉhachikunanpaq.
18 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa ima, nuqalla iskribimuni.
Amami qunqarchu Dyusman mañakunkillapa. Chaqa prisullaraqmi kani.
Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashu-
nanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Tesalonicenses
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqa Macedonia prubinsyapimi karan. Macedonia prubinsyaqami Grecia nasyunpi karan. Tesalónica pwibluman apustul Pablo ĉhar yaĉhachikutinmi, wakin runakuna kusa aligrila Amitunchik Jesucristupi kriyiran. Piru ashwan wakinkunami, Pablo yaĉhachikushanpaq kusa ukmanta yarpur, kuntranna tikrakaran. Chaymi wanuchiyta munatin, Pabluqa riran Berea pwibluman. Ritinnaqa, Jesucristupi kriyiqkunatana qischaranllapa. Masta intrakanarqa, liyishun Hechos 17.1-15.

Atenas pwiblupi karmi, Pablo kusalata llakiran Tesalonicapi kriyiqkunapaq. Chaymi imanu nir yaĉhayta munar, kaĉharan Timoteuta, paykunata watukunanpaq (2.17–3.5). Pablumi riran Corinto pwibluman. Chaypi katinmi, Pablo kayashanman Timoteo tikrakaran willaq: “Michka qischakarpis, Tesalonicapi kaq kriyiqkunaqa kriyishannulla shachinakuyan” nir (3.6-13). Chaynu willatinmi, kusa aligrila Pablo kay kartata iskribiran paykunaman (1.1–2.16). Kay kartanpimi, kriyiqkunataqa yarpuchiran, Tayta Dyus munashannu kawsananpaq (4.1-12), chaynulla Jesucristo tikrakamuyan nir (4.13–5.11).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, ukninchikkuna Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Tesalonicamanta kriyiqkunami ukkunata animachin

2 Kriyiq masiykuna, imuraspismi qamkunapaq yarpur Taytanchik Dyusman kusalata payji nir ima, mañakunillapa yanapashunanllapapaq.

3 Chaynullami imuraspis Taytanchik Dyuspa naypanpi mana qunqanillapachu, imanumi qamkunaqa Jesucristupi allita kriyir, payta kusalata munar yaĉhachikunkillapa nir. Yaĉhanillapapismi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarmapis, kusalata shachinakunkillapa, maydiyaqa paywanna kawsashaq nir yarpur.

4 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu qamkunataqami Taytanchik Dyus kusalata munar akrashushallapa paypa kaqninkunana kanaykillapapaqqa.

5 Chaqa qamkunata Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, manami nuqakuna munashaynullachu yaĉhachishurayllapa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritu pudirninwan yanapamatinllapa, allita intrakar yaĉhachishurayllapa. Chaymi allita yaĉhankillapa, imanumi qamkunapa byinnikillapapaq kusalata munar ima yaĉhachishurayllapa nir.

6 Qamkunaqami imanutaq Amitunchik Jesucristo kawsashannulla nuqakunapis kawsaqta rikamashaykillaparayku, Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa kusata aligriyar ima uyakuraykillapa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa kusalata qischakar imamapis.

---

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

7 Chaynu kriyirllapami Macedonia, Acaya lugarpi tukuy kriyiqkunataqa
kusalata animachishaykillapa, Jesucristupi masna kriyinanllapapaq.
8 Piru kananqa manami Macedonia, Acaya lugarlapichu Amitunchikpa
shumaq rimayninta qa ̂chanllapa. Ashwanmi qamkunamanta qallarirqa
tukuy intiruta shikwakasha. Chaymi maylawta ritiyllapapis willamanl-
lapa imanumi Dyuspi kusalata kriyinkillapa nir. Chayraykumi qamkuna-
paqqa paykunaqa manana ministinllapanachu imanumi kriyinkillapa nir
willanayllapapaqqa.
9 Ashwanmi paykunalla rimanllapa qamkunata watukushutiyllapa iman-
umi shumaqta samachimaraykillapa, imanumi chay yanqa dyus nishanl-
lapakunata adurayashaykillapata dijasha, kusata aligriyar chiqap kawsaq
Dyustana sirbiyankillapa nir ima.
10 Ninllapapismi, qamkunaqashi Dyus, Wamran Jesucristuta
kawsachimushanta yarayankillapa syilumanta tikrakamuyan nir ima.
Chiqaptami chayqa. Chaqa Jesucristumi chay kusala saqra manchaypaq
shamuq kastigumantaqa washamashunllapa.

2

Pablumi Tesalonicapi ya ̂chachikushanta yarpuchikun

1 Kriyiq masiykuna, qamkunallami ya ̂hankillapa watukushushayllapaqa
mana yanqallachu karan nirmapis.
2 Chaynullami ya ̂hankillapapis, imanumi Filipos pwiblupiqa unayqa
kusalata musyar ima qischamaranllapa nirmapis. Chaymanta qamku-
naman shamutiypis, wakinnikillapaqa kusalata ̂chiqnir qischamaranllapa.
Piru chaynumapismi Tayta Dyus kusalata yanapamaranllapa qamkunata
paypa shumaq rimayninta ya ̂chachishunayllapapaq.
3 Chaqa manami pantar imachu karanta ya ̂chachishurayllapa. Chaynulla
manami ima mana allinta yarpur, ingañashuyllapata yarpur imachu
ya ̂chachishurayllapa.
4 Ashwanmi Dyus nuqakunataqa shumaqta rikar akrar ka ̂hamaranllapa,
shumaq rimayninta ya ̂chachikunayllapapaqqa. Chaymi imatapis karan-
lata rimar ima, manami runakuna alabamananllapata munar imachu
ya ̂chachikunillapa. Ashwanmi tukuy ima yarpuyashanchikmatapis allita
ya ̂chaq Dyusninchik alabakasha kananpaq ya ̂chachikunillapa.
5 Chaqa qamkunami allita ya ̂hankillapa, manami kusala shumaq imaku-
nata willar alabashurayllapa imachu, imanullapis qillayta qumanaykillapa-
paq nirqa. Ashwanmi imatapis karanta ya ̂chachishushayllapapaqqa, Dyus uk
tistigu yupay allita ya ̂hayan.
6 Chaynulla manami munashachu kanillapa mayqanpis kusa runapaq
riqsir alabamananllapataqa qamkuna kar, manaqa ukkuna karmapis. Piru
Jesucristupa apustulnin kashayllaparayku, munarqa nishunayllapata kusa
runapaq riqsir ima ministishayllapapipis yanapamanaykillapapaq nir.
7 Chayta rurachishunayllapamantaqami ashwan kusalata llakipar ima
ya ̂chachishurayllapa, imanutaq uk warmimaqa wamritunta kusalata munar
kuytan ima chaynu.
8 Chaynu kusalata munashushayllaparayku, manami Dyuspa
shumaq rimayninta ya ̂chachishunayllapalapaqchu karayllapa, ashwanmi
qamkunarayku wanunayllapapaqmapis listu karayllapa. ¡Chiqaptami,
qamkunataqa kusalata munashunillapa!
9 Kriyiq masiyllapakuna, qamkunami allita ya ̂hankillapa Dyuspa shu-
maq rimayninta ya ̂chachishurllapaqa, imanumi tuta, unaqmapis kusalata

shachinakur trabajar ima ministishayllapatapis tarir kawsarayllapa nir. Chaynuqami rurarayllapa ama qamkunata ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.

10 Qamkuna, chaynulla Dyusninchikpismi uk tistigu yupay allita yaĉhan, imanu qamkuna kriyiqkunawan karqa, Dyus munashannula imatapis karanlata ruraray nir. Chaymi ima mana allinta rurashayki nimaymatapis mana puytinkillapachu.

11 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi kusalata kunsular, animachir ima intrachishurayllapa, imanuĉhi uk runa wamrankunata intrachin chaynu.

12 Chaymi willashurayllapa imuraspis kusa shumaqta kawsanaykillapapaq, imanutaq Dyuspa kaqninkuna kawsan chaynu. Chaqa Dyusmi kusalata llakipar akrashushallapa, kusa llipyalla mantakuyninpina kawsanaykillapapaq.

13 Qamkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapaqa, manami ukmanta yarpur, kayqa runakunapa rimaynin kanqa niraykillapachu. Ashwanmi Dyuspa rimaynin nir, kusa shumaqta yarpur kriyiraykillapa. Chaqa chiqapta Dyuspa shumaq rimaynin kar, yanapashutinllapa kananqa kusa shumaqtana kawsankillapa. Chayraykumi nuqakunaqa imuraspis mana shaykuq, Taytanchik Dyusman payji nir ima maĥakunillapa.

14 Kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunata pwibluykillamanta kaqkuna kusalata qischashuranllapa, chaynulla Judea pwiblukunapi, Jesucristupi kriyir, Dyuspa kaqninkunatapis pasaran. Chaqa paykunatapismi chay pwiblunmanta kaqkunalla kusalata qischaranllapa.

15 Paykunallami Amitunchik Jesucristutapis wanuchiranllapa, imanuĉhi unay rukunkunapis Dyuspa rimaqninkunata wanuchiranllapa chaynulla. Chaymi paykunalla nuqakunatapis mana munar kusalata qischar qatiĉhamaranllapa. Chaynu karmi, Dyuswan kayta mana munar, tukuylata ĉhiqninllapa ima.

16 Chaqa mana Israel kaqkuna washakananllapaq parlanayllapapaqpis, mana dijamanllapachu. Chaynumi waran waran ashwan kusalatana uchakushallapa. Piru paykunataqami Dyusqa kusala saqra manchaypaqta kastigar tukchinanpaqna nisha.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunata qashan watukuyta yarpun

17 Kriyiq masiykuna, uk tyimputa mana pullaykillapa kasha karmapismi, shunquyllapapiqa mana qunqashurayllapachu. Chaymi shamur watukushuyllapata kusalata munarayllapa.

18 Ashwanmi nuqa Pablumaqa kutir kutir shamur kusalata watukushuyllapata yarpuray. Piru Satanasmi imanullapis arkamaranllapa.

19 Chaqa Amitunchik Jesucristo tikrakamutinqami, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar aligriyashaqllapa paypa naypanpiqa nir kunfyakanillapa. Chayraykumi imanupis kusalata watukushuyllapata munanillapa.

20 Chiqaptamiri, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar, aligriyashaqllapamapis.

3

1 Chaynu kusalata watukushuyllapata munar, mana imanupis shamuyta puytirqa, yarpurayllapa Atenas pwiblupi kidayta.

2 Chaymantami kaĉhamuray kriyiq masinchik Timoteuta. Chaqa paypismi
nuqa yupaylla, Taytanchik Dyusta sirbir, Jesucristupa shumaq rimayn-
inta yaĉhachikun. Chaymi kaĉhamuray qamkunata watukushurllapa ani-
machishutinllapa, mas allitana kriyinaykillapapaq.
3 Chaynuqami chay qischakayashaykillapapi imamapis shachinakur
amana disanimakunaykillapapaqnachu. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa
kriyishanchikllaparaykuqami kusalata qischakayashunllapa nir.
4 Nishaykillapapismi: Qamkunawan karllaraqqami, allita willashu-
rayllapa kriyishanchikllaparaykumi kusalata qischakayashunllapa nir.
Chayqami yaĉhashaykillapanu, chiqap chaynu kasha.
5 Chayraykumi chaypaq kusalata yarpupakur mana mas agwantayta
puytir, Timoteuta kaĉhamuray kriyishaykillapapi imanushi kankillapa
nir, tapukunanpaq. Chaqa nuqami manchakuray, imanupiqa dyablu
qamkunata ima mana allinta rurachir, kriyishaykillapamantaqa
chiqanchashushallapa katinmaqa, chay yaĉhachikushayllapaqa yanqalla
kanman nir yarpur.
6 Piru kananqami, Timoteo tikrakamusha Tesalónica pwibluykillapa-
manta. Chaymi kusa shumaqta willamashallapa, imanumi qamku-
naqa kriyishaykillapanulla, kusalata llakipanakur ima kawsankillapa nir.
Chaynullami willamashallapapis, qamkunaqashi nuqakunata kusalata mu-
nar yarpumankillapa nir. Chaynullashi kusata rikamanayankillapa, imanu-
taq nuqakuna, qamkunata rikashunayanillapa chaynulla nir ima.
7 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kusalata qischakayar imamapis al-
liplata aligriyar kunsulakasha kanillapa, imanumi qamkunaqa kusalata
kriyishaykillapanulla kawsankillapa nir yaĉhashayllaparayku.
8 Chaynu Amitunchik Jesucristupi kusata kriyirlla kawsankillapa nir
yaĉharmi, nuqakunapis kusalata animakunillapa mana shaykuq masta kriy-
inayllapapaq.
9 Kay alliplata aligriyachimashaykillapapaqqa, ¿ima nirtaq Dyusninchik-
taqa mas payji niymanllapa? Chaqa alliplatari aligriyachimashaykillapa.
10 Chaymi unaqpis, tutapis Tayta Dyusman kusalata mañakunillapa, pay
yanapamatinllapa shamur qamkunallata rikashunayllapapaq. Chaynu
shamurmi masta intrachishutiyllapa kusa mastana kriyinaykillapapaq.
11 Nuqakunami munanillapa Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik
Jesucristo yanapamatinllapa shamur watukushunayllapapaqqa.
12 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakunillapa, yanapashutinllapa
uknikillapa uknikillapa tukuywan kusa masta llakipanakur kawsanaykilla-
papaq, imanutaq qamkunata llakipashunillapa chaynu.
13 Chaynullami mañakunillapapis, Amitunchik yanapashutinllapa allita
Taytanchik Dyuslapi kunfyakar, kusa allinla yarpuyniyjun, mana ima
mana allinta rurar imachu kawsanaykillapapaq. Chaynu kayatkillapa
Amitunchik Jesucristo, Dyus akrashan allin kaqninkunawan tikrakamurqa,
imalapaqpis mana uchachashunanllapapaq.

4

Kusala shumaqta kawsanatami Dyusqa munan

1 Kananqami kriyiq masiykuna, kusalata rugar Amitunchik Jesucristupa
shutinpi nishaykillapa: Imanu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishurayllapa
chaynullami waran waran kusa shumaqta kawsayllapa, imanutaq kanan
kusa shumaqta tukuywan kawsayankillapa chaynulla. Chaynuqami Tay-
tanchik Dyusqa kusalata aligriyanqa.

2 Qamkunami yaĉhayankillapana, Amitunchik Jesucristo munashannulla
imanu kawsanaykillapapaq nir willashushayllapataqa.
3 Chaqa Taytanchik Dyusqami munan kusala shumaqta pay munashan-
nula kawsanaykillapata, chaynulla masayjunna karqa, ama ukwan ukwan
pununaykillapata, manaqa manaraq masayjun kaqkunapis, ama pakaplla
pununaykillapata,
4 runapis kwirpunta tantyachir, warminlawan kusalata rispitanakur ima,
allinlata kawsananllapata.
5 Chayraykumi kwirpuykillapata tantyachir, amana chay mana kriy-
iqkuna yupayqa kawsayllapachu.
6 Amami mayqanpis runa masinpa warminwan punur imaqa
ingañanqachu. Chaqa imanutaq kutir kutir willashushayllapanumi
Amitunchikqa chaynu tukur mana allinta ruraqkunataqa kusala
manchaypaqtana kastiganqa.
7 Chaqa Taytanchik Dyusqami akramashanchikllapa ama uchakurnachu,
pay munashannu allinkunalata rurar kawsanallapapaq.
8 Chayraykumi mayqanpis kay yaĉhachishushayllapata mana kasurqa, man-
ami mayqan runatachu disprisyayan. Ashwanmi Taytanchik Dyus, Santu
Ispiritunta qumashanchikllapa, payta disprisyayan.
9 Piru imanu uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsanaykillapapaq
nir iskribishunayllapata-shuypaqa mana ministinkillapachu. Chaqa chay-
taqami Taytanchikllapa Dyus intrachishushallapana uknikillapa uknikil-
lapa llakipanakur kawsanaykillapapaqqa.
10 Chaqa chaynu llakipanakurmi kawsankillapa, Macedonia lugarpi taq
tukuy kriyiq masinchikllapakunawanqa. Piru rugashaykillapami kriyiq
masiykuna, masta llakipanakur kawsanaykillapapaq.
11 Amami ima mana allinta ruranakurchu shumaqta kawsayllapa. Ash-
wanmi chay ima ruranaykillapakunapi yarpur, makikillapawan rurayllapa,
imanu ruranaykillapapaq nishushayllapanulla.
12 Chaynu kawsatkillapaqami, mana kriyiqkunamapis kusalata rispi-
tashunqallapa. Chaynulla manami imaykillapapis faltashunqallapachu.

Amitunchikmi shamunqana

13 Kriyiq masiykuna, kananqa intrakanaykillapata munani, imanumi
chay wanuqkunawanqa maydiyaqa pasayanqa nir. Chaqa manami mu-
nanillapachu kusa llakishala kidanaykillapata, chay mana washakayashun-
llapachu nin, chaykuna yupayqa.
14 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa wanur, kawsamu-
ran nir kriyinchik, chaynullami Taytanchik Dyusqa kawsachimunqa paypi
kriyiyar wanushakunataqa, Jesucristuwanna kananllapapaq.
15 Chayraykumi Amitunchik Jesucristo intrachimashanta nishaykillapa:
Maydiya Amitunchik nuqanchikkuna kawsayashalla tikrakamutinqa, man-
ami nuqanchikkunataraqchu naypaqtaqa pullakumashunllapa. Ashwanmi
chay wanusha kaqkunataraq kawsachimur pullakunqa.
16 Chaqa, kusa mantakuq Dyuspa angelnin rimaqtami uyapashunllapa.
Chaynullami trumpita syilumanta-pacha waqaqta uyapashunllapa. Chay-
mantami Amitunchik Jesucristuqa kusala pudirninwan ishkimunqa. Chay-
nami paypi kriyiyar wanushakunaraq puntataqa kawsamunqallapa.
17 Chaymantaraqmi nuqanchikkuna kawsaq chaykunaqa illaqmanta
apakashunllapa, chay kawsamusha chaykunawan pulla. Chaynumi unaq
puktaypa rurilanta rir, Amitunchik Jesucristuwan tarinakunallapapaq.
Chaypinami Amitunchikwanqa tukuy tyimpupaqna kawsashunllapa.

18 Chayraykumi kay nishushayllapata intrachinakur ima uknikillapa
uknikillapa kusalata animachinakur kawsayllapa.

5

1 Piru ima diyami, ima tyimpumi tukuy chaykuna pasayanqa, nir
iskribishunayllapataqami mana ministinkillapachu.
2 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, Amitunchik Jesucristuqami
imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha tuta shamur suwakun, chay-
umi rikarimunqa.
3 Chaymi chay tyimpupi runakunaqa kaynu niyanqallapa: “Mana imapis
pasamashallapami, kusala shumaq kanchikllapa” nir. Chaynu niyatinlla-
pami illaqmanta paykunamanqa kusa llakiypaq kastigu shamunqa, imanu-
taq uk warmita itikunanpaq nanaynin illaqmanta aypatin kusalata qis-
chakan chaynu. Chaynami mana mayqanpis washakayta puytinqallapachu
chay kastigumantaqa.
4 Piru qamkunaqami kriyiq masiykuna, kriyishaykillaparayku mana tuta-
paraqpinachu kankillapa. Chaymi Jesucristo uk suwakuq yupay illaqmanta
shamutinmapis mana manchakunkillapachu.
5 Chaqa tukuy qamkunaqami imuraspis achkiraqllapina kankillapa.
Chaynulla imuraspis achkillapi kashanchikllaparaykumi, mana tutaparaq-
mantachu kanchikllapa.
6 Chayraykumi alli kamakashala kar, ama qunqar punushunllapachu
wakinkuna yupayqa. Ashwanmi imuraspis rikĉhakushala yupay tantyakar,
imatapis allin kaqlata rurar kawsashunllapa.
7 Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, maĉhaqkuna imaqami tutaparaqpi
punuq yupay mana kwintata qukar, uchakurlla kawsanllapa.
8 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami kriyishanchikllaparayku achkiraq-
manta kanchikllapa. Chaymi tukuy imapipis tantyakar allinlata rurashun-
llapa. Chaynulla imanutaq suldadumaqa qasqunta washananpaqqa jyir-
rumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi nuqanchikku-
napis kriyishanchikllapata, llakipanakushanchikta ima yakakuq yupay
kamakashunllapa. Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta
washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi
nuqanchikkunapis Jesucristumi washamayanchikllapa nir ama qunqarchu
yarpuyninchikllapalapi purichishunllapa.
9 Chaqa Taytanchik Dyusqami ama kastigakanallapapaqnachu
nimashanchikllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku
washakanallapapaqna nimashanchikllapa.
10 Chaymi Jesucristo wanuran nuqanchikkunarayku, michka wanusha
kar, manaqa kawsayarmapis maydiyaqa paywanna tukuy tyimpupaq
kawsanallapapaq.
11 Chayraykumi kriyishaykillapanulla intrachinakur ima uknikillapa
uknikillapa masta animachinakuyllapa, imanutaq kanan rurayankillapana
chaynulla.

Pablumi kriyiq masinkunata animachin

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa chay
yaĉhachishuqnikillapata allita rispitar kasunaykillapapaq. Chaqa
paykunaqami trabajaq yupay kusalata kunsijar ima intrachishunllapa.
13 Chaymi paykunataqa kusa shumaqlata rikar ima llakipankillapa, tukuy
trabajayashanpiqa. Chaynulla uknikillapa uknikillapami kusa shumaqta
kawsankillapa.

14 Chaynullami ukniykuna nishaykillapapis: Chay mana trabajanaqkunataqa imatapis karanta willatkillapa trabajananllapapaq. Chaynulla chay disanimakusha chaykunata, chay ukta ukta yarpuqkunata ima tukuyta yanapar animachiyllapa masna kriyinanllapapaq.
15 Mayqan mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunapis mana allintaqa rurankillapachu. Ashwanmi tukuy tyimpu llakipanakur ima allinkunalata rurar kawsayllapa qamkunalla kar, chaynulla mayqankunawan karmapis.
16 Imuraspismi kusa aligrila kankillapa.
17 Chaynulla Taytanchik Dyusman imuraslapis mañakuyllapa.
18 Chaymi ima katinpis Taytanchik Dyusta "Payji" niyllapa. Chaqa paymi chaynu kanaykillapata munan, Jesucristupi kriyiq kashaykillaparayku.
19 Chaynulla Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kaqtaqami, ama imalapaqpis llakichinkillapachu.
20 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimaqnin kani nir yaĉhachishutinllapaqa, amami disprisyankillapachu.
21 Ashwanmi allita uyakur yaĉhankillapa, allintachu yaĉhachikuyan manaqachu mana nirmapis. Chaymi chaynu uyakurqa, chay allinta yaĉhachikushantaqa yaĉhakunkillapa.
22 Chaynumi ashwan tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukuyllapa.
23 Chaynami shumaqchakuq Taytanchik Dyusman mañakuni, kusa allin kaqninkunapaq tikrashunanllapapaq. Chaynulla mañakunipis yanapashutinllapa yarpuynikillapapi, bidaykillapapi, kwirpuykillapapi ama ima mana allinta rurar uchakunaykillapapaqchu Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
24 Chaqa Taytanchik Dyus akrashushallapa chayqami, imatapis karanlata ruran. Chaymi tukuy kay mañashaytaqa tantar kumplinqa.

Pablumi tukukananta saludakun

25 Kriyiq masiykuna, nuqakunapaqpismi Taytanchik Dyusman mañakunkillapa.
26 Chaynullami tukuy kriyiq masinchikkunata kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa. *
27 Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishunillapa: Kay kartataqa tukuy kriyiq masinchikkunawan pullami liyinkillapa nir.
28 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **5:26** Kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Tesalonicenses
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqami, Macedonia prubinsyapi karan. Nataq prubinsya Macedonia-shuypaqami Greciapi karan. Tesalónica pwibluman punta kaq kartanta manaraq apustul Pablo kaĉhayarqami yarpuran, chay Tesalonica-manta kaqkuna kriyiqkuna ĉhiqniyashanta.

Chaymantami yarpuranpis chay mana allinta yaĉhachikuqkuna yaĉhachikuyashanpaq. Chaqa paykunaqami Jesucristo shamunan tyimpuqami ĉhamuyanlana, paylata yarar ama trabajashunchu nir yaĉhachikur puriyaranllapa. Chaynu nir yaĉhachikutinllapami wakin kriyiqkunaqa manana imatapis rurayta munaqllapa imanapischu. Chaymi ashwan uknin uknin runakunapa washanta parlakur imana puriyaranllapa.

Chaynu puriyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartanta kaĉharan Tesalónica pwiblupi kaq kriyiq masinkunamanqa. Chaymi kay kartanpiqa intrachiran manaraq Amitunchik Jesucristo shamuyatin naypaqtaqami dyablumanta kaq uchakuchikuq shamuyanqa nir (2.1-12), chaynulla chay chaynu yaĉhachikuqqa imanumi tukukayanqa nir (3.6-12).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata
iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa
qamkunatami Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik Jesucristo
pullakushushallapa.
2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis
kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla
kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunapaq mañakun

3 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami waran waran kusa mastana Jesu-
cristupiqa kriyiyankillapa. Chaymi ashwan kusalata uknikillapa uknikil-
lapa llakipanakur imana kawsayankillapamapis. Chayraykumi nuqaku-
naqa mana qunqarchu imuraspis Taytanchik Dyusta payji nishaqllapa.
4 Chaqa nuqakunaqami mayta rirpis kusalata aligriyar, tukuy kriyiq
masinchikkunata parlanillapa imanumi mana allinta rurashunanllapa-
paq ikikillapapi puritinllapa, kusalata qischashutinllapa imamapis, kriy-
ishaykillapanulla shachinakunkillapa nir.
5-6 Chaynami payta kasushaykillaparayku michka qischakatkillapa
imamapis, maydiyaqa mantakuyashanpina pullakushunqallapa.
Chaynuqami intrachimanchik imanumi payqa nishantaqa karanlata ruran
nir. Piru chay qischashuqllapakunata Dyusninchik kusala manchaypaqta
kastigananpaqqami kusala allin.
7 Chaqa maydiya Amitunchik Jesucristo syilumanta kusala pudirniyjun
angelninkunawan shamutinqa, Taytanchik Dyusqa qamkuna kanan tyimpu
qischakaqkunataqa, kusalata aligriyachir pullakushunqallapa, nuqaku-
nata yupayllana.

---

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

8 Chaymi chaynu shamurqa, Dyusta mana kwintachaqkunata, chaynulla
Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi mana kriyiqkunataqa kusala
manchaypaq nina ratakuqwan kastiganqa.
9 Chaynuqami paykunataqa tukuy tyimpupaqna kastigar chinqachinqa.
Chaymi Amitunchik Jesucristuqa naypanmanta kusala karumaymanna
itakunqa. Chayraykumi kusala shumaq mantakunanmanqa manana
yaykuyta puytinqallapanachu.
10 Chaynu Jesucristo shamutinmi tukuy kriyir, paypa kaqninkunaqa,
kusala allinmi kanki nir ima alabanqallapa. Chaynullami qamkunapis
paypa kaqninkunana kankillapa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapa
kriyishaykillaparayku.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusman qamkunapaq imuraspis
mañakunillapa. Chaynullami mañakunillapapis pay akrashushanllaparayku,
maydiyapis kusala shumaqta rikashunanllapapaq. Chayna qamkunaqa,
pudirninwan yanapashutinllapa pay munashannullata allinkunalatana
ruranaykillapapaq.
12 Chaynuqami Amitunchik Jesucristupa shutinqa qamkunarayku
kusa shumaqta alabakashana kanqa. Chaynami Amitunchik Jesucristo,
chaynulla Taytanchik Dyuspis qamkunata kusa shumaqpaqna
riqsishunqallapa llakipashushanllaparayku.

2

Pablumi yaĉhachikun kusa uchayjun runapaq

1 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo maydiya shamutinqami pay-
wanna kashunllapa. Piru nishaykillapa:
2-3 Mayqankuna Amitunchik Jesucristo shamunanpaq diya ĉhamushana
nishunatinllapaqa, amami kriyir ingañakankillapachu. Chaynulla Santu
Ispiritu rikapakuyniypi rikachimasha nir, manaqa Dyus willamasha nir
willashutinllapapis, amami kriyinkillapachu. Imanupiqa nishuyanqal-
lapa: “ ‘Jesucristuqa kaypina’ nir kartapi Pablo iskribimashallapa, chaymi
chay nishanqa kumplikayanna” nishutinllapapis ama kriyinkillapachu.
Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami ĉhamuyanqa kaykuna pasatinraq: Pun-
tataqami achka runakuna, Dyuspi mana kriyir ashwan ĉhiqninqallapa. Chay-
mantami shamuyanqa chay dyablumanta kaq runa, kusata uchakuchikuq
kashanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakaqqa.
4 Kay runaqami, Tayta Dyuspaqa kuntran. Chaymi runakuna riqchaq
imakunata dyusniy nir kriyir adurashanllapakunapapis kuntran. Chaymi
paylatana aduranannllapata munanqa. Chaynullami ashwanpis Dyusta adu-
rananllapa wasipimapis chaypi pay kanqa chiqap Dyusnu tukur.
5 ¿Manachu yarpunkillapa qamkunapa pullaykillapa kar chaykunapaq
willashushayllapataqa?
6 Chaymi kananqa qamkunaqa yaĉhankillapana imami payta arkayan ama
das rikarimunanpaq nirmapis.
7 Piru chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyatinmapis,
dyablu munashan mana allinkunatami runakunaqa rurayanllapana. Chay
kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyta puytinraqchu, arkaq chay
arkayatin.
8 Arkaq chay ashutinnaqami, chay uchakuchikuq runaqa rikarimunqana.
Piru chaynu katinmapis Amitunchik Jesucristo llipyalla pudirninwan
shamurqa, rimayninlawan limpu binsir, tukuy tyimpu qischakananpaqna
itakunqa.

9 Piru manaraq Jesucristo chaynu ruratinmi, naypaqtaqa chay
uchakuchikuqtaqa Satanás yanapatin, kusala pudirniyjun shamunqa.
Chaymi runakuna mana rurayta puytishankunata, riqchaq milagrukunata
rurar ingañakunqa.
10 Chaynullami kusala riqchaq mana allinkunata rurar ingañanqa, chiqap
kaqlapi mana kriyishanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakananpaq kaqku-
nataqa. Chaqa paykunaqari Dyus imanu washananpaq nishanta mana
intrakayta munashallapachu.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusqa paykunataqa dijasha ingañakar chay
llulla kaqkunalapina kriyinanllapapaq.
12 Chaymi paykunaqa tukuy tyimpupaqna kastigakanqallapa. Chaqa
Dyus nishankunapi mana kriyinar, chaynulla allinkunata mana ruranarmi,
ukman mana allinkunata rurar kawsashallapa.

Washakananpaq kaqkunaqami akrakashallapana

13 Piru qamkunata-shuypaqa Taytanchik Dyus munar akrashushallapa
katin, maydiyapis payta payji ninillapa. Chaqa Tayta Dyusmi Santu
Ispiritunrayku unaymanta-pacha akrar shumaqchashushallapana
washakanaykillapapaq, chiqapta Dyus nishankunapi kriyishaykilla-
parayku.
14 Chaynu washakanaykillapapaqmi nuqakuna Dyuspa shumaq rimayn-
intaqa yaĉhachishurayllapa. Chayna Amitunchik Jesucristuwan kusa shumaq
luryanpina tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.
15 Chayraykumi kriyiq masiykuna, pullaykillapa kar, chaynulla kartaypi
iskribir willashushayllapataqa, ama qunqarchu kriyirlla kawsayllapa.
16 Amitunchik Jesucristumi paylla, chaynulla Taytanchik Dyuspis llakipar
tukuy tyimpupaq kunsulamanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqtana
kawsanallapapaq.
17 Chaymi tukuy shunquykillapapi animachir yanapashutinllapa, allinla-
tana rurankillapa, rimankillapamapis.

3

Nuqakunapaq mañakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, kananqami rugashaykillapa nuqakunapaq
mañakunaykillapapaq, imanutaq qamkunata yaĉhachishutiyllapa kusala
shumaqta intrakaraykillapa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq
rimayninqa yaĉhachikutiyllapa tukuy intirunta shikwakananpaq.
2 Chaynullami mañakuyllapapis chay mana allinta ruraq saqra runaku-
namanta washakanayllapapaq. Chaqa manamiri tukuychu kriyinllapa
Jesucristupiqa.
3 Piru qamkunata-shuypaqami nishanlata ruraq, Amitunchik Jesucristo
yanapashunqallapa kriyishaykillapanulla kawsanaykillapapaq. Chaynul-
lami tukuy mana allinkunamantapis washashunqallapa.
4 Chaymi Amitunchik Jesucristupi kusalata kunfyakanillapa, chay
yaĉhachishushayllapanulla kawsayankillapa, chaynulla maydiyapis
kawsayankillapa kanqa nir.
5 Amitunchik Jesucristumi yanapashunqallapa, ukkunata llakipanaykil-
lapapaq, imanutaq Tayta Dyus llakipashuranllapa chaynulla. Chaynullami
yanapashunqallapapis imanutaq Jesucristo qischakar shachinakushan-
nulla qamkunapis shachinakunaykillapapaq.

Kaynumi trabajashunllapa

6 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishaykillapa:
Mayqan kriyiq masikillapa mana imatapis ruranar, chaynulla nuqakuna
yaĉhachishushayllapata mana kasutinqa, paykunamantaqa chiqanchakay-
lapa.
7 Chaymi qamkunapis nuqakuna yupaylla rurar kawsankimanllapa.
Chaqa qamkunami yaĉhankillapa imanumi nuqakunaqa mana qilla karchu,
ashwan kusalata trabajarayllapa nir.
8 Chaynulla, manami mayqanpa mikunantapis yanqallaqa mikushachu
kanillapa. Ashwanmi, unaq katin, tuta katinmapis kusalata trabajarayllapa,
ama mayqannikillapatapis ima ministishayllapapaq qillakachishunayla-
papaqchu.
9 Piru chiqaptaqami nuqakunaqa dirichuyjun karayllapa, mañashutiyllapa
yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi kusalata trabajar rikachishuray-
lapa, qamkunapis nuqakuna yupaylla kawsanaykillapapaq.
10 Chaymi qamkunawan karqa kaynu nishurayllapa: “Mayqan mana
trabajanaqqa, ama mikunqapischu” nir.
11 Piru yaĉhashami kanillapa qamkunamanta wakinnikillapaqashi mana
trabajarchu, ashwan maymanpis yakapakarla ima kawsanllapa nir.
12 Chaymi chay mana trabajanaqkunataqa Amitunchik Jesucristupa
shutinpi willar animachinillapa, amana ukkunata qillakachirnachu, traba-
jar imalantaqa tarikur kusa shumaqta kawsananllapapaq nir.
13 Piru qamkuna-shuypaqa kriyiq masiykuna, mana shaykuq allinku-
nalata rurar kawsayllapa.
14 Nataq mayqanpis kay kartapi nishushayllapata mana kasutinqa,
qamkunamanta chiqanchar, amana paykunawanqa tantakayllapanachu.
Ĉhaynami paykunaqa mana allinta rurashanpaq yarpur, pinqakur llaki-
nanllapapaq.
15 Piru amami ĉhiqninkillapachu. Ashwanmi kriyiq masikillapa kashan-
rayku allita willar intrachiyllapa.

Pablumi tukukananta saludakun

16 Kusala shumaqta kawsachikuq Amitunchikmi ima katinpis waran
waran kusa shumaqta kawsachishunqallapa. Chaymi Amitunchikqa
imuraspis qamkunallawanna kanqa.
17 Nuqa Pablo, ukta willatiy iskribisha katinmapis, qamkuna allita
intrakanaykillapapaqqa kay karta tukukanantaqa nuqalla iskribimuni.
Chaynumi allinla kankillapa nir yarpur, tukuy kartaykunata iskribir, firmar
ima kaĉhamuni.
18 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi
yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Timoteo
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yaĉhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yaĉhachinanpaq nir yaĉhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kaĉharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulninmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristuwan akramaran. Chaqa Wamranpimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi riman mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

3 Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yaĉhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yaĉhachikunanllapapaq.

4 Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yaĉhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yaĉhachikur kawsananllapapaqqa. Chaqa chaynu yaĉhachikuyashanllapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

5 Chaynuqami nishuni yaĉhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq.

6 Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu pantar chiqanchakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imakunalapaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa.

7 Chaqa paykunaqami Moisés mantakushankunapaq kusata intrakaq, kusata yaĉhar yaĉhachikuq yupay tukunllapa. Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa, michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani nir mana intrakaq karmapis.

8 Allita yaĉhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés mantakushankunaqami pay nishannulla allita kumplishaqa kusala allin.

9 Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa manami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu. Ashwanmi tukuyla chay mana allinta ruraqkunata kastigananpaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta

ruraqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastiganpis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuyla wanuchikuqkunata ima.

10-11 Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata, mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata, ullqupura punuqkunata, mayqanpis warmita, runata suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus, Jesucristupaq yaĉhachikunaypaq nimashanmanta, ukman mana allinta yaĉhachikuqkunata imami chay mantakuykunaqa kastiganqa.

Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

12 Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusalata payji nini. Chaqa payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yaĉhar kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paylapaqna yaĉhachikunaypaq.

13 Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa imanutaq nuqamaqa unayqa Jesucristupa kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriyiqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusalata jurapaq ima kani. Chaqa chay tyimpuqami Jesucristupi mana kriyiq kashayrayku mana yaĉharaychu imatami rurayani nirmapis.

14 Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha katiymapismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusalata yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.

15 Chaymi allita intrakar kriyiyllapa. Chaqa kay nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay pachaman shamuran uchanchikllaparayku tukuy tyimpu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuyta washamanallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa.

16 Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanutaq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa nir. Chaymi ashwan tukuyla allita intrakar Jesucristulapina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

17 Chayraykumi, Taytanchik Dyustaqa tukuy tyimpulana alabashunllapa: “Payqami kusala allin, kusala puytiq” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun, mana wanunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa rikashalamapischu. Chaqa paylami Dyusninchikllapaqa. ¡Chaynumi kanqa!

18 Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna kayanki kanqa.

19-20 Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqa mana allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan chiqanchakashallapa paymantaqa. Chaynullami chay ukninchikkuna

Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa. Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar, Satanaspa makinpina dijasha kani, kusalata qischakar ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta rimananllapapaqnachu.

2

Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

1 Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa tukuy shunqunchikwan ima ministishanchikpaq, ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq mañakunallapapaq.

2 Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnukunapaq, tukuyla chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunanllapapaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanallapapaq, ama imapaq yarpupakur imachu.

3 Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta Dyustaqa.

4 Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap kaqpaq allita intrakananllapata.

5 Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo.

6 Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuranmapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachimaranchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata washamanayanchikllapa nir.

7 Chaymi nuqamataqa Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran Jesucristupa apustulnin kar, rir mana Israel runakunata yaĉhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq. Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami llulla imachu.

8 Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar, Taytanchik Dyusman mañakunanllapata.

9 Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mudakunanllapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala ukmanta ñaqsakunanta, chaynulla kusala ĉhaniyjun urumanta, platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakunanllapamatapis.

10 Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa, Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar wakinkunata rikachinman. Chaynuqami wakinkunapa naypanpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa.

11 Chaynullami Dyusninchikpaq mayqanpis yaĉhachikutinqa, warmikunaqa ama parlar imachu, uyarala ima uyakunmanllapa.

12 Chaqa nuqapaqqami mana allinchu warmikuna runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla mantananpaqmapis. Chaymi ashwan ima katinpis uyarala kar uyakunmanllapa.

13 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu Dyusqami puntataqa Adanta ruraran. Chaymantaraqmi Evataqa ruraran.

14 Chaynulla chay dyabluqa manami Adantachu ingañaran. Ashwanmi warmita ingañatin, uchakuranmapis.

15 Chayraykumi mayqan warmipis, Jesucristupi maydiyapis kriyirlla kawsar, ukkunata llakipar, allinlata rurar, tukuy imapi tantyakar kawsarmi

washakanqallapa, kusalata qischakar wamrakunanpaq Tayta Dyus nisha katinmapis.

3

Kriyiqkunapi karguyjunkunaqami Dyuspi allita kriyiqkuna kanqa

1 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kayta
munaqqami, kusala allinta rurayta yarpuyan.
2 Chaymi chay kriyiqkunapa rikaqninkunaqa tukuywan kusala allin runa
kanqa. Chaynu katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima mana allintapis
rimayanqallapachu. Chayraykumi payqa uk warmipa runanla, tukuy
imata munananmantapis tantyakaq, imata ruranapaqpis uk kuti, manaqa
ishkay kuti yarpuq kanqa. Chaynullami kanqapis ama sunsunulla puriq
runa, mayqantapis wasinpi samachiq, listu yaĉhachikunanpaq ima.
3 Amami maĉhaq, chaynulla maqanakunanpaq willanakuq imalamapis-
chu kanqa. Ashwanmi kusala llakipakuq, ima katinpis mana das piñakuq
ima kanqa. Piru amami qillayta gananlapaqchu yarpunqa.
4 Chaynullami tukuyla wasinpi kaq aylluntapis allita rikayta yaĉhanqa.
Chaymi wamrankunamatapis yaĉhachinqa kusala kasukuq, rispitakuq ima
kananpaq.
5 Chaqa uk runa wasinpi kaq ayllunkunata mana shumaqta rikayta
yaĉhaqqa, ¿imanunari Dyuspi kriyiqkunamataqa yaĉhachinqa shumaqta
kawsananpaqqa?
6 Chayraykumi kriyiqkunapa rikaqninqa, amami Dyuspi chayraq kriyiq
runachu kanqa. Chaqa, imanupiqa Dyuspi chayraq kriyiqta numratinllapa-
maqa ashwan kusana kani ima nir kusala mana allinpimana rikarinman,
imanutaq unaymaqa dyabluqa, Dyusninchikpa naypanpi kusana kayta mu-
nar uchakuran chaynu.
7 Chaqa kriyiqkunapa rikaqnin runaqami, mana kriyiqkunapaqpis kusala
rispitakasha kanqa. Chaynu karqami tukuypa naypanpimapis mana pin-
qaypaqtaqa tukunqanachu. Chaynulla manami imalapipis dyablu mu-
nashannuqa rurayanqalamanapischu.

Imanumi kanqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqa

8 Chaynullami chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa:
Kusala rispitakasha runa, ima nishantapis ruraq, mana maĉhaq imachu.
Chaynulla amami kusalata qillayta imanullapis ganayta yarpuqchu kanqal-
lapa.
9 Ashwanmi, kusa allinla yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi kriyir-
lla ima Taytanchik Dyus munashanlata ruraqkuna imana kanqa.
10 Piru chaynu kriyiqkunata yanapar sirbinanpaq kaqkunataqami, pun-
tataqa allita rikankillapa, allinchu sirbikunanpaq, manaqachu mana nir.
Chaymanta chaynu rikatkillapa kusala allin katinqa chayraqmi akrankil-
lapa sirbikuq kananpaqqa.
11 Chaynullami kriyiqkunata yanapar sirbiq warmi kaqkunapis, kusala
rispitakasha, mana ukpa washanta rimaq, tukuy imata munananmantapis
tantyakaq, imatapis karanta ruraq ima kanqa.
12 Piru chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla
kanqa. Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita
rikayta yaĉhaq ima.
13 Chaqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami
kusala rispitakasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur

imamapischu kusala masta animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyis-
hanpaqqa.

Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

14 Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuyta yarpusha kani. Piru kay
kartatami iskribishuni,
15 imanupi tardar mana das ĉhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi
kriyiqkunaqa shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyiqku-
naqami chiqap kawsaq Dyusninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita
shasha yupay paypaq chay chiqap kaqlata maydiyapis intrachikunapaqna
kanchikllapa.
16 Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arni-
mashanchikllapataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriy-
ishanchikllaparayku rikasha yupayna allita intrakanchikllapa.
Chaqa Jesucristumi kay pachaman shamur uk runa kwirpuyjunpaq
tikrakaran.
Wanuchitinllapapis Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin qashan
kawsamur intrachikuran,
payqa kusala puytiq nir.
Tukuyla angelkunami imakunata ruratinpis rikaran.
Kriyiqkuna tukuy intirupi parlakutin,
kusa achka runakuna paypi kriyiranllapa.
Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi
riran syiluman Taytanwanna kananpaq.

4

Mana allinta yaĉhachikuqkunami rikarimunqallapa

1 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakaypaqta nimanchikllapa:
Jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqashi, wakinkunaqa manana
kwintachanqanachu Jesucristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay
dyablumanta kaq mana allin yaĉhakuykunatana yaĉhakuyta munanqallapa.
2 Chaynulla chay kusalata yaĉhaq tukur llullakur yaĉhachikuq
runakunatami kasunqallapa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq
runakunaqami imuraslapis chaynullata yaĉhachikun mana pinqakur
imamapischu. Chaqa chay runakunapa yarpuyninqami kusala mana
allinta ruranapaq ĉhupakusha yupay-ari.
3 Chaynullami chay runakunaqa yaĉhachikunllapapis ama mayqanpis
masayjun kananllapapaq. Chaynulla Tayta Dyus rurashan wakin mikuyku-
nata ama mikunanllapapaq ima. Piru, nuqanchikkuna allita kriyir chay
chiqap kaqta riqsiqkunaqa, Tayta Dyusta payji nir imaqa tukuyta mikuyta
puytinchikllapa.
4 Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami, kusala allin. Chaynu
katinmi tukuy imata rurashantaqa, manami niyta puytinchikchu kayqami
mana allinchu nirqa. Ashwanmi tukuy mikuypaq kaqtaqa, Taytanchik
Dyusta payji nir ima mikuypaq.
5 Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur ima
mikushamaqa, kusa shumaqchakashana kanqa.

Jesucristupaq yaĉhachikuqqami kaynu kanqa

6 Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yaĉhachishushaynu kriyiq masinchikkunata
allita yaĉhachirqami kusa allinla Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa.

Chaymi ashwan qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis kriyishaykinulla kawsarqa, imanutaq allita mikurmaqa imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki kanqa.

7 Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata yaĉhachikuyashanllapataqa. Ashwanmi imanutaq uk pukllaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusalata yarpur shachinakun, chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachinakunki.

8 Chaqa allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima chayqami kwirpunchikpiqa ashlîlata yanapamanchik. Piru Jesucristupi kriyirlla pay munashannu kawsashanchikmi kusala mas allinqa. Chaqa paymi arnimanchik kay tyimpukuna, chaynulla maydiyapis kusala shumaqtana paywan kawsanallapapaq nir.

9 Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa kay nishushayqami kusala chiqap. Chaymi ashwan tukuyla kriyinallapapaq kusala allin.

10 Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis trabajarmaqa kusalata qischakan, chaynumi nuqakunapis Taytanchik Dyus munashannula rurar kusalata shachinakunillapa. Chaqa payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washamashunllapa.

11 Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq.

12 Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku mana kwintachar disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi allita intrachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami ashwan chay rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan, ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta yarpushaykiwan], imanu kriyirlla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata kawsashaykiwan ima intrachinki paykunapis qam yupayllana kananllapapaq.

13 Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa ĉhamuyatiyqami, tukuypa naypanpi Dyusninchik nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima animachiskinki.

14 Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta umaykiman ĉhurar mañakushanpi yarpurmi karanlata ruranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi ukninllapata Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: “Qamqashi Amitunchikpaq karanlata yaĉhachikuyanki kanqa” nir.

15 Chayraykumi, tukuyla kay nishushaytaqa karanlata ruray ama qunqar imachu. Chaynu ruratkiqami, waran waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana rikashunqallapa.

16 Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu kusa karanlata yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur ima allita intrakar yaĉhachikurqami, mana qam washakanaykilapaqchu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuyla chay uyakushuqkunapis washakanqallapa.

5

Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

1-2 Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta tukusha katinpis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita, mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta uknikita yupaylla kusalata rispitar ima shumaqlata willar intrachinki.

Byuda warmikunatami yanapashunllapa

3 Chaynulla chay byuda warmisitakunata mana pininpis yanapananpaq
katinqa, yanapay.
4 Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna
ima kar-shuypaqami paykunana rikar kuytanqa Dyus munashannulla.
Chaqa, imanutaq chay wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar
winachiran. Chaymi ashwan kananqa paykunana mamitanllapataqa yana-
panqa. Chaynu rurarqami ayllunta yanapananpaq kaqta kumplir, kusala
shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa.
5 Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yana-
pananpaq katinqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakakur unaq kar, tuta
karmapis payman kusalata mañakun mana shaykukuq.
6 Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyus-
ninchikpi mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana
kawsanmapis.
7 Chaymi nishayki: Tukuyla kriyiq masinchikkunatami kay nishushayku-
nata allita intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana
allinta rimananllapapaq.
8 Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq
ayllunpaq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyiyashanmatapis mana kwin-
tachayannachu. Chaymi ashwan chay mana kriyiqkunamanmatapis kusala
mana allintana tukuyan.
9 Chaynulla nishaykipis: Kriyiqkunaqami yanapayanqa chay byuda
warmisitakuna sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla
runanlawan kawsasha kaqta ima.
10 Chaynullami chay yanapakananpaq byuda warmikunataqa kusala
allinta rurashanrayku riqsiyta puytinchik. Chaymi ashwan paykunaqa
kaynu kanqallapa: Kusala allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan
wasinman ĉhatinpis kusala allinta samachikusha, kriyiqkunata ima min-
istishanpi yanapasha, chaynulla tukuy qischakaqkunata yanapasha ima.
Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha kaq warmisitakunaqa kusala
allin yanapakananpaqqa.
11 Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa,
amami apuntankichu chay yanapakananpaq kaq warmisitakunawanqa
nir. Chaqa kwirpun munashannulla rurar qashan runakunarqami, manana
Jesucristulapinachu yarpunman.
12 Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata
sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyannachu. Chaynu rurarqami kusa
uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa.
13 Chaymi ashwan chay warmikunaqa kusala qilla ima tikrakar, wasin
wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ash-
wanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin
kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purin-
llapa.
14 Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla
kaq, byuda warmikunaqa qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun
ima kar, wamrankunata wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa,
chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikku-
napaq rimananllapapaqchu.
15 Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda ki-
daqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana
rurayanllapa.

16 Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa,
chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpipis. Chaynuqami, kriy-
iqkunaqa yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda
warmisita yanapaqniyjun kashanrayku. Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa
yanapayanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

Kriyiqkunaqami rikar yaĉhachiqninta kasunqallapa

17 Nishaykipis: Chay mayqanĉhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq
intrachir yaĉhachikuqkunataqami, kusalata rispitar ima masta yanapanapaq
kusala allin.
18 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Trillakunaykillapapaq
karqami, chay animalpa shimintaqa ama shawankillapachu, ama mikunan-
paq” nirqa. Chaynullami ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.
19 Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yaĉhachiqpaq ima mana allinta
tukusha nir mayqan willashutinllapaqa, mañayllapa ishkay, manaqa kimsa
tistiguta. Chaynu ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu
chay rimapakuqtaqa.
20 Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yaĉhachiq mana allinta ru-
rar uchakuyatinlla-shuypaqa, qayachimur anyaqnulla willayllapa tukuy
kriyiqkunapa naypanpi. Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana
chaynulla uchakunanpaqnachu.
21 Piru kanan-shuypaqami Tayta Dyuspa, Jesucristupa, chaynulla Dyus
tukuy akrashan kaq angelkunapa naypalanpi nishayki: Karanta tukuy kriy-
iqkunata yaĉhachinaykipaq. Kuytawkish qamqa wakinkunata mana allinta
rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir.
22 Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq
yaĉhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsiyarqa amami makikita ananman
ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami nishuni imanupi uchayjun katinmaqa
ama qampis uchayjunpaq riqsikanaykipaq. Chaymi ashwan tukuy mana
allin kaqkunamantaqa chiqanchakarna allinlata rurar kawsanki.
23 Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashanraykumi ama
yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi binupa yakitunta pitilamataqa
upyay, amana nanachikunaykipaq nir.
24 Allita yaĉhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllapataqami das
rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-shuypaqami mana das
rikayta puytinchikllapachu, maydiya Dyusninchik rikarichinankaman.
25 Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa kananlla rikanchik.
Nataq wakinkunata-shuypaqa mana rikanchikraqchu. Piru, chay mana
rikaypaq chaykunaqa, manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

6

Imanumi uk sirbikuqqa patrunninwan kanman

1 Mayqan kriyiq masinchikkuna sirbikuq kaqkunaqa, patrunninllap-
ataqa allita rispitar kasunqallapa. Chaynuqami mayqanpis Dyusninchik-
paq, chaynulla Amitunchikpaq yaĉhachikushanchikpaqpis mana ima mana
allintapis rimayanqallapachu.
2 Piru imanupi uk sirbikuqpa patrunnin, Jesucristupi kriyiq katinmaqa
kusa masta rispitar imapipis kasunman kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy
imata rurayashanmanmatapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa
tukuy imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir
ima.

Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yaĉhachir animachiy paykunapis chaynullata ruranallapapaq.

¿Maypimi chiqap imanchikkunataqa tariyta puytinchik?

3 Piru mayqanpis ukmanta yaĉhachikur Amitunchik Jesucristo yaĉhachikushanpaq chaynulla nuqanchikkunapis paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapapaq manami chaynuchu niqkunaqami,
4 kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa, piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa.
5 Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana allin kaqlata ruranapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta gananlapaq yaĉhachikunanllapamapis. [Chayraykumi paykunamantaqa chiqanchakanki].
6 Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ashwan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntintakashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar aligriyachimanchikllapa.
7 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis manami imatapis apashunllapachu.
8 Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa.
9 Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu limpu imanarna tukukanllapa.
10 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun ima kanarqami kusala riqchaq mana allinkunapina rikarir tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapana wakinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qischakaykunapina rikarishallapa.

Pablumi willan Timoteuta kriyishannulla kawsananpaq

11 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyusninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu shachinakunki.
12 Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachinakurmi tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqna yarpunki. Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunanpaqmi Tayta Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa naypanpimi qamqa nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir.
13 Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqpa, chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa naypanpi payqashi Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima nishayki:
14 Tukuy kay willashushaykunata intrakar, ama ukmanta yarpur imachu, karanlata ruray. Chayna, mana mayqanpis qampaqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu. Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Amitunchik Jesucristo tikrakamunankaman ruranki.

15 Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus
ima tyimpu shamunanpaq nishan tyimpuraq. Chaqa Taytanchik Dyusmi
payla tukuy imakunata mantaq chayqa. Chaynulla paymi tukuy man-
takuqkunamanta kusala pudirniyjun ima chayqa.
16 Chaqa payqami tukuy tyimpupaq kawsar mana wanunlamapischu.
Chaynulla payqami kusala llipya intirupi kawsan. Chaymi mana mayqan-
lapis qimikayta puytinchu. Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu.
Chaynulla manami rikaymatapis puytinllapachu. ¡Chayraykumi payqa tukuy
tyimpupaq kusa alabakashana kanqa kusala pudirniyjun ima kashanrayku!
¡Chaynumi kanqa!
17 Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqkunata willay
ama kusana kani ima nir chay imankunalapi kunfyakananllapapaq-
nachu. Chaqa tukuy kay pachapi kaq imanchikkunaqami daskaqla
tukukan. Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyuslapi allita kunfyakashun-
llapa. Chaqa paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa kusalata yanapar
aligriyachimashunllapa.
18 Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq imakunata rurarna
kusala imayjun yupayna tikrakananllapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis
tukuy iman kaqkunawanpis ukkunata yanapananllapapaq nir.
19 Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyimpupaq chiqap
kaq imanllapatana tarikunqallapa. Chaymi ashwan chiqaptana Dyus-
ninchikwan maydiyapis kawsanqallapa.

Pablumi tukukananta Timoteuta willan

20 Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata ruranaykipaq nishushan-
taqami kusa allita ruranki. Chaymi chay mana kriyiqkuna mana sir-
biq yanqa imakunata yaĉhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa
paykunaqami Jesucristuta kuntrar kusala mana allinta ima rimanllapa.
Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata intrakaq yupay tukur
yaĉhachikunllapa.
21 Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur,
Dyusninchikpiqa manana kriyinllapanachu.
Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata llakipar yana-
pashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

2 Timoteo
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Apustul Pablo Roma pwiblupi prisu karmi, kay kartata Timoteuman iskribiran. Timoteuqa Éfeso pwiblupimi kaq kriyiq masinkunata Jesucristupaq yaĉhachiran. Pablutaqa, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purishanraykumi, karguyjunkunaqa wanuchinanpaqna karanllapa. Manaraq wanuyarmi, kay kartata Timoteuman kaĉharan, tukuy imapi Tayta Dyus munashannulla kawsananpaq.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay wamray Timoteo, Taytanchik Dyusmi arnimanchikllapa tukuy tyimpupaq kawsayta. Chaymi kananqa pay munashannulla akramasha Jesucristupa apustulnin kar, rir chay washamanallapapaq nimashanchikllapata yaĉhachikunaypaq. Chaymi kay kartata iskribishuni. Chaqa Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Jesucristupaqqa amami pinqakurchu yaĉhachikushunllapa

3 Allita yarpuy, imanumi unay rukuykunamapis Taytanchik Dyuslata sirbiqllapa nir. Chaynullami nuqapis paylata sirbini. Chaymi ashwan paypa naypanpiqa mana ima mana allintapis rurasha yupaychu yarpuni. Chaynu karmi payman mañakurqa mana qunqashurchu tuta, unaq karmapis payji nir ima qampaqqa mana shaykuq mañakuni Dyusninchikmanqa.

4 Chaqa kusalatami yarpuni imanumi qamlata dijashutiyqa llakir waqaq kanki nir. Chaymi ashwan kananqa imanupis rikashuyta munani, qamwan kusalata aligriyanaypaq.

5 Chaqa imanutaq unaymaqa agwilayki Loida, chaynulla mamayki Eunicemaqa kusala chiqapta Amitunchiklapi kriyiqllapa, chaynullami qampis chiqapta kriyinki nir yaĉhani.

6 Chaymi kusalata rugashuni imanutaq nuqa makiyta anaykiman ĉhurar, Taytanchik Dyusman mañakutiy, payqa imata ruranaykipaq nishuran chaylapina yarpur, ama imamanta manchakur imachu mastana ruranaykipaq.

7 Chaqa Taytanchik Dyusqami yanapamashanchikllapa mana imamanta manchakur imachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa pudirninwan yanapamashanchikllapa kaynu kawsanallapapaq: Llakipanakur, imatapis tantyakar rurar, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq ima.

8 Chaymi nishaykipis: Amami pinqakunki imachu kusa allinla Amitunchik Jesucristupaq rimanaykipaqqa. Chaynulla amami pinqakunki imapischu Jesucristurayku nuqa prisu katiymapis. Ashwanmi Amitunchikpaq yaĉhachikushaykirayku qischashutinllapamapis, Taytanchik Dyus pudirninwan yanapashuyashanwan shachinakunki, tukuy chay qischakaykunapiqa.

9 Chaqa allita yarpuy, manami nuqanchik allinta rurashanchikraykuchu Dyusqa washamashanchik. Ashwanmi pay munamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir washamashanchikllapa, pay munashannulana kawsanallapapaq. Piru chaynu washamanallapapaqqa manami chayraqchu payqa yarpusha. Ashwanmi Jesucristurayku

washamanallapapaqqa yarpushallana karan, kay pachamapis manaraq kayatin imachu.

10 Chaymi Amitunchik Jesucristo kanan tukuy nuqanchikkunapaq rurashanwan allitana intrachimanchikllapa imanumi payqa chiqapta munamanchikllapa nir. Chaqa payqami chaynu wanur imaqa chay tukuy tyimpupaq wanunapaq karan chaytaqa limpuna binsiran. Chaymi ashwan kananqa paypi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

11 Chaqa Tayta Dyusmi nuqataqa tukuy kaykunata [mana Israel runakunata] parlanaypaq nimasha. Chaynullami paypa apustulnin, yaĉhar yaĉhachikuqnin, paypa rimaqnin ima kanaypaq nimasha.

12 Chayraykumi chaynu yaĉhachikur imaqa kusalata qischakayanimapis. Piru chaynu qischakarmapis manami chayraykuqa pinqakunichu. Chaqa nuqaqami allita yaĉhani mayqanpimi kriyir kunfyakani nirmapis. Chaynulla kunfyakanimi pay imanupis pudirninwan imamantapis washamar shumaqlata purichimayanqa maydiya chay jwisyu diya ĉhamunankaman nir.

13 Chaynullami nishaykipis: Imanutaq nuqa yaĉhachishuray, chaynullami qampis Jesucristupi kriyiq kashaykinu allita yaĉhachikunki. Chaynami ashwan maydiyapis Jesucristupaq llakir imana kawsanki.

14 Chaynullapismi Santu Ispiritu nuqanchikpi kawsar yanapamashanchiknulla, allita kwintata qukar karanlata yaĉhachikunki, imanutaq yaĉhachikunaykipaq nishushaynulla.

15 Chaqa allita yaĉhashaykinumi, tukuyla Asia pwiblumanta kriyiq masinchikkunaqa nuqalatana dijamar, manana kwintachamaranllapanachu. Chaynullami ukninchik Figeluwan, Hermogenesmapis dijamaranllapa.

16 Piru Amitunchik Jesucristumi Onesiforupa ayllunta llakipanqa. Chaqa paymi ayka kuti nuqataqa kusalata animachir aligriyachimaran. Chaynulla nuqa prisu katiymapis, manami payqa nuqamantaqa pinqakuranchu.

17 Ashwanmi Roma pwibluman ĉhashannu, mana shaykuq maskamaran. Chaymantami tarimaran.

18 Chaynullami qamqa allita yaĉhankipis imanumi kusata payqa Éfeso pwiblupi yanapamaranchikllapa nirmapis. Chaymi ashwan chay jwisyu diya ĉhamutinqa Amitunchik Jesucristuqa kusalata llakipar washanqa.

2

Jesucristupa allinla suldadunna kayllapa

1 Nataq qam wamray Timoteo, Jesucristumi kusala allin kar tukuy imapi yanapashuyan. Chaymi ashwan qamqa kusalata shachinakur imatapis payllapaq ruray.

2 Chaqa qam pullay kashaykiraykumi yaĉhanki, imanumi achka runakunata Jesucristupaq yaĉhachiray nirmapis. Chaymi paykunaqa nuqapaqqa tistigukuna yupayna, chiqaptami yaĉhachikuray nir. Chay-ari qampis, chay yaĉhachishushaytaqa kaynu kaq runakunata yaĉhachiy: Karanlata ruraqkunata, yaĉhachikuyta puytiqkunata ima. Chaynami paykunapis ukkunatana yaĉhachinanllapapaq.

3 Chaynullami nishaykipis: Jesucristupi kriyishaykirayku qischashutinllapaqa shachinakuy uk kusala allin suldadu yupay, ama kwashayar imachu.

4 Chaqa yaĉhashanchiknu, uk suldadu sirbikuqqami, chay mantaqnin nishanlata ruran, manami yanqa wakin mana sirbikuq runakuna munashantachu ruran.

5 Chaynullami pasan uk pukllaqwanpis. Chaqa uk pukllaqqami imanu
imanu pukllananpaq kaqkunata allita kasur pukllayta ministin. Nataq
mana kasur sunsunulla pukllarqami, mana imatapis ganayta puytinchu.
6 Chaynullami uk tarpukuqpis puntataqa kusalata trabajaytaraq ministin.
Chaymantaraqmi kusa aligrila kusichakuytaqa puytin.
7 Chaymi kay kumparasyunkunapaq imanutaq kanqa nir yarpupakur in-
trakanatkiqa, Amitunchik Jesucristumi allita intrachishunqa tukuy kayku-
napaqqa.
8 Allita yarpuyllapa: Imanutaq nuqa yaĉhachikushaynu Jesucristo wanur
kawsamusha chayqami, unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta karan.
9 Chaymi chaynu nir ima Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, kusalata
qischamatinllapamapis shachinakuni. Chaynulla uk wanuchikuqta yupay
kadinakunawan ima watar qischamanllapa. Piru chaynumapismi, Tay-
tanchik Dyuspa rimayninta-shuypaqa mana imanu wataymatapis puytinl-
lapachu.
10 Chayraykumi nuqaqa kusalata qischakarmapis shachinakuni, Tay-
tanchik Dyus akrashankunata animachinaypaq. Chaynuqami Jesucristupi
masta kriyir, washakarna rir paywan tukuy tyimpupaqna kawsananllapa-
paq chay kusa shumaq mantakuyninlapina.
11 Chaymi allita intrakayllapa kay chiqap kaqpaq nishanllapakunata.
Chaqa ninmi:
Jesucristurayku wanurqashi,
payllapaq kawsamuyashunllapa.
12 Chaynulla qischakar shachinakurqashi,
maydiyaqa Amitunchikwanna mantakuyashunllapa.
Piru nuqanchikkuna, payta mana riqsinichu nishaqa,
paypis mana riqsishunichu nimashun.
13 Chaynulla nuqanchikkuna payta sirbiyar, imanupi disanimakushamapis,
payqa mana dijamayninchikta puytinchu.
Chaqa pay kusalata munamanchikllapa nir arnimashanchikllapana
karqa,
manami qashan niyta puytinchu mananami munashunillapachu niy-
taqa.

Dyuspa allinla trabajadurninkunana kashunllapa

14 Kriyiq masiy Timoteo, wakin kriyiq masinchikkunapaq yarpur, Tayta
Dyuspa shutinlapi kutir kutir willay amana paykunapura willanakur
imanachu kawsananllapapaq. Chaqa chaynu willanakur ima kawsayqami
mana allinchu. Ashwanmi chaynu saqrata willanakur imaqa chay uyaku-
maqninchikkunata animachinamantaqa limpu pantachinchikllapa.
15 Chaymi ashwan imanullapis Dyusninchik munashannula chiqap nis-
hanlata yaĉhachikuy. Chaynuqami Dyusninchikpa naypanmanqa qimikanki
kusa allinla trabajadur yupayna, mana imapaq pinqakur imanachu.
Chaymi ashwan Dyusninchikqa nishunqa: “Kusa allintami rurashayki” nir.
16 Chaynulla amami kay pachapi yanqalla mana allinkunata rimanl-
lapa chaykunataqa rimankichu. Chaqa chaynuta rimaqkunaqami waran
waranqa, kusa mana allin kaqkunata ruraqna ĉhurakanllapa.
17 Chaymi chay rimar yaĉhachikushankunaqa wakta kayta shikwakan
imanutaq uk qiri qishaymaqa wakta, kayta inkunar ismur rin chay yupay.
Chaymi ashwan chay Himeneuwan, Filetutapis chaynulla pasasha.
18 Chaqa paykunaqami Dyusninchik nishanmanta kusala ukman mana
allinta yaĉhachikur ninllapa: “Michka wakinkuna kawsamusha katinmapis,

kananqa manana kawsamunqallapanachu” nir. Chaynu nir yaĉhachikurmi wakinninchikkunataqa, kriyishanmantaqa limpu pantachishallapa.

19 Piru chaynu katinmapis nuqanchikkunaqa kriyishanchikllapanulla shachinakushunllapa. Chaqa payqami chay kriyishanchikllapapiqa uk simintu allita ĉhurakasha yupay. Chaymi chay simintullapi iskribikashaqa nin: “Amitunchikqami tukuyla paypa kaqninkunataqa allita riqsin” Chaynullami ninpis: “Tukuy paylapi kriyir aduraqkunaqashi, chay mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakashunllapa” nir.

20 Yaĉhashanchikllapanu, chay kusa imayjun runakunapa wasinpiqa matinkunamapis manami urulamanta, platalamantachu kan. Ashwanmi qirumanta, napa allpamanta rurakasha ima kan. Piru tukuy kaykunaqa manami chay kutillaqa sirbiyta puytinchu. Ashwanmi chay kusa ĉhaniyjun chaykunaqa, wasinllapaman kusa runa nishakuna ĉhatin sirbir qarananlapaq sirbin. Nataq chay mana yaqqa ĉhaniyjun kaqkunashuypaqami mana.

21 Chaymi nishayki: Mayqanpis chay kriyishannulla maydiyapis shachinakur, manana mana allinkunata ruraqkunaqami, uk kusala shumaq kupa urumanta rurakasha yupayna kanqa nir. Chaynu karqami, Amitunchikpaqqa kusala sirbiqnin karna, tukuy imatapis allinkunalata ruraqkunana kanqallapa.

22 Kriyiq masiy Timoteo, yaĉhashanchiknumi musu karllaraqqa das imakunata yarpur rurar das uchakushana rikarinchik. Chaymi qamtapis musu kashaykirayku chaynu pasashuyanman nir yarpur nishuni, amana chaynu tukunaykipaq nir. Ashwanmi kriyishaykirayku, imatapis karanlata rurar, llakipanakur ima shumaqlata kawsayllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi allita kriyir paylata aduraqkunawan pulla.

23 Chayraykumi chay illaqmanta imalapaq willanakuqkunamanqa, ama imalapaqpis yakapakankilamapischu. Chaqa allita yaĉhashaykinu, mayqanpis chaynu willanakuyarqami, piñachinakur maqanakunllapana.

24 Chaqa Amitunchik Jesucristupa sirbiqninkunaqami, mana imapaq willanakur ima kawsananpaqnachu. Ashwanmi mayqanwan willanakunamantaqa kaynu kanqallapa: Tukuywan kusala allin, listuna wakinkunata yaĉhachinanpaq, chaynulla amami das piñakuq imachu kanqallapapis.

25 Piru chaynu yaĉhachikurqami chay mana intrakaqkunataqa yaĉhachishun llakipar ima, ama kusa kani ima nirchu. Chaynuqami rurashun Dyus munatinqa tukuy uchankunata dijar chay chiqap kaqlata kasur kawsanman nir yarpur.

26 Chaynuqami paykunapis kwintata qukanqallapa: Dyablupa makinpi kar munashanta rurayasha kanillapa nir. Chaynami imanullapis alsakar chay dyablu prisu purichir imuraspis pay munashanta rurachiyashanmantaqa washakanqallapa.

3

Jwisyu diya shipchamutinqami kusala ukmanta tukunqallapa

1 Chaynulla kriyiq masiy, kaytapismi allita intrakanaykita munani. Chaqa jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqami, kay pachapiqa mana yaĉhakuypaqnachu kanqa nir.

2 Chaymi chay tyimpuqa runakunaqa pay munashanlata rurar, ashwan kusala qillayniyjun ima kaylata munanqallapa. Chaynulla kusa kani ima nir alabakar, Taytanchik Dyuspaqmapis kusala mana allinta rimaq kanqallapa. Chaymi ashwan taytanllapata imamapis mana kasunqallapanachu.

Chaynulla chay kriyishanllapamatapis mana kwintachar imachu, ashwan kusalata imatapis musyarlla kawsanqallapa.

3 Chaynulla chay runakunaqami, mayqantapis mana llakipar imachu tukuylawan kusalata piñakur ima mana shunqukaylamatapis yaĉhanqallapachu. Chaymi ashwan mana kashanmanta ukkunata uchachar, mana tantyakar, kusala saqra mana allinkunata tukunqallapa. Chaynu karmi tukuy allin kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa.

4 Chaymi paykunaqa ukninkunapaq imalatapis dasna ukkunata parlanqallapa. Chaynulla kusala marraju imami chay runakunaqa kanqa. Ĉhaynu karmi, kusa kani nir munashanlata rurar, Dyusninchiktaqa mana kwintachanqallapanachu.

5 Paykunaqami Amitunchikpi chiqapta kriyiq yupay tukunqallapa. Piru chaynu kusala mana allinta rurar kawsayashanwanmi intrachimashunllapa mana chiqap kriyiqkunachu nir.

Chaymi nishaykillapa: Amami chaynu runakunawanqa imalapaqpis piĉhunakunkillapalamapischu nir.

6 Chaqa chay runakunaqami chay kusala uchayjun warmikuna ukta ukta yarpuqkunapa wasinman yaykur ingañanqallapa. Chaqa chay warmikunaqami mana uklapi kriyiq kar, imata nitinllapapis uyakur munashanlata rurar kawsanqallapa.

7 Chaymi chay warmikunaqa imata nitinllapapis kusalata yaĉhakuyta kamanqallapa. Piru chaynu karmapismi chay chiqap allinla kaqpaqqa mana intrakayta puytinqallapachu.

8 Chaqa imanutaq unaymaqa chay ishkay brujukuna Janeswan Jambresmaqa, Moisesta kusalata ĉhiqniranllapa, chaynumi chay runakunapis, chiqap allinla kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa. Chaqa chay runakunaqami mana allin yarpuyniyjunnachu kanqallapa. Chaynu karmi Tayta Dyuspi kriyinanpaq chaymatapis manana kwintacharnachu kawsanqallapa.

9 Piru chaynu rurarllapamapismi, mana masqa imatapis rurayta puytinqallapanachu. Chaqa tukuylami kwintata qukanqallapa, wakkunaqa yaru runakuna, imanutaq chay ishkay runakuna Moisespa kuntran tikrakaran chaykuna yupaylla nir.

Pablumi Timoteuta willan imanu kananpaq nir

10 Piru ukniy Timoteo, qamqami allita yaĉhanki nuqa imanu yaĉhachikuni, imanu kawsani nirmapis. Chaynullami yaĉhankipis imanu allin kaqlata ruranaypaq yarpuni, imanu allita Amitunchikpi kriyini nir. Chaqa qamqami allita rikashayki ima katinpis mana das piñakushayta, wakinkunata llakipashayta, chaynulla ima katinpis kusalata shachinakuni ima nir.

11 Chaynullami yaĉhanki imanumi maylawpi purishaypipis kusalata qischakaray nir. Chaynullami ashwan yaĉhankipis Antioquía, Iconio, Listra pwiblukunapi ima imanachimananllapapaq ikiypi puriranllapa nir. Chaypiqa yaĉhashaykinu kusalata qischakaray. Piru Amitunchikmi tukuy chaykunamantaqa washamaran.

12 Chaqa chiqaptami Jesucristupi tukuyla kriyir, pay munashannu kawsaqkunaqa, kusalata qischakanapaq ima kanchikllapa.

13 Piru chay mana allinta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqami, waran waranqa limpu imananqallapa. Chaqa ukkunata llullachishannu, paykunatapis ukkuna llullachir limpu imanachinqallapa.

14 Piru qam-shuypaqami kriyiq masiy Timoteo, chay kriyishaykinulla
maydiyapis shachinakuy. Chaqa qamqami chay chiqap kaqpi kriyishaykip-
iqa kusalata kunfyakanki. Chaynulla yaĉhankipis mayqanmi chay chiqap
kaqpaqqa yaĉhachishuran nirmapis.
15 Chaqa allita yarpuy, qamqami takshaykimanta-pacha Dyus nitin
iskribikashakunataqa yaĉhakushayki nir. Chaymi chay yaĉhakushaykiqa, allita
yanapashur shumaqlata purichishur ima, intrachishuyan Jesucristupi kriy-
ishaykiraykulami washakayanki kanqa nir.
16 Chaqa Dyus nitin tukuy iskribikashankunataqami Dyusqa paylla nitin
iskribiranllapa. Chaynu karmi kusala shumaqta yaĉhachimanchik, mana
shumaq kawsasha byinninchikpaq willamanchik, mana allinta rurayasha
kaynu ruray nimanchik. Chaynulla imatapis karanlata ruranapaq ima
yaĉhachimanchik.
17 Chaymi mayqanpis Dyusninchikpa kaqninkunaqa pay nitin
iskribikashakunata allita intrakashanrayku imuraspis allinta
rurananlapaqna kayanqallapa.

4

Dyusninchiklapaqmi parlakunki

1 Allitami intrakay, Jesucristumi maydiyaqa mantakuq shamur tukuyla
kawsaqkunata, chaynulla wanusha kaqkunamatapis allita rikar yaĉhanqa.
Chaymi kananqa Taytanchik Dyuspa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa
naypanpi kusalata rugar nishayki:
2 Rir, Dyusninchikpa rimayninta imuraslapis yaĉhachikunaykipaq. Chaymi
ima katin, mana ima katinmapis imanullapis yaĉhachikuyta kamay in-
trakananllapapaq. Chaynuqami runakuna mana allinpi katinmapis nanaq
nanaq willay, intrachiy, animachiy ima, kusa shumaqlata willar.
3 Chaqa ĉhamunqami uk tyimpu, chay tyimpupiqami mana mayqanpis
uyakuyta munanqachu Dyusninchikpa shumaq rimayninkunataqa. Ash-
wanmi chay tyimpupiqa runakunaqa ukman ukman imakunata yaĉhakuyta
munanqallapa. Chaymi maskanqallapa achka ukman yaĉhachikuq runaku-
nata. Chayna yanqa mana sirbiq uyakunayashanllapakunata yaĉhachitin,
paykuna munashannullana uyakur kawsanllapa.
4 Chaymi ashwan chay runakunaqa chiqap kaqta mana kwintacharnachu,
chay yanqa kwintukunalatana uyakur kasurna kawsanqallapa.
5 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo, kriyishaykirayku qischakay
ima katinpis allin kaqlapi yarpur shachinakunki. Chaymi ashwan Ami-
tunchikpaq yaĉhachikutki kriyir washakananllapapaq nir willashushanlata
yaĉhachikunki. Chaynulla tukuy imata ruranaykipaq Amitunchik nishushan-
taqami karanlata ruranki.
6 Chaymi nishayki: Nuqapaqqami mana maychu wanur rir Amitunchik-
wanna kanaypaqqa. Chaymi ashwan wanurqa, Dyusninchikpaqqa uk
ufrindita yupayna paypa naypanmanqa qimikayashaq.
7 Chaqa nuqaqami uk maqanakuq yupay kusalata shachinakusha kani
allinlata yaĉhachikurqa. Chaymi ashwan tukuyla imata ruranaypaq kaqtaqa
kananqa tukchishana kani, Amitunchik munashannula rurar ima.
8 Chaymi kananqa ashwan yarakuyani, imatapis karanlata rikar yaĉhaq
jwis Amitunchik kurunayta qumananpaq diya ĉhamunanlatana. Piru manami
nuqalatachu qumayanqa chay kurunataqa, ashwanmi wakinpis allita kriyir
kusalata llakir ima pay shamunanpaq yaraqkunatapis quyanqa.

Pablumi Timoteuta rugan watukunanpaq

9 Kananqami kriyiq masiy Timoteo, yaqqa nuqalana kashayrayku
kusalata rugashuni ama tardakurchu imanupis shamur watuku-
manaykipaq.
10 Chaqa kriyiq masinchik Crescentimi risha Galacia lugarman. Chaynulla
kriyiq masinchik Tito-shuypaqa risha Dalmacia lugarman. Chaymi paykunaqa mana pullaynachu. Piru Demas-shuypaqami kriyishanmantaqa kay
pachamanta kaq imankunalapaq masta llakiq kar, mana pullay kayta mu-
nar dijamar risha Tesalónica pwibluman.
11 Nataq ukninchikllapa Lucaslami kaypi nuqawan kidasha. Chaymi
rugashayki chay ukninchik Marcosta imanupis maskar apapamanaykipaq.
Chaqa payqami yaĉhachikutiyqa kusalata yanapamayanqa pullay karqa.
12 Chaqa Tiquicupismi mana pullaynachu Éfeso pwibluman
kaĉhashayrayku.
13 Chaymi qam shamurqa, Troas pwiblupi ukninchik Carpupa wasinpi
rakta atun raĉhpayta dijasha kani, chayta apamunki. Chaynullami apa-
munkipis papilmanta pillukaq libruykunata. Piru mastaqami ministini
chay qaramanta libruykunata yaĉhachikunaypaqqa. Chaymi chaytapis apapa-
manki.
14 Chaymi nishayki: Chay runa Alejandro shutiq, chay jyirrukunata ru-
pachir imakunata ruraqmi, nuqawan kusala mana allinta tukusha. Chaymi
nini: Amitunchikmi paytaqa allita rikar yaĉhanqa imata rurashannulla nir.
15 Chayraykumi qampis chay runitumantaqa kusalata kuytakanki. Chaqa
payqami nuqanchikkuna Amitunchikpaq yaĉhachikuyanchikllapa chaypaqqa
kuntran tikrakasha kar, kusala mana allinkunata rimar ima purin.
16 Chaymi nishayki: Nuqa puntata Roma pwiblupi kar, karguyjunkuna
qayachimatin ritiyqami, mana mayqan ukninchikkunapis pullayqa ri-
ranchu yanapamaqqa. Chaymi ashwan nuqala riray. Chaypaqqami Tayta
Dyusta mañani ama chay ukninchikkunata mana allinta ruranapaq nir.
17 Piru chaynu ukninchikkuna nuqalata dijamatinllapamapismi, Ami-
tunchikqa nuqawan kar, kusalata jwirsayta qur yanapamaran. Chay-
nami ashwan nuqaqa imanu kriyirmi washakayanqallapa nir ima kusalata
yaĉhachikuray. Chaynu yaĉhachikutiymi chaypi kaq mana kriyiq runakunaqa
tukuyla uyakumaranllapa. Chaymi chaynu karguyjunkunapa naypanpi
karqami, uk liyunpa shiminpi yupayna karay. Piru Amitunchik Jesu-
cristumi washamaran.
18 Chaynullami maydiyapis tukuy mana allin kaqkunamanta
washamanqa. Chaymi ashwan kusala shumaq mantakuyashanmanna apar
pullakumanqa. Chayraykumi ¡paylata tukuy tyimpupaq alabashunllapa!
¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludan

19 Chaymi saludapamanki ukninchik Priscata, Aquilata, chaynulla ukn-
inchik Onesiforutapis tukuy aylluntinta.
20 Erastuqami, Corinto pwiblupi kidasha. Nataq Trofimuta-shuypaqami,
qishaqta Mileto pwiblupi dijaray.
21 Chaymi nishayki: Imanullapismi manapis chay qasay tyimpu kashan-
llami shamuyta kamanki. Saludutami kaĉhamun qampaq chay ukn-
inchikkuna Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, chaynulla tukuyla kaypi wakin
kriyiq masinchikkunapis.

22 Chaynulla Amitunchik Jesucristumi qamwan imuraslapis kanqa.
Chaymi mañakuni Taytanchik Dyus tukuyla qamkunata llakipar tukuy
imapi yanapashunanllapapaq nir.

Chaynumi kanqa.

Tito
Pablumi kartanta kaĉhan Tituman

Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikurmi Tituqa apustul Pabluwan naypaqmanta-pacha puriran. Titumi Creta pachapi kaqkunata Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachiran. Chay Creta pachaqa, mar ĉhaypilapi karan. Chaynu chaypi Tito kayatinmi, Pablo ĉharqa kaĉharan uklaw pwiblukunaman rir, kriyiqkunapa rikaqninta numrananpaq. Chaymi chay yaĉhachikuqkunata allita rikar Tito numrananpaq, kay kartataqa Pabluqa kaĉharan (1.5-9).

Chaymantami Creta pachaman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhamutinmi, Pabluqa Jesucristupi kriyiqkunata allita willar intrachiran ama kasunanllapapaq (1.10-16). Chaynullami willaranpis imanu kriyiqkunaqa kawsananpaq nir (2.1-10), chaynulla Tayta Dyus imanumi kusalata munar washamayanchikllapa nir yaĉhachinanpaq (2.11-14; 3.3-7).

Titupaq mas intrakanarqa liyishunllapa 2 Corintios 2.13; 7.6; 7.13-14; 8.16-17; 8.23; 12.17-18; Gálatas 2.1; 2.3; 2 Timoteo 4.10.

Pablumi saludakun

1 Kriyiq masiy Tito, nuqa Pablumi Taytanchik Dyuspa sirbiqnin, chaynulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaynu katiymi Tayta Dyusqa kaĉhamaran rir tukuy paypa akrashan kaqkunata yaĉhachitiy allita paylapina kriyir, chay chiqap kaqpaq intrakar, pay munashannulana kawsananllapapaq.

2 Chaynu allita chay chiqap kaqpi intrakar chaynulla Amitunchikpi allita kriyirqami allitana intrakanqallapa, tukuy tyimpupaqnashi kawsayanqallapa nir. Chaqa mana imalapimapis llullakuq Taytanchik Dyusmi, paylla arnimaranchikllapa kusala unaymanta-pacha tukuy tyimpupaq washamanallapapaq nir.

3 Chaymi kanan paypa munashan tyimpu ĉhamushana katin, nuqa Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa allitana intrakashallapa. Chaqa chaynu yaĉhachikur intrachikunaypaqmi washamaqninchik Tayta Dyusqa nuqata akramaran.

4 Chayraykumi kriyiq masiy Tito nishayki: Qamqami nuqapaqa chiqap wamray kanki, Jesucristupaq yaĉhachishutiy kriyishaykirayku. Chaymi kananqa nuqa yupaylla qampis kriyinki. Chaynu kashaykiraykumi kananqa Taytanchik Dyusman, chaynulla washamaqninchik Jesucristuman kusalata mañakuni, kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin, kusa shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi Tituta willan kriyiqkunata rikananpaq

5 Kriyiq masiy Tito, nuqami dijashuray Creta pwiblupi. Chaypiqami kidarayki Amitunchikpi manaraq allita kriyiqkunata allitana kriyinanpaq animachinaykipaq. Chaynullami chaypiqa kidaraykipis chay maylawpiĉhi kriyiqkuna kan chaypiqa rikar yaĉhachikuqkunata numranaykipaq imanutaq nuqa nishushaynulla.

6 Chaqa chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunaqami, tukuywan kusa allinkunalata ruraqkuna, chaynulla uk warmipa runanla ima kanqa. Chaynullami wamrankunamapis Jesucristupi kriyiq, chaynulla taytanta kusata rispitaq ima kanqallapa. Chaynuqami manana mayqanpis imapaq uchachar, chaynulla kusala mana allinta tukun nir rimayanqallapalamanapischu chay wamrankunapaqqa.

7 Chaqa chay mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kaqqami, Tayta Dyuspa
kaqninkunata rikananpaq akrakayan. Chaymi Dyusta sirbinanpaq akrakaq
chayqa, tukuywan kusa allinlata kawsaq runa kanqa. Chayraykumi
chay runaqa mana imapaqpis alabakaq, ama imalapaqpis das piñakuq
imachu kanqa. Chaynulla amami maĉhanqa, maqanakunanpaq willanakun-
qalamapischu. Chaymi imata rurarpis amami paypaq imanta tantakunan-
lapaq yarpurchu ruranqa.
8 Ashwanmi chay runakunaqa mayqan wasinman ĉhatinmapis listuna
kanqa samachinanpaq. Chaynulla chay runakunaqa kusa allinlata yarpuq,
karanlata ruraq, chaynulla Dyus munashannulla imatapis ruranqa.
Chaynullami imatapis allita tantyakar ruraqkuna ima kanqallapa.
9 Chaymi ashwan chiqap kaq Amitunchikpa rimayninta yaĉhakushanlapi
yarpur kawsanqallapa. Chaynuqami kriyiq masinchikkunata chay chiqap
kaqwan animachir ima, Amitunchikta ĉhiqniqkunamatapis imanupis intra-
chiyanqa amana ĉhiqninanllapapaq paytaqa.
10 Chaqa kusala achka runakunami rikarimushallapa chay chiqap kaqpaq
mana allinta rimaqkunaqa. Piru allita yarpuyllapa: Chay chiqap kaq-
paqqami masqa mana allinta rimanllapa Israel runakunapa siñal kustum-
rinkunalapi yarpur kawsaqkuna. Chaymi ashwan yanqa mana intrakaypaq
imakunalapaq rimar wakinkunataqa ingañanllapa.
11 Chayraykumi tukuy chaykunataqa chay chiqap kaqkunalata
yaĉhachikur uyarachiypaqllapa. Chaqa chay runakunaqami paykunalapaq
imantapis tantakuyta yarpur mana yaĉhachikuypaq kaqta yaĉhachikur, uk
wasikunamanta kaqta tantar ima limpu ingañashallapa.
12 Chaypaqmi chay Creta pwiblumanta uk kusala yaĉhaq runa unaylla
chay wakinninkunapaq kaynu nisha kayaq:
“Kay Creta pwiblumanta runakunaqami,
maydiyapis kusalata llullakuq, utiq bistya yupay kusala malu,
mana tiqllaq mikuq, chaynulla kusala qilla ima kanqallapa” nir.
13 Chaynu nirqami, chiqapta rimaran. Chayraykumi anyaqnulla willayl-
lapa paykunapis Amitunchikpi allitana kriyir kawsananllapapaq.
14 Chaynuqami, paykunaqa chay yanqa illaqmanta yarpushan kwin-
tukunata Israel runakuna yaĉhachitinllapapis mana kasuyanqallapanachu.
Chaynuqapismi chay chiqap kaqmanta chiqanchakasha kaqkuna imata
ruranapaq nitinpis manana ingañakanqallapanachu.
15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kusa shumaq allinkunalata Ami-
tunchikwan kawsaqkunapaqqami, tukuy imapis kusa allinla. Piru chay
kusala mana allinkunata rurar kawsaq, chaynulla Amitunchikpi mana
kriyiqkunapaqqami mana imapis allinkunaqa kanchu. Chaymi ashwan
yarpuyninmapis kusala mana allin katin, kusala mana allinkunalata rurar
kawsanllapa.
16 Chaynu kawsarmapismi paykunaqa Dyusta kasuni ninllapa. Piru kusa
millanaypaqta rurar uchakushanwan, kusala mana intrakaq ima kashan-
wanmi intrachimanchikllapa Dyustaqa mana chiqapta kasunllapachu nir.
Chaynu karmi paykunaqa mana yaĉhanllapachu allinta ruraytaqa.

2

Allin kaqlatami yaĉhachikushunllapa

1 Kriyiq masiy Tito, tukuy imata yaĉhachikurqami, imanutaq Jesucristo
kusala shumaq allinlata yaĉhachikunaykipaq nishannulla yaĉhachikunki.
2 Chaymi chay kriyiq runa ruku kaqkunata willay paykunaqa imatapis
chiqap kaqlata ruraq, kusala rispitakasha, imapipis allin kaqlapi yarpuq

kananllapapaq. Chaynullami willankipis kusa llakipakuq kar imata rurar
qischakar imamapis kusalata shachinakuyta yaĉhaqkuna, chaynulla chay
chiqap kaqpi allita kriyiqkuna ima kananllapapaq.
3 Chaynullami chay ruku kaq warmikunapis, Dyusta kasur kusa allinlata
imatapis ruraqkunami kanqallapa. Chaynu karnami, manana ukninku-
napa washanta rimar uchachakuq, chaynulla maĉhaq imalamapischu kan-
qallapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar, ukninkunatapis chaynu shu-
maqta kawsananllapapaq intrachiq ima kanqallapa.
4 Chaymi ashwan chay shipash kaq warmikunamataqa, yaĉhachiyanqallapa
runanpaq, chaynulla wamrankunapaqmapis kusata llakiq ima kananllapa-
paq.
5 Chaynullami intrachiyanqallapapis tantyakar, imatapis allinlata rurar,
ama uchakunanllapapaq ima. Chaynulla intrachiyanqapis wasinpi kaqku-
nata allita rikaq, kusala llakipakuq, runanta kasuq ima kananllapapaq.
Chaynu intrachitinllapa, kusa allinlata rurar kawsatinllapaqami, chay kriy-
ishanchikpaqqa mayqanpis manana kusa mana allinkunataqa rimayanqal-
lapachu.

6 Chaynullami nishaykipis: Chay musu kaqkunatapis kusalata animachiy,
tantyakar imatapis allinlatana rurar kawsananllapapaq.
7 Chaymi ashwan paykunataqa qam imanutaq allinlata rurar kawsayanki,
chaynulla rikachiy paykunapis qam yupaylla allinlatana rurananllapapaq.
Piru chaynu yaĉhachirqami, imapipis chay chiqap kaqlapi yarpur ima karan-
lata rimar intrachinki paykunataqa.
8 Chaynu kusa shumaqlata ima rimar yaĉhachitkiqa, manami mayqanpis
ukmantaqa yarpunqachu. Ashwanmi chay wakin kuntranchik kaqkuna-
maqa, kusalata pinqakunqallapa. Chaymi ashwan manana ima mana
allinmatapis rimanqallapanachu nuqanchikkunapaqqa.

9 Chaynullami chay sirbikuqkunatapis kusa allita willar animachinki,
chay mantakuqninkuna imata ruranapaq nitinpis kasur ruranapaq.
Chaynullami willankipis mantaqnin imata nitinpis uyarala kar ama imat-
apis ninanpaqchu. Chaynuqami ashwan chay mantaqnintaqa kusalata
aligriyachiyanqa.
10 Chaynullami chay sirbikuqqa ama imalapimapis ingañar ima suwan-
qachu mantaqnintaqa. Ashwanmi imatapis kusa karanlata ruraq ima
kanqa. Chayna tukuy rikaqkunaqa washamaqninchik Tayta Dyuspi kriy-
iqkunaqami imatapis karanlata ruran nir, paykunapis shunqunllapapi
Dyusninchikpi kriyiyta yarpunanllapapaq.

11 Chaqa Taytanchik Dyusqami kusalata llakipamarninchikllapa tukuy-
lata washamanallapapaq niran. Chaymi ashwan Jesucristuta kaĉhamuran
washamanallapapaqqa.
12 Piru pay llakipamashanchiknu kawsanapaqqami tukuyla mana
allin kaqkunata, chaynulla tukuy imata munapakuykunataqami manana
rurashaqnachu nir, itakuytana ministinchikllapa. Chaymi ashwan kanan
kawsayarllaqa imatapis tantyakar rurar, chaynulla shumaqlata kawsar
Amitunchikpi kriyirlla kawsaypaq.
13 Chaynu kusa shumaq allinlata kawsar yarakuyashallapami, kusa
llipyala pudirniyjun washamaqninchik Amitunchik Jesucristo Dyusllami,
shamur apar pullakumashunllapa, imanutaq arnimashanchikllapa karan
chaynulla.
14 Chaqa Jesucristuqami nuqanchikkunapaq paylla wanur pagrakur
tukuy mana allin kaqkunamanta chiqanchar Dyuswan pullachamaranchik-

llapa. Chaynuqami, ruraran paypa allinla kaqninkunana kar, maydiyapis allinlata rurarna kawsanallapapaq.

15 Tukuy imanu yaĉhachikunaykipaq nishushaynullami yaĉhachikunki. Chaymi kusalata animachinki mas kriyinanllapapaq. Piru mayqan mana kasushuqkunataqami, Jesucristupa shutinlapi anyaqnulla willar intrachinki. Chaqa chaynu paypa pudirninwan yaĉhachikutkimi mana mayqanpis disprisyashuyta puytinqallapachu.

3

Kriyiqkunaqami kaynu kawsanqallapa

1 Chaynullami, wakin kriyiq masinchikkunataqa yarpuchinki gubyirnunllapata, chaynulla pwiblunllapapi karguyjunkunamatapis kasunanllapapaq. Chaymi yarpuchinkipis imata rurarpis allinlata ruananllapaqna kananllapapaq.

2 Amami mayqanpaqpis ima mana allintaqa rimanqalamapischu. Amami das ukkunawan willanakunqallapa imachu. Ukkunapaqmi llakinqa. Chaynullami mayqantapis amami kusa kani ima nirchu, shumaqlata tukuyta rikanqallapa.

3 Chaqa unayqami nuqanchikkunapis kusala mana allin, mana intrakaq ima kaq kanchikllapa. Chaynu karmi munashanchikllapata rurar ima, Dyusmatapis mana kasuqchu kanchikllapa. Chaymi ashwan Dyusmanta wakaqllapi kashanchikllaparayku, tukuy ima mana allin kaqkunata sirbirna kawsaq kanchikllapa. Chaynulla ukkunata kusa mana allinta rurar, inbidyar, ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa.

4 Piru chaynu kawsayashallapamapismi, washamaqninchikllapa Tayta Dyusqa, tukuyta kusalata munamanchikllapa nir washamaranchikllapa.

5 Chaynami ashwan allita intrakayta puytinchik, pay kusalata llakipamarninchiklami washamashanchikllapa, mana nuqanchikkuna imata allinta rurashanchikraykuchu nir. Chaynuqami tukuy mana allin kaqkunamanta paqar, mushuqmanta nasishapaq imana tikramaranchikllapa Santu Ispiritunta qumarninchikllapaqa.

6 Chaqa Taytanchik Dyusqami washamaqninchik Jesucristurayku, Santu Ispiritunta qur kusalata yanapamaranchikllapa.

7 Chaynu dibaldila yanapamarninchikllapami mana uchayjun wamranpaqna riqsimaranchikllapa. Chaymi ashwan kananqa kusalata kunfyakar yarakuyanchikllapana, Jesucristo arnimashanchikllapata aypar tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

8 Chaymi nishaykipis: Tukuy kay nishushayllapakunaqami kusala chiqap, mana yanqa llulla imachu. Chayraykumi kananqa kusalata qamta rugashuni, mana shaykuq chay wakin kriyiq masinchikkunata chayllapaq yaĉhachinaykipaq. Chaynami chay uyakuqkunaqa Tayta Dyuspi kriyirna maydiyapis kusa shumaqlatana rurar kawsananllapapaq. Chaqa tukuy kay nishushaykunaqami, tukuylapaq kusala shumaq, allin ima kar yanapamanchikllapa.

9 Piru amami yanqalla ima mana sirbiq yaĉhachikuykunapaqqa willanakunkillapachu. Chaynulla amami wakinkuna yupay unay rukuyllapakunaqa ima ayllumantami karan nir, chaynulla Moisés mantakushankunalapaq yarpur imaqa willanakunkillapachu. Chaqa chaykunalapaq yarpur willanakuqkunaqa piñachikurla kawsanllapa. Chaymi tukuy chaykunaqa nuqanchikkunataqa mana imapipis yanapamanchikllapachu.

10 Chaymi mayqanpis chay kriyiqkunallamanta chaynu ukmanta ukmanta yarpur yaĉhachikur chiqanchashunatinllapaqa qayachimur uk kuti, manaqa ishkay kuti willankillapa amana chaynu tukunanpaq. Piru chaynu willatkillapa mana kasushutinllapaqa, chay pullaykillapamantaqa chiqanchankillapana.
11 Chaqa allita yaĉhashaykillapanu, chaynu ruraq runakunaqami uchakusha kar kusa kuchi tikrakashanrayku chaynuqa chiqanchanakuymatapis munayan. Chaymi ashwan paykunalla tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqallapa.

Pablumi Tito imata ruranapaq willaran

12 Chaymi kananqa kriyiq masiy Tito rugashayki: Chay ukninchikkuna Artemasta, manaqa Tiquicuta qamman kaĉhamutiyqa, imanullapis qamqa rinki chay Nicópolis pwibluman. Chayna chaypi nuqata rikamanaykipaq. Chaqa nuqaqami chay qasay tyimputaqa chaypi pasayta yarpusha kani.
13 Chaymi kusalata rugashaykipis, kriyiq masinchik abugadu Zenasta, chaynulla chay ukninchik Apolosta tukuy ima ministishanpipis yanapanaykipaq. Chaynuqami paykunaqa tukuy mayta riyashanllapapipis mana imanpis faltatinchu rir ĉhananllapapaq chay may riyashanmanqa.
14 Chaynullami chay wakin kriyiq masinchikkunapis allin kaqkunalatana rurayta yaĉhakur, ukninllapakuna imata ministitinllapapis yanapar imana kawsayta yaĉhakunanllapapaq. Chaynuqami kusa ministikasha runakunana kanqallapa.

Pablumi tukukananta saludakun

15 Kaypi pullay kaq kriyiq masinchikkunami qamkunapaq saluduta kaĉhamun. Chayraykumi chaypi kaq kriyiq masinchikkuna nuqakunapaq kusalata llakiqkunata saludapamanki. Ĉhaymi Taytanchik Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Filemón
Pablumi kartanta kaĉhan Filemonman

Apustul Pablumi kay kartata iskribiran kriyiq masin Filemonpaq. Filemonqa Colosas pwiblupi taran. Chay tyimpumi kusa imayjun runakuna rantiyaq sirbikuqkunata, tukuy tyimpu sirbinanpaq. Chaynullami Filemonpis Onesimuta rantisha karan, sirbiqnin kananpaq. Chaymantami patrunnin Filemonmanta alsakasha karan. Chaymantaqami karsilpi apustul Pabluwan tarinakuran. Chaypimi apustul Pabluqa, Jesucristupaq intrachitin, Onesimuqa kriyiran. Chaymi shumaqta willar ima, Pablo Onesimuta kaynu niran: "Alsakasha katkimapis, patrunniki Filemón shumaqta qashan rikashunanpaq, kay kartata apar rir ĉhay payman" nir. Chaynu nitinmi Onesimuqa tikrakaran Filemonman.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Jesucristupi kriyishayrayku kananqa prisu kani. Chaymi
kusala munashay kriyiq masiy Filemón, kay kartata iskribishuni. Ukn-
inchik Timoteupismi saludashun. Chaqa qampismi nuqakuna yupaylla
Jesucristullapaq yaĉhachikunki.
2 Chaynullami kaymanta-pacha saluduta kaĉhamuni chay tukuyla kriyiq
masinchikkuna wasikipi tantakaq kaqkunapaqpis. Chaynulla saludanip-
ismi ukninchik warmisita Apiata, chaynulla Arquiputa ima. Chaqa chay
ukninchik Arquipumi nuqanchik yupaylla kusalata qischakar ima Jesu-
cristupaqqa yaĉhachikuran.
3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis
kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla
kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi payji nir ima Filemonpaq mañakun

4 Kriyiq masiy Filemón, imuraspis qampaq yarpurqami kusalata payji nir
ima Taytanchik Dyusman mañakuni.
5 Chaqa yaĉhashami kani, qamqashi Amitunchik Jesucristupi kusalata
kriyishaykirayku tukuyla kriyiqkunataqa kusalata llakipanki ima nir.
6 Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni imanu-
taq qam allita kriyishaykinulla wakinkunata yaĉhachitki allitana kriyinanl-
lapapaq. Chaynuqami kusala mastana intrakayanki kanqa imanutaq Jesu-
cristuqa kusalata yanapamanchikllapa nir.
7 Piru kananqami kusalata animachir aligriyachimashayki. Chaqa
yaĉhashami kani kriyiq masinchikkunata kusalata llakipar ima aligriy-
achishayki nir.

Pablumi Filemonta rugan Onesimuta shumaqta rikananpaq

8 Piru chaynu kusala allinta rurayatkimapismi, Jesucristupa sirbiqnin
kashayraykuqa, mantashuyta puytiyman imatami ruranaykipaq nirmapis.
9 Piru Jesucristupi kriyiq kar llakinakushanchikraykumi, imata ru-
ranaykipaqpis kusala allinta yarpuchiman rugashunaypaq. Chaqa nuqa
Pablumi rukuna kani. Chaynu karmapis, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku
kananqa prisu karmapis Onesimupaq rugashuni.
10 Chaqa chay sirbiqniki Onesimutami kaypi prisu kar Jesucristupaq
yaĉhachitiy kriyiran. Chaymi payqa kananqa nuqapaqa wamray yupayna.

11 Chaqa chay sirbishuqniki Onesimuqami ima mana allinta rurashan-
rayku unayllaqa kusala mana allinta yarpuchishuran. Piru kananqami Jesu-
cristupi kriyishanrayku kusala allintana yarpuchimashun qamta chaynulla
nuqamatapis.
12 Chaqa paypaqqami nuqapa kwirpuyllapaq yupay kusalata llakini. Piru
chaynu katinmapismi qashan qamman kaĉhamuni. Chaymi pay ĉhamutinqa
nuqata samachimaq yupaylla samachipamanki.
13 Yaĉhashaykinu, Jesucristuraykumi kaypi prisu kani. Chaymi kusala
allinĉhi kananta payqa kaypi kidar lugarniki ima ministiyashaypipis yana-
pamananpaq.
14 Piru manaraq qamwan parlasha karmi, mana munaraychu pay kaypi
kidanantaqa. Chaqa qammaqami mana nuqa munashayraykuchu kusalata
yanapamanki. Ashwanmi qam munashaykinulla yanapamankimapis.
15 Chaymi allita yarpuy. Chay ukninchik Onesimuqaĉhi qammantaqa
uk tyimpuqa alsakar riran, ashwan kanan-shuypaqa tukuy tyimpupaqna
qamwan kar yanapashunanpaq ima.
16 Piru kananqami manana unay yupay yanqa sirbikuqniki yupay-
nachu kayanqa. Ashwanmi kusala munashayki ukniki imana kar yana-
pashuyanqa. Chaymi nishayki: Paypaqqami nuqamaqa kusalata llakikuni.
Chaymi ashwan qammaqa unay yanqa sirbishuqniki kasha katinmapis
kananqa Amitunchik Jesucristupi kriyishanraykuna nuqamantaqa kusala
masta llakipankiman.
17 Chayraykumi nishaykipis: Nuqata kusala kriyiq masikipaq riqsima-
yarqa, paytapis nuqata yupaylla kusala shumaqta rikapamanki nir.
18 Chaynulla nishaykipis: Chay ukninchik ima mana allinta rurashan-
rayku imallapi dibishuyatinqa nuqata kubramay.
19 Chaynu nir imami nuqalla iskribir kay kartaypi willashuni, paypaqqa
nuqa pagrashayki nir. Piru allita yarpushaqami nuqarayku Jesucristupi
kriyir washakashaykiraykuqa, chay ukninchik Onesimupaq pagrashunay-
mantaqa ashwan qam masta dibimayanki.
20 Chaynumi kriyiq masiy, ashwanmi chay kriyiq masinchik Onesimuta
shumaqta rikar ima kusalata aligriyachimay, Amitunchik Jesucristupi
kriyiq kashaykirayku.
21 Chaynu nir imami iskribishuni kriyiq masiy Filemón. Chaqa nuqaqami
kusalata kunfyakani, chay rugashushaymanmatapis masta rurayanki
kanqa nir.
22 Chaymi ashwan rugashunipis uk kwartuta rikapamanaykipaq maydiya
shamur samanaypaq. Chaqa nuqaqami yarakuyani, qamkuna, Taytanchik
Dyusta mañatkillapaqa, kay prisu kashaymanta pay yanapar lluqshichimatin,
shamur watukushunayllapapaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

23 Kriyiq masiykuna, saludutami kaĉhamun kriyiq masinchik
Epafras. Chaqa paypismi nuqawan pulla kaypi prisu, Jesucristupaq
yaĉhachikushanrayku.
24 Chaynullapismi saluduta kaĉhamun pullay kar Jesucristupaq
yaĉhachikuq masiykuna, Marcos, Aristarco, Demas, chaynulla ukninchik
Lucaspis.
25 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy
imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Hebreos
Jesucristupi kriyiq Hebreo runakunaman karta

Manami yaĉhanchikchu mayqanmi kay librutaqa iskribiran nirmapis. Chaqa kay librupiqa manari rimanchu. Piru chaynu katinmapis wakinkunaqa Bernabimi iskribisha kanqa nir yarpunllapa (Hechos 4.36; 13.1-5). Nataq wakinkunaqa yarpunllapa Apolos iskribisha kanqa nir. (Hechos 18.24-25; 1 Corintios 1.12; 3.4-8; 3.22-23). Wakinkunaqami yarpunllapa uk runa iskribisha kanqa nir. Piru mayqan karmapismi kay librutaqa iskribiran uk Israel runa, Jesucristupi kriyiq Israel masinkunapaq (Hebreo rimaq masinkunapaq).

Kay librupimi intrachimanchik imanumi Jesucristuqa kusala mas pudirniyjun angelninkunamanta, (1.4–2.18), Moisesmanta (3.1–4.13), chaynulla kurakunamantapis (4.14–5.10; 7.1-28). Chaynullami intrachimanchikpis payqa kusala mas mantakuq nir. Chaynumi kay librupiqa intrachimanchik imanumi Tayta Dyusqa mushuq tratuta ruraran runakunata washananpaq nir (8.1-13). Chaynullami intrachimanchikpis uchanchikpaq animalkunata apar altarpi rupachinamantaqa, ashwan Jesucristupi kriyisha uchanchikkunamanta pirdunamanchik nir. (9.1–10.18).

Intrachimanchikpismi Jesucristupi kriyirllana imuraspis kawsanallapapaq (5.11–6.20; 10.19-39). Chaynumi kay librupiqa intrachimanchikllapa imanu qischakarmapis kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. (11.1–12.29). Chaynullami kusa mas shumaq imakunata intrachimanchikpis (13.1-25).

Dyusmi kananqa Wamran Jesucristuwan intrachimashanchik

1 Unay tyimpukunaqami, Tayta Dyusqa rukunchikkunata kusa achka
shumaq imakunawan kutir kutir intrachiran. Chaynuqami paypa ri-
maqninkuna intrachikuranllapa.
2 Ashwan kanan tyimpukunaqami, Dyusninchikqa imatapis intrachi-
manchikllapa Wamran Jesucristuwanna. Chaqa Dyus nitinmi payqa tukuy
ima rikayashanchikkunatapis ruraran. Chaynullami tukuy imatapis payna
rikananpaq Dyusqa qusha.
3 Chaymi paylla Dyus kar, intrachimanchikllapa Taytan Dyus kusa allin
kar shumaqta llipyarayashanpaqmapis, Dyusta michka mana rikasha
kashallapamapis. Chaynulla kusa puytiq rimayninwanmi tukuy imatapis
rikar kuytan. Chaymi uchanchikkunamantapis pirdunar shumaqchama-
ranchikllapa. Chaymantami syilupi Dyusninchik tar mantakuyashanpiqa,
allilaw qichqanpina tasha.

Dyuspa Wamran Jesucristuqami angelkunamantaqa tukuy imapi mas

4 Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa mas mantakuq, mas yaĉhaq
karan syilumanta kaq angelkunamantaqa.
5 Chaqa Dyusqami, mana mayqan angeltapis kaynu niranchu:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nirqa.
Chaynulla manami mayqan angelpaqpis kaynu niranchu:
“Nuqami paypaqa taytan kashaq.
Nataq payqa nuqapa wamray kanqa” nirqa.
6 Piru qashan uk iskribikashapiqa, uklayla Wamranta kay pachaman
kaĉhamushanpaq, kaynu nin:

“Dyuspa tukuy angelnin kaqkunaqa, payta aduranqallapa” nir.
7 Nataq angelkunapaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Angelkunaqami wayra yupayla,
nina ratakuq yupayla karmapis, sirbimaqniykuna kanqallapa” nir. *
8 Wamranpaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Dyuslla katkimi, tukuy tyimpupaq mantakunaykiqa kanqa.
Chaqa qamqa imatapis karanta rikarmi mantakunki”.
9 “Qammi allin ruraykunata munanki. Nataq chay mana allin ruraykunataqami ĉhiqninki.
Chayraykumi nuqa Dyusniki kar akrashur,
kusa masta aligriyachishusha kani tukuy wakinnikikunamantaqa” nir.
10 Kaynumi ninpis Jesucristupaqqa:
“Qammi Amituy, pachata ima kaqnintinta rurarayki.
Qamllami makikiwan syilutapis rurarayki.
11 Chay rurashaykikunami maydiyaqa tukukanqa. Piru qamqami tukuy tyimpu, mana chinqankichu.
Tukuy chaykunaqami raĉhpa makwayar llikikan chaynu tukukanqa.
12 Qammi dublanki, imanutaq raĉhpata dublanllapa chaynu.
Chaynulla kambyankipismi imanutaq raĉhpawan mudakunllapa chaynu.
Piru qamqami, qamlla kanki.
Manami bidaykiqa maydiyapis tukukanqachu” nir.
13 Dyusmi mana mayqannin angeltapis kaynuqa niranchu:
“Tay allilaw qichqaypi,
nuqa chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramutiy binsinaykikaman” nirqa.
14 Chaqa tukuyla angelkunaqami wayra yupayla karmapis, Dyusta sirbinllapa. Chaymi sirbiqninllapa katin, Dyusqa kaĉhamun washakanaqkunataqa mayqantapis yanapananpaq.

2

Washamaqninchiktami allita kasuypaq

1 Chayraykumi tukuy willamashanchikllapata allita uyakur kasuypaqllapa, Dyusninchikpa nanninmanta amana wakaq tukunallapapaq.
2 Unay tyimpumi Dyusqa angelninkunata willaran yaĉhachikutinllapa, pay mantakushannullata kasur, karanlata ruranllapapaq. Chaymi chay yaĉhachikushanllapakunata mana kasur uchakuqkunataqa, chay mantakuy * nishannulla kastigaqllapapis.
3 Nataq kanan tyimpukuna chaynu katinqa, ¿imanunari washakashunllapa, chay kusala shumaq washamaqninchik Jesucristuta mana kasurmaqa? Chaqa Amitunchik Jesucristuri puntata wakinkunata intrachiran kay washakayanchik chaypaqqa. Chaymantaraqmi chay uyakuqkuna nuqanchikkunata willar intrachimaranchikllapa.
4 Chaynulla chay uyakuqkunataqa, Dyus munashannulla Santu Ispiritu yanapatin kusa dispantakaypaqkunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata ima ruraran. Chayna chay rurashanllapakunapaq,

* **1:7** Angelkuna wayra yupayla nirqami niyanchik dasla maytapis puriq kashanpaq. Chaynulla nina ratakuq yupayla nirqami niyanchik, ninamaqa takshala karmapis dasla rupachikuyta puytin chaynu kashanpaq. * **2:2** Chay mantakuy nirqami, rimayanchik unay Moisés mantakushankunalapaq. Rikashun Hechos 7.53, Gálatas 3.19.

Tayta Dyusmi rurachisha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapa Jesucristupis chiqapta washamanchikllapa nir.

Jesucristumi pachaman shamur runakuna yupay tikrakaran

5 Dyusqami maydiya shamuq mushuq pachapaq parlayanchik chaykunataqa, manami angelkunatachu qusha rikananllapapaqqa.
6 Ashwanmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
"¿Imataq runaqa paypaq yarpunaykipaqqa?
¿Imataq kawsaq runaqa llakipanaykipaqqa?
7 Ashwan rurarmaqami, angelkunamanta uk ratulapaq ikikaqnin yupay kananpaq rurarayki.
Piru chaynu katinmapis, kusala shumaq imana kananpaq tikrarayki.
8 Chaymi tukuy imatapis, payna ĉhakinpi ĉhurakuq yupay rikananpaq qurayki" nir.
Chaynu katinqa tukuy imata ĉhakinpi ĉhuraq yupay tukuy imata rikananpaq nirqami, Dyusqa mana tukuy imakunatapis chaynulaqa dijaranchu. Piru chaynu katinmapismi, runataqa manaraq rikayanchikchu tukuy imata rikaqtaqa.
9 Chaqa yaĉhashanchiknumi, uk tyimpuqa Jesusqa runakuna yupay tikrakatin, Dyusqa uk ratulapaq angelkunapa ikillan kaqninta yupay rikaran. Chaqa Dyus munamarninchikmi paytaqa dijatin, chay uraqa kusata qischakar tukuypaq wanuran. Chaynu karmi kusata alabakar, kusa shumaqtana kurunakusha.
10 Tukuy imakunami kan Dyuspaqqa. Chaqa payraykumi tukuy imapis kan. Chaymi payqa, tukuy wamrankuna chay kusa shumaq mantakunan Luryanpi kananta munaran. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, tukuy runakunapa uchanllapapaq wanunanpaq. Chaymi Jesucristuqa, Dyus munashannullata rurar kusata qischakar kumpliran, tukuy washakasha kananllapapaq.
11 Chaqa tukuylari uk taytalamanta kanchikllapa, washakuq chay, chaynulla paypa kaqkunapis. Chaynu kashallapami Dyuspa Wamran Jesusqa, mana pinqakunchu kriyiq masiykuna kankillapa nimayninchikllapataqa.
12 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqa Jesucristo kaynu nin:
"Qampaqmi parlashaq kriyiq masiykunata.
Chaynulla tantakashakunapa ĉhaypinllapapipis alabar takichishayki" nir.
13 Chaynullami ninpis:
"Paypimi nuqaqa kunfyakashaq" nir.
Qashan uk pachapiqa kaynu nin:
"Kaypimi nuqaqa kani,
Dyus wamraykunata qumashankunawan" nir.
14 Yaĉhashanchiknu uk ayllumanta kaqkunapa wamrankunaqa uk aychalamanta, uk yawarllamanta. Chaynumi Jesucristupis nuqanchikkuna yupay aychayjun, yawarniyjun karan. Chaynu karmi pay wanurqa, binsiran chay wanuchikunanpaq pudirniyjun kaq dyablutaqa.
15 Chaynumi washaran tukuyta, nasishanmanta-pacha wanunanllapapaq manchakur kawsaqkunataqa.
16 Chaqa chiqaptami Jesucristuqa mana angelkunata washaqchu shamuran. Ashwanmi Abrahampa ayllunmanta kaqkunata washaq shamuran.
17 Chaynu karmi Jesucristuqa tukuy imapi nuqanchikkunanu karan. Piru Tayta Dyusta kusa allita kasuq karmi, nuqanchikkunata munamarninchik Dyuspa naypanman qimikaran kurakunapa mantaqnin yupay.

Chayna kruspi wanushanrayku Tayta Dyusqa uchanchikkunata pirdunamaranchikllapa.
18 Chaynulla, imanutaq Jesucristuta kusala saqra imakunapi dyablu
rikarichinatinmapis payqa shachinakuran. Chaymi mayqanpis kanan, pay
munashanta rurar qischakar imakunapi rikariqkunamatapis, yanapayta
puytin.

3

Jesucristumi Moisesmantapis mas mantakuqqa

1 Kusa allinla kriyiq masiykuna, Tayta Dyusmi qamkunata akrashushallapa paypa wamrankuna kanaykillapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa rimanchikllapa Tayta Dyus, Jesucristuta kaĉhamuran pay kurakunapa mantaqnin kananpaq nir. Chayrayku ashwan Jesucristulapina yarpukushunllapa.
2 Chaqa Tayta Dyus munashankunalata kay pachapi ruranapaq Jesucristuta kaĉhamutinqa, payqa karanlata ruraran. Chaynullami Moisespis imatapis karanlata kusa shumaqta ruraran Israelmanta kriyiqkunawanqa.
3 Piru Jesucristutaqami masta Moisesmantaqa kasunapaq allin. Chaqa imanutaq uk wasi ruraqmataqa wasi rurashanmanta masta rispitanchik, chaynumi Jesucristutapis masta kasuypaq Moisesmantaqa.
4 Tukuy wasikunatami mayqan ruratin rurakan. Piru Tayta Dyusmi tukuy imatapis rurasha.
5 Chaynullami Moisespis Dyusta sirbiq kar, Israelmanta kriyiqkunawanqa tukuy imatapis karanlata ruraran. Chaymi uk tistigu yupay intrachimanchik maydiyaqami Jesucristo shamuyanqa nir.
6 Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa allinla karan Dyuspi kriyiqkunawanqa. Chayna nuqanchikkuna paypi kriyishanchikrayku, paypa wasin yupay kanchikllapa. Chaymi paymanta mana chiqanchakarchu aligrila kunfyakashunllapa Amitunchik shamur pullakur apamanallapakaman.

Imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa samanqallapa

7 Chayraykumi Dyuspa Santu Ispiritunqa kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
8 kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq wakinkuna Dyuspa kuntran tikrakar,
ukman mana allinkunata chunllaq lugarpi rurananllapa chaykuna yupayqa.
9 Chaypimi michka kwarinta añuta paykunawan kar kusa allin imakunata rurasha katiymapis,
unay rukuykillapakunaqa munashankunata rurananllapa. ✡
10 Chayraykumi chay tyimpu runakunawanqa piñakuray.
Chaymanta kaynu niray: ‘Shunqunllapapiqami chinqasha yupayna purinllapa.
Chaynulla chay nishaykunata yaĉhachitiymapis, mana kasumaranllapachu’.
11 Chaymi, piñakurqa kaynu nir juraray:
‘Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa’ nir”.

✡ **3:9** Sal 95.7-11; Nm 14.1-12, 20-23

12 Kriyiq masiykuna, kuytakarllapami, ama shunquykillapata
ankuchankillapachu. Chayna chiqap kawsaq Dyusmantaqa ama
chiqanchakanaykillapapaqchu.
13 Ashwanmi uknikillapa uknikillapa waran waran animachinakunkil-
lapa. Chay iskribikashakunapi kanan niyan chaykunata allita intrakarl-
lapaqami, qamkunaqa mana dasqa ingañakankillapachu. Imanupiqaĉhi in-
gañakar shunquykillapata ankuchar, Dyuspaqqa mana allinta rurayankil-
lapa kanqa.
14 Chaqa Jesucristo pullakumanapaqqami, imanutaq chayraq kriyiq
qallarir allita paypi kriyiranchik chaynulla, maydiya tukukanan tyimpu
ĉhamunankamanpis allita kriyiypaq.
15 Chaqa chaynupaqmi iskribikashakunapi kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq chay mana allinkunata rurananllapa chaykuna yupayqa” nir.
16 Yaĉhashanchikllapanumi, Moisés Egiptumanta runakunata lluqshichimu-
ran. Chaymi chay lluqshichimushanllapa chaykunaqa, Amitunchik nis-
hankunata uyakusha karmapis mana kasuranllapachu.
17 Chaynulla chay chunllaq lugarkunapimi, kwarinta añuta mana kasukur
imami uchakur tayarmapis wanuranllapa. Chaynu uchakushanllapapaqmi
Dyusninchikqa piñakuran.
18 Chaymi payqa jurar niranpis, mana kasukushanllaparaykushi paykunaqa,
samachinanpaq arnishan pachamanqa mana yaykuyanqallapachu nir.
19 Chiqaptaqami paykunaqa, Amitunchikwan mana pulla shumaq kaytaqa
puytiranllapachu. Chaqa manari kasukushachu karanllapa.

4

1 Dyusmi nuqanchikkunatapis pay kayashanman yaykur pullan samana-
paq arnimanchikllaparaq. Chayrayku kusata kuytakaypaqllapa. Kuytawk-
ish imanupi qamkunamanta ukllaqa mana pullanqa katkillapachu.
2 Chaqa nuqanchikkunamatapismi willamashanchikllapa imanumi
washakayashunllapa nir, imanutaq paykunata willaranllapa
chaynulla. Piru paykunataqa michka uyakusha katinllapamapis,
manami sirbiranllapachu. Chaqa manari kriyiranllapachu chay
washakananllapapaq willashanllapapiqa.
3 Piru nuqanchikkunaqami, kriyishanchikllaparayku Dyus samachi-
manallapapaq arnimashanchikllapa karan, chaymanqa yaykunchikllapa.
Nataq Dyusqami chay unay mana kasukuqkunapaqqa kaynu niran:
“Piñakurqa kaynu nir juraray:
Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa”
nir.
Piru Dyusqami samashana karan, tukuy imakunata rurar tukchishana kar.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, uk pachapiqa chay syiti diya
kaqpaqqa kaynu nin:
“Dyusmi tukuy imata rurashana karqa, chay syiti diya kaqpiqa samaran”
nir.
5 Qashanmi chay iskribikashakunapiqa uk pachapi kaynu nin:
“Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa” nir.
6 Piru faltanllaparaqmi wakinkunaqa chay samananllapapaq pachaman
yaykunanpaqqa. Chaqa chay mana kasukushanllaparaykumi, mana yayku-
ranllapachu chay washakananllapapaq puntata uyakusha chaykunaqa.

7 Chayraykumi Dyusqa qashan akrasha uk diyata. Chayqami “Kanan diya”. Chaytaqami willamashanchikllapa unay may tyimpumantaraq. Piru Davidqami unay iskribikashakuna nishannulla kaynu niran:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishanta uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu” nir.
8 Nishaykillapa: Josué, Israel runakunata chay samana pachaman yaykuchir samachishana katinqa, Dyusqami manana rimanantachu uk samana diyapaqqa.
9 Chaynu katinqa, kanraq-ari uk samanapaq diyaqa, Dyuspa wamran kaqkunapaqqa.
10 Chaqa mayqanpis Dyus samachinanpaq chay arnishan pachaman yaykuqqa, unay rurayashankunata dijaq yupayna saman, imanutaq Dyus tukuy imata rurarqa samaran chaynulla.
11 Chayraykumi shachinakur chay shumaq samana pachaman yaykunapaq yarpushunllapa. Chayna ama mayqanpis chay mana kasukuq yupayqa kanallapapaq.
12 Chaqa Dyuspa rimayninqami chiqapta kawsaq kar riman. Chaymi imanutaq uk ispadamaqa kada ladunman filuyjun kar das kuchukun, chaynumi Dyuspa rimayninpis das allita intrachikun. Chayna runakunapa yarpuyninman, shunqunman, tullunman, ñutqunkunaman imapis dasla ratakun. Chaynu karmi runakuna yarpuyashanta, ruranayashanmatapis tantar yaĉhan.
13 Tukuy ima rurakashakunaqami, Dyuspaqqa shutillapi kanqa. Chaymi tukuy imapis paymantaqa mana pakapllaqa kanqachu. Chaqa tukuymi naypanpi kashallapa, rikar yaĉhamanchikllapa.

Jesucristumi qischakashanrayku Dyusman mañakur imapipis yanapamanchik

14 Jesucristumi Dyuspa Wamranqa. Paymi kurakunapa mantaqnin karna, Dyusman imapipis mañakur yanapamanallapapaq syilumanqa risha. Chayrayku pay tukuy nimashanchikkunapi allita kriyishanchikkunamantaqa, ama chiqanchakashunllapachu.
15 Chaqa Dyuspaq kusa shumaqta yaĉhachimarninchik payman mañakuq kuraqami, imanula kashamapis llakipamayninchikta puytin. Chaynulla nuqanchikkunata yupay uchakuchinaranllapa ima. Piru payqami mana imalapipis uchakuranchu.
16 Chaymi pay kurakunapa mantakuqnin kar nuqanchikkunapaq mañakutinqa, kusalata kunfyakar llakipakuq Tayta Dyusman qimikar mañakushunllapa. Chayna nuqanchikkunata munar llakipamarninchik, tukuy ministishanchikkunapipis yanapamanallapapaq.

5

1 Tukuy kurakunapa mantaqninkunataqami, runakunamanta akranllapa. Chayna Dyusman pay qimikar runakunapaq mañakunanpaq, chaynulla ufrindanta ĉhurananpaq, runakuna uchanpaq nir animalkunata apashanta wanuchinanpaq ima.
2 Chaqa kurakunataqami, uchayjun runakunamanta akranllapa. Chaymi mayqantapis mana yaĉhaq kaqkunata, mana allinta rurashanrayku chinqasha yupay kaqmatapis, llakipayta puytin.
3 Chaynami paypis chaynu kar, Dyuswan shumaqna kananpaqqa, paypa uchanpaq, chaynulla ukkunapa uchanpaqmapis, animalkunata wanuchiyanqa.

4 Manami mayqanpis chaykunata ruranapaqqa payllaqa akrakanchu.
Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akran, imanutaq kura Aaronmataqa
chaynu kananpaq akraran chaynulla.
5 Chaynullami, Jesucristupis mana payllachu kurakunapa mantaqnin
kananpaqqa akrakaran. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akraran.
Chaqa paymi kaynu niran:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nir.
6 Qashanmi iskribikashakunapi uk pachapipis, kaynu niran:
“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.
7 Piru Jesucristo kay pachapi karllaraqqami, kusa jwirtita rimar, llakir
waqar ima Dyusman mañakuran, wanunanpaq chaymanta washayta puytin
nir. Chaymi payqa Dyus nishanlata ruraq katin, Dyusqa uyar yanaparan.
8 Jesucristo, Tayta Dyuspa Wamran kar, mana qischakaq karmapis kay
pachaman shamur qischakaran. Chaynu qischakar imami intrakaran iman-
umi uk runa, Dyusta kasushanrayku qischakan nir.
9 Chaynu qischakarmapis Dyus munashankunata tantar rurashana kar-
qami, wanuran nuqanchikkunata washamanallapapaq. Chayna payrayku
Dyus nishanta kasuqkunapis, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
10 Chaymi imanutaq unay Melquisedecmaqa Dyuspa kusa shumaq kuran
kaq, chaynulla kananpaqmi Dyusqa Jesucristutapis akraran.

Kriyishaykillapamantakish chiqanchakatkillapa

11 Chay willashuyashayllapa chaypaqqami, kusa achkaraq kan parlana-
paqqa. Piru qamkuna mana das intrakaq katkillapami mana imanupis
willashuyllapata puytinichu.
12 Qamkuna kriyishaykillapaqami unayna. Chaymi qamkunana ashwan
yaĉhachikuqkunaqa kankimanllapa. Piru Amitunchikpa shumaq rimaynin-
taqami, qashan manyaq willashunanllapata ministinkillapa. Chaqa qamku-
naqami mana yaqqa das intrakaqkunapaq tikrakashaykillapa. Nishaykil-
lapa: Byiju runakunami tukuyla mikuykunata puytin mikuyta, chaynulla
imakunatapis riqsiyta puytin ima. Piru uk taksha wamrituqami, lichi-
lata upyan, chaynulla manaraq imalatapis riqsinchu. Chaynumi ashwan
qamkunaqa, chay byiju runakuna yupay kanaykillapamantaqa, chay lichita
upyaq wamritukuna yupay kankillapa.
13 Chay nishushayllapanu, mayqanpis lichilata upyaqkunaqami, uk ñuñuq
wamritu yupay. Chaynumi qamkunapis chay wamritukuna mana imatapis
yaĉhanllapachu chaykuna yupay karllapa, mana yaĉhankillapachu imami allin,
mana allin ruranaykillapapaq nirmapis.
14 Nataq tukuy mikuykunaqami, byiju kaq runakunapaq. Chaqa
paykunaqari ukkunata rikar willan imanu tukusha nirmapis. Chaynulla
yaĉhanllapa imami allin, mana allin nirmapis.

6

1 Chayraykumi ashwan byiju runakunana yupay kanallapapaq yar-
pushunllapa. Yaĉhashanchikllapana chay punta kashanchiknu tukuy tyim-
pupaq wanunapaq chaykunataqa manana ruranapaqchu nir. Chaynulla
Jesucristupaqmi yaĉhakushanchikllapana imanu imanu paywan kashunllapa
nirmapis. Piru chaynu katinmapismi, ama chaykunalatachu rurashunllapa.
Ashwanmi Dyus masta intrachimanayanchik chaykunatapis, intrakarna
kawsashunllapa.

2 Unayqami yaĉhakushanchikllapapis imanumi shutikushun, imanumi
kriyiq masinchikkunapa ananman makinchikta ĉhurashun, imanumi
kawsamuyashunllapa, imanumi maydiyaqa Amitunchik tukuyta
rikar yaĉhamayashunllapa nir ima. Piru amami chaykunalapaqqa
yarpushunllapachu.
3 Ashwanmi unay yaĉhakushanchikkunamantapis, Dyus masta
yaĉhachimayanchikllapa chaykunatapis pay nitin yaĉhakuypaq.

4 Nishaykillapa: Wakinqami tutaparaqllapi yupay karanllapa. Chaymi
Dyusqa intrachiran yarpuyninllapapiqa kusa shumaq achkillapi yupay
kananllapapaq. Chaynulla Dyusmi shumaqta yanapar Santu Ispirituntapis
quran.
5 Dyus nishankunata rurarmi, shumaqta taranllapapis. Chaynulla Dyuspa
pudirninwanmi, maydiyaqa shumaqtana uk pachapiqa kawsananllapapaq
karanllapa.
6 Chaynu kananllapapaqqami kusala shumaq kasha. Piru chaynu
kananpaq kayarllapamapis, ashwan Jesucristumanta chiqanchakaranl-
lapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa, Dyuspi manana kriyinar, paymanqa
manana qashan tikrakaytaqa puytiranllapanachu. Chayrayku, amami
nuqanchikkunaqa chaynuqa kashunllapachu. Chaqa paykuna chaynu
mana allinkunata rurar imaqa, Dyuspa Wamranmantaqa burlakar qashan
kruspi klabaq yupayna karanllapa.
7 Tukuymi imanutaq pachamaqa, tamya ishkimutin shuqur chakichin,
chay yupay. Chayna trabajaqkunapaq kusa shumaqta puqutinqami,
Dyusqa shumaqta rikar bindisin.
8 Piru imanupi chay pachapi ayaq qirukuna puqutin, manaqa kasha
ima winatinqa, chay pachaqa mana sirbiyanqachu. Chaymi Dyusqa mana
allinpaqchu rikayanqa. Chaynulla chaykunataqami rupachikayanqa.

9 Piru chaynu rimarmapis kriyiq masiykuna, nuqakunaqa kunfyakanil-
lapa qamkunaqa mana chaynuchu kankillapa kanqa nir. Chaymi manana
chaynu karqa, tukuy tyimpupaqna washakankillapa.
10 Chaqa Dyusqami kusa allinla kar, paypi kriyir ukkunata munar imanu
yanapashaykillapata, imanu kanankaman rurayashaykillapatapis, manami
qunqanqachu. Chaymi chaykunata rurarqa, kusa allin kaqkunalata ru-
rankillapa.
11 Piru qamkunaqami uknikillapa uknikillapa chayllata imatapis ru-
ranaykillapata munani. Chayna chayta rurarllapanaqa yaĉhayankillapana
kanqa, maydiyaqa imata aypayankillapa kanqa chay, chaynulla imanu
washakayankillapa kanqa chayqa, chiqapta kumplikayanqa nir.
12 Manami munanillapachu qilla kanaykillapataqa. Ashwanmi munanil-
lapa, qamkunapis chay wakin kriyiqkuna kanankaman Dyuspi kriyir,
payrayku shachinakurmapis arnishankunata shumaqta aypar kawsanl-
lapa, chaynu kanaykillapata.

13 Unaymi Dyus, Abrahamwan uk tratuta rurarqa, payllapaq juraran.
Chaqa manari ima ukpis paymanta kusa mas puytiqqa karanchu. Chaymi
mana ukpaqqa juraranchu.
14 Kaynu nirmi juraran: “Nuqami kusata bindisishayki. Chaynulla
nuqami qammanta kaq aylluykita kusata achkachashaq” nir.
15 Chaynu Tayta Dyus, Abrahamta arnitinqami, payqa mana ukmanta
yarpupakur imachu yarakuran. Chaymantaraqmi Tayta Dyus arnishan-
taqa, Abrahamqa rikaran.

16 Nishaykillapa: Runakuna imatapis ruranapaqqami juranllapa uk
paymanta kusa mas puytiqpa shutinpi. Piru chaynu jurarqami, manana
qashan qashanqa juranmannapischu.
17 Chaynu katinqa, Dyusqami allita intrachimanayaranchikllapa,
mayqankunami chay tratuta rurashantaqa aypayanqa nir. Chaqa payqami
arnimarninchik tratu rurashanmantaqa, mana pitilamatapis kambyarchu
qumashun. Chayraykumi payqa payllapaq jurar arnikuran, karanlata
imatapis qumanallapapaq.
18 Chaynumi Dyus chay arnimashanchikmanta, chaynulla jurashanman-
taqa, mana imapis kambyakayta puytinchu. Chaqa Dyusqami mana llul-
lakuyta puytinchu. Chaymi paymantaqa imatapis karanta aypayta puyt-
inchik, tukuy paywan kar washakaqkunaqa. Chaynulla paypimi kun-
fyakanchik washamaqninchikllapa nir.
19 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa kusalata
kunfyakanchikllapa imanutaq anklamaqa * barkuta mana dijanchu
maylawta rinanpaqmapis chaynumi pay yanapamashallapa mana
chiqanchakashunllapachu nir. Chaynuqami Dyusta aduranallapa wasipi,
Santu kwartuman yaykunapa punkunpi rakta raĉhpa warkuraq chaytaqa,
pasayta puytinchikna paywan tarinakunapaqqa.
20 Chaynullami Jesucristuqa Santu kwartuman yaykuran nuqanchikku-
napaq Dyusman mañakunanpaq. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq man-
takuq kuranchikllapana kar, Melquisedec yupayllana karan.

7

Melquisedecqami mas mantakuq kura karan

1 Kay Melquisedecqami, unayqa Salem pachapa mantakuqnin kaq.
Chaynulla payqami unaq syilupi Dyusninchikpa kuran kaq. Paymi, Abra-
ham chay mantakuq kuntraqninkunawan maqanakur binsisha tikraka-
muyatin, rir tarir bindisiran Abrahamtaqa.
2 Chaymanta Abrahamqa dyis partin kaqmanta ukta quran, chay kun-
traqninkunata ganar imankunata aypashanmantaqa. Nishaykillapapis:
Chay shuti Melquisedecqami, rimayninchikpiqa munan niyta “Kusa allita
mantakuq” nir. Nataq Salem-shuypaqa rimayninchikpiqa munan niyta
“Shumaqchakuq” nir. Chaymi paypa pwiblun Salem kashanrayku, payqa
“Shumaq mantakuq” kaqpis.
3 Piru manami yaĉhanchikchu Melquisedecpaqa mayqanmi karan tay-
tan, mayqanmi maman karan nirmapis. Chaynulla mana yaĉhanchikchu
ima ayllumantami karan, imanumi nasiran, imanumi wanuran nirmapis.
Chaynumapismi payqa, Dyuspa Wamran yupay tukuy tyimpupaq kurana.
4 Kananqa rikayllapa imanumi Melquisedecqa karan nirmapis. Pay-
tami unay rukunchik Abrahammapis dyis parti kaqmanta ukta quran,
maqanakuypi wakin mantakuqkunata ganar imankunata kitashanman-
matapis.
5 Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir mantakusha karan. Chaymi chay
mantakuyqa niq: Runakunaqashi tukuy iman kaqkunamantaqa, dyis par-
timanta ukta qukuyanqallapa nir. Chaynulla niqpis: Levipa ayllunmanta
kura kaqkunala aypanqallapa nir. Chaynutaqami, tukuy runakunamanta
Abrahampa ayllunmanta katinllapamapis aypaqllapa.

---

* **6:19** Anklaqami kusala llashaq jyirru manaqa kusala llashaq rumi. Chaymi sirbin yaku ruriman asintar allila aypakutin, barkuta ama wayra wakman kayman sunsunulla purichinanpaq. Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishallapaqa, payqa uk ankla yupay purichimanchik munashanlatana rurar kawsanallapapaq.

6 Piru Melquisedec mana Levipa ayllunmanta kasha katinmapis, Abrahamqami iman kaqmantaqa dyis partimanta ukta quran, Dyus michka payta imakunata arnisha katinmapis. Chaymantami Melquisedecpis, Abrahamta bindisiran.
7 Yaĉhashanchikllapanu, chay bindisiq chayqami, mas bindisikaq chaymantaqa.
8 Kay pachapiqami Levipa ayllunmanta kura kaqkunala, chay dyis parti kaqmanta ukta aypanllapa. Piru maydiyaqami wanuyanqallapa. Nataq Dyus nitin iskribikashakunapiqami, Melquisedecpaqqa riman, payqa kawsayanraq nir.
9-10 Yaĉhashanchikllapanu, Abrahammi Melquisedecman qimikatin bindisiran. Chaymi bindisishanrayku chay dyis parti iman kaqmanta ukta quran Melquisedectaqa. Chaynu qukutinqami chay paymanta ayllunkuna kananpaq kaq Levikunapis qukusha yupay kayaq, michka manaraq nasisha kayarmapis.

Jesucristumi Melquisedec yupaylla kuraqa

11 Levipa ayllunmanta kaq kurakunaqami, Israel runakunata Dyus nitin, Moisés mantakushankunata yaĉhachiranllapa. Chaynu yaĉhachitinllapamapis, manami uchanllapakunamanta washakayta puytiranllapachu runakunala kashanllaparayku. Chayraykumi Jesucristo tukuyta llakipar washamanallapapaq, kura Melquisedec yupaylla rikarimuran. Manami Aaronpa ayllunmanta kura yupaychu karan. Chaqa Levipa ayllunmanta kaq kurakuna washamanapaq kasha katinqami, Jesucristuqa mana mushuq kura kananpaq shamunantachu washamanallapapaqqa.
12 Jesucristumi shamurqa mushuq kuranchikllapa karna, Dyus nitin Moisés mantakushankunata yaĉhachimaranchikllapa. Chaymi chay mantakuykunamantaqa, Jesucristo yaĉhachimashanchiktana kusa mas allita kasuypaqllapa.
13 Chaynulla Amitunchikpa chay iskribishankunapi nishannulla, Jesucristuqami mana Levipa ayllunmantachu karan. Ashwanmi payqa uk ayllumanta rikariran, kurakuna michka mana chay ayllumanta kasha katinmapis.
14 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, Amitunchik Jesucristuqami Judá shutiqpa ayllunmanta karan. Piru tukuy chaypaqqami, Moisesqa mana imalatapis chay ayllupaqqa rimaranchu, chay paymantami uk mushuq kura ima rikariyanqa nirmapis.
15 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristo chay mushuq kura rikarimusha chayqami, Melquisedec yupaylla nir.
16 Chaynulla chay mushuq rikariq chayqami, mana mantakuykuna nishannulla Levipa ayllunmantachu karan. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq manana wanunanpaq kar, ashwan kurana kananpaq numrakasha.
17 Chayraykumi paypaq Dyusqa kaynu nin:
“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.
18 Chaynu katinqami, chay unay mantakuykunaqa litala yupay kar, mana mayqantapis uchankunamanta kusa allinpaq tikrayta puytiranchu.
19 Chaqa Moisespa mantakuyninqami mana imamantapis shumaqchamaqninchikchu. Ashwan chay mantakuypa lugarninqami kan uk washakanapaqqa. Chaymi payrayku Dyusman qimikayta puytinchik.
20 Kaypaqqami, Dyusqa jurar arnimaranchikllapa. Nataq wakin kurakunaqami mana jurar imachu numrakaranllapa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Amitunchik jurarqami,
pay nishantaqa mana kambyayta puytinchu.
Chaqa ninmi: ‘Qammi tukuy tyimpupaq kuraqa kanki, [imanutaq Melquisedec kaq chaynulla]’ nir”.
22 Chaynu kananpaqmi Tayta Dyus juraran. Chaynami nuqanchikkunawan mushuq tratuta rurasha kar, Moisés mantakushanmanmatapis Jesucristo kura kashanrayku puytin kusa shumaqta yanapamayninchikta.
23 Nataq wakin kurakunaqami kusa achka karllapamapis wanutinqa, paykunapa lugarninqa ukkunana kaqllapa.
24 Piru Jesucristo mana wanuq katinmi, pay kura kashanmantaqa, manana qashan ukman kuraqa kanqanachu.
25 Chayraykumi tukuy tyimpupaq Jesucristuna washayta puytin, mayqankuna Dyusman qimikaqkunataqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kawsan. Chayna Dyusman pay mañakunanpaq qimikaqkunapaqqa.
26 Chayraykumi ministiyashanchikkunapiqa Jesucristo yanapamanchik. Chaqa Jesucristu-ari kurakunapa chiqap mantaqninqa. Manami ima mana allintapis ruraranchu. Chaynu karmi uchayjun runakunawan kawsarmapis, payqa mana uchakuranchu. Chaymanta unaq syilupi Taytan kayashanmanpis ĉhar, kusa mas riqsikashapaq tikrakaran.
27 Manami chay wakin kurakunapa mantaqninkuna yupaychu. Chaqa wakinkunaqami waran waran uchakushanllapapaq animalta ufrinda nir wanuchinllapa. Puntataqami paykunapa uchankunapaqraq chaytaqa ruran. Nataq chaymantaraqmi wakin runakuna uchakushanllapapaqqa chayta ruranllapa. Piru Jesucristuqami, chay animalkunata ufrindapaq wanuchinllapa chaynu, paylla uk kutila wanuran uchanchikllapamanta washamanallapapaqqa.
28 Nataq Moisespa mantakuyninkunaqami, Dyusman mañakunanpaq kurakunapa mantaqnintaqa numraranllapa uchayjun runakunamanta. Chay mantakuykunamanta ikitaraq, Dyusqa jurar Wamrantaqa numraran paypa rimaqnin kurakunapa mantaqnin kananpaqqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kusa allinla kar mana uchayjun imalamapischu.

8

Jesucristumi mushuq tratuta ruraq chayqa

1 Chiqaptaqami chay parlayashanchikllapa chaypaqqa, yaĉhanchik chiqapta kan uk kusa allita Dyuspaq willamaqninchik kura nir. Payqami, Dyus syilupi mantakuyashan allilaw qichqanpi tasha.
2 Chaymi chay maypiĉhi Dyus kashanpi, payqa kusa allin rimaqnin kurakunapa mantaqnin kar sirbikun. Chaqa chay chiqap tanan lugartaqari paylla Amitunchikqa rurasha, mana runakunachu.
3 Dyuspaq tukuy kurakunapa mantaqnintaqami, numranllapa ufrindakunata ĉhurar animalkunata wanuchinanllapalapaq. Chayraykumi Jesucristo kurakunapa mantaqninna karmapis, ufrindapaq imalataqa wanuchiq yupay, Tayta Dyusta qunanpaq karan wanurqa.
4 Pay kay pachapi karqami, mana Levipa ayllunmanta kaq kurachu kanman. Chaqa kay pachapiqari imanutaq Moisespa mantakuynin niran chaynulla, kurakunaqa kan ufrindakunata ĉhurananllapalapaq.
5 Nataq Jesucristuqami, unaq syilupi Dyusta aduranllapa wasipi tasha sirbikuyan. Chaynu katinqami, kay pachapi kurakuna sirbikur aduranallapa wasiqa, intrachimanalapaq imanumi unaq syilupipis Dyusta aduranllapa wasipiqa sirbikun, nir. Chaqa Dyusqami, Moisestaqa willaran

payta adurananllapa tuldu wasitaqa rurananpaq kaynu nir: “Allitami intrakanki: Imanutaq chay sirkamanta willar rikachishuray, chaynullatami chay tuldu wasitaqa ruranki” nir.

6 Nataq Dyuspaq kusa allin kuranchik Jesucristuqami, chay kurakuna rurananmantaqa kusa mas shumaqta imatapis ruran. Chaqa kusala shumaq tratuta rurarmi, Dyuswan runakunataqa pullachasha. Chaynulla kusala shumaq imakunatari arnikushamapis.

7 Piru Israel runakunawan tratuta rurashanllapakuna, kusa allin tratu kasha katinqa, manami allinchu kananta qashan uk tratuta rurananllapapaqqa.

8 Piru chay runakuna mana allinkunata ruraqta rikarqa, Tayta Dyusqa kaynu niran:

“Uk diyami kanqa, Israel runakunawan, Judá runakunawanpis
uk mushuq tratuta ruranaypaq.
9 Kay mushuq tratuta rurayani chayqami, mana chayllachu kanqa,
chay unay rukunkunawan tratuta rurashaywanqa.
Piru nuqa michka makinmanta aysakuq yupay
chay Egipto pachamanta lluqshichimusha katiymapis,
chay tratu rurashaykunata mana kasutinmi
paykunalata dijaray.
10 Piru Israel runakunawan kay mushuq tratuta rurayani
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nini:
Nuqami mantakuyniykunata yarpuyninpi ĉhurashaq,
chaynulla iskribishaq shunqunkunapi,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
Chayna nuqami Dyusnin kashaq.
Chaynulla paykunaqami wamraykunana kanqa.
11 Chaymi manana mayqanpis ayllunllapakunata,
runa masinllapakunamatapis ninqallapanachu: ‘Amitunchikta riqsiyllapa’ nirqa.
Chaqa tukuymiri riqsimanqallapa
mana kwintachaypaqla kaqkuna, chaynulla chay kusa runa nishakunamapis.
12 Nuqami chay mana allinta rurar uchakushanmantaqa pirdunashaq.
Chaynami, manana masqa yarpushaqnachu uchanllapakunapaqqa”.
Chaynumi niran Dyusqa.
13 Nishaykillapa: Dyus chay mushuq tratupaq rimarqa, chay punta tratu chaytaqa ikipina dijasha. Chaynulla chay ikipi kasha chaytaqa, manana ruraypaqnachu. Chaqa chayqami manana maychu chinqananpaqqa.

9

Jesucristumi mas shumaqta pullachamanchik Dyuswanqa

1 Kananqa nishaykillapa: Chay punta tratuta ruratinllapaqami, kaq mantakuykuna Dyusta imanu sirbinanllapapaqmapis. Tukuy chaykunataqami ruraqllapa kay pachapi, Dyusta adurananllapa wasipi.

2 Dyusta adurananllapa tuldu wasipiqami kaynu karan: Chay punta yaykuna Santu kwartupiqami kayaq bilakunata shachinanllapapaq biliru, chaynulla uk misa. Chaypa ananpimi Dyuspa kaq turtillankuna karan.

3 Chay kwartullapimi uk kusala rakta raĉhpa warkuraq. Chaypa ikinpiqa karan Kusala Santu Lugar ninllapa chay.

4 Chaypimi insinsyuta quntachikunanllapapaq urumanta rurakasha altar karan. Chaynulla chaypiqa karan chay tratuta rurashanllapa,

ĉhurakunanllapa kajun kufri shutiq. Chayqami tukuy ladunta uruwan rurakasha karan. Chay tratuta rurashanllapa kufripiqami Aaronpa bastunnin qawasha karan chay karan. Chaynullami urumanta rurakasha uk jarrapi *"maná"* shutiq mikuy karan. Chaypiqapismi Israel runakunawan tratuta rurashan ishkay tablalla rumikuna karan. Chaqa chay tablalla rumikunapimi, imakunata ruranan llapapaq tratuta rurar, chay dyis mantakuykunata Dyus iskribishan karan.

5 Chay tratuta rurashanllapa kufripa ananpiqami, ishkay ángel kirubin shutiq alayjun kaq chaypa ritratun karan. Chay angelkunaqami intrachimanchik Dyus chaypi nir. Chaynulla chaykunaqami alanwanqa pampayaran, chay uchanllapamanta pirdunaqllapa kufripa kirpananta. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa mana manyaqqa rimaypaqnachu.

6 Chaynu tukuy imakuna kamakashana katinqa, kurakunaqa waran waran yaykuqllapa Dyusta aduranan llapa wasimanqa. Piru chaynu yaykurllapapismi chay punta kwartulaman Dyuspaq ima ruranan llapakunata ruranan llapapaqqa yaykuqllapa.

7 Chay kwartupa ikinlawnpi Kusala Santu Lugar kaq, chaymanqa kurakunapa mantaqninla yaykuq, añupaqqa uk kutila. Piru yaykunanpaqqami, animalpa yawarninta apaq uchaymanta pirdunamay ninanpaq. Chaynulla chayllapimi wakin runakuna mana kwintata qukar uchakushanpaqpis chayllata ruraq.

8 Tukuy chaykunawanqami Santu Ispirituqa intrachimanchik, chay punta tratullawan karllaraqqashi, Kusala Santu Lugar Dyus tayashanmanqa mana tukuyqa yaykuyta puytinqallaparaqchu nir.

9 Tukuy kaykunaqami intrachimanchikllapa, ufrindata ĉhurar animalkunata wanuchir, Dyusta adurashallapamapis chayqa mana yarpuyninchikllapapimapis mas allinpaqqa tikramayashunllapachu nir.

10 Chaqa tukuy chaykunaqa mikuyla, upyananpaq ima chaykunala. Chaynulla limpyu kashaq ninapaq kustumrila ima. Tukuy chaykunaqami, Dyus tukuy imata kambyanankaman mantakuykunalari karan.

11 Piru Jesucristuqami shamushana. Kananqami payna Dyuspa kusa allin kurakunapa mantaqnin kuraqa, kay tyimpupi tukuy imamanta shumaqchamaqninchikqa. Chay kurapa mantaqnin unaq syilupi Dyus kayashan Santu lugarman yaykushanqami, kusa mas shumaq mas allin ima. Chaynulla chaytaqami mana runakunachu rurasha.

12 Jesucristumi mana chibupa, bisirrupa yawarninta iĉharchu, yaykuran Dyus kayashan Kusala Santu Lugarmanqa. Ashwan payllami kruspi wanur yawarninta iĉharan. Chaynulla uk kutilami tukuy tyimpupaq Kusala Santu Lugarmanqa yaykuran. Chayna nuqanchikkunata tukuy tyimpupaq washamanallapapaq.

13 Chiqaptaqami chay turukunapa, chibukunapa yawarnin, chaynulla chay bisirrukunata altarpi rupachishanpa uĉhpanta runakunapa ananman iĉhanllapa chayqa, sirbin runakunata shumaqchananpaq waqtanlawlata.

14 Piru kay chaynu katinqa, ¡kusa mas pudirniyjun kanqa Jesucristupa yawarninqa! Chaqa payqa michka mana uchayjun karmapis, Santu Ispiritu yanapatinmi Tayta Dyuspa naypanpi wanuran. Chaynu wanurmi, chay tukuy tyimpupaq ucha kaqkunapaqqa pagrakuran. Chaynulla, chay yawarninnami shumaqchamanchik chay mana allinkunata yarpur rurar wanunamantaqa. Chaynu karnaqa, tukuy tyimpupaqna kawsaq Dyusta sirbinapaq.

15 Chayraykumi Jesucristuqa wanuranmapis, nuqanchikkunata Dyuswan pullachamanallapapaq. Chayna mushuq tratuta ruraran, chay punta

tratuta rurashanpi uchakusha kashamapis, uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq. Ĉhaynami Dyus tukuyta akrashankunaqa, pay tukuy tyimpupaq imata arnishantaqa aypananllapapaq.

16 Chayna chay tratuta rurashan kumplikananpaq, tukuy chaykunapaq yaĉhanapaqqami, puntataqa wanuyanqa tratuta rurasha chay.

17 Chaqa uk tratu rurakashaqami mana sirbinchu, tratuta rurasha chay kawsayatinraqqa. Piru chayqami sirbin tratuta rurasha chay wanushana katin.

18 Chayraykumi chay punta tratuta rurashanpaqpis, animalpa yawarninkunata iĉhaqllapa.

19 Moisesmi tukuy mantakuykunata willar quran, tukuyla runakunata. Chaymanta chupika millwata, isupu shutiq yurata aypar, bisirrupa, chibupa yawarninwan yakuta piĉhur, chay iskribikashakunapa ananman iĉhaq. Chaynulla iĉhaqpis tukuyla runakunaman.

20 Chaynu iĉhaqnumi kaynu niran: “Kaymi chay yawar, Dyus tratuta qamkunawan rurashanqa” nir.

21 Moisesmi chay yawarkunawan salaran Dyusta aduranallapa tuldu wasitapis. Chaynulla Dyusta payji ninanllapapaq ima kaqkunatapis yawarwan salaran.

22 Mantakuykuna nishannuqami, uk yawarninta iĉhar wanuq uchanllapakunamanta shumaqchakananpaqqa. Chayna yaqqa tukuy imatapis yawarwan shumaqchaqllapa. Chaymi yawar mana iĉhakatinqa, mana mayqantapis Dyusqa uchankunamanmatapis pirdunar washaqchu.

Jesucristumi uk kutila wanuran uchanchikkunata ashuchinanpaq

23 Chiqaptaqami tukuy chay animalkunata wanuchir imaqa, Dyusta aduranallapa wasipi kaqkunata shumaqchananllapapaq rurarmapis, unaq syilupi kaqkunamantaqa, yaqqa chaynuta yupayla rurayanllapa. Piru unaq syilupi kaqkunaqa, animalkunata wanuchinamantaqa kusa mas shumaqta munayan.

24 Chaqa Jesucristuqami mana yaykuranchu chay runakuna rurashan Santu kwartumanqa. Chaynulla Santu kwartu rurashanllapaqa, unaq syilupi Santu kwartu yupaylla karan. Chaynu katinmi Jesucristuqa ashwan syiluman yaykusha. Chayna kananqa Dyuspa naypanpi nuqanchikkunarayku mañakunanpaq.

25 Manami ayka kuti imachu wanur yaykuran nuqanchikkunata washamanapaqqa, imanutaq kurakunapa mantaqnin chay Kusala Santu Lugarman añu añu uk kutila yaykuq chaynuqa. Piru chaynu yaykurmapis ukpa yawarnintari iĉhaq.

26 Chaynu kananpaq kasha katinqa, Jesucristuqa ayka kuti dijur wanunanta, tukuy ima rurakashanmanta-pachaqa. Piru kananqami chay tukukanan tyimpu shipchamutinqa, Jesucristuqa rikarimusha uk kutila paylla wanur tukuy tyimpupaqna uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

27 Mayqanpismi uk kutila wanun. Chaymantaraqmi imanu kashanpaqpis rikar yaĉhananllapapaq tyimpuqa kanqa.

28 Chaynumi Jesucristupis uk kutila wanusha achka runakuna uchankunamanta washakananllapapaq. Chaymantaraqmi qashan ishkay kutipaq shamuyanqa, manana qashan wanur tukuyta uchanllapakunamanta washananpaqnachu. Ashwanmi shamunqa payta kasur yaraq chaykunata pullakunanpaqna.

10

1 Chaqa Moisespa mantakuyninkunaqami, intrachimanalapaq karan
chay mushuq tratu kananpaq karan chaypaq. Manami chiqap chay kusa
shumaq imachu karan. Chaymi Moisés mantakushanqa, mana mayqan-
tapis chiqapta shumaqchayta puytiranchu, michka kada añu Dyusman
qimikatinllapamapis.
2 Piru chay mantakuykuna chiqapta uchanllapamanta shumaqchakuq
kasha katinqa, manami mayqanpis uchanpaq yarpur, ufrindapaq ĉhurar
animalkunata wanuchinanllapatanachu.
3 Piru ashwan kaykunataqa kada añu rurananllapa, kusa uchayjun kani
nir yarpunanllapalapaq.
4 Chaqa turukunapa, chibukunapa yawarninqa, manami uchakunamanta
shumaqchakuyta puytiranchu.
5 Chayraykumi Jesucristuqa, kay pachaman shamur Dyustaqa kaynu ni-
ran:
“Manami imata wanuchinayta, ima ufrindamatapis munankichu.
Ashwanmi uk kwirputa qumashayki.
6 Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa.
7 Chaymi niray:
‘Kaypimi kani, imanutaq iskribikashakunapi nin nuqapaq chaynulla.
Qam munashaykita ruranaypaq Dyusniy’ ”.
8 Puntataqami nin: “Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis mu-
nankichu uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa” nir. Piru chaykunata ru-
rayarqami, chay mantakuykuna nishannullaraq rurayankillapa.
9 Chaymantaqami ninpis: “Kaypimi kani munashaykita ruranaypaq”
nir. Chaynu nirqami niyan, chay unay rurayashanllapa chaykunataqa
ashuchinanpaq. Chaynu ashuchirnaqami, uk mushuqta chaypa lugarninqa
ĉhurananpaq.
10 Dyusmi uchanchikmanta shumaqchamashanchik, Jesucristo, Dyus mu-
nashannullata rurasha katin. Chaqa Dyus munashannuri Jesucristuqa uk
kutila paylla wanuran tukuy tyimpupaq.
11 Tukuymi Israelmanta kaq kurakunaqa, waran waran, chaynulla ayka
kuti ima chayllata ruran, chay unay rurayashanllapanulla animalkunata
wanuchir ima, Dyus uchanllapakunamanta washananllapapaq nir. Piru
tukuy chaykunaqami mana uchakunamanta pirdunakuyta puytinchu.
12 Piru Jesucristuqami paylla uk kutila wanuran, tukuy tyimpupaq
uchanchikllapamanta pirdunamanallapapaq. Chaymantami Dyuspa
allilaw qichqanpi taran.
13 Chaypimi payqa yarakuyan, Dyusninchik ĉhiqniqninkunata ĉhakinpa
ĉhakinman ĉhuratin binsinankaman.
14 Chaqa uk kutila wanurmi, tukuy tyimpupaq shumaqcharan chay
mayqanĉhi Dyuspaq shumaqchakananpaq karan chaykunataqa.
15 Chaykunapaqmi Santu Ispirituqa kaynu nirqa nimanchik:
16 “Chay tratuta paykunawan rurayashaq
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nin Amituykillapaqa:
Mantakuyniykunatami shunqunpi ĉhurashaq.
Chaynulla yarpuyninpi iskribishaq,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
17 Chaynami,
manana yarpushaqchu uchankunapaq,
chay mana allinta rurashankunapaqpis” nir.

18 Chaynumi Jesucristo uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq uk kutila wanushana katinqa, mananami allinchu qashan uchanchikkunamanta pirdunamanapaq ufrindata ĉhuranallapapaqqa.

Kriyishanchiknulla shachinakur ama chiqanchakashunllapachu

19 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kananqa nuqanchikkunaqa kusa allin Dyus tayashan Kusala Santu Lugarmanqa yaykuyta puytinchikllapa, mana imamantapis manchakurchu. Chaqa Jesucristumi nuqanchikkunarayku yawarninmatapis iĉhasha.

20 Chayna chay mushuq nan bidanchikta qumanchik chaytaqami, Amitunchik kiĉhasha chay warkuraq rakta raĉhpata llikir. Chaynu nirqami Amitunchikpa kwirpunllapaq niyanchik.

21 Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchik kar, Dyuspi tukuy kriyiqkunapaqa mas mantaqnin kurana payqa.

22 Chayraykumi tukuy shunqunchikwan allita yarpukur Dyusmanqa qimikashunllapa, allita paylapi kriyir ima. Chayna shunqunchikpimapis allinkunata yarpur, amana ima mana allinkunata yarpur imachu, kwirpunchikta kusa chuyala yakituwan paqasha yupayna kar qimikashunllapa.

23 Maydiyapismi Dyuslapi allita kunfyakar, kriyishanchikmantaqa ama chiqanchakashunchu. Chaqa Dyusmi maydiyapis pullanchik kar arnimashanchiktaqa kumplimashun.

24 Imanupismi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakur yanapanakuyta kamashunllapa. Chaynulla ama ima mana allintapis rurarchu llakipanakur ima kawsashunllapa.

25 Amami Amitunchikman tantakar mañakunllapa chaykunamanqa faltashunllapachu, imanutaq wakinkuna chaynu ruranllapa chaykuna yupayqa. Ashwanmi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakushunllapa. Chaqa Amitunchik shamunanpaq diyaqami ĉhamuyanna.

26 Jesucristo uchanchikkunamanta washamanapaq wanusha nir yaĉhayar, munashanchiklatana rurar uchakushaqa, ¿mayqanna uchanchikkunamantaqa shumaqchamashun? Chaqa Jesucristuqa manana qashanqa wanuyanqachu washamanapaqqa.

27 Ashwanmi chayta rurashaqa, maydiya imanu kanchik nir yaĉhamarninchikqa Dyusqa allipla manchaypaqtana kastigar, kusala ratakuq ninamanna itakumashunllapa. Chaqa chaynumi Dyusqa payta ĉhiqniqkunataqa tukchinqa.

28 Mayqanpis Moisespa mantakuyninmanta chiqanchakasha katin, ishkay manaqa kimsa tistigukuna paypa kuntran rimatinqa, chay runataqa mana llakiparnachu wanuchiqllapa.

29 Chaynu katinqa, ¿manachu qamkunaqa kriyinkillapa, chay mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasuqkunataqa mana kastigayanqachu Dyusqa nir? ¿Chaynulla manachu yarpunkillapa Dyuspa Wamranpa yawarnin iĉhakashata mana kasuqkunata, Dyuspa llakipakuq Ispiritunta musyar mana munaqkunataqa masta kastigayanqa nir? Chaqa chay yawarwanmi mushuq tratuta rurasha. Chaynulla chay yawarwanmi Dyusqa paypaqna kanapaq tikramashanchik ima.

30 Chaqa Amitunchikqami kaynu niran:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynullami niranpis:
“Amitunchikmi paypa kaqninkunatapis

allita rikar yaĉhanqa” nir.
31 ¡Kusa manchaypaq-ari kanqa kawsaq Dyuspa naypanpi ima mana
allinkunata rurashanchikpaq rikar yaĉhamashaqa!
32 Piru qamkuna yarpuyllapa, imanumi unay puntata Amitunchikpi
chayraq kriyirqa qischakar ima shachinakuq ima kankillapa.
33 Qamkunamanta wakintami musyashuqllapa. Wakinkunataqami
tukuypa naypanpi kusata qischashuqllapa. Nataq wakin-shuypaqa chaynu
qischakaqkunapa pullanmi qischakaraykillapa.
34 Qamkunami chay karsilkunapi kaqkunapaq llakiraykillapa. Chaynulla
imaykillapata kitashutinllapamapis, aligriyaraykillapa. Chaynuqami
karaykillapa syilupi ima kaqkunata aypayankillapa nir yaĉhar. Chaqa
tukuy chaykunaqami mana tukukanayjunchu.
35 Chayrayku chay kunfyakayashaykillapataqa amami chinqachinkilla-
pachu. Chaqa maydiyaqami ima rurashaykillapapaqqa, imatapis karanta
aypankillapa.
36 Qamkunami ama imapaq yarpupakur imachu shachinakur, Dyus
munashankunalata rurankillapa. Chayna pay arnishushanllapataqa ay-
panaykillapapaq.
37 Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Kusa shipcha shipchanami chay shamunanpaq kaq shamunanpaqqa.
Manami tardanqanachu.
38 Mayqanpis allita kriyishanraykulami,
kusa allinpaq riqsikar kawsanqa.
Piru chay unay kashannulla tikrakatinqa,
manami paywanqa aligrichu kashaq” nir.
39 Nuqanchikkunaqami, mana chay wakinkuna yupay unay kashanman
tikrakar, paykunalla kastigakaran chaykuna yupaychu kanchikllapa. Piru
nuqanchikkuna kriyirla paypi kunfyakaqkunaqa, washakashunllapa.

11

Kriyishanchik

1 Dyus arnimashanchikta michka mana rikasha karmapis, allita kriyis-
hanchikrayku, chiqapta aypayashun nir kunfyakanchik.
2 Chaynulla kriyir kunfyakashanpaq yaĉharmi, Dyusqa unay rukunchikku-
nataqa kusa shumaqta rikaran.
3 Kriyishanchikllapanu yaĉhanchikllapa, Dyusmi imatapis rurayta puytiq
kar, rimayninlawan syiluta, pachata, chaynulla tukuy ima kaqkunatapis ru-
raran nir. Chaymi kanan rikayashanchikkunaqa, rurakaran mana rikayta
puytiyashanchikkunamanta.
4 Kriyishanraykumi Abelqa, Dyusta payji ninanpaqqa, kusa shumaq
uyshitanta wanuchir payjichikuran, kusa mas shumaqta uknin Caín
payjichikushanmantaqa. Chaymi Dyusqa kusa allin runapaq riqsir, chay
ufrindakunapaqqa shumaqta yarpuran. Chaymi Abelqa wanusha katin-
mapis, yaĉhanchik imanumi kusata kriyiran nir.
5 Kriyishanraykumi Enoctaqa kawsaqllata Dyusqa aparan. Chaymi mana
wanusha katinmapis, manana tariranllapachu. Chaqa Dyusmi apasha
karan. Chaynulla Enocpaqqa kaynu niqllapa: Dyus manaraq apayatinqashi,
Enocqa Dyustaqa kusa shumaqta yarpuchiran nir.
6 Piru manami allinchu Dyuspi mana kriyir, mana shumaqta yarpuchi-
napaqqa. Chaqa Dyuswan pullachakasha kanapaqqa, kriyiypaq Dyusqa

kan nir. Chaynulla payta maskaqkunataqa, kusa shumaq imakunatami quyanqa nir kriyiypaq.

7 Kriyishanraykumi Noeta, Dyusqa willaran imami pasayanqa nirmapis. Chaymi payqa kriyir kasur, uk wampuq wasita ruraran ayllunwan pulla washakananpaq. Chaynulla Noeqa kriyiq karmi, tukuy runakunata dijatin wanuranllapa. Nataq pay-shuypaqa Dyuspi kriyishanrayku, shumaqpaq riqsikar washakaran.

8 Kriyishanraykumi Abrahamta, Dyus qayatinqa, payqa kasur lluqshir riran mayqan pachataĉhi Dyus irinsyanpaq arnisha karan chayman. Payqami tayashanmantaqa riran, mana mayman riyani nir yaĉharmapischu.

9 Paymi kriyishanrayku furastiru yupay kawsaran Dyus arnishan pachapiqa. Piru chaypiqami tuldumanta rurakasha wasipi taran. Chaqa Dyus arnishankunapiri allita kriyiran. Chaynullami wamran Isaacwan, willkan Jacobpis taranllapa.

10 Chaynumi Abrahamqa taran. Chaqa payqami kriyir Dyuspaqqa yarpukuran pay kayashanman apayanqa nir. Chaqa Dyus kayashan kusa shumaq lugartaqami, mana mayqan runa llutakuqpischu rurasha. Ashwan chaytaqami pay paylla Dyusqa rurasha.

11 Kriyishanraykumi Abraham michka rukulana kar, warmin Sara mana wamrakuq katinmapis, Dyus nitin payqa wamrayjunna tikrakaran. Chaqa payqami kriyiran Dyus arnishantaqa kumpliyanqa nir.

12 Chaymi Abrahamqa michka wanunanpaqna kayarmapis, unaq syilupi qullarkuna yupay kusala achka aylluyjunpaq tikrakaran. Chaynulla ayllunqami imanutaq mar manyapi aqu kaqmataqa mana yupayta puytinchikchu, chaynu karan.

13 Tukuy kay runakunami wanuranllapa, Dyus arnishankunataqa mana ayparlamapischu. Piru Dyuspi kriyishanllaparaykumi arnimashanllapakunaqa maydiyapis kumplikayanqa nir, kusa aligrita yarpuranllapa. Chaymi paykunalla kwintata qukaranllapa, nuqanchikkunaqa kay pachapiqa furastirukuna yupay kanchikllapa nir.

14 Piru chaynuta rimarqami, intrachimanchikllapa paykunaqa uk pachata maskayaranllaparaq tukuy tyimpupaq kawsar tananllapapaq nir.

15 Nataq chay pachanllapamanta yarqushan chaypaq yarpuyarllapaqa, chay pachanllapallaman qashan tikrakananllapata.

16 Piru paykunaqami uk kusala shumaq pachata maskayaranllapa, unaq syilupi tananllapapaq chayta. Chayraykumi Dyusqa mana pinqakunchu paykunapa Dyusnin kani niytaqa. Chaqa Dyusqamiri tanan pachapiqa, kusala shumaq wasikunata ima kamkachisha paykunapaqqa.

17-18 Chaymantami Tayta Dyusqa, Abrahamqachu allita payta kasuyanqa nir yaĉhanar, willaran wamran Isaacta ufrindapaq nir wanuchinanpaq. Chaynulla Dyus, Isaacrayku kusa achka aylluyjun kanki nisha katinmapis, Abrahamqami mana kwashayaranchu uklayla wamranta wanuchinanpaqmapis.

19 Chaqa Abrahamqami kriyiq, wanushakunamatapis Dyusqa qashan kawsachimun nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katinqa, kriyishanrayku Dyusqa mana chayta ruranantа munaranchu. Chaynuqami intrachimanchik, Isaacqa wanushana yupay karmapis kawsamushana nir.

20 Kriyishanraykumi Isaacqa, Jacobwan Esauta bindisiran maydiyaqa imanu kananllapapaq nirmapis.

21 Kriyishanraykumi Jacobqa wanunanpaqna karqa, Josipa wamrankunata ukninta ukninta bindisiran. Chaynulla bastunsitunwan pachalaman sintikurmi Dyusta aduraran.

22 Kriyishanraykumi José manaraq wanuyarqa, Israelmanta runakunaqashi maydiyaqa Egipto pachamanta yarqur, Dyus arnishan pachaman riyanqallapa nir yaĉharanllana. Chaymi wakin ayllunkunataqa willaran, rirllapaqa paypa tullunkunamatapis apananllapapaq.

23 Kriyishanraykumi Moisespa taytankunaqa, Moisés nasitinqa kimsa misista pakarla kawsachiran. Chaqa kusala shumaq nasquy wamrituri karan. Chaynulla chay pachapi mantakuq tukuy ullqu wamritukunata wanuchinanllapapaq mantakutinmapis, manami manchakuranllapachu.

24 Chaynulla kriyishanraykumi Moisés byiju runana karqa, mantakuq Faraonpa warmi wamranpa wamran nikaytaqa mana munaranchu.

25 Ashwanmi payqa, Dyus akrashan runakunawan pulla qischakayta munaran. Chaynulla uk ratulapaq aligriyar ama uchayjun ima kananpaqqami, mana imatapis munayninllamantaqa ruraranchu.

26 Piru payqami ashwan yaĉharan, maydiyaqa Dyusqa chay runakunamanta uk washakuqta kaĉhamuyanqa nir. Chaymi chay Egiptupa iman kaqkunamatapis dijarna, ashwan qischakaymatapis munaran. Chaqa payqari allita yarpuran maydiyaqa Dyus arnishanqa chiqapta kumplikayanqa nir.

27 Kriyishanraykumi Moisesqa imatapis karanlata rurar Egipto pachamanta yarquran, chay mantakuq piñakuyashanmanmatapis mana manchakurchu. Chaqa Dyusta mana rikarmapis, paypi kriyiran yanapayan nir.

28 Kriyishanraykumi Moisesqa, Pascua fyistata ruraran. Chaymanta kaĉhakuran punkunllapata yawarwan salananllapapaq. Chayna Tayta Dyuspa angelnin shamurqa, Israel runakunapa kulaka ullqu wamranllapataqa ama wanuchinanpaqchu.

29 Kriyishanraykumi Israel runakunaqa, chay chupika marpa ĉhaypinta pasaran chaki pachata yupay. Chaymanta Egiptumanta kaqkunapis chayllata pasashaq nir, ĉhuqar wanuranllapa.

30 Kriyishanraykumi Jericó pwiblupa ridurninpi adubiwan llutakasha pata kaq chaykunaqa limpu rataranllapa. Chayqami Israelmanta kaqkuna ridurninllapapi syiti diyata marchar ima purishallapa katinna rataran.

31 Chaynulla kriyishanraykumi, chay ukwan ukwan punuq warmi Rahab shutiqqa, mana pullanllapachu wanuran Jericó pwiblunllamanta mana kasukuqkunawanqa. Chaqa payqari Israel runakuna uklaw pachapi riparakur puriq chaykunataqa, shumaqta samachisha karan.

32 ¿Imatana masqa nishaq? Tyimpumi faltamayanqa rimanaypaq Gedeonpaq, Baracpaq, Sansonpaq, Jeftipaq, Davidpaq, Samuelpaq, Dyuspa wakin rimaqninkunapaq imamapis.

33 Tukuy paykunapismi kriyishanllaparayku, ĉhiqniqninllapapa tayashan pwiblunkunaman yaykuranllapa. Ukkunata rikaranllapa jwiskuna yupay, Dyus arnishanmatapis ayparanllapa, liyunkuna mikunanllapamantapismi washakaranllapa ima.

34 Kusala nina ratakuqpimapis mana ruparanllapachu. Wakinqa ispadakunallawan wanunanpaq karmapis washakaranllapa. Wakinqami mana jwirsayjun karmapis kusa jwirsayjun tikrakaranllapa. Kusala jwirsayjun karmi, guerrapimapis uklawmanta kuntraqnin suldadukunamatapis binsiranllapa.

35 Wakin warmikunapa ayllunllapa wanusha katinmapis, Dyus
kawsachimutin kawsaqtana pullakuranllapa. Wakinkunatami
qischatinllapa llakir mana washakayta munar ima, wanuranllapa
maydiyaqa kusa shumaqtana kawsamurqa tayanqallapa nir.
36 Ukkunami burlatinllapa, wipyatinllapa, kadinakunawan watatinllapa,
prisutinllapa ima qischakaranllapa.
37 Wakinkunami rumillawan sitatinllapa wanuran. Wakinkunatami sir-
ruchuwan ĉhaypinmanta pititinllapa ima wanuranllapa. Ukkunaqami is-
padallawan wanuranllapa. Ukkunaqami uklawmanta uklawman purir-
anllapa, uyshitapa, chibupa qaranta yakakushala, mana imayjunkuna yupay.
Chaynumi llakir ima qischakaranllapa.
38 Chaynu chay mana kriyiqkuna ruratinllapa, michka kay pachapi mana
tananllapapaq karmapis, chunllaq lugarkunapi, qaqakunapi, maĉhaykunapi,
pacha uĉhkukunapi ima taranllapa.
39 Chaynu katinllapami, paykunataqa Dyusqa nuqapi allita kriyishaykil-
lapa niran. Piru chaynu nisha katinmapis kay pachapi karllaraqqa, manami
mayqanninllapapis tukuytaqa Dyus arnishan chaytaqa ayparanllapachu.
40 Piru Dyus imanu kriyinllapa nir yaĉharmapismi, nuqanchikkunapaqpis
kusala shumaq kanqa niran. Ĉhaynu nisha katinmi maydiyaqa tukuylana
paypi kriyiqkunaqa tukuy chay arnimashanchikllapataqa aypayashunl-
lapa.

12

Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Tukuy unay runakunami Dyuspi kriyishanrayku qischakarmapis
shachinakuranllapa, maydiyaqa Dyus arnimashanchiktaqa kumpli-
mayashunllapa nir. Chayqami nuqanchikta sirbimanchikllapa,
chay paykuna yupay kar chay arkamaqninchikta, chaynulla chay
liyamaqninchikllapa chaykunataqa dijarna, ashwan Dyuslapi kunfyakar
shachinakunallapapaq. Chaynu karnaqa, ashwan naypaqman kallpaq
yupay, Dyus munashankunalata rurayta yarpushunllapa.
2 Nishaykillapapis, Jesucristulata chapar paypi allita kunfyakashunllapa.
Chaqa shumaqchamanallapapaqqa kusata qischakarmapis shachinaku-
ran. Chaynumi pay yupay qischakarmapis shachinakushunllapa. Chaqa
payqami chaynu kruspi wanunanpaq karmapis mana pinqakuranchu. Ash-
wanmi yaĉharan chaynu qischakayarmapis, maydiyaqa kusata aligriyanqa
nir. Chaynulla Dyus mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina taran.
3 Chayrayku, imanutaq Jesucristo kashanpaq yarpuyllapa. Paytami
kusalata qischaranllapa chay uchakuqkuna. Chayrayku amami shaykur
disanimakunkillapachu.
4 Chaqa qamkunaqa chaynu qischakarmapis manaraqmi wanushaykilla-
pachu, michka chay uchakunawan maqanakuq yupay karmapis.
5 Ashwan amami qunqankillapachu wamranna katkillapa Dyus
willashutinllapaqa. Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Wamrituy, Amitunchik kastigashutinllapaqa kuytawkish mana kasutki.
Chaynulla anyashutinpis, amami disanimakunkichu.
6 Chaqa Amitunchikqami mayqantapis munayashantaqa kastigan.
Chaynullami wamranna kashaqa, llibachimanchik ima” nir.
7 Qamkunata mana allinkuna pasashutinllapamapis shachinakuyllapa.
Chaqa chayta rurashurllapaqami, Tayta Dyusqa wamrankuna katkillapa
munashur chaynuqa rurashuyanllapa. Willamayllapa: ¿Manachu mayqan-
pis wamranta munar llibachin allinkunata ruray nir?

8 Piru Dyus qamkunata mana wakin wamrankunata yupay kastigashutin-
llapaqami, qamkuna mana chiqap wamrankuna kar, jwira wamrankuna
yupayna kankillapa kanqa.
9 Chaynulla wamra kashallapamaqa, kay pachapi taytanchikkunaqa
allinkunata ruray nir llibachimasha rispitaq kanchikllapa. Chaynu katinqa,
ashwan ¿imapaqna mana kasushun Taytanchik Dyustaqa? Chaqa paymiri
kawsanapaq bidanchikta qumanchik.
10 Piru taytanchikkunaqami kay pachapiqa uk ratulapaq kashamapis, pay
yarpushannulla llibachimaqninchik allinkunata ruranapaq. Ashwan Dyus-
ninchikqami llibachimanchik nuqanchikpa byinninchikpaq, maydiyaqa
imanutaq paymaqa kusala shumaq chaynu kanapaq.
11 Chiqaptaqami ima kastigupis mana allinchu chay ratullaqa. Ashwanmi
kusalata nanar llakichimanchik. Piru chaypaq allita intrakarqami, may-
diyaqa kusa shumaqta, allinlata rurarna kawsashunllapa.

Kuytawkish Dyus nishanta mana kwintachashallapa

12 Chayraykumi animakur shaykusha makikillapata, qashan jwirsayjun-
paq tikrayllapa. Chaynulla chay qunqurikillapa litalla kaqtapis jwirtichayl-
lapa.
13 Chaynulla kusa shumaqta kawsar, dirichula nanta puriq yupayna
kayllapa. Chaynuqami chay mana allita kriyitin, ĉhakinllapa kuju yupay
kaqkunaqa, allita kriyirna alliyaq yupay shumaqta kawsananllapapaq.
14 Ukkunawanmi shumaqta kawsayta kamayllapa. Chaynulla Dyus
munashannulla kawsayllapa. Chaqa Dyus munashanta mana rurar
kawsaqqami, Amitunchiktaqa mana rikayta puytinqachu.
15 Chayrayku uknikillapa uknikillapa kuytanakuyllapa. Chaqa
mana chaynu karqami, imanupiqa mayqannikillapallaqa Amitunchik
llakipashushanllapamanta chiqanchakankimanllapa. Chaynulla,
kuytawkish qamkunamanta uk qirupa ayaq ĉhupan winaq yupay mayqanpis
katin. Chaqa chaynu karqami, imanutaq chay ĉhupamaqa ayaq kar mana
shumaqchu, chay yupay ukkunata mana allinkunata rurachitin.
16 Amami qamkunamanta mayqannikillapapis ukwan ukwan pununqal-
lapachu, manaqa dasna mayqanwanpis punusha rikarinqachu. Chaynulla
Amitunchik munashan kusa shumaq ima kaqkunatapis ama disprisyan-
qachu, imanutaq Esaumaqa * tukuran chaynuqa. Paymi uk mati mikuyla-
paq kulaka wamra kashanrayku irinsyan kaqmatapis qukuran.
17 Qamkunami yaĉhankillapa, “Chaymanta taytay shumaqchamay” nitinqa,
taytanqa “Manana imanupis shumaqchashuyta puytinichu” niran. Chayna
kusalata waqatinmapis, chay pasashanpaqqa manana imatapis rurayta
puytiranllapanachu.
18 Qamkunami unay punta tratupi Israel runakuna yupayqa, Dyusman
mana qimikashaykillapachu. Paykunaqami qimikaran sirkaman. Chayp-
imi karan nina ratakuq, tutaparaq, puktay, kusa jwirti wayra ima.
19 Manami uyaraykillapapischu trumpitakunata, Dyuspa rimayninkunat-
apis. Piru chay uyaqkunaqami, rugakuranllapa amana masqa willananlla-
papaqchu.
20 Chaqa manari agwantayta puytiranllapachu kay mantakuyku-
nawanqa. Chaqa kaynumi niq: “Mayqan chay sirkapi ĉhakinta
sarukuchiqtaqa, rumillawan, manaqa lansawan, wanuchikanqa michka uk
animal katinmapis” nir.

---

* **12:16** Rikashun Génesis 25.29-34.

21 Kusa mana yaĉhakuypaqmi karan chay rikashankunamapis. Chaqa pay
Moisesllari kaynu niq: “Manchakurmi chukchukyayani” nir.
22 Ashwan qamkunaqami, mushuq tratuwanna kar, chay qaqa Sión shu-
tiqmanmapis qimikashaykillapa. Chaqa chaypimi kawsaq Dyuspa pwiblun-
mapis. Chay pwibluqami syilupi Jerusalén. Chaypiqami chiqapla achka
angelkuna Dyusta alabananllapapaq tantakasha.
23 Chaynulla ĉharaykillapapis Dyuspa munashan wamrankuna
syilupi tantakashanman. Chaypimi Dyuspa wamran kaqkunapa
shutinqa iskribikasha. Qamkunami qimikashaykillapa Dyusman,
chay tukuypa jwisninman, chaynulla tukuy chay kusa allin runakuna
shumaqchakashakuna kayan chayman.
24 Jesucristumanpismi ĉhashaykillapa, chay mushuq tratuta rurashan-
rayku. Chay yawarninwanmi uchanchikmanta paqamashanchikllapa.
Chay yawarninmi, Abelpa yawarninmanmatapis kusa mas shumaq karan.
25 Chayraykumi kuytakankillapa. Imanupiqakish chay willa-
maqninchikta mana kasuq yupay tukutkillapa. Chaqa Dyus, mana
kasukuqkunata qayar kay pachapi willatinllapami mana kasurqa,
mana mayman alsakaytapis puytiranllapachu. Chaynu katinqa
nuqanchikkunamaqa syilumanta-pacha willamashallapa mana kasurqa,
maymannari alsakashunllapa.
26 Chay tyimpuqami, Dyusqa rimatinla pachamapis kusata kuyuran. Piru
kananqami nin: “Qashanmi nuqaqa kuyuchishaq mana pachalatachu. Ash-
wanmi syilumatapis kuyuchishaq” nir.
27 Chaynu “Qashan” nirqami, intrachimanchik chay tukuy kuyuq chayku-
nataqa, limpu chinqachiyanqa nir. Piru chay mana kuyuq chayqami, mana
chinqanqachu.
28 Dyus chay mantakuyashan pachaman apamayanchik chayqami, mana
kuyunqachu. Chaymi chaypaq payji niypaq Dyusta. Paytami adurashunl-
lapa kusala rispituwan, imanutaq payta shumaqta yarpuchishannulla.
29 Chaqa Dyusninchikqami, imanutaq ninamaqa tukuyta limpu rupachin
chay yupay.

13

Imanumi Dyusta shumaqta yarpuchishunllapa

1 Qamkunaqami kriyiq masiykuna, maydiyapis waran waran uknikillapa
uknikillapa llakipanakur kawsankillapa.
2 Chaynulla amami qunqarchu, mayqantapis wasikillapaman ĉhatinqa,
shumaqta samachinkillapa ima. Chaqa chaynumiri wakinkunamaqa mana
yaĉhar, angelkunata ashwan samachiranllapa.
3 Yarpunkillapami prisukunata, qamkunapis paykunawan prisu kanki-
manllapa yupay. Yarpunkillapapismi chay qischakaqkunapaq, qamku-
napis paykunawan qischakayankimanllapa yupay.
4 Tukuy runa kar, warmi kar, masayjunna karqa, kusalata rispitanakur
masanllapalawan kawsanqallapa. Chaqa Dyusmi, chay runa kar, man-
aqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan punuqkunata, chaynulla
mayqan manaraq masayjun karpis pakaplla punuqkunatapis rikar kasti-
ganqa.
5 Amami qillaylataqa munankillapachu. Imayki kaqwanqami kuntin-
takayllapana. Chaqa Dyusqami kaynu niran:
“Manami qamlata dijar qunqashaykichu” nir.
6 Chaymi Tayta Dyus imakunawanpis yanapamanchik nir kunfyakar, kaynu
niyta puytinchik:

“Amituy yanapamatinmi, mana mayqantapis manchanichu.
¿Imatana runa masiyqa ruramanqa?” nir.
7 Yarpuyllapa chay runakuna yanapar Dyuspa rimayninta
yaĉhachishuqkunapi. Chaynulla yarpuyllapa paykunaqa imanumi
kawsayarllapaqa karan nirpis. Chayna imanutaq paykuna kriyiqllapa,
chaynulla qamkunapis kayllapa.
8 Jesucristumi paylla, quya, kanan, chaynulla tukuy tyimpupaq.
9 Amami qamkunaqa dijakankillapachu riqchaq yaĉhachikuykunata,
chaynulla imakunalata mikur washakashunllapa nir
yaĉhachishunanllapapaqqa. Ashwan allinqami tukuy shunqunchikwan
Dyusninchik munamashanchiklapi kriyinallapapaq, chay mikuylapaq
yaĉhachikushanllapakunamantaqa. Chaqa manami yaqqa sirbishachu chay
mikuylapaq yaĉhachikushanllapakunaqa.
10 Jesucristo kruspi wanushanrayku, Tayta Dyus llakipar
pirdunamanchikllapa. Jesucristo wanusha katin nuqanchikkuna manana
animalkunata wanuchirnachu, Tayta Dyusta sirbinchikllapa. Chayrayku
chay naypaq kurakuna manana puytinllapanachu animalkunata wanuchir
Tayta Dyusta shumaqta yarpuchiyta.
11 Chaqa chay kurakunapa mantaqninqami animalpa yawarninta apan
kusala Santu kwartumanqa, uk ufrinda yupayna katin uchanllapakuna-
manta washakananllapapaq. Piru chay animalkunapa kwirpuntaqami,
chay pwiblumantaqa waqtapi rupachinllapa.
12 Chaynullami Jesustapis qischar ima, pwiblumanta waqtapi wanuchi-
ranllapa. Chayna yawarninwan runakunata shumaq allinpaqna tikranan-
paq.
13 Chayrayku, imanutaq paymataqa mana kwintachar uklawman itaku-
ranllapa, chaynulla nuqanchikkunatapis mana kwintachamashallapaqa,
paywanna kayta yarpushunllapa.
14 Chaqa kay pachapiqami, nuqanchikkunapaqqa mana tukuy tyimpupaq
uk pwibluqa kanchu. Chaymi chay tukuy tyimpupaq shumaq pwiblu
kaqman ĉhanapaq yarpushunllapa.
15 Chaynami Jesusrayku maydiyapis Dyusta alabashunllapa. Kay al-
abayashanchikqami, imalataqa ufrinda nir wanuchiyanchik chay yupay
kanqa. ¡Alabaypaqllapari shiminchikllapawan!
16 Amami qunqankillapachu allinkunalata ruraytaqa, chaynulla imayki
kaqlawan ukkunata yanapaytaqa. Chaqa tukuy kaykunami, ufrinditakuna
Dyusta kusa shumaqta yarpuchir aligriyachiqqa kanqa.
17 Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqllapa runakunatami kasunkillapa.
Chaqa paykunaqami rikar kuytashuyanllapa, maydiyaqa imata
rurashaypaqpis Dyus rikar yaĉhamayanqallapa nir. Chayraykumi paykunata
aligriyachinaykillapapaqqa, imatapis allin kaqkunalata rurayllapa. Piru
pinqaypaq imakunata ruratkillapaqami, kwashallana kawsanqallapa.
18 Nuqakunapaq Dyusman mañakunkillapa. Chaqa nuqakunaqami qamku-
napaq kusa allinlata yarpur kawsanillapa. Chaymi imapipis allinkaqla
kayta yarpunillapa.
19 Chaynulla mañakunkillapapismi, mana tardarchu shamur watukushu-
nayllapapaq.

Tukukanantami saludakun

20-21 Shumaqta kawsachikuq Dyusninchikmi, qamkunatapis
shumaqchashunqallapa imapipis. Chayna pay munashanta ruranaykilla-
papaq. Chaqa Amitunchik Jesucristo wanutinmi, yawarninwanna mushuq

tratuta ruraran, tukuy tyimpuna pullachamanallapapaq. Chaymanta qashan kawsachimuran. Chayraykumi kananqa nuqanchikkuna uyshitankuna yupay kashana, kusa shumaqta michiq yupayna kuytamanchik. Chaynami Jesucristutaqa, tukuy tyimpupaqna alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

22 Kriyiq masiykuna, imanupiqaĉhi qamkunata anyaq yupay kaykunata willashunillapa. Piru animachishunayllapapaqmi kayta iskribimuni qamkunamanqa.

23 Qamkuna yaĉhanaykillapapaqmi nishunillapapis, kriyiq masinchik Timoteo prisu kashanmanta yarqushana nir. Chayna daskaqlla ĉhamutinqami, nuqa watukushuqllapa shamurqa, pullay apamushaq.

24 Dyuspa tukuy allin kaqninkunata, chaynulla paypa rimayninta yaĉhachishuqllapakunatami, willankillapa saluduta kaĉhamunillapa nir. Chaynulla chay Italiamanta kaq kriyiq masinchikllapakunapismi, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa.

25 Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Santiago
Santiagupa kartan

Kay kartataqami Santiago iskribiran, Jesucristupi kriyiq masinkunaman. Paymi Jerusalén pwiblupi kriyiqkunapa rikaqnin karan. Manami Jesucristupa dusi apustulninkunamantachu karan. Ashwanmi, Jesucristupa uknin karan (San Marcos 6.3; Gálatas 1.19). Piru Jesucristo kawsayatinraqqami, mana kriyiranchu Dyuspa Akrashan Cristun nirqa (San Juan 7.5). Wanur kawsayatinraqmi payqa kriyiran. Chaymantaraqmi Santiago apustul Pedruwan, apustul Juanwan Israel masinkunataqa Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachiranllapa (Gálatas 2.9).

Chaynuqami Santiaguqa intrachikuran michka qischakarpis Dyusllapi yarpur kusa aligrila kawsanallapapaq (1.2-18); chaynulla michka kusa imayjun, mana imayjun kaqkunamapis ama ukmanta rikanakurchu kawsanallapapaq (2.1-13). Ashwanmi chiqapta Dyuspi kriyir, ukninchikkunata yanapar Dyus munashannu kawsashunllapa (2.14-26). Chaynulla intrachikuran llulla imatapis ama parlanapaq (3.1-12), chaynulla Tayta Dyuspi allita kriyir mañakunallapapaq ima (5.13-18).

Santiagumi saludakun

1 Nuqa Santiagumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta
sirbini. Chaymi tukuy qamkuna Israel pwiblupa dusi ayllunkuna karmapis,
wakpi kaypi uklaw pwiblukunapi taqkunata saludashunillapa.

Dyuslaman mañakushun yaĉhayniyjun kanapaq

2 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir munashanta rurashaykilla-
parayku qischashutinllapaqa, aligriyayllapa.
3 Yaĉhanchikllapami payrayku qischakarqa, mana yanqallachu
qischakanchik nir. Ashwanmi masta paylapi yarpur shachinakunchik.
4 Chayrayku qischashutinllapamapis mana shaykuq, Taytanchik Dyuspi
kriyirlla shachinakuyllapa. Chaynuqami kusa allinlata yarpuq, ruraq
wamrankunana kayankillapa kanqa.
5 Mayqannikillapapis, Dyus munashanta rurar mana yaĉharqa, mañakuy
payman. Paymi, mana pinqashurchu, mana anyashurlamapischu, ashwan
aligriyar, kusata intrachishunqallapa tukuy imata.
6 Chaymi payman mañakurqa, tukuy shunquykiwan allita kriyiy: Uyapa-
manqami nir. Ama yarpuychu: Manaĉhi uyapamanqachu nirqa. Chay
mana uyapamanqachu nir yarpuqqami, imanutaq marpa yakunmaqa
wayra shamutin wakman kayman kusalata maqchikan, chay yupay.
7-8 Chaynulla, Dyus mana uyapamanqachu nir yarpuqqami yarpunl-
lapa: Kananmantaqa Dyustana sirbishaq nir. Chaymantaqa allaqkamanqa,
Dyusta qunqar, qashan yarpun chay imankunalapina. Chaynu shimin-
lawan rimar kriyiq karqa, amana yarpunqachu: Dyusmi yanapamanqa
nirqa. Chaqa manari imapipis yanapanqachu Dyusqa.

Imanumi imayjunkuna, mana imayjunkunamapis kanqa

9 Dyusninchikmi mana imayjun kriyiq masinchikkunataqa, kusa runa
nishapaq riqsin. Chayrayku aligriyanqallapa.
10 Uk kusa imayjun kriyiq-shuypaqa, tukuy imankunata tukchir chin-
qachirpis, ama llakinqachu. Ashwan aligriyanqa. Chaqa chay mana kriyiq
imayjunkunaqa, qiritukunapa tuktun yupay, das chinqayanqa.

11 Rupay kusata rupayatinqa, ¿manachu qiritukuna ñutkutin, tuktunkunaqa
shumaq kashanmantaqa ñutkur das chakin? Chaynumi chay tuktukuna
yupay, chay mana kriyiq kusa imayjunkunaqa, chay imankunata tanta-
kushankunawanqa, pulla chinqanqa.

Imakunapi rikarirmapis shachinakushunllapa

12 Kusa shumaq runami kanqa, riqchaq imakunapi rikarir shachi-
nakuqqa. Chaymi wanutinmapis, Dyusqa kurunata qurna tukuy tyimpupaq
kawsachinqa. Chaqa payta tukuy munaqkunataqami chayllata arnisha.
13 Uk runa imapi rikarir uchakunarqa, Dyusta ama uchachanqachu:
Paymi kay imata rurachimanayan nirqa. Dyusninchikqami mana ima
riqchaq uchakunataqa ruranchu. Chaynulla payqa mana mayqantapis ima
mana allinkunataqa rurachinchu uchakunanpaqqa.
14 Nataq uk runataqami paypa yarpuynin mana allin kashanrayku, ani-
machin mana allinkunata rurar uchakunanpaqqa.
15 Chaymi chay mana allin yarpuyninkuna shunqunpi ratakur,
uchakuchin. Chaynami mana tantyakarchu uchakurllana, wanun.

16 Munashay kriyiq masiykuna, amami imamantapis ingañakankillapachu.
17 Chaqa Dyusninchikmi unaq syilumanta-pacha tukuy chiqap allin
kaqkunata qumanchik. Paymi rurasha tukuy riqchaq syilumanta
achkirachimaqninchikkunata. Chaynulla kusa allin kashannullami
maydiyapis kar, mana kambyakanqachu llantu pasaq yupayqa.
18 Paymi imakunatapis kusa allinlata riman. Chaymi chay
rimashankunapi kriyishanaqa, washar mushuq kawsaytana
qumanchikllapa. Chayraykumi payqa tukuy rurashankunamanta
akramanchik, punta wamrankunana kanallapapaq.

Dyus rimashanta kasushun

19 Munashay kriyiq masiykuna, allita uyakuyllapa ukkuna rimatinqa.
Ama dasqa rimayllapachu. Naypaqtaqa yarayllaparaq, chaymanta ri-
manaykillapapaqqa. Ama das piñakur yakapakayllapachu.
20 Chaqa piñakuq runaqami, Dyus munashantaqa mana ruranchu.
21 Piru qamkunaqa, Dyus munashanlata rurarna tukuy mana allinku-
nata, chaynulla kusala saqra millanaypaq uchakunata imaqa dijayllapana.
Ashwanmi Dyuspa rimayninta shumaqta intrakar kasuyllapa. Chaqa
paypa rimayninmi kusa pudirniyjun kar, shunquykillapapiqa ratakushana
washakanaykillapapaq.

22 Chayraykumi Dyuspa rimayninta, ama uyakurlachu allita intrakar
rurayllapa. Piru “Nuqami allin runa kar, rimayninta uyani” nir mana
kasurqami, ingañakayankillapa.
23 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimayninta uyakur mana kasurqa, uk runa
ispijupi qaqllanta rikaq yupayla.
24 Chaqa chay ispijupi kaqqa chaypi karqa, qaqllanta rikayan “Kaynu
kani” nirmapis. Chaymanta ashurqa, dasna qunqar, mana yaĉhannachu
imanumi qaqllan karan nir. Chaynullami chay mana kasukuqkunapis,
Dyuspa rimayninta uk ratulapaq uyan. Chaymantaqa manana uyakushan-
taqa kasunllapanachu.
25 Ashwan washakananpaq, Dyus mantakushankunata kasur, chaylata
rikar mana qunqar, chay rimashanlata ruratinqa, Dyusqa kusa shumaqpaq
riqsir tukuy imapi yanapanqa.

26 Uk runa, “Nuqa allin Dyusniypi kriyiq kani” nir yarpuqqa, ama
mana allinkunata rimananpaqnachu tantyachinqa qallunta. Mana qal-
lunta tantyachiqqami: “Allin Dyusniypi kriyini” nirqa, paylla ingañakayan.
Chaynu tukurqami mana chiqaptaqa Dyuspi kriyinchu.
27 Ashwan kaynuraqmi Taytanchik Dyuspa kusa allin shumaq
yaĉhachikuyninqa: Watukur yanapanapaq chay qischakaq wakchitakunata,
byudakunata, ima. Ama rurashunpischu runakunapa mana allin
ruraynikunataqa, ama riqchaq uchayjunna kanallapapaq.

2

Imayjun mana imayjuntapis chayllata rikaypaq

1 Qamkuna kriyiq masiykuna, kusa pudirniyjun Amitunchik Jesucristupi
kriyiqkuna karqa, tukuyta munayllapa, ama wakinlatachu.
2 Yarpushunllapa kayta: Kriyiq masiykuna, tantakasha katkillapa,
ĉhamunman ishkay runakuna. Uknin uru surtijayjun, mudanankunapis kusa
ĉhaniyjun. Uknin-shuypaqa mana imayjun, lliki ishkiyaq mudananmapis.
3 Chaymanta chay kusa imayjun chayta ninkimanllapa: Kay shumaq
samanapi samay nir.
Chaymanta chay mana imayjunta-shuypaqa ninkimanllapa: Chayllapi
qamqa shay, manaqa chay pachapi tay nir.
4 Chaynu tukurqami, jwis yupay tukuyankillapa, mana allin yarpuynikil-
lapawanqa. Chaqa ukninta shumaqta rikayankillapa, ukninta-shuypaqa
mana.
5 Munashay kriyiq masiykuna, ¿allinchu kanqa chay mana imayjunkunata
pinqar chaynu ruranapaq? Uyakuyllapa nuqa kay nishayta: Dyusmi kay
pachapi runakuna mana imayjunkunataqa, ashwan akrasha paypina kriy-
inanllapapaq. Chaymi chay kriyishankunana paykunapaqqa imankuna
yupayqa kanqa. Chayna chay mana imayjunkunana Dyuspa pullan tanqa,
shumaq mantakuyashanpina. Chayllatami arnisha Tayta Dyusqa tukuy
payta munaqkunataqa.
6 Nataq qamkuna-shuypaqami chay mana imayjunkunata pinqar,
kusala imayjunkunalata shumaqta rikankillapa. ¿Piru manachu kwintata
qukankillapa chay kusa imayjunkunaqa kusata qischar ingañashurllapa
kusa imayjun tikrakasha, chaynulla aysaĉhakur ima awturidadkunaman
apashunllapa nirqa?
7 Chaynullami paykunaqa Amitunchik Jesucristutapis ĉhiqnir, mana
allinkunata rimanllapa.
8 Dyus nitin mantakushankunapimi nin: “Llakiy runa masikikunapaq,
imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay
nishannulla rurarqa, Dyuspaqqa kusa allinta rurayankillapa.
9 Piru mana imayjunkunata pinqar, kusa imayjunkunalata munarqa,
Dyus mantakushanta mana kasushaykillaparayku, paypa naypanpiqa
uchayjunna kankillapa.
10-11 Chaqa Dyus mantakushanqami ninpis: “Runa kar, warmi karpis, ama
ukwan ukwan punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu” nir. Chaymi uk
runa, Dyusta kasunanrayku mana ukwan punuyarpis, piru wanuchikurqa
uchayjunna. Chaqa Dyus mantakushantaqa manari chiqaptaqa ka-
suyanchu. Chaymi Dyusninchik mantakushankunata kasuyar, ashlilata
mana kasushaqa, payqa tukuy mantakushanpaqna kastigamanchik, mana
kasushaykichu nir.
12 Allita yaĉhashaykillapanu, Dyusmi rikamanchik, allintachush Wamran Je-
sucristupi kriyinchikllapa manaqachu mana nir. Chayrayku imata rurarpis,

imata rimarpis Washakuq Jesucristupaq yarpur kawsaypaq. Chayna pay yanapamasha ama ima mana allinkunata ruranapaq.

13 Allita yaĉhayllapa, Dyusninchikmi chay mana llakipakuqkunataqa, mana llakipanqachu. Piru chay llakipakuqkunata-shuypaqa, llakipanqa.

Jesucristupi kriyirqa, rurashun pay nishanta

14 Kriyiq masiykuna ¿allinchu kanqa uk runa shiminlawan "Nuqaqa Jesucristupi kriyini" ninanpaq? Jesucristupi allipta kriyirqa, pay nishanta ruranman. Yanqalla kriyini nir, mana kasurqa, mana washakayta puytinchu.

15 Ma yarpushun, uk kriyiq masinchik bidanta pasananpaq mana mudanayjun, mana mikunayjunchu kanman.

16 Chaymantaqa mayqannikillapa chay kriyiq masinchikta mana imata qur, mana imawanpis yanapar, ninkimanllapa: Dyus yanapashunqa. Rir, mishkita mikur, imawanpis quñukuy nir.

Chaynu nirqa, ¿Jesucristupi imanu kriyiqtaq kankillapa?

17 Mana yanaparqa, yanqa shimikilawan kriyinkillapa. Manami alliptaqa tukuy shunquykiwanqa kriyinkichu. Chaqa chaynu karqa, Jesucristo nishantaqa manari rurayankillapachu.

18 Mayqanllaqa niyanqa:

—Qamqami Jesucristulapi kriyinki, piru mana yanapakunkichu. Nuqashuypaqa runa masiyta imapipis yanapani, allinta tukur.

¿Imanutaq rikachimayta puytinki Jesucristupi kriyini nir, pay mana nishanta rurarqa? Piru nuqaqami, Jesucristo nishanta rurar, puytini rikachishuyta, alliplata paypi kriyini nir.

19 Qamqami Dyusqa ukla nir kriyini ninki. Mana kasushaykirayku dyablukuna yupay rurayanki. Chaqa dyablupismi kriyin, Dyus kan nir. Chaymi chaynu kriyir manchakur chukchukyarllapamapis, mana kasunchu.

20 ¡Ay, runa yaru! ¿Imanutaq puytiyman intrachishuyta? Kriyirla, mana allin kaqkunata rurarqa, mana washakankichu. Chaqa yanqallari kriyinki.

21 Kwintata qukayllapa. Unay rukunchik Abrahamtami, Dyusqa niran: "Munamayarqa wamraykita nuqarayku wanuchiy" nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katin, Dyusqa "Kayqami allita kriyiman" nir, mana wanuchichiranchu. Ashwanmi paytaqa uchankunamanta pirdunar, mana uchayjun runapaqna riqsiran.

22 Abrahammi kriyir, kasuran Dyusta. Chaymi Dyusninchik yanaparan, mas allita paypi kriyinanpaq.

23 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunaqa kumplikaran: "Abrahammi allita Dyuspi kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa riqsiran mana uchayjun runapaqnachu". Chaymi paypaqqa niqllapa: "Dyuspa amigunna" nir.

24 Chaynu allita kasushami, Dyusninchikqa wamrankunapaqna riqsimanchik. Piru yanqa rimarla kriyishaqa, mana.

25 Yarpuyllapa chay warmi Rahab shutiqpipis. Payqami kusa waynasapa karan. Chaymantaqa Dyuspi kriyir, paylatana kasuran. Chay warmisitami Israel runakunapa riparakuqninkunata, wasinpi pakar uklaw nantana kaĉharan, kuntraqninkuna ama tarinanpaq. Chayraykumi, Dyusninchikqa chay warmitaqa, tukuy uchankunamanta pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsiran.

26 Chaymi yaĉhanchik, kusa allinmi Dyusta kasunapaq nirmapis. Chaqa ¿manachu kwirpunchikpa amaynin tukukatinqa wanunchikna? Chaynullami rimarla kriyini nir mana allinkunata rurayarqa wanusha yupayna kanchikllapa.

3

Qallunchikta tantyakachishun

1 Kriyiq masiykuna, kay yaĉhachikuqkunatami Dyusqa masta rikar
yaĉhamanchik allintachush paypaq yaĉhachikunchik nir. Chaymi kay
nuqanchikkunamanta yaĉhachikuq kayta munarqa, Dyus nishanta karanta
rurashunllapa.
2 Yaĉhashanchiknu tukuy-ari pantar uchakunchik. Chay mana pantar
allinlata rimaqqami kusa allin runa, kusa intrakaq ima. Chaynu karmi
tukuy kwirpunta imapipis tantyakachiyta puytin.
3 Yaĉhashanchikllapanu, ¿manachu bistyapa aqrunman frinuta ĉhuranchik
kasumanapaq? Chay taksha frinitulawan puytinchik chay atun animalta
purichiyta may munashanchiktapis.
4 Kwintata qukashun chay atun barkukunapaqpis. Kusa atun katin-
mapis, wayrakuna kumsar uklawta apayatinpis, runakunaqa uk palita-
lawan tikrar, puytinllapa apayta may munashantapis.
5-6 Chaynullami qallunchikpis. Kwirpunchikmanta mas uchkulala
karmapis, kusata alabakan, “Tukuy imatami puytini rurayta” nir.
¡Ayayay! ¡Qallunchikqami ninapa chispitannu! ¿Manachu ninapa chispitan
mirar rupachin kusa achka muntikunata? Chaynullami qallunchikpis,
kwirpunchikpi kar, tukuy ima riqchaq mana allinkunata rimachimanchik.
Infyirnumanta dyablupa yarpuyninkunami qallunchikta mana allinkunata
rimachir, bidanchikta dañan, kusa uchayjunna kanapaq.
7 Runaqami mansuchayta puytin tukuy riqchaq utiq animalkunata, pariq
kurukunata, yakupi taq kurukunata, largu kurukunamatapis. Tukuy
chaykunatami mansuchayta puytin.
8 Piru mayqanpis manami qalluntaqa tantyachiyta puytinllapachu. Qal-
lunchikqami uk bininu wanuchikuq yupay. Chaymi dasla mana allinkunata
rimachir uchakuchimanchikllapa.
9 ¡Ay imatataq yaĉhanchikllapa! Chay qallunchiklawan Taytanchik Dyusta
shumaqta alabanchik. Chaymantaqa dasna runa masinchikkunata
musyanchik. Runakunataqami Dyusninchikqa paynu rikĉhaqta rurasha.
Chaynu katinqa, ¿pitaq kanchik musyanapaq Dyus rurashantaqa?
10 Kriyiq masiykuna, manami allinchu ashlilata chay shiminchiklawan
Dyusta alabar, chaymanta musyakunapaqqa.
11 Ma, yarpuyllapa. ¿Yaku nasimuqmantachu lluqshiyta puytinman
mishki yakuwan, ayaq yaku?
12 Uyamay kriyiq masiykuna, ¿uba yuraqachu puqunman iguskunata?
¿Manaqachu igus yurapis puqunman asaytunakunata? ¡Manami! Chaynullami
kaĉhi yaku nasimuqmantapis, mana mishki yaku lluqshiyta puytinchu.

Kaynumi kawsanllapa Dyusmanta yaĉhakuqkunaqa

13 Qamkunamanta uk yaĉhachikuq kusata yaĉhar intrakaq karqa,
rikachikunqari chay imanu kashantaqa. Chayna wakinkunapis rikar
chayllata rurananpaq. Qamkunamanta uk kusa yaĉhaq karqari, ama kusa
kani nir alabakarchu shumaqta kawsanqa.
14 Piru mayqannikillapa kusa yaĉhaq kani nirmapis, inbidyusu kar tukuy
imayjun kayta munarqa, ama “Kusa runa kani” ninqallapachu. Chaqa
chaynu tukurqami chiqap kaqmanta mana allintachu tukuyanllapa.
15 Chaymi chay yaĉhayninllapaqa, mana Dyusmantachu kanqa. Ashwanmi
runakunapa yaĉhaynin, chaynulla dyablupa yaĉhaynin imana kayanqa.

16 Chaqa chay inbidyusukuna, tukuy imata munaqkunaqa, imanupis
mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. Ashwan mana allinkunata
tukurmi kawsanllapa.
17 Piru Dyuspa yaĉhayninwan kaqkunaqami manana chaynuchu kawsan-
llapa. Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa, manana uchakurchu.
Manana piñakunllapapischu. Manami wakinkunalatachu uyakunllapa. Ash-
wan kusa llakipakuqkuna karmi, allinkunalata ruranllapa. Mana imatapis
pakarchu, allita rimanllapa. Yaĉhachikushannullami kawsanllapa.
18 Chay shumaq tananllapapaq yaĉhachikuqkunaqami, imallataqa tarpuq
yupay, shumaqna kawsanllapa. Chaymi maydiyaqa manana ĉhiqninakur
imachu rurayanqa pullana Dyus munashantaqa.

4

Ama kay pachapa imankunata munapakuyllapachu

1 ¿Imapaqtaq qamkunapura anyanakur, maqanakur ima kawsankillapa?
Chay mana allinkunata munashaykillaparaykumi, mana shumaqtaqa
kawsankillapachu.
2 Qamkuna imata munar, mana kunsigiyta puytir, wanuchikunkillapa
kunsiginaykillapakaman. Chaynu imata munarqa, kusata inbidyanakur,
maqanakunkillapa. Chaqa Dyusta mana mañarmiri, mana kunsigiyta
puytinkillapachu munashaykillapataqa.
3 Mañakunkillapapismi gustuykillapalata ruranaykillapapaq. Chaymiri
Dyusqa mañakushaykillapataqa mana qushunllapachu.
4 ¡Ay, qamkuna Dyuspi mana allita kriyir, ukpi ukpina yarpuqkuna! ¿Man-
achu yaĉhankillapa kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqkunaqa
Dyuspa kuntranna kanchikllapa nir? Chaymi mayqanpis kay pachamanta
kaq tukuy imakunata munaqkunaqa, Dyuspaqa kuntranna tikrakayan.
5 Chaqa allita yarpuyllapa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Dyuspa
Ispiritunmi qamkunapi kawsan. Payqa, munashurllapa kusa silusu.
Chaymi mana munanchu paymanta chiqanchakanallapapaqqa” nir.
6 Piru Dyusmi kusa allin kar kusata yanapamanchikllapa. Chaqa chay
iskribikashakunapimi nin:
“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa kusalata yanapan”
nir.
7 Chay-ari Dyuslata tukuy shunquykillapawan kasur, dyablutaqa ama
kwintacharchu shachinakuyllapa. Chaynuqami qamkunamantaqa ashun-
qana.
8 Chayna Dyusman tukuy shunquykillapawan qimikayllapa. Chayta
ruratkillapa, Dyuspis qamkunaman shamuyanqa. Uyankillapa
uchayjunkuna: Uchayjun makikillapata paqar, amana uchakuyllapachu.
Uyankillapa, qamkuna tukuy shunquykiwan Dyusta mana munaqkuna:
Amana ima uchatapis rurayllapachu. Ashwan Dyusninchiklatana
munayllapa, shunquykillapapis chuya yaku yupay shumaq kananpaq.
9 Mana allinta tukushaykillaparayku llakir, waqayllapa. Kananqa
asikuyta dijarna, waqayllapa. Aligriyayta dijarna, llakiyllapa.
10 Chaynulla ama kusa kani nirchu tukuy shunquykillapawan Ami-
tunchiklata kasuyllapa. Chaynuqami kusa puytiqpaqna tikrar, aligriy-
achishunqallapa.

Amami rikar yaĉhanakushunllapachu

11 Kriyiq masiykuna, amami washaykillapata rimapanakunkillapachu.
Chaqa kriyiq masikipa washanta rimar, jwisnu tukur rikar yaĉharqa “Dyus
mantakushanmanta mas puytiq kani” niq yupayna kankillapa. Chaynu
kusa mas puytiq kani nirqa, Dyus mantakushanta kuntrar manana ka-
suyankillapachu.
12 Dyuslami mantakushanta qumashanchik. Paylami jwisninchikpis.
Chaymi payla puytin runakunata rikar yaĉhar washayta, manaqa chin-
qachiymatapis. Piru qamqa, ¿pitaq kanki rikar yaĉhanaykipaq runa masiki-
taqa?

Manami yaĉhanchikchu allaq imami pasamashun nirpis

13 Uyamayllapa qamkuna, tukuy imata munaqkuna. Ninkillapami:
“Kananmi, manaqa allaqmi rishun chay may pwibluman. Chaymi uk añuta
nigusyuta rurar, qillayta ganashun” nir.
14 Piru manami yaĉhankillapachu imami allaqqa pasashuyanqallapa
nirmapis. ¿Rantikashachuri bidaykillapaqa? ¿Manachu puktaymaqa uk
pachapi rikarir, qashan das chinqan? Chaynullami bidaykillapawanpis
pasan.
15 Ashwan chay yarpuyashaykillapata ruranarqa, niyllapa: “Amitunchik
munatinmi, kawsar imatapis rurashun, manaqa mana” nir.
16 Piru qamkunaqa, mana chayta yarpurchu, kusana kani niyankillapa.
Manami chayqa allinchu.
17 Uk runa, Dyus nishanta yaĉhar, kaymi allin ruranaypaq nir mana
rurarqa, uchayjunna.

5

Uyakuyllapa kusa imayjunkuna

1 ¡Uyakuyllapa kayta kusa imayjunkuna! Diyakunami ĉhamunqa kusata
qischakanaykillapapaq. Chaypaq waqar, qayĉhakuyllapa.
2 Tukuy chay ĉhaniyjun imaykillapaqami ismunqa, kusa shumaq mu-
danaykillapapis kurur tukukanqa.
3 Chaynulla uruykillapa, qillaynikillapapismi muqusyanqa. Chaynu
muqusyarmi uk tistigu yupay kuntraykillapa tikrakanqa: “Mana
imayjunkunata mana yanapachimashaykichu” nir. Achka qillayta
munashaykillaparayku, chay mana allin yarpuynikillaparayku ninapi
rupaq yupay chinqar tukukankillapa. Jwisyu diya ĉhamuyatinqami, mana
imayjunkunata miĉhar, imaykillapata tantakunkillapa.
4 Mallki tantaq runakunata mana pagrashaykichu. Chaymi pagunkunaqa
rimaq yupay, Dyusman mañakusha. Qamkunapa kuntraykillapa shasha,
ingañashaykillaparayku. Kusa puytiq Dyusninchikmi uyasha chay trabajaqku-
nata, pagunkunapaq mañakuqta.
5 Kay pachapimi qamkunaqa kusa shumaq bidata pasar, kwirpuyki
munashanlata rurar, animalkuna yupay gurduyashaykillapa. Listunami
kankillapa jwisyu diyapi wanuchikashana kanaykillapapaq.
6 Chaqa qamkunaqari kusa allin runakunata, mana allinta tukusha kan-
man yupay, wanuchiraykillapa. Piru chaynu ruratkillapamapis paykunaqa
mana imalatapis rimaranllapachu.

Kriyir ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa

7 Kriyiq masiykuna, allita kriyiyllapa Amitunchikpi. Payrayku qis-
chakarpis, ama disanimakuyllapachu. Chaynulla ama yarpuyllapapischu:
¿Ima tyimpuraq shamunqa? Kusatami tardan nirqa. Yarpuyllapa uk

tarpukuqpi. Payqami tarpukurqa, yarakun, tamya ishkir simillanta wina-
chitin, allin kusichayjun kananpaq.

8 Chaymi, imanutaq tarpukuq yarakun, chay yupay qamkunapis allita
kriyir, ama disanimakurchu yarakuyllapa Amitunchik shamunankaman.
Chaqa pay shamunanqami shipchana.

9 Uyankillapa kriyiq masiykuna. Rikamanapaq jwisninchikqami
shipchamunna. Paymi punkitunchikpina. Chaymi willashunillapa,
ama mayqannikillapapatapis kuntranta rimanaykillapapaq. Chayna
jwisninchikpa rikayninpiqa amana kastigakashanachu kanaykillapapaq.

10 Kriyiq masiykuna, Dyuspa rimaqninkunami kusata qischakashallapa.
Chaynu qischakarpis, masta kriyiranllapa Dyuspi. Mana disanimakurchu,
kusa allita yaĉhachikuranllapa paypaq. Paykunami rikachimanchik, chaynu
qischakarpis, ama chiqanchakanapaq Dyusninchikmanta.

11 Uk kriyiq masinchik qischakar, allita Dyusninchikpi kriyirqa, kusa
shumaqmi kanqa nuqanchikkunapaqqa. Qamkunaqami uyapashaykil-
lapa, Jobmi kusata qischakarmapis shachinakur allita sirbiran Dyus-
ninchikta nir. Chaymantaqa Dyusninchik llakipar, kusata yanaparan.
Kwintata qukayllapa: Dyusninchikqa kusa allita yaĉhan llakipakuyta.
Chaymi uchayjun kashamapis, kastigamananchikmantaqa ashwan pir-
dunamanchik.

12 Piru kriyiq masiykuna, tukuy nishushaymanta masta willashunillapa
ama juranaykillapapaq. Amami syilupaq, kay pachapaq rimarmapis jurayl-
lapachu. Chaymi imapaqpis “Chiqap” nitkillapaqa, chiqap kanqa. “Mana”
nitkillapapis, mana kanqa. Rimashaykillapataqa rurayllapa, Dyusninchik
ama kastigashunanllapapaq.

13 Mayqannikillapa qischakar llakiyarqa, Dyusman mañakuyllapa.
Mayqannikillapa aligri karqa takir ima Dyusta alabayllapa.

14 Mayqannikillapa qishaq karqa, willayllapa kriyiqkunata rikar
yaĉhachikuqninkunata, paykuna shamur, Dyusman mañakunanllapapaq.
Chayna Amitunchikpa shutinpi mañakur kwirpunta asaytiwan
salanqallapa.

15 Tukuy shunqunwan kriyir, mañakutinllapaqami, Amitunchik chay
qishaqtaqa alliyachinqa. Mana allinta tukur uchakusha katinmapis,
uchankunamanta pirdunanqa.

16 Chayrayku mana allinta tukurmapis, ama pakayllapachu. Ashwan
kriyiq masinchikkunata niyllapa: “Kay ima mana allintami tukusha
kani” nir. Chayna uknikillapapaq uknikillapapaq Dyusman mañakuyllapa,
uchaykillapata pirdunar, alliyachishunanllapapaq. Uk kusa allin runa
tukuy shunqunwan mañakutinqa, Dyusqa uyar, tukuy mañakushanta ruran.

17 Yarpushun Dyuspa rimaqnin Eliaspi. Payqami nuqanchik yupay runala
karan. Piru tukuy shunqunwan Dyusman mañakutin, kimsa añu-y-midyuta
tamya mana ishkiranchu.

18 Chaymanta qashan tamya ishkinanpaq mañakutinqa, allipta ishkimu-
ranna. Chaymi tarpukashakuna allipta winatin, shumaq kusichakuna
karan pachapiqa.

19 Kriyiq masiykuna, qamkunamanta uk kriyiq masikillapa uchakur,
Dyusmanta ashusha katin, mayqannikillapa Dyusman qashan tikramurqa,
kusa allinta rurasha kanqa.

20 Chaynuqami chay uchayjunpa bidanta washayan wanunanmanta.
Chaynullami Amitunchikpis pirdunanqa kusa achka uchankunamanmat-
apis.

Chaynumi kanqa.

1 Pedro
Pedrupa punta kaq kartan

Kay kartataqami apustul Pedro iskribiran. Payqami Amitunchik Jesucristuwan purir, yaĉhachikutin uyakuran, chaynulla milagrukunata ruratinpis rikaran ima. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa Pedruta akraran apustulnin kar, tukuy uyapashanta, rikashanta ima parlakur intrachikunanpaq. Chayraykumi Pedrupaq mas intrakanarqa liyishun San Mateo 14.22-33; San Marcos 8.27-33; 9.2-8; 14.66-72; San Lucas 5.1-11; San Juan 1.40-44; 21.15-19; Hechos 2.1–5.42; 8.14-25; 10.1–11.18; 12.1-19; 1 Corintios 9.5; Gálatas 2.6-16.

Pedruqami kay kartataqa iskribiran Roma pwiblupi kayar, maylapipis kriyiq masinkunapaq. Chaymi payqa iskribir intrachiran Jesucristupi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakunanllapapaq nir.

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqami Pedro kani. Nuqatami Amitunchik Jesucristo paypa apustulnin kar yaĉhachikunaypaq akramasha katin, kay kartata iskribimuni qamkuna, Dyus akrashan uk ratulapaq kay pachapi kawsaqkunapaq. Chaqa uk furastiru yupay tankillapa Ponto pachapi, Galaciapi, Capadociapi, Asiapi, Bitinia pachakunapi ima.

2 Chaqa qamkunapaqmi Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha yaĉhaqllana kar akrashushallapa paylapaqna kanaykillapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa uchaykillapamanta llakipashurllapa, Santu Ispiritunrayku kusa allinpaq tikrashuranllapa Jesucristulatana kasur kawsanaykillapapaq. Chayna pay yawarninta iĉhashanrayku shumaqchakashana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni tukuy imapi yanapar, kusa shumaqta kawsachishunanllapapaq nir.

Jesucristupi kriyir aligriyar kawsashunllapa

3-4 ¡Alabashun Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyusta! Chaqa kusa allin payqa. Chaymi llakipamarninchikllapa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, paylapina kriyir manana unay kawsayashanchiknullanachu kawsanallapapaq. Chaynu paylata kasurqami “Maydiyaqa Dyuswan syilupi kawsayashun” nir kunfyakanchik. Chaymi chaypiqa mana ismuq, mana chakiq, chaynulla mana tukukaq irinsyanchikta qumashunllapa.

5 Chaqa Taytanchik Dyusmi kusa pudirniyjun kashanrayku paypi kriyisha kuytamanchik. Chaymi tukuy nishankuna kumplikatinnaqa, Jesucristo shamur washamashunllapa.

6 Chayraykumi qamkunaqa kusata aligriyankillapa, michka kay tyimpukunapi ratulapaq riqchaq imakunapi qischakarmapis.

7 Piru chay qischakaykunaqami sirbimanchik intrakanapaq Tayta Dyusqa allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa imanutaq urumataqa ninapi chulluchir tukuy chay mana allin kaqkunamanta akranllapa. Chaynumi qamkunapis qischakar imaqa allinlata ruraqkunana tikrakankillapa. Piru yaĉhashanchikllapanu uruqami tukukan, ashwan qamkuna chay kriyishaykillapaqami mana maydiyapis tukukanayjunchu. Chaynu allita kriyitkillapaqami, Jesucristo shamur kusata aligriyar, alabar, “Chiqaptami munamashaykillapa” nishunqallapa.

8-9 Qamkunaqami Jesucristuta mana pay payllata rikasha karmapis
kusata munankillapa, chaynulla kusata paypaq yarpukunkillapa ima.
Chaymi chaynu kriyir washakayanchikllapa nir yaĉharqa, kusala shu-
maq ukmanta mana shaykuq aligriyankillapa, ¡Amitunchikllapaqamiri kusala
chiqap llakipakuq kar, llakipar washamashanchikllapa! nir.
10 Unay tyimpupimi Dyusqa rimaqninkunata kaynu rimachiran: “May-
diyaqashi runakunata llakipar washayanqa” nir. Chaynu Dyus rimachis-
hanpaqmi, chay rimaqninkunaqa chaylapi yarpuqllapa: Imanutaq chay
washakayqa kanqa nir.
11 Nataq Jesucristupa Ispiritun Dyuspa rimaqninkunata yaĉhachiran
kaynu: “Dyuspa Akrashan Cristunmi kusata qischakar wanunqa.
Wanushanmanta qashan kawsamur, tukuy kuntraqninkunata
binsirnaqami rinqa syiluman allita tukuy imata rikaq” nir. Chaymi Dyuspa
rimaqninkunaqa kusata yaĉhayta munaranllapa Ispiritu nishanta: “¿Piraq
chay qischakaq runaqa? ¿Ima tyimpuraq kanqa?” nir.
12 Chaynu nir kusalata yarpupakutinllapami, Tayta Dyusqa paykunataqa
intrachiran chay washakayqashi mana paykunapa tyimpunpichu kar, ash-
wan kanan tyimpukunaraq kananpaq nir. Chaypaqmi kanankunaqa Je-
sucristupaq tukuyla yaĉhachikuqkunataqa, Tayta Dyusqa syilumanta Santu
Ispiritunta kaĉhamur yanapatin, yaĉhachikutinllapa kriyirna washakanllapa.
Chaynu katinmi chay washakaypaqqa angelkunamapis mana intrakashan-
llaparayku, kusalata intrakayta munanllapa: ¿Imanu kartaq Tayta Dyusqa,
kusala uchayjun runakunataqa washayanqa? nir.

Dyusqami munan allinlata rurar kawsanallapapaq

13 Chayraykumi kusa allita yarpur, tantyakar ima kusa allinlata kawsayl-
lapa. Chaynuqami kusa allita kamakasha yupay kayankillapa kanqa “Dyus-
ninchikmi kusa allin kar, Jesucristo qashan shamutin, tukuy imapi yanapa-
mashunllapa” nir.
14 Chaymi Dyuspa chiqap wamrankunana karqa, amami imanutaq unay
manaraq Dyusta riqsiyarmaqa kawsaq kankillapa, chaynuqa kawsankilla-
panachu.
15 Ashwanmi chaykunataqa dijar, tukuy imapi kusa allinlatana kawsayl-
lapa, imanutaq akrashushallapa Dyusninchikmaqa allinla chaynu.
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Kusa allinlata
kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa kusa allinla kani chaynu” nir.
17 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyusqami mayqantapis
mana ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuylata imat-
apis rurashanchiknulla karanlata rikar yaĉhamanchikllapa nir. Chaymi
qamkuna Dyusninchikta “Taytay Dyus” niqkunaqami, kay pachapi uk rat-
ulapaq kawsayashaykillapapiqa, payta mancharla kawsankillapa.
18 Chaqa qamkunaqami, unay rukuykillapakuna yupaylla manana
washakanaykillapapaq katkillapamapis, Tayta Dyusqa washashushallapa.
Piru chay washashunanllapapaqqami, Tayta Dyus pagrakusha. Chaynu
pagrakurmapis, manami chay tukukanayjun urukuna, platakunawanchu
pagrakusha.
19 Ashwanmi Tayta Dyuswan pullachamanallapapaqqa, Jesucristo kusala
shumaq yawarninwan rantimaranchikllapa. Chaqa payqami nuqanchikku-
napaq wanuran uk kusala allin uyshita yupay.
20 Chaypaqmi Tayta Dyusqa manaraq kay pachata rurayarlla,
nishallana karan: “Wamraymi wanunqa runakunata washananpaq”
nir. Chayraykumi, kanankunaqa Jesucristuqa shamusha llakipar ima
washamanallapapaq.

21 Chaqa Jesucristuraykumi, qamkunaqa yaĉhankillapa imanumi Tayta
Dyusqa payta wanushanmanta kawsachimur pullakuran nir. Chaymi
qamkunapis tukuy chaykunata yaĉharqa, allita Tayta Dyuslapi kriyir
yarakuyankillapa maydiya pullakushunanllapakaman.
22 Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami chiqap Dyus nishanta
intrakashaykillaparayku, allitana kwintata qukashaykillapa, shumaqta
kawsar uknikillapata llakipanaykillapapaqmapis. Chaymi kananqa
uknikillapa uknikillapa kusa allinla tukuy shunquykillapawan, tukuy
jwirsaykillapawan ima llakipanakunkillapa.
23 Chaqa chay kriyishaykillaparaykumi, mushuqmanta nasisha yupay
kankillapa. Piru manami taytaykillapa, mamaykillapa kay pachapi uk rat-
ulapaq chay paykunamantachu nasishaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa
rimanan tukuy tyimpupaq chaypi kriyishaykillaparayku, mushuqmanta
nasishaykillapa yupayqa.
24 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Tukuy runakunami qiwa yupay uk ratulapaq.
Chaynu katinmi yaĉhayashan, puytiyashanmapis,
qiwapa tuktun yupay mana tukuy tyimpupaqchu.
Ĉhaqa qiwa chakitin, tuktunmapis daskaqla ratan.
25 Piru Amitunchikpa rimayninqami tukuy tyimpupaq” nir.
Chaymi chay kusala shumaq rimayninllata qamkunatapis
yaĉhachishushallapa washakanaykillapapaqqa.

2

1 Chayraykumi tukuy mana allin kaqkunataqa amana rurayllapanachu.
Ama ingañanakunkillapachu. Ama shimikillapalawan Dyusta kasuq yupay
tukunkillapachu. Ama inbidyanakuyllapachu. Chaynulla dijayllapa tukuy
washanchikta rimapanakuymatapis.
2-3 Chaymi chaynu karnaqa, imanutaq uk wamritumaqa chiqap lichi
kaqlata kusalata munan, chaynu qamkunapis Dyus nishanta kusala masta
intrakayta munar kawsayllapa. Chaymi chaynuqa washakashaykilla-
parayku Amitunchikman masta qimikankillapa, “Kusala allin” nir yaĉharna.

Jesucristumi mana tukukaq shumaq rumi yupay

4 Nishaykillapa: Amitunchik Jesucristutami chay mana paypi kriyiqku-
naqa, uk mana sirbiq rumita yupay itakuranllapa. Piru Tayta Dyuspaqqami,
Jesucristuqa uk kusala shumaq, kusala sirbiq rumi karan. Chayraykumi
ashwan waran waranqa masta, Jesucristuman qimikayllapa.
5 Chaynuqami Tayta Dyusqa qamkunatapis uk kusala shumaq rumipaq
yupay tikrashunqallapa. Chaymi qamkuna chaynu kusa shumaq rumi
katkillapaqa, chay rumillawan Tayta Dyusqa uk wasita ruranqa. Chaynul-
lapismi uk kusa shumaq kurapaqna akrashunqallapa paytana sirbinaykil-
lapapaq. Chaynuqami, Dyus munashanlatana ima rurar, uk kusala shumaq
ufrindita yupayna paymanqa qimikankillapa aligriyachinaykillapapaqqa.
6 Chaymi Jesucristullapaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin:
“Sión pwiblupimi ĉhurashaq
uk kusa shumaq, uk kusa sirbiq rumita.
Chaymi chay paypi kriyiqkunataqa kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.
7 Chaymi qamkuna chay kusala shumaq rumipi kriyiqkunapaqqa, chay
rumiqa kusala sirbiq. Piru chay mana kriyiqkunapaqqami, Dyus nitin
iskribikashannu kaynu nin:
“Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,

ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha” nir.
8 Chaynullami ninpis:
“Chay rumipimi trumpisanqallapa” nir.
Chaqa paykunaqami, Dyuspa rimayninpi mana kriyinashanllaparayku trumpisanqallapa. Chaynu unaymanta-pacha mana kriyinashanllaparaykumi trumpisananllapapaqna karanllapa.
9 Piru qamkuna kriyiqkunaqami Dyuspa kaqninkuna kusala allin kanaykillapapaq akrakashaykillapa. Chaynu karmi Dyuspaqqa kusala chiqap kurankunana kankillapa, Dyus munashanlatana ruranaykillapapaq. Chaynulla paypa kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi kananqa tukuy chay tutaparaqmanta lluqshishana kar, kusala shumaq achkillapina kankillapa Dyus kusala allin rurashankunatana parlakunaykillapapaq.
10 Chaqa qamkunaqami, unayqa Dyuspa mana kaqninkunachu kaq kankillapa. Piru ashwan kananqami paypa kaqninkunana kankillapa. Chaynulla unayqa Dyusqa mana llakipashuqllapalamapischu. Piru kananqa kusalata llakipashuyanllapa.

Dyusta sirbinaykipaq kawsayllapa

11 Munashay ukniykuna, qamkunaqami kay pachapiqa furastiru yupay, mana tukuy tyimpupaqchu kankillapa. Chaymi rugashunillapa, ama qamkunalla munashaykillapata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa mana allin yarpuykunami, imanupis mana allinta rurachir, Dyusmanta chiqanchamananchikllapa.
12 Chay-ari allinkunata rurar kawsayllapa, chay mana kriyiqkunawanqa. Chaynuqami michka qamkunapaq kusa mana allinta rimayarmapis, kwintata qukar ninqallapa: “Alliptami wak runakunaqa Dyus munashanta ruranllapa” nir. Chaymi ashwan Dyuspi kriyirna, jwisyu diya ĉhamutinqa Dyusta alabanqallapa.
13 Amitunchikpi kriyishaykillaparaykumi, kay pachapi kaq gubyirnuykillapata kasuyllapa. Chaqa payqami kay pachapiqa mantakuq-ari.
14 Chaynulla kasuyllapapis chay gubyirnuykillapamanta kaq wakin mantakuqkunatapis. Chaqa paykunaqami, kay pachapi mana allin ruraqkunata rikar kastigananpaq numrakasha. Piru chay allinta ruraqkunata-shuypaqa yanapananpaq.
15 Chaqa Taytanchik Dyusmi munan, kriyiqkunaqa tukuywan kusa shumaqta kawsanaykillapata. Chaynami, chay sunsunulla kawsaqkuna, chaynulla Dyusninchikpaq mana allinta rimaqkunamapis, manana imatapis mana allintaqa rimananpaqnachu.
16 Ukniykuna, puytinkillapami tukuy ima munashaykillapata rurayta, piru allin kaqlata. Kuytawkish “Tukuy imatami rurayta puytini” nir rurayarqa, uchakushamana rikaritkillapa. Ashwanmi tukuy imata rurarpis Dyus munashannulla rurankillapa paypi allita kriyishaykillaparayku.
17 Chaymi tukuylata rispitar kawsayllapa. Kriyiq masikikunata llakipayllapa. Dyusta manchar shumaqlata sirbiyllapa. Chaynulla gubyirnuykillapatapis kusala rispituwan kasuyllapa ima.

Qischakarpis shachinakushunllapa Jesucristo yupaylla

18 Dyuspi kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu tukuy patrunkunaqami mana chayllachu. Wakin patrunkunaqami kusala bwinu, mana das piñakunchu ima. Piru wakinkunaqami, kusala malo, dasla piñakun ima. Chaynu katinllapamapis tukuy paykunatami kasunkillapa. Qamkunaqakish yarputkillapa chay allin kaqkunalata kasunallapapaq allin nir.

19-20 Chaymi nishunillapa: Kriyishaykillaparaykula qischashutinllapa
shachinakutkillapaqami, Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq kanqa nir.
Piru mana allinta ruratkillapa chaypaq qischashutinllapaqami, mana shu-
maqchu kanqa Dyuspaqqa.
21 Chaqa Tayta Dyusqami, chaynu qischakar imamapis payta sirbinalla-
papaq akramashanchikllapa. Yarpuyllapa Jesucristupi, payqami uchaykil-
lapamanta washashunanllapapaq chaynu qischakarmapis shachinaku-
ran. Chaynu qischakashanqami intrachimanchik, nuqanchikkuna qis-
chakarmapis, pay yupay shachinakunallapapaq nir.
22 Yaĉhashanchikllapanu Jesucristuqami,
mana imalapimapis uchakuranchu.
Chaynulla manami llullakurlamapischu rimaran.
23 Chaynullami chay kuntrankuna mana allinta willatinllapapis, payqa
manami ima mana allintapis willaranchu. Chaymi qischatinllapamapis,
payqa manami niranchu, maydiyaqa qamkunatapis chaynu qischashaykil-
lapa nirqa. Ashwan tukuy chay mana allinta ruraqkunata, Tayta Dyus
tukuyta rikar yaĉhaqpa makinman ĉhuraran payna rikar yaĉhananpaq nir.
24 Jesucristumi kusalata qischakaran uchanchikllapamanta
washamanallapapaq. Payllami chuqri chuqri kruspi qischakar wanuran
uchanchikkunamanta allichar shumaqchamanallapapaq. Chaynuqami
ruraran uchanchikkunapaqqa wanusha yupayna kar, amana uchakurchu
shumaqtana kawsanallapapaq.
25 Chaqa unayqami Dyusta mana kasuraykillapachu. Chaymi uyshita
chinqasha yupay puriraykillapa. Piru kananqami Jesucristumanna
tikrakashaykillapa. Chaymi payqa uk michikuq yupay kuytashuyanllapa,
tukuy saqra imakunamanta washashuyanllapa ima.

3

Masayjunkunaqa kaynu kawsanqallapa

1-2 Kriyiq masiykunamanta, warmi kaqkunata nishaykillapa: Qusaykilla-
pata allita kasur shumaqta kawsayllapa. Chaynu shumaqta kawsatkillapa,
chay qusayki mana kriyiq karmapis kwintata qukar ninqa: “Kriyishan-
raykumi waknuqa kawsan” nir. Chaymi paypis Jesucristupi kriyinqa, kusa
shumaq rispituwan kawsashaykillapata rikarla, mana imata willar ima
yaĉhachishaykillaparaykuchu.
3 Kriyiq masiykuna, manami anaykillapalapi kusala ukmanta ñaqsakur,
kusala ĉhaniyjun urumanta rurakasha imata yakakur chaynulla kusala
ĉhaniyjun raĉhpata yakakur imachu, kusa shumaqqa kankillapa.
4 Chaynu anaykillapalapi mudakunaykillapamantaqami, tukuy imapi
allinla kaqpaq yarpushaykillapa, chaynulla qusaykillapata kasushaykillapa
kusala allinqa. Chaynu karmi, Tayta Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq
allin kayankillapa kanqa.
5 Chaynumi karan unay tyimpupi warmikunapis. Paykunaqami Dyuslapi
kusalata kunfyakar, qusanllapamatapis kusalata kasur ima kawsaqllapa.
6 Yarpushunllapa rukunchikllapa Sarapaq. Paymaqami runan Abra-
hamta kusalata kasur, uk mantakuqpaqna riqsiran. Chaynumi qamkunapis
ruraylapa qusaykillapawanqa. Chaqa chaynu Tayta Dyusta allita kasur,
chaynulla qusaykillapata kasur imaqami, imanutaq chay warmisita Sara-
maqa mana imamantapis manchakur imachu kawsaq, chaynu kayankil-
lapa kanqa. Chaynuqami Sarapaqa wamran yupayna kayankillapa.
7 Qamkunapis ullqu kaqkuna, shumaqta kawsayllapa warmikillapawan.
Yarpuyllapa: Warmikipismi kusata sirbin nir. Chaqa warmikillapaqari

mana qamkuna yupay jwirsayjun karmapis, Dyuspa wamran kar, paywan maydiya kayanqa, qamkuna yupaylla. Chaymi warmikita rispitar shumaqta kawsayllapa. Chaynuqami Dyusqa uyapanqa payman mañakutkillapamapis.

Allin runakunami qischakan

8 Nishaykillapapis: Shumaqta tukuynikillapa kawsayllapa, uk yarpuylana kar llakipanakur ima taytaykillapamanta mamaykillapamanta uknikillapawan yupay. Amami kusa kani nir imachu, llakipakur ima mana imayjun yupay kawsayllapa.

9 Chaynulla mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami qamkunaqa mana allintaqa rurankillapachu. Mayqan jurapashutinllapapis, amami qamkunaqa jurapankillapachu. Chaymi imanu rurashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa bindisir yanapananpaq. Chaqa Dyusqami shumaq bindisikasha kanaykillapapaq akrashushallapa.

10-12 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashankunapiqa nin:

"Mayqanpis shumaqta kawsayta munaqqa,
ama ima mana allinta rimanqachu.
Chaynulla amami llullakunqalamapischu.
Chaqa Amitunchikqami allin kaqkunata kuytan.
Chaynulla mañakutinpis uyapan.
Nataq chay mana allinta ruraqkunamantaqami
payqa chiqanchakan.
Chayraykumi qamkunaqa, ama ima riqchaq mana allintaqa rurarchu,
ashwan allinlata rurar shumaqchanakur ima kawsayllapa".

13 Allita yarpuyllapa: Maydiyapis allinlata rurar kawsatkillapaqa, mana mayqanpis qischashunanllapapaqqa allin yupaychu.

14 Piru allinlata rurar kawsashaykirayku qischashutinllapamapis, Dyuspaqqa kusala shumaqna kankillapa. Chaymi chayta yaĉharqa, ima pasashutinllapapis amami manchakunkillapa imalapischu, chay mana allinta rurashuqkunamantaqa.

15 Ashwanmi tukuy shunquykillapawan Amitunchiklapi yarpukunkillapa. Chaymi ninkillapa: "Kusala puytiq Amituy Jesucristulatami manchar sirbishaq" nir. Chaynu karnaqa qischakarmapis kusalata aligriyatkillapa, mayqanpis kaynu tapushunmanllapa: ¿Imaraykutaq aligriyankillapa qischakarmapis? nir. Chaynu tapushutinllapaqami, ama manchakurchu aligrila das willankillapa. Piru amami kusa kani nir imachu, shumaqlata willankillapa kriyishaykillaparayku.

16 Chaynulla amami mana allinta yarpur imachu kankillapa tapushuqllapakunawanqa. Chaynu shumaq paykunawan kar, Jesucristupi kriyishaykillapapaq shumaqta willatkillapa imaqami paykunaqa pinqakunqallapa shumaqta rimashaykillaparayku.

17 Chaymi mana allinta rurashanchikrayku qischakanamantaqa, ashwan allinta rurashanchikrayku qischakanapaqqa allin, Dyusninchik chaynu qischakanapaq nisha katinqa.

18 Nishaykillapa, imanutaq Jesucristumaqa, paylla qischakaran uk kutila tukuy tyimpupaq, uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Payqami kusala allin karmapis Dyuswan pullachamanallapapaq tukuy mana allin kaqkunapaq qischakaran. Chaynullami paypa kwirpunqa wanuran, piru Ispiritunqami mana wanuranchu.

19-20 Yaĉhashanchikllapanumi Noepa tyimpunpi runakunaqa Dyusta mana kasurchu wanuran. Chaynu wanurllapami prisukasha yupayna kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesucristuta wanuchir pampatinllapaqa Ispiritunqa

rir, chay wanusha prisu yupay kaqkunata willaran. Chaqa chay tyimpuqami Tayta Dyus yarpuran, imanupiqaĉhi Noé chay wampuq wasita rurar tukchinankamanqa kasumanmanllapa nir. Piru mana kasushanllaparaykumi, wanuranllapa. Nataq Noemi ayllunkunawanqa uchu karanllapa. Chaymi Dyuspi kriyishanllaparayku aykala karmapis washakaranllapa yakumantaqa.

21 Chaynullami kanan nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikraykuqa shutikunchikllapa ima. Piru kriyishanchikraykulami washakanchikllapa. Chaqa yakupi shutikur imaqa manami kwirpunchik tiqti kashanraykuchu yakumanqa yaykunchik. Ashwanmi chaynuqa rurayanchik yarpunapaq uchanchikta wanuchiq yupayna kar, Dyuspa naypanpiqa kusa allinla shunquyjun imana kanallapapaq. Chaymi chaynu shutikurqa intrakayanchik Jesucristo wanur, qashan kawsamushanrayku, washakayta puytinchikllapa nir.

22 Kananqami payqa syiluman risha, Dyuspa allilaw qichqanpi tayan, tukuylata rikar ima mantamarninchikllapa. Chaymi Dyuspa angelninkuna, chaynulla tukuyla rikaypaq mana rikaypaq mantakuqkunamapis Jesucristuta manchar kawsanllapa.

4

Imanu kanapaqtaq Dyus yanapamashanchik chaynula kar sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa uchanchikmanta washamanallapapaqqa kusalata qischakaran, chaypaq yarpurlami paypi kriyishaykillaparaykuqa qischakarmapis shachinakunkillapa. Chaqa mayqanpis qischakar ima shachinakuqqami, chay mana allinta rurachikuqtaqa limpu binsinqa.

2 Chaynuqami manana pay munashanta rurarnachu, ashwan Dyus munashanlatana rurar kawsanqa tukuy kawsayashanpiqa.

3 Piru kusala achka tyimputami qamkunaqa Jesucristupi mana kriyirqa, chay wakin mana kriyiqkuna yupay uchakur kawsashaykillapa. Chaqa qamkunaqami kwirpuykillapa munashanlata rurar, ukwan ukwan punuyta munar, kusalata upyapakur maĉhar, kusala mana allin fyistakunaman rir, kusalata mikupakur, chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakunata adurar, ima kawsaq kankillapa.

4 Unay chaynu kasha karmapis kananqa manana chaynullata rurar kawsatkillapami, chay mana kriyiq runakunaqa kusalata qamkunapaq yarpupakunllapa. Chaymi mana paykunawan kashaykillaparayku kusala mana allinkunata rimar ima jurapashunllapa.

5 Piru chaynu rimarmapismi, maydiyaqa Tayta Dyuspa naypanman qimikanqa, pay rikar yaĉhananpaq. Chaqa Tayta Dyusmi rikar yaĉhan wanushakunata, kawsaqkunamatapis.

6 Chaymi imanutaq unay runakuna allita Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqkunamaqa, unay rukunchikkunata yaĉhachiranllapa. Chaymi paykunaqa kriyiranllapa. Chaynu kriyishanllaparaykumi, kusalata qischakar ima wanuranllapa. Piru chaynu kwirpunllapa wanusha katinmapis, paykunaqa Dyuswan pullana.

7 Nishaykillapa ukniykuna: Jwisyu diyami shipchamunna, kay pachapi tukuyla ima kaqkunapis tukukananpaq. Chayraykumi qamkuna kriyiq masiykuna allita yarpur, tantyakar ima, waran waran Tayta Dyusman mañakurla kawsayllapa.

8 Piru kusala mas allinmi kanman qamkunapura kusalata llakipanakunaykillapapaq. Chaynu uknikita llakiparqami, mayqan kusa mana allinta rurashutinllapapis pirdunayankillapa kanqa.

9 Chaynulla uknikillapa uknikillapa wasikillapapi samachinakuyllapa, uknikipaq ama ukmanta yarpur, kwashayar imachu.

10 Chaymi imanutaq Taytanchikllapa Dyus uknikillapata ukmanta chaynulla uknikillapatapis ukmanta ima ruranaykillapapaq yanapashushallapa. Chaynu katinqa chay yanapashushanllapanula uknikikunata yanapayllapa.

11 Mayqannikillapa yaĉhachikurpis shumaqta yaĉhachikuyllapa. Chaymi chay rimar yaĉhachikushaykillapapiqa Dyus rimasha yupay kananpaq. Chaynulla mayqanta yanaparpis, yanapayllapa Dyus imanutaq munashannulla. Chaymi Jesucristupi kriyishaykillaparaykuqa tukuy imatapis allinlata rurankillapa, Taytanchik Dyusta alabananllapapaqqa. Chaqa tukuy imapis Taytanchik Dyusllapaqmi. Chaynulla pudirninmapis tukuy tyimpupaq. ¡Chaynumi kanqa!

Kriyishanchikrayku qischakarpis shachinakushunllapa

12 Kriyiq masiykuna, qamkuna Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarpis amami ninkillapachu: "¿Imapaqtaq kaynu qischakani?" nirqa. Chaqa chaynu qischakar imamapis shachinakutkillapami Tayta Dyusqa yaĉhanayanna chiqaptami qamkunaqa paypi kriyinkillapa nir.

13 Ashwanmi chaynu qischakarmapis aligriyayllapa, imanutaq Jesucristumaqa qischakarmapis shachinakuq nir. Chaqa kanan chaynu qischakar shachinakurllaqami, maydiyaqa llipyalla pudirninwan shamutinqa paywanna kusalata aligriyankillapa.

14 Nishaykillapapis: Kusala shumaqmi kanqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku jurapashutinllapa shachinakuqkunaqa. Chaqa Tayta Dyuspa llipyalla Santu Ispiritunmi imuraspis kusalata yanapashuyanllapa shachinakunaykillapapaqqa. [Piru chay ĉhiqnishuqkunaqami Dyuspa Santu Ispiritunpaq mana allinta rimanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami shumaqta kawsashaykillaparayku, kusalata alabanqallapa.]

15 Qischakarmapismi Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakankillapa. Amami qischakankillapachu wanuchikushaykillapapaq, suwakushaykillapapaq, mana allinta rurashaykillapapaq, ukpa imankunaman yakapakashaykillaparayku imachu.

16 Piru Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarqami, ama pinqakunkillapachu. Ashwanmi Taytanchik Dyusta alabankillapa chay qischakashaykillaparaykuqa.

17 Chaqa kananqami Dyusqa qallariyanna wamrankuna kaqkunata rikar yaĉhaq, allitachush nuqapi kriyin manaqachu mana nir. Chaynu wamrankunallata rikayatinqa, paypa shumaq rimayninta mana kasuqkunata rikar yaĉhatinqa, imananqallaparaq paykunaqa.

18 Chaynu allin runakuna washakananpaq trabajusu katinqa,
¿imananqallaparaq-ari Dyusta mana kasur uchakuqkunaqa?
Imanupis mana washakayta puytinqallapachu.

19 Chay-ari, Dyus munashanta rurar qischakaqkunaqa, ashwan Dyus munashanllata rurar kawsanmanllapa. Chaynulla bidanllapata Dyuspa makinpi dijanmanllapa. Chaqa ruramashanchikllapa Tayta Dyusqami imuraspis pullanchikllapa kananpaq kar, mana dijamanchikllapachu.

5

Kriyiqkunata rikaqkunaqami kaynu kanqa

1 Nuqa Pedrumi Jesucristupa sirbiqnin kar, kriyiq masiykunata
rikar yaĉhachiq chay kani. Chaqa nuqaqami rikasha kani, Jesucristo
imanu uchanchikllaparayku qischakar kruspi wanutinmapis. Chaynu
karmi, kananqa qamkuna kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqkunataqa
rugar ima yanapashunanillapa. Ĉhaqa qamkunapismi nuqa yupay
sirbikuyankillapa. Chaymi Jesucristo maydiya llipyalla pudirninwan
shamutinqa, mantakuyashanpina kayashunllapa.

2 Chaynu tantalana washakasha kananllapapaqqa, qamkuna chay kriy-
iqkunata rikar yaĉhachir michikuq yupay kaqkunaqa, allita kuytankillapa
Dyus akrashan uyshita yupay kaq wamrankunata. Chaymi imatapis ama
amalaschu rurar, ashwan Dyus munashannu aligrila rurankillapa. Amami
chay rurashaykirayku pagrakanaykillapapaq yarpur imachu rurankillapa.
Ashwanmi imatapis rurankillapa kusa aligrila, ama kwashallachu.

3 Piru chaynu uknikillapata rikarqa, kuytawkish qamkunaqa paykunapa
mantaqnin yupaymana tukutkillapa. Ashwanmi kusala shumaqta Dyus
munashannula kawsar paykunataqa rikachinkillapa.

4 Chaynu allin kaqlata rurar ima kawsayatkillapa, maydiya chay
michikuqkunapaq mantaqnin chiqap michikuq Jesucristo shamutinqa,
kusala shumaq llipyalla mana tukukaq kurunatana aypanaykillapapaq.

5 Chaynullami qamkuna musu kaqkuna, rikar yaĉhachishuqnikillapata
kusala rispituwan kasuyllapa. Chaynullapis uknikillapa uknikillapa ama
kusa kani nirchu, kasunakur kawsayllapa. Chaqa
"Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa
chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan".

6 Chayraykumi imata rurarpis, ama kusa kani nirchu tukuy imata puytiq
Dyusninchik munashanlata rurankillapa. Chaynu ruratkillapami maydiya
Tayta Dyus shamurqa tukuypa naypanpi nishunqallapa: "Kusala allinta
rurashaykillapa" nir.

7 Chayraykumi ima pasashutinllapapis ama chaykunalapaq yarpur
llakirchu, chay pasashushanllapataqa Dyuspa makinpina dijayllapa, ¡Taytay
Dyusmi llakipamanqa! nir.

8 Piru allita tantyakar, rikĉhakushala yupay kar kuytakankillapa. Chaqa
chay ĉhiqnimaqninchik dyabluqami, imanutaq liyunmaqa mallaqnarqa
qayĉhakur purin imatapis mikunar, chaynumi nuqanchikkunatapis Tayta
Dyusmanta chiqanchamanayanchikllapa.

9 Chaynu katinmapis manami qamkunalachu chaynuqa qischakayankil-
lapa, ashwanmi maylawpipis kriyiqkunaqa qamkuna yupaylla
qischakayanllapa. Chaymi chayta yaĉhar imaqa, chay mana allin
rurachikuqta mana kwintacharnachu, ashwan masta animakur ima chay
kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa.

10 Chaqa nishaykillapapis: Kay pachapi kriyishaykillaparayku uk ratula-
paq qischakayatkillapamapismi, Taytanchik Dyusqa kusalata llakipashurl-
lapa yanapar kusala allinpaq, allita kriyiqpaq, kusala jwirtipaq, chaynulla
chiqapta washakasha kanaykillapapaq ima tikrashunqallapa. Chaynuqami
tukuy tyimpupaq Tayta Dyus mantakuyashan luryanpina kayankillapa
kanqa Jesucristuwan pullana.

11 ¡Chaymi chayta yaĉharqa paylata alabashunllapa! ¡Chaqa payqami tukuy
tyimpupaq mantakun! ¡Chaynumi kanqa!

Pedrumi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, chiqapta kriyiq masinchik Silvanuwanmi * kay
kartata iskribimuni kusalata animakur masta kriyir kawsanaykillapapaq.
Chaqa Taytanchik Dyus kusata munamashanchikrayku kusata yanapa-
manchik. Chayraykumi chay munashushanllaparayku, shachinakur ima
kawsankillapa.
13 Babiloniapi taq kriyiq masinchikkuna, chaynulla Jesucristupaq
yaĉhachitiy kriyishanrayku wamray Marcospismi kaĉhamun saluduta
qamkunapaq. Chaqa kay Babiloniapi kriyiqkunatapis qamkunata yupay,
Tayta Dyusqa akrasha paypa kaqninkunana kananllapapaq.
14 Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shu-
maqta saludanakunkillapa. † Chaynulla Jesucristupi kriyishaykillaparayku,
kusala shumaqta kawsanaykillapapaqmi Taytanchik Dyusqa yanapashun-
qallapa.

Chaynumi kanqa.

---

* **5:12** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir. † **5:14** Kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Pedro
Pedrupa ishkay kaq kartan

Apustul Pedrumi kay kartataqa ruku wanunanpaqna kar iskribiran. Chaqa Tayta Dyusmi paytaqa intrachisha karan wanuyankinami kanqa nir. Chayta yaĉharmi maylawpi taq kriyiqkunaman kay kartata iskribiran (1.3-21). Chaynulla chay mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimusha katinmi, iskribir ima allita intrachiran ama ingañakananllapapaq (2.1-22). Chaynullami intrachiranpis Jesucristo kay pachaman shamunan diya shipchamuyatinqa, imanu kanqa nir (3.1-18).

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Simón Pedrumi Jesucristupa apustulnin kani. Chaynulla payllata sirbiq karmi, kay kartata iskribir saludashunillapa. Chaqa qamkunapismi nuqakuna yupay kusalata washamaqninchik Dyus Jesucristullapi kriyishaykillapana: Payqami kusala allin kar yanapamashanchikllapa nir.

2 Chaymi mañakunipis, Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta allita riqsitkillapa, pay kusalata yanapashutinllapa ima shumaqta kawsanaykillapapaq.

Dyuspi kriyiqkunaqami kaynu kanqallapa

3 Chaqa kusala pudirniyjun Taytanchik Dyusqami, kusala allin kar nuqanchikkunataqa qayamashanchikllapa payta allita riqsir kasurna kawsanallapapaq. Payqami tukuy imapi yanapamashanchikllapa, imuraspis paylatana sirbir ima kawsanallapapaq.

4 Chaymi Taytanchik Dyusqa kusala pudirniyjun, kusala allin ima kar unaymanta-pacha arnimashanchikllapallana karan yanapamanallapapaqqa. Chaqa chay arnimashanchikllapaqami kusala shumaq, chaynulla sirbiq ima. Chaymi chaynu Dyusninchikwan karqa, manana kay pachapi kusala mana allinkuna kan chaykunata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa yanapamashanchikllapa pay yupay allinlatana rurar kawsanallapapaq.

5 Chayraykumi Jesucristupi mas allita kriyir, allinlata rurar kawsashunllapa. Chaynu kawsarqami, Dyusninchikmanta allita intrakarna, kusa intrakaqkunana kashunllapa.

6 Chaynu Dyusninchik yanapamasha intrakaqkuna karqami, chay mana allin ruraykunamantaqa tantyakashunllapa. Chaynulla ima pasamashallapamapis shachinakur ima tukuy shunqunchikllapawan maydiyapis paylata kasur kawsashunllapa.

7 Chaynu karqami kriyiq masinchikkunawan llakipanakur ima yanapanakushunllapa. Chaynullami ashwan masta llakipanakushunllapa ima kriyiq masinchikkunawanqa.

8 Chaymi tukuy kay nishushayllapakunata allita kasurqa, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiqkunana kankillapa. Chaynuqami manana qamkuna munashaykillapa yanqalla chaynunachu kawsayankillapa.

9 Piru Dyus nishanta willatiy mana kasuqkunaqami, mana allita rikakuq syiguyasha yupayna kawsanllapa. Chaynulla Jesucristo uchanmanta washananpaq wanushanmatapis manana yarpurllapanachu kawsanllapa.

10 Chay-ari kriyiq masiykuna nishaykillapa: Qamkunatami Dyusninchikqa wamranna kanaykillapapaq akrashushallapa. Chaymi chaynu karqa tukuy kay nishushayllapata allita kasur kawsayllapa.

Chaynu karqami, Jesucristupi kriyishaykillapamantaqa mana maydiyapis chiqanchakankillapachu.

11 Chaymi maydiyapis payllawan katkillapaqa, washamaqninchik Amitunchik Jesucristuqa kusa aligrila shamunqa paypa mantakuyninmanna apashuqllapa. Chaypiqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa paywan pullana.

12 Kriyiq masiykuna, tukuy kay yaĉhachishushayllapataqami, allita intrakashaykillapana. Piru chaynu allita intrakasha katkillapamapismi waran waran willayashaykillapa, ama qunqar Jesucristuta kasurla kawsanaykillapapaq.

13-14 Piru nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi intrachimasha, nuqaqashi wanuyashaqna nir. Chayraykumi kanankuna kawsayarllaqa, Jesucristupi imanu kriyirlla shachinakunaykillapapaq nir waran waran willashuyashaqllapa.

15 Chayraykumi kawsayarllaqa tukuy puytishayta yaĉhachishuyllapata kamashaq. Chaynuqami maydiya wanutiypis chay willar yaĉhachishushayllapapaq yarpur ima, chayllapi kawsanaykillapapaq.

Pedrumi riman kusala pudirniyjun Jesucristuta rikashanpaq

16 Amitunchik Jesucristo kusala pudirniyjunqami, maydiyaqa qashan shamuyanqa nir ima yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa llulla kwintu imachu karan. Ashwanmi chay yaĉhachishushayllapaqa kusala chiqap. Chaqa nuqakunallami rikasha ima kanillapa imanu Amitunchik Jesucristuqa kusala pudirniyjun nirmapis.

17-18 Chaynullami rikasha kanillapapis Tayta Dyusqa imanu Wamran Jesucristutaqa kusala allinpaq riqsiran ima nirmapis. Chaqa nuqakunaqami chay kusala shumaq sirkapi paywan karayllapa. Chaymi uyaparayllapapis syilumanta-pacha Dyusqa kaynu niqta:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

19 Chaynulla nishaykillapapis: Dyusninchikpa unay rimaqninkuna Jesucristupaq iskribishanqami kusala chiqap kasha nir. Chaqa nuqakunapis chay rikashayllapawan, uyapashayllapawan imaqa allita yaĉhanillapa Dyuspa rimaqninkunaqa chiqapta Jesucristupaqqa yaĉhachikuq kasha nir. Chayraykumi qamkunapis Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishanta kasur imaqa, pay munashannullana rurayankillapa. Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunaqami imanutaq uk bilamaqa tutaparaqpi achkirachikun, chaynu intrachimanchikllapa. Chaymi Dyus nishantaqa intrakayta puytinchikllapa maydiya Jesucristo shamunankaman. Dyus nishanqami, imanutaq achkiyaypimaqa atun qullarsitu achkirachimanchik chay yupay yarpuyninchikpiqa intrachimanchikllapa.

20-21 Chaymi allita kwintata qukayllapa: Dyuspa unay rimaqninkunaqa, manami paykuna munashantachu yaĉhachikuranllapa nir. Chaqa manami mayqanpis pay munashanllamantaqa Dyus nishantaqa intrachikuyta puytinchu. Chaymi chay rimaqninkunamaqa Dyus munashannulla yaĉhachikuran, iskribiran ima Santu Ispiritu chaynu ruray nir yanapatin.

2

Llullachikur yaĉhachikuqkunami rikarimunqa

1 Chaymi nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa nir. Chaqa qamkunallamantami mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarinqallapa. Imanutaq Israel

runakunamaqa Dyus akrashan pwiblu katinllapamapis, paykunallamanta Dyuspa rimaqnin yupay tukuqkuna rikariran chaynu. Ĉhaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, kriyiq tukur mananula chay pay yaĉhayashanta yaĉhachikur, kriyiqkunataqa pantachin. Paykunaqami Amitunchik Jesucristo uchanmanta washananpaq wanusha chaymatapis manana kwintachanllapanachu. Chaymi chaynuqa paykunaqa dasna kastigakasha rikarinqallapa tukuy tyimpupaqna.

2 Piru achka wakinkunaqami chay yaĉhachikushanllapata kasunqallapa. Chaymi chaynu kasushanllaparayku kusa mana allinkunata ima rurar kawsatinllapa, wakin rikaqkunaqa washamaqninchik Jesucristupaqmapis mana allinta ima rimanqallapa.

3 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, imatapis kusalata munapakushanllaparayku chay paykuna yaĉhayashanllapawan kusalata ingañashurllapa imaykillapatapis tantakunqallapa. Piru chaynu rurashanllaparaykumi, mana imanupis washakayta puytinqallapachu. Chaqa chaynu rurashanllaparaykumi unaymanta-pacha chaynu kastigakananllapapaqna karanllapa.

4 Chaqa yarpuyllapa: Chay unay angelkuna uchakutinllapaqami, Tayta Dyusqa mana pirdunarchu ashwan chay kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri infyirnuman itakuran. Chaymi chaypina paykuna, kusalata qischakar ima yarakuyanllapa chay jwisyu diyapi Tayta Dyusqa rikar yaĉhananpaq.

5 Chaynullami unay Noepa tyimpunpi runakuna uchakur Tayta Dyusta mana kasutinllapaqa, payqa mana pirdunarchu kusala manchaypaq atun tamyawan tukchiran. Nataq Noelami washakaran syiti ayllunkunalawan. Chaqa payqami Tayta Dyuspaq parlakur ima kusala allinta kawsaran. Piru chay runakunaqami mana kasur, kusa mana allinkunata rurar ima kawsaqllapa.

6 Chaynumi Dyusta mana kasushanllaparayku, Sodoma pwibluta, chaynulla Gomorra pwibluta chinqachinanpaq niran Tayta Dyusqa. Chaymi chay pwiblukunamanqa Dyusqa syilumanta-pacha kaĉhamuran ninata. Chaynuqami tukuyla chay pwiblupi kaqkunaqa limpu rupar uĉhpa intirupaq tikrakar tukukaranllapa. Piru chay pwiblukunawan Tayta Dyus chaynu rurashanqami intrachimanallapapaq karan kanan tyimpupi kawsaqkunaqa Dyuslatana kasur amana uchakurnachu kawsanallapapaq.

7-8 Piru chaynu chay runakunata tukchirmapismi, Lotta washaran. Chaqa payqami kusala allin runa karan Dyuspa naypanpiqa. Chay Lot shutiq runaqami kusalata llakir ima kawsaq chay wakinkuna kusala mana allinkunata ruraqta rikar, chaynulla mana allinta rurashallapa nir uyaparqa. Chaymi wakinninkunapaq tukuy shunqunwan llakir mana imanupis aligrila kawsaytaqa puytiqchu.

9 Chaynuqami Dyusqa intrachimanchik imanumi payqa tukuy imata yaĉhan nir. Chaqa payqami tukuy paypi kriyiqkunataqa, mana allin kaqkunamanta washan. Piru chay mana allinta ruraqkunata-shuypaqa, kananmanta-pacha kastigashana. Chaymi chay kastigakasha chaykunaqa yarakuyanllapa, chay jwisyu diyapi rikar yaĉhananpaq.

10 Chaqa Dyusqami kastigan tukuy uchayjunkunataqa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, paykuna munashannulla millanaypaq imakunata rurar kawsanllapa. Chaymi Dyusmatapis mana kasuyta munanllapachu. Chaqa paykunaqami yanqa runakunala karmapis kusa marraju

kashanrayku, chay rikaypaq chaynulla mana rikaypaq kusa mantakuqkunapaqmapis * kusala mana allinkunata rimanllapa.

11 Piru angelkuna-shuypaqa Amitunchikmanta kar, mas pudirniyjun runakunamanta karmapis, manami chay kusa mantakuqkunapaqqa mana allinkunataqa rimanllapachu.

12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa, imanutaq animalkunamaqa mana intrakanllapachu chaynu kawsanllapa. Chaqa animalkunamaqami nasir winanllapa, piru mana imalamatapis intrakarchu. Chaymantami imanutaq animalmataqa aypar wanuchinllapa, chaynumi chay runakunapis wanunllapa mana intrakashanllapapaq rimar uchanllaparayku.

13 Chaynuqami ukkunata llullachir yaĉhachir qischakananpaq dijashanrayku, paykunapis qischakar ima wanunqallapa. Chaqa paykunaqami mana pinqakurchu unaqmapis kwirpunllapa munashanlata rurar kawsanllapa. Chaymi qamkuna kriyiqkuna tantakar fyistakunkillapa chaypimapis, chay mana allinta ruraqkunaqa pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukutin, wakin rikashuqkunaqa qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa.

14 Dyusta mana kasuqkunaqami kusala mana allin runakuna kar, uchakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi warmita rikarmaqa kusalata munan. Chaynulla chay manaraq allita kriyir, litalla yupay kaqkunatami kusalata disanimachin. Paykunalapaqmi imatapis tantakuyta munanllapa ima.

15 Chaqa paykunaqami chay kusala shumaq nanmanta chiqanchakashanmanta, chinqasha yupay purinllapa. Chaymi imanutaq unaymaqa chay Beorpa wamran Balaamqami † kusala mana allinkunata rurar ima qillayniyjun kanaran, chaynu paykunapis kawsanllapa. Chaqa Dyuspa rimaqnin Balaamqami, chaynuqa tukuran Dyusmanta chiqanchakashanrayku.

16 Chaymi chaynu Dyusninchikmanta chiqanchakashanrayku mana allinta rurayatinqa, Dyus nitin burrunmapis rimaran. Chaymi ashwan chay burrituqa amun kusala mana allinta ruranayashanpaq willaran, amana munashanllata rurananpaq.

17 Chaymi nishaykillapa: Chay llullakur yaĉhachikuqkunaqami, imanutaq uk quĉhamaqa mana yaku katin yanqalla tan, chaynu. Chaynullapis imanutaq puktaymataqa jwirti wayra tikrar apan chaynu. Chaymi chaynu mana allinta rurashanllaparayku, Dyusqa paykunataqa kaĉhanqa chay kusala tutaparaqlla uĉhku ruriman, chaypina tukuy tyimpu qischakananllapapaq.

18 Chaqa paykunaqami kusalata alabakar kriyiq yupay tukur, chay manaraq allita kriyiqkunataqa ingañanllapa paykuna yupay kwirpun munashanlatana rurananllapapaq. Chaymi chay kriyiqkunaqa imanulapis uchanllapamanta washakananpaq kayatinllapamapis, chay mana allinta rurachikuqkunaqa qashan chayllaman tikrayanllapa.

19 Chaymi chay runakunaqa wakinkunataqa ninllapa: “Washakashana karqami imatapis munashaykillapata rurar kawsayta puytinkillapa” nir. Chaynu nir ima ingañakunllapa, michka paykunaqa chay mana allinta rurachikuq dyablupa sirbiqnin yupay karllapamapis. Chaqa chay mana

* **2:10** Mantakuq nirqami intrachimanchikllapa kay pachapi awturidadninchikkunapaq. Piru kusa mana rikaypaq mantakuq nirqami intrachimanchikllapa Dyuspa angelninkunapaq, chaynulla Dyusmanta chiqanchakasha mana allin angelkunapaq ima. Mas intrakanarqa, rikashunllapa Judas 8,10. † **2:15** Balaampaq mas intrakanarqa rikashunllapa Números 22.4-20; 31.16.

allinta rurachikuq dyabluqami, chay runakunataqa limpu saruĉhasha yupayna purichiyan.

20 Kay paykunaqami washamaqninchik Amitunchik Jesucristuta riqsirqa, kay pachapi kusala mana allin kaqkunamantaqa akrakashana karanllapa. Piru chaynu akrakashallapana kasha karmapis, chay mana allin kaqkunallata rurayarqami, unay kayashanmantaqa kusala mana allinnachu kanqallapa.

21 Chaynu Jesucristuta riqsiyar qashan chay unay kayashanllapaman tikrakananpaqqa, mas allinmi kasha kanman Jesucristuta mana riqsirchu, unay kashannulla kananpaq.

22 Piru Jesucristuta riqsiyar qashan ikiman tikrakaqkunawanqami kumplikasha chay kaynu nishanllapakunaqa: “Allqumi gumitarqa qashan chay gumitashanllata mikun”. Chaynulla “Kuchipis allita paqakusha kar, qashan lluchkaman yaykur tiqtiyan” nir.

3

Amitunchik Jesucristo shamunanqami shipchana

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay ishkay kaq kartaypimi nishaykillapa, allita chay punta willashushayllapapi yarpur ama qunqarchu kawsanaykillapapaq. Chaqa chay punta kartaypipismi Amitunchik Jesucristullapi yarpur kawsanaykillapapaq nishurayllapa.

2 Chaynullami yarpuyllapapis Dyuspa unay kusala allin rimaqninkuna nishankunata, chaynulla washamaqninchik Amitunchikpa apustulninkuna pay nishankunata, yaĉhachishushanllapapi ima.

3 Chaymi kaynu nishaykillapa: Allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa chay jwisyu diya shipchamuyatinnaqami, achka runakuna shamunqa paykuna munashanllapata yaĉhachikuq. Chaymi tukuy kriyiqkunamanta burlakar ima nishunqallapa kaynu nir:

4 Qamkunaqami Jesucristo shamunqana nirqa yanqalla qischakayankillapa. Chaqa manachu kwintata qukankillapa: Unaymanta rukunchikllapakunamapis Jesucristumi shamuyanna nir kriyir, mana shamutinchu wanushallapana ima. Piru mana imapis pasashachu, tukuy imapismi unay rurakashannulla nir.

5 Chaynu nir imami chay paykuna munashanllata ruraq runakunaqa, mana kwintachanllapachu Dyusmi rimayninlawan syiluta rurashanta, chaynulla Dyus nitinmi yakumapis ashutin chaki pachana kidaran nirqa.

6 Chaynulla manami kwintachanllapalamapischu imanutaq unay chay mana allin ruraqkunataqa Tayta Dyusqa kusala atun tamyawan tukchiran nirmapis.

7 Chaqa intrakayllapa: Imanutaq Tayta Dyusqa unay nisha karan, chaynullami kananpis chay tukuy mana allin ruraqkunata, chaynulla syiluta, kay pachamapisshi limpu chay ninallawan rupachir tukchiyanqa jwisyu diyapiqa nir.

8 Chaynullapis kriyiq masiykuna, amami qunqankillapachu Amitunchikpaqqami uk diyaqa mil añu yupay, chaynulla mil añu-shuypaqa uk diya yupay nir.

9 Chaynu nirqami intrachimanchikllapa payqami maydiya shamunanpaq arnimashanchikllapanulla kumpliyanqa nir. Nataq wakinkunaqami ninllapa: Llullakusha karmi mana rikarimunnachu nir. Piru manami chaynuchu. Ashwanmi payqa manaraq shamurchu yarakuyan, wakinkunapis kriyir washakar amana kastigakasha kananllapapaq nir.

10 Piru Amitunchikqami, imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha
[tuta] shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa. Chaymi chaypiqa
syilumapis tukuy chaypi kaqnintin limpu tukukanqa. Chaynulla kay
pachata tukuy iman kaqnintinta Dyusqa limpu rupachir tukchinqa.
11 Chaymi tukuy imanu tukukayanqa nir yaĉharqa, qamkunamaqa Dyus
munashannula kusa allinkunalata rurar ima kawsankimanllapa.
12 Chaynu Jesucristo shamuyanqa nir yarpur Dyusninchik munashan-
latana rurashunllapa. Chaqa chaynu allinlatana rurayashallapaqa
imanupiqa daslamana shamunman Amitunchikqa. Chaqa chay
tyimpuqami syilumapis tukuy imantin ninawan limpu chullur tukukanqa.
13 Piru nuqanchikkunaqami Tayta Dyus arnimashanchikllapa chay
mushuq syiluta, chaynulla mushuq pachata yarayanchikllapa. Chaqa
chaypiqami tukuy allin kaqkunalana kanqallapa.
14 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Amitunchik shamunankaman tukuy
imatapis allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami Jesucristo shamurqa
kusala allinta, shumaq kawsaqta, mana ima uchayjunlamatapischu tarishu-
nanllapapaq.
15 Chaqa yarpuyllapa, Amitunchik mana das shamurqami,
intrachimayanchikllapa payqa tukuylata washayta munayan nir. Kay
nuqa nishushayllapanumi kusa munashanchik ukninchikllapa Pablupis
iskribishushallapa, imanu Jesucristo yaĉhachikushannu.
16 Chaqa ukninchik Pabluqami Dyus nitin chay kartankunapi iskribirqa
kay willashuyashayllapanu iskribiran. Piru chay iskribishanllapaqami
wakinkunaqa mana das intrakaypaqchu. Chaymi chay mana allita
kriyir paykuna munashanta yaĉhachikuqkunamaqa mana intrakanllapachu.
Chayraykumi ashwan ukmantana yaĉhachikunllapa, imanutaq Dyus nitin
unay iskribikashakunata mana allita intrakar ukmantana yaĉhachikunllapa
chaynu. Chaymi chaynu mana allinta yaĉhachikushanrayku kusala manchay-
paqta kastigakashana kanqallapa.
17 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata
yaĉharllapanaqa allita kuytakankillapa. Chaynuqami chay tukuy mana
allinta yaĉhachikuqkunaqa amana ingañashunanllapapaq. Chaynulla amana
allita kriyishaykillapamanta chiqanchakanaykillapapaq.
18 Ashwanmi llakir ima mas allita washamaqninchik Amitunchik Jesu-
cristuman qimikayta kamayllapa. Chaynuqa kusata yanapashunqallapa
masta riqsinaykillapapaq paytaqa. Chaymi pay munashanllata ima ru-
rankillapa. Chaynuqami kaynu nir alabankillapa Jesucristutaqa: “Kusala
allinmi tukuy tyimpupaq mantakuq Amitunchikqa” nir. Chaqa payqami
tukuy tyimpupaq mantakun.

Chaynumi kanqa.

1 Juan
Juanpa punta kaq kartan

Apustul Juanmi kay kartata iskribiran. Paytami Jesucristo akraran apustulnin kananpaq. Manami kay kartalatachu Juan iskribiran, ashwanmi ishkay kaq chaynulla kimsa kaq kartakunatapis iskribiran. Iskribiranpis San Juanta chaynulla Apocalipsistapis.

Kay kartapi Juanqa kriyiqkunata intrachin, mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqqa. Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa yaĉhachikuranllapa kaynu nir: "Jesucristuqa manami Dyuschu kar, ashwan runala" nir. Mana allinta yaĉhachikuqkuna chaynu yaĉhachitinmi, apustul Juan kay kartapi intrachiran: "Jesucristuqami runa karpis, Dyuslla" nir. Chaynullami kriyiqkunata intrachiran Dyus munashannu kawsar, kriyiq masinkunawan llakinakunanllapapaq.

Jesucristumi kawsachimaqninchikqa

1 Kriyiq masiykuna, kay kartatami iskribimuni allita intrachishunayllapapaq chay uk kusala shumaq RIMAQPAQ. Chay kusala allin RIMAQQAMI Jesucristo karan. Chaqa chay shumaq RIMAQQAMI kay pachamapis manaraq kayatinchu payqa karanllana. Chaymantami nuqakunaman rikarimuran. Chaymi pay payllata rimaqta uyapasha, chaynulla makiyllapawan kamasha, rikasha ima kanillapa. Chaymi ashwan kananmapis pay yanapamanchikllapa tukuy tyimpupaqna Dyusninchikwan tantalana kawsanallapapaq.

2 Chaymi willashuyanillapa, Jesucristuqami Dyusmanta shamuran nuqakunaman. Chaymi paytaqa rikarayllapa. Chaynu rikasha ima karmi, tukuy pay imata rurashanta ima qamkunataqa willar intrachishuyanillapa. Allita intrakayllapa, Jesucristuqami Tayta Dyuswan unaq syilupi karan. Chaymantami kay pachaman shamuran. Chaymi nuqakunaqa rikasha ima kar, uk tistigu yupay paypaq parlakunillapa, mayqanpis paypi kriyirqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

3 Chaymi kananqa willashunillapa nuqakuna uyapashayllapata, chaynulla rikashayllapata ima. Chaynuqami chay willashushayllapapi kriyitkillapa tantalana kawsanallapapaq. Chaqa imanutaq nuqakunamaqa Jesucristupi kriyishayllaparaykuqa, Taytanchik Dyuswan, chaynulla Wamran Jesucristuwanqa uklana yupay kawsanillapa, chaynu qamkunapis kanaykillapapaq.

4 Chaymi chaynu nir ima iskribishunillapa, chay willashushayllapapi kriyitkillapaqa tukuyninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.

Dyusninchikmi achkirachikuqqa

5 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa Jesucristo kaynu intrachimashanllapatami qamkunatapis willashuyanillapa. Chaqa payqami nimaqllapa: "Taytanchik Dyusqami mana ima mana allintapis rurashachu" nir. Chaymi paypiqa mana imapis tutaparaqllapi yupayqa kanchu. Ashwanmi payqa uk achkirachikuq yupay kashanrayku, imuraspis achkirachikun.

6 Chaynu pay katinmi, paywan karqa, amana mana allinkunata rurar uchakushunllapanachu. Chaqa uchakurlla kawsar nuqami kriyini nirqami, nuqanchiklla llullachikar chiqap kaqtaqa mana rurayanchikchu.

7 Piru mayqanpis kriyishanrayku imatapis allinlata ima rurarqami,
kusa achkila yupayna kawsayanchikllapa, imanutaq Taytanchik Dyus-
maqa achkila kawsan chaynulla. Chaynuqami, michka achka karlla-
pamapis uklana yupay kawsayanchikllapa. Chaymi ashwan Tayta Dyuspa
Wamran, Jesucristo yawarninta iĉhashanqa, tukuy uchanchikkunamanta
paqamashanchikllapana, Dyusninchikqa mana uchayjunpaqnachu riqsi-
manallapapaq.
8 Chaymi nishaykillapapis: Uchakurlla kawsar niyachuwan: Manami ima
uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyuspa naypanpi mana
chiqapta rimashanchikrayku, nuqanchiklla llullachikayanchik.
9 Piru nuqanchiklla allita kwintata qukar nichuwan: Kusala uchayjunmi
kani nir. Chaynu rurashaqami, kusala allin Taytanchik Dyusqa pirduna-
mashunllapa. Chaqa payqami tukuy imata allita rikar yaĉhaq kar, tukuy
mana allin rurayashanchikkunamanta washamashunllapa.
10 Piru Tayta Dyusqami nimanchikllapa tukuylashi uchayjun kanchikl-
llapa nir. Chaynu uchayjun kayar, niyachuwan: Manami ima uchayjun-
lamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyustapis llullapaq yupayna
rikayanchik. Chaqa manari rimayninmatapis kwintachashanchikchu.

2

Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchikqa

1 Munashay wamrituykuna, tukuy kaytaqami iskribimuni qamkunapis
allita intrakar amana uchakurnachu kawsanaykillapapaq. Piru mayqan-
nikillapa imalapi uchakusha katkillapaqami, kusa allinla Jesucristo qashan
Tayta Dyuswan shumaqchar pullachashunqallapa.
2 Chaqa Jesucristullami uchanchikllapamanta washamanallapapaq
yawarninta iĉhar wanuran. Piru payqami wanuran, mayqanpis paypi
kriyitinqa tukuylata washayta yarpur. Chaymi mana nuqanchikkunalata
washamanallapapaqlachu wanuran, ashwanmi tukuypaq.
3 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, mantakushanku-
nata allita kasurqa, chiqaptana yaĉhanchikllapa paywan shumaqchakashana
kanchikllapa nir.
4 Piru mayqanpis niyanman: Nuqaqami Dyusta riqsishana kani nir. Piru
chaynu nir, Dyus mantakushankunata mana kasurqami, mana chiqapta
Dyuswan pullachu. Chaqa llullakurlari rimayan Dyuswan kani nirqa.
5 Nataq mayqanpis Dyuspa rimayninta chiqapta kasuqkunaqami,
waran waranqa tukuy shunqunwan Dyuslapi yarpurna kawsanllapa.
Chaynuqami, yaĉhayanchikna Amitunchiklawanna kawsanchikllapa nir.
6 Chayraykumi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyini niqkunaqami,
imanutaq Jesucristumaqa kay pachapi karmapis kusa allinlata kawsaran,
chaynu kawsanmanllapa nir.

Chiqaptami llakipanakushunllapa

7 Kriyiq masiykuna, imanu llakipanakur kawsanaykillapapaq nir kanan
iskribir willashuyanillapa chayqa manami uk mushuq mantakuy imachu.
Chaqa allita yarpuyllapa: Chayraq Jesucristupi kriyiq qallaritkillapaqami,
imanu imanu rurar kawsanaykillapapaq nir willashuranllapa Tayta
Dyusqa. Chaymi chay nishushanllapallata kananpis willashuyanillapa.
8 Piru kananqami, kayta willar iskribishuyanillapa chayqa mushuq yu-
pay katin, mas das intrakankillapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa
llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapaq. Chaynu in-
trakarqa imanutaq Jesucristumaqa kawsaq chaynu kar, uknikillapamatapis

llakipayankillapana kanqa. Chaynuqami qamkunaqa waran waranqa chay tutaparaqmanta lluqshirna, ashwan achkillapina kawsayankillapa kanqa.

9 Chaymi allita intrakankillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, achkillapina kani niyanman. Piru chaynu niyar mana ukninta llakipar ĉhiqnirqami, tutaparaqllapiraq kawsayan.

10 Piru mayqanpis ukninkunata llakipaqkunaqami achkillapina kawsayan. Chaymi chaynu allita rurar Dyuswan kawsatinqami, mana imanupis dyabluqa mana allinkunata rurachiytaqa puytinqanachu.

11 Nataq ukninkunata mana llakipar ĉhiqniqkunaqa, tutaparaqllapi kawsar, mana yaĉhanllapachu maymanmi riyani nirmapis. Chaynuqami kawsanllapa chay mana allinta rurachikuq dyablu limpu syiguyashata yupay dijashanrayku.

12-14 Munashay wamrituykuna, Taytanchik Dyusqami Wamran Jesucristurayku uchaykillapamanta washashushanllaparayku, paytana riqsishaykillapa.

Chaymi kananqa unayna kriyishaykillaparayku uk tayta yupay kaqkunata iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami kay pachamapis manaraq kayatinchu Jesucristuqa karanllana, chay paytami riqsishaykillapana.

Ĉhaynulla qamkuna unaykaqna kriyishaykillaparayku musu kaqkunatapis iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami, Jesucristo nishankunata allita kasurlla kawsashaykillaparayku kusalata shachinakuq kar, chay mana allinta rurachikuq dyablumatapis binsishaykillapana.

Amami kay pachapi imakunalapaqqa yarpushunllapachu

15 Chaymi nishaykillapa: Amami kay pachapi kaq mana allin kaqkunapaq, chaynulla imakuna kaqkunalapaqqa yarpushunllapachu. Chaqa mayqanpis kay pachapi kaq chay mana allin kaqkunalapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyuswan kayta mana puytinchu. Ashwanmi chay mana allin kaqkunapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpurla kawsanllapa.

16 Chaqa allita yarpushunllapa: Kay pachapi kaq ima mana allin kaqkunaqami kaykunalata ruranallapata munan. Tukuy ima mana allin kaqkunalata munar ruranallapata, chaynulla imatapis rikar kusata munanallapata, ashwan yaĉhar manaqa kusala imayjun karmaqa kusalata alabakanallapata ima munan. Piru tukuy kaykunaqami mana Dyusmantachu, ashwanmi chay mana allinta rurachikuqkunamanta chaykunaqa.

17 Piru chaynu mana allinta rurachikuyar imapismi, kay pachamanta kaqkunaqa limpuna tukukayan tukuy mana allin imantin. Ashwanmi Taytanchik Dyus munashannu ruraqkunaqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Juanmi yaĉhachikun Jesucristupa kuntran tikrakaqkunapaq

18 Wamrituykuna, kay pacha tukukanan tyimpuqami ĉhamushana. Chaqa qamkunaqami, uyapashaykillapa kanqa, chay diyakunaqa, Jesucristupa kuntran rikarimuyanqa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa kuntrankunaqa kusala achka rikarimushallapana. Chaynu katinmi, yaĉhanchikllapana kay pacha tukunanpaqqami, manana maychu nir.

19 Chaymi Jesucristuta kuntraqkunaqa, kay nuqanchikkunallamanta lluqshishallapa. Piru chiqaptaqami mana nuqanchikkunamantachu kasha. Chaqa nuqanchikkunamanta karqa mana ashunantachu. Ashwanmi yanqa kriyiq tukurla puriq kashallapa. Piru tukuy chay pasashankunaqami, kasha allita yaĉhanallapapaq paykunaqa mana chiqaptaqa Jesucristupiqa kriyishallapachu nir.

20 Piru qamkuna allita kriyiqkunawanqami, manana chaynuqa pasan-
qanachu. Chaqa qamkunataqa Taytanchik Dyusqa Santu Ispiritunta
qushushanllaparayku chiqapta intrakankillapana mayqanmi Jesucristuqa
nirmapis.
21 Chaqa qamkunaqa mayqanmi Jesucristuqa nir allita intrakashaykilla-
parayku iskribishunillapa. Chaynullami kusalata intrakankillapa mayqan-
pis Jesucristupa chiqap kaqninkuna karqa, paypaqqa manana llullakuyta
puytinnachu nir.
22 Piru chay llullakuqqami, Jesucristupaqqa kaynu ninllapa: Manashi
payqa Dyuspa Akrashan Cristunchu nir. Chay paykunami Jesucristupa
kuntranqa. Chaqa paykunaqami Jesucristupa kuntran kar, Taytan Dyusta
chaynulla Wamrantapis mana kwintachar disprisyanllapa.
23 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Taytanchik Dyuspa Wamran Jesu-
cristupi mana kriyiqkunaqami, Taytan Dyuspipis mana kriyiyta puytinchu.
Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran nir, kriyiqkunaqami Taytanchik Dyus-
pipis kriyir paywanna kanqa.
24 Chayraykumi qamkuna kriyiqkunaqa, chay imanu washakanaykillapa-
paq nir puntamanta-pacha yaĉhachishushanllapataqa allita yarpur, ama qun-
qarchu shunquykillapapi purichinkillapa. Chaymi chaynu uyakushaykilla-
papi tukuy shunquykillapawan allita kriyiqqami, Jesucristuwan pulla kar,
Taytan Dyuswanpis pullalla kayankillapa kanqa.
25 Chaqa Jesucristuqami maydiyapis kriyishanchiknulla shachinakusha,
chay tukuy tyimpupaq kawsayta arnimashanchikllapataqa qumashunl-
lapa.
26 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata willar imaqami, iskribishuyanil-
lapa allita kwintata qukar, chay ingañashunayanllapa chaykunamanta ama
ingañakanaykillapapaq.
27 Piru nishaykillapa: Qamkunaqami Jesucristo, Santu Ispir-
itunta qushushanllapawanna kankillapa. Chayraykumi mana
ministinkillapanachu mayqanpis yaĉhachishunanllapapaqqa. Chaqa
Amitunchikmanta Santu Ispiritunllami tukuy mana yaĉhashaykillapamatapis
intrachishuyanllapa. Chaymi chay intrachishuyashanllapaqa kusala
chiqap kar, mana ima llulla imalamapischu. Chayraykumi imanutaq Santu
Ispiritu intrachishushanllapanulla Jesucristupi allita kriyirla maydiyapis
shachinakunkillapa.
28 Chayraykumi kananqa munashay wamrituykuna, allita yarpur ima
Jesucristupi kriyir maydiyapis shachinakuyllapa. Chaynu katkillapa may-
diya Jesucristo kusala mantakuyninwan rikamaqninchikllapa shamutinqa,
kusa aligrila paypa naypanmanqa qimikashunllapa, mana imapaq pin-
qakur imalamapischu. Chaymi ashwan paywan pulla rinallapapaq listuna
kashunllapa.
29 Chaqa allita yaĉhankillapa, Jesucristuqami imatapis karanlata ruran
nir. Chaymi chayta allita yaĉharqa, pay yupay imatapis karanlata ruraqku-
nana kankillapa. Chaynu karqami, manana ukmanta yarpurnachu chiqap
Dyuspa wamrankunana kayankillapa kanqa.

3

Dyuspa wamrankunanami kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukar yarpuyllapa: Taytanchik
Dyusqa llakipakuq kar, uchayjun kashallapamapis kusalata llakipar
wamrankuna kanallapapaq riqsimashanchikllapa nir. Chaymi ashwan
kananqa paypa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Piru chay mana

kriyiq runakunaqami, nuqanchikkunataqa Dyuspa mana wamranpaq yupaychu rikamanchikllapa paykuna Dyusta mana riqsishanllaparayku.

2 Chaymi kusala munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Nuqanchikkunaqami kananqa Dyuspa wamrankunana kanchikllapa. Piru manaraqmi yaĉhanchikllapachu chay tyimpuqa imanu kusa shumaq kashunllapa nirqa. Nataq Jesucristuqami nimanchikllapa, maydiya pay pullakumanallapapaq shamutinqashi pay payllata rikar, pay yupay kusala shumaqna kashunllapa nir.

3 Chayraykumi maydiyaqa Jesucristuwanna kayashaq nir kunfyakashanchikrayku, kananlla tukuy uchanchikkunata dijar, allinkunalata rurarna kawsashunllapa, imanutaq Jesucristumaqa allinlata kawsaq chaynu.

4 Kriyiq masiykuna, allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa imalapipis uchakurqami, Dyus mantakushantaqa mana kasurnachu uchakushana rikarinchik Dyuspa naypanpiqa.

5 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapa Jesucristuqami mana ima uchayjunlamapischu karan nir. Chaynullami yaĉhayankillapapis payqami shamuran wanur chay runakunapa uchankunata limpu chinqachiq nir ima.

6 Chaynu Jesucristo mana uchayjun ima kasha katinmi, payllawan maydiyapis kawsaqkunaqami, manana uchakurllaqa kawsannachu. Nataq chay uchakurlla kawsaqkunaqami, Jesucristutaqa mana rikasha, chaynulla mana riqsishallapalamapischu.

7 Munashay wamrituykuna, amami mayqanpis ingañashunqallapachu. Chaqa mayqanpis allinlata ruraqkunaqami, paypis allinla imanutaq Jesucristumaqa allinla chaynu.

8 Piru chay mana allinta rurarlla uchakuqkunaqa dyablupa kaqninkuna. Chaqa yaĉhashaykillapanulla dyabluqami unaymanta-pacha uchakuran. Chaynu uchakur tukuy mana allin rurashankunata limpu chinqachinanpaqmi, Dyuspa Wamran Jesucristuqa shamuran.

9 Chaymi mayqanpis Dyuspa wamran kaqkunaqa, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashanqa chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu, Dyus akratin mushuqmanta nasisha yupay, wamranna kashanrayku. Chaynu karmi, ima mana allinta rurarmapis Dyusninchikpa naypanpi shumaqchakarna allinlata rurar kawsayta puytin, Dyus paywan kar yanapashanrayku.

10 Piru imanu katinmapismi runakunataqa dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyuspa chiqap wamran, chaynulla mayqankunami dyablupa wamran nirmapis. Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, chaynulla mana ukninkunata llakipaqkunaqa, manami Dyuspa wamranlamapischu.

Jesucristumi nimashanchik llakipanakur kawsanallapapaq

11 Kriyiq masiykuna, qamkuna puntamanta-pacha kriyiq qallaritkillapaqa, kaynu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishuranllapa: Uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kawsankillapa nir.

12 Chayraykumi ama nuqanchikkunapis imanutaq Cainmaqa chay kusala mana allinta rurachikuqpa kaqnin kar, ukninta wanuchiran chaynuchu kashunllapa. ¡Ma yarpuyllapa! ¿Imapaqtaq Cainqa uknintaqa wanuchisha kasha kanqa? Chaqa Cainqami uknintaqa wanuchiran, paypa ruraynin mana allin kashanraykula. Nataq uknin rurayashanqami kusala allin kayaq.

13 Kriyiq masiykuna, amami llakir yarpupakunkillapachu, chay mana kriyiq runakuna ĉhiqnishutinllapapis.

14 Ashwanmi imanu katinpis ukninchikllapataqa llakipashunllapa.
Chaqa nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishanchik-
llaparayku, ukninchikta llakipanapaq kanchikllapa nir. Piru chay
mayqanpis ukninta mana llakipaqqami uk wanusha yupay kanqa.
Chaymi nuqanchikkunamaqa uchanchikllaparayku tukuy tyimpupaq
wanunallapapaq kasha karmapis, kananqa ashwan tukuy tyimpu
kawsanallapapaqna nimashanchikllapa Jesucristuqa.

15 Chaymi nishaykillapa: Chay mayqanpis ukninta mana llakipar
ĉhiqniqkunaqami uk wanuchikuq yupay. Chaqa allitana yaĉhankillapa
tukuy wanuchikuqkunaqami mana imanupis tukuy tyimpupaq Dyuswan
kawsayta puytinchu nir.

16 Piru nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa imanumi
llakipanakuyqa nir. Chaqa Jesucristumi llakipamashanchikllaparayku
wanuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku. Chaymi
imanutaq Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkunapaq, chaynumi
nuqanchikkunapis ukninchikkunata yanapayarlla wanunapaq karmapis
wanuypaq.

17 Yarpushunllapa: Uk runa kusala imayjun kanman. Piru chay runaqa
rikayanman ukninkuna imakunata ministiqta. Chaynu rikarmapis mana
imalapimapis yanapayanmanchu. Chaynu ukninta mana llakiparqa ¿imanu-
taq tukuy shunqunwan Dyuspaqqa llakiyanqa? Manami chiqaptaqa Dyus-
paqpis llakiyanqachu.

18 Chayraykumi munashay wamrituykuna, ukninchikta llakiparqa ama
shiminchiklawanchu llakipani nishun. Ashwanmi imatapis paypaq allinta
rurar yanapar imana rikachikushun chiqapta paypaq llakinchik nirqa.

19 Chaynu ukninchikkunata chiqapta llakipar imanaqami allitana
yaĉhashunllapa chiqapta Dyus munashanta rurayanchikllapa nir.
Chaynullami yaĉhashunllapapis chiqaptana Dyuspa wamran kanchikllapa
nir.

20 Piru chaynu Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamashanchik-
llapana katinmapis shunqunchikpi yarpunchikllapa, ¿Tayta Dyusqachu
chiqapta llakipamasha kanqa? nir. Chaynu nir nuqanchiklla chay
uchanchikllapapaq yarpushallapamapismi, tukuy imata yaĉhaq Tayta
Dyusqa yaĉhamayanchikllapana nuqanchikkunaqa mana uchayjunnachu kar,
chiqap paypa wamrankunana kanchikllapa nir.

21 Chaymi munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Shunqunchikpi,
yarpuyninchikpi Tayta Dyusqami tukuy uchaykunamantaqa chiqapta
llakipamasha nir, mana uchanchikkunapaq yarpurnachu ashwan Tayta
Dyuspa naypanmanqa kusa aligrilana ima qimikashunllapa.

22 Chaymi Taytanchik Dyusqa imata ministir mañashallapamapis
yanapamashunllapa, pay mantakushankunata kasur, munashanlatana
rurashanchikllaparayku.

23 Chaqa mantakushanqami kaynu nimayanchikllapa: “Wamran Jesu-
cristupinashi kriyishunllapa, chaynulla ukninchikllapa ukninchikllapashi
llakipanakushunllapa, imanutaq pay nimashanchikllapanulla” nir.

24 Chaymi Dyus nishankunata kasuqkunaqa paywan kawsanllapa,
chaynulla Taytanchik Dyuspis paykunawan kawsan. ¿Imanumi
yaĉhanchikllapa Dyusqa nuqanchikkunapi kawsayan? nirqa. Chaytaqami
yaĉhanchikllapa, Santu Ispirituta qumashanchikllapa shunqunchikllapapi
kawsashanrayku.

4

Yaĉhachikushanllapata allita rikashunllapa chiqapchu manaqachu mana nir

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay pachapiqami kusala achka
llullakuqkuna rikarimushallapa. Chay paykunami purinllapa Dyus nis-
hantami yaĉhachikunillapa nir. Chaymi nishaykillapapis: Amami das
ingañakankillapachu. Ashwanmi allita rikar ima yaĉhankillapa, chiqap-
tachu Dyuspa Ispiritunwan, manaqachu mana nir. Chaqa kay pachapi
yaĉhachikuqkunaqami, wakinkunaqa mana Dyusmantachu.
2 Chaymi chaynu allita rikar yaĉhar kwintata qukashunllapa
mayqankunami Dyusmantaqa nirmapis. Piru qamkunaqami das kwintata
qukayta puytinkillapa. Chaymi mayqanpis, Jesucristuqami Dyusmanta kay
pachaman shamur, nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunpaq tikrakaran nir
yaĉhachikuqkunaqami, Dyusmanta chiqap Ispirituwan kaqkunaqa.
3 Nataq mayqanpis, Jesucristuqami mana Dyusmantachu niqkunaqami,
mana Dyuspa Ispiritunwanchu. Tukuy chaynu niqkunaqami Jesucristupa
kuntran kar, dyablumanta. Chaqa qamkunaqami unaymanta-pacha chaynu
Jesucristupa kuntran shamuyanqa nirqa uyapashana karaykillapa. Chaymi
ashwan kananqa kay pachamanqa rikarimushallapana.
4 Piru munashay wamrituykuna, chaynu mana allinkunata yaĉhachikuq
rikarimusha katinmapis, amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Chaqa
qamkunaqami Dyuspi kriyishaykillaparayku, Santu Ispiritu qamkunapi
kawsayan, chayqami kusala pudirniyjun ima chay llullakuq dyablumanta-
taqa. Chaynu katinmi ashwan chay dyablumanta kar, llullakur mana allinta
yaĉhachikuqkunataqa limpu binsishaykillapana.
5 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, Jesucristupa kuntran.
Chaymi chaynu Amitunchikpa kuntran kar, mana allinta yarpushan-
lamanta yaĉhachikutinmi Dyusninchikta mana kasunaqkunaqa, kusalata
uyakur kasunllapa.
6 Piru nuqanchikkuna-shuypaqa Dyusmanta kanchikllapa. Chaynu
kashallapami Dyusmanta kaqkunaqa Dyuspaq yaĉhachikushallapaqa uyakur
kasumanchikllapa. Piru Dyusmanta mana kaqkunaqa, mana kasukun-
llapachu. Chaymi chaynu yaĉhachikur ima dasla riqsiyta puytinchik,
mayqanmi Dyusmanta kaq chiqap Ispirituwan, chaynulla mayqanmi chay
llullachikuq ispirituwan nirmapis.

Dyusninchik llakipamashanchiknu llakipanakushunllapa

7 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqanchikkunaqa ukninchikl-
lapa ukninchikllapa llakipanakuchuwanllapa. Chaqa Dyusninchikmaqa
llakipamanchikllapa. Chaymi mayqanpis llakipakuqqa Dyuspa Wamranta,
chaynulla Dyustapis chiqapta riqsin.
8 Piru mayqanpis mana llakipakuqqami Dyusta mana riqsishachu. Chaqa
Taytanchik Dyusmaqami kusala llakipakuq-ari.
9 Chaymi Taytanchik Dyusqa llakipamanchik nirqa intrachimanchik
uklayla Wamran Jesucristuta washamanallapapaq kay pachaman
kaĉhamushanwan. Chayraykumi Jesucristupi kriyirnaqa tukuy tyimpupaq
kawsayta aypanallapapaqna kanchikllapa.
10 Piru Taytanchik Dyusqa manami nuqanchikkuna paypaq
llakishanchikllaparaykuchu llakipamashanchikllapa. Ashwanmi pay
llakipamashanchikrayku, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin wanur,
uchanchikkunawanna kidaran. Chaynuqami Dyusninchikpaqqa manana
uchayjunpaqnachu riqsikasha kanallapapaq.

11 Kusala munashay kriyiq masiykuna, imanutaq Dyusmaqa kusalata
llakipamashanchik, chaynullami nuqanchikkunapis ukninchikllapa ukn-
inchikllapa llakipanakushunllapa.
12 Chaqa nishaykillapa: Manami mayqanlapis Taytanchik Dyustaqa
rikashalamapischu. Piru nuqanchikkuna ukninchikllapa ukninchikl-
llapa llakipanakushanchikllaparaykumi, Taytanchik Dyus nuqanchikku-
napi katin, ashwan masta llakipanakur imana shumaqta kawsayanchikl-
llapa.
13 Chaymi nuqanchikkunaqa Tayta Dyuswan kawsayanchikllapa nir
yaĉhanallapapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchikllapa.
14 Piru nuqakunaqami, Jesucristutaqa rikasha kanillapa. Chaymi
kananqa nishaykillapa: Tayta Dyusqami Wamran Jesucristuta kay
pachaman kaĉhamuran, uchanchikllapamanta tukuylata washamanalla-
papaq nir.
15 Chayraykumi mayqanpis, Jesucristuqami Dyuspa Wamran niqkunaqa
Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paykunawan kawsayan.
16 Chaynami nuqanchikkunaqa yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqa kusala
llakipakuq nir. Chaqa payqami kusala llakipakuq-ari. Chaymi yaĉhanchikpis
chay mayqanpis llakipakuqqami Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis
paywan kawsayan nir.
17 Chaynumi Jesucristuwan kawsarqa mas allita yaĉhakunchik imanumi
llakipanakuyqa nir. Chaymi chaynu llakipanakurqa chay jwisyu diya
ĉhamutinmapis manami manchakur pinqakushunllapalamapischu. Chaqa
nuqanchikkunaqami pay llakipamashanchiknu, llakipanakur imaqa
imanutaq Jesucristumaqa, chaynuna kashunllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqanchikkuna Dyusninchik munashanta ru-
rar kawsarqami, mana imalapaqpis manchakur kawsayta puytinchikchu.
Chaqa allita llakipakur kawsaqqami, tukuyla chay manchakuykunataqa
mana kwintachannachu. Piru mayqanpis manchakurlla kawsaqqami ma-
naraq allita riqsishachu, imataq llakipakuyqa nirqa. Chaymi mana allita
rurashanrayku Dyusqa kastigamanqa nir manchakurlla kawsayan.
19 Taytanchik Dyus puntata llakipamashanchikllaparaykumi,
nuqanchikkunapis paypaq llakinchikllapa.
20 Piru imanupiqa mayqan kaynu niyanman: Nuqami Tayta Dyuspaq
llakini nir. Chaynu niyar mana ukninta chiqapta llakiparqami, chay ri-
maqqa kusala llulla. Chaqa rikayashan ukninta mana llakiparqa, ima-
nunari mana rikayashan Tayta Dyuspaqmaqa llakinqa.
21 Chaqa Jesucristumi kaynu nir mantakuran: “Mayqanpis Taytay Dyus-
paq chiqapta llakiqqami, ukninpaqpis llakinqa” nir.

5

Allitami Dyuspa Wamran Jesucristupiqa kriyiypaq

1 Kriyiq masiykuna, mayqanpis Jesucristuta payqami Dyuspa Wamran
kar washamanchik nir kriyiqkunaqa, chiqap Dyuspa wamrankuna. Chaqa
yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspaq llakiqkunaqami
Dyuspa wamrankunapaqpis llakin.
2 Chaymi Taytanchik Dyuspaq llakirqa, allitana pay mantakushanku-
nataqa rurayanchikllapa. Chaynuqami yaĉhayanchikllapa Dyuspa kaq tukuy
wamrankunatapis llakipayanchikllapana nir.

3 Chaynulla Tayta Dyuspaq llakirqami, chay mantakushankunata
kumpliyanchik. Chaqa chay mantakushankunaqa manami uk kusala
llashaq yupaychu.
4 Chaqa Dyuspa tukuy wamran kaqkunaqami binsiyta puytinchik kay
pachapi mana allin kaqkunataqa. Chaynulla chay kriyishanchikraykumi
washakashanchik chay tukuy mana allin kaqkunamantaqa.
5 Chaymi mayqanpis Jesucristuqa Dyuspa chiqap Wamran nir kriyiqku-
naqa, tukuy kay pachapi mana allin kaqkunataqa binsiyta puytin.

Imanumi Jesucristupaq intrakayta puytinchikllapa

6 Allita intrakashunllapa: Amitunchik Jesucristo Tayta Dyusmanta
shamusha nirqami, kaykunarayku yaĉhayta puytinchik: Amitunchik
Jesucristo kay pachapi kar yakupi shutikushanrayku, chaynulla wanur
yawarninta iĉhashanrayku ima. Chaymi paypaqqa yaĉhayta puytinchik
mana yakupi shutikushanraykulachu, ashwan chay wanur yawarninta
iĉhashanraykupis yaĉhayta puytinchik. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunpis
chaypaqqa, chiqapmi chayqa nir intrachimashanchikllapa. Chaymi Santu
Ispiritu intrachimashanchikllaparayku, kunfyakanchikllapa. Chaqa payqa
chiqaptari riman, mana llullakurchu.
7 Chaymi qashan nishaykillapa: Kay kimsakunaraykulami, allita in-
trakayta puytinchik Jesucristupaqqa:
8 Santu Ispiritu intrachimashanchikrayku, yakupi shutikushanrayku,
chaynulla kruspi wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Piru kay kimsaku-
naqami chayllata intrachimanchikllapa Jesucristupaqqa. *
9 Chaqa allita yarpushunllapa: Imanupimaqa uk runa imalata willa-
mashallapamaqa kriyinchikllapa. Chaynu runa masinchik willamashallapa
kriyirqa, ashwan Tayta Dyuslla Wamran Jesucristupaq willamashallapa-
maqa kusala chiqap kashanrayku kriyinapaqqa kusala allin. Chaqa Dyus-
llari chaynu intrachimanchikllapa Wamranpaqqa.
10 Chaymi mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuy shunqunwan
kriyir, payqami Dyuspa chiqap Wamran ninllapa. Piru mana kriyiqku-
naqami, Tayta Dyustaqa llullata yupay riqsinllapa. Chaqa manari kriyinl-
lapachu Tayta Dyus Wamran Jesucristupaq nishanpiqa.
11 Chaqa Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristupaq willamashanchik-
llapapi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.
12 Chaymi mayqanpis Tayta Dyus, Wamran Jesucristupaq nishanpi kriy-
iqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. Piru chay mana kriyiqku-
naqami mana tukuy tyimpu kawsaytaqa puytinllapachu.

Juanmi tukukananta kunsijakun

13 Kriyiq masiykuna, qamkuna Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupi kriy-
iqkunatami iskribishunillapa kay kartata, yaĉhanaykillapapaq kriyishaykilla-
parayku tukuy tyimpu kawsanaykillapapaqna kankillapa nir.
14 Chaynulla nishaykillapapis: Nuqanchikkunaqami kusalata
kunfyakanchikllapa, Taytanchikllapa Dyuspiqa. Chaqa allitami

---

* **5:8** Uk iskribikashakunapiqa kaynu rikarin: Chaymi Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir, intrakanapaqqa unaq syilupi kanmi kimsa, Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristo, chaynulla Santu Ispiritu. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa. 8 Chaynullami kay pachapipis kan kimsa, Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir intrachimanallapapaqqa: Santu Ispiritu, Jesucristo yakupi shutikushan, chaynulla wanur yawarninta iĉhashan ima. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa.

yaĉhanchikllapa nuqanchikkunaqa pay munashannuta mañakushaqa uyamanchikllapa nir.

15 Chaymi imanutaq yaĉhanchik Tayta Dyusman mañakushaqa uyamanchik nir, chaynullami yaĉhayta puytinchikpis payqami mañashanchikpipis yanapamayanchikllapa nir.

16-17 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu imalata mana allinta rurarqami Dyuspa naypanpiqa uchakuyanchikna. Piru chaynu uchakusha karmapis, Tayta Dyusman mañakushaqami llakipamanchikllapa. Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa ima mana allinta rurar uchakuqta rikarqami, Taytanchik Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq chay uknikillapataqa. Chaynuqami chay uknikillapaqa washakashana kanqa. Piru mayqanpis Dyusninchikpa kuntran tikrakasha kar, tukuy tyimpupaqna wanunanpaq kayarmapis, kusala mana allinkunata ukkunata yaĉhachiyatinqa, amami paykunapaqqa mañakunkillapalamapischu.

18 Piru allita yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspi kriyishanrayku, pay chiqap wamranpaqna riqsitinqami, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashan chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu. Chaqa Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristuqami mana imuraspis dijar kuytamashallapaqa, mana imanupis imanachimayninchikta puytinchu chay dyabluqa.

19 Chaqa nuqanchikkunaqami, yaĉhanchikllapa kriyishanchikllaparayku Dyusninchikpana kanchikllapa nir. Piru chay wakin mana kriyiqkunaqami chay dyablupa kar, kusala mana allinta rurarlla kawsanllapa.

20 Nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa Dyuspa Wamran Jesucristuqami shamuran Taytan Dyusta allita riqsichimanallapapaq nir. Chaymi nuqanchikkuna kriyiqkunaqa allitana kriyir Jesucristullawanna kawsanchikllapa. Chaqa chiqap kaq Jesucristuqami qumanallapapaq nisha tukuy tyimpupaq kawsaytana.

21 Chayraykumi munashay wamrituykuna, allita kuytakar ima, amami chay runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunataqa adurankillapalamapischu.

Chaynumi kanqa.

2 Juan
Juanpa ishkay kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, * nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar,
qamkunata Dyus akrar paypana kanaykillapapaq nishushallapa katinmi
iskribishunillapa. Chaqa Jesucristupi allita kriyishaykillaparayku mana
qunqashurllapa, kusalata qamkunapaq yarpukuni. Piru manami
nuqalachu chaynuqa yarpushuni, ashwanmi tukuyla chiqap kaq
Amitunchikpi kriyiqkunaqa qamkunapaqqa kusalata yarpunllapa.
2 Chaymi nishaykillapa: Qamkunapaqqami kusalata yarpuni chiqap kaq,
Jesucristuta kay shunquyllapapi purichiq kar. Chaqa chay chiqap kaqqami,
mana uk ratulapaqchu nuqanchikkunawanqa, ashwanmi tukuy tyimpu-
paqna.
3 Chaymi kananqa mañakuni qamkunapaq Taytanchik Dyus, Wamran
Jesucristuwan pulla kusalata yanapar, llakipar ima kusala shumaqta
kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami chay chiqap kaqlapina kar,
llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

Chiqapta llakipanakurmi kawsashunllapa

4 Piru kananqami nuqaqa kusalata aligriyani. Chaqa qamkunamanta
kriyiq masikikunatami tarisha kani, qamkuna yupaylla Dyus munashan-
nulla, chiqap kaqta rurar kawsaqllapata.
5 Chaymi munashay kriyiq masiykuna, kananqa rugashunillapa ukn-
inchikllapa ukninchikllapa kusalata llakipanakur ima kawsanallapapaq.
Piru kaynu nishurllapaqa, manami uk mushuq mantakuyta imachu
iskribishuyanillapa. Ashwanmi kay willashuyashayllapataqa unaymanta-
pacha Jesucristuqa nimashanchikllapallana karan.
6 Chaqa Taytanchik Dyus mantakushankunaqami intrachimanchikllapa
llakipanakur ima kawsanallapapaq nir. Chaymi chay mantakuyku-
nata puntamanta-pacha intrakashaykillapanulla uknikillapa uknikillapa
llakipanakur ima kawsanaykillapapaqna kankillapa.

Juanmi yaĉhachikun mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

7 Kriyiq masiykuna, allitami intrakayllapa, kananmi achka mana
allinta yaĉhachikuqkuna rikarimushallapa. Chaymi paykunaqa kaynu
yaĉhachikunllapa: “Jesucristuqami Dyusmantaqa mana nuqanchikkuna
yupay kwirpuyjunchu shamusha” nir llullachikur yaĉhachikunllapa. Chaymi
nishaykillapa: Mayqanpis chaynu nir yaĉhachikutinqa yaĉhankillapana wakqa
mana chiqap yaĉhachikuq kar Jesucristupaqa kuntran nir.
8 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa imanupiqakish chay
mana allin yaĉhachikuqkunata kasur, Jesucristumanta imata karanlata ay-
panaykillapapaq karan chayta mana aypatkillapachu. Ashwanmi ima ru-
rayashaykillapapiqa Jesucristupi yarpur rurayllapa.
9 Chaqa mayqanpis Jesucristo yaĉhachikushanmanta ukmanta
yaĉhachikuqqami mana Dyusmantachu yaĉhachikuyan, chaynulla
Dyuswan kaytapis mana puytiyanchu. Piru mayqanpis Jesucristupaq

---

* **1:1** Kriyiq masiykuna nirqami intrachimayninchiktapis puytin, uk warmisitata wamrantinta iskribiran nir.

yaĉhachikuqqami, Taytanchik Dyuswan pulla kar, Wamran Jesucristuwanpis pulla kawsayta puytin.

10 Chaymi nishaykillapa: Mayqan wasikillapaman ĉhar Jesucristupa kuntran kar, mana Dyus nishannu yaĉhachishuqllapa qallaritinqa amami samachinkillapalamapischu wasikillapapiqa.

11 Chaqa mayqanpis chay mana allinta yaĉhachikuqta wasinpi samachiqqami, ashwan chay mana allin yaĉhachikuyashanpi yanapaq yupayna.

Juanmi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, kanmi masraq willar ima animachishunayllapapaq. Piru manami munanichu kay kartayllapi iskribir ima willashunayllapapaqqa. Ashwanmi Dyus munatinqa mana tardarchu rikashuqllapa shamuyta yarpuni. Chaymi chaypi tantanakur ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.

13 Chaynullami kaymantapis chay qamkunata yupay, Tayta Dyus akrashan kriyiqkunapis, qamkunapaq saluduta kaĉhamun.

Chaynumi kanqa.

3 Juan
Juanpa kimsa kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, kusala munashay kriyiq masiy
Gayo, kay kartata iskribishuni. Chaqa qampaqmi kusalata llakini ima.
2 Kriyiq masiy Gayo, yaĉhanimi qamqa kusa allinta puriyanki Dyusninchik-
wan nir. Chaymi Taytanchik Dyusman kusata mañakuni, pay yanapashutin
ama imapis pasashutin, allinla ima kanaykipaq.
3 Chaymi wakin kriyiq masikikuna watukumaq ĉhamur parlamasha qam-
paq, kaynu nir: Qamqashi chiqap kaqlapi kar, kusa allinlata rurar kawsanki
nir. Chaymi chaynu nimarllapaqa, kusalata aligriyachimashallapa.
4 Chaqa tukuy nuqallapi ima katin aligriyanaymantaqami, ashwan masta
aligriyachiman, qamkuna wamray yupay kaqkunaqashi chiqap Jesucristo
munashannulla rurar kawsankillapa nir yaĉhashayrayku.
5 Kriyiq masiy, qam chay uknikikunata ima ministishanpi yanaparqami
kusala allinta rurayanki. Chaynulla yanapayankipismi, chay uklawmanta
kaq kriyiq masikikunatapis. Chaqa chaynu rurarqami ashwan kusala mas
allinta rurayanki.
6 Chaynu yanapakushaykiraykumi, runakunaqa qamqashi kusalata
llakipanki paykunataqa nir, tukuy kriyiqkunapa naypanpi rimasha.
Chaymi kusalata kananqa rugashuni chay ukninchikkuna Dyus
munashanta yaĉhachikuq riqkunata ima ministishanpi yanapanaykipaq.
Chaynuqami paykunaqa, Amitunchikpa kusala shumaq rimayninta rir
yaĉhachikunanllapapaq.
7 Chaqa paykunaqami Jesucristupaq yaĉhachikunanpaq kusalata yar-
pushallapa. Piru chaynu yaĉhachikuq rinanpaqqa manami ministishachu
chay mana kriyiq runakuna yanapanantaqa.
8 Chayraykumi nuqanchikkuna yanapayta puytinchikllapa paykunaqa rir
yaĉhachikunanpaq, chiqap kaq Jesucristupaqqa.

Diótrefes mana allinta tukushan

9 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunaman iskribimuray uk kartata.
Piru chay qamkunapimi kan uk runa Diótrefes shutiq. Paymi chay ima
nir iskribishushayllapapaq mana allintachu yarpun. Ashwanmi pay mu-
nashannulla rurachishurllapa ima, kusala mantakuq ima kanayan.
10 Chayraykumi nuqa rikashuqllapa shamurqa, chay runataqa qay-
achimur allita parlashaq. Chaqa nuqami yaĉhasha kani, chay runaqashi
kusala mana allin kwintunkunawan, chaynulla llullakur ima rimar purin,
nuqakunapaq nir. Chaynullami yaĉhashapis kani, chay runaqashi kriyiq
masinchikkuna yaĉhachikur ĉhatinmapis mana samachinchu. Chaymi ash-
wan wakin kriyiqkuna samachikushaq nitinllapamaqa mana samachiku-
nanllapata munar chay kriyiqkunapa tantakananllapa wasimanmatapis
itakur manana tantakananllapamatapis munanllapanachu ima nir.

Demetrio kusala allin kashan

11 Kusala munashay kriyiq masiy, amami chay mana allinta rurayashan-
llapakunata ima rurarchu, allin kaqlata rurar kawsankillapa. Chaqa chay
allinta ruraqkunaqami Dyuswan kawsanllapa. Piru chay mana allinta
ruraqkunaqami, Dyustaqa mana rikar riqsishallapalamapischu.

12 Piru chay ukninchik Demetrio-shuypaqami Dyustaqa riqsir kriyishan-
rayku, kusa allinlata rurar kawsan. Chaymi chaynu chay chiqap kaqpi kriyir
allinlata rurashanrayku, wakin rikaqkunapis kusa allinlata rimanllapa
paypaqqa. Chaynullami nuqakunapis, payqami kusa shumaqta kawsan
nir rimanillapa. Chaqa qamqami yaĉhanki imata rimarpis chiqap kaqlata
rimanillapa nir.

Juanmi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiy Gayo, kusala achkaraqmi kan willashunaypaqqa. Piru
manami munanichu kay kartayllapi iskribir willashunaypaqqa.
14 Chayraykumi mana tardarchu daskaqla shamunayani rikashuq, chayp-
inami qam qamllawanna parlanapaq.
15 Jesucristumi yanapar kusala shumaqta kawsachishunqa. Kaymanta
kaq kriyiq masinchikkunami qampaq saluduta kaĉhamun. Piru kriyiq masiy
rugashayki, saludapamanaykipaq chaypi kaq tukuyla kriyiq masinchikku-
natapis.

Chaynumi kanqa.

Judas
Judaspa kartan

Jesucristupa uknin, chaynulla Santiagupa uknin Judasmi kay kartata iskribiran. Payqa manami Jesucristuta kuntrankunaman qukuq Judas Iscarioticchu karan.

Chay tyimpumi mana allinta yaĉhachikuqkuna puriran kaynu yaĉhachikur: “Uchakurlla tashallapa, Tayta Dyus pirdunamayashunraq” nir. Chaynu mana allinta yaĉhachikur puriyatinmi, Judas kusata llakiran, Jesucristupi kriyiqkunaqa paykunamatana kriyinqallapa nir. Chaymi kay kartata kaĉharan chay mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqchu nir.

Judasmi saludakun

1 Nuqa Judas Santiagupa ukninmi, Jesucristupa sirbiqnin kani. Chaymi, kay kartata iskribimuni qamkunata Taytanchik Dyus llakipar akrashushallapa kaqkunaman. Chaqa maydiyapis Jesucristullami yanapashuyanllapa, paylapi kriyirlana kawsanaykillapapaq.

2 Chaymi Jesucristuta kusalata mañakuni llakipar yanapashurllapa, kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq.

Judasmi mana allinta yaĉhachikuqkunapaq intrachikun

3 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqami kusalata yarpusha kani iskribir masta intrachishunayllapapaq imanumi nuqata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuqa washamashanchikllapana nir. Piru kananqami kusalata rugar willashaykillapa, chay kriyishanchikllapanulla maydiyapis shachinakunallapapaq ama chiqanchakarnachu nir. Chaqa yaĉhashanchikllapanu Taytanchik Dyusmi nimaranchikllapa Jesucristupi tukuyla kriyiqkunalashi washakashana kashunllapa nir.

4 Tukuy kaykunataqami nishuyanillapa, chay llullakur yaĉhachikuqkuna kusala achka rikarimushanllaparayku. Piru chay runakunapaqqami, Dyus nitin iskribiqkunaqa unay may tyimpumanta-pacha nishallana kayaq, paykunaqashi kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa nir. Chaymi chay kusala mana allinta rurar kawsaq runakunaqa Dyusninchikpi kriyiq tukur, “Kriyishanchikraykumi, imatapis munashanchiknulla rurayta puytinchik” nir llullakur yaĉhachikunllapa. Piru chaynu niqkunaqami, tukuy imapa amun kaq Amitunchik Jesucristutaqa, mana riqsishallapalamapischu.

Mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kastigakanqa

5 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhayatkillapamapis, kaytami yarpunaykillapata munani: Amitunchikmi Israel runakunata Egipto pwiblumanta washar tukuylata lluqshichimuran. Piru Israel runakunaqami, mana tukuyninqa kriyiqkunachu karan. Chaymi chaynu lluqshichimushana karqa, chay mana kriyiqkunataqa limpu wanuchir tukchiran.

6 Chaynullami wakin angelkunamapis Dyuswan kayashanmanta chiqanchakar, imata rurananpaq nishanta mana kasurchu, kuntranna tikrakaranllapa. Chaymi ashwan paykuna munashannulla rurashanrayku, Dyusqa kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri mayman itakuran kadinakunawan watar. Chaymi chaypina yarakuskinanllapapaq chay kusala manchaypaq jwisyu diya ĉhamunankaman.

7 Chaqa imanutaq unaymaqa munashanllapalata rurar uchakuranllapa, chaynu yupaymi Sodomapi, Gomorrapi, chaynulla kay pwiblupa shipchanpi kaq pwiblitukunapimapis mana allinta ruraqkunapaqna

tikrakaranllapa. Chaymi chay pwiblupiqa runakunaqa warmiwan yupay ullqupuralla punuqllapa. Chaynulla kusala ukman saqra imakunata ima ruraqllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa chay runakunawanqa piñakur, kusala manchaypaq ninawan kastigaran. Piru chay kastigashan imaqami kay tyimpupi kawsaqkunapaqqa sirbimanchikllapa, intrakarna amana chay tukuy tyimpupaq ninawan kastigakasha kanallapapaq.

8 Piru chaynu katinmapis chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa mana intrakanar, paykuna munashanllata rurar kawsanllapa. Chaymi ashwan mana imatapis kasuyta munanllapachu. Chayraykumi, paykunaqa yanqa runakunalla karmapis mana mayqantapis kwintacharchu, Dyus akrashan kaq mantakuqkunapaq, chaynulla chay kusala pudirniyjun kaq angelkunapaq, chay mana allin kaq angelkunapaqmapis, kusala mana allinkunata ima rimarlla kawsanllapa.

9 Chaqa allita yarpunmanllapa, Tayta Dyuspa angelninkunamaqa manami mayqanpaqpis kusala mana allinkunata rimanllapachu. Imanutaq kusala pudirniyjun Tayta Dyuspa punta angelnin Miguelmaqami, Moisespa kwirpunta kitanakunanpaq dyabluwan maqanakuyarmapis chay dyablutaqa manami niranchu: “Kusala saqra dyablu, kanan-shuypaqami kastigakashana kanki” nirqa. Ashwanmi kaynu niran: “Amitunchikmi rikar yaĉhar imata rurashaykinulla kastigashunqa” nir.

10 Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, mayqanpaqpis sunsunulla rimanllapa, mana kwintacharchu. Chaymi paykunaqa kawsanllapa kwirpun munashanllata rurar, imanutaq animalkunamaqa kawsan chaynu. Chaymi kusa mana allinta rurar uchakushanllaparayku Dyuspa naypanpiqa kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

11 ¡Imananqallaparaq chay mana allinta ruraq runakunaqa! Chaqa paykunaqami, imanutaq Cainmaqa kusala mana allinta rurar kawsaran, chaynullami kawsanllapa. Chaynulla imanutaq Balaammaqa qillayta munashanrayku Dyusmanta chiqanchakaran chaynu kawsanllapa. Chaymi imanutaq chay runa Coré shutiqmaqa Tayta Dyusta mana kasuranchu, chaynullami kay runakunapis Dyusninchikta mana kasur ima puriyar wanunllapa.

12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa chay kriyiqpura fyistakunkillapa chaypimapis, chaypi pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukunllapa. Chaqa paykunaqami chaypiqa kusata aligriyar mikunllapa, upyanllapa tiqllananllapakaman. Piru manami qamkunataqa kwintachashunllapachu. Chaymi chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa, wakinkunata rikar yaĉhachiq karmapis, ashwan paylapaq yarpunllapa. Chaynu karmi paykunaqa kaynu yupay kawsanllapa: Imanutaq chaki puktaymataqa wayra apan chaynu. Chaymi ashwan chay runakunaqa, imanutaq qirumataqa mana puqutinqa, kuchunllapa. Chaymanta qashan manana imapaqpis sirbitinqami, ashwan ĉhupanmantana pilanllapa, chaynu yupaymi chay runakunaqa kawsanllapa mana imalapaqpis sirbirchu.

13 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa imanutaq mar yakumaqa wakman kayman maqchikar pusqukun nir? Chaynumi chay runakunapis wakman kayman chay mana allinkunata yaĉhachikurqa shikwakunllapa, chay kusala pinqaypaq yaĉhachikuyashanllapataqa. Chaynullami paykunaqa uk qullar, mana mayman rishaq nirmapis yaĉhaq yupaychu. Chaymi paykunaqa yarakuyanllapa Dyus rikar yaĉhar kusala manchaypaq yanalla ruri mayman itakunanpaq tukuy tyimpupaqna.

14 Yaĉhashanchikllapanu Adanmi punta runa kaq. Chaymantami paypaqa willkankuna karan. Chay willkankunapismi willkayjun karan. Chaymi kay willkankunapis wamrakuranllapa. Chay wamrankunamantami nasiran

Enocqa. Kay Enocmi Dyuspa rimaqnin kaq. Chaymi Dyus rimachitin, chay mana allinta yaĉhachikuqkunapaqqa kaynu nir rimaran:
"Rikaraymi Amitunchik kusala manchaypaq achka angelkunawan shamuqta.
15 Paymi shamuyaran tukuyla runakunata rikar yaĉhaq. Chaymi chay kusala mana allinta rurasha chaykunata, chaynulla Amitunchikllapaq kusala mana allinta rimashanrayku tukuy tyimpupaq kastigananpaqna shamuyaran" nir.
16 Chaqa chay runakunaqa imatapis mana allinta yupay rikar, chaynulla kusa saqrata musyakunllapa ima. Chaymi ashwan chay runakunaqa imatapis kwirpun munashanllata ruranllapa. Chaynulla imata rimarmapis kusalata alabakar ima rimar wakinkunata ingañanllapa.

Judasmi kriyiqkunata kaynu nin

17 Piru qamkunaqami Amitunchik Jesucristupa apustulninkuna yaĉhachikushantaqa allita intrakashaykillapa kanqa. Chaymi chay intrakashaykillapataqa ama qunqankillapanachu.
18 Chaqa kaynu nirmi intrachishuranllapa: "Maydiya Jesucristo shamunan diya shipchana katinqami, rikarimunqallapa achka burlakaqkuna. Paykunaqami kwirpun munashannulla ima rurar kawsanqallapa" nir.
19 Chaynu runakunami kriyiqkunataqa paykunapurata chiqanchan. Chaynulla paykuna munashanllapanulla kawsanllapa. Chaqa paykunaqa mana Dyuspa Santu Ispiritunwanmapischu.
20 Piru qamkuna-shuypaqami kriyiq masiykuna, chay kusala shumaq imapi kriyishaykillapanulla shachinakuyllapa, chaynulla imapaq Tayta Dyusman mañakunarmapis Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakuyllapa.
21 Chaynulla Tayta Dyus llakipashushanllapanulla ama disanimakurchu yarayllapa maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman. Chaqa payqami kusata llakipamashanchikllaparayku apamashunllapa tukuy tyimpupaq paywanna kawsanallapapaq.
22 Chayraykumi chay manaraq allita kriyiqkunamatapis llakipar masta animachiyllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi kriyinanllapapaq.
23 Chaynulla chay wakin uchanrayku rupananpaq yupay kaqkunatapis, yanapankillapa amana uchanrayku rupananllapapaq. Chaynullami wakinkunatapis llakipankillapa. Piru allitami kuytakankillapa. Imanupiqakish qamkunata uchakuchishushallapamana rikaritinllapa. Chaqa chay yanapayankillapa runakunapa yarpuyninqami, kusa millanaypaqllaraq.

Dyusninchikta alabashunllapa

24-25 Kriyiq masiykuna, kananqa kusala pudirniyjun washamaqninchik Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kashanrayku qamkunata kuytashuyanllapa ama imalapimapis uchakurchu kusa allinla, chaynulla kusa aligri ima kusala shumaq mantakuyashanman ĉhanaykillapapaq. Chaqa payllami, quya, kanan, allaq, chaynulla maydiyapis mantakun, kusala puytiq ima kashanrayku. Chaymi Amitunchik Jesucristo maydiyapis yanapamashunllapa.

Chaynumi kanqa.

Apocalipsis
Jesucristo Juanta rikachishankuna

Jesucristupa apustulnin Juanmi kay Apocalipsis libruta iskribiran. Chaynu iskribinanpaq katinmi Tayta Dyus uk angelta kaĉhamutin, Juanta rikachiran kay pachapi, syilupi ima pasayanqa nir. Chay rikachishankunatami Juanqa iskribiran nuqanchikkuna imanu qischakarpis wanunakaman Jesucristupi kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq.

Kay libruta liyirmi intrakayanchik Jesucristo qashan shamuyanqa nir. Chaynullami intrakayanchik tukuy runakuna wanushanmanta kawsamutin Jesucristo rikar yaĉhayanqa nir. Chaynullami paypi kriyiqkunapis tukuy tyimpu paywan pulla kawsayashunllapa nir intrakanchikpis.

Manaraq kay Apocalipsis libruta iskribirmi Juanqa "San Juan" libruta iskribiran. Chay "San Juan" libruta liyirmi intrakayanchik kay pachapi Jesucristo karqa imanu kawsaran nir. Chaynullami Juanqa kimsa kartakunata iskribiran. Tukuy chay iskribishan librukunataqami tarinchik Mushuq Testamentupi.

Juanmi iskribiran Jesucristo rikachishankunata

1 Taytanchikllapa Dyusqami jwisyu diya ĉhamunanpaqna katinqa imakunami pasayanqa nirqa Jesucristutaraq intrachiran. Chayna Jesucristuqa sirbiqninkunata intrachinanpaq. Piru Amitunchikqami, uk angelninta kaĉhamutin sirbiqnin Juantaqa allita intrachiran.

2 Chaymi Tayta Dyus, Jesucristuta intrachishantaqa Juanqa intrakashanrayku tukuy rikashanta, uyapashantaqa karanta rimayan.

3 Chaymi mayqanpis Dyusmanta kaq kay rimayta liyir manaqa uyakur tukuy shunqunwan kasuqkunaqa kusa shumaqmi kanqallapa. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima pasananpaq nishanqami shipchamunna kumplikananpaqqa.

Juanmi syiti pwiblupi kriyiqkuna tantakayashanllapaman iskribin

4 Nuqa Juanmi, prubinsya Asiapi syiti pwiblupi kriyiqkuna kankillapa chayman iskribimuni. Chaymi kusalata Taytanchik Dyusman mañakuni pay yanapar kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa. Chaynullami mañakunipis Tayta Dyus tar mantakunan naypanpi syiti Ispiritukuna * kaqpis kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq.

5 Jesucristumanpismi mañakuni kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi allita Taytan Dyuspaqqa intrachimanchikllapa. Paymi puntata kawsamuran. Chaynulla paymi mantan tukuy kay pachapi mantakuqkunamatapis. Chaqa Jesucristuqami munamashanchikllaparayku yawarninta iĉhar uchanchikkunamantaqa washamashanchikllapa.

---

* **1:4** Tayta Dyuspa naypanpi syiti Ispiritukuna nirqami intrachimanchikpis Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.2-10; Isaías 11.2.

6 Chaynu tukuyta washarmi uklapaq yupayna tikrar, kusa mantakuq
imana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaynullami akramashanchik-
llapapis uk kura yupay kar, Jesucristupa Taytan Dyuslatana sirbinallapa-
paq. ¡Chaymi ashwan Jesucristuqa tukuy tyimpupaq mantakun nir ima
alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!
7 ¡Jesucristumi puktay rurilata shamunqa!
Tukuymi rikanqallapa,
wanutin tukshir uĉhkuran chaykunamatapis.
Tukuy pachamanta runakunapis rikanqa.
Kusatami llakir paypaq waqanqallapa.
¡Arí chaynumi kanqa!
8 "Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan
litra Omega kani. Chaynullami chay punta chay, tukukanan chay kani".
Chaynumi nin Amitunchik kusa puytiq Tayta Dyusqa. Chaqa paymi un-
aymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis
shamunqa.

Juanmi kusala puytiq Jesucristuta rikaran

9 Nuqa Juanmi, Jesucristupi kriyishayrayku kriyiq masikillapa kani.
Chaynu karmi qamkuna yupay kusalata qischakar imamapis shachinakuni.
Chaqa nuqapismi Tayta Dyus mantakuyashanwanna kani. Chaymi Tayta
Dyuspa rimaqnin kar, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, aypar apamaranl-
lapa chay mar yaku ĉhaypipi uk pacha Patmos shutiq karan chayman.
10 Piru Amitunchikta alabanapaq diyapi Tayta Dyusman mañakutiyqami,
Santu Ispiritu kusala shumaq imakunata rikapakuchimaran, uyapakuchi-
maran ima. Chaymi ikiymanta uyaparay uk kusa jwirti rimayta. Chay
rimaymi trumpita kusa jwirtita waqaq yupay karan.
11 Chaymi nimayaran: "[Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay,
chaynulla chay tukukanan litra Omega kani. Chaynullami chay Punta Kaq
chay, Tukukanan Kaq chay kani.] Uk librupi iskribiy kay rikashaykita.
Chaymanta kaĉhanki prubinsya Asiapi syiti pwiblukunapi kriyiqkuna kan
chayman. Chay kriyiqkuna kan chay pwiblukunaqami kaykuna: Éfeso,
Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea ima".
12 Ikimanmi tikrakaray rikanaypaq mayqanshi willamayaran nir. Piru
ashwan rikaray urumanta rurakasha syiti bilirukunata.
13 Chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpimi rikaray uk runa yupay rikĉhaqta.
Mudananqami ĉhakinkaman ĉhayaran. Urumanta rurakasha waĉhkutami
qasqunkaman waĉhkakusha karan.
14 Aqchanqami imanutaq yuraq utku chaynulla puktaymapis kusala yu-
raq chaynu karan. Nawinkuna-shuypaqa, nina miraq yupay karan.
15 Ĉhakinkunaqami urnupi brunsi rupachir kamkachikasha yupay kusalata
llipyarayaran. Rimanan-shuypaqa, kusala jwirti karan imanutaq riyumaqa
kusala achka karqa lanyan chaynu.
16 Nataq allilaw makinpi-shuypaqa, syiti qullarkunata charikusha karan.
Shiminmanta-shuypaqa yarqamuyaran uk ispada kadalawunman kusa
filuyjun. Qaqllanqami imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaramun chaynu
karan.
17 Chaynuta rikarqami nuqaqa wanusha yupay ĉhakinman rataray. Piru
payqa allilaw makinta nuqapa anayman ĉhurar nimaran:
"Ama manchakuychu. Nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay
kani.

18 Nuqami kawsani. Wanushami karay. Piru kananqami tukuy tyimpupaqna kawsani. [Chaynumi kanqa]. Nuqami llabita purichini chay wanuypata, chaynulla chay wanushakuna maymanĉhi riyan † chayman riqkunapaq ima.

19 “Rikashaykitami iskribinki, kanan imakuna pasayan chayta, chaynulla maydiyapis pasayanqa chaymatapis.

20 Piru kananqami intrachishayki chay syiti qullarkunata allilaw makiypi charikushaypaq, chaynulla chay urumanta syiti bilirukunapaqpis: Chay syiti qullarkunaqami intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelkunapaq. Nataq chay syiti bilirukuna-shuypaqa intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunalapaq.

2

Éfeso pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Éfeso pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay syiti qullarkunata allilaw makinpi charikusha chay, chaynulla chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpi puriq chayqami kaynu nin:

2 Nuqami, qamkuna Efesupi kriyiqkunapaqqa yaĉhani tukuy imata rurayashaykillapapaqpis. Riqsishunillapapismi kusata qischakar imamapis shachinakur yaĉhachikuyashaykillapapaq. Chaynullami yaĉhanipis, chay mana allinta ruraqkunawanqa mana pulla kayta puytinkillapachu nir. Chaynullami yaĉhanipis chay apustul kani niqkunatapis allita rikar yaĉhatkillapaqa mana chiqap apustulkunachu kasha nir. Chaymi ashwan qamkunaqa yaĉhashaykillapana kusala llullakunami kasha paykunaqa nir.

3 Maydiyapismi nuqalapi kunfyakashaykillapa. Chaymi nuqarayku kusata qischakashaykillapa, mana shaykurlamapischu.

4 Piru kananqami nishaykillapapis mana allinta tukuyashaykillapapaqna: Chaqa kananqami qamkunaqa imanutaq puntallamataqa nuqapaq kusalata llakiq kankillapa manana chaynunachu kankillapa nir.

5 Chaymi allita yarpur, imapi uchakusha kani nir, Dyusman qashan tikrakar imanutaq punta kashaykillapanullana rurayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami nuqa shamur kastigashur chay biliru kaqkunamatapis ashuchishaq qamkunamantaqa.

6 Piru chay Nicolaíta runakuna * mana allinta yaĉhachikuyashanta nuqa yupaylla ĉhiqniyashaykillapami kusa allinta yarpuchiman.

7 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi shachinakur binsikuq chaytaqa, tukuy tyimpupaq bidanchikta qumanchik chay qirupa puquyninta qarashaq. Chaqa chay qiruqami Dyuspa shumaq luryanpi kan.

Esmirna pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

8 “Chay Esmirna pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

---

† **1:18** Kay wanushakuna maymanĉhi riyan nirqami intrachimanchik Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqami riyanqa paywan nir. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqa riyanqa uk lugarman chaypina qischakar ima yarakuskinanllapapaq maydiya Amitunchik infyirnuman rinanpaq ninankaman, nir.

* **2:6** Nicolaíta runakuna nirqami intrachimanchik Nicolás shutiq runa yaĉhachikushanta kasuqkunapaq. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa Jesucristupi kriyiq karnaqashi imatapis munashanchiknulla rurar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrinda nir ĉhurashanllapamatapis mikuyta puytinchik, chaynulla runa kar warmi karmapis ukwan ukwan punuyta puytinchik nir.

Punta Kaq chay, chaynulla Tukukanan Kaq chay, wanur qashan kawsamusha chayqami kaynu nin:

9 Nuqami, qamkuna chay Esmirnapi kriyiqkunataqa riqsishunillapa imanumi qischakankillapa nir. Riqsishunillapapis mana imayjunchu kankillapa nir. Piru alli yaĉhaymantaqami nuqapaqqa kusa imayjun kankillapa. Yaĉhanipis imanumi qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa nir. Chaqa paykunaqami nin: Israel runakuna kashanchikllaparayku Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Amami manchakunkillapachu imanu qischakarmapis. Chaqa dyabluqami qamkunamanta wakinllataqa, karsilman ima itanqallapa. Chaynu rurarmi rikashunqallapa allitachush nuqapi kriyinkillapa nir. Chaynumi dyis diyallataqa kusalata qischakankillapa. Piru nuqapi kriyishaykillapanullami, maydiya wanunaykillapakaman shachinakunkillapa. Chaynu katkillapaqami nuqaqa kurunata rigalashurllapa tukuy tyimpu kawsaytana qushaykillapa.

11 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaqa kaynumi niran: ‘Chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqami, yanapatiy manana ishkay kutipaq wanurqa qischakanqanachu’ nir.

Pérgamo pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

12 “Chay Pérgamo pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay ispada kadaladunman kusa filuyjunta purichiqmi, qamkunapaq kaynu nin:

13 Nuqami allita yaĉhani qamkuna chay Pergamupi kriyiqkunaqa chay maypiĉhi dyablu tar mantakun chaypi tayankillapa nir. Piru chaynu karmapismi, nuqapi kriyishaykillapamantaqa mana chiqanchakashaykillapachu. Chaymi nuqapaq chiqap rimaqniy Antipasta chay dyablu tayashan pachapi wanuchitinllapa rikasha karmapis, mana chiqanchakashaykillapachu nuqamantaqa.

14 Chaynu karmapismi aykala mana allin imakunata rurashaykillaparayku kusala mana allinta yarpuchimankillapa. Chaqa qamkunamanta wakinnikillapaqashi, chay unay Balaam † mana allin nishankunata kasur kawsankillapa. Chaqa Balaamqami chay mantakuq Balacta animachiran Israel runakunata willatin, yanqa dyuskunaman ufrinda nir animalta ĉhurashanllapapa aychanta mikur, chaynulla warmi kar, runa karmapis ukwan ukwan punur ima uchakunanllapapaq.

15 Chaynullami qamkunamanta wakinkunaqa chay Nicolaíta runakuna yaĉhachikushanta [ĉhiqniyashayta] yaĉhakusha, mana chiqanchakanayanllapachu.

16 Chayraykumi allita yarpur tukuy mana allinkunata rurashaykillapataqa dijar qashan Dyusmanna tikrakayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami mana tardarchu nuqa qamkunaman shamur, chay ispada shimiymanta lluqshimuqllawan maqanakur limpu imanachir tukchishaykillapa.

17 Chaymi nini: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqa, qarashaq chay *‘maná’* shutiq mikuy mana rikayashanllapata. Chaynullami qushaqpis uk yuraq rumisituta. Chay rumipimi uk mushuq shuti iskribikasha. Chaytaqami mana

† **2:14** Balaampaq mas intrakanarqa rikashun Números 25.1-3; 31.8-16.

mayqanpis riqsinchu. Ashwanmi chay mayqanĉhi aypayanqa chayla riqsinqa.

Tiatira pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

18 “Chay Tiatira pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa Wamran nawinmapis kusala nina miraq yupay chay, chaynulla urnupi rupachir kamakachikasha brunsi kusalata llipyaraq ĉhakiyjunqami kaynu nin:

19 Nuqami, qamkuna chay Tiatirapi kriyiqkunapaqqa allita yaĉhani tukuyla rurashaykillapakunataqa. Chaynullami yaĉhanipis imanumi nuqata munamar, kusata nuqapi kriyinkillapamapis nir. Chaymi ashwan chay punta rurayashaykillapamantaqa kananqa mana shaykuq kusala shumaqta imatapis rurarna sirbimankillapa nir yaĉhanipis.

20 Piru yaĉhasha kani chay mana allinta tukushaykillapakunata. Chayshi qamkunaqa, chay warmi Jezabel shutiq ima mana allinta ruratinpis mana imatapis willankillapachu. Chay warmiqami, Dyuspa rimaqnin yupay tukunla. Chaymi ashwan mana allinta yaĉhachikur, nuqapi kriyiqkunata llullachinllapa, warmi kar manaqa runa karmapis ukwan ukwan pununanpaq, chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrindapaq animalta ĉhurashanllapata mikunanllapapaq ima nir.

21 Chaymi nuqaqa chay warmitaqa ayka diyallataqa dijasha kani, allita kwintata qukar Dyuspina kriyinanpaq. Piru payqami mana kasumar, chay ukwan ukwan punuyashanmatapis mana dijashalamapischu.

22 Chayraykumi chay warmitaqa kastigashaq, nanaywan kar mantanllapina usurananpaq. Chaynulla chay mayqan runakunapis chay warmiwan punuqkunapis, mana uchanta dijatinqa paykunatapis kusala mana allinta rurar qischashaq.

23 Chaynulla chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa. ‡ Chaynu tukuy mana allinta ruraqkunata tukchitiymi chay tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa kwintata qukar ninqallapa: ‘Amitunchikqami tukuylata yaĉhamanchikllapa imanu shunqunchikpi yarpuyashanchikllapamatapis’ nir. Chaymi tukuy imata yaĉhashuqllapa karmi, allita rikashurllapa imanu kanaykillapapaqpis nishaykillapa.

24 Piru chay Tiatira pwiblullamanta wakinkunaqami chay warmi mana allinta yaĉhachishutinllapaqa mana kasushaykillapachu. Chaynulla dyablupaq mana yaĉhashaykillapata yaĉhachishutinllapapis mana kasur, mana riqsishaykillapalamapischu. Chayraykumi mana mas imakunata ruray nishuyllapamatapis puytinichu.

25 Ashwanmi nishaykillapa: Chay imanutaq nuqapi kriyishaykillapanullami shachinakuskinkillapa, maydiya nuqa shamunaykaman nir.

26 Chaymi mayqanpis chay tukuy mana allin kaqkunata binsir nuqa munashaylata shachinakur ruraqkunataqa, tukuy pachakunapi mantakunanllapapaqna ĉhurashaq.

27-28 Chaqa imanutaq Taytay Dyusmaqa, nuqa mantakunaypaq ĉhuramasha, chaynullami mantakunqallapa jyirru baranta charikurlla. Chaymi mayqantapis mana allinta tukuqtaqa manka allpata yupay limpu llampuchanqallapamapis. Chaynullami yanapashaqpis paykunaqa

‡ **2:23** Chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa nirqa intrachimayninchikta puytin, wamrankunamapis wanunqa mana allinta rurashanrayku nir.

imanutaq achkiyaypimaqa uk atun qullarsitu achkirachikun chaynu kananllapapaq.

29 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa!

3

Sardis pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Sardis pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa syiti Ispiritunkunata * purichiq kaq, chaynulla chay syiti qullarta purichiq kaqqami kaynu nin:

Nuqami, qamkuna chay Sardispi kriyiqkuna imata rurashaykillapatapis yaĉhani. Chaynullami yaĉhanipis imanumi runakuna kusalata alabashunllapa Jesucristupi kusalata kriyinkillapa nir. Piru nuqapaqqami wanusha yupayna kankillapa.

2 Chayraykumi rikĉhakuq yupay kusalata shachinakur chay rurayashaykillapataqa kusa allinlatana rurayllapa. Chaqa nuqapa rikayniypi, chaynulla Taytay Dyuspa naypanpiqami imatapis mana karanta rurayashaykillaparayku wanusha yupayna kankillapamapis.

3 Chaymi nishaykillapa: Imataĉhi yaĉhachishushanllapapi yarpur Taytanchik Dyusmanna qashan tikrakayllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapapi mana yarpur punuq yupaylla katkillapaqami manapis yarpuyatkillapa uk suwakuq yupay qamkunamanqa rikarimushaq.

4 Piru chay Sardis pwiblullapimi wakinllaqa manaraq raĉhpanta liqwachaq yupayqa mana allinkunata rurashallaparaqchu. Chay paykunami nuqawan maydiyapis purinqallapa yuraq intiruta mudakurna. Chaqa paykunaqami chaynu kananpaq kusala allin.

5 Chaymi mayqanpis shachinakur tukuy mana allin kaqkunata binsiqkunaqa yuraq intiruta mudakurna kawsanqallapa. Chaynulla chay maypiĉhi tukuy tyimpupaq kawsananllapapaq librupi shutin iskribikashataqa, manami burrashaqnachu. Ashwanmi Taytay Dyuspa naypanpi chaynulla angelninkunapa naypanpimapis kusala allinpaqna riqsishaq paykunataqa.

6 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Filadelfia pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

7 “Chay Filadelfia pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Mana uchayjun kar, tukuyta chiqap kaqlata rimaq, chaynulla unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta kar Dyuspa mantakuyninpa llabinta purichir, mayqanmi yaykunqa chaynulla mana yaykunqachu niqqami, kaynu nin:

8 Qamkuna Filadelfiapi kriyiqkuna tukuy allinlata rurashaykillapatami yaĉhani. Chaymi naypaykillapaman chapakur rikayllapa. Chay naypaykillapapimi uk punkuta kiĉhallata rikankillapa. Chaytaqami chaynu kiĉhalla kananpaqqa, nuqa chaynu nisha kani. Chaymi chay kiĉhalla kaqtaqa mana mayqanpis kirpayta puytinqachu. Piru qamkuna-shuypaqami,

* **3:1** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir.

mana jwirsayjun karmapis nuqamantaqa mana pinqakurlamapischu, nishushayllapalatana kasur kawsashaykillapa.

9 Chaymi chay dyablu nishankunata kasur, pay munashanta ruraqkunataqa, nuqa nitiy kusalata rispitar naypaykillapapi qunqurinqallapa. Chaynuqami paykunaqa yaĉhanqallapa qamkunapaqqa imanumi kusalata llakipashushallapa kani nir. Chaqa chay runakunaqami kusalata llullakur ninllapa: Israel runakuna karmi Dyuspa kaqninkuna kanillapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Nataq qamkuna-shuypaqami nuqapi kriyishaykillapanulla kusalata shachinakushaykillapa, michka qischakarmapis. Chayraykumi kay pachapi kusala qischakaykuna kanqa chaymanmatapis washashaykillapa. Chaqa chay qischakaykunaqami chaynuqa kanqa rikar yaĉhanaypaq mayqankunashi allita nuqapi kriyinllapa nir.

11 Chaymi nishaykillapa: Shamunaypaq diyaqami shipchana. Chayraykumi imata rurarpis karanlata nuqa munashaynula ruraskinkillapa. Chaynuqami chay kurunataqa karantana aypankillapa, mana mayqanpis kitashutinllapanachu.

12 Chaqa mayqanpis chay mana allin kaqta binsiqtaqami, Taytay Dyuspa pullan tukuy tyimpupaq kananpaqna nishaq. Chaymi paykunataqa Dyusta aduranallapa wasi ruripina kulumnata yupay ĉhurashaq. Chaynuqami paykunaqa manana maydiyapis lluqshimunqallapanachu. Chaymi chaypina Dyusniypa shutinta, unaq syilumanta shamuq mushuq pwiblu Jerusalenpa shutinta, chaynulla nuqapa mushuq shutiyta ima iskribishaq.

13 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Laodicea pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

14 “Chay Laodicea pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Tayta Dyus tukuy imata nishanta kumpliq, karanlata rimaq, allita Dyuspaq intrachikuq, Dyus nitin tukuy rikayashanllapata rurasha chayqa kaynu nin:

15 Nuqami, qamkuna chay Laodiceapi kriyiqkunapaq yaĉhani tukuyla imata rurashaykillapatapis. Chaynullami yaĉhanipis qamkunaqami mana qasaq, mana quñuq imapischu kankillapa nir. ¡Icharaq quñuq karpis quñuqllamana kankimanllapa! ¡Chaynulla qasaq karpis, qasaqllamana kankimanllapapis!

16 Piru qamkunaqa manami munankillapachu tukuy shunquykillapawan nuqata kasumaytaqa. Chaynu karmi tibyu yaku yupay kashaykillaparayku, mana pullakushuyllapata munanichu. Chaymi mana qasaq chaynulla mana quñuq kashaykillaparayku ashwan kusalata millanar gumitashaykillapa.

17 Chaqa qamkunaqami ninkillapa kusa imayjunshi kankillapa nir. Ninkillapapismi tukuy imapis munashaykillapanulla kan nir. Chaynulla manashi imaykillapapis faltashunllapachu. Piru manachu kwintata qukankillapa qamkunaqa millanaypaq, pinqaypaq, mana imayjun, syigu, liri ima kankillapa nirqa.

18 Chaymi nishaykillapa: Yanqa imakunapaq yarpunaykillapamantaqa, nuqapi kriyir michka qischakar imamapis shachinakur, rantiq yupay aypayllapa chiqap kaq uru, ninapi rupar kamakashata. Chaynullami aypayllapapis kusala shumaq yuraq raĉhpata. Chayna chaywan mudakur

manana lirilla yupay pinqaypaqta purinaykillapapaq. Aypankillapapismi uk rimidyuta, chaywan rimidyakar allita rikakur imana purinaykillapapaq.

19 Chaymi nuqaqa mayqantapis chay munashay wamraykunataqa nanaq nanaq imatapis karanta willar kastigani. Chayraykumi ashwan tukuy chay uchakushaykikunata dijarna, Dyus munashanta ruranaykillapapaqna tikrakayllapa.

20 Chaqa allita intrakayllapa: Nuqami punkuykillapamanta qayakuq yupay willashuyanillapa. Chaymi mayqanpis uyamaqqa punkunta kiĉhaq yupay samachimanqa paypa shunqunpina samanaypaq. Chaynu samachimatinqami paywanqa pulla mikuq yupayna tukuy tyimpupaq paywan kashaq.

21 Chaymi tukuy mana allin kaqkunata shachinakur binsiqkunaqa nuqawan pulla mantakuyniypina mantakunqallapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa tukuy mana allin kaqkunata binsishayrayku Taytay Dyuswan pullana mantakunanpi mantakuni chaynulla.

22 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir".

4

Syilupimi Dyusta aduranllapa

1 Chaymantaqami nuqaqa unaq syiluman chapakurqa, rikaray uk punku kiĉhallata. Chaymi chay punta rimaypi uk trumpita waqaqta yupay uyapashayta qashan uyaparay kaynu nimaqta: "Iqamuy kayman. Chaymantami rikachishayki tukuy ima pasananpaq chaykunamatapis" nir.

2 Chaynu nir willamatinmi Santu Ispirituqa chay kutilla kusa shumaq imakunata rikapakuchimaran. Chaymi chay kutilla, syilupi rikaraypis uk mantakunanllapa lugarta. Chaypimi uk tasha mantakuyaq.

3 Piru chay mantakuna samanapi taqqami, kusala shumaq llipyala rumi jaspi, chaynulla chay rumi kurnalina yupay qaqllayjun karan. Nataq chay tayashan ridurninpi-shuypaqami, inap shayaran chay ismiralda rumisitu yupay kusa llipyala.

4 Chaynullami chay ridurninpiqa, rikaraypis binti-kwatru (24) samanakunata. Chaykunapiqami chay binti-kwatru rukukuna taqta rikaray. Paykunaqami kusala yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha samayaranllapa.

5 Chay mantakunan tayashanmantaqami rilampayaran, kusalata kunya lanyayaran ima. Nataq naypanpi-shuypaqami, syiti bilakuna kusalata ratakuyaran. Chay bilakunaqami, Dyuspa syiti Ispiritunkuna * karan.

6 Chay mantakunan tayashanpa naypanpiqa mar yakuchu imaĉhi karan, kristal yupay kusala chuyita.

Nataq chay samanapa yatalan ridurninpiqami, kwatru kawsaqkuna karanllapa. Paykunaqami tukuy intirunta nawiyjun karanllapa, nawpanlawta ikilawta ima.

7 Piru chay kawsaqkunamanta ukqami uk liyun yupay karan. Nataq chay ikillan chay-shuypaqa uk turu yupay karan. Uk-shuypaqa runa yupay qaqllayjun karan. Nataq chay kwatru kaq chay-shuypaqa atun kuchak pariq yupay karan.

8 Chaymi chay kwatru kawsaqkunaqa, tukuynin saysi alayjunlla karanllapa. Piru chay alankunaqami tukuy intirunta nawiyjunlla karanllapa,

* **4:5** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Dyuspa Ispiritun syiti pudirniyjun nir.

analawta rurilawta ima. Piru tukuyninmi unaqpis tutapis mana shaykuq
kaynu niyaranllapa:

“Kusala allin, kusala allin,
kusala allinmi
mana uchayjun Amitunchikllapa
Tayta Dyus tukuy imata puytiqqa.
Chaqa paymi unaymanta karanllana.
Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa” nir.

9-10 Chaymi imuraspis chay kwatru kawsaqkuna chay mantakuna
samanapi taq tukuy tyimpu kawsaqta kusala puytiq, chaynulla kusala
shumaqmi kanki nir alabachitinqa, chay binti-kwatru (24) rukukunaqa
naypanpi qunqurir aduraranllapa. Chayna chay kurunankunata
umakushanmatapis urqur chay mantakunan samanapa naypanman ĉhurar
kaynu niyaranllapa:

11 “Qammi Amituy, nuqakunapa Dyusniy.
Qammi tukuy tyimpupaq mantakunki.
Qammi kusala puytiq kar,
tukuy imatapis munashaykinulla rurashayki.
Chaymi qam munatki
chay rurashaykikunaqa kananpis kanlla.
Chayraykumi qamqa kusala shumaq kanki
alabakanaykipaqqa” nir.

5

Juanmi syilupi rikaran uk libru pillukashata

1 Nuqa Juanmi chay rikapakuchimashanpi rikaray, chay shumaq
mantakuna samanapi taqqami, allilaw makinpi uk libru pillukashata
charikusha taqta. Chay libruqami rurinpi, ananpi ima iskribikasha karan.
Piru chay pillukashaqami chaymanta chaymanta allila kirpakasha karan
syiti partipi napawan.

2 Chaynullami rikaraypis uk kusala puytiq ángel kusa jwirtita kaynu
tapukuqta: “¿Mayqantaq puytiyanqa kay napakunawan pigakashata
kiĉhaytaqa?” nir.

3 Piru manami mayqanpis syilupi, pachapi, chaynulla pacha ruripi kaqku-
namapis chayta kiĉhar rikananlapaqmapis kaqllapachu.

4 Chaynu chay pillukasha libruta kiĉhar, rikananlapaqmapis mana
mayqanpis kashanraykumi nuqaqa kusalata waqayaray.

5 Piru chay kriyiqkunata rikaq rukukunamanta ukqami nimaran: “Ama
waqaynachu. Chaqa chay Judapa ayllun liyun yupay, chaynulla gubyirnu
Davidmanta kaqqami, * tukuy mana allin kaqtaqa binsishana. Paymi chay
pillukar syiti partipi napakasha librutaqa kaĉhachir kiĉhayta puytinqa” nir.

6 Chaymantaqami chay mantakuna samanapa, chaynulla chay kwatru
kawsaqkunapa, chay rukukunapa ĉhaypinpiqa, rikaray uk Uyshita shaqta.
Piru chay Uyshitaqami wanur kawsamusha yupay yarpuchimaran. Syiti
kachuyjun, chaynulla syiti nawiyjunmi karan. Chaykunaqami intrachi-
manchik, Dyuspa syiti Ispiritunkuna tukuyla pachaman kaĉhamushankuna
karan nir.

7 Chay Uyshitaqami rir, chay libru pillukashata aypamuran chay man-
takuna samanapi taqpa allilaw makinmantaqa.

* **5:5** Kaypaq mas intrakanarqa rikashun Isaías 11.1,10; Romanos 15.12.

8 Chaynu aypatinqami, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla chay binti-
kwatru (24) rukukunaqa tukuynin chay Uyshitapa naypanpi qunquriran-
llapa. Paykunaqami tukuynin arpakunata, urumanta rurakasha kupa
insinsyuyjunkunata ima charikusha karanllapa. Kay insinsyukunaqami
intrachimanchik Dyuspa allinla kaqninkuna mañakushan nir.
9 Chaymi paykunaqa mushuq takikunata kaynu nir takiyaranllapa:
"Qamlami chay pillukasha libruta aypar,
napakashanmatapis kiĉhayta puytinki.
Chaqa qam wanur yawarnikita iĉharmi,
Tayta Dyuspaqna rantimashaykillapa
tukuy ayllukunamanta,
ukman rimaykunapi rimaqkunamanta,
tukuy pwiblukunamanta ima.
Chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunatapis.
10 Chaymi chay akrashaykikunataqa uk mantakuq kananpaq,
chaynulla kurakunapaq yupaymi tikrashayki Taytanchik Dyusllata
sirbinanllapapaq.
Chaymi chay akrashaykikunaqa
tukuyla pachakunapi mantakuq imana kanqallapa".
11 Chaymanta chapakur-shuypaqami, achka angelkuna rimaqta uya-
paray. Chay angelkunaqami chay mantakuna samananpa, chay kwatru
kawsaqkunapa, chay rukukunapa ridurninpi karanllapa. Piru payku-
naqami kusala manchaypaq achka karanllapa.
12 Paykunaqami kusa jwirtita rimar kaynu niyaranllapa:
"¡Chay Uyshitatami wanuchiranllapa!
¡Chaymi payqa kusala pudirniyjun,
tukuy imata aypananpaq,
kusa yaĉhayniyjun,
kusa jwirsayjun,
mantakuq ima kananpaq kusala shumaq!
¡Chaynulla kusala alabakasha
imami kanqapis!" nir.
13 Qashanpismi uyaparay, Dyus tukuy rurashankuna syilupi kaqkuna,
pachapi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkuna, mar yakupi kaqkuna
kaynu niqta:
"¡Chay mantakuna samanapi taqta,
chaynulla chay Uyshitatami, kusata alabaypaq, imata rurashanpaq
payji niypaq!
¡Chaynullami payqa kusa mantakuq, kusa shumaq, kusa puytiq ima kanqa
tukuy tyimpupaq!" nir.
14 Chaynu nitinllapami, chay kwatru kawsaqkunaqa niyaranllapa:
"¡Chaynumi kanqa!" nir. Chaymi chay binti-kwatru (24) rukukunaqa †
naypanllapapi qunqurir [chay tukuy tyimpu kawsaqta] adurayaranllapa.

6

Librupa syiti partinpa napakashankunatami kiĉharan

† **5:14** Binti-kwatru rukukuna nirqami intrachimanchik tukuyla chay Israel pwiblumanta kriyiqku-
nata rikaqkunapaq. Paykunaqami karan Amitunchik Jesucristupa 12 apustulninkuna, chaynulla
Israel runakunapa 12 ayllunkuna ima nir.

1 Chaymanta qashan chapakurqa rikaray imanumi chay Uyshitaqa chay librupa syiti napankunamanta, punta kaq napakasha kaqta kiĉhaq qallariqta. Chaymantami uyaparay chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, kunya yupay kusala jwirtita kaynu niqta: “¡Shamuy!” * nir.

2 Chaymi chapakurqa rikaray uk yuraq kaballuta. Chay kaballupa anan taqqami, makinpi arkuwan flichata charikusha karan. Chaymantami quranllapa uk kurunata. Chaymi kusala puytiqpaqna tikrakar, riran maypipis tukuy imatapis binsinanpaq.

3 Chaymanta chay Uyshita ishkay kaq napakashata kiĉhatinqa, chay ishkay kaq kawsaqqa kaynu niqta uyaparay: “¡Shamuy!” nir.

4 Chaymi rikayatiy qashan yarqamuran uk kaballu. Chay kaballuqami chupika intiru karan. Nataq anan taqta-shuypaqa kusa puytiqpaq tikraranllapa. Chayna tukuyla runakuna shumaqta tayatinllapamapis, pay ĉhiqninachitinllapa paynin paynin wanuchinakunanllapapaq. Chaypaqmi kusala atun ispadata quranllapamapis.

5 Chaymanta chay Uyshita kimsa kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kawsaqkunamanta kimsa kaq chayqa, kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir. Chaymi chapakurqa rikaray uk yana kaballuta. Nataq chay anan taq chayqami makinpi charikusha karan uk balansata.

6 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunapa ĉhaypinmantaqa uyaray uk rimay kaynu niqta: “Mayqanpis uk diyata trabajashanwanqami uk kilu triguta manaqa kimsa kilu sibadalata rantiyta puytinqa. Piru chay asaytiwan, binuta rantinatin-shuypaqa ama willatkichu michkatapis rantinqa” nir.

7 Chaymanta chay Uyshita kwatru kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kwatru kaq kawsaqqa kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir.

8 Chaymi chapakurqa rikaray aya rupay yupay uk qarwalla kaballuta. Nataq chay anan taqqami shutiq, “Wanuy”. Chaypa ikintaqami shamuyaq uk. Payqami ayakunapa tanan chay karan. Chaymi chaytaqa pudirta quran, tukuy pachamanta kwarta partin kaqta wanuchinanpaq guerrakunawan, mallaqwan, qishaywan, chaynulla kay pachapi kaq kusala manchaypaq animalkunawan ima.

9 Chaymanta chay Uyshita sinku kaq napakashata kiĉhatinqami, altarpa ĉhakinpi rikaray Dyuspa shumaq rimayninta parlakur shumaqta kawsashanrayku wanushakunapa almankunata.

10 Chaymi paykunaqa, kusala jwirtita kaynu niyaranllapa: “Kusala puytiq, kusa allin, imatapis karanta ruraq Taytayllapa Dyus, ¿maydiyataq rikar yaĉhayanki kanqa tukuyla chay runakuna imata rurashankunataqa? ¿Maydiyataq paykunatapis wanuchiyanki kanqa wanuchimashanllaparaykuqa?” nir

11 Chaynu nitinllapami yuraq raĉhpakunata quranllapa. Chaynullami willaranllapapis, samaskiyllaparaq uk tyimpullataqa, Jesucristupaq qamkuna yupaylla uknikikuna yaĉhachikuqkunata wanuchinanllapakaman nir.

12 Chaymanta chay Uyshita saysi kaq napakashata kiĉhatinqa, chapakur rikaray kusala saqrata pacha kuyuqta. Chaymi rupaymapis yana intirupaq tikrakaran, imanutaq wanutinllapa lutu raĉhpata yakakunllapa chaynu. Nataq killa-shuypaqa, chupika intirupaq tikrakaran, yawar yupaylla.

---

* **6:1** Wakin iskribikashakunapiqami “Shamur rikay” nin.

13 Chaynulla qullarkuna-shuypaqa syilumanta ratamuran pachaman,
imanutaq kusala jwirti wayra shamutinmaqa llullu iguskunamapis rata-
mun chaynu.
14 Chaymi syilumapis chinqaran uk papil pillukaq yupay. Chaynullami
mar yaku ĉhaypipi pacha kaqkuna, chaynulla tukuyla sirkakuna imamapis,
chay kashanmantaqa uklawman ashuranllapa.
15 Tukuy pachapi mantakuqkunaqami, sirkakunapa qichqankunapi,
maĉhaykunapi ima pakakuranllapa. Paykunaqami tantakar kusa puytiqku-
nawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, kusa nisha runakunawan,
kusa imayjun kaqkunawan, sirbikuqkunawan, mana sirbikuqkunawan
ima pakakuranllapa.
16 Chaymi chay sirkakunata, qaqakunata imaqa niyaqllapa: "¡Anayllapaman ratamur pakamayllapa chay mantakuna samanapi taqpa naypanmanta, chaynulla chay Uyshita piñakushanmanta ima!
17 Chaqa paykuna kastigakunanpaq diyaqami ĉhamushana. ¿Mayqannari
shachinakuyta puytinqa paypa kastigunmantaqa?" nir.

7

Israelmanta kriyiqkunatami uk ángel siyaran

1 Tukuy chaykunata rikashana karqami, rikapakuyniypiqa qashan
rikaray, kwatru angelkuna, nortilawpi, surlawpi, estilawpi, oestilawpi
shaqta. Paykunaqami wayrata arkayaranllapa pachaman, mar yakuman,
chaynulla qirukunamanpis ama pukakamunanpaq.
2 Chaynullami rikaraypis uk ángel rupay iqamunanlawmanta shamuqta.
Chay angelqami chiqap kawsaq Dyuspa siyunta charikusha karan. Nataq
chay kwatru angelkuna-shuypaqami pudirta ayparanllapa pachata, mar
yakuta ima mana allinkunata ruranllapapaq. Chaymi chay ángel siyuta
charikusha shamuqqa, kusala jwirtita qayakur chay wakin angelkunataqa
kaynu niran:
3 "Amaraqmi pachata, mar yakuta, qirukunatapis mana allinkunataqa
rurankillaparaqchu. Chaqa manaraqmi Dyusninchikpa sirbiqninkunapa
urkunpi siyuta ĉhurayanillaparaqchu" nir.
4 Chaymanta-shuypaqami uyaparay: Tukuyla Israel ayllukunamanta
siyakasha kaqkunaqa 144,000 karanllapa nir. Kaynumi karanllapa:
5 Judapa ayllunmanta
12,000,
Rubenpa ayllunmanta
12,000,
Gadpa ayllunmanta
12,000,
6 Aserpa ayllunmanta
12,000,
Neftalipa ayllunmanta
12,000,
Manasespa ayllunmanta
12,000,
7 Simeonpa ayllunmanta
12,000,
Levipa ayllunmanta
12,000,
Isacarpa ayllunmanta
12,000,

8 Zabulonpa ayllunmanta
12,000,
Josipa ayllunmanta
12,000,
Benjaminpa ayllunmantapis
12,000 ima.

Kusala achka yuraq intiru raĉhpayjunkuna

9 Chaymanta chapakurqami rikaray, mana yupaymatapis puytiypaq kusala manchaypaq achka runakunata. Paykunaqami uklaw nasyunkunamanta, ukman ayllukunamanta, ukman rimaypi rimaqkunamanta, tukuy pwiblukunamanta ima karanllapa. Paykunaqami shayaranllapa chay mantakuna samanapa naypanpi, chay Uyshitapa naypanpi ima. Tukuyninmi yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla chay ramus shutiq qirupa rapranta charikushalla karanllapa.

10 Chaymi kusala jwirtita kaynu niyaranllapa:
"¡Taytanchikllapa Dyus
mantakunan samananpi taq,
chaynulla chay Uyshitami
washamashanchikllapana!" nir.

11 Piru chay angelkunaqami tukuynin chay mantakuna samanapa ridurninpi, chay rukukunapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa ridurninpi shayaranllapa. Chaymantaqami tukuyninllapa chay mantakuna samanapa naypanpi qunquriranllapa, umanllapamatapis pachaman ĉhachinanllapakaman. Chaynumi Dyustaqa aduraranllapa,

12 kaynu nir:
"¡Chaynumi kanqa!
Dyusninchikqami tukuy tyimpu
alabakasha kanqa.
Chaqa payqami kusa shumaq,
mantakuq,
kusa yaĉhaq, payji nikasha,
kusa riqsikasha,
chaynulla kusala puytiq, jwirsayjun ima.
¡Chaynumi kanqa!"

13 Chaymantami chay rukukunamanta ukqa tapumaran: "¿Mayqankunataq kay yuraq intiru raĉhpayjunkunaqa? ¿Maymantataq shamushallapa kanqa?" nir.

14 "Qammi yaĉhayanki Taytituy" niray. Payqami nimaran:
"Kaykunaqami kay pachapi michka kusala manchaypaq qischakaykuna katinmapis kriyishannulla shachinakur pasaran chaykuna. Paykunaqami raĉhpanllapataqa, Uyshitapa yawarninwan paqar yuraqchashallapa.

15 Chayraykumi,
Tayta Dyus tar mantakunan naypanpiqa shayanllapa.
Chaqa paykunaqami unaqpis, tutapis
Dyusta aduranllapa wasipi paytaqa sirbinllapa.
Nataq chay mantakuna samanapi taqqa,
maydiyapis pullanllapa kar
tukuy imamantapis washan paykunataqa.
16 Chaymi paykunaqa manana qischakanqallapanachu
mallaqpaq, yakupaqmapis.
Chaynulla manami rupaylamapis ĉhasyanqallapanachu.
Kalurmapismi manana qillakachinqanachu.

17 Chaqa Uyshita, chay mantakuna samanapa ĉhaypinpi kaqqami,
uyshitakunata yupay michinqa.
Chaymi mayta ritinllapapis paykunapa pullan kar,
apar chay chuyala yakitu tukuy tyimpu kawsachikuqta upyachinqa.
Chaynuqami Dyus yanapatin,
manana maydiyapis waqanqallapalamapischu”.

8

Syiti napakashata chaynulla urumanta rurakasha insinsyiru

1 Chaymanta chay Uyshita chay syiti kaq napakashata kiĉhatinqa, midya urata yupay syilupiqa tukuy uyarala kidaranllapa.

2 Chaymantaqami, rikaray syiti angelkuna Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi chay angelkunataqa syiti trumpitakunata quranllapa.

3 Chaymantami qashan uk ángel, urumanta rurakasha insinsyu quntachikunanta charikusha shamur, altarpa naypanpi sharan. Chaymi achka insinsyuta quranllapa, chay urumanta rurakasha altarpa naypanpi quntachikunanpaq. Chay altarqami, Dyus tar mantakunan naypanpi karan. Chaymi Dyuspa tukuyla allin kaqninkuna mañakutin ima, pullan quntachikuranllapa chay insinsyutaqa.

4 Chaynu ruratinllapaqami, insinsyupa quntayninqa, chay angelpa makinmantaqa Dyus kayashankaman iqaran, Dyuspa tukuy allin kaqninkuna mañakuyashanwan pulla.

5 Chaymantami chay angelqa insinsyiruta aypar, chay altarpi nina kusalata miraqta ĉhaqaran. Chaymantami pachamanna itakamuran. Chaymi kusalata kunyaran, lanyaran, rilamparan, chaynulla pachamapis ukman saqrata kuyuran ima.

Angelkunami syiti trumpitakunata waqachiran

6 Chaymantaqami chay syiti angelkuna, syiti trumpitakunata purichiqkunaqa, waqachinanpaq kamakaranllapana.

7 Chaymi chay punta kaq angelqa, trumpitanta waqachiranna. Chaynu waqachitinqami, pachamanqa ratamuran kusa jwirti granisu, ninawan yawar piĉhukasha ima. Chaymi kay pachapa kimsa kaq partinmanta ukta, chaynulla chay muntikunapa kimsa kaq partinmantapis ukta, tukuyla chiqyaqlla qiwakunamatapis limpu rupachir tukchiran.

8 Chaymanta chay ishkay kaq ángel trumpitanta waqachitin-shuypaqa mar yakuman ratamuran, uk atun sirkapi nina ratakuq yupay. Chaymi chay marpa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu yawar intirupaq tikrakaran.

9 Chaynumi mar yakupi tukuy kawsaqkunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu wanuran. Chaynulla tukuy barkukunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu pakikar ima tukukaran.

10 Chaymantami chay kimsa kaq angelpis trumpitanta waqachiranna. Chaymi kusala atun qullar, nina ratakuq yupay syilumanta ratamuran, tukuy riyukunapa, chaynulla yaku nasimunankunaman kimsa kaq partinmanta ukman.

11 Chay ratamuq qullarqami shutiq “Ayaq”. Chaymi chaynu yakuman ratamushanrayku tukuy yaku kaqkunapa kimsa kaq partinmanta ukqa, ayaq intirupaq tikrakaran. Chaymi, kusa achka runakuna wanuranllapa.

12 Chaymanta chay kwatru kaq angelpismi trumpitanta waqachiranna. Chaymi rupaypa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu dañakaran. Chaynulla killapa kimsa kaq partinmanta uk, qullarkunapa kimsa kaq partinmanta ukpis limpu dañakaran. Chaymi chay kimsa kaq partinmanta ukqa limpu

tutaparaq intiru kidaran. Chaynu karmi unaqpis tutapis kimsa kaq partinmanta ukqa mana achkirachikuranllapachu.

13 Chaymanta chapakurqa, uyaparay atun kuchak * syilupa ĉhaypinta parir rir kusa jwirtita kaynu niqta: "¡Ay, ay, ay, pachapi kawsaqkuna, imananqallaparaq chay kimsa faltaq angelkuna trumpitanta waqachitinllapaqa!" nir.

9

1 Chaymanta chay sinku kaq ángel trumpitanta waqachitin, chapakurqami rikaray uk qullar syilumanta pachaman ratamushata. Chaymi chay qullartaqa manchaypaq uĉhku ruripa llabinta quranllapa.

2 Chaymantami chay qullarqa kiĉharan chay manchaypaq uĉhkupa punkunta. Chaymi chay uĉhkumantaqa quntay lluqshimuran uk urnumanta yupay. Chaynu lluqshimurmi, rupayta chaynulla tukuy intiruta limpu llantu intirupaq tikraran.

3 Chaynulla chay quntaymantaqami, atun tintikuna yarqur tukuy pachata shikwakaran. Piru chay tintikunaqami, imanutaq alakranmaqa kanimanchik chaynu kanikunanpaq niran.

4 Chaymi chaykunataqa kay pachapi tukuy qiwakunata, chiqyaraqkunata, qirukunata imaqa ama imanachinanlapaqmapischu niranllapa. Ashwanmi Dyuspa siyunwan urkunpi mana siyakasha chaykunata imanachinanpaqmapis niranllapa.

5 Piru chaynu runakunata kanirmapis, manami wanuchinanpaqchu niran. Ashwanmi chaynu kanishanrayku sinku misista nanaywan kusalata qischakananpaq niran. Chaqa chay tintikuna kanimashaqashi kusalata nananpaq karan, imanutaq alakran kanimashamaqa kusalata nanan chaynu.

6 Chaymi chay diyakunapiqa runakunaqa qischakashanrayku kusalata wanuyta munanqallapa. Piru manami wanunqallapachu. Chaqa wanuymapismi paykunamantaqa ashur, mana dasqa ĉhamunqachu.

7 Chay atun tintikunaqami, imanutaq kaballukunamaqa guerrapi maqanakunanpaq kamakanllapa chay yupay karan. Chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha yupay karanllapa. Nataq qaqllankunaqami uk runapa qaqllannu karan.

8 Aqchan-shuypaqami warmipa aqchan yupay karan. Kirunkunashuypaqa liyunpa kirun yupay.

9 Kwirpuntaqami, jyirrumanta rurakashawan arkakusha yupay karan. Nataq paritinqami alankunaqa waqayaq, imanutaq bistyakunamaqa karritakunata aysaĉhakur guerraman ritin kusalata ĉhalaqyanllapa chay yupay.

10 Ĉhupan-shuypaqami, kusala kashayjun karan, alakranpa ĉhupan yupay. Chaymi chay ĉhupanwan, mayqantapis mana allinta ruratinqa, sinku misista qischakananpaqqa karan.

11 Chay atun tintikunata mantaqqami kusala manchaypaq uĉhku ruripi mantakuq ángel karan. Chay angeltami hebreo rimaypiqa ninllapapis, *Abadón.* Nataq griego rimaypi-shuypaqa ninllapa, *Apolión* * nir.

12 Ayayay, chay saqra qischakay kananpaq karan chayqami, pasanna. Piru faltanraqmi ishkay mas qischakaykunaqa.

---

* **8:13** Kuchakpaqqa wakin iskribikashakunapiqa ángel ninllapa.

* **9:11** Abadonwan, Apolionqami intrachimanchik wanuchir tukchikuq nir.

13 Chaymantami chay saysi kaq angelqa trumpitanta waqachiranna.
Chaymi uyaray uk rimayta, chay urumanta rurakasha altarpa qichqankunapi kwatru kachukuna karan chaypa ĉhaypinmanta. Chay altarqami,
Dyuspa naypanpi karan.
14 Chaymi chay rimayqa chay saysi kaq ángel trumpitanta charikushataqa
kaynu niran: “Riyu Eufratespa qichqanpi kwatru angelkuna watarayan
chaykunata kaĉhay” nir.
15 Chaymi chay kwatru angelkunataqa kaĉharanna. Chaynumi paykunaqa
tukuy intiruta rir kimsa kaq runakunamanta uk kaq partitaqa wanuchikunanpaq. Chaqa Tayta Dyusqami chay angelkuna kaĉhakar wanuchikunanpaqqa unaylla urata, diyata, misista, añumatapis akrashana karan.
16 Chaymantami uyaparay chay kaballupi suldadukuna puriqkunaqa
michkami karan nirmapis. Chaqa dusyintus miyunmi (200'000,000) karanllapa.
17 Chaynumi imanutaq rikaray chay kaballukunata chaynullami
rikaraypis chay kaballupa anan taqkunatapis. Chay kaballupa anan
kaqkunaqami, qasquntaqa arkakusha karanllapa klaru chupika,
yana asul chaynulla qarwa imawanĉhi. Chay kaballupa umankunashuypaqa, liyunkunapa uman yupay karan. Nataq aqrunmanta-shuypaqa
lluqshiyaran ninawan, asufripa quntaynin.
18 Chaymi tukuy kimsa kaq kawsaqkunamanta uk partinqa wanuranllapa chay kimsa manchaypa kastigukunawan. Chaqa chay kaballukunapa
aqrunmanta lluqshimuq nina, quntay, asufri imari wanuchiq chay runakunataqa.
19 Piru manami chaykunalachu wanuchikuq. Ashwanmi chay kaballukunapa ĉhupan largu kuru yupay kaq imami kanir wanuchiq runakunataqa.
20 Piru wakin runakuna, kay qischakaykunawan mana wanusha kaqkunaqa, manami dijashallapachu chay mana allin rurayninllapataqa. Chaqa
paykunaqami dyablukunata aduranllapa. Chaynulla chay yanqa dyus
nishanllapakuna, urumanta, platamanta, brunsimanta, rumimanta, qirumanta rurakasha kar, mana puriq kaqta, mana uyakuqta, mana rikakuqta
ima aduranllapa.
21 Chaymi paykunaqa mana imalapimapis kambyakarchu suwakurlla,
wanuchikurlla, wasqakurlla, chaynulla warmi, runamapis masayjun mana
masayjun karmapis ukwan ukwan punurlla ima kawsanllapa.

10

Uk angelmi libru pillukashawan

1 Chaymantami rikaraypis uk ángel kusala pudirniyjunta. Chay angelqami
unaq syilumanta ishkimuyaran puktaypa rurinlata. Chay angelpa umanpiqami uk inap karan. Nataq qaqllan-shuypaqa llipyarayaran rupay yupay.
Ĉhankankuna-shuypaqa, nina ratakuq yupay karan.
2 Charikushami karan pillukaq taksha libritu kiĉhallata. Chaymantaqa
allilaw ĉhakintaqa shachiran mar yakuman. Nataq ichuqlawta-shuypaqa
shachiran pachaman.
3 Chaymantami kusala jwirtita qayĉhakuran, uk liyun yupay. Chaynu
qayĉhakushana katinmi, kunyapis syiti kuti kusala jwirtita lanyaran. Chaynu
lanyatinmi uyaparay rimaykunata chay kunyakunamantaqa.
4 Chaymanta chay syiti kunyakuna pasatinqa, chay uyapashaytaqa
iskribiq ĉhurakaray. Piru chay ratullami uyaparay unaq syilumanta uk rimay

kaynu nimaqta: “Chay kunya nishantaqa, amami iskribinkichu. Ashwanmi qamla yaĉhanki” nir.

5 Chaymantami chay ángel uk ĉhakinta mar yakuman chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chayqa, allilaw makinta unaq syiluman alsaran.

6 Chaymi, tukuy tyimpu kawsaq Dyuspa shutinta rimar juraran. Chaqa chay tukuy tyimpupaq kawsaq chay-ari syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqkunatapis ruraran. Chaymi kaynu niran: “Dyus imata rurananpaq chayqami manana maychu shamunanpaqqa.

7 Chaqa chay tyimpu ĉhamutin chay syiti kaq ángel trumpitanta waqachitinqami, kumplikashana kanqa Dyus imataĉhi payla rurananpaq yarpusha karan chayqa. Piru chaypaqqami Tayta Dyusqa unayllana intrachisha karan chay paypa kaq sirbiqninkunata, rimaqninkunata imaqa”.

8 Piru chay unaq syilumanta rimayta uyapasha karay, chayqami qashan kaynu nimaran: “Chay ángel uk ĉhakinta mar yakupi chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chay, pillukaq taksha libritu kiĉhakasha chayta charikushanta, rir aypay” nir.

9 Chaymi rir mañaray chay angeltaqa chay pillukaq taksha libritutaqa qumananpaq. Piru payqa nimaran: “¡Kaypi! Aypar mikuy. Chaqa kayqami shimikipiqa kusala mishki ñukñu kanqa. Piru shunquykipi-shuypaqa kusalata ayanqa” nir.

10 Chaynu nimatinmi, chay libritutaqa aypar mikuray. Chaymi, shimiypiqa myil yupay kusala mishki karan. Piru shunquypi-shuypaqa kusalata ayaq qallariran.

11 Chaymantaqa nimaran: “Qashanmi parlakunki Tayta Dyusqa imanu rurayanqa chay achka pwiblukunata, chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunata, uk rimayta rimaqkunata, chay mantakuqkunata imaqa” nir.

11

Ishkay runakunami Dyuspaq parlakunllapa

1 Chaymantaqami uk largu bara kañata yupay midikunaypaq qumaran. Chaymi kaynu nimaranllapa: “Rir, Dyusta aduranllapa wasita, altarnintinta, midiy. Chaymantami, yupankipis michkashi chaypi aduraqkunaqa nir.

2 Piru amami, Dyusta aduranllapa wasipa pampa kaqtaqa midinkichu. Chaqa tukuy chaykunataqami qusha kani mana Israel runakunatana. Chaymi kwarintay-dus (42) misista saruĉhar purinqallapa, chay kusala shumaq Jerusalén pwiblutaqa.

3 Chay tyimpullapimi nuqapis kaĉhashaq ishkay runakuna saqalla raĉhpata yakakushata, paykuna nuqapaq rir yaĉhachikunanpaq mil dusyintus sisinta (1,260) diyakunata”.

4 Piru Dyuspa chay ishkay rimaqninkunaqami intrachimanchikllapa Tayta Dyus tukuyla kay pachapa amunpa naypanpi ishkay ulibu qirukuna * chaynulla chay ishkay bilirukuna shayaran chaypaq.

5 Chaymi mayqanpis kay ishkay runakunata ĉhiqnir mana allinta ruranatinqa paykunapa shiminmanta kusala achka nina lluqshimuqmi rupachir tukchinqa. Chaynullami mayqanpis paykunata mana allinta ruranaqkunaqa wanunqa.

6 Chaqa chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqami, kusala pudirniyjun kashanrayku, chay yaĉhachikuyashanllapa tyimpuqa ama

* **11:4** Mas intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.11-14.

tamyamapis ishkinanpaq syilumatapis kirpanqallapa. Chaynullami
pudirniyjunpis, yakuta yawarpaq tikrananpaq, kay pachapi kaqkunata
michkatapis paykuna munashannulla riqchaq qischakaykunawan
qischananpaq ima.
7 Piru Dyuspaq yaĉhachikur tukchishana katinllapaqa, uk kusala saqra
munstru † chay kusala manchaypaq uĉhku rurimanta yarqamur, chay
ishkay runakunapa ikinpi purir binsir munashannulla wanuchinqallapa.
8 Chaymi chay wanushakunapa kwirpunqa, Jerusalén pwiblupa kallikunapi chutarar kidanqa. Chaqa chay pwiblullapimi Amitunchiktapis
wanuchiranllapa. Chaymi chay pwiblutaqa Sodoma, chaynulla Egipto
pwibluta yupayna riqsinqallapa.
9 Chaynu wanutinllapami kimsa diya-y-midyuta, tukuyla pwiblumanta
runakuna, ukman ayllukuna, ukman rimaypi rimaqkuna, uklaw nasyunmanta runakuna ima rikanqallapa chay wanushakunapa kwirpuntaqa.
Chaymi mana munanqallapalamapischu mayqanpis chay wanushakunapa
kwirpunta pampananllapataqa.
10 Chaqa ashwan kay pachapi kawsaqkunamaqa kusalata aligriyanqallapa chay ishkay runakuna wanushanllaparaykuqa. Chaymi ashwan ukninpis ukninpis imakunata rigalanakunqallapa kay qischamaqninchikkunaqami wanushallapana nir.
11 Piru kimsa diya-y-midyumantaqami, Tayta Dyusqa chay wanushakunataqa qashan kawsachimuran. Chaymi tukuyla rikaqkunaqa kusalata
manchakuranllapa.
12 Chaymantaqami chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqa,
unaq syilumanta uk kusala jwirti rimayta uyaparanllapa, kaynu niqta:
“¡Iqamuyllapa kayman!” nir. Chaynu nitinmi, puktaypa rurinlata iqaranllapa
syilumanqa. Chaymi chay tukuyla ĉhiqniqninkunaqa rikaranllapa.
13 Chaymi chay kutilla kusalata pacha kuyuran rajakanankaman. Chaynu
pacha kuyutinmi, Jerusalén pwiblupa dyis partin kaqmanta ukqa limpu
rataran. Chayraykumi syiti mil (7,000) runakuna wanuranllapa. Nataq
wakinkuna kawsaqlla kidaqkunaqa, kusata manchakurllapa ima unaq
syilupi Taytanchikllapa Dyusta kusalata alabaranllapa.
14 Ayayay, chay ishkay kaq kusala saqra qischakaykunaqa pasanna. Piru
chay kimsa kaq saqra qischakay shamunanpaqqami, manana maychu.

Syiti kaq angelmi trumpitanta waqachiran

15 Chaymantami chay syiti kaq angelpis trumpitantaqa waqachiranna.
Chaymi uyaparanllapa unaq syilupi kusala jwirti rimay kaynu niqta:
“Kananmantaqami kay pachapiqa Amitunchik Dyusqa, Akrashan Cristunlawanna
tukuy tyimpupaqna mantakunqa” nir.
16 Chaymi Tayta Dyuspa naypanpi chay binti-kwatru (24) rukukuna chay
mantakuna samananpi taqkunaqa qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta
aduraranllapa,
17 kaynu nir:
“Amituyllapa Tayta Dyus,
qammi tukuy imata rurayta puytinki.
Chaymi payji nishunillapa.
Chaqa qammi unaymanta kashaykillana.
Chaynullami kananpis kankilla.

† **11:7** Munstru nirqami intrachimanchik uk runa dyablupa yarpuyninwan kar, Amitunchik Jesucristupa kuntran kaqpaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa: Apocalipsis 13.1-8; 2 Tesalonicenses 2.1-12, Daniel 7.26-27.

[Chaymi maydiyapis shamuyanki kanqa].
Chaynu karmi pudirnikiwan
tukuy intirupi mantakuq qallarishaykina.
18 Piru wakin nasyunkunamanta runakuna
qampi mana kriyiqkunaqami kusalata piñakuranllapa.
Chaymi qampis piñakushaykirayku
tukuylata rikar yaĉhar kastiganaykipaq diyaqa ĉhamushana.
Chaynu karmi wanushakunamatapis
rikar yaĉhayankina.
Nataq qampaq rimaqkunata,
kusa allin kaq akrashaykikunata,
chaynulla qamta manchar sirbishuqkuna atun kaqkunata,
taksha kaqkunamatapismi
kusala allintami rurashayki ninki.
Piru tukuy mana allinkunata ruraqkunata-shuypaqami
tukuy tyimpupaqna kastiganki" nir.
19 Chaymantaqami unaq syilupi, Dyusta aduranllapa wasiqa kiĉhakaran.
Chaymi chay ruripiqa rikaray, chay unay rukunchikllapawan tratuta rurashanllapa kufri shutiq kajunta. Chaymantami kusalata rilamparan, kunyaran, lanyaran ima. Chaynullami kusalata pacha kuyuran, granisu ishkiran ima.

12

Uk warmimi dragonwan pulla

1 Chaymantaqami unaq syilupiqa, kusala ukman siñal rikariran. Chaymi rikaray uk warmita. Chay warmiqami, rupaypa ĉhaypinpi, rupayta mudakusha yupay karan. Nataq killa-shuypaqami ĉhakinpi karan. Chaynulla uk kurunata umakushami karan. Chay kurunapiqami dusi qullarkuna karan umanpiqa.
2 Chay warmiqami ruriyjun karan. Chaymi wamrakunanpaq nanayninwan qischakar kusalata qayĉhakuyaran.
3 Chaymantami syilupiqa qashan uk siñal rikariran: Chayqami uk kusala atun dragon, kusa chupika intiru rikariran. Chay dragonqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada umanpiqami kurunata umakushalla karan.
4 Chay dragonqami, ĉhupanwanqa unaq syilupi qullarkunataqa kimsa kaq partinmanta uktaqa pachaman itakamuran. Chaymantami chay dragonqa chay warmi wamrakustunanpaq karan chaypa naypanpi sharan. Chayna chay wamritu nasikutinqa chay kutilla mikunanpaq.
5 Chaymantami chay warmiqa ullqituta wamrakusturan. Chaymi chay wamrituna tukuyla pachapi mantakuyanqa, jyirru baranta charikur. Piru chay warmitaqami, wamritunta kitaran. Chaymantami chay wamritutaqa, aparan unaq syilupi Dyus chay mantakunan samanapi tayashanpa naypanman.
6 Nataq warmi-shuypaqa alsakaran uk chunllaqlla lugarman. Chay lugarpimi Tayta Dyusqa kamkachishana karan uk lugarsituta chaypi kidananpaq. Chayna chay lugarpiqa mil dusyintus sisinta (1,260) diyata qarananllapapaq.
7 Chaymantaqami unaq syilupiqa kusalata maqanakuranllapa: Dyusninchikpa angelnin Miguelmi wakin angelninkunawan maqanakuranllapa chay dragonwanqa. Chaynulla chay dragonpismi angelninkunawan karan.

8 Piru dragonqa manami binsikuyta puytiranchu. Chaynulla unaq
syilupiqami manana lugar karanchu paykunapaqqa.
9 Chaymi unaq syilumantaqa chay kusala atun dragontaqa pachaman
itakamuranllapa. Chay dragonqami, unay largu kuru kaq chay karan. Chay
payllami Satanás dyablupis. Chay paymi tukuyla pachapi kawsaqkunataqa
ingañar purin. Chaymi chay dyablutaqa tantar angelninkunawan pullata
kay pachaman itakamuranllapa.
10 Chaymantami unaq syilumanta kusala jwirti rimay kaynu niqta uya-
paray:
"Ĉhamushanami washakanallapapaq uraqa.
Chaymi Dyusninchikna tukuy pudirninwan mantakunqa,
Akrashan kusala puytiq Cristunwan pullana.
Chaqa chay ukninchikkunata uchachar puriq
chaytaqami itakamushana Dyusninchikqa.
Chaqa chayqami, unaqpis tutapis
Dyusninchikpa naypanpiqa kriyiqkunata uchachaq.
11 Piru chay ukninchikllapakunaqami
chay Uyshitapa yawarsitun iĉhakashanpi kriyishanllaparayku,
chaynulla Dyusninchikpa rimayninta mana dijar parlakushanlla-
parayku ima
binsishallapa.
Chaqa paykunaqami, wanuchinatinllapamapis,
mana manchakuranllapachu.
Chaymi ashwan wanuypaq katinmapis
wanunanllapapaqqa listuna karanllapa.
12 Chayraykumi kananqa,
¡syilukuna kusata aligriyayllapa!
¡Chaynulla unaq syilupi kawsaqkuna,
kusata aligriyayllapa!
¡Piru imananqallaparaq
chay pachapi, mar yakupi kawsaqkunaqa!
Chaqa dyabluqami
mananashi payqa achka tyimputanachu kawsayanqa nir yaĉharqa,
kay pachaman itakamutinllapa shamusha
kusalata piñakur qamkunata qischashunanllapapaq".
13 Chay dragonta kay pachaman itakamutinllapaqami, chay warmi, ullqi-
tuta wamrakustusha karan chaypa ikinta riran mana allinta ruranapaq.
14 Piru chay warmisitataqami kuchakpa ishkay kusala atun alankunata
quranllapa, maypiĉhi Dyus, lugarta paypaq kamkachisha karan, chayman
parir rinanpaq. Chayna chay largu kuru yupay dragonmantaqa alsakanan-
paq. Chaqa chay lugarpiri kimsa añu-y-midyuta qarananllapapaq karan.
15 Chaymi ashwan chay largu kuru yupay dragonqa aqrunmanta
kusala achka yakuta itakuran, chayna riyupaq tikrakar chay warmitaqa
aysaĉhananpaq.
16 Piru pachami chay warmitaqa yanaparan. Chaqa pachaqami kiĉhakar,
chay dragon aqrunmanta riyuta itakushantaqa limpu upyaq yupay cha-
kichiran.
17 Chaynu pasatinmi, ashwan chay dragonqa kusalata chay warmi-
wanqa piñakuran. Chaymi chay warmita mana imanupis ima mana
allinta rurayta puytiranchu. Chaymi ashwan chay warmipa wakin ayllun
kaqkuna, Dyus mantakushankunata kasur, Jesucristulapi kunfyakar, pay-
paq yaĉhachikuqkunatana qischaq qallariran.

18 Chaymantaqami chay dragonqa, rir mar yakupa manyanpi shar ki-
daran. *

13

Ishkay munstrukuna

1 Chaymantaqami rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqa-
muqta. Piru chayqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada
kachunpi uk kurunata ĉhurakushalla karan. Nataq chay kada umankunapiqa,
kusala mana allinkuna iskribikasha rimayaq Dyuspa kuntranta.
2 Chay manchaypaq munstrutaqa, nuqa rikaray chayqami, uk mishi puma
yupay karan. Chaqa ĉhakinkunamaqa usupa ĉhakin yupay karan. Nataq
aqrun-shuypaqa liyunpa aqrun yupay karan. Piru chay manchaypaq drag-
onmi, chay manchaypaq munstrutaqa pudirninta quran, kay pachapiqa
kusala mantakuq kananpaq.
3 Chay manchaypaq munstrupa uk umanqami wanunanpaq yupay
lisyakasha karan. Piru chay lisyakashanqami alliyaran. Chaymi chayta
rikar, tukuyla kay pachapi kawsaq runakunaqa chay munstrumanta
kusalata dispantakar, paylatana kasur kawsaranllapa.
4 Chaymi chay kusala manchaypaq dragontana aduraq qallariranllapa.
Chaqa chay dragon-ari pudirta qusha karan chay manchaypaq mun-
struta. Chaymi chay manchaypaq munstrutaqa kaynu nir aduraranllapa:
“¿Mayqanna kay manchaypaq munstru yupayqa kanqa? ¿Mayqanna pay-
wanqa shachinakuymatapis puytinqa?” nir.
5 Chaynullami chay manchaypaq munstrutaqa, Dyus dijaran “Kusa kani”
nir ima kusala saqra mana allinkunata paypaq rimananpaq. Chaynullami
dijaranpis payna mantakunanpaq kwarintay-dus (42) misista.
6 Chaymi chay manchaypaq munstruqa, Dyuspaq chaynulla chay payta
aduranannllapa wasipaqmapis kusala mana allinkunata rimaran. Chaynumi
ashwan chay unaq syilupi kaqkunapaqpis, kusala saqrata rimaran.
7 Chaynullami dijaranpis chay munstrutaqa, Dyuspa kusa allinla
akrashan kaqkunawan maqanakunanpaq wanuchinankaman ima. *
Pudirtapismi quran ukman ayllukunata, tukuyla pwiblukunata, ukman
rimaypi rimaqkunata, uklaw nasyunkunata ima mantananpaq.
8 Chaymi kay pachapi kawsaqkunaqa yaqqa tukuyla chay manchaypaq
munstrutaqa aduranqallapa. Ashwan wakinkunalami chay munstrutaqa
mana aduranqallapachu. Chaymi chay paykunapataqa, Dyusqa
unaymanta-pacha chay Uyshitapa tukuy tyimpupaq kawsaq librunpi
shutinllapataqa iskribishana karan, paywan tukuy tyimpupaq
kawsananllapapaq.
9 Chayraykumi mayqanpis rinriyjun kaqkunaqa, kay niyashayta allita
intrakankillapa:
10 “Chaqa mayqanpis prisu kananpaqna
kasha karqa prisukanqa.
Chaynulla mayqanpis ispadallawan wanunanpaq kasha katinqa,
ispadallawan wanuchinqallapa”.
Chayraykumi, Dyuspi mayqanpis kriyiqkunaqa kusala qischakaykuna ima
katinmapis, kusalata shachinakur Amitunchikpi masta kriyirla kawsan-
manllapa.

---

* **12:18** Wakin iskribikashakunami kay 12.18 paqqa 13.1pi nin: “Chaymantaqami nuqaqa rir mar yakupa manyanpi shar, rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta” nir. * **13:7** Mas intrakanarqa rikashunllapa Daniel 7.21.

11 Chaymantaqami qashan rikaray uk manchaypaq munstruta. Chay
munstruqami pacha rurimanta iqamuyaq. Chay-shuypaqami imanutaq
uyshamaqa ishkay kachuyjun, chaynu karan. Piru chay kusalata llul-
lachikuq dragon yupayllami rimayaq.
12 Chaymi kay munstrutaqa, chay punta kaq munstru wanunanpaq yu-
pay lisyakasha kayar alliyasha karan chayqa, kusala puytiqpaq tikraran.
Chayraykumi kay munstruqa tukuyla kay pachapi kaqkunata imanullapis
animachiran chay punta kaq munstruta aduranan llapapaq.
13 Chaynullami kay munstruqa kusala dispantaypaq milagrukunata ru-
rayaq. Ĉhaqa tukuyla rikatinmi syilumanmatapis ninakunata pachaman
ratachimuyaq ima.
14 Chaynulla kay munstruqami chay punta munstrupa naypanpi kusala
mana ruraypaq imakunata rurar tukuylata ingañaran. Chaymi ashwan man-
takuran chay punta munstru wanunanpaqna yupay ispadawan lisyakasha
karmapis kawsayaqlla chaypa imagenninta kusa paynu rikĉhaqta ruranan-
llapapaq.
15 Chaynullami kay munstruqa kusala pudirniyjunpaq tikrakaran chay
punta munstrupa imagenninta rurashanllapata rimachinanpaq. Chaynul-
lami mantakuranpis chay imagenta mayqan mana aduraqkunataqa limpu
wanuchikanqa nir.
16 Niranpismi: Taksha kaqkunata, atun kaqkunata, kusa imayjun, mana
imayjun kaqta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata imamapis allilaw
makinpi kar manaqa urkunpi karmapis, uk markata ĉhurananllapapaq.
17 Chaynullami niranpis: Chay munstrupa shutinwan, manaqa numirun-
wan mana markakasha karqa, mana rantiyta, chaynulla rantikuymatapis
puytinqallapachu nir.
18 Piru tukuy kaykunapaqqami allita intrakayta munan. Chaqa mayqan-
pis kusa intrakaq chayqami, tantyayta puytinqa chay munstrupa numirun-
taqa. Chaqa chay numiruqami uk runapaq intrachimanchik. Chayqami
saysyintus sisintay-saysi (666).

14

144,000 takishakuna

1 Chaymantaqami rikaray chay Uyshitata Sión sirkapa ananpi shaqta.
Paywan pullaqami, 144,000 runakuna karanllapa. Chay runakunaqami
urkunllapapi, chay Uyshitapa chaynulla Taytanpa shutinta iskribishalla
karanllapa.
2 Chaymanta-shuypaqa uyaparay unaq syilumanta imaĉhi lanyar
waqaqta. Chaqa yaku kusala llashaq shamuq yupay chaynulla kunyaq
yupaymi lanyayaran. Chaynullami kusala achka arpata waqachiq yupaymi
lanyayaranmapis.
3 Chaqa Dyus mantakuna samananpa naypanpi, chay kwatru
kawsaqkuna, chaynulla chay 24 rukukunapa naypanpimi, mushuq
takita takiyaranllapa. Piru manami chay takitaqa mayqanpis yaĉhakuyta
puytiyaranllapachu. Nataq chay 144,000 kay pachamanta washakar risha
karanllapa chaykunalami yaĉhakuyaranllapa.
4 Chaqa tukuy kaykunaqami mana ukwan ukwan punushachu
karanllapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar chay Uyshita mayta ritinpis
pullanllapa riran. Chaynumi paykunaqa tukuyla runakunamanta
puntata washakaranllapa. Chaynu karmi paykunaqa imanutaq
tarpukushanchikmanmataqa punta puquyninta Tayta Dyusman ĉhuranchik,
chaynu qimikaranllapa Dyuspa chaynulla chay Uyshitapa naypanmanqa.

5 Chaqa tukuy imatapis karanlata rimar imami mana uchakuranllapalamapischu.

Kimsa angelkuna rimashankuna

6 Chaymantami rikaraypis uk angelta syilupa ĉhaypinta pariqta. Chayqami apayaq uk shumaq rimay tukuy tyimpupaq washakanapaq kaqta, tukuyla pachapi kawsaqkunata, uklaw nasyunmanta kaqkunata, ukman aylluku-nata, ukman rimaypi rimaqkunata, chaynulla tukuyla pwiblukunata ima willananpaq.

7 Chaymi kusala jwirtita rimar kaynu niyaq: "Taytanchik Dyustami man-char, paylata alabayllapa. Chaqa pay tukuyta rikar, yaĉhananpaq uraqami ĉhamushana. Chayraykumi syiluta, pachata, mar yakuta, yaku nasimunanku-nata rurasha chay paylata adurayllapa" nir.

8 Chaymantami chay punta kaq angelpa ikinllata uk ángel riyaran kaynu nir: "¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana! Chaqa chay pwiblumanta kaqkunaqami, uk warmi uk-wan ukwan punuq yupay kusala saqra mana allinkunata rurar kawsaran-llapa. Chaynu kawsatinllapami tukuy uklaw pwiblumanta kaqkunapis paykunallawan maĉhar punuq yupayna kawsaranllapa" nir.

9 Chaymantami qashan uk ángel ikinta riyaran kusala jwirtita kaynu nir: "Mayqan chay kusala manchaypaq munstruta, chaynulla imagenninta adurar makinpi manaqa urkunpi shutinwan markakaqqa,

10 Dyus piñakushanmanta kusala manchaypaq qischakaypaq ubapa yakun binuta upyanqallapa. Chaqa Dyusqami chaytaqa, uk kupapi kamkachis-hana. Chaymi chayta upyaqqa, Dyuspa kusa allinla angelninkunapa, chaynulla chay Uyshitapa naypanpi, qischakanqallapa ninawan asufriwan ima.

11 Chaymi chay quntaylla ruripiqa tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Chaynulla, chay manchaypaq munstruta aduraqkunaqa, manami unaq chaynulla tutamapis samanqallapachu chay qischakayashanllapamantaqa. Chaqa imapaqtaq-ari chay manchaypaq munstruta, imagenninta adurar shutinwanmapis markakaranllapa".

12 ¡Chayraykumi Dyuspa tukuy allinla kaqninkuna, pay mantakushanlata kasur Jesuslapi kriyiqkunaqa, ima qischakaykuna katinmapis maydiyapis shachinakur kawsanmanllapa!

13 Chaymantaqa unaq syilumanta uk rimayta uyaparay. Chay rimaymi kaynu nimayaran: "Kayta iskribiy: Kaymanta-pacha, Amitunchiklapi kriyir wanuqkunaqami, kusala shumaqna kanqallapa" nir.

"Chaynumi kanqa" nin Santu Ispirituqa. "Chaqa trabajayashankuna-manta samanqallapa. Chaqa chay rurashankunami, paykunapaqa pullan-llapa kanqa" nir.

Pachapimi kusichakuna karan

14 Chaymanta qashan chapakurqami rikaray kusala yuraq intiru puk-tayta. Piru chay puktaypa ananpiqami imaĉhi uk runa yupay tayaran. Chay taqqami, urumanta rurakasha kurunata umakusha, chaynulla uk usis kusala filuyjunta charikusha tayaran.

15 Chaymantaqa, Dyusta aduranllapa wasimanta qashan uk ángel yarqamuran. Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niran chay puktaypa ananpi taq chaytaqa: "¡Usisnikita urqumur sigakuq qallariyna! ¡Chaqa chay kusichakuna uraqami ĉhamushana! ¡Chaynulla pachapi kusichakunapaq chayqami qarwashana!" nir.

16 Chaymi chay puktaypa ananpi tayaran chayqa, usisninta urqumur
sigakuq ĉhurakaranna. Chaynu sigakur imami chay pachapi kusichakuna
qarwashataqa tantaran.
17 Chaymantami qashan uk ángel syilupi Dyusta aduranannllapa wasi-
manta yarqamuran. Paypismi charikusha karan, kusala filuyjun usista.
18 Chaymanta-shuypaqa altarmantana yarqamuran qashan uk ángel.
Chay angelqami chay altarpi nina kaq chayta rikaq karan. Chaymi
chay kusala filuyjun usisninta charikusha kaq angeltaqa kaynu nir kusala
jwirtita qayaran: "¡Usisnikiwan sigakuq ĉhurakar, pachapi uba ĉhakrakunapi
kan chayta kuchumuy! ¡Chaqa chay ubapa puquyninqami qarwashana!" nir.
19-20 Chaynu nitinmi chay angelqa pachapiqa ubata usisninwan kuchur
chay pwiblu waqtanlawpi uk atun batya karan chayman apar itaranna
saruĉhar yakunta lluqshichinanllapapaq. Tukuy kayqami intrachimanchik,
imanumi Tayta Dyusqa chay mana allinta ruraqkunawanqa kusalata
piñakur chay ubakunata batyaman itaq yupay kastiganqa nir. Chaymi
yawarninllapamapis imanutaq riyumaqa kusala llashaq rin, chaynumi
300 kilumitruta shikwakatin, kaballukuna yaykutinmapis busalninkaman
aypanqa.

15

Syiti angelkunami pachaman shamuran kastigakuq

1 Qashanmi syilupiqa uk kusala atun dispantakaypaq siñalta rikaray.
Chaypiqami karan syiti angelkuna, chay syiti kusala saqra qischakayku-
nalawanna. Chaqa chay syiti qischakaykunawanqami, Dyus piñakushanqa
tukukayaranna.
2 Chaynullami rikaraypis, mar yaku kusa llipyala yuraq, ninawan
piĉhukashata yupay. Chay yaku kusala yuraq llipyala kaqwan pullaqami,
Dyus akrar arpakunata qusha kayaq chaykuna tukuynin shayaranllapa.
Chaqa Dyus akrashan kaqkunaqami, chay munstruta, imagenninta
chaynulla shutinpa numirunmatapis binsisha karanllapa.
3 Chaqa paykunaqami takiyaranllapa, Dyuspa sirbiqnin Moisés takis-
hanta. Chaynullami takiyaranllapapis chay Uyshitapa takinkunata ima.
Chaqa kaynumi niyaqllapa:
"Kusalata imatapis puytiq Amituyllapa Tayta Dyus,
chay tukuy imata rurashaykikunaqami, kusala shumaq,
chaynulla manami imanupis tantyaypaq imalamapischu.
Chaynulla shumaq, chiqap, allinla imami nannikimapis
Tayta Dyus tukuy nasyunkunapa * mantaqnin.
4 ¿Amituy, mayqantaq qamtaqa mana manchashuyanqaqa?
Chaynulla ¿mayqantaq mana alabashuyanqaqa?
Chaqa qamlami kusa allinqa kanki.
Chaymi ashwan tukuy pwiblumanta kawsaqkuna shamur adurashun-
qallapa.
Chaqa, qammi intrachikushayki
imatapis karanlata ruranki" nir.
5 Chaymanta, qashan chapakurqa unaq syilupi tratuta rurashan Dyusta
aduranannllapa wasi kiĉhakaqta rikaray.
6 Chay rurimantaqami, chay syiti angelkuna chay syiti kusala saqra
qischakaykunata apamuq chaykuna lluqshimuyaran. Chay angelkunapa

* **15:3** Wakin iskribikashakunaqami ĉhuran Dyuspa kaqninkuna nir.

mudananqami kusala shumaq yuraq intiru llipyalla karan. Chaynulla qasqunkaqpimi, urumanta rurakasha waĉhkuta waĉhkakusha karanllapa.
7 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, chay syiti angelkunataqa tukuyninta urumanta rurakasha kupata quran. Chay kupapiqami, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyus piñakur nishan kusala saqra qischakaykuna karan.
8 Chaymi Tayta Dyuspa kusala manchaypaq llipyalla pudirninwan quntay intirupaq tikrakaran, Dyusta aduranllapa wasiqa. Chaynu katinmi, chay syiti kusala saqra qischakaykuna manaraq pasayatinqa, mana mayqanpis yaykuyta puytiqllapachu chaymanqa.

16

Angelkuna Dyusmanta kastiguta iĉhashankuna

1 Chaymantaqami uk kusala jwirti rimay Dyusta aduranllapa wasimantaqa, chay syiti angelkunata kaynu niqta uyaparay: “Rir chay syiti kupaykillapapi Dyuspa kastigun kaqkunataqa iĉhayllapa pachaman” nir.
2 Chaynu nitinllapami chay punta kaq angelqa, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan pachaman. Chaymi tukuy runakuna chay munstrupa siñalninta purichir chaynulla imagenninta aduraqkunapiqa kusala saqra nanay qiri rikariran.
3 Chaymanta chay ishkay kaq ángel, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan mar yakuman. Chaymi chay mar yakuqa yawarpaq tikrakaran, imanutaq uk runata wanuchitinllapa yawarnin shamun chaynu. Chayraykumi chay mar yakupi kawsaqkunaqa tukuyla wanuranllapa.
4 Chaymanta chay kimsa kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan riyukunaman, yaku nasimunanman ima. Chaymi chaykunapis yawarllapaq tikrakaran.
5 Chaymanta chay ángel yakuta rikaq chayqa, Tayta Dyusta kaynu niqta uyaparay:
“Qammi imatapis karanlata rikaq kar,
runakunataqa kastigashayki.
Chaqa qammi kusa allinla Amituy kanki.
Chaynulla unaymanta, kananpis qamlla kanki.
6 Chay runakunata kanan yawarta ima upyachir wanuchishaykiqami
kusala allin kasha.
Chaqa paykunami
qampa allinla kaq akrashaykikunata, rimaqnikikunata ima
yawarninta iĉhachir wanuchiranllapa” nir.
7 Chaymantami uyaparaypis Dyusta aduranllapa altarmanta kaynu niqta:
“Amituy Dyus,
tukuy imata puytiq,
Qammi kananqa tukuyta rikar yaĉhashayki
imanu rurashanllapanulla” nir.
8 Chaymanta chay kwatru kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan rupayman. Chaymi rupayqa kusala jwirtita rupayar tukuyla runakunata rupachinanpaqna niran.
9 Chaymi tukuyla kusa saqrata ruparanllapa. Piru chaynumapis, manamiri Dyusta kasur alabanaranllapalamapischu. Ashwanmi Dyus chay saqra kastigukunamanta washakuqpaqqa, kusala mana allinkunata rimaranllapa.

10 Chaymanta chay sinku kaq angelqa, chay kupanpi chaytaqa chay munstru mantakuyashanman iĉharan. Chaymi chay munstru mantakuyashanqa kusala tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi runakunaqa, kusala nanaywan qallunmatapis kaniyaqllapa ima.

11 Piru chaynumapismi, chay mana allin rurayashankunataqa mana dijaranllapachu. Ashwanmi chay qirinllaparayku kusalata nanachikurllapaqa, syilupi Dyuspaqqa kusala mana allinkunata ima rimaranllapa.

12 Chaymanta chay saysi kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan chay atun riyu Eufrates shutiqman. Chaymi chay riyuqa limpu chakiran. Chaynu chakitinmi, chayllata orientilawmanta kaq mantakuqkunaqa pasaranllapa.

13 Chaymantami rikaray, chay dragonpa, munstrupa, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqpa aqrunmantaqa, sapu yupay kimsa mana allin ispiritukuna lluqshimuqta.

14 Chaykunaqami, dyablumanta karanllapa. Chaynu karmi mana rikashanchik imakunata, chaynulla milagrukunata ima ruraqllapa. Chaymi ashwan wakta kayta shikwakaranllapa tukuyla kay pachapi mantakuqkunata tantananpaqna. Chaynuqami ruraran, tukuy imatapis puytiq Tayta Dyus ima diyami tukuyta rikar yaĉhayanqa chay diyaqa, paykunaqa Dyuswan maqanakur shachinakuyta kamananllapapaq.

15 Chaymantami Amitunchikpis kaynu nimaqta uyaparay: “Allita intrakayllapa. Chaqa nuqaqami manapis yaĉhayatkillapachu imanutaq uk suwakuqmaqa illaqmanta rikarimur suwakun, chaynu rikarimushaq. Chaymi mayqanpis rikĉhakusha yupaylla kar kasumar, raĉhpanta kuytakuq chaykunaqami, kusa shumaqna kanqa. Chaqa chaynuqami manana lirila puriq yupay pinqakuq yupaynachu kanqallapa” nir.

16 Piru chay kimsa dyablumanta kaq ispiritukunaqa, tukuyla mantakuqkunata tantaran chay uk lugar hebreo rimaypiqa *Armagedón* ninllapa chay lugarpi.

17 Chaymantami chay syiti kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan unaq wayrallapi. Chaymi syilupi adurana wasipi chay mantakuna samanamantaqa uk kusala jwirti rimayta uyaray. Chay rimaymi kaynu niyaran: “¡Tukuymi rurakashana!” nir.

18 Chaynu nitinmi chay kutilla kusata rilamparan, kunyaran, lanyaran, pachamapis rajakananankaman kuyuran unay kuyushankunamantaqa masta. Chaqa chaynuqami, mana kuyushachu karan, runakuna kay pachapi kawsaq qallarishanmanta-pachaqa.

19 Chaymi chay kusala atun pwiblu Babiloniaqa, kimsa partipaq wakman kayman tikrakaran. Chaynulla tukuy pachapi pwiblukunaqa limpu rataranllapa. Chaymanta Dyusqa yarpuran chay kusala atun pwiblu Babiloniapaq. Chayna chay pwiblupi kaqkunataqa, Dyus piñakushanrayku, kastigananpaq kusala qischakaypaq ubapa yakun binuta upyachinanpaq niran.

20 Chaynumi tukuyla mar yakupa ĉhaypinlapi pwiblitu kaqkuna, sirkakunamapis, limpu chinqar tukukaran.

21 Chaymi ashwan unaq syilumantaqa ratamuran manchaypaq saqra granisu runakunamanqa. Chay granisuqami ukla, kwarinta kiluta yupay llashaqmapis. Piru chaynu katinmapis, chay granisurayku runakunaqa, kusala mana allinkunata rimaran Dyuspaqqa. Chaqa mana agwantaypaq kusala saqra kastiguri karan.

17

Uk warmimi munstrupa anan tasha karan

1 Chaymanta chay syiti angelkuna chay kupakunata purichiqmantami
uk angelqa, kaynu nimaran: “Shamuy rikachishayki imanutaq uk warmi
ukwan ukwan punuq yupay achka yakupa anan taq pwibluqa imanumi
kastigakayanqa nir.
2 Chaqa chay pwiblupi taqkunaqami Dyuspi kriyishanmanta ashur, saqra
mana allinkunata tukur kawsatinllapa wakin pwiblumanta kaqkunapis
paykuna yupayllana kawsanllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa imanutaq
uk warmi ukwan ukwan punuqmaqa * Tayta Dyuspaq kusala saqra mana
allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan, chaynumi kawsanllapa” nir.
3 Chaymantami Ispiritu rikapakuchimayatinmi, uk ángel chunllaq lu-
garman apamar rikachimaran. Chaypimi rikaray uk warmi, munstru
syiti umayjun, chaynulla dyis kachuyjunpa anan taqta. Chay mun-
struqami chupika intiru karan. Nataq waqtankunapi-shuypaqami intirunpi
iskribikasha karan, Dyuspaq mana allin rimaykuna.
4 Piru chay munstrupa anan tasha warmiqami, kusa shumaq muradawan
chupika piĉhukasha mudanata yakakusha karan. Chaynulla manyanku-
nataqa lusichisha karan urukunawan, kusa shumaq rumikunawan, pir-
lakunawan ima. Nataq makinpi-shuypaqa charikusha karan urumanta
rurakasha kupata. Chay kupapiqami untalla karan chay millanaypaq ruray-
paqkuna, ukwan ukwan punushankunapaq intrachimaqninchik ima.
5 Piru urkunpi-shuypaqami iskribikasha karan uk kusala mana
yaĉhaypaqlla shuti. Chay iskribikashaqami kaynu niyaq:

“Chay Babilonia pwibluqami
tukuy warmikuna ukwan ukwan punuqkunapaqa maman.
Chaynulla Dyuspa kuntran kar
kay pachapi kusala saqra millanaypaq ruraqkunapa maman” nir.

6 Chaymantami kwintata qukaray chay warmiqa maĉhasha karan nir.
Chaqa payqami maĉhasha karan Dyuspa allinla kaqninkunapa yawarnin-
wan. Chaqa Jesucristupaq yaĉhachikuqkunatari wanuchisha karan. Chaymi
nuqaqa tukuy chaykunata rikar, kusalata dispantakaray.
7 Piru chay angelqa nimaran: “¿Imapaqtaq dispantakanki? Nuqami intra-
chishayki chay warmi manchaypaq munstrupa anan tasha chayqa ima-
paqmi chaynuqa, imapaqmi syiti umayjun, dyis kachuyjun nirmapis”.
8 Chaymi nimaran: “Chay munstru manchaypaq uĉhku rurimanta
lluqshimuqta rikashaykiqami, unaymanta kaq. Piru kananqami manana
kannachu. Ashwanmi lluqshimuyanqa limpu imanar tukukananpaqna.
Chaqa chay munstruqa unayqa karanllana. Piru kananqa mana kannachu.
Ashwanmi qashanpis shamuyanqa. Chaynu shamutin rikarmi tukuy mana
kriyiqkunaqa kusalata dispantakanqallapa. Chaqa paykunapa shutinqari
unaymanta-pacha, Dyuspa librunpi mana iskribikashachu karan.
9 “Chaymi intrakaqkunaqa intrakayta puytin: Chay syiti umanku-
naqami intrachimanchik, syiti sirkakunapa anan tayan chay warmiqa nir.
Chaynulla chay syiti umanqami intrachimanchik, syiti mantakuqkuna nir.
10 Chaymi chay syiti mantakuqkunamantaqa, sinkuqa wanur tukukashal-
lapana. Piru paykunamanta ukqami kananlla mantakuyanna. Nataq ukqa
manaraq shamuyanraqchu. Piru chay shamurqami, mana unaylatachu
mantakunqa.
11 Chay saqra manchaypaq munstru unay kaq chayqa, kananqa manana
kannachu. Chayqami intrachimanchik chay uchu mantakuq shamuyanqa

* **17:2** Ukwan ukwan punuq warmi yupay nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspi kriyinanllapata mana munar ashwan chay yanqa dyus nishanllapakunapaq yaĉhachikunllapa, chaynulla millanaypaq imakunata ruranllapa ima.

chay nir. Piru chay mantakuqpismi, chay wakin syiti chaykunapaqa uknin.
Piru payqami tukuy tyimpupaqna tukukanqa.
12 “Chaynulla chay dyis kachunkunata rikashayki chayqami, intrachi-
manchik dyis mantakuqkuna kanqa nir. Piru paykunaqami manaraq man-
takuq qallarishallapachu. Chaynu manaraq mantakuyarmapismi, chay
saqra munstruwanqa pulla, uk uralata kusa mantakuq yupayna mantakun-
qallapa.
13 Chaqa chay dyis mantakuqkunaqami, chayllata yarpunllapa chay saqra
manchaypaq munstrutaqa pudirta ima qunanllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa chay Uyshitawan maqanakunqallapa. Piru chay
Uyshitaqami binsinqa, Dyus akrashan paypa kaqninkunawan. Chaqa
paykunaqari maydiyapis Dyuslapi kunfyakar kawsanllapa. Chaqa Ami-
tunchikqami, tukuypa amunllapa, chaynulla mantakuqkunapapis man-
taqnin ima”.
15 Chaymantami qashan angelqa kaynu nimaranpis: “Chay warmi
tayashan yakuta rikashayki chayqami, intrachimanchik achka pwiblukuna,
achka runakuna, ukman rimaykunata rimaqkuna, uklaw nasyunkuna ima
nir.
16 Nataq chay munstru chaynulla chay mantakuq dyis kachukunata
rikashayki chayqami, intrachimanchik chay ukwan ukwan punuq warmi-
taqa ĉhiqniyanqa nir. Chaynulla chay warmitaqa paylata dijanqa lirilata.
Chaynulla kwirpunpa aychantapis mikunqa, ninawan rupachinqa ima nir.
17 Chaqa Dyusmi dijaran chay mantakuq dyis kachukunaqa, Dyus mu-
nashannulla ruranan llapapaq. Chaymi chay mantakuq dyis kachukunaqa
tukuynin chayllata yarpur tukuy pudirninllapata quran chay munstruta,
payna mantaqninllapa kananpaq maydiya Dyus imanu kanqa nishan ty-
impu ĉhamunankaman.
18 Nataq chay warmita rikashayki chayqami, intrachimanchik chay
pwiblu Babiloniapaq. Chaymi ashwan mantakuqninkunamapis tukuyla
mantakuqkunata munashannulla mantar ima purichinllapa”.

18

Babilonia pwiblumi limpu rataran

1 Chaymantaqami, qashan chapakurqa rikaray uk ángel syilumanta
ishkimuqta. Piru chayqami kusala pudirniyjun karan. Chaymi chay
llipyayninwan pachamapis achkiraq intiru kidaran.
2 Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niyaran:
“¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu
chinqashana!
¡Chaymi kananqa chay pwibluqa dyablukunapa,
chaynulla chay mana allin ispiritukunapa wasinpaq tikrakasha!
¡Chaynulla chay millanaypaq pariq kurukunapa qushan yupaypaqmi
tikrakashallapa!
3 Chaqa chay pwiblumanta kaqkuna kusala mana allinta rurar kawsashan-
llaparaykumi,
uklaw pwiblumanta kaqkuna,
chaynulla uklaw nasyunmanta mantakuqkunapis imanutaq uk warmi
ukwan ukwan punuqmaqa
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan,
chaynumi kawsaranllapa.
Chaymi ashwan chay pwiblupiqa tukuy lugarmanta rantikuqku-
namapis,

tukuy ima munashanllapata rantikutin,
sunsunu rantitinllapa kusalata qillaynikuranllapa”.
4 Chaymantami qashan unaq syilumanta kaynu niqta uyaparay:
“Qamkuna tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa, chay pwiblumanta lluqshiyllapa.
Chayna ama paykuna yupayqa uchakunaykillapapaq.
Chaynuqami manana paykuna yupayqa kastigakanaykillapapaqnachu.
5 Chaqa chay runakuna uchakushanqami, ima unaqkaman quturaq yupay kay syilumanmapis ĉhamuyanna.
Chaymi ashwan nuqa Dyusnikillapaqa yaĉhayani ima mana allinkunata rurashaykillapamatapis.
6 Chay pwiblumanta runakuna imanutaq wakinkunata qischaran chaynulla paykunatapis qischanqallapa.
Ashwanmi chay qischakushanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay masta qischakanqallapa.
Chaymi chay ubapa yakunta upyachikuq yupay wakinkunata qischashanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay kusala jwirtita kamkachir qunqallapa.
7 Chaynuqami kusalata qischakanqallapa.
Chaqa paykunamaqa kusana kanchikllapa nir, mana pinqakuqllapalamapischu.
Chaymi ashwan shunqunpi kusalata alabakar niyaqllapa:
‘Kaypiqami uk warmi riyna yupay tayanchikllapa.
Chaymi byuda warmi yupayqa
maydiyapis mana qischakashunllapachu’ nir.
8 Chayraykumi chaynu niqkunapaqqa kusala saqra qischakay uk diyalapi shamutin
wanunqallapa, llakinqallapa, mallaqnanqallapa ima.
Chaynulla ninawan rupar ima qischakanqallapa.
Chaqa tukuy imata puytiq Dyus Amitunchikmi,
paykunaqa chaynu kastigakananpaq nishana.
9 “Chaynulla chay pwiblu Babilonia ukwan ukwan punuq warmi yupay limpu quntay intiru tikrakatinqa kay pachamanta mantakuqkunaqa kusalata llakir, waqanqallapa ima. Chaqa chay mantakuqkunaqami yaĉhachikushanllapata kasur yanqa dyus nishanllapakunata adurar ima kawsaqllapa. Chaynulla imata rantikutinllapamapis sunsunulla imatapis munashanllapata rantir kawsaranllapa.
10 Piru chay pwibluwan pulla kastigakayta manchakurmi mantakuqkunaqa wakaqllapi kidar kaynu niyaranllapa:
‘¡Akakaw, qammi Babilonia kusala riqsikasha pwiblu,
kusala puytiq pwiblu karayki!
Piru imanutaq dasla qammanqa kastiguqa ĉhamun’ nir.
11 “Chaynullami tukuy pachamanta chay pwiblupi rantikuqkunapis kusalata chay pwiblupaq llakir waqanqallapa. Chaqa mananari mayqanpis chay rantikuyashan imanllapakunata rantinanpaqqa kanqallapanachu.
12 Chaymi manana chay urukunata, suqu qillaykunata, shumaq rumi pirlakunata, shumaq raĉhpakunata, seda raĉhpakunata, muradawan chupika raĉhpakunata, tukuy mutkiypaq qirukunata, marfilmanta, qirumanta, brunsimanta, jyirrumanta, marmulmanta imakuna rurakashamatapis rantikunqallapanachu.
13 Chaynulla mananami rantinqallapanachu kanilakunata, kusala mutkiypaq insinsyukunata, mirrata, mutkiypaqla ulurkunata, ubapa yakun binuta, asaytita, shumaq arinakunata, trigukunata, animalkunata,

uyshakunata, kaballukunata, karrukunata. Chaynulla mananami
rantikunqallapanachu mayqan runatapis sirbikunanpaqqa.
14 “Chaymi chay pwiblutaqa, kaynu ninqallapa:
‘¡Mananari chay kusala mishki frutakuna
qamta kusalata gustashuq chaykunamapis kannachu!
¡Chaqa tukuy tyimpupaqmi chinqasha,
tukuy shumaq imayki kaqkunamapis!’
15 Chaqa tukuy imata chay pwiblupi rantikur, kusa imayjun tikrakasha
chaykunamapismi Dyusmanta shamusha kaq kastiguta rikar manchakur
wakaqllapi kidanqallapa. Chaymi chay pwiblupaq kusalata llakir ima
waqanqallapa.
16 Kaynumi niyanqallapapis:
‘¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qammi uk warmi kusala shumaq raĉhpawan mudakusha yupay
karayki. Chaynulla kusala shumaq muradawan chupika raĉhpawan
mudakusha yupaymi karayki.
Chaqa chay raĉhpaykikunapismi, manyankunaqa uruwan, kusala shu-
maq rumi pirlakunawan lusichikasha yupay karan.
17 ¡Piru chaynu kasha katinmapismi, dasla tukuy imaykikuna kaqkunaqa
tukukasha chunllala!’
“Barkukunata mar yakupi purichiqkuna, chaynulla chay mar yakupi
trabajar imanta tarikuqkunapismi, chay pwiblumantaqa largu mayllapi
kidashallapa,
18 chay pwiblumanta quntay iqamuqta rikar. Chaymi kaynu nir
qayĉhakunqallapa: ‘¿Mayqan pwiblunari kay pwiblu yupayqa kanqa?’ nir.
19 Chaymi umanllapaman allpakunata iĉhanqallapa kusalata llakir waqar
ima. Chaynulla kaynu nirmi qayĉhakunqallapapis:
‘¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qampi ima kaqkunawanmi, chay barkuyjunkunaqa kusala imayjunpaq
tikrakaranllapa.
¡Piru chaynu kasha katinmapis daslami tukuy imaykikunapis limpu chin-
qasha!
20 Chayraykumi unaq syilupi kaqkuna, chay pwibluraykumi aligriyayllapa.
Chaynulla qamkuna Dyuspa allinla akrashan kaqkuna, apustulkuna,
Dyuspa rimaqninkunapis aligriyayllapa.
Chaqa Dyusqami chay pwibluta kastigarqa, allinta rurasha qamkunapaqqa’
”.
21 Chaymantami uk kusala puytiq ángel uk rumita alsaran. Chay rumiqami
kutakunapaq rumi yupay karan. Piru chay rumitaqami mar yakuman
itakurqa, kaynu niran:
“Qam kusala riqsikasha pwiblu Babilonia,
kaynumi qampis itakukanki ruri mayman.
Chayna mana mayqanpis qashanqa rikashunqallapanachu.
22 Chaynulla manami qashanqa masqa uyapanqallapachu
kallikikunapi arpawan, kinakunawan, trumpitakunawan shumaq tak-
iqkunataqa.
Chaynullami manana kanqallapanachu
imapi trabajaqkunamapis.
Manami uyapakanqapischu
kutakuqkunamatapis.
23 Chaynulla manami qampiqa
uk bilalamapis achkiranqanachu.

Chaynulla manami uyapakanqanachu
uk kidamyintu fyistata rurar laqyaqkunamatapis.
Michka chaypi rantikuqkuna tukuy pachakunamanta kusa riqsikasha katin,
qam wasqakur ima tukuyla nasyunkunata llullachisha katkimapis,
manami masqa imatapis rikanqallapanachu nir.
24 Chaqa chay pwiblupiqami, Dyuspa rimaqninkunapa yawarninkunata tarikasha.
Chaynulla Dyuspi kriyiqkunapa yawarninta tarikasha.
Chaynulla tukuy pachapi wanuchikashakunapa yawarninta imami tarikashamapis".

19

Babilonia ratashanraykumi syilupi kusalata aligriyanllapa

1 Chaymantaqami unaq syilumanta kusala achka runakuna yupay laqyaqta uyaparay. Chay rimay laqyaqqami kaynu niyaq:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Taytanchik Dyusqami kusala shumaq kar washamashanchikllapa.
Chaynulla tukuy tyimpupaq mantakun, kusala puytiq ima.
2 Chaqa paymi mayqantapis, karanta rikar yaĉhan imanu katinllapamapis.
Chaynulla paymi chay ukwan ukwan punuq warmi yupay pwiblutaqa kastigasha.
Chaqa chay pwibluqami, tukuyla runakunata kusala mana allinkunata rurar uchakuchiran.
Chaymi chay pwiblutaqa chaynu rurasha, Dyuspa sirbiqninkunata wanuchishanllaparayku ima".
3 Chaymantaqa qashan kaynu niranllapa:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaymi chay pwiblu rupashapa quntayninqa, tukuy tyimpupaq quntayanqalla" nir.
4 Nataq chay binti-kwatru (24) rukukuna, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapis, qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa. Chaqa Dyusqami chay mantakuna samananpi tayaran. Chaymi kaynu niyaqllapa:
"¡Chaynumi kanqa!
¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!" nir.
5 Chaymantami chay mantakuna samanamanta uk rimayta uyaparay kaynu niqta:
"¡Alabayllapa Dyusninchikta,
Payta manchar
sirbir kawsaqkuna,
taksha kaqkuna chaynulla atun kaqkunamapis!" nir.

Uyshita kasarananpaq fyistata ruranllapa

6 Chaymantaqami qashan uyaraypis kusa achka runakuna laqyaqta yupay. Chay laqyayqami achka yaku raqrata shamuq yupay karan. Chaynulla kusala jwirti kunya yupaymi karan. Chaymi niyaran:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Amitunchik Dyus tukuy imata rurayta puytiqqami, mantakuyanna nir.
7 Chaymi kusalata aligriyar payta alabar takichiypaqllapa.
Chaqa pay kasarananpaq uraqami ĉhamushana.
Chaymi chay warmin kananpaq kaqqa, kusatana kamakasha.

8 Piru chay warmi kasarananpaq kaqtaqami
Tayta Dyusqa mudachisha
kusala shumaq yuraq intiru llipyalla raĉhpawan”.
Chaqa chay yuraq intiru mudananqami intrachimanchikllapa, Dyus akrashan kaqkunapa allinla rurayninkunapaq.

9 Chaymantaqami uk angelqa nimaran: “Kayta iskribiy: ‘Kusa shumaqmi kanqa chay Uyshita kasarananpaq fyistaman, rinanpaq kunachikashakunaqa’ nir”. Chaynulla niranpis: “Kay nishushayqami, Dyusninchik chiqapta nishankuna” nir.

10 Chaynu nimatinqami, naypanpi qunqurir aduraq ĉhurakaray. Piru payqami nimaran: “Jesús nishankunaqami kusata animachimanchik paylapaq yaĉhachikur paylata aduranallapapaq nir. Chayraykumi ama nuqata aduramarchu, ashwan Taytanchik Dyuslata adurayllapa. Chaqa nuqaqami, qam, chaynulla chay wakinkuna, Jesús yaĉhachikushanta kasuqkuna yupaylla Dyuspa sirbiqninla kani” nir.

Juanmi yuraq kaballupa ananpi uk runa taqta rikashanpaq riman

11 Chaymantaqami rikaray syilu kiĉhakashata. Chaymi chay syilu kiĉhakashamantaqa rikarimuran uk yuraq kaballu. Nataq chay anan taqshuypaqa, shutiq KARANLA chaynulla CHIQAP KAQLA. Chaqa imatapis karantari rikar yaĉhan. Chaymi ashwan guerrakunata rurayaq.

12 Nawinkunaqami, nina ratakuq yupay llipyarayaq. Nataq umanpishuypaqa apayaq achka kurunakunata. Chaynulla umanpiqa uk shuti iskribikasha kayaq. Piru chay iskribikasha chaytaqami, payla intrakaq.

13 Raĉhpanqami yawarwan tullpukasha kayaq. Nataq shutin-shuypaqa intrachimanchik TAYTA DYUSPA RIMANAN nir.

14 Chaynulla paypa ikintaqami, unaq syilumanta suldadukuna riyaqllapa, kusala shumaq yuraq intiru raĉhpakunata yakakusha. Piru chay suldadukunaqami tukuyninllapa yuraq kaballupa anan tashalla riyaranllapa.

15 Nataq chay mantakuqpa shiminmantaqami, yarqamuyaq kusala filuyjun ispada, chaywanna tukuyla nasyunmanta kaqkunata chuqrir binsinanpaq. Chayqami mantakuyanqa jyirru baranwan. Chaynulla chay kusalata puytiq Tayta Dyusqa piñakur chay mana allinta ruraqkunapataqa yawarninmatapis limpu qapinqa imanutaq ubapa yakunta sarur lluqshichinllapa chaynu.

16 Chaqa raĉhpanpi, chaynulla ĉhankanpiqami, kaynu iskribikasha kayaq:
“Tukuy mantakuqkunapa mantaqnin.
Chaynulla Amitunchikqami tukuypa amunllapa” nir.

17 Chaymantami rikaray uk ángel rupaypi shaqta. Chaymi chay angelqa, syilupa ĉhaypinpi tukuy pariq kurukunata kusala jwirtita kaynu niyaq: “¡Shamur tantakayllapa! Chaqa Dyusmi, mikunaykillapapaq uraqa ĉhamushana nisha.

18 Chayna qamkunaqa tukuy mantakuqkunapa kwirpunta mikunkillapa. Chaynulla mikunkillapapis suldadukunata, kusa puytiq runakunata, kaballukunata, chaynulla chay kaballukunapa anan taq chaykunata ima. Chaynullami mikunkillapa tukuyta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata, taksha kaqkunata, atun kaqkunamatapis ima” nir.

19 Chaymantami rikaraypis chay munstruta, chaynulla tukuyla mantakuqkuna suldadunkunawan pulla kaqta. Paykunaqami tantakasha karanllapa maqanakunanllapapaq chay yuraq kaballupa anan tasha chaywan, chaynulla suldadunkunawanpis.

20 Chaymantami chay manchaypaq munstrutaqa, prisuranllapa chay
llullakur yaĉhachikur puriq chaywan pullata. Chaqa chay llullakur
yaĉhachikuqqami kusa ukman milagrukunata rurasha karan runakuna rikar
chay munstrupina kriyinanllapapaq. Chaynu chay milagrukunata rurarmi,
chay llullakur yaĉhachikuqqa, ukkunata llullachitin chay munstrupa
markanta ĉhurakur, ashwan chay imagenninmatapis aduraranllapa. Chaymi
chay munstruta, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqtapis, kawsaqllata
itakuranllapa chay quĉhapi asufriwan nina kusalata ratakuqmanna.
21 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, chay kaballupa anan tasha chaypa
shiminmanta ispada yarqamuq chayllawan wanuchikaranllapa. Chaymi
tukuyla pariq kurukunaqa tiqllananllapakaman mikuranllapa chay
wanushakunapa kwirpunllapakunataqa.

20

Mil añukuna

1 Chaymantami rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Payqami
chay manchaypaq uĉhku ruripa llabinta charikusha karan. Chaynullami
charikushapis karan uk kusala largu kadinata.
2 Chaymi chay angelqa, chay dragon, kusala unay largu kuru, dyablu,
Satanastaqa aypar mil añupaqna kadinawan wataran.
3 Chaymantaqami chay manchaypaq uĉhku rurimanna itakur kirparan.
Chaynu kirparmi chay punkupiqa ĉhuraran uk siyuta. Chayna chay mil añu
pasanankaman ama tukuy nasyunkunata llullachinanpaq. Chaymantaqa
chay mil añu pasatinqami, chay dragontaqa kaĉhanqa ayka tyimpullapaqqa.
4 Rikaraypis achka mantakuna samanakunata. Chaypiqami chay kusala
allita rikar yaĉhaqkuna tayaranllapa. Chaqa paykunaqami unayqa Je-
suspi kriyir Tayta Dyus munashannulla rurar kawsayatin kunkanta pitir
wanuchisha karanllapa. Piru paykunaqami mana adurashallapachu karan
chay munstruta, chaynulla imagenninmatapis. Chaynulla manami di-
jakashallapachu karan chay munstrupa markanta urkunpi, manaqa mak-
inpi ĉhurananllapamatapis. Chaymi ashwan rikayatiy paykunaqa kawsamur,
Jesuswan pulla mil añuta mantakuq ĉhurakaranllapa.
5 Chaynumi Tayta Dyusqa manaraq mayqantapis kawsachimuyar,
chay paypa kaqninkunata puntataqa kawsachimuran. Piru chay
wakin wanushakunaqami mana kawsamuranllapachu, chay mil añu
pasanankaman.
6 Chaymi nishaykillapa: Kusa shumaqmi kanqa chay puntallata
kawsamuqkunaqa. Chaqa paykunaqami Dyuspa akrashankunana
kanqallapa nir. Chaymi ashwan chay ishkay kutipaq wakinkuna
wanuyanllapa chayqa, manana paykunataqa imanachiytapis
puytinqanachu. Chaqa paykunaqami Dyuspa, chaynulla Jesucristupa
uk kura yaĉhachikuqninna kanqa. Chaymi ashwan paykunaqa Jesucristuwan
pulla mantakunqallapa, mil añuta.

Dyablumi limpu binsikaran

7 Piru chaynu mil añu pasashana katinqa, chay Satanastaqa kaĉhanqallapa
chay watarayashanmantaqa.
8 Chaymi tukuyla intiruta rinqa tukuyla nasyunkunaman kusalata in-
gañakuq. Chaynulla ashwan rinqa ingañaq Gogpi kaqkunata, Magogpi
kaqkunata ima. Chaymi chaynuqa kusala achka suldadukunata tantanqa,
imanutaq mar yakupa manyanpimaqa aqu quturan chaynuta.

9 Chaynu kusala achka runakunata tantarmi kusala largu mayta rir
ĉharanllapa Tayta Dyuspa kusala munashan pwibluman. Chaynu ĉharmi
chay pwiblutaqa limpu riduranllapa mana allinkunata ruranllapapaq.
Piru chaykamanqami unaq syilumanta nina ratamur limpu rupachiran
paykunataqa.
10 Chaymanta chay dyablu ingañakusha chaytaqa, itakukaran chay quĉhapi
asufriwan nina ratakuqman. Chaqa chayllamanmi chay munstruta,
chaynulla chay llullakur yaĉhachikur puriq chaypis itakukasha karanllapa.
Chaqa chaypiqami unaqpis tutapis mana agwantaypaqta qischakanqallapa,
tukuy tyimpupaqna.

Dyusmi tukuyta rikar yaĉharan

11 Chaymi rikaray kusala yuraq mantakuna samanata. Chaynulla
rikaraypismi chay samanapi Dyus taqta ima. Chaymantami paypa nay-
panmantaqa, pacha chaynulla syilumapis limpu chinqaran. Chaymi mana
rikaypaqnachu karan maylawpipis.
12 Chaymantami rikaray chay wanushakuna atun kaqkuna chaynulla
taksha kaqkuna * Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi rikaraypis librukuna
kiĉhakaqta. Chaynullami kiĉhakaranpis, chay tukuy tyimpupaq kawsanapaq
librupis. Chaymi chay wanushakunataqa rikar yaĉharanllapa tukuy imaku-
nata rurashanpaq, chay librukunapi iskribikashannulla.
13 Chaymi chay mar yakumapis, pay wanuchishankunata qukuran.
Chaynullami, chay wanuy chaynulla tukuy wanushakunapa tananpis
wanushakunataqa qukuran. Chaymi tukuyta rikar yaĉharanllapa, imaku-
natami kawsayarqa ruraran ima nirmapis.
14 Chaymantaqami chay wanuyta, chaynulla chay tukuy wanushakunapa
tanan kaqtapis, itakuran chay quĉhapi nina ratakuqman. Chaymi chay
quĉhapi nina ratakuq kaqqami, qashan ishkay kutipaqna wanur tukuy
tyimpupaq qischakanllapa chay karan.
15 Chaynulla chaymanmi itakuranllapapis, chay tukuy tyimpupaq
kawsanallapapaq librupi shutinkuna mana iskribikasha kaqkunatapis.

21

Mushuq syiluwan mushuq pacha

1 Chaymantaqami rikaray mushuq syiluwan mushuq pachata. Chaqa
chay punta syiluwan, chay punta pacha, chaynulla mar yakupismi chin-
qasha kar, manana karannachu.
2 Chaymi rikaray chay kusa allinla pwiblu, mushuq Jerusalenta. Chay
pwibluqami unaq syilupi, Dyuspa naypanmanta ishkimuyaq. Piru chay
pwibluqami kusala shumaq kamakasha karan, imanutaq uk nubyamaqa
kasarananpaq kamakan chaynu.
3 Chaymanta chay mantakuna samanamanta uk kusala jwirti rimayta
uyaparay. Chaymi chay rimayqa kaynu niyaran: “Dyusqami kananqa
runakunawan pullana kawsayan. Chaymi paykunawan katin, runakunaqa
Dyuspana kanqallapa. Chaynulla Dyusqami pay paylla pullanllapa kar
Dyusninna kanqa.
4 Chaymi mayqanpis waqaqkunaqa mana waqanqallapanachu.
Chaynulla manami llakinqallapa, wanunqallapa, nanachikunqal-
lapalamapischu. Chaqa tukuy chay qischakaykunaqami kananqa
tukukashana” nir.

* **20:12** Atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna nirqami intrachimanchik kusa riqsikasha chaynulla mana riqsikasha nir.

5 Nataq chay mantakuna samanapi taqqami, kaynu niran: “Nuqaqami tukuyta qashan mushuqpaq tikrashaq”. Chaynullami niranpis: “¡Kayta iskribiy! Chaqa tukuy kaykunaqami karanla, chaynulla chiqap rimaykuna katin kunfyakaypaq” nir.

6 Chaymantami nimaran: “Tukuy imata ruranaypaq karan chaytaqami rurashana kani. Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega ninllapa chay kani. Chaynullami chay Qallariq chay, chaynulla chay Tukukanan chay kani. Chayraykumi nuqaqa mayqan yakunaqtaqa, chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq yaku nasimuqta upyachishaq, mana michkata pagramatinmapischu dibaldila.

7 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis shachinakur binsikuq chaytaqami, tukuy kaykunata irinsyanta yupay qushaq. Chaymi nuqaqa Dyusninna katiy, paykunaqa wamraykunana kanqallapa.

8 Piru chay nuqamanta pinqakuqkunata, mana kriyiqkunata, kusa millanaypaq ruraqkunata, wanuchikuqkunata, mana intrakaqkunata, ukwan ukwan punuqkunata, wasqakuqkunata, runakuna rurashan yanqa dyuskunata aduraqkunata, llullakuqkunata imaqa, chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman itakukanqa. Chaqa chayqari ishkay kutipaqna wanur qischakananllapapaq lugar” nir.

Mushuq Jerusalén

9 Chaymantami chay syiti angelkuna kupankunata charikusha karan chaymanta uk shamuran. Chay payqami kupanpi charikusha karan, syiti qischakaykuna kananpaq karan chaykunata. Chaymi nimaran: “¡Shamuy! Chaqa nuqami rikachishayki chay nubya, Uyshitapa warmin kaqtaqa” nir.

10 Chaymantami Ispirituqa rikapakuchimayatin, chay angelqa apamaran uk kusala atun sirkaman. Chaymantami rikachimaran chay kusala shumaq allinla pwiblu Jerusalentaqa. Chaymi chay pwibluqa, Dyuspa naypan unaq syilumanta ishkimuyaran.

11 Piru chay pwibluqami kusala shumaqta llipyarayaran, Dyuspa llipyayninwan. Chaymi chay llipyayninqa uk kusala ĉhaniyjun rumi jaspipa llipyaynin yupay karan. Chaqa kusala chuyitari karan uk kristal yupay.

12 Chay pwiblupa ridurninpiqa, atun pata rurakasha karan. Piru dusi punkuyjunmi karan. Tukuy punkukunapimi, uk ángel karan. Chaynulla chay punkukunapiqa, chay Israel pwiblupa dusi ayllukunapa shutinkuna iskribikasha karan.

13 Chaymi kimsa punkuqa, estilawman karan. Chaynulla kimsaqa, nortilawman karan. Kimsaqa surlawman karan. Nataq kimsaqa, oestilawman karan.

14 Chay pwiblupa ridurninpi patapa simintunpiqami, karan dusi atunlla rumikuna. Chaymi chay rumikunapiqa, chay Uyshitapa dusi apustulninkunapa shutin karan.

15 Chay ángel nuqawan parlayaq chayqami, urumanta rurakasha barata charikusha karan, chaywan chay pwiblupa punkunta, patankunata midinanpaq.

16 Chay pwibluqami kwadradu kar, largun, anchun chaynulla altunmapis chaylla karan. Chaymi chay angelqa chay pwibluta baranwan miditinqa, kaynu karan: Largun, anchun chaynulla altunmapismi midiyaq dus mil dusyintus (2,200) kilumitruta.

17 Chaymantami midiran chay pwiblupa patanta. Chaymi imanutaq kanan midikunllapa chaynu miditinqa midiyaq, sisintay-sinku (65) mitruta. Chaqa imanutaq kanankuna midikunllapa, chaynumi angelpis midiran.

18 Piru chay pwiblupa atun patanqami chay llipyala jaspi rumillawan
rurakasha karan. Nataq chay pwiblu-shuypaqami, rurakasha karan kusala
mas shumaq urukunallawan. Chaymi kusala chuyitata llipyarayaran uk
kristal yupay.
19 Chay patapa simintunpiqami, kusala shumaq rumisitukuna ĉhurakasha
karan. Kaykunami karanllapa: Puntapiqami jaspi ninllapa chay karan.
Ishkay kaqpiqa karan safiru. Chay kimsa kaqpiqa, agata karan. Kwatru
kaqqami, ismiralda karan.
20 Sinku kaq chayqami, únisi karan. Saysi kaq chayqami, kurnalina karan.
Syiti kaq chayqami, krisulitu karan. Uchu kaq chayqami, birilu karan.
Nwibi kaq chayqami tupasyu karan. Dyis kaq chayqami krisuprasa karan.
Unsi kaq chayqami, jasintu karan. Nataq chay dusi kaqqami, amatista
karan.
21 Chaynullami chay punkunkunaqa kusala qishpi intiru pirlawan kada
punku rurakasha karan. Nataq chay pwiblupa atun kallin-shuypaqami,
kusala mas shumaq urumanta rurakasha karan. Chaymi kusa qishpi intiru
karan, uk kristal yupaylla.
22 Piru chay mushuq Jerusalén pwiblupiqami, Dyusta aduranallapa ima
wasilamatapis mana rikaraychu. Chaqa chay pwiblupiqami, kusalata puy-
tiq Amitunchik Dyus, chaynulla chay Uyshita, Dyusta adurana wasiqa.
23 Chaynu katinmi chay pwiblupiqa achkirachikunanpaqqa, mana min-
istinchu rupayta kar, killata karmapis. Chaqa Dyusmi llipyayninwan
achkirachikun. Chaymi ashwan chay lampara yupay achkirachikuqmaqa,
chay Uyshitaqa paylla karan.
24 Chaynu katinmi, tukuyla nasyunmanta kaqkunamapis chay
pwiblumanta achkirachikuqwanna purinqallapa. Chaymi ashwan tukuyla
pachamanta kaq mantakuqkunamapis kusala ĉhaniyjun imanllapakunata
apamurna aduranqallapa Tayta Dyustaqa.
25 Chaqa chay pwiblupa punkunkunaqami, unaq kar tuta karmapis, mana
kirpakanqachu. Chaymi chaypiqa mana yaĉhanqallapachu imanumi tutapan
nirllapamapis.
26 Chaymi ashwan tukuyla nasyunkunamanta kusala mas shumaq
imankunata aparna, kay pwibluqami kusala shumaq nirna alabanqallapa.
27 Piru chay kusala shumaq pwiblumanqa manami tukuy ima mana allin
kaqqa yaykunqachu. Chaynulla chay pwiblupiqami chay millanaypaqta
ruraqkuna, chay llullakuqkunaqa mana kanqallapachu. Ashwanmi chay-
manqa yaykunqallapa chay Uyshitapa librun tukuy tyimpupaq kawsana-
paq chaypi shutinllapa iskribikasha kaqkunala.

22

1 Chaymantami chay angelqa rikachimaran uk riyu yakuyjun, kristal
yupay kusala chuyita llipyaraqta. Chaymi chay yakituqa tukuy tyimpupaq
kawsachikuq yakitu karan. Chay riyuqami yarqamuyaran Dyusninchikpa,
chaynulla chay Uyshitapa mantakunan samananmanta.
2 Chaynu yarqamurmi pwiblupa atun kallinpa ĉhaypinta riyaran. Nataq
chay riyupa kada manyanpiqami, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qiru
winayaran. Chayqami kada misis puquq. Chaymi añupaqqa, dusi kuti puquq.
Nataq raprankuna-shuypaqami, sirbiq tukuyla pwiblumanta qishaqkuna
rimidyakur alliyananllapapaq.
3 Chaynu katinmi chay lugarpiqa, manana ima mana allin kaqkunaqa
kanqanachu. Chaymi ashwan Dyuspa, chaynulla chay Uyshitapa man-
takuna samanan lugarqa, chay pwiblupina kanqa. Chaymi payta sirbiqku-
naqa, chaypina aduranqallapa ima.

4 Chayraykumi ashwan Dyuswan qaqllapurana rikanakunqallapa.
Chaynulla Dyuspa shutintanami urkunkunapi ĉhurakunqallapa.
5 Chaymi chay lugarpiqa mana yaĉhanqallapachu, imanumi tutapan
nirmapis. Chaynulla chaypi taqkunaqami, mana ministinqallapanachu
imanu achkirachikuqta, rupaymatapis. Chaqa Amitunchik Dyusmi paykunataqa achkirachinqa. Chaynulla paykunanami tukuy tyimpupaqna mantakunqallapa.

Jesucristo shamunan tyimpuqami shipchamunna

6 Chaymantami chay angelqa, kaynu nimaranpis: "Kay rimaykunaqami
chiqap. Chaymi chay rimaykunapiqa kunfyakaymatapis puytinchik.
Chaymi Amitunchikllapa Dyus rimaqninkunata willaqmi, angelninta
kaĉhamusha, paypi kriyiqkunata intrachinanpaq ima pasananpaq karan
chayqami shipchamunna" nir.
7 "¡Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa! ¡Shamuninami! ¡Kusa shumaqmi kanqa kay librupi Dyuspaq nishankunata kasuqkunaqa!" nir.
8 Nuqa Juanmi rikaray, uyaray kaykunata. Chaymantami chaynu rikar,
uyarnaqa, chay angelpa naypanlapi qunquriray payta aduranaypaq. Chaqa
pay-ari rikachimaran chaykunataqa.
9 Piru chaynu aduranaypaq qunquritiyqami, payqa kaynu nimaran:
"Ama chayta ruraychu. Chaqa nuqapismi Dyusta sirbini, imanutaq qam,
chaynulla Dyuspaq rimaq masikikunawan, kay librupi iskribikashakunata
kasuqkunawan sirbinki chaynulla. ¡Ashwanmi Dyuslata aduray!" nir.
10 Chaynullami nimaranpis: "Amami pakaplla yupayqa ĉhurakunkichu,
Dyuspaq kay librupi iskribikashakunataqa. Chaqa chay tyimpu nishan
kumplikananpaq chayqami, shipchamunna.
11 Chaymi mayqanpis chay mana allin kaqkunata ruraqkunataqa dijay
ruranqallapa. Chaynulla chay mayqanpis kusa pinqaypaq imakunata
ruraqkunatapis, dijay ruraskinqallapa. Piru chay mayqan allin kaqkunata ruraqkunaqa, allinkunalata ruraskinqallapa. Chaynulla, Dyuspa allin
kaqninkunaqa, Dyus munashannula kawsanqallapa" nir.
12 "Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa. Chaynu shamurmi
tukuyta allita rikar yaĉhar, imata rurashannulla ima imanu kananpaqpis
nishaq.
13 Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla tukukanan
litra Omega ninllapa chay kani. Chaynulla nuqami Punta Kaq chay,
Tukukanan Kaq chay kani. Chaymi nuqa Qallariq chay, chaynulla
Tukukanan chay kani" nir.
14 Chaqa ninmi: "Kusa shumaqmi kanqa mayqanpis raĉhpanta paqaq
yupay, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirupa puquyninta mikuqkunaqa.
Chaynulla kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis chay kusa shumaq
pwibluman punkukunata yaykuq chaykunaqa nir.
15 Piru chay allqu yupay kusala millanaypaq mana allinta ruraqkuna,
wasqakuqkuna, ukwan ukwan punuqkuna, wanuchikuqkuna, chay yanqa
dyus nishanllapakunata aduraqkuna, llullakuqkuna imaqa, chay kusa shumaq pwibluman mana yaykurchu, ashwan waqtapina kidanqallapa".
16 "Chaqa nuqa Jesusmi, angelniyta kaĉhamusha kani, tukuy kriyiqkunata
kayta willananpaq. Nuqami uk qiruta kuchutinllapa qawan, chay yupay
Davidpa ayllunllamanta kani. Chaynulla nuqami achkiyaypi uk atun qullar
llipyaran chay yupay kani" nir.
17 Chaymi Santu Ispiritu, chaynulla Jesucristupi kriyiqkuna paypa
warmin yupay chaykunaqami kaynu ninllapa: "¡Shamuyllapa!" Mayqanpis
uyakuqqa nin: "¡Shamuy!" Mayqanpis kusata yakunaqqa, munarqa shamur

upyanqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakuta, mana imalamatapis pagrakurchu dibaldila nir.

18 Chayraykumi mayqantapis kay librupi, Dyuspaq nishanta uyakuq-
taqa, kaytami nishaq: Mayqanpis kay librupi nishanmanta achkachaqtaqa,
Dyusmi paytapis mas qischakananpaq ninqa kay iskribikashapi nishan-
nulla.

19 Chaynulla mayqanpis kay librupi, Dyuspaq nishankunamanta imalata
ashuchiqtaqa, Dyusmi kitanqa chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq qiru-
manta mikunanpaq karan chayta. Chaynulla chay kusa shumaq allin
pwiblupi imanu kawsananpaq nishanmantaqami, Dyusqa ashuchinqa kay
iskribikashapi nishannulla.

20 Chaymi tukuy kaykunata nimaqninchikllapaqa, kaynu nin: “Chiqap-
tami, manana maychu shamunaypaqqa”.

¡Chaynumi kanqa! ¡Shamuy-ari Amituy Jesús!

21 Chaymi nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi tukuy qamkunata
kusata yanapar ima, kusala shumaqta kawsachishunqallapa nir.

Chaynumi kanqa.